

L 68-5
20

VALSTS STATISTISKĀ PĀRVALDE

DARBA STATISTIKA

1936. g.

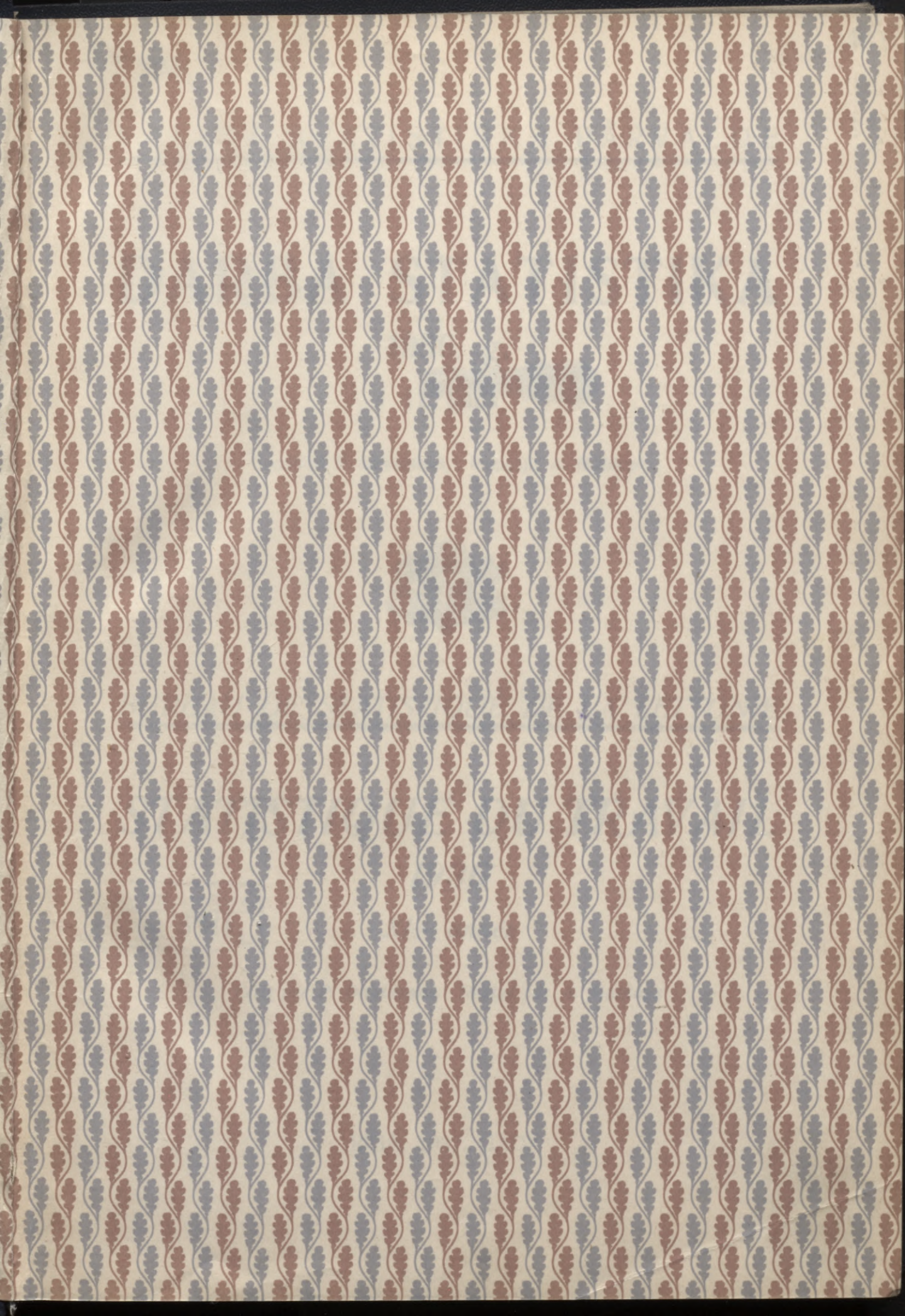
BUREAU DE STATISTIQUE DE LA LETTONIE

STATISTIQUE DU TRAVAIL

1936

1646.

1646.

837₂ ~~68-5~~
20

68
L
33

VALSTS STATISTISKĀ PĀRVALDE

DARBA STATISTIKA

1936. g.

11. gads

Sastādījis P. Dāvidsons. Rediģējis A. Maldups

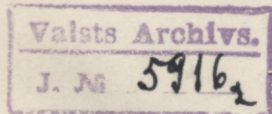

BUREAU DE STATISTIQUE DE LA LETTONIE

STATISTIQUE DU TRAVAIL

1936

XIme année

Ecrit par P. Dāvidsons. Rédigé par A. Maldups

RĪGĀ, 1937. GADĀ

L
B

Latv. PSR Valsts Bibliotēka
Inv. 353.086

0308133913

Sp. 24.304 k

Priekšvārds.

„Darba statistikas“ 11. gada gājums ietver cenu, darba un sociālstatistikas jautājumus.

Šai (11.) gada gājumā, salīdzinot ar iepriekšējo izdevumu, no jauna ievietots apskats par lieltirdzniecības cenām, pašvaldību izdevumiem lauku iedzīvotāju ārstēšanai, pilsētu pašvaldību pensiju kasēm un Sarkanā Krusta darbiniekiem.

Pārējās nodaļās apskata daļa paplašināta, kā ar skaitlisko materiālu, tā arī attiecīgiem komentāriem. Blakus pārskata gada (1936. g.) skaitļiem, galvenos jautājumos sniegts arī atskats uz iepriekšējiem gadiem, it sevišķi tais jautājumus, kas agrākos gada gājumos nav apskatīti.

Nodaļā „Starptautiskā darba organizācija“ sašaurināts apskats par šīs organizācijas konferencēs pieņemtām konvencijām un ieteikumiem, aprobežojoties vienīgi ar konferencēs pieņemto lēmumu īsu atreferējumu.

Apskata daļā pārkārtota nodaļu uzbūve, cerot, ka ar to lasītājam būs atvieglota orientēšanās skaitļu materiālā.

Valsts statistiskā pārvalde.

Rīgā, 1937. gada oktobrī.

Priloge

Daselbst ist die ...

Die ...

Priloge ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

Satura rādītājs.

A. Apskats.

	Lap.	p.
I. Cenas un dzīves dārdzība	7	
1. Lieltirdzniecības cenas	7	
Pārtikas preču cenas	7	
Tekstilpreču cenas	10	
Metalu cenas	11	
Koku materiālu cenas	13	
Papīra un celulozas cenas	13	
Ķīmisko produktu cenas	14	
Citu preču lieltirdzniecības cenas	15	
Lieltirdzniecības cenu kopindekss	17	
2. Ražotāja-lauksaimnieka cenas	18	
Labību un sēkļu cenas	18	
Lopbarības cenas	21	
Citu lauksaimnieka ražoto pārtikas produktu cenas	21	
Lauksaimniecības ražojumi rūpniecības vajadzībām	23	
Dzīvu lopu cenas	25	
Lauksaimnieka pārdodamo preču cenu indekss	26	
3. Sīktirdzniecības cenas	26	
Pārtikas produktu cenas	27	
Dzīvokļu īres, apkurināšana un apgaismošana	34	
Apģērbu, veļas un apavu cenas	36	
Patērētāja izdevumi higiēnai un kultūrālām vajadzībām	36	
4. Dzīves dārdzība	37	
5. Pārējās cenas	40	
6. Cenu uzraudzība	43	
II. Algas	45	
1. Laukstrādnieku algas	45	
2. Algas rūpniecības, tirdzniecības un transporta uzņēmumos	49	
Algas rūpniecības uzņēmumos	50	
Algas tirdzniecības uzņēmumos	57	
Algas aģentūras un komisijas uzņēmumos	58	
Algas naudas iestādēs	59	
Algas transporta uzņēmumos	60	
3. Algas pārējās nozarēs	62	
4. Reālgas	63	
III. Darba tirgus un sabiedriskie darbi	65	
1. Darba tirgus laukos	65	
Pilsētu strādnieki	65	
Strādnieki no Latgales	66	
Ārzemju strādnieki	66	
2. Darba tirgus pilsētās	68	
3. Bezdarba apkaņošana	70	
Bezdarba apkaņošanas fonds (valsts līdzekļi)	71	
Sabiedriskie darbi	74	
Pašvaldību līdzekļi bezdarba apkaņošanai	87	
IV. Darba aizsardzība, arodorganizācijas	88	
1. Darba inspekcija	88	
2. Darba kamera	90	
3. Arodbiedrības	94	

Table des matières.

A. Aperçu.

	Page
I. Prix et coût de la vie	7
1. Prix de gros	7
Prix des denrées alimentaires	7
Prix des marchandises textiles	10
Prix des métaux	11
Prix du matériel du bois	13
Prix du papier et de la cellulose	13
Prix des produits chimiques	14
Prix de gros d'autres marchandises	15
Indice général des prix de gros	17
2. Prix des agriculteurs-producteurs	18
Prix des céréales et des semences	18
Prix des fourrages	21
Prix des autres produits agricoles alimentaires	21
Produits agricoles au besoin de l'industrie	23
Prix du bétail vivant	25
Indice de prix des marchandises vendues par l'agriculteur	26
3. Prix de détail	26
Prix des denrées alimentaires	27
Loyer des logements, frais de chauffage et d'éclairage	34
Prix des vêtements, du linge et des chaussures	36
Dépenses hygiéniques et de culture — par consommateur	36
4. Coût de la vie	37
5. Les autres prix	40
6. Inspection des prix	43
II. Salaires	45
1. Salaires des ouvriers agricoles	45
2. Salaires dans les entreprises industrielles, commerciales et de transport	49
Salaires dans les entreprises industrielles	50
Appointements dans les entreprises commerciales	57
Salaires dans les établissements d'agence et de commission	58
Appointements dans des institutions financières	59
Appointements dans les entreprises de transport	60
3. Salaires dans les autres branches	62
4. Salaires réels	63
III. Marché du travail et travaux publics	65
1. Marché du travail à la campagne	65
Ouvriers de ville	65
Ouvriers de la Latgale	66
Ouvriers étrangers	66
2. Marché du travail dans les villes	68
3. Lutte contre le chômage	70
Fonds d'Etat pour la lutte contre le chômage	71
Travaux publics	74
Moyens des municipalités pour la lutte contre le chômage	87
IV. Protection du travail et syndicats ouvriers	88
1. Inspection du travail	88
2. Chambre du Travail	90
3. Sociétés professionnelles	94

	Lap. p.		Page
V. Sociālā apdrošināšana	98	V. Assurance sociale	98
1. Slimības gadījumu apdrošināšana — slimokases	98	1. Assurance des cas de maladie dans les caisses-maladie	98
Apdrošinātās personas	99	Personnes assurées	99
Saslimstība un ārstnieciskā palīdzība	103	Morbidity et assistance médicale	103
Pabalsti	106	Subventions	106
Slimo kasu līdzekļi	107	Moyens des caisses-maladie	107
Slimo kasu apvienības	114	Unions des caisses-maladie	114
2. Lauku iedzīvotāju nodrošināšana slimības gadījumos	116	2. Assurance des habitants ruraux en cas de maladie	116
Nodrošinātās personas	116	Personnes assurées	116
Palīdzība nodrošinātām personām	117	Secours aux personnes assurées	117
Valsts un pašvaldību izdevumi nodrošināto personu ārstēšanai	120	Dépenses de l'Etat et des administrations communales pour le traitement médical	120
3. Nelaiemes gadījumu apdrošināšana	123	3. Assurance contre accidents	123
Nelaiemes gadījumu apdrošināšana Tautas labklājības ministrijā	123	Assurance contre accidents du Ministère de la Prévoyance sociale	123
Nodrošinātās personas	123	Personnes assurées	123
Nelaiemes gadījumi un tajos cietušie	123	Accidents et accidentés	123
Palīdzība nelaiemes gadījumos cietušiem	128	Assistance aux accidentés	128
Līdzekļi	130	Moyens	130
Nelaiemes gadījumu apdrošināšana Vispārējā apdrošināšanas sabiedrībā	131	Assurance contre accidents dans l'Union générale d'Assurance	131
Apdrošinātās personas	131	Personnes assurées	131
Nelaiemes gadījumi un tajos cietušie	132	Accidents et accidentés	132
Arodslimības	136	Maladies professionnelles	136
Palīdzība nelaiemes gadījumos cietušiem	137	Assistance aux accidentés	137
Līdzekļi	138	Moyens	138
4. Pensijas	141	4. Pensions de retraite	141
Valsts pensijas	141	Pensions de retraite de l'Etat	141
Apdrošinātās personas	141	Personnes assurées	141
Pensionāru skaits	143	Nombre des pensionnés	143
Līdzekļi	144	Moyens	144
Pašvaldību pensijas	148	Pensions de retraite des municipalités	148
Apdrošinātās personas	148	Personnes assurées	148
Pensionāru skaits	148	Nombre des pensionnés	148
Līdzekļi	149	Moyens	149
VI. Sociālā apgādība	150	VI. Assistance sociale	150
1. Valsts sociālā apgādība	151	1. Assistance sociale de l'Etat	151
Pabalsti nespējniekiem un trūcīgiem	151	Subventions aux infirmes et aux indigents	151
Pabalsti grūti dziedināmiem vai ar līpīgām slimībām slimojošiem	152	Subventions aux malades difficilement guérissables ou souffrant de maladies contagieuses	152
Sociāli apgādājamo bērnu uzturēšana ģimenēs	152	Entretien dans des familles des enfants socialement assistés	152
Pilsētu trūcīgo bērnu novietošana laukos	153	Placement à la campagne des enfants besogneux de villes	153
Trūcīgo pilsētu iedzīvotāju ēdināšana	155	Alimentation des citadins indigents	155
Valsts sociālās apgādības iestāžu uzturēšana	156	Entretien des institutions d'assistance sociale	156
Cietušo karavīru un viņu ģimeņu pensijas	158	Pensions des invalides de guerre et de leurs membres de famille	158
Bij. Krievijas pensionāru pensijas	159	Pensions des pensionnaires russes d'autrefois	159
2. Pašvaldību sociālā apgādība	159	2. Assistance sociale des municipalités et des communes	159
Sociāli apgādāto personu skaits	159	Nombre des personnes assistées socialement	159
Izdevumi sociālai apgādībai	164	Dépenses pour l'assistance sociale	164
VII. Publisko iestāžu darbinieki	165	VII. Personnel des institutions publiques	165
1. Valsts darbinieki	166	1. Personnels des départements civils	166
Darbinieku skaits valsts iestādēs un uzņēmumos	166	Effectif des travailleurs des institutions et des entreprises de l'Etat	166
Darbinieku karjēras kustība, disciplinārsodi	173	Mouvement de carrière et punitions disciplinaires	173
Darbinieku atalgojums	174	Traitements	174

	Lap. p.
2. Autonomo valsts uzņēmumu darbinieki	182
3. Pašvaldību algotie darbinieki	187
Lauku pašvaldību darbinieki	188
Pilsētu pašvaldību darbinieki	191
4. Kameru darbinieki	201
5. Sociālās apdrošināšanas iestāžu darbinieki	203
6. Sarkanā krusta darbinieki	206
7. Notāru darbinieki	208

VIII. Latvijas sociālās likumdošanas chronika 209

IX. Starptautiskā darba organizācija 210

B. Tabulas.

1. Preču lieltirdzniecības cenas Rīgā 1913. g. un 1934.—1936. g. (latos)	2
2. Lieltirdzniecības cenu indeksi Rīgā 1930.—1936. g. (1913. g. = 100)	5
3. Ražotāja-lauksaimnieka cenas 1936. gadā (latos)	6
4. Vidējās sīktirdzniecības cenas Latvijā 1929.—1936. g. (latos)	8
5. Pārtikas produktu cenu indeksi sīktirdzniecībā 1914. un 1922.—1936. g. (valstī caurmērā)	12
6. Dzīves dārdzība Rīgā un provinces pilsētās (jaunās sērijas) 1930. g. un 1934.—1936. gadā	12
7. Pārtikas indeksi Rīgā (agrākā sērija) 1914. g. jūlijs = 100	13
8. Strādnieku vidējās dienas algas Rīgas privātrūpniecībā 1914. un 1931.—1936. g. (latos)	14
9. Strādnieku vidējās dienas algas provinces privātrūpniecībā 1935.—1936. g. (latos)	16
10. Strādnieku vidējās dienas algas lielāko provinces pilsētu privātrūpniecībā 1935.—1936. g. (latos)	18
11. Gada un vasaras laukstrādnieku vidējās algas 1913. un 1931.—1937. g.	19
12. Dienas strādnieku algas pie lauku darbiem 1929.—1936. g.	19
13. Darbinieku-mēnešnieku algas Rīgas privātos uzņēmumos 1936. g. (latos)	20
14. Algu indeksi Rīgā 1931.—1936. g.	23
15. Nodarbinātība pēc slimo kasu ziņām 1934.—1936. g.	24
16. Nodarbinātība strādājošos Rīgas rūpniecības uzņēm. (ar 20 un vairāk strādņ.)	24
17. Pašvaldību darba apgāžu darbība 1932.—1936. g.	25
18. Bezdarba un tā seku apkarošanai atvēlētā līdzekļi 1934./35.—1936./37. g.	25

	Page
2. Personnel des entreprises autonomes de l'Etat	182
3. Personnel appointé des administrations municipales et communales	187
Personnel des administrations communales	188
Personnel des administrations municipales	191
4. Personnel des Chambres	201
5. Personnel des institutions de l'assurance sociale	203
6. Personnel de la Croix-Rouge	206
7. Personnel des notariats	208

VIII. Chronique de la législation sociale en Lettonie 209

IX. Organisation internationale du Travail 210

B. Tableaux.

1. Prix de gros à Riga en 1913 et de 1934 à 1936 (en lats)	2
2. Nombres-indices des prix de gros à Riga de 1930 à 1936 (1913 = 100)	5
3. Prix des agriculteurs-producteurs en 1936 (en lats)	6
4. Moyennes des prix de détail en Lettonie de 1929 à 1936 (en lats)	8
5. Nombres-indices des prix de détail des produits aliment. en 1914 et de 1922 à 1936. (Moyenne p. l'Etat)	12
6. Coût de la vie à Riga et dans les villes de province en 1930 et de 1933 à 1936 (Nouvelles séries)	12
7. Nombres-indices de l'alimentation à Riga (Série antérieure) 1914 — juillet = 100	13
8. Moyennes des salaires par jour des ouvriers industriels dans les entreprises privées à Riga en 1914, ainsi que de 1931 à 1936 (en lats)	14
9. Moyennes des salaires par jour des ouvriers dans l'industrie privée en province de 1935 à 1936 (en lats)	16
10. Moyennes des salaires par jour des ouvriers dans l'industrie privée dans certaines villes de province de 1935 à 1936 (en lats)	18
11. Salaires des ouvriers agricoles annuels et saisonniers, en 1913 et de 1931 à 1937	19
12. Salaires des journaliers agricoles de 1929 à 1936	19
13. Appointements des travailleurs par mois dans les entreprises privées à Riga en 1936 (en lats)	20
14. Nombres-indices de salaire à Riga de 1931 à 1936	23
15. Emploi d'après les renseignements des caisses-maladie de 1934—1936	24
16. Activité de la main-d'oeuvre dans les entreprises industrielles en fonction à Riga (avec 20 ouvr. et plus)	24
17. Activité des bourses municipales du travail de 1932 à 1936	25
18. Sommes allouées pour la lutte contre le chômage et ses suites de 1934/35 à 1936/37	25

	Lap. p.		Page
19. Slimo kasēs apdrošināto personu kustība 1936. gadā	26	19. Mouvement des assurés dans les caisses-maladie en 1936	26
20. Slimo kasu kopbilance uz 1937. g. 1. janvāri	27	20. Bilan total des caisses-maladie au 1. janvier 1937	27
21. Slimo kasu izdevumi ārstēšanai un pabalstiem 1936. g.	27	21. Dépenses des caisses-maladie pour traitement et indemnités en 1936	27
22. Slimo kasu rīcības kapitāla apgrozījums un vidējais apdrošināto skaits 1936. g.	28	22. Circulation des fonds de roulement des caisses-maladie et nombre moyen des assurés en 1936	28
23. Lauku iedzīvotāju ārstēšana. Medicīniskais personāls un valsts piemaksas ārstēšanai 1936. gadā	30	23. Traitement médical de la population rurale. Service médical et subventions d'Etat pour le traitement en 1936	30
24. Tautas labklājības ministrijas Nelaiemes gadījumu apdrošināšanas nodaļa 1936. g.	32	24. Section d'assurance contre accidents auprès du ministère de la Prévoyance sociale en 1936	32
25. Vispārējā apdrošināšanas sabiedrība nelaiemes gadījumos 1936. gadā	34	25. Union générale d'assurance contre accidents en 1936	34
26. Pensijas	36	26. Retraites	36
27. Pašvaldību sociālā apgādība 1933.—1936. g.	37	27. Assistance sociale des administrations municipales et communales de 1933 à 1936	37
28. Valsts sociālā apgādība 1932./33.—1935./36. saimn. gadā	38	28. Assistance sociale d'Etat des exercices de 1932/33 à 1935/36	38
29. Darba inspekcijas darbība 1934.—1936. g.	40	29. Activité de l'inspection du travail de 1934 à 1936	40
30. Darba inspekcijā 1936. g. caurskatītās darba ņēmēju sūdzības	40	30. Réclamations des salariés examinées par l'inspection du travail en 1936	40
31. Latvijas darba kamerai pakļautās arodbiedrības	41	31. Syndicats ouvriers relevant de la Chambre du Travail de Lettonie	41
32. Civīlresoru un autonomo uzņēmumu darbinieki (ierēdņi, kalpotāji un strādnieki) 1934.—1937. g.	42	32. Personnel d. départements civils et d. entrepr. autonomes d'Etat (fonction., employés et ouvr.) de 1934 à 1937	42
33. Pašvaldību algotie darbinieki 1936.—1937. gadā	43	33. Personnel salarié des administrations municipales et communales de 1936 à 1937	43
34. Pilsētu pašvaldību amatu un darbinieku skaits 1937. g. 1. janvārī	44	34. Nombre des fonctions et des employés des municipalités au 1. janv. 1937	44
35. Pilsētu pašvaldību darbinieku atalgojums 1937. g. janvārī (latos)	45	35. Rétributions aux employés des municipalités au janvier 1937 (en lats)	45
36. Pagastu pašvaldību algotie darbinieki (arī skolotāji) un viņu algas 1937. g. janv.	46	36. Employés salariés (aussi instituteurs) et leurs rétributions dans les communes rurales au janvier 1937	46
37. Dažu svarīgāko preču vidējās lieltirdniecības cenas ārzemju tirgos 1934.—1936. g.	47	37. Prix de gros moyens des principales marchandises sur les marchés étrangers de 1924 à 1936	47
38. Lieltirdniecības cenu indeksi Latvijā un dažās citās valstīs 1913. un 1929.—1936. gadā	48	38. Indices des prix de gros en Lettonie et en certains Etats	48
39. Pārtikas līdzekļu vidējās cenas siktirdniecībā Latvijā un dažās citās valstīs 1936. g. oktobrī	49	39. Prix de détail moyens de certains articles de consommation en Lettonie et en autres Etats en octobre 1936	49
40. Dzīves dārdzības indeksi Latvijā un dažās citās valstīs 1913.—1936. gados (1929. = 100)	50	40. Indices du coût de la vie en Lettonie et en autres Etats de 1913 à 1936 (1929 = 100)	50
41. Strādnieku stundu algas Latvijā un dažās citās valstīs 1936. g. oktobrī	51	41. Salaires par heures des ouvriers en Lettonie et en autres Etats en octobre 1936	51
42. Normālo darba stundu skaits dažādu arodu pieaugušiem strādniekiem Latvijā un dažās citās valstīs 1936. g. oktobrī	58	42. Nombre des heures de travail normales dans diverses professions pour ouvriers adultes en Lettonie et en certains Etats en octobre 1936	58
43. Bezdarbs Latvijā un dažās citās valstīs 1929.—1936. g.	60	43. Chômage en Lettonie et en autres Etats de 1929 à 1936	60
44. Nodarbinātība Latvijā un dažās citās valstīs 1929.—1936. g.	61	44. Niveau général de l'emploi en Lettonie et en autres Etats de 1929 à 1936	61
45. Darba konflikti Latvijā un dažās citās valstīs 1932.—1936. g.	61	45. Conflits de travail en Lettonie et en autres Etats de 1932 à 1936	61
46. Galveno pārtikas produktu patēriņš uz 1 iedzīv. gadā Latvijā un dažās citās valstīs	62	46. Consommation annuelle des principales denrées alimentaires par habitant en Lettonie et en autres Etats	62

A. Apskats.

A. Aperču.

I. Cenas un dzīves dārdzība.

Prix et coût de la vie.

1. Lieltirdzniecības cenas.

Prix de gros.

Lieltirdzniecības cenas, ja ne vienmēr tieši, tad netieši iespaido arī sīktirdzniecības (patērētāja) cenas: lieltirdzniecības cenu svārstības, īpaši pārtikas preču, kā arī tādu fabrikātu grupā, kas nepieciešami plašāku iedzīvotāju masu patēriņam, izsauc svārstības sīktirdzniecības cenu līmenī un līdz ar to pēc šīm sīktirdzniecības cenām aprēķinātā dzīves dārdzības indeksā. Tamdēļ šeit apskatīsim arī lieltirdzniecības cenas un to svārstības vairāku gadu rindā.

Ziņas par lieltirdzniecības cenām Valsts statistiskā pārvalde līdz 1937. g. ieguva vai nu tieši no tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumiem, vai arī no Rīgas biržas komitejas cenu rādītājiem. Ar 1937. gada janvāri vidējais lieltirdzniecības cenas sakopotas tikai pēc firmu tiešiem ziņojumiem katrā mēneša vidū un beigās. Šādu lieltirdzniecības cenu ziņotāju ir 186, preču skaits, par kādām ziņas ievāc, sasniedz 205, bet atsevišķo preču šķirņu pavisam ir ap 460. (Lieltirdzniecības cenu metodi skat. Mēneša bij. 1937. g. 3./4. n-rā). Lieltirdzniecības cenu līmeņa raksturošanai noder kā atsevišķu preču cenas, tā arī cenu indeksi. Valsts statistiskā pārvalde kopš 1927. gada augusta mēneša aprēķina šādus lieltirdzniecības cenu indeksus: pārtikas preču, tekstilpreču, metālu, kokma-

teriālu, minerālu (arī minerāleļļu), papīra un celulozas, stādu valsts produktu, dzīvnieku valsts produktu, ķīmisko produktu un akmeņogļu, kā arī citus; bez tam aprēķina šādus grupu indeksus: eksportpreču, importpreču, izejvielu, fabrikātu un, beidzot, lieltirdzniecības cenu kopindeksu. (Lieltirdzniecības cenu indeksu aprēķināšanas metodi skat. Mēneša bijetena 1927. g. 9. n-rā un 1928. g. 11. n-rā.) Bez minētiem indeksiem, šai apskatā mēģināts parādīt cenu svārstības arī tiešos skaitļos, kā iekšzemes tirgū (iekšzemē ražoto un patērēto preču cenas, importēto preču cenas), tā eksporta tirdzniecībā (eksportēto preču cenas), mazāk pieskaņoties preču atsevišķo šķirņu cenām.

Pārtikas preču cenas.

Prix des denrées alimentaires.

Pārtikas preču cenas pārskatāmības dēļ sadalītas 2 apakšgrupās: labības cenas un pārējo svarīgāko pārtikas produktu cenas.

Labību cenas ņemtas caurmēra tirgus precei, iekšzemē ražotai labībai, bet tajos gados, kad iekšzemes tirdzniecībā apgrozījies arī importētā labība (rudziem līdz 1931. gadam, kviešiem līdz 1932. gadam) — vidējais aritmētiskais no vietējās un importētās labības cenām attiecīgos gados.

Labības cenas Rīgā (latos par 100 kg).

Prix des céréales à Riga (en lats pour 100 kg).

	1926.—1930.	1929.	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	V.
Rudzi <i>Seigle</i>	23,50	23,04	18,88	16,45	22,42	21,00	15,30	13,65	14,45	17,88
Kvieši <i>Froment</i>	35,25	33,60	30,91	26,42	26,70	27,75	20,65	17,85	17,50	20,63
Mieži <i>Orge</i>	21,90	20,42	15,81	14,70	15,40	15,05	13,25	11,50	13,95	21,50
Auzas <i>Avoine</i>	21,21	19,96	14,00	14,15	10,85	12,42	11,60	10,60	13,70	21,13

Rudzu lieltirdzniecības cena (lieltirgotāja cena, pārdodot vairumā atkalpārdevējiem vai tieši rūpniekiem resp. dzirnavniekiem, pārstrādāšanai). 1926.—30. g. caurmērā bijusi Ls 23,50 par kvintālu; šai laikā tirgū bijuši Amerikas, Krievijas, Polijas, Vācijas un vietējie rudzi. Sevišķi plaši ārzemju rudzi patērēti 1929. gadā, kad rudzu imports sasniedza 126.712 tonnas 27 milj. latu vērtībā. 1930. gadā vietējie rudzi atkal iespaido tirgu, kaut arī šai gadā rudzu imports vēl uzrāda 59.764 tonnas 8,25 milj. latu vērtībā. Te redza-

ma jau ievērojama diference cenu ziņā starp importētiem un vietējiem rudziem: kamēr pirmo cena caurmērā gadā bijusi Ls 13,71 par kvintālu, pēdējo Ls 24,05; caurmērā kā vietējo, tā ārzemju rudzu cena šai gadā noslīdējusi uz Ls 18,88 par kvintālu vai, salīdzinot ar 1929. gadu, par 18%.

Ar 1930. gada rudeni valdība uzsāk rudzu un kviešu iepirkšanu no lauksaimniekiem par citām cenām un uzpirktos krājumus pārdod dzirnavniekiem. Šī apstākļa dēļ vietējo rudzu lieltirdzniecības cena 1931. gadā (Ls 22,82 par kvin-

tālu) palikusi gandrīz iepriekšējā gada līmenī, bet tā kā pastāv vēl rudzu imports un importēto rudzu cenas arvien krītas, bez tam iekšzemes tirgū apgrozās arī vēl iepriekšējos gados importētie ārzemju rudzi, rudzu caurmēra cena lieltirdzniecībā 1931. gadā ir Ls 16,45 par kvintālu. 1932. gadā rudzu imports tikpat kā izbeidzies un brīvā tirgū atzīmēta cena tikai vietējiem rudziem — Ls 22,42 par kvintālu. Nākošos gados (1933.—1935.) rudzu lieltirdzniecības cena pakāpeniski noslīd, bet 1936. gadā atkal kāpj; šai gadā tā ir par 6% augstāka nekā 1935. gadā. Cenas kāpšana turpinās arī 1937. gadā: rudzu lieltirdzniecības cena 1937. gada janvārī bijusi augstāka nekā 1935. gadā par 14%, februārī par 23%, martā par 25%, aprīlī par 28% un maijā par 31%.

Kā jau pieminēts, ar 1930. gada rudenī Zemkopības ministrija pārdod no lauksaimniekiem uzpirkto labību dzirnavniekiem. Pārdošanas cenas rudziem, pērkot 50% no pārstrādājamās labības, šādas (latos par kvintālu):

	Rudzi kaltēti	Rudzi nekaltēti
No 1930. g. 15. VIII.	24,—	—
„ 1930. g. 17. IX.	25,50	22,50
„ 1930. g. 4. XI.	25,80	22,80
„ 1931. g. 15. X.	26,—	25,—
„ 1932. g. 14. VI.	24,20	—
„ 1932. g. 17. IX.	—	23,20
„ 1934. g. 27. VIII.	19,—	18,—

Ar 1935. gada 31. V. labības pircējiem, kas pārstrādā 100% no Zemkopības ministrijas krājumiem iepirkto labību, cenas pazeminātas kaltētiem rudziem uz Ls 17,—, nekaltētiem uz Ls 16,50 par kvintālu, ar 1936. g. 29. V. — kaltētiem rudziem uz Ls 16,50 un tā paša gada 7. X. — nekaltētiem uz Ls 16,— kvintālā.

Zemkopības ministrijas pārdodamo kaltēto rudzu cenas, pie noteikta tīrības un mitruma procenta, atsevišķos gados caurmērā bijušas šādas (pērkot 50% no pārstrādājamās labības kopsvara):

1930. gadā	Ls 25,10 par kvintālu.
1931. „	„ 25,85 „ „
1932. „	„ 25,10 „ „
1933. „	„ 24,20 „ „
1934. „	„ 22,45 „ „
1935. „	„ 19,— „ „
1936. „	„ 19,— „ „
1937. g. maijā	„ 19,— „ „

Kviešu lieltirdzniecības cenām bijis līdzīgs stāvoklis. 1925. gadā importēto (Amerikas) kviešu cena bijusi Ls 37,55 par kvintālu; nākošo piecu gadu caurmērā kviešu lieltirdzniecības cena sastāda Ls 35,25 par kvintālu (ārzemju un vietējie kvieši). 1929. gadā, kad tirgū galvenā kārtā apgrozās ārzemju kvieši (kviešu imports 1929. gadā bijis 74.939 tonnas 21,3 milj. latu vērtībā), to lieltirdzniecības cena ir Ls 33,60 kvintālā; 1930. gadā importēto kviešu cena noslīd (ne tik strauji kā rudzu cena) līdz Ls 31,06 par kvintālu, kamēr vietējo kviešu cena turas Ls 30,76 kvintālā.

1931. gadā un 1932. gadā kā importēto, tā vietējo kviešu cenas slīd. Ar 1933. gadu izbeidzas kviešu imports; vietējo kviešu lieltirdzniecības cena šai gadā bijusi Ls 27,75 par kvintālu. Nākošos gados tā pakāpeniski noslīd un 1936. gadā

uzrāda Ls 17,50 par kvintālu. 1936. gada beigās kviešu lieltirdzniecības cena sāk kāpt; cenas paugstināšanās turpinās arī 1937. gadā: tā 1937. gada janvārī kviešu lieltirdzniecības cena ir par 10%, februārī un martā par 13%, aprīlī un maijā par 16% augstāka nekā caurmēra cena 1935. g.

Zemkopības ministrija pārdevusi no lauksaimniekiem uzpirkto labību firmām un uzņēmumiem, (kas pērk 50% no pārstrādājamās labības) par šādām cenām (latos par kvintālu):

	Kvieši kaltēti	Kvieši nekaltēti
No 1930. g. 17. IX.	32,—	28,50
„ 1930. g. 4. XI.	32,30	28,80
„ 1931. g. 15. X.	32,50	31,50
„ 1932. g. 14. VI.	30,—	—
„ 1932. g. 17. IX.	—	29,—
„ 1934. g. 27. VIII.	27,—	26,—

Ar 1935. gada 31. V. pircējiem, kas no Zemkopības ministrijas krājumiem iepirkto kviešus pārstrādā 100%, cena kaltētiem kviešiem noteikta Ls 23,—, nekaltētiem Ls 22,50 kvintālā.

Caurmērā kalendāra gadā Zemkopības ministrijas pārdošanas cenas (noņemot 50% no pārstrādājamās labības) iznāk šādas:

1930. gadā	Ls 32,15 par kvintālu.
1931. „	„ 32,35 „ „
1932. „	„ 31,25 „ „
1933. „	„ 30,— „ „
1934. „	„ 29,— „ „
1935. „	„ 27,— „ „
1936. „	„ 27,— „ „
1937. g. maijā	„ 27,— „ „

Miežu (vietējo) lieltirdzniecības cena 1923.—25. gadu caurmērā bijusi Ls 22,53 par kvintālu; nedaudz zemāka tā nākošo piecu gadu caurmērā (1926.—30. g.) — Ls 21,90. 1929. gadā vietējo miežu lieltirdzniecības cena Ls 20,42 par kvintālu, bet 1930. gadā tā nokrit uz Ls 15,81, t. i. par 22,5%; absolūti tā zemāka nekā rudzu cena (šai gadā par 17%). 1931.—1933. gados miežu cena mainās nedaudz (Ls 14,70 — Ls 15,40), 1934. g. g. cena noslīd un savu zemāko līmeni sasniedz 1935. gadā — Ls 11,50 par kvintālu. 1936. gadā miežu cena, līdzīgi rudzu cenai, īpaši sākot ar aprīļa mēn. kāpj, un gada caurmērā (Ls 13,95) tā ir par 21% augstāka nekā 1935. gadā. Miežu lieltirdzniecības cena strauji kāpj arī 1937. gadā: janvārī tā ir par 41%, februārī par 53%, martā un aprīlī par 83% un maijā par 87% augstāka nekā 1935. gadā.

Auzu (vietējo) lieltirdzniecības cena 1923.—25. gadu caurmērā bijusi Ls 20,91 par kvintālu; arī 1926.—30. g. caurmērā tā ir līdzīga — Ls 21,21 par kvintālu. 1929. gadā auzu cena ir Ls 19,96 par kvintālu, bet nākošos gados tā krīt un 1932. gadā ir Ls 10,85 kvintālā jeb noslīdējusi par apm. 50%. Šādā līmenī, ar nelielām svārstībām, auzu cenas paliek visus nākošos trīs gadus (1933.—1935. g.), bet jau sākot ar 1936. gada pirmajiem mēnešiem tā kāpj un šī gada caurmērā (Ls 13,70 par kvint.) ir par 29% augstāka nekā 1935. gadā; vēl straujāka celšanās notiek 1937. gadā: janvārī tā ir cēlusies, salīdzinot ar 1935. gadu, par 59%, februārī par 79%, martā un aprīlī par 102% un maijā par 99%.

Ja salīdzinām labību cenas 1936. gadā un 1937. g. pirmajā pusgadā ar cenām, kādas pastāvējušas 1929. gadā, redzams, ka 1936. gadā rudziem tās par 37%, kviešiem par 48%, miežiem par 32% un auzām par 31% zemākas nekā 1929. gadā; 1937. gada maijā ziemāju labību cenas arī vēl zemākas nekā 1929. gadā (rudziem par 22%, kviešiem par 39%), vasarāju labībām turpretim tās jau pārsniedz 1929. gada cenas: miežiem par 5%, auzām par 6%.

Lielitirdzniecības cenas caurmērā visām labi-

bām 1936. gadā bijušas par 39% un 1937. gada maijā par 17% zemākas nekā 1929. gadā.

1936. gadā tās bijušas arī par apm. 3% zemākas nekā 1913. gadā (t. i. nekā cenas, kas lietātas lieltirdzniecības indeksa aprēķinā ar bazi 1913. = 100).

Sekojošā tabulā uzskaitītas cenas eksporta tirdzniecībā (fob Rīga) sviestam un bēkonam, bet pārējām precēm, kā importētām, tā pašu zemē ražotām, lieltirdzniecības cenas iekšzemes tirgū.

Citu pārtikas preču cenas Rīgā (latos).

Prix des autres denrées alimentaires à Riga (en lats).

	1926.—1930.	1929.	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	V. 1937.
Sviests, eksp., 100 kg . . .	382,83	396,71	315,75	252,50	156,33	136,00	98,25	119,39	152,81	208,36
Beurre d'exportation 100 kg										
Bēkons, eksp., 100 kg . . .		227,34	189,94	112,75	83,60	100,90	115,70	108,00	134,75	186,80
Bacon d'exportation 100 kg										
Speķis, 100 kg	251,10	286,67	285,00	212,90	130,00	145,00	154,60	115,00	108,75	150,00
Lard 100 kg										
Cukurs, 100 kg	52,83	50,79	42,70	38,39	61,35	61,40	61,35	64,90	66,55	66,05
Sucre 100 kg										
Sāls, 100 kg	4,81	3,22	3,83	4,26	4,30	4,20	4,05	4,75	5,10	6,61
Sel 100 kg										
Tēja, 10 kg	104,80	105,00	105,00	105,00	108,50	115,00	149,50	170,00	158,00	160,50
Thé 10 kg										
Kafija, 100 kg	605,60	600,00	575,00	450,00	493,20	587,50	676,30	804,00	500,00	372,50
Café 100 kg										
Silķes, 1/1 muca	77,13	77,50	85,00	90,00	83,40	82,60	61,15	60,00	64,35	69,50
Harengs 1/1 tonneau										

Sviesta (I. šķ. eksportsviesta fob Rīga) lieltirdzniecības cena 1922.—25. gadu caurmērā bijusi Ls 398,62 par 100 kg; nākošo piecu gadu periodā tā sastāda Ls 382,83 par 100 kg. Arī 1929. gadā I. šķ. eksportsviesta cena bijusi gandrīz Ls 4.—kilogramā — t. i. Ls 396,71 par 100 kg. Nākošos gados sviesta cena eksporta tirdzniecībā strauji krit un savu zemāko līmeni sasniedz 1934. gadā — Ls 98,25 par 100 kg. 1935. gadā eksportsviesta cenas mainīgas: marta, aprīļa, maija, jūnija un jūlija mēnešos tās bijušas Ls 85,— līdz Ls 99,— par 100 kg, pārējos mēnešos, turpretim, ievērojami augstākas, kamdēļ caurmēra cena 1935. gadā cēlusies uz Ls 119,39 par 100 kg. 1936. gada pirmajos 5 mēnešos eksportsviesta (I. šķ.) cenām ir slidoša tendence (janvārī Ls 156,38, maijā — Ls 112,64 par 100 kg); tad cenas ceļas (jūnijā — Ls 130,94, jūlijā — Ls 138,26, augustā — Ls 148,47, septembrī — Ls 169,26, oktobrī — Ls 190,53, novembrī — Ls 188,69) un gada beigās (decembrī) jau sasniedz Ls 200,77 par 100 kg. 1937. gada pirmajos 5 mēnešos (janvāris—maijs) cenas ievērojami augstākas nekā tai pašā periodā gadu iepriekš, un, proti, par 52%. 1937. gada maijā sviesta cena (Ls 208,36) jau par 75% pārsniedz arī 1935. gada caurmēra cenu, tomēr tā ir vēl par 47% zemāka nekā 1929. gadā.

Bēkona (1. nr. sizeable) eksporta cena 1929. gadā sasniedz Ls 227,34 par 100 kg, pēc kam strauji noslīd un 1932. gadā ir tikai Ls 83,60 par 100 kg, t. i. vairāk kā 2½ reizes zemāka nekā 1929. gadā. Šī straujā pazemināšanās izskaidrojama pa daļai ar vispārēju bēkona cenu krišanos ārzemju tirgos un pa daļai arī ar Anglijas mārciņas atraišanos no zelta bāzes (1931. gadā).

Pēc 1932. gada bēkona cena atkal uzlabojas; 1935. gada atsevišķos kalendāra mēnešos tā sa-

sniedz Ls 97,20 (martā) līdz Ls 123,12 (jūnijā), bet caurmērā gadā Ls 108,— par 100 kg.

1936. gada janvāra—septembra mēnešos bēkona eksporta cena svārstījies caurmērā no Ls 103,20 (majā) līdz Ls 127,06 (augustā) par 100 kg. Oktobra, novembra un decembra mēnešos, pēc lata kursa atraišanās no zelta bāzes un piesaistīšanās Anglijas mārciņai, bēkona eksportcenas ievērojami uzlabojušas, sasniedzot Ls 188,25 — Ls 197,32 par 100 kg un gada caurmērā Ls 134,75, t. i. par 25% augstāk nekā 1935. gadā. Arī 1937. gadā bēkona caurmēra cena augstāka nekā 1935. gadā: janvārī par 63%, februārī par 62%, martā par 75%, aprīlī par 78% un maijā par 73%; pēdējā mēnesī — maijā (Ls 186,80) tā tomēr vēl par 18% zemāka nekā 1929. gadā (Ls 227,34 par 100 kg).

Speķa lieltirdzniecības cena (iekšzemes patēriņam) 1923.—25. g. caurmērā bijusi Ls 212,86, bet nākošos piecos gados — (1926.—30.) Ls 251,10 par 100 kg; šai laikā tirgū apgrozās importētais ārzemju speķis. Augstākā cena speķim bijusi 1929. gadā, proti Ls 286,67 par 100 kg; arī 1930. gadā cena vēl turas augstu, tad noslīd un 1932. gadā ir vairs tikai Ls 130,— par 100 kg; šī cena vairāk kā divi reizes zemāka par 1929. g. cenu. 1933. un 1934. g. speķa cenas pieaug par 11—17%, bet 1935. un 1936. gadā atkal pazeminās, pie kam 1936. gada I. pusē (janvāris—jūnijs) to līmenis pat zemāks nekā 1935. gadā. 1937. g. martā no jauna vērojama kāpjoša tendence, un maijā speķa cenas jau par 30% pārsniedz 1935. gada caurmēra cenu.

Cukura (smalkā cukura) lieltirdzniecības cenas gadu rindā uzrāda lielu dažādību. Līdz 1932. gadam patērēja vienīgi importēto ārzemju cukuru,

Linu (Vidzemes „L“, baze R) lieltirdzniecības cenu noteikuma eksporta iespējas un cenas pasaules tirgū (Lielbritānija). Cenu apskatā ņemta iepriekš minētās šķirnes cena fob. Rīga. Linu cenas, pretēji pārējo tekstila izejvielu cenām, to gadu rindā, par kuřiem pieejama statistika, augstākās bijušas 1924. gadā (Ls 2.858,— par 1.000 kg), tāpat augsta linu cena bijusi arī 1928. gadā (Ls 2.539,— par 1.000 kg), bet tālākos gados, sākot ar 1929., linu cenas gadu no gada krīt, līdz 1932. gadā linu caurmēra cena ir vairs tikai Ls 845,90 par 1.000 kg, t. i.: ir 3 reizes zemāka par 1928. gada cenu un 2¹/₄ reizes zemāka par 1929. gada cenu. Linu cenu krišanās šai laikā notikusi arī pasaules tirgū; tā Vidzemes L, baze R linu cena cif Dundee bijusi: 1929. g. — £ 80.—/—, 1930. g. — £ 57.—/—, 1931. g. — £ 40.—/— (1931. gada septembrī Anglijas mārciņa atraisīta no zelta bāzes).

Ar 1932. gadu linu cenas Anglijas tirgū kāpj (Vidzemes L, baze R linu cena cif Dundee 1932. gadā £ 49.5.6, 1933. gadā £ 54.10.10, 1934. gadā — £ 64.9.2, 1935. g. — £ 82.3.4 par angļu tonnu), un ar 1933. gadu paaugstinās arī cenas latos fob Rīga; tā 1935. gadā linu caurmēra cena (Ls 1.193,50 par 1.000 kg) ir jau par 41% augstāka nekā zemās cenas gadā — 1932. 1936. gadā, jau ar gada sākumu, linu cena nepārtraukti krīt līdz jūnija mēnesim, kad tā no Ls 1191,01 (1935. g. decembrī) nokritusi uz Ls 843,63 jeb par 29%. Ar jūnija mēnesi cenas pamazām uzlabojas, un oktobra mēnesī, pēc pārmaiņām lata kursā, linu fob cena ir jau Ls 1.567,75 par 1.000 kg; tā joprojām kāpj arī atlikušajos 1936. gada mēnešos (novembrī un decembrī) un 1937. gadā, sasniedzot 1937. g. maijā Ls 2.217,42 par 1.000 kg; šī cena ir vairāk kā 2¹/₂ reizes augstāka par cenu 1936. gada jūnijā un par 86% augstāka nekā 1935. gada caurmēra cena. Tā pārsniedz arī 1929. gada cenu par 15%.

Kokvilnas (neapstrādātas, middling universal standard) cena 1929. gadā bijusi Ls 234,— par 100 kg. Nākošos gados tā krīt, līdz 1932. gadā sasniedz zemāko līmeni — Ls 90,45 par 100 kg. Arī pasaules tirgū kokvilnai šai laikā krītoša tendence, tā Liverpoolē kokvilnas (middling univ. standard) cena bijusi: 1929. gadā 10,35 pensi, 1930. gadā 7,45 pensi, 1931. gadā 5,09 pensi un 1932. gadā 5,23 pensi par lb.

Ar 1933. gadu kokvilnas cena ceļas, un 1935. gadā caurmērā sasniedz Ls 127,90 par 100 kg. Apmēram tādā pašā līmenī (Ls 121,29—Ls 130,59) tā paliek arī 1936. gada janvārā — septembra mēnešos, bet gada beigās (oktobris—decembris) kāpj: oktobrī tā ir Ls 181,83, novembrī Ls 169,95 un decembrī Ls 162,51 par 100 kg. 1936. gadā kokvilnas caurmēra cena (Ls 139,15) bijusi par 9% augstāka nekā 1935. gadā, tomēr par 41% zemāka nekā 1929. gadā.

1937. gada pirmajā pusē kokvilnas cena joprojām cēlās, un maija mēnesī tā bija Ls 196,— par 100 kg jeb par 53% augstāka nekā 1935. gadā; tomēr tā zemāka nekā cena 1929. gadā par 16%.

Vilnas (New-Zealand, sukātas, 46. kval.) lieltirdzniecības cena no Ls 702,67 (par 100 kg) 1929. gadā nokritusies uz Ls 276,43 1932. gadā; straujā vilnas cenas krišanās stāv sakarā ar naudas kursu maiņu 1931. gadā; bez tam arī pasaules tirgū vilnas cenai šai laikā bijusi slīdoša tendence.

Sekojojot cenām pasaules tirgū, cenas vilnai Rīgā ar 1933. gadu kāpj, it sevišķi 1934. gada I. pusē; nedaudz tās atkrit 1934. gada II. pusē, bet 1936. gada pirmajā ceturksnī vilnas cena jau par 8%,

II. ceturksnī par apm. 11%, jūlija mēnesī par 19%, augustā par 22% un septembrī par 28% augstāka nekā 1935. gada caurmēra cena; pēdējā ceturksnī vilnas cenas paaugstināšanās vēl lielāka: oktobrī par 81%, novembrī par 141% un decembrī par 134%. Arī 1937. gadā vilnas cena arvien ceļas, un maija mēnesī (Ls 768,— par 100 kg) par 175% pārsniedz 1935. gada cenu; šī cena ir augstāka (par 9%) arī par vilnas cenu 1929. gadā.

Kokvilnas audekla (nebalināta, 71 cm pl.) lieltirdzniecības cena, kas 1929. gadā bijusi Ls 0,78 par metru, sekojošos gados pamazām krītas, bet ne tik strauji kā kokvilnas cena: kamēr kokvilna, laikā no 1929. līdz 1932. gadam (iesk.), kritusies cenā par apm. 61% (no Ls 234,— uz Ls 90,45 par 100 kg), kokvilnas audumi — tikai par apm. 11% (no Ls 0,78 par metru uz Ls 0,69).

Laikā no 1933. līdz 1935. gadam kokvilnas audekla cena vēl nedaudz krīt un 1935. gadā, salīdzinot ar 1932. g., samazinās par 4 sant. metrā jeb apm. 6%, pretēji kokvilnas cenai, kas šai laikā jau kāpj.

1936. gadā kokvilnas audekla lieltirdzniecības cena bijusi Ls 0,68 metrā, bet 1937. gadā tā kāpj. un maija mēnesī (Ls 0,72 par metru) ir par 11% augstāka nekā 1935. gadā.

Vilnas audumu (kungu uzvalku drēbes „Boston“, 142 cm) lieltirdzniecības cenai bijusi līdzīga tendence, tikai ar to starpību, ka laikā no 1929. līdz 1932. gadam tā kritusies daudz jūtāmāki nekā kokvilnas audumu cenas, un proti — par apm. 34%.

Laikā no 1933. līdz 1935. g. vilnas audumu cena vēl noslīd (1935. gadā cena par 7% zemāka nekā 1932. gadā), tāpat arī 1936. gadā, kad viena metra lieltirdzniecības cena bijusi Ls 10,58; šī cena ir par 40% zemāka nekā 1929. gadā. 1937. gada maijā vilnas audumu cena bijusi par 3% augstāka nekā 1935. gadā.

Tekstilpreču lieltirdzniecības cenu indeksi Rīgā. Nombres-indices des prix de gros des marchandises textiles à Riga.

	1913.=100	1929.=100
1929.	210	100
1930.	156	74
1931.	103	49
1932.	98	47
1933.	104	50
1934.	111	53
1935.	131	62
1936.	128	61
1937.	I. 207	99
	II. 212	101
	III. 214	102
	IV. 221	105
	V. 226	108

Metālu cenas.

Prix des métaux.

Metālu cenu izsekošanai ņemti — ķets, dzelzs, tērauds, varš, cinks, svins un alva.

Ķeta (lejamais, klaipiņos) cena kopš 1929. g. uzrāda slīdošu tendenci līdz 1933. gadam, kad tā (Ls 8,67 par 100 kg) ir jau par apm. 21% zemāka nekā 1929. g.; turpmākajos gados kaut cik ievērojama cenu samazināšanās nav novērojama, un

līdz 1936. gada novembrim tā svārstās no Ls 8,— līdz Ls 8,90 par 100 kg. Ar 1936. gada decembri sākas cenas paaugstināšanās: decembrī tā jau ir Ls 12,10, tāda pati turas arī 1937. gada pirmajos

mēnešos, bet maijā jau sasniedz Ls 19,78 par 100 kg. Šī cena ir par 122% augstāka nekā 1935. gada vidējā cena un par apm. 80% augstāka nekā 1929. gadā.

Metalu cenas Rīgā (latos par 100 kg).

Prix des métaux à Riga (en lats pour 100 kg).

	1921.—1925.	1926.—1930.	1929.	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	1937. V.
Kets	9,97	10,60	10,98	10,16	9,70	9,56	8,67	8,76	8,90	8,42	19,78
Fonte											
Dzelzs	23,55	20,62	21,47	20,03	17,54	19,50	20,86	20,85	16,60	16,75	27,00
Fer											
Tērauds, atsperu	37,89	32,26	32,76	30,00	29,65	36,50	34,10	29,25	21,60	21,25	32,00
Acier à ressorts											
Varš		269,47	289,58	257,50	197,10	156,25	139,80	129,85	127,00	151,00	273,00
Cuivre											
Svins	88,91	82,21	77,77	66,00	54,25	41,60	37,00	34,05	34,70	52,00	98,35
Plomb											
Cinks		100,05	107,50	88,33	62,65	57,50	55,00	49,15	46,00	46,60	81,90
Zinc											
Alva	642,88	779,90	672,50	514,58	379,00	360,00	395,00	461,70	439,00	514,80	733,50
Etain											

Dzelzs (parastā, apaļā, kvadrātā, plakanā) lieltirdzniecības cena, periodā no 1929. līdz 1933. gadam, viszemāka bijusi 1931. g. — Ls 17,54 par 100 kg; šī cena, salīdzinot ar 1929. g., tā tad zemāka par 18%. Nākošajos trijos gados dzelzas cenas augstākas, bet 1935. un 1936. gadā nokrīt par apm. 20%, līdz Ls 16,60 par 100 kg. Apmēram šādā līmenī dzelzs cena paliek līdz 1937. gada aprīlim, kad paceļas uz Ls 27,— par 100 kg (cif vai franko vagonš Rīgā).

1936. gadā dzelzs caurmēra cena (Ls 16,75) bijusi par 22% zemāka nekā 1929. gadā, kurpretī 1937. gada maijā tā ir jau par 26% augstāka nekā 1929. gadā.

Tērauda (atsperu) cenai bijusi līdzīga tendence: periodā no 1929. līdz 1933. gadam zemākā tērauda cena bijusi 1931. gadā (Ls 29,65 pret Ls 32,76 1929. gadā); nākošos gados tā kāpj, bet ar 1935. gadu atkal ievērojami noslīd, un 1936. gadā caurmēra cena ir Ls 21,25 par 100 kg jeb par 35% zemāka nekā 1929. gadā. 1937. g. aprīlī un maijā tērauda cena atkal ir kāpusi līdz Ls 32,—; šī cena tomēr par 2% zemāka nekā 1929. gadā.

Ja dzelzs un tērauda cenu zemākais punkts bijis 1931. gadā, pēc kam sākusies cenu kāpšana, tad vara, cinka un svina cenas joprojām krīt arī pēc 1931. gada un savu zemāko līmeni sasniedz 1934. un 1935. gadā. Tā vara un cinka cena 1935. gadā caurmērā bijusi par 57%, bet svina — 1934. gadā par 56% zemāka nekā 1929. gadā.

Vara cenas celšanās iestājas ar 1936. gada decembri, turpinās arī 1937. gadā, un maija mēnesī vara cena ir jau Ls 273,— par 100 kg. Cinka (cinks blūšos) cena sāk celties ar 1937. gada janvāri, un jūnijā sākumā tā bijusi Ls 80,95 par 100 kg (1936. gada decembrī Ls 45,—), t. i. par 25% zemāka nekā 1929. gadā.

Svina cena sāk celties jau 1935. gada jūlijā (no Ls 31,50 jūnijā uz Ls 36,50 jūlijā), pie kam tā pakāpeniski paaugstinājusies arī visu 1936. gadu, un 1936. gada decembrī svina cena ir jau Ls 66,90 par 100 kg; cenas kāpšana turpinās arī 1937. gadā un maija mēnesī sasniedz Ls 98,35 par 100 kg. Tā tad nepilnu divu gadu laikā svina cena vairāk kā trīskāršojusies (no Ls 31,50 uz Ls 98,35).

Svina cena 1937. gada maijā pārsniedz cenu 1929. gadā (Ls 77,77) par 26%.

Alvas (tīras alvas, stieņos) cena periodā no 1929. līdz 1932. gadam krīt; 1933. un 1934. gadā alvas caurmēra cenas augstākas nekā 1932. gadā; 1935. gadā alvas cenas ar februāra mēnesi uzrāda krišanos, bet pēc gada (ar 1936. g. martu) nepārtraukti ceļas, līdz 1937. gada maijā sasniedz Ls 733,50 par 100 kg; tā tad alvas cena kopš 1936. gada februāra (Ls 435,—) cēlusies par 69%, pie kam šī alvas cena ir par 9% augstāka nekā 1929. gadā.

Metalu lieltirdzniecības cenu svārstības vispār raksturo metalu cenu indekss.

Metalu lieltirdzniecības cenu indeksi Rīgā.

Nombres-indices des prix de gros des métaux à Riga.

	1913.=100	1929.=100
1929.	81	100
1930.	75	93
1931.	67	83
1932.	75	93
1933.	73	90
1934.	70	86
1935.	60	74
1936.	60	74
1937. I.	73	90
II.	74	91
III.	78	96
IV.	96	119
V.	102	126

Metalu cenu indekss aplūkoto gadu rindā no 1930. uz 1931. gadu nokrīt par 8 punktiem (baze 1913.=100), kas izskaidrojams ar dzelzs, vara, svina, cinka un alvas cenu straujo krišanos. Metalu cenu indekss šai laikā krīt arī galvenajās rūpniecības valstīs: Lielbritānijā dzelzs un tērauda lieltirdzniecības cenu indekss krities no 113 uz 93 (baze 1913.=100), pārējo metalu indekss — no 95 uz 81; Vācijā dzelzs indekss krities no 126 uz 114 (baze 1913.=100), Z. Amerikas Sav. valstīs metalu indekss — no 92 uz 84 (baze 1926.=100) u. t. t.

Pārejot no 1931. uz 1932. gadu, metālu indekss mūsu valstī, sakarā ar dzelzs un it sevišķi tērauda cenu celšanos (Lielbritānijā un Vācijā šai posmā dzelzs indekss krit: Lielbritānijā no 93 uz 92, Vācijā no 114 uz 103), kaut arī pārējo metālu cenas vēl samazinās, atkal ceļas, sasniedzot 1930. gada stāvokli. Sekojošos gados metālu indekss pakāpeniski krit, un 1935. gadā tas, salīdzinot ar 1929. gadu, nokritis jau par 21 punktu (no 81 uz 60).

Jau pieminētajās valstīs — Lielbritānijā un Z. Amerikas Savienotās valstīs — metālu cenu indekss cēlies: Lielbritānijā dzelzs indekss no 1932. g. uz 1935. g. par 9 punktiem, Z. Amerikas Savienotās valstīs metālu indekss tanī pašā laikā par 6 punktiem, bet Vācijā dzelzs indekss palicis nemainīgs.

Koku materiālu cenas.

Prix du matériel du bois.

Koku materiālu šķirņu, kā eksporta, tā vietējā tirdzniecībā, apgrozās ļoti daudz; šo materiālu cenas (absolūtīte skaitļi latos par zināmu daudzuma vienību) sīki atrodamas tabulārā daļā. Šai apskatā, koku materiālu cenu līmeņa raksturošanai, minēsim tikai koku materiālu lieltirdzniecības cenu indeksus, kas aprēķināti balstoties uz dažu galveno tirgū sastopamo zāģēto koku materiālu (planku un dēļu) un skaliņu malkas cenām (no nokraušanas laukuma Rīgā).

Koku materiālu cenu indekss strauji krit sākot ar 1931. gadu: tā 1931. gada caurmērā koku cenu indekss jau par 21 punktu zemāks (bāze 1913.=100) nekā gadu iepriekš; krišana turpinās arī 1932. gadā — par 32 punktiem — un 1933. gadā — par 13 punktiem. 1933. gadā koku materiālu cenas jau par 47% zemākas nekā 1929. gadā.

1934. gadā caurmērā koku indekss palicis bez pārmaiņām, bet 1935. gada jūnijā sasniedz zemāko līmeni (indekss 60 pie bāzes 1913. g. = 100); 1935.

gada caurmēra indekss bijis 62, t. i. salīdzinot ar 1929. gadu, koku cenas šai gadā nokritušās par 55%.

Koku materiālu lieltirdzniecības cenu indeksi Rīgā.

Nombres indices des prix de gros du matériel du bois à Riga.

	1913.=100	1929.=100
1929.	138	100
1930.	139	101
1931.	118	86
1932.	86	62
1933.	73	53
1934.	73	53
1935.	62	45
1936.	83	60
1937. I.	127	92
II.	142	103
III.	143	104
IV.	143	104
V.	143	104

1936. gadā koku cenu indekss pakāpeniski aug un septembra mēnesī ir jau 83, t. i., salīdzinot ar 1935. gada jūniju, kāpis par 23 punktiem. Koku materiālu cenas ievērojami uzlabojās 1936. gada novembra mēnesī (indekss 122), kāda tendence turpinās arī 1937. gadā, līdz šī gada marta—maija mēnešos koku cenu indekss ir jau 143.

Spriežot pēc šī indeksa, koku cenas 1937. gada maijā cēlušās, salīdzinot ar 1935. gada caurmēru, par 131%, un pārsniedz cenas 1929. gadā par apm. 4%.

Papīra un celulozas cenas.

Prix du papier et de la cellulose.

Šai grupā ietināmam papīram un celulozai fikstās eksporta tirdzniecības cenas, kamēr pārējām papīra šķirnēm — cenas iekšzemes tirgū.

Papīra un celulozas cenas Rīgā (latos par 100 kg).

Prix du papier et de la cellulose à Riga (en lats pour 100 kg).

	1921.—1925.	1926.—1930.	1929.	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	1937. V.
Papīrs, laikrakstu . . .	—	39,36	37,14	38,10	33,70	25,00	21,25	20,70	21,70	21,70	21,00
Papier à gazettes											
Papīrs, ietināmais, eksp.	40,82	35,08	29,41	28,78	27,80	24,90	20,25	17,75	17,80	15,15	30,00
Papier d'emballage											
Papīrs, iespiežamais . . .	—	—	118,00	114,67	113,00	114,20	112,35	111,00	111,00	111,00	
Papier à imprimer											
Papīrs, rakstāmais . . .	—	—	128,00	122,67	120,00	121,30	119,15	117,45	117,50	117,50	
Papier à écrire											
Celuloza, sulf., eksp. . .	—	—	28,67	25,00	20,53	12,50	12,80	13,20	12,40	13,45	17,68
Cellulose											

Celulozas (sulfītelulozas, prima, nebalinātas, sausas) cena eksporta tirdzniecībā (fob Rīga) 1929. gadā bijusi Ls 28,67 par 100 kg; nākošos gados tā strauji krit (1930. g. — Ls 25,—, 1931. gada 7 mēnešos Ls 20,53) un 1932. gadā (Ls 12,50) ir jau vairāk kā divi reizes zemāka nekā 1929. gadā. Celulozas eksportcena no 1932. gada līdz 1936. g. septembrim neuzrāda krasas pārmaiņas un tikai 1936. gada oktobrī paceļas no Ls 12,11 iepriekšējā mēnesī uz Ls 17,33 par 100 kg. Šāda cena, ar nelielām svārstībām atsevišķos mēnešos

(un kāpumu uz Ls 19,69 marta mēnesī), celulozai bijusi arī 1937. gada I. pusē, pie kam 1937. g. maijā (Ls 17,68) tā ir par 43% augstāka nekā 1935. gadā, bet tomēr par 38% zemāka nekā 1929. gadā.

Ietināmais papīrs (brūns, gludināts), līdzīgi celulozai, augstāko cenu (fob Rīga) gadu rindā uzrāda 1929. gadā; sekojošos gados ietināmā papīra cena krit, bet 1932. gadā neredzam straujo kritumu, kā tas bija celulozai. Arī 1933. gadā turpinās cenas pazemināšanās; 1934. gadā un 1935.

gadā cena paliek nemainīga (gada caurmērā Ls 17,75 un Ls 17,80), bet 1936. gada sākumā spēji noslīd uz Ls 12,—, un tikai 1936. gada septembrī atkal sasniedz Ls 18,— par 100 kg. 1937. gadā ietinamā papīra cena pakāpeniski paaugstinās, un maija mēnesī tā jau ir Ls 30,— par 100 kg. Gada laikā (no 1936. g. maija līdz 1937. g. maijam) ietinamā papīra eksportcena tā tad palielinājusies 2 $\frac{1}{2}$ reizes. Šī cena maija mēnesī ir par 69% augstāka nekā 1935. gada caurmēra cena un par 2% augstāka nekā cena 1929. gadā.

Laikrakstu papīram (ruļļos) līdz 1931. gadam (iesk.) atzīmēta importcena, bet sākot ar 1932. gadu — iekšzemē ražotā laikrakstu papīra cena.

Laikrakstu papīra cena aplūkoto gadu rindā augstākā bijusi 1930. gadā (Ls 38,10 par 100 kg); 1931. gadā tā pazeminās par 11%, bet 1932. gadā — vēl par 26%. Ar 1933. gadu minētā papīra cena nostabilizējas Ls 21,25, un apmēram šādā augstumā tā palikusi visu laiku līdz pat 1937. gada maijam.

Rakstāmpapīra (koka masu nesaturoša) cena vietējā tirgū 1929. gadā bijusi Ls 128,— par 100 kg; nākošos 4 gados (1930.—1933. g. augustam) ap Ls 120,—, bet sākot ar 1933. g. septembri — Ls 117,50 par 100 kg.

Līdzīgs virziens bijis arī iespiežamam papīram (loksnēs, koka masu nesaturošam). 1929. gadā šī papīra cena bijusi Ls 118,— par 100 kg, 1930. līdz 1933. gada augustam apm. Ls 113,— — Ls 114,—, bet ar 1933. gada septembri — Ls 111,— par 100 kg.

Visu šo papīru (laikrakstu papīra, rakstāmpapīra, iespiežamā papīra) lieltirdzniecības cenas iekšzemes tirgū cenu inspektora normētas, nosakot augstāko pārdošanas cenu; tālab tās nav padotas svārstībām, kādas uzrāda cenas eksporta tirdzniecībā (ietinamais papīrs, celuloza).

Papīra un celulozas cenu kopainu (kā eksporta, tā vietējā tirgū) rāda attiecīgo lieltirdzniecības cenu indeksi.

Papīra un celulozas lieltirdzniecības cenu indeksi Rīgā.

Nombres-indices des prix de gros du papier et de la cellulose à Riga.

	1913.=100	1929.=100
1929.	93	100
1930.	89	96
1931.	81	87
1932.	64	69
1933.	57	61
1934.	56	60
1935.	63	68
1936.	62	67
1937. I.	66	71
II.	66	71
III.	69	74
IV.	71	76
V.	71	76

Papīra un celulozas cenu indekss laikā no 1929. līdz 1934. gadam nepārtraukti krities, kopsummā par 37 punktiem (baze 1913.=100), pie kam šīs cenas, spriežot pēc aprēķinātiem indeksiem, 1934. gadā bijušas par 40% zemākas nekā 1929. gadā. Pēc 1934. gada indekss kāpj, un 1937. gada maijā sasniedz 71 (baze 1913.=100) pret 56 1934. gadā.

Ķīmisko produktu cenas.

Prix des produits chimiques.

Šai grupā ietilpināti kaučuks, sērs, sērskociņi, krāsvielas, mākslīgie mēsli, benzīns un petroleja.

Ķīmisko produktu cenas Rīgā (latos). *Prix des produits chimiques à Riga (en lats).*

	1926.—1930.	1929.	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	1937. V.
Kaučuks, 1.000 kg	—	2.670,90	2.576,40	1.221,40	654,50	698,50	1.055,00	1.013,50	1.731,50	2.653,40
Caoutchouc 1.000 kg										
Sērs, 100 kg	26,83	23,67	24,00	22,60	21,90	—	—	—	39,60	47,00
Soufre 100 kg										
Soda, kaustiskā, 100 kg	41,01	37,29	35,54	35,00	38,75	31,70	30,60	37,60	31,70	34,54
Soude caustique 100 kg										
Okers, 100 kg	20,12	20,17	17,83	18,05	16,40	14,00	13,50	14,60	20,50	22,00
Ocre 100 kg										
Sērskociņi, 1.000 turz.	—	29,92	30,00	30,00	30,00	30,00	30,00	30,20	30,25	30,00
Allumettes 1.000										
Superfosfāts, 100 kg	8,26	8,40	8,27	6,70	5,90	5,85	5,70	5,55	5,50	5,90
Superphosphate 100 kg										
Tomāsmilti, 100 kg	8,63	8,79	7,78	6,55	5,40	6,80	6,00	5,55	5,56	6,30
Scories Thomas 100 kg										
Kalija sāls 40%, 100 kg	13,59	14,23	14,15	13,70	13,25	12,42	11,25	9,40	10,05	11,70
Sel potassique de 40% 100 kg										
Čiles salpetris, 100 kg	—	31,96	29,54	26,60	19,35	17,47	11,30	12,10	12,75	14,20
Salpêtre du Chili 100 kg										
Benzīns, 100 kg	65,90	45,58	49,13	—	—	—	—	—	65,00	63,90
Benzine 100 kg										
Petroleja, 100 kg	23,37	18,91	19,04	17,50	18,95	14,50	15,50	17,00	16,50	19,75
Pétrole 100 kg										

Kaučuka (kaučuks, neapstrādāts) lieltirdzniecības cena Rīgā 1929. gadā bijusi Ls 2.670,90

par 1.000 kg; šī cena nedaudz pazeminājusies jau 1930. gadā, bet 1931. gadā nokrīt uz pusi (no Ls

2.576,40 uz Ls 1.221,40); krišana turpinās vēl tālāk, un 1932. gadā caurmērā kaučuka cena ir divreiz zemāka nekā gadu iepriekš, proti Ls 654,50 par 1.000 kg. Zemas kaučuka cenas pastāvējušas arī 1933. gada sākumā, piem., marta mēnesī kaučuka cena bijusi Ls 400,— par 1.000 kg. Pēc tam sākas cenu celšanās, kas turpinās visu 1934. gadu, un minētā gada caurmērā kaučuka cena ir jau Ls 1.055,— par 1.000 kg, t. i. 2¹/₂ reizes augstāka nekā 1933. gada martā. 1935. gadā vērojams neliels cenas pazeminājums (īpaši jūnija—septembra mēnešos), un gada caurmēra cena nesasniedz vairs 1934. g. caurmēra cenu. 1936. gadā kaučuka cena paceļas jau ar janvāra mēnesi (no Ls 1.170,— 1935. gada decembrī uz Ls 1.410,— 1936. gada janvārī); cenas paaugstināšanās turpinās arī sekojošos mēnešos, līdz 1936. gada decembrī kaučuka cena ir jau Ls 2.230,— par 1.000 kg, t. i. gandrīz divi reizes augstāka nekā 1935. gada decembrī.

1937. gadā kaučuka cena vēl kāpj un 1937. gada maijā jau ir Ls 2.653,40 par 1.000 kg. Šī cena ir par 162% augstāka nekā 1935. gada caurmēra cena, un tikai nedaudz (par 1%) zemāka nekā 1929. gadā.

Sēra cenas (sērs, netīrīts, gabalos) 1929. un 1930. gadā bijušas ap Ls 24,— par 100 kg; nākošos divi gados (1931. un 1932. g.) tās par pāris latiem zemākas, par laiku no 1933.—1935. gadam statistisku ziņu trūkst; 1936. gadā sēra cena ievērojami augstāka nekā 1929. gadā: janvārī cena bijusi Ls 38,— par 100 kg, tad tā paaugstinājās un decembrī ir jau Ls 44,— par 100 kg. 1936. gadā caurmērā sēra cena bijusi Ls 39,60 par 100 kg, t. i. par 67% augstāka nekā 1929. gadā.

1937. gada pirmajos mēnešos sēra cenā vēl cēlusies, un maija mēnesī tā bijusi Ls 47,— par 100 kg.

Sērkokociņu cenas kopš 1929. gada palikušas nemainīgas — Ls 30,— par 1.000 kastītēm.

Okera cena kritusies no Ls 20,17 par 100 kg 1929. gadā uz Ls 13,50 — 1934. gadā. Ar 1935. gada augustu okera cena cēlusies uz Ls 16,— līdz Ls 17,— par 100 kg; cenas pamazām cēlušās arī 1936. gadā (gada caurmērs Ls 20,50 par 100 kg) un 1937. gada pirmajos mēnešos, kad okera cena (gaišā okera cena) bijusi Ls 22,— par 100 kg. Šī cena par 51% augstāka nekā 1935. gada caurmēra cena un par 9% augstāka nekā 1929. gadā.

Mākslīgo mēsļu cenās minēsim superfosfāta (18—20%), tomasmiltu (16—17% P₂O₅), 40% kalija sāls un Čīles salpētra (15—16% N) cenas.

Superfosfāta cenas kritušas 1931. un 1932. gadā; tā 1932. gada caurmēra cena (Ls 5,90) ir par 30% zemāka nekā 1929. gadā. Arī tomasmiltu cenas kritušas 1930., 1931. un 1932. gadā, un tomasmiltu 1932. gada caurmēra cena ir par 39% zemāka nekā 1929. gadā. Nākošos 4 gados (1933.—1936.) superfosfāta cenas paliek gandrīz nemainīgas (Ls 5,85 1933. gadā līdz Ls 5,50 1936. g.), un 1937. gada februārī—majā superfosfāta cena bijusi Ls 5,90 par 100 kg, t. i. tāda pati kā 1932. gadā (par 30% zemāka nekā 1929. g.).

Tomasmiltu cenas 1933. gadā, īpaši šī gada pirmajos trīs mēnešos, augstākas nekā 1932. gadā (par apm. 25%); 1934.—1936. gados tomasmiltu

cenas bijušas Ls 5,55 — Ls 6,— par 100 kg. 1937. gada pavasara mēnešos tomasmiltu cena (Ls 6,30 par 100 kg) par 14% augstāka nekā 1935. gada caurmērs, bet par 28% zemāka nekā 1929. gadā.

Kalija sāls cena, pretēji fosfora mēsļu cenām, neuzrāda no 1930.—1932. gadam strauju pazemināšanos; tā kalija sāls cena 1932. gadā (Ls 13,25) ir tikai par 7% zemāka nekā 1929. gadā; vēlākos gados, turpretim, kalija sāls cena krit (fosfora mēsļu ne), un 1935. gada caurmērā tā bijusi Ls 9,40 par 100 kg jeb par 34% zemāka nekā 1929. gadā (fosfora mēsļu cena par apm. 35% zemāka nekā 1929. g.). 1936. gadā kalija sāls cena (Ls 10,05) bijusi par 7% augstāka nekā gadu iepriekš. 1937. gada pavasara mēnešos kalija sāls cena — Ls 11,70 par 100 kg, t. i. par 24% augstāka nekā 1935. gadā, bet par 18% zemāka nekā 1929. gadā.

Čīles salpētra cena, kas 1929. gadā bijusi Ls 31,96, pakāpeniski kritusi, un 1934. gadā tā ir tikai Ls 11,30, tā tad kritusi par 65%. Neliela cenas celšanās redzama 1935. gadā, kad visu gadu tā bijusi Ls 12,10 par 100 kg, bet 1936. gadā — Ls 12,75 (visos mēnešos). 1937. gada pavasara mēnešos cena bijusi Ls 14,20, kas par 17% augstāka nekā 1935. gadā, bet par 56% zemāka nekā 1929. gadā.

Petrolejas cenas uzrāda svārstības gadu no gada: vienā gadā tās bijušas stabilas, otrā cēlušās, tad atkal kritušās u. t. t. Tirgū apgrozījusies petroleja, kas importēta no vairākām valstīm, un grūti izsekot kādas noteiktas valsts petrolejas cenām. Visumā lētākā petroleja bijusi 1933. gadā, kad petrolejas cena (Ls 14,50 par 100 kg) par 23% zemāka nekā 1929. gadā.

1936. gadā petrolejas cena ir Ls 16,50, bet 1937. gada maijā — Ls 19,75 par 100 kg. Šī cena pārsniedz 1935. gada caurmēra cenu par 16% un ir arī augstāka nekā 1929. gadā par 4%.

Ķīmisko produktu cenu indekss (kas ietilpst kā sastāvdaļa lieltirdzniecības cenu kopindeksā) bijis šāds:

Ķīmisko produktu lieltirdzniecības cenu indeksi Rīgā.

Nombres indices des prix de gros des produits chimiques à Riga.

	1913.=100	1929.=100
1929.	93	100
1930.	89	96
1931.	81	87
1932.	82	88
1933.	77	83
1934.	76	82
1935.	80	86
1936.	81	87
1937. I.	86	92
II.	90	97
III.	90	97
IV.	91	98
V.	90	97

Citu preču lieltirdzniecības cenas.

Prix de gros d'autres marchandises.

Zemāk minētā minerālu un to eļļu cenu indeksa aprēķinā ņemtas cementa, asfalta, naftas.

kaļķa un ķieģeļu cenas, stādu valsts produktu cenu indeksā ņemtas kopras, linsēklu un āboliņa

sēklu cenas, bet dzīvnieku valsts produktu cenu indeksā — dažādu dzīvnieku ādas (neapstrādātas).

Minerālu, stādu un dzīvnieku valsts produktu lieltirdzniecības cenu indeksi Rīgā.

Nombres indices des prix de gros des minéraux et des produits du règne végétal et animal à Riga.

	Minerāli un to eļļas <i>Minéraux et leurs huiles</i>		Stādu valsts produkti <i>Produits du règne végétal.</i>		Dzīvnieku valsts produkti <i>Produits du règne animal.</i>	
	1913. g. = 100	1929. g. = 100	1913. g. = 100	1929. g. = 100	1913. g. = 100	1929. g. = 100
1929.	129	100	124	100	100	100
1930.	121	94	123	99	87	87
1931.	118	92	91	73	52	52
1932.	103	80	74	60	30	30
1933.	98	76	79	64	42	42
1934.	95	73	91	74	49	49
1935.	91	70	88	71	55	55
1936.	91	71	88	71	78	78
1937. I.	93	72	97	78	88	88
II.	93	72	103	83	89	89
III.	93	72	99	80	92	92
IV.	98	76	108	87	93	93
V.	102	79	116	94	94	94

Minerālu cenu indekss sevišķi strauji krities (par 15 punktiem) no 1931. uz 1932. gadu, ko izsaukusi galvenā kārtā ķieģeļu cenas pazemināšanās; arī nākošā gada (1933.) indeksu vēl pazemina ķieģeļu cenas. Minerālu cenu indekss sāk celties 1936. gada oktobrī—decembrī, paaugstinoties ķieģeļu un asfalta cenām.

Cenu celšanās turpinās arī 1937. gadā (ķieģeļi, cements), un 1937. gada maijā minerālu indekss, salīdzinot ar 1936. gadu, bija kāpis par 9 punktiem (baze 1913.=100), tomēr tas vēl nav sasniedzis 1929. gada skaitli (129).

Stādu valsts produktu cenu indekss, kas 1930. gadā bijis 123 (baze 1913.=100), nākošā (1931.) gadā nokritis uz 91, t. i. par 32 punktiem. Indeksa krišanās notikusi pazeminoties kopras (kā importpreces) un linsēklu cenām. Stādu valsts produktu indekss samazinājies par 17 punktiem arī no 1931. uz 1932. gadu; 1933. un īpaši 1934. gadā, paaugstinoties āboliņa sēklu un nedaudz arī linsēklu cenām, indekss kāpj par 12 punktiem un apmēram šādā līmenī (ar 3 punktu kritumu) paliek arī 1935. un 1936. gadā. 1937. gada pirmajā pusgadā, kad paaugstinās kopras un linsēklu cena, stādu valsts produktu indekss atkal kāpj un maija mēnesī sasniedz 116 (baze 1913.=100).

Dzīvnieku valsts produktu cenu indekss, kritot ādu cenām, strauji pazeminās, sākot jau ar 1930. gadu. Cenu indekss, kas 1929. gadā bijis simts (cenas tādā pašā līmenī kā 1913. g.), 1932. gadā ir vairs tikai 30; govju ādu (slapju) cenas šai periodā kritušās no Ls 92,60 uz Ls 46,— par 100 kg, bulļu ādas (slapjas) no Ls 92,60 uz Ls 41,30, teļu ādas no Ls 6,38 uz Ls 1,35 gabalā un aitādas no Ls 3,25 uz Ls 1,55 gabalā.

Nākošos gados visu ādu cenas pamazām ceļas, līdz ar ko kāpj arī indekss. 1936. gadā ādu cenas jūtami uzlabojas un jau par 42% pārsniedz cenas 1935. gadā. Arī 1937. gadā ādu cenas vēl cēlušās: maija mēnesī liellopu ādas sāļtas (slapjas) maksājušas Ls 107,50 par 100 kg jeb par

28% vairāk nekā 1935. gadā. Šī cena pārsniedz arī cenu 1929. gadā (Ls 92,60) par 16%.

Beidzot apskatīsim vēl akmeņogļu un koksa cenas.

Akmeņogļu un koksa lieltirdzniecības cenas Rīgā (latos par 1000 kg).

Prix de gros des houilles et du coke à Riga (en lats pour 1.000 kg).

	Akmeņogles <i>Houilles</i>	Kokss <i>Coke</i>
1921.—1925.	40,80	—
1926.—1930.	34,30	45,70
1929.	38,40	52,60
1930.	31,60	45,40
1931.	26,90	39,00
1932.	26,20	36,70
1933.	22,70	31,20
1934.	21,00	27,80
1935.	21,00	27,70
1936.	22,60	30,70
1937. V.	38,71	64,43

Akmeņogļu cena, kas 1929. gadā bijusi Ls 38,40 par tonnu, pamazām krit un 1932. gadā ir par 32% zemāka nekā 1929. g., bet 1934. un 1935. gadā, kad bijušas zemākās akmeņogļu cenas aplūkoto gadu rindā, tā ir par 45% zemāka nekā 1929. gadā. Ar 1936. gada novembri akmeņogļu cena paceļas no Ls 21,60 iepriekšējā mēnesī uz Ls 31,20; cena cēlusies arī vēl 1937. gadā, un maijā tā bijusi Ls 38,71 par tonnu jeb par 1% augstāka nekā 1929. gadā.

Koksa cenas (kurināmais kokss) 1932. gadā bijušas par 30% zemākas nekā 1929. gadā; nākošos gados koksa cenas, līdzīgi akmeņogļu cenām, krit, un tikai 1936. gada novembrī tās redzami ceļas. Arī 1937. gadā koksa cenas ceļas un maija mēnesī (Ls 64,43) ir par 133% augstākas nekā 1935. gadā un arī par 22% augstākas nekā 1929. gadā.

Lieltirdzniecības cenu kopindekss.

Indice général des prix de gros.

Lieltirdzniecības cenu kopindekss aprēķināts no preču grupu (pārtikas preces, tekstilpreces u. t. t.) indeksiem pēc ģeometriskā paņēmiena:

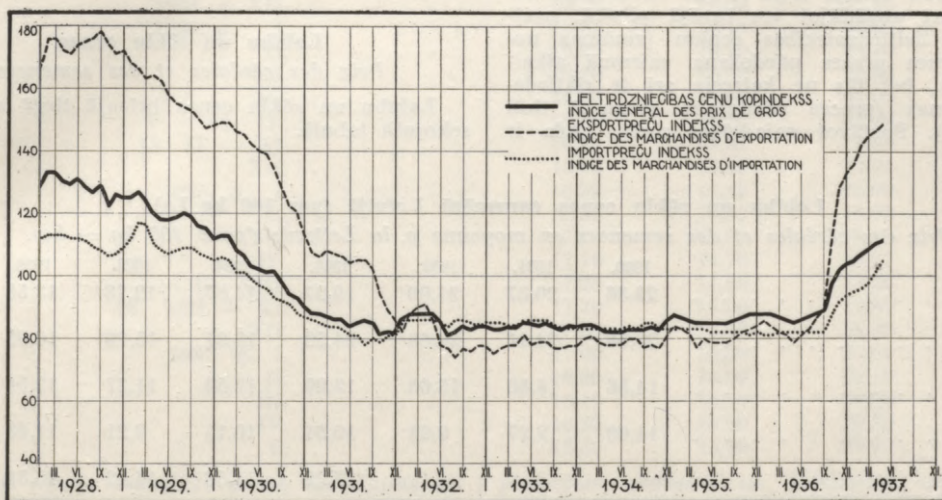
$$I = \sqrt[P]{i_1^{P_1} \cdot i_2^{P_2} \cdot i_3^{P_3} \cdot \dots \cdot i_n^{P_n}}$$

kur $i_1, i_2 \dots i_n$ — preču grupu indeksi, $p_1, p_2, p_3 \dots p_n$ — atsevišķu grupu indeksu svāri, bet p — šo svāru kopsumma uz 100.

Lieltirdzniecības cenu kopindeksi pa mēnešiem (1913 = 100).

Nombres-indices généraux des prix de gros — par mois (1913=100).

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.—XII.
1929.	125	127	124	120	118	118	119	120	119	116	115	112	120
1930.	113	113	108	106	103	102	101	101	98	94	93	90	102
1931.	88	88	87	86	86	84	85	86	85	81	82	81	85
1932.	86	88	88	88	88	85	81	82	84	83	84	84	85
1933.	83	83	84	84	86	85	84	85	84	83	84	83	84
1934.	84	84	83	82	82	82	83	83	83	84	83	86	83
1935.	88	87	86	85	85	85	85	85	86	87	88	88	87
1936.	88	88	87	86	85	86	87	88	89	98	102	104	91
1937.	105	107	109	111	112								

Lieltirdzniecības cenu indeksi Rīgā 1928.—1937. g.

Nombres-indices des prix de gros à Riga de 1928 à 1937.

Beidzot vēl minēsim lieltirdzniecības cenu indeksus Latvijā, kas pārrēķināti pie bāzes 1929. g.

= 100, un lieltirdzniecības cenu indeksus dažās citās valstīs.

Lieltirdzniecības cenu indeksi Latvijā un dažās citās valstīs.

Nombres-indices des prix de gros en Lettonie et en divers autres Etats.

	Latvija Lettonie	Anglija Royaume Uni	Beļģija Belgique	Čehoslovākija Tchécoslovaquie	Dānija Danemark	Francija France	Igaunija Estonie	Norvēģija Norvège	Polija Pologne	Rumānija Roumanie	Somija Finlande	Vācija Allemagne	Z. Amerikas Sav. Etats Unis	Zviedrija Suède
1929. g.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1930. g.	85,0	84,0	87,4	88,8	86,4	88,4	87,2	92,0	88,8	78,4	91,8	90,8	90,7	87,1
1931. g.	70,7	70,2*	73,8	80,8	75,8*	80,0	77,8	81,8*	77,8	60,2	85,7*	80,8	77,8	79,3*
1932. g.	71,0	67,7	62,5	74,5	78,0	68,2	70,3	81,8	68,8	54,0	91,8	70,3	68,8	77,9
1933. g.	70,1	68,2	58,9	72,5	83,3	63,8	72,8*	81,8	61,4	52,3	90,8	68,0	69,3*	76,4
1934. g.	69,4	71,0	55,6	74,0	90,2	60,0	72,8	83,2	57,9	52,4	91,8	71,7	78,7	81,4
1935. g.	72,3	74,1	63,1*	77,2	92,4	54,0	71,8	85,2	55,1	60,0	91,8	74,2	83,9	82,9
1936. g.	75,6*	78,8	69,1	77,4	97,7	65,8*	77,8	89,9	56,1	68,5	93,4	75,9	84,8	85,7
1937. g.	I. 87,8	87,7	77,3	81,6	103,8	85,8	83,8	96,6	60,6	74,1	100,0	76,7	90,1	92,1
	II. 88,8	89,1	79,3	82,6	106,1	85,0	84,6	98,7	62,2	74,8	103,1	76,9	90,6	94,3
	III. 90,6	94,4	81,4	83,7	108,3	87,7	86,3	100,7	62,9	74,9	105,1	77,3	92,1	97,1
	IV. 92,3	92,7	81,8	82,7	110,6	88,0	86,3	103,4	62,4	...	105,1	77,1	92,3	98,6
	V. 93,6	93,3	81,4	82,4	111,4	87,7	...	105,4	62,2	...	106,1	77,2	91,7	99,3

Kā redzams no augšējās tabulas, lieltirdzniecības cenu indeksi Latvijā un atsevišķās valstīs uzrāda katrs citādu ainu. Apstākļi, kas izsauc atšķirības cenu indeksos, ir dažādi; liela nozīme šeit arī indeksu uzbūvei un komponentu sastāvam. Tāpat katras valsts saimnieciskā politika un saimniecisko uzņēmumu apvienības diktē cenas iekšzemes tirgū un tirdzniecībā ar ārzemēm. Pēdējās iespaido arī valūtas kursi, kas kopš 1931. gada pārkārtoti gandrīz visās valstīs. Iepriekšējā tabulā lieltirdzniecības cenu indeksi tajos gados, kad notikusi naudas kursu pārkārtošana (atrisišana no zelta bāzes) apzīmēti ar zvaigznīti (*).

2. Ražotāja-lauksaimnieka cenas.

Prix des agriculteurs-producteurs.

Lauksaimnieka saņemtās cenas, pārdodot savus ražojumus vietējā tirgū — uz vietas saimniecībā, vai arī nogādājot tos tuvējā pilsētā, neatbilst tieši lieltirdzniecības cenām (zināmas noteiktas šķirnes preces pārdošana vairumā atkalpārdevējam), bet tās ne katrreiz arī ir sīktirdzniecības cenas (preces pārdošana mazumā tieši patērētājam). Pastāvot vajadzībai zināt, kāda ir

lauksaimnieka saņemtā cena par saviem ražojumiem, starp pieminētām divi cenu grupām izvirzīta jauna grupa — ražotāja-lauksaimnieka cenas. Bez tam šai nodaļā, blakus cenām brīvajā tirgū, minēsim arī cietās cenas, kas noteiktas ar valdības rīkojumiem, un kuņas maksā valdība vai tās apstiprinātas lauksaimniecības ražojumu iepirkšanas centrāles, iepērkot ražojumus no lauksaimniekiem.

Ziņas par ražotāja-lauksaimnieka saņemtām cenām, pārdodot ražojumus brīvajā tirgū, Valsts statistiskā pārvalde saņem ik mēnešus no apm. 2.000 lauksaimniecības brīvprātīgiem korespondentiem.

Šai nodaļā lauksaimnieka-ražotāja saņemtās cenas apskatīsim šādās grupās: labību un sēklu cenas, lopbarības cenas, citu lauksaimnieka ražoto pārtikas produktu cenas, rūpniecības vajadzībām nodoto lauks. ražojumu cenas un mājlopu (dzīvu) cenas.

Labību un sēklu cenas.

Prix des céréales et des semences.

Labību un sēklu cenas brīvajā tirgū atzīmētas sekojošā tabulā.

Labību un sēklu cenas caurmērā Latvijā (par 100 kg Ls).								
<i>Prix des céréales et des semences en moyenne p. la Lettonie (pour 100 kg — Ls).</i>								
	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	1937. V.
Rudzi	23,36	20,37	21,09	19,27	14,57	12,78	13,55	17,76
<i>Seigle</i>								
Kvieši	29,58	24,11	24,68	24,58	18,97	15,79	16,05	20,85
<i>Froment</i>								
Mieži	14,56	14,86	13,68	13,99	12,53	11,27	12,54	19,37
<i>Orge</i>								
Auzas	14,00	12,27	9,64	10,61	10,15	9,21	11,43	20,05
<i>Avoine</i>								
Zirņi				17,22	14,56	14,42	15,53	23,53
<i>Pois</i>								
Linsēklas		19,71	14,23	17,41	17,65	20,66	22,18	27,42
<i>Graine de lin</i>								
Āboliņa sēklas (sarkanā)		170,00	138,00	119,00	147,00	118,00	135,00	127,00
<i>Semence de trèfle (rouge)</i>								

Labību cenas savu zemāko līmeni brīvajā tirgū uzrāda 1935. gadā, kad rudzu cenas bijušas par 45,3%, kviešu par 46,6%, miežu par 22,6% un auzu par 34,2% zemākas nekā 1930. gadā. 1936. gadā lauksaimnieka-ražotāja saņemtās cenas par labībām viscaur kāpj, ar nelielu atslābumu jūnija—septembra mēnešos, un 1936. gada caurmēra rudzu cena pārsniedz cenu 1935. gadā par 6%, kviešu cena par 2%, miežu cena par 11% un auzu cena par 24%. Cenu celšanās turpinājusies arī 1937. gadā, un maija mēnesī rudzu cenas (Ls 17,76 par kvintālu) bijušas par 39% augstākas nekā 1935. gadā, kviešu cenas (Ls 20,85) par 32%, miežu cenas (Ls 19,37) par 72% un auzu cenas (Ls 20,05) par 118%.

Zirņu cena, līdzīgi labību cenām, zemākā 1935. gadā (Ls 14,42 par kvintālu). 1936. gadā cena kāpj un gada caurmērā tā ir jau par 8% augstāka nekā gadu iepriekš. Zirņu cena strauji ceļas arī 1937. gada pirmajos mēnešos, un šī gada

maijā cena (Ls 23,53) par 63% augstāka nekā 1935. gada caurmērā.

Linsēklu cena, pretēji labību cenām, 1933.—1935. gadam ne tikai ka nav kritusies, bet pat cēlusies (cena 1935. gadā pret 1932. gadu cēlusies par 45%); cenas celšanās turpinājusies arī 1936. un 1937. gados, kad maija mēnesī 1937. g. cena (Ls 27,42 par kvint.) jau par 33% pārsniedz linsēklu 1935. gada cenu.

Āboliņa sēklu cenas pievesto gadu rindā bijušas stipri svārstīgas, tās mainījušās galvenā kārtā atkarībā no āboliņa sēklu ražām atsevišķos gados.

Blakus pārdošanai brīvajā tirgū, lauksaimnieks-ražotājs daļu labības nodevis Zemkopības ministrijas labības birojam par cietām, iepriekš izsludinātām cenām. Maizes labības — rudzus un kviešus — labības birojs iepērk tieši no lauksaimniekiem kopš 1930. gada augusta mēneša, miežus kopš 1934. gada novembra un auzas — 1935. gada oktobra.

Iepirktais labības daudzumi bijuši šādi:

	Rudzī	Kvieši	Mieži	Auzas
1930. g.	55.262	29.767	—	—
1931. g.	2.513	15.338	—	—
1932. g.	26.213	25.547	—	—
1933. g.	47.498	27.030	—	—
1934. g.	103.685	78.164	6.768	—
1935. g.	82.156	33.727	12.378	12.468
1936. g.	38.739	11.726	1.600	550

Maizes labību cietās cenas, kādas maksātas lauksaimniekiem pie attiecīgā gadā paredzētā augstākā tīrības procenta, minētas nākošā tabulā. Tīrības procents paredzēts: 1930. gada ražas labībai 100%, 1931. gada ražas labībai 96%, 1932. g. ražas labībai 97%, 1933. gada ražas rudziem 98%, kaltētiem kviešiem 97%, nekaltētiem 99%, bet kopš 1934. gada cenas visām maizes labībām uzrādītas pie tīrības 99%.

Cietās cenas no lauksaimniekiem iepirktai maizes labībai (latos par kvint.).

Prix fixes des blés achetés par les agriculteurs (en lats par quint.).

	Rudzī — Seigle		Kvieši — Froment	
	Kaltēti séché	Nekaltēti n. séché	kaltēti séché	nekaltēti n. séché
1930. g. VIII. — 1931. g. VIII.	26,88	22,79	31,80	29,15
1931. g. IX. — 1932. g. VIII.	24,00	21,50	30,00	27,50
1932. g. IX. — 1933. g. VIII.	21,60	20,00	27,00	26,00
1933. g. IX. — 1933. g. XII.	21,60	19,00	27,00	24,50
1934. g. I. — 1934. g. 15. VIII.	21,60	19,00	27,00	24,50
1934. g. 16. VIII. — 1934. g. XI.	18,60	15,90	23,40	20,90
1934. g. XII.	18,70	16,00	23,50	21,00
1935. g. I.	18,80	16,10	23,60	21,10
II.	18,90	16,20	23,70	21,20
III.	19,00	16,30	23,80	21,30
IV.	19,10	16,40	23,90	21,40
V. — 14. IX.	19,20	16,50	24,00	21,50
15. IX. — XI.	16,74	14,31	17,82	16,02
XII.	16,83	14,40	17,91	16,11
1936. g. I.	16,92	14,49	18,00	16,20
II.	17,01	14,58	18,09	16,29
III.	17,10	14,67	18,18	16,38
IV.	17,19	14,76	18,27	16,47
V. — 19. VIII.	17,28	14,85	18,36	16,56
20. VIII. — XI.	17,70	15,30	19,80	18,00
XII.	17,80	15,40	19,90	18,10
1937. g. I.	17,90	15,50	20,00	18,20
II.	18,00	15,60	20,10	18,30
III.	18,10	15,70	20,20	18,40
IV.	18,20	15,80	20,30	18,50
V.	18,30	15,90	20,40	18,60

Labības biroja maksātās cenas mainījušās atkarībā no tīrības procenta, hektolitra svara un dīgušo graudu procenta: pie zemāka tīrības procenta nekā 99 (kopš 1934. g.) cenas pazeminātas, kā tas,

piemēram, redzams no saīsinātās cenu tabulas 1936. gada ražas maizes labībām (V. V. 1936. g. 187. un 197. nr.).

Cietās cenas maizes labībām 1936./37. g. pie dažāda tīrības procenta (latos par kvint.).

Prix fixe pour blés en 1936/37 d'après un différent % de pureté (en lats p. quint.).

	Kaltēti — Séché		Nekaltēti — Non séché		
	no de (tīr. 95—95,9%) (pur. 95—95,9%)	līdz ā (tīr. 99%) (pur. 99%)	no de (tīr. 95—95,9%) (pur. 95—95,9%)	līdz ā (tīr. 99%) (pur. 99%)	
Rudzī — Seigle	1936. g. 20. VIII. — 30. XI.	14,80	17,70	12,60	15,30
	XII.	14,90	17,80	12,70	15,40
	1937. g. I.	15,00	17,90	12,80	15,50
	II.	15,10	18,00	12,90	15,60
	III.	15,20	18,10	13,00	15,70
IV.	15,30	18,20	13,10	15,80	
V. — 1. VIII.	15,40	18,30	13,20	15,90	
Kvieši — Froment	Kaltēti — Séché		Nekaltēti — Non séché		
	no de (tīr. 96—96,9%) (pur. 96—96,9%)	līdz ā (tīr. 99%) (pur. 99%)	no de (tīr. 96—96,9%) (pur. 96—96,9%)	līdz ā (tīr. 99%) (pur. 99%)	
	1936. g. 20. VIII. — 30. XI.	15,40	19,80	13,60	18,00
	XII.	15,50	19,90	13,70	18,10
	1937. g. I.	15,60	20,00	13,80	18,20
	II.	15,70	20,10	13,90	18,30
	III.	15,80	20,20	14,00	18,40
	IV.	15,90	20,30	14,10	18,50
	V. — 1. VIII.	16,00	20,40	14,20	18,60

Cietā cena kaltētiem rudziem 1936. gada rudenī (augusts—novembris) pie tīrības 99% bijusi Ls 17,70 par kvintālu, kamēr pie tīrības 95—95,9% tikai Ls 14,80 par kvint. jeb par 16% zemāka; nekaltētiem rudziem, pie zemākās tīrības (95—95,9%), cena par 18% zemāka.

Kviešu (kaltētu) cena pie augstākās tīrības (99%) bijusi Ls 19,80, bet pie zemākās (96—96,9%) — Ls 15,40 vai par 22% zemāka; nekaltēto kviešu cena pie līdzīgām atšķirībām tīrības procenta ziņā par 24% zemāka.

Caurmērā ņemot (par kaltētu un nekaltētu maizes labību, pie dažāda tīrības procenta), La-

bības birojs lauksaimniekiem maksājis šādas cenas (latos par kvintālu):

	Rudzi	Kvieši
1930. g. ražas labībai	23,40	29,60
1931. g. " "	22,70	27,50
1932. g. " "	20,10	25,50
1933. g. " "	19,30	24,60
1934. g. " "	14,20	17,90
1935. g. " "	14,20	15,10
1936. g. " "	15,60	18,20

Vasarāju labību — miežu un auzu cietās cenas pie augstākā tīrības procenta (miežiem 99%, auzām 98%) bijušas šādas:

Cietās cenas no lauksaimniekiem iepirktiem miežiem un auzām (latos par kvint.).

Prix fixe de l'orge et de l'avoine achetées des agriculteurs (en lats par quint.).

	Mieži (4 kanšu)		Auzas Avoine	
	kaltēti séchée	nekaltēti non séchée	kaltētas séchée	nekaltētas non séchée
1934. g. 28. XI. — 1935. g. IX.	15,00	14,00	—	—
1935. g. X. — 1936. g. VII.	15,00	14,00	15,00	14,00
1936. g. VIII. — 1937. g. V.	15,00	14,00	15,00	14,00

Miežu un auzu cietās cenas, kopš to noteikšanas, nav mainījušās, bet tās gan dažādas, atkarībā

no tīrības procenta, kā to redzam nākošajā tabulā:

Cietās cenas miežiem un auzām 1936./37. g. pie dažāda tīrības procenta (latos par kvint.).

Prix fixe de l'orge et de l'avoine en 1936/37. d'après un différent % de pureté (en lats p. quint.).

	Kaltēti Séchée		Nekaltēti Non séchée	
	no de (tir. 97—97,9%) (pur. 97—97,9%)	līdz ā (tir. 99%) (pur. 99%)	no de (tir. 97—97,9%) (pur. 97—97,9%)	līdz ā (tir. 99%) (pur. 99%)
Mieži, divkanšu Orge à 2 rangs	12,00	16,00	11,00	15,00
Mieži, četrkanšu Orge à 4 rangs	12,00	15,00	11,00	14,00
	(tir. 95%) (pur. 95%)	(tir. 98%) (pur. 98%)	(tir. 95%) (pur. 95%)	(tir. 98%) (pur. 98%)
Auzas Avoine	12,00	15,00	11,00	14,00

Cietā cena četrkanšu miežiem, kaltētiem, pie tīrības 99%, 1936./37. gadā bijusi Ls 15,— par kvintālu, turpretim pie tīrības 97—97,9% tikai Ls 12,— jeb par 20% zemāka; nekaltētu miežu cenas pie līdzīgiem apstākļiem bijušas Ls 14,— un Ls 11,—, t. i. pie zemākās tīrības — cena par 21% zemāka.

Tādi paši cenu pazeminājumi (20% kaltētai labībai, 21% nekaltētai), sakarā ar zemāku tīrību bijuši arī auzām.

Āboliņa un zālāju sēklas par noteiktām cenām uzpērk no ražotājiem A/S. „Latvijas centrālais sēklu eksports“. Šai sabiedrībai arī vienīgai pieder ražojumu importa un eksporta tiesības.

Āboliņa un zālāju sēklu cenas no Zemkopības ministrijas noteiktas sākot ar 1935. gada rudenī; tās dažādas, atkarībā no sēklu šķirnes, labuma šķiras un tīrības procenta.

Cietās cenas āboliņa un zālāju sēklām pie dažāda tīrības procenta (latos par 1 kg).

Prix fixe des semences de trèfle et d'autres plantes herbacées d'après un différent % de pureté (en lats par quint.).

	1935. g.						1936. g.					
	Tir. %	I. šķ.	Tir. %	II. šķ.	Tir. %	III. šķ.	Tir. %	I. šķ.	Tir. %	II. šķ.	Tir. %	III. šķ.
Noteikta tipa sarkanā āboliņa sēkla	96	1,70	96	1,53	96	1,28	96	1,40	96	1,26	96	1,05
Semence d'un type déterminé du trèfle rouge	85	1,35	85	1,24	85	1,03	85	1,03	85	0,95	85	0,79
Nenoteikta tipa sarkanā āboliņa sēkla	95	1,50	95	1,35	95	1,13	95	1,30	95	1,17	95	0,98
Semence d'un type n. déterminé du trèfle rouge	84	1,12	84	1,05	80	0,78	84	0,93	84	0,86	82	0,65
Bastarda āboliņa sēkla	95	2,00	95	1,80	95	1,50	95	1,70	95	1,53	95	1,28
Semence du trèfle hybride	79	1,48	75	1,22	75	0,97	79	1,29	75	1,05	75	0,78
Baltā āboliņa sēkla	95	1,50	95	1,35	95	1,12	95	1,20	95	1,08	95	0,90
Semence du trèfle blanc	79	0,98	75	0,76	75	0,60	79	0,76	75	0,56	75	0,40
Timotiņa sēkla	98	0,70	98	0,63	98	0,53	98	0,70	98	0,63	98	0,53
Semence de fléole	85	0,52	81	0,40	81	0,30	85	0,52	81	0,40	81	0,30
Plāvu auzenes sēkla	—	—	—	—	—	—	94	1,40	94	1,25	—	—
Semence de la fétuque prairiale	—	—	—	—	—	—	85	1,25	85	1,00	—	—

Svaiga piena cena, par kādu lauksaimnieks to pārdevis brīvajā tirgū, 1931. gadā bijusi 14,03 sant. par litru; nākošā — 1932. g. piena cena pazeminājās uz 10,19 sant. jeb par 27%. 1933.—1936. gados piena cena palikusi gandrīz nemainīga (9,50—9,69 sant. par litru); cena 1936. gadā caurmērā bijusi par 31% zemāka nekā 1931. gadā. 1937. gada pirmajos mēnešos piena cenas kāpj un maija mēnesī, salīdzinot ar 1935. gadu, cēlušās par 7%.

Sviesta (mājas sviests) cena brīvajā tirgū 1930. gadā bijusi Ls 2,39 par kg, tad tā krīt, un 1932. gadā ir tikai Ls 1,52 par 1 kg. Apmēram šādā līmenī sviesta cena palikusi visus nākošos 4 gadus (1933.—1936.), 1936. gadā sviesta cena caurmērā bijusi Ls 1,59 par kg jeb par 33% zemāka nekā 1930. gadā. Piezīmējams, ka gada atsevišķos mēnešos sviesta cenās, kādas saņēmis lauksaimnieks pārdodot sviestu brīvajā tirgū, bijušas ievērojamas svārstības. 1936. gada janvārī — aprīļa mēnešos sviesta cena bijusi Ls 1,68 par kg, maija—augusta mēnešos Ls 1,42 (jūnija mēnesī tikai Ls 1,32), septembra—decembra mēnešos Ls 1,68 par kg. Sviesta cenas sevišķi cēlušās decembra mēnesī (Ls 1,84 par kg).

1937. gada pirmajos 4 mēnešos sviesta cena caurmērā iznāk Ls 1,79 par kg, bet maija mēnesī Ls 1,77. Šī cena ir par 15% augstāka nekā 1935. gada caurmēra cena, bet par 26% zemāka nekā 1930. gadā.

Olu cenām līdzīga tendence. 1930. gadā olu cena bijusi 11 sant., nākošā gadā tā pazeminās par 17% (uz 9,14 sant. par gab.), tad vēl krīt, bet 1933.—1936. gadā cena mainās maz (6,56—6,98 sant. par gab.). 1936. gadā olu cena (Ls 6,98) bijusi par 37% zemāka nekā 1930. g. Olu cenas uzrāda arī sezonas svārstības, tā 1936. gada I. ceturksnī olu cena caurmērā valstī bijusi 8,17 sant., II. ceturksnī 5,24 sant., III. ceturksnī 5,59 sant. un pēdējā (IV.) ceturksnī 8,94 sant. gabalā.

1937. gada I. ceturksnī cenas vēl cēlušās, sa sniedzot caurmērā 10,18 sant. gabalā, bet pēc tam tās atkal atkrīt, un š. g. maija mēnesī cena bijusi 6,63 sant. par gab., t. i. par 35% augstāka nekā iepriekšējā gadā tai pašā mēnesī (4,92 sant.).

Cūkas gaļas cenas laikā no 1930.—1932. gadam strauji krīt, un 1932. gadā cūkas gaļas cena gandrīz divi reizes zemāka nekā 1930. gadā. Nākošajos gados cenas mainīgas, bet zemākas tās bijušas 1935. gadā (Ls 53,20); 1936. gadā cūkas gaļas cenas nepārtraukti cēlušās, no Ls 64,32 janvārī uz Ls 83,— par 100 kg septembrī, jeb — šo deviņu mēnešu laikā — par 29%; gada pēdējā ceturksnī cena nedaudz atkrīt, uzrādot caurmērā Ls 77,83 par 100 kg, bet ar 1937. g. janvārī cūkas gaļas cenas atkal nepārtraukti cēlušās; maija mēnesī gaļas cena bijusi Ls 94,93 par 100 kg. Šī cena par 78% augstāka nekā 1935. gada caurmēra cena, bet vēl par 14% zem 1930. g.

Kartupeļu cenas aplūkoto gadu rindā nepārtraukti pazeminājušās līdz 1935. gadam, kad cena — Ls 3,36 par kvintālu — bijusi par 39% zem 1930. gada līmeņa. 1936. gadā, pieturoties augstākām cenām vasaras mēnešos, kartupeļu cena gada caurmērā iznāk nedaudz augstāka nekā 1935. gadā. Kartupeļu cenas cēlušās 1937. g. pirmajos mēnešos, un maija mēnesī cena sasniedz Ls 4,81 par kvintālu; šī cena par 25% augstāka nekā 1936. gada maijā (Ls 3,85).

Bez minētām cenām, kādas lauksaimnieki par saviem ražojumiem saņēmuši brīvajā tirgū, īsumā

apskatisim arī valdības noteiktās cenas. No šādiem ražojumiem vispirms minams sviests.

Sviesta cenas ar rīkojumiem noteiktas tam sviestam, kuŗu pienotavas nodod sviesta eksportieriem, resp. Paju sabiedrībai „Latvijas centrālais sviesta eksports“. Šīs cenas nerāda, cik tieši saņēmis lauksaimnieks-ražotājs par sviestu, kas izgatavots, nododot pienu pienotavās, jo a) no cenas, kādu saņem pienotavas, pēdējās atskaita sviesta izgatavošanas izdevumus un b) lauksaimnieks-ražotājs saņem vēl īpašas prēmijas par sviesta kvalitāti (sākot ar 1936. gada 1. XII.). Tamdēļ pārskatu par lauksaimnieka-ražotāja saņemtām cenām par pienotavās izgatavoto sviestu, varam iegūt tikai netiešā, t. i. aprēķina ceļā.

Cenas, kādas sviesta izvērtēšanas organizācijas, bet, sākot ar 1935. gada 1. janvārī, Paju sabiedrība „Latvijas centrālais sviesta eksports“, Zemkopības ministrijas uzdevumā, maksājusi pienotavām par pēdējo eksportam ražoto sviestu, bijušas šādas:

Cenas, kādas maksājušas eksporta centrāles pienotavām par sviestu (Ls par 1 kg).

Prix payé pour le beurre par la Centrale d'exportation aux laiteries (Ls par kg).

		Sviests I. šķ. Beurre de I.	qual. I.	Sviests II. šķ. Beurre de II.	qual. II.
1932. g. VII.	— 1933. g. VI.	2,50		2,40	
1933. g. VII.	— 1935. g. VIII.	2,25		2,15	
1935. g. IX.	— 1935. g. X.	1,73*		1,60	
1935. g. XI.	— 1936. g. III.	1,98		1,85	
1936. g. IV.	— 1936. g. V.	1,73		1,60	
1936. g. VI.	— 1936. g. VIII.	1,58		1,45	
1936. g. IX.	— 1936. g. XI.	1,98		1,85	
1936. g. XII.	— 1937. g. II.	2,23		2,10	
	1937. g. III.	1,98		1,85	
	1937. g. IV.—V.	1,88		1,75	

Izejot no šīm cenām un a) atskaitot sviesta izgatavošanas izdevumus, pēc pienotavu gada pārskatiem (1932. gadā — 37 sant. uz 1 kg izgatavotā sviesta, 1933. gadā — 35 sant., 1934. gadā — 31 sant., 1935. gadā — 28 sant. un 1936. gadā — pēc iepriekšēja aprēķina — 25 sant.), un b) pieskaitot lauksaimnieku saņemtās prēmijas, (ar 1936. g. 1. decembrī prēmijas šādas: a) 25 sant. par 1 kg, ja piens iedalīts I. šķirā un sviestu gatavo katru dienu; 20 sant. — ja piens iedalīts II. šķirā; b) ja pienotava gatavo sviestu ne mazāk kā reizi par 2 dienām un piens iedalīts I. šķ. — 20 sant., II. šķ. — 15 sant.), dabūjam šādas lauksaimnieka-ražotāja saņemtās cenas (latos par 1 kg):

	Sviests I. šķ.	Sviests II. šķ.
1932. g. VII.—XII.	2,13	2,03
1933. g.	2,03	1,93
1934. g.	1,94	1,84
1935. g.	1,83	1,73
1936. g.	1,60	1,45
1937. g. I.—V.	2,04	1,86

* No 1935. gada septembra vidējā cena no 1.-a un 1.-b šķiras.

Pie šīm cenām piezīmējams, ka agrākos gados lauksaimnieks-ražotājs nesaņēma visu šo summu naudā, bet daļu no tā ieturēja parādu dzēšanai; sākot ar 1935. gada 1. septembri šādu atvilkumu nav un ražotājs visu pienākošo summu saņem skaidrā naudā.

Siera ražošanas un eksporta veicināšanai, arī sieram, sākot ar 1935. gada 1. septembri noteiktas cenas, kādas P. s. „Latvijas centrālais sviesta eksports“ ar Zemkopības ministrijas rīkojumu maksā siera ražotājiem organizācijām — pienotavām un siernīcām par eksporta vajadzībām iepērkamo pilntauku sieru.

Cenas, kādas maksājusi eksporta centrālā sieraotavām par sieru (latos par 1 kg).

Prix payé par la Centrale d'exportation pour le fromage aux fromageries (en lats par kg).

	Ementales From. Emental		Rokfora Roquefort		Edames un Zemgales Edam et Zemgale	
	I. šķ. I. qual.	II. šķ. II. qual.	I. šķ. I. qual.	II. šķ. II. qual.	I. šķ. I. qual.	II. šķ. II. qual.
1935. g. IX.—X.	1,55	1,35	1,55	1,35	1,15	1,05
„ XI.—1936. g. XII.	1,75	1,55	1,75	1,55	1,40	1,30
1937. g. I.—V.	1,83	1,60	1,80	1,60	1,45	1,35

Olu cenu kārtošanai 1935. gada decembrī izdots īpašs likums par olu tirgus kārtošanu. Pēc šī likuma, kas stājās spēkā ar 1936. gada 1. janvāri, P. s. „Latvijas centrālais sviesta eksports“ Zemkopības ministrijas uzdevumā iepērk no olu savāktuvēm olas eksportam, maksājot visā valstī vienādas cenas. Olām jābūt labas kvalitātes un svarā ne mazākām par 50 gr. gabalā. Cenas noteiktas ar īpašiem Zemkopības ministra rīkojumiem vairāk mēnešus uz priekšu; cenas rīkojumā uzrādītas tādas, kādas maksā ražotājam-lauksaimniekam (izdevumus olu savāktuvēm un eksporta centrālei Zemkopības ministrija atlīdzina īpaši).

Šīs cenas bijušas šādas:

Ražotājam-lauksaimniekam maksātās cenas par olām eksportam (latos par 1 kg).

Prix des oeufs d'exportation payé aux agriculteurs — producteurs (Ls par kg).

1936. g. I. — II.	Ls 2,40
III. — IV.	„ 1,50
V. — VIII.	„ 1,—
IX.	„ 1,20
X. — XI.	„ 1,40
XII. — 1937. g. III.	„ 2,—
1937. g. IV. — V.	„ 1,50

Dažādo pārtikas produktu grupā beidzot vēl minēsim cenas pienam, cūkas gaļai, kartupeļiem, sakņu augiem un dārzeņiem, kādas maksājis kaķa resors iepērkot šos ražojumus armijas vajadzībām 1936. gadā.

Piena un cūkas gaļas cenas, iepērkot kaķaspēka daļu vajadzībām, visās vietās bijušas šādas (par 1 kg):

Piens, svaigs:

1935. g. X. — 1936. g. III.	Ls 0,13
1936. g. IV. — 1936. g. IX.	„ 0,13
1936. g. X. — 1937. g. III.	„ 0,13

Cūkas gaļa, svaiga:

1935. g. XII. — 1936. g. III.	„ 0,75
1936. g. 15. XI. — 1937. g. III.	„ 0,75

Sakņu augu, dārzāju un kartupeļu cenas, iepērkot šos ražojumus armijas vajadzībām, pēdējā gadā visās iepirkšanas vietās noteiktas šādas (latos par kvintālu):

	Kartupeļi	Burkāni	Kāļi un bietes	Kāposti, svaigi	Sipoli	Cigoriņi, kalt.
1935. g. XI.—1936. g. III.	9,00	6,00	6,00	20,00	35,00	
1936. g. IV.—1936. g. IX.	4,50	9,00	6,00	6,00	30,00	
1936. g. X.—1936. g. 14. XI.	4,25	7,00	6,00	6,00	30,00	
1936. g. XI.—1937. g. III.	4,25	7,00	6,00	6,00	55,00	25,00

Lauksaimniecības ražojumi rūpniecības vajadzībām.

Produits agricoles au besoin de l'industrie.

Šeit minēsim cenas kartupeļiem, kuņģus nodod spirta dedzinātavām, cukurbiešu cenas, nodotot bietes cukurfabrikām, un linu šķiedras cenas; bez tam ādu un vilnas cenas.

Spirta dedzinātavām, kas visas atrodas Finanču ministrijas uzraudzībā, pēdējā nosaka cenas, kādas maksājamas ražotājiem-lauksaimniekiem par kartupeļiem pārstrādāšanai jēlpirtā.

Šīs cenas noteiktas kartupeļiem ar zināmu stērķeļu saturu; ja stērķeļu saturs augstāks vai zemāks, par noteikto, cenu paaugstina vai pazemina.

Cenas spirta dedzinātavās nodotiem kartupeļiem (ar piegādi dedzinātavā).

Prix payé pour des pommes de terre fournies aux distilleries d'alcool (avec remise).

	Stērķeļu saturs % Contenu d'amidon %	Pamatcena (Ls par kvint.) Prix fondam. (Ls p. quint.)	Cenas paaugst. vai pazem. par katru stērķ. % vīrs noteikta (sant./kvint.) Augm. ou dimin. du prix selon le % déterminé d'amidon (cent. par quint.)
1934./35.	17,5—17,9%	4,20	24 sant.
1935./36.	18,0—18,5%	3,00	16 „
1936./37.	18,0—18,4%	3,30	18 ¹⁾ „
1937./38.	18,0—18,4%	3,90	22 ¹⁾ „

Cukurbiešu ražu uzpērk Valsts cukura monopola pārvalde, pārstrādāšanai cukurā savās cukura fabrikās. Cukurbiešu sējai sākoties Valsts cukura monopola pārvalde slēdz līgumus ar ražotājiem-lauksaimniekiem par rudeni nododamo biešu

¹⁾ Bez tam saimniecībām, kuņģas atrodas tālāk par 20 km no brūža, vēl 25 sant. par pievešanu.

daudzumu, pielaižot no pēdējā iztrūkumu vai uzviju (kas noteikts procentos no līgumā paredzētā daudzuma).

Cenas cukura fabrikām nododamām cukurbietēm (netto cena, franko pieņemšanas vieta).

Prix des betteraves à surce livrées aux raffineries de sucre (prix net, franco).

	Cena par līgumā paredz. daudzumu (Ls par tonnu) <i>Prix pour la quantité fixée dans le contrat (Ls p. ton.)</i>	Cena ārpus līgumā paredzētā daudzuma (Ls par tonnu) <i>Prix pour la quantité non fixée par un contrat (Ls p. ton.)</i>
1933.	40,00	30,00
1934.	37,00	33,00
1935.	34,00	30,00
1936.	34,00	22,00
1937.	34,00	25,00

1933. gadā cena pēc līguma nododamam cukurbiešu daudzumam ar iztrūkumu līdz 50% paredzēta Ls 40,— par tonnu tīru biešu svara; par uzviju līdz 35% no līguma daudzuma cena paredzēta Ls 30,—. No šim cenām atvelk 1%, ja biešu netirība ir 12—18%, bet 2%, ja netirība 18—25%.

1934. gadā pēc līguma nododamam daudzumam, pielaižot iztrūkumu līdz 40% vai uzviju līdz 35%, cena bijusi Ls 37,— par tonnu; par tālāko uzviju (virs 35%) vai bez līguma nododamām bietēm cena Ls 33,—. Netirības procents kā 1933. gadā.

1935. gadā cena pieteiktam biešu daudzumam, pielaižot iztrūkumu līdz 40%, bijusi Ls 34,—; par uzviju līdz 20% no pieteiktā daudzuma, cena Ls 30,—, bet sods par katru mazāk nodoto tonnu zem 60% no noteiktā daudzuma — Ls 3,40. Šai gadā vēlāk atļauta vēl papilduzvija: no lauksaimniekiem, kas pieteikuši 10 tonnas cukurbiešu virs 20% uzvijas vēl 30%, kas pieteikuši līdz 20 tonnu — virs 20% vēl 15%, un kas pieteikuši pāri par 20 tonnu — papilduzvija vēl 10%. Par šo papilduzviju maksāts Ls 25,— tonnā. Netirības procents kā 1933. gadā.

1936. gadā cena par līgto biešu daudzumu, pielaižot iztrūkumu līdz 40%, noteikta Ls 34,— par tonnu. Par uzviju līdz 20% piegādātājs saņem zemāku cenu — Ls 22,— par tonnu, bet par tālāko uzviju Ls 10,— par tonnu. Ja biešu netirība 12—18% — atvelk vēl no cenas 1%, bet ja netirība 18—25% — atvelk 2½%.

1937. g. Valsts cukura monopola pārvalde biešu audzētājiem maksā Ls 34,— par tonnu tīra biešu svara. Par bietēm, kas nodotas virs noteiktā daudzuma, bet ne vairāk kā 40%, maksā Ls 25,— par tonnu; par virs atļaujas (40%) piegādātām bietēm maksā Ls 10,— par tonnu. Cenu pazeminājumi par biešu netirību palikuši kā 1936. g.

Linu šķiedru, pastāvot valsts monopolam, iepērk no lauksaimniekiem Finanču ministrijas koncesionēti linu pieņemšanas punkti pēc finanču ministra izsludinātām cenām. Cenas noteiktas par katru ražas periodu uz priekšu un tās vienādas visā valstī. Katrai linu šķirnei noteikta īpaša cena; sekojošā pārskatā minēsim augstākās šķirnes (Baltgalvji R, vai zaļgalvji XRX) cenas, uzrādot kā izsludināto pamatcenu, tā arī vēlākās piemaksas.

Linu šķiedras cenas šķirnei „R“ vai „XRX“ (latos par 1 kg).

Prix de la filasse de lin — qualité „R“ ou „XRX“ (Ls p. kg).

	Pamatcena <i>Prix fondament.</i>	Piemaksa <i>Payment en sus</i>	Kopā <i>Total</i>
1931. g. 5. XII. — 1932. g. 15. IX.	0,66	0,17	0,83
1932. g. 1. X. — 1933. g. 15. IX.	0,82	0,21	1,03
1933. g. 1. X. — 1934. g. 15. IX.	1,15	0,25	1,40
1934. g. 1. X. — 1935. g. 15. IX.	1,40	—	1,40
1935. g. 1. X. — 1936. g. 15. IX.	1,40	—	1,40
1936. g. 1. X. — 1937. g. 15. IX.	1,40	0,10	1,50

Bez linu šķiedras Linu monopols kopš 1929. gada uzpērk arī linu stiebrņus un kaņepājus.

Linu un kaņepāju monopola uzņēmums par atsevišķām šķirnēm laikā no 1936. g. 1. oktobra līdz 1937. g. 15. septembrim noteicis šādas pamatcenas (latos par 1 kg):

Linu: a) garšķiedra: baltgalvji — R. Ls 1,40, ZK. Ls 1,25, SPK. Ls 1,10, PK. Ls 0,95, K. Ls 0,80, W Ls 0,67, D Ls 0,55, S Ls 0,43; zaļgalvji — XRX Ls 1,40, XHD Ls 1,25, SFPHD Ls 1,10, FPHD Ls 0,95, PHD Ls 0,80, HD Ls 0,67, LD Ls 0,55, S Ls 0,43;

b) pakulas: I. šķ. Ls 0,90, II. šķ. Ls 0,80, III. šķ. Ls 0,70, IV. šķ. Ls 0,50;

Kaņepāju garšķiedra: I. šķ. Ls 1,50, II. šķ. Ls 1,30, III. šķ. Ls 1,20, IV. šķ. Ls 1,10, V. šķ. Ls 1,—.

Ādu un vilnas tirgus un līdz ar to šo ražojumu cenu jautājums nokārtots ar īpašu likumu (Likums par ādu un vilnas tirgus kārtotāšanu V. V. 1937. g. 15. nr.-ā). Šim nolūkam nodibinātā A/S „Ādu un vilnas centrāle“ pārzina kā jēlādu un vilnas tirdzniecību iekšzemē, tā arī kārtot šo preču eksportu.

Jēlādām, ko A/S „Ādu un vilnas centrāle“ iepērk iekšzemes tirgū (arī tieši no ražotājiem) ar zemkopības ministra rīkojumu noteiktas šādas cenas (spēkā ar 1937. g. 20. martu).

Jēlādu cenas (latos par 1 gab.).

Prix des peaux brutes (Ls par pièce).

	I. šķiras <i>I qual.</i>	II. šķiras <i>II qual.</i>	Brāķis <i>March. de rebut</i>
Teļādas	7,00	6,00	2,00—3,50
Peaux de veau			
Aitu ādas, ar vilnu	3,00	2,70	1,50
Peaux de mouton, avec laine			
Aitu ādas, ar īsu vilnu	2,50	2,25	1,25
P. de mouton, avec laine courte			
Jērādas, ar vilnu	2,50	2,25	1,25
P. d'agneau, avec laine			
Jērādas, ar īsu vilnu	2,00	1,80	1,00
P. d'agneau, avec laine courte			
Zirgu ādas	14,00	11,00	5,00—8,00
Peaux de cheval			
Kumelju ādas		2,00—8,00	
Peaux de poulain			
Kazu ādas		2,00—4,00	
Peaux de chèvre			

(Jēlādu šķiru sīkāks apraksts, kā arī cenas no lopkautuvēm iepērkamām ādām atrodamas V. V. 1937. g. 66. n.-r.)

Vilnas cenas, līdzīgi jēlādu cenām, noteiktas ar zemkopības ministra rīkojumu (V. V. 1937. g. 105. n.-rā), tās spēkā ar 1937. gada 10. maiju.

Sekojošā tabulā uzrādītas cenas, kādas maksā A/S „Ādu un vilnas centrāle“, vilnu iepērkot no ražotājiem. Cenas uzrādītas labi mazgātai un

sausai vilnai (mitrums pielaižams ne vairāk kā 17%); vilnai ar dažādu netīrumu piemaisījumiem cenas zemākas par 5—35%.

Vilnas cenas (latos par 1 kg).

Prix de la laine (Ls p. kg).

Smalkvilna <i>Laine fine</i> .	
I. šķ. (balta, šķirota, šķiedras gar. 7 cm)	Ls 7,50
<i>blanche, assortie, longueur des poils 7 cm</i>	
II. šķ. (balta, šķirota, šķiedras gar. 5 cm)	6,00
<i>blanche, assortie, longueur des poils 5 cm</i>	
III. šķ. (balta, nešķirota)	5,00
<i>blanche, n. assortie</i>	
IV. šķ. (daž. krāsas, šķiedras gar. 5 cm)	4,50
<i>de div. couleurs, longueur d. poils 5 cm</i>	
V. šķ. (daž. krāsas, nešķirota)	4,00
<i>de div. couleurs, n. assortie</i>	
VI. šķ. (daž. krāsas, isumi)	3,50
<i>de div. couleurs, poils courts</i>	

Rupjvilna <i>Laine ordinaire</i> .	
I. šķ. (balta, šķirota, šķiedras gar. 10 cm)	4,50
<i>blanche, assortie, longueur d. poils 10 cm</i>	
II. šķ. (balta, nešķirota)	4,00
<i>blanche, n. assortie</i>	
III. šķ. (daž. krāsas, nešķir., šķiedras gar. 5 cm)	3,00
<i>de div. couleurs n. assort., longueur d. poils 5 cm</i>	
IV. šķ. (daž. krāsas, nešķirota)	2,50
<i>de div. couleurs n. assortie</i>	
V. šķ. (daž. krāsas, isumi)	1,50
<i>de div. couleurs, poils courts</i>	

Dzīvu lopu cenas.

Prix du bétail vivant.

Šai apskatā minētas cenas brīvajā tirgū darba zirgiem, liellopiem un aitām, kā arī cietās cenas cūkām.

Brīvajā tirgū dzīvu lopu cenas caurmērā valstī bijušas šādas:

Dzīvu lopu cenas caurmērā Latvijā (latos par 1 gab.).

Prix du bétail vivant en moyenne p. la Lettonie en lats p. tête).

	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	1937. V.
Darba zirgi	249,00	222,00	137,00	150,00	176,00	209,00	218,00	303,00
<i>Chevaux de labour</i>								
Slauc. govīs (neuzl. un krust.)	162,00	149,00	72,00	72,00	77,00	79,00	74,00	91,00
<i>Vaches laitières (n. amél. et crois.)</i>								
Gaļas govīs		121,00	53,00	57,00	63,00	64,00	64,00	79,00
<i>Vaches de boucherie</i>								
Bullji un vēršī gaļai	168,00	136,00	82,00	77,00	86,00	89,00	85,00	102,00
<i>Boeufs et taureaux d. bouch.</i>								
Jaunlopi	90,00	83,00	44,00	40,00	46,00	47,00	44,00	52,00
<i>Jeune bétail</i>								
Aitas	16,00	14,00	8,00	9,30	10,00	9,90	10,60	12,40
<i>Moutons</i>								

Darba zirgu cenas, kas jau 1931. g. uzrāda krītošo tendenci, 1932. gadā strauji kritušas un gada caurmēra cena bijusi par 45% zemāka nekā 1930. gadā. Nākošos gados zirgu cenas pamazām ceļas: 1936. gadā darba zirgu cena (Ls 218,—) bijusi tikai par 12% zem 1930. g. cenas; zirgu cenas nepārtraukti cēlušās arī 1937. gada pirmajos 5 mēnešos, un maijā zirgu cena (Ls 303,—) jau pārsniedz cenu 1930. gadā par 22%.

Liellopu (slaucamo govju, gaļas govju, bullju un jaunlopu) cenas laikā no 1930. g. līdz 1932. gadam strauji kritušas. Tā slaucamo govju cena 1932. gadā vairāk kā 2 reizes zemāka nekā 1930. g., tāpat arī bullju un jaunlopu cenas.

1933. gadā slaucamo govju cenas palikušas bez pārmaiņām, gaļas govju cenas par nedaudz latiem paaugstinājušās, bet bullju un jaunlopu cenas vēl kritušas.

1934. un 1935. gadā liellopu cenas uzrāda lēnu celšanos, bet 1936. gadā no jūnija līdz novembrim cenas atkal atkrīt, un gada caurmērā liellopu cenas iznāk zemākas nekā 1935. gadā: slaucamo govju un jaunlopu par 6%, bullju par 4%. 1936. gada decembrī iesākās lēna liellopu cenu celšanās, kas nepārtraukti turpinājusies arī 1937. gada pirmos 5 mēnešos; 1937. gada maijā mēnesī slaucamo govju cena (Ls 91,—) bijusi jau par 15% augstāka nekā 1935. gada caurmēra cena, gaļas govju cena par 23%, bullju par 15% un jaunlopu par 11%. Visu šo liellopu cenas tomēr vēl ievērojami zemākas nekā 1930. gadā.

Aitu cenas 1932. gadā bija nokritušas, salīdzinot ar 1930. gadu, par 50%. Nākošos trīs gados (1933.—1935. g.) aitu cenas palikušas gandrīz nemainīgas (Ls 9,30—Ls 10,— par gab.), bet 1936. gadā uzrāda nelielu celšanos. 1936. gadā aitu caurmēra cena (Ls 10,60) bijusi tomēr par 34% zemāka nekā 1930. gadā.

1937. gada pirmajos pieci mēnešos aitu cenas, tāpat kā liellopu cenas, cēlušās, un maijā mēnesī aitu cena (Ls 12,40) jau par 25% pārsniedz cenu 1935. gadā.

Pārskatu par dzīvu cūku cenām dabūjam, apskatot Zemkopības ministrijas noteiktās cietās cenas, par kādām A/S. „Bēkona eksports“ iepirkusi bēkona, speķa un pārējās cūkas no lauksaimniekiem.

Cietās cenas bēkona cūkām pastāv no 1932. gada 1. jūlija, speķa cūkām no 1934. gada 1. jūlija, bet pārējām gaļas cūkām no 1936. gada februāra.

Bēkona cūkās ieskaitāmo cūku dzīvsvars laikā no 1934. gada 1. jūlija līdz 1935. g. 31. jūlijam bija noteikts uz 82—94 kg, no 1935. g. augusta līdz 1936. g. 31. janvārim uz 78—96 kg un kopš 1936. g. 1. februāra — 78—98 kg.

Speķa cūkas minimālais dzīvsvars ar 1934. g. 1. jūliju bija noteikts uz 125 kg, ar 1935. g. 1. augustu uz 150 kg, bet no 1936. g. 1. februāra uz 161 kg.

Gaļas cūkas dzīvsvars laikā no 1936. g. 1. februāra līdz 1937. g. 10. janvārim noteikts 120—160 kg, bet pēc tam 100—160 kg.

Cietās cenas bēkona cūkām (par 1 kg dzīvsvara latos).

Prix fixe pour porcs „bacon“ (par kg de poids vivant en lats).

	I. šķ. I. qual.	II. šķ. II. qual.	III. šķ. III. qual.
1932. g. VII. — 1934. g. VI.	0,85	0,80	0,75
1934. g. VII. — 1935. g. VII.	0,75	0,70	0,65
1935. g. VIII. — 1936. g. I.	0,65	0,60	0,55
1936. g. II. — 1937. g. 9. I.	0,65	0,60	0,55
1937. g. 10. I. — 1937. g. IV.	0,85	0,80	0,70
1937. g. V.	0,95	0,90	0,80

Par speķa cūkām, ko A/S. „Bēkona eksports“ iepirkusi no lauksaimniekiem, maksātas nākošā tabulā minētās cenas.

Cietās cenas speķa cūkām (par 1 kg dzīvsvara latos).

Prix fixe pour porcs engraisés (par kg de poids vivant en lats).

	I. šķ. I. qual.	II. šķ. II. qual.	III. šķ. III. qual.
1934. g. VII. — 1935. g. VII.	0,90	0,80	0,75
1935. g. VIII. — 1936. g. I.	0,55	0,50	0,45
1936. g. II. — 1937. g. 9. I.	0,65	0,60	0,50
1937. g. 10. I. — 1937. g. IV.	0,85	0,80	0,70
1937. g. V.	0,95	0,90	0,70

Speķa cūku (I. šķ.) cietās cenas no 1934. g. VII. — 1935. g. VII. bijušas par 20% augstākas nekā bēkona (I. šķ.) cenas; nākošā cenas noteikšanas periodā (1935. g. VIII. — 1936. g. I.) tās strauji samazinātas, un speķa cūku cenas (I. šķ.) bijušas par 15% zemākas nekā bēkona cūku cenas. Ar 1936. g. februāri speķa cūku cenas (I. un II. šķ.) noteiktas tādas pašas kā bēkona cenas (III. šķiras speķa cūkām nedaudz zemākas kā III. šķ. bēkona cūku cenas).

Gaļas cūku cietās cenas, kas pastāv no 1936. gada, redzamas no šādiem skaitļiem:

	I. šķ.	II. šķ.	III. šķ.
1936. g. II. — 1937. g. 9. I.	0,65	0,60	0,50
1937. g. 10. I. — 1937. g. IV.	0,85	0,80	0,70
1937. g. V.	0,90	0,85	0,75

Gaļas cūku cenas 1936. gadā un arī 1937. g. līdz aprīļa mēnesim neatšķiras no speķa cūku cenām; 1937. gada maijā turpretim tās I. un II. šķirai par 5 sant. uz 1 kg dzīvsvara zemākas, bet III. šķirai par 5 sant. augstākas nekā III. šķ. speķa cūkām.

Lauksaimnieka pārdodamo preču cenu indekss.

Indice de prix des produits de vente des agriculteurs.

Nobeidzot nodaļu par ražotāja-lauksaimnieka cenām vēl minēsim lauksaimnieka pārdodamo preču cenu kopindeksu. Šī indeksa pamatā ņemtas visu galveno lauksaimniecības ražojumu, kā arī mājlopu cenas. Atsevišķu komponentu svars noteikts pēc to nozīmes lauksaimnieka ieņēmumos, izejot no lauksaimniecības grāmatvedības datiem 1927.—1931. gadā.

Komponentu sastāvs un to svars indeksa aprēķinā.
Effectif de composants et leur poids en nombres — indices.

Komponentu nosaukums Dénomination des composants	Svars Poids
Darba zirgi <i>Chevaux de labour</i>	1,13
Slaucamas govīs <i>Vaches laitières</i>	5,45
Bulļi <i>Boeufs</i>	2,59
Jaunlopi <i>Jeune bétail</i>	2,46
Aitas <i>Moutons</i>	0,76
Cūkas gaļa <i>Du porc</i>	14,88
Sviests <i>Beurre</i>	52,47
Olas <i>Oeufs</i>	1,63
Rudzī <i>Seigle</i>	5,41
Kvieši <i>Froment</i>	3,23
Mieži <i>Orge</i>	0,94
Auzas <i>Avoine</i>	1,23
Kartupeļi <i>Pommes de terre</i>	3,20
Linu šķiedra <i>Filasse de lin</i>	4,62

Kopā Total 100,00

Lauksaimnieku pārdodamo preču cenu indeksi kopš 1929. gada bijuši šādi:

Lauksaimnieka pārdodamo preču cenu indekss

Indice de prix des marchandises vendues par l'agriculteur.

	1927.—31. = 100	1929. = 100
1929.	109	100
1930.	90	83
1931.	73	67
1932.	61	56
1933.	69	63
1934.	66	61
1935.	64	59
1936.	61	56
1937. I.—III.	71	65

3. Siktirdzniecības cenas.

Prix de détail.

Ar siktirdzniecības cenu saprot cenu, kādu patērētājs maksā par precī, pērkot to mazumā, kā arī par pakalpojumu, vai ērtību savas dzīves iztikai. Ziņas par siktirdzniecības cenām Valsts statistiskā pārvalde saņem no 1.041 korespondenta (702 brīvprātīgie siktirdzniecības cenu korespondenti pilsētās un pagastos, 339 pilsētu un pagastu pašvaldībās).

Korespondenti savus ziņojumus iesūta 2 reizes mēnesī: vienu ziņojumu par cenām mēneša pirmajā pusē, otru par cenām mēneša otrajā pusē. Šie ziņojumi ietver 105 patērēto vienību nosaukumus, kas pēc patēriņa grupām sadalās šādi: pārtika — 60 nosaukumi, dzīvokļu īres — 3, apkurināšana — 5, apgaismošana — 2, apģērbs, apavi un veļa — 8, higiēnas vajadzības — 4, kultūrālās vajadzības — 2, labības, sēklas un lopbarība — 8, mājlopi — 6 un dažādas citas — 7.

Papildus kārtējiem cenu ziņojumiem Valsts statistiskā pārvalde ievāc no korespondentiem vēl 3—4 reizes gadā ziņas par 196 citām patērējamām vienībām un no 342 veikaljiem — 261 dažādām precēm. Siktirdzniecības cenu ievākšanā sastopamas dažas īpatnības, kādu nav pie lieltirdzniecības cenām. Kamēr lieltirdzniecībā pērk un pārdod zināmas noteiktas šķirnes (sortimenta) precī,

un ziņu ievākšanā iespējams fiksēt cenu tieši vienai vai otrai preču šķirnei, siktirdzniecībā reti kad pastāv viena un tā pati šķirne dažādās vietās. Siktirdzniecībā preces šķirne un kvalitāte piemērojas katra apvidus pircēju prasībām un maksātspējām. Ievācot siktirdzniecības cenas, veidlapā prasa cenas par vidēja labuma nebojātu precī un atsevišķos gadījumos arī vislētākās cenas (piem. vilnas uzvalks strādniekiem u. c.).

Šai nodaļā aplūkosim to galveno preču un pakalpojumu cenas, kas izmantotas dzīves dārdzības indeksa aprēķināšanai: pārtika, dzīvoklis, ap-

kurināšana un apgaisošana, apģērbs, apavi un veļa, higiēnas vajadzības, kultūrālās vajadzības.

Pārtikas produktu cenas.

Prix des denrées alimentaires.

Pārtikas produkti cenu apskatā iedalīti šādās apakšgrupās: labības produkti un pākšaugi, saknes, dārzeņi un augļi, gaļa, piena produkti un pārējie galvenie pārtikas produkti.

Labības produktu un pākšaugu cenas caurmērā valstī (Ls par 1 kg).

Prix des produits de blé et des légumineuses en moyenne p. l'Etat (Ls par kg).

	1921.—1925.	1926.—1930.	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	1937. V.
Rudzu milti	0,30	0,30	0,23	0,26	0,27	0,25	0,20	0,19	0,19	0,19
Farine de seigle										
Kviešu milti, bīd., I. lab.	—	0,67	0,69	0,65	0,64	0,62	0,54	0,49	0,47	0,48
Farine de froment, blutée I. qual.										
Kviešu milti, bīd., II. lab.	—	0,65	0,53	0,49	0,48	0,49	0,44	0,40	0,40	0,43
Farine de froment, blutée II. qual.										
Rudzu maize	0,29	0,30	0,25	0,28	0,28	0,25	0,21	0,20	0,20	0,20
Pain bis										
Baltmaize	0,75	0,71	0,66	0,64	0,61	0,58	0,52	0,49	0,48	0,49
Pain blanc										
Miežu putraini	0,41	0,46	0,39	0,36	0,33	0,31	0,29	0,27	0,28	0,34
Gruau d'orge										
Grūbas	—	0,54	0,47	0,43	0,40	0,38	0,36	0,33	0,33	0,39
Orge perlé										
Zirņi	0,25	0,45	0,50	0,36	0,32	0,30	0,28	0,27	0,28	0,34
Pois										

Rudzu miltu (rupjo) siktirdzniecības cena, kas 1930. gada caurmērā bijusi 23 sant. par kg, 1931. gadā kāpusi par 3 sant. uz kilogramu, kaut gan rudzu (lieltirdzniecības) cena šai laikā (no 1930. uz 1931. g.) kritusies par apm. 13%. 1932. gadā rudzu miltu cena vēl kāpj par 1 sant., pēc tam samazinās un 1935. gadā caurmērā ir 19 sant. par 1 kg; šī cena, kas pastāvējusi arī 1936. gadā un 1937. g. maijā, ir par 17% zemāka nekā 1930. gadā (rudzu lieltirdzn. cena 1936. gadā bijusi par 24% zemāka nekā cena 1930. gadā).

Kviešu miltu (bīdelēto, I. lab.) siktirdzniecības cena, kas 1930. g. bijusi 69 sant. par 1 kg, gadu no gada krīt, un 1936. gadā caurmērā tā bijusi 47 sant. par 1 kg, t. i. par 32% zemāka nekā 1930. gadā (kviešu lieltirdzniecības cena šai laikā samazinājusies par 43%). 1937. gada maijā kviešu miltu cena par 1 sant. uz kg augstāka nekā 1936. gadā, tomēr tā vēl par 30% zemāka nekā 1930. gadā (kviešu lielt. cena par 33%).

Rudzu maizes (rupjās) cenas pazeminājušās līdztekus rudzu miltu cenām. Rudzu maizes cenas 1930. un 1931. gadā bijušas par 2 sant. kilogramā augstākas nekā rudzu miltu siktirdzniecības cenas, 1932. gadā un 1934.—1936. gados šī starpība ir 1 santims uz kg, bet 1933. gadā rudzu maizes cena līdzīga miltu siktirdzniecības cenai. Rudzu maizes cena 1936. gadā bijusi par 20% zemāka nekā 1930. gadā; tāda pati starpība pastāvējusi arī 1937. gada maijā, salīdzinot ar cenu 1930. gadā.

Baltmaizes cenas no 1930. līdz 1934. gadam par 1—4 santimetriem kilogramā zemākas nekā I. lab. bīdelēto kviešu miltu cenas; nākošos gados šīs cenu starpības izlīdzinās. Salīdzinot II. lab. bīdelēto kviešu miltu cenas ar baltmaizes cenām, redzams, ka pēdējās visos gados augstākas par 8—15 sant. kilogramā.

Baltmaizes cena 1936. gadā caurmērā bijusi par 27% un 1937. gada maijā par 26% zemāka nekā 1930. gadā.

Miežu putrainu un grūbu cenas laikā no 1930. līdz 1935. gadam nepārtraukti kritušas; 1936. gadā šo produktu cenas vai nu paliek nemainīgas (grūbas), vai arī nedaudz ceļas (putraini). 1936. gadā caurmērā putrainu cena (28 sant. par kg) bijusi par 28% un grūbu par 30% zemāka nekā 1930. gadā.

1937. gada pirmajos mēnešos putrainu un grūbu cenas (līdzīgi miežu lieltirdzniecības cenām) ceļas, un 1937. gada maijā putrainu cena bijusi 13% un grūbu cena 17% zem 1930. g. cenām.

Zirņu siktirdzniecības cena sevišķi strauji pazeminājusies no 1930. uz 1931. gadu; arī sekojošos gados tā pazeminās, un 1936. gadā caurmērā tā bijusi par 44% zemāka nekā 1930. gadā; zirņu cenas ievērojami ceļas 1937. gada, un šī gada maijā mēnesī zirņu cena kāpusi, salīdzinot ar 1935. gadu (kad bija zemākā zirņu cena) par 26%. Tomēr cena maijā mēnesī (34 sant.) vēl par 32% zemāka nekā 1930. gadā.

Apskatot visu labības produktu un pākšaugu cenu līmeni gadu rindā no 1930. līdz 1936. gadam, redzams, ka labības produktu siktirdzniecības cenas sevišķi kritušās 1933. un 1934. gadā: tā 1934. gadā labības produktu siktirdzniecības cenas caurmērā par 20% zemākas nekā 1930. gadā. Krišanās turpinājusies arī 1935. gadā (cenas par 25% zemākas) un 1936. gadā (par 26% ze-

mākas nekā 1930. g.). 1937. gadā šo produktu cenas jau uzrāda celšanos.

Iepriekšējā tabulā minētās cenas ir caurmēra cenas visā valstī (vienkāršais aritmētiskais no vidējām cenām dažādās pilsētās un apriņķos). Atsevišķās pilsētās labības produktu siktirdzniecības cenas uzrāda atšķirības, kā tas redzams no sekojošās tabulas.

Labības produktu un pākšaugu cenas 1936. g. (Ls par 1 kg).
Prix des produits de blé et des légumineuses en 1936 (Ls par kg).

	Rīga	Liepāja	Daugavpils	Jelgava	Ventspils	Rēzekne	Valmiera
Rudzu milti	0,21	0,20	0,20	0,19	0,19	0,19	0,18
<i>Farine de seigle</i>							
Kviešu milti, bīd., I. lab.	0,55	0,48	0,52	0,45	0,42	0,52	0,47
<i>Farine de froment, blutée I. qual.</i>							
Kviešu milti, bīd., II. lab.	0,44	0,39	0,42	0,37	0,29	0,43	0,40
<i>Farine de froment, blutée II. qual.</i>							
Rudzu maize	0,20	0,20	0,20	0,19	0,20	0,20	0,20
<i>Pain bis</i>							
Baltmaize	0,48	0,48	0,48	0,43	0,57	0,46	0,55
<i>Pain blanc</i>							
Miežu putraini	0,32	0,28	0,27	0,28	0,25	0,28	0,27
<i>Gruau d'orge</i>							
Grūbas	0,43	0,35	0,32	0,36	0,34	0,34	0,30
<i>Orge perlé</i>							
Zirņi	0,45	0,40	0,28	0,31	0,37	0,29	0,31
<i>Pois</i>							

No tabulā minētām 7 lielākām pilsētām Rīgā 1936. gadā bijušas augstākās cenas visiem labību produktiem, izņemot maizi.

Sakņu, dārzāju un augļu cenu līmeņa raksturošanai minēsim cenas 9 šīs grupas pārtikas produktiem.

Sakņu, dārzāju un augļu cenas caurmērā valstī (Ls par 1 kg).
Prix des plantes à racine, des légumes et des fruits, en moyenne p. l'Etat.

	1921.—1925.	1926.—1930.	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.
Kartupeļi <i>Pommes de terre</i>	0,07	0,11	0,08	0,07	0,05	0,05	0,04	0,04	0,04
Kāļi <i>Choux-raves</i>	0,10	0,14	0,12	0,14	0,11	0,10	0,10	0,09	0,11
Burkāni <i>Carottes</i>	0,14	0,18	0,16	0,23	0,18	0,16	0,15	0,15	0,19
Bietes <i>Betteraves</i>	—	0,20	0,14	0,15	0,13	0,12	0,11	0,12	0,14
Gurķi, skāb., 1 gab. <i>Concombres salés</i>	—	0,21	0,12	0,10	0,07	0,06	0,07	0,07	0,07
Kāposti, skābēti <i>Choucroute</i>	0,20	0,32	0,20	0,28	0,22	0,17	0,17	0,16	0,21
Sīpoli <i>Oignons</i>	0,62	0,61	0,83	0,81	0,50	0,30	0,21	0,23	0,42
Āboli, svaigi <i>Pommes fraîches</i>	—	0,83	0,61	0,54	0,55	0,69	0,58	0,54	0,43
Āboli, žāvēti <i>Pommes séchées</i>	—	3,16	3,33	3,12	3,29	2,91	3,10	2,65	2,44

Šai grupā ietilpst pārtikas produkti ar sezonas raksturu: cenas mainās ne tikai gaŗākā gadu rindā, bet arī katra gada dažādos mēnešos. Šo preču cenu gada caurmērs, līdzīgi pārējo siktirdzniecības preču cenu gada caurmēram, ir vienkāršais aritmētiskais no atsevišķo mēnešu cenām.

Kartupeļu siktirdzniecības cena 1930. gadā bijusi 8 sant. par 1 kg, nākošos gados tā krit, un sākot ar 1934. gadu caurmēra cena bijusi 4 sant. par 1 kg jeb divreiz zemāka nekā 1930. gadā. Šāds pazeminājums radies kritot cenām galvenā kārtā provinces pilsētās, kamēr Rīgā kartupeļu cenas pazemināšanās, laikā no 1930. līdz

1934. gadam, bijusi lēnāka (no 10 sant. uz 8 sant. jeb par 20,0%).

Atsevišķos mēnešos augstākās cenas kartupeļiem bijušas parasti maijā un jūnijā, zemākās — septembrī un oktobrī.

Kāļiem, burkāniem un bietēm augstākās cenas bijušas 1931. gadā; līdz 1935. gadam cenas pamazām krit, bet pēdējā — 1936. gadā uzrāda atkal paaugstināšanos; tomēr šo sakņaugu cenas 1936. gadā bijušas par 7—22% zemākas nekā 1931. gadā.

Kāļu, burkānu un biešu cenas augstākās bijušas parasti marta, aprīļa un maija mēnešos (da-

žos gados arī jūnijā), zemākās septembrī un oktobrī.

Gurķu (skābētu) cena 1930. gadā bijusi caurmērā 12 sant. par gabalu, tad tā krītas, un 1932.—1936. g. tā svārstās no 6 līdz 7 sant. gabalā; šīs cenas par 42% zemākas nekā 1930. g. Skābētu gurķu cenas gada pirmajā pusē parasti augstākas nekā gada otrajā pusē. Tā 1936. gada janvārā—jūlijā mēnešos skābēto gurķu cena svārstījies no 7 līdz 10 sant. gabalā, bet augusta—decembra mēnešos — 4—6 sant. gabalā.

Svaigi gurķi tirgū parasti apgrozījušies no aprīļa līdz oktobrim. To cenas gada atsevišķos mēnešos ļoti mainīgas: augstas tās aprīļa mēnesī (piem. 1932. g. 59 sant. par gab., 1933. g. — 57 sant., 1934. g. — 71 sant., 1936. un 1937. g. — 57 sant.), tad strauji pazeminās, un viszemākās gurķu cenas redzam augusta (bieži arī vēl septembra) mēnesī; tā 1932. g. augustā svaigu gurķu sīktirdzniecības cena bijusi 2 sant. gabalā, 1933. g. — 4 sant., 1934. g. — 3 sant., 1935. g. — 5 sant., 1936. g. — 2 sant.

Skābētu kāpostu cenas atsevišķos gados stipri iespaido kāpostu raža. Tamdēļ arī, apskatot kāpostu cenas gadu rindā, redzam lielas svārstības. 1931. gadā bijusi augstākā skābēto kāpostu cena — 28 sant. par 1 kg, 1935. gadā tikai 16 sant., 1936. gadā atkal 21 sant., kad tā, pretēji pārējo sakņaugu un dārzeņu cenām, pat augstāka nekā 1930. gadā (par 5%).

Skābēti kāposti tirgū apgrozījušies cauru gadu. Gada atsevišķos mēnešos neredzam cenās regulāras sezonas svārstības, bet cenas augstumu iespaidojusi galvenā kārtā raža; skābētu kāpostu cenas nostabilizējas septembra—oktobra mēnešos un paliek apmēram tādā pašā līmenī (dažos gados ar nelielu pacēlumu aprīļa—jūnija mēnešos) līdz nākošai ražai.

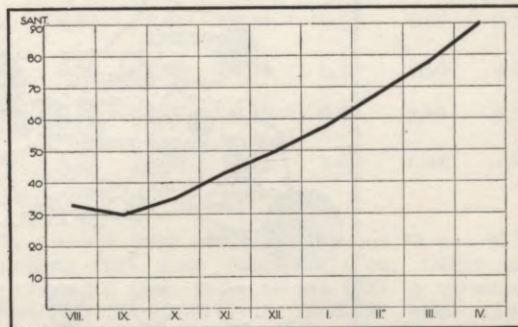
Sīpolu cenas atsevišķos gados stipri dažādas: 1930. gadā 1 kg sīpolu gada caurmērā maksājis 83 sant., bet 1934. gadā četras reizes mazāk — 21 sant. Arī 1935. gadā sīpolu cena zema (23 sant. par kg), 1936. gadā tā ceļas, un gada caurmērs ir 42 sant. par kg; šī cena par 83% augstāka nekā gadu iepriekš, bet tomēr par 49% zemāka nekā 1930. gadā.

Cenu svārstības novērojam ne tikai viena un tā paša gada atsevišķos mēnešos (cena caurmērā valstī 1936. g. janvārī 28 sant., līdz jūnijam sakāpj uz 57 sant., rudens mēnešos atkrīt uz 31—36 sant., bet gada beigās ir 52 sant. par 1 kg), bet arī katrā vietā (pilsētā) cenas dažādas. Tā 1936. gadā caurmērā sīpolu cena Rīgā un Liepājā bijusi 61 sant., Daugavpilī un Jelgavā 43 sant., Ventspilī 40 sant. un Rēzeknē tikai 32 sant. jeb par 48% zemāka nekā Rīgā.

Āboli (svaigi) tirgū apgrozījušies sākot ar augusta mēnesi, bet to tirdzniecība izbeigusies pa-

rasti aprīļa mēnesī (1930.—1932. g. pat 1—2 mēnešus agrāk). Ābolu cenas stipri mainīgas atkarībā no ražas un gada laika; tā 1933./34. gadā (no 1933. g. augusta līdz 1934. g. aprīlim) ābolu caurmēra cena par 9 mēnešiem iznāk 80 sant. kilogramā, 1934./35. gadā — 43 sant., 1935./36. gadā — 50 sant., 1936./37. g. — 44 sant.

Zemākās cenas bijušas parasti septembrī (1933. g. — 52 sant., 1934. g. — 18 sant., 1935. g. — 29 sant., 1936. g. — 22 sant.), augstākās aprīlī (1934. g. — 120 sant., 1935. g. — 81 sant., 1936. g. — 76 sant., 1937. g. — 79 sant.).

Ābolu cenas caurmērā valstī 1932.—36. gadā (sant.).

Prix des pommes en moyenne par l'Etat de 1932 à 1936 (en cent.).

Atšķirības ābolu cenās redzam arī atkarībā no vietās: tā 1936. gadā caurmērā svaigu ābolu cena Rīgā un Liepājā bijusi 52 sant., augstākās cenas bijušas Ventspilī (69 sant.), bet zemākās Daugavpilī (44 sant.), Jelgavā (51 sant.), Rēzeknē (48 sant.), Valmierā (44 sant.).

Aplūkojot sakņaugu, dārzeņu un augļu cenu vispārējo līmeni gadu rindā, redzam, ka šai pārtikas produktu grupā cenas, salīdzinot ar 1930. gadu, gadu no gada pazeminājušās: 1931. gadā par apm. 8%, 1932. un 1933. gadā par 24%, 1934. gadā par 32%, 1935. gadā par 35% un 1936. gadā par 36%.

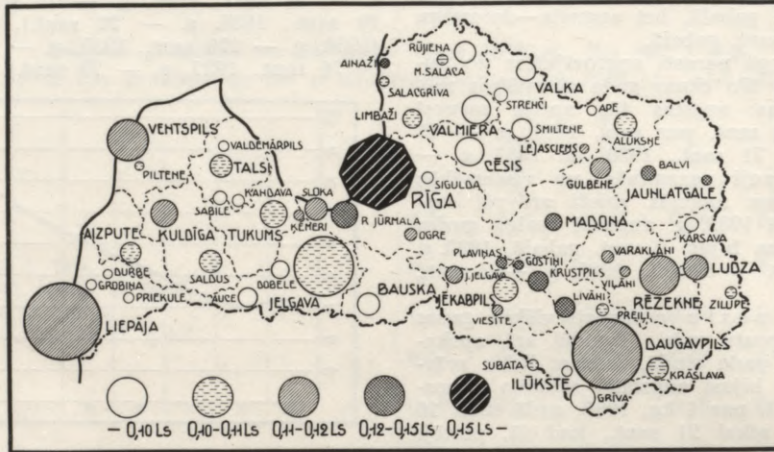
Piena produktu grupā ieskaitīts pilnpiens un dažādi piena produkti: krējums, biezpiens, siers, sviests. Piens un piena produkti piešķaitāmi tiem pārtikas produktiem, kuņu cenas ievācot nekad nevar noteikt zināma „standarta” precī: it īpaši sviestam, biezpienam un krējumam kvalitāte dažādos tirgos var stipri atšķirties. Turpmāk aplūkotās cenas tamdēļ jāsaprot kā vidējie skaitļi no cenām dažādās vietās, kur prasītas cenas par neobjektu vidēja labuma precī.

Piena produktu cenas caurmērā valstī (latos). *Prix des produits laitiers en moyenne p. l'Etat (en lats).*

	1921.—1925.	1926.—1930.	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	V.
Piens (1 ltr.) <i>Lait</i>	0,18	0,21	0,20	0,17	0,13	0,12	0,11	0,11	0,11	0,12
Biezpiens (1 kg) <i>Caillebotte</i>	0,50	0,50	0,48	0,39	0,30	0,27	0,28	0,28	0,29	0,32
Krējums, skābs (1 kg) <i>Crème aigre</i>	—	1,80	1,65	1,21	0,94	0,89	0,88	0,87	0,88	0,95
Jāņu siers (1 kg) <i>Fromage frais</i>	—	1,00	1,01	0,92	0,63	0,60	0,58	0,59	0,62	0,69
Krējuma siers (1 kg) <i>Fromage de crème</i>	—	2,54	2,44	2,06	1,63	1,46	1,50	1,45	1,48	1,58
Sviests, nesālīts (1 kg) <i>Beurre n. salé</i>	—	3,28	2,94	2,31	1,78	1,77	1,74	1,75	1,78	1,94
Sviests, sālīts (1 kg) <i>Beurre salé</i>	2,70	3,08	2,69	2,13	1,64	1,64	1,62	1,61	1,67	1,84

Piena cena siktirdzniecībā 1930. gadā caurmērā valstī bijusi 20 sant. par 1 litru (Rīgā šai gadā cena 24 sant. jeb par 20,0% augstāka); nākošos gados piena cena pazeminās, un 1934. gadā caurmērā ir tikai 11 sant. par 1 litru jeb par 45% zemāka nekā 1930. gadā. Šāda pati piena cena pastāvējusi arī 1935. un 1936. gadā.

Atsevišķās pilsētās piena cenas bijušas dažādas, pie kam piena cenas Rīgā visos gados ievērojami augstākas nekā pārējās pilsētās; tā 1936. gadā piena cena Rīgā bijusi 17 sant. par litru, Liepājā, Daugavpilī, Ventspilī un Rēzeknē 12 sant. jeb par 29% zemāka nekā Rīgā, Jelgavā 11 sant., Valmierā 10 sant. u. t. t.

Piena cenas pilsētās 1936. g.

Prix du lait dans les villes en 1936.

Biezpiena cena laikā no 1930. līdz 1933. gadam pazeminājusies par 44%, tad tā par pāris santimiem kilogramā paaugstinās, un 1936. gadā (29 sant.) biezpiena cena par 40% zemāka nekā 1930. gadā.

Biezpiena cenu dažādība vienā un tai pašā laikā dažādās pilsētās atkarīga lielā mērā no biezpiena kvalitātes katra apvidus tirgū.

Krējuma (skābs krējums) cenas, līdzīgi piena cenām, gadu rindā kritušas; 1936. gadā krējuma cena (88 sant. par 1 kg) par 47% zemāka nekā 1930. gadā. Atsevišķās pilsētās krējuma cenas, tāpat kā biezpiena, stipri atkarīgas no preces kvalitātes.

Sviesta (sālīta, caurmēra tirgus prece) siktirdzniecības cena augstākā bijusi 1929. gadā (Ls 3,29 par 1 kg), 1930. gadā tā nokrit uz Ls 2,69 par 1 kg jeb par 18%, tad (1931. g.) uz Ls 2,13, t. i. par apm. 20%, un 1932. gadā (Ls 1,64 par 1 kg) ir jau par 50% zemāka nekā 1929. gadā un par 39% zemāka nekā 1930. gadā.

No 1932. līdz 1936. gadam sviesta siktirdzniecības cenas palikušas gandrīz nemainīgas (Ls 1,61 — Ls 1,67 par kg), bet 1937. gadā uzrāda celšanos.

Sviesta cenas dažādās pilsētās uzrāda atšķirības; tā 1936. gadā caurmērā 7 lielākās pilsētās redzam šādas cenas: Rīgā — Ls 1,91, Liepājā — Ls 1,83, Daugavpilī — Ls 1,77, Jelgavā — Ls 1,85, Ventspilī — Ls 1,84, Rēzeknē — Ls 1,56, Valmierā — Ls 1,92 par 1 kg.

Nostādot blakus sviesta siktirdzniecības cenām Rīgā attiecīgo gadu sviesta lieltirdzniecības cenas

(sviests vietējam patēriņam) un lauksaimnieka-ražotāja (Rīgas apr.) brīvajā tirgū par sviestu saņemtās cenas, dabūjam šādu pārskatu:

Sviesta cenas Rīgā.

Prix du beurre à Riga.

	Siktirdzniecības cena (sālīts un nesālīts sviests) <i>Prix de détail</i>	Lieltirdzniecības cena (I./II. lab. sviests) <i>Prix de gros</i>	Lauksaimnieka-ražotāja pārd. sviests <i>Prix de vente des agricult. producteurs</i>
1933. g.	2,07	2,00	1,48
1934. g.	1,97	1,89	1,60
1935. g.	2,03	2,00	1,54
1936. g.	1,98	1,83	1,64
1937. g. maijā	2,14	1,89	1,85

Piena un piena produktu siktirdzniecības cenu līmenis, salīdzinot ar 1930. gadu, vispār pazeminājies: 1931. gadā šīs grupas produktu cenas bijušas par 18% zemākas, 1932. gadā par 37%, 1933. gadā par 40% un 1934.—1936. gadā par 43%.

Atsevišķās pilsētās cenu pazemināšanās dažāda. Tā 1936. g. Rīgā piena un piena produktu cenas bijušas par 34% zemākas nekā 1930. gadā, Liepājā par 42%, Daugavpilī par 36%, Jelgavā par 41%, Ventspilī par 42%, Rēzeknē par 37%, Valmierā par 41%.

Gaļas produktu siktirdzniecības cenu kustību pēdējos gados rāda sekojošā tabula:

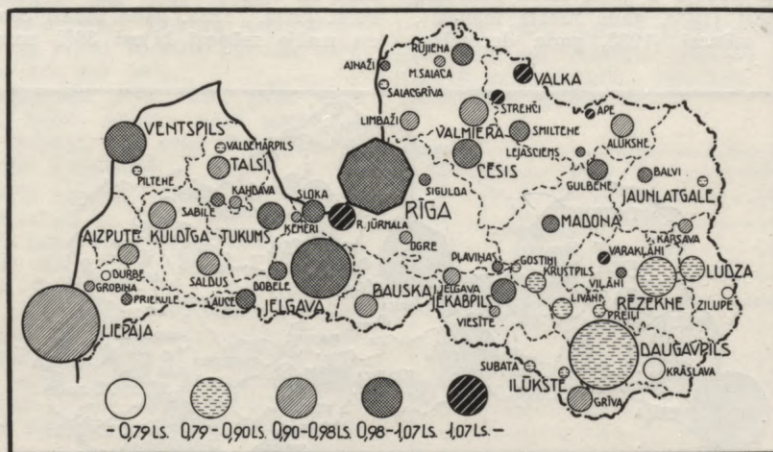
Gaļas cenas caurmērā valstī (Ls par 1 kg).
 Prix de la viande, en moyenne p. l'Etat (Ls par kg).

	1921.—1925.	1926.—1930.	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	1937. V.
Cūkas gaļa, svaiga . . .	1,41	1,83	1,89	1,10	0,79	0,96	0,93	0,76	0,93	1,18
<i>Du porc, frais</i>										
Cūkas gaļa, žāvēta . . .	1,85	2,33	2,41	1,56	1,13	1,25	1,22	1,04	1,20	1,47
<i>Du porc, fumé</i>										
Speķis, žāvēts	2,20	2,55	2,61	1,72	1,27	1,39	1,37	1,16	1,31	1,59
<i>Lard, fumé</i>										
Aitas gaļa, svaiga	0,77	1,09	1,31	0,94	0,61	0,61	0,61	0,57	0,59	0,70
<i>Du mouton, frais</i>										
Liellopu gaļa, svaiga	0,79	1,08	1,23	0,91	0,50	0,48	0,50	0,48	0,50	0,63
<i>Du boeuf, frais</i>										
Teļa gaļa, svaiga	0,66	0,89	1,01	0,68	0,46	0,46	0,48	0,45	0,49	0,54
<i>Du veau, frais</i>										
Cūku tauki, kausēti	2,23	2,57	2,49	1,85	1,52	1,60	1,57	1,33	1,44	1,74
<i>Saindoux</i>										

Cūkas gaļas (svaigas) cenas, kas līdz 1932. gadam kritās (salīdzinot ar 1930. gadu par 58%), nākošajos divi gados (1933. un 1934.) ceļas salīdzinot ar 1932. gadu — par 18—21%, bet 1935. gadā atkrīt atkal nedaudz zem 1932. gada cenām. Ar 1936. gadu cūkas gaļas cena atkal ceļas, un gada caurmērā jau ir par 22% augstāka nekā 1935. gadā. Cenas celšanās turpinājusies arī 1937.

gada pirmajā pusē, un maija mēnesī tā par 55% pārsniedz 1935. gada caurmēra cenu. Cūkas gaļas cenas kā 1936. gadā, tā arī 1937. g. pirmajos mēnešos tomēr ievērojami zemākas nekā 1930. gadā, proti: 1936. gadā par 51% un 1937. g. maijā par 38%.

Žāvētas cūkas gaļas un žāvēta speķa cenām bijusi līdzīga tendence. Šo pārtikas produktu ce-

Cūkas gaļas cenas pilsētās 1936. g.

Prix du porc dans les villes en 1936.

nas 1936. gadā bijušas par 13—15% augstākas nekā gadu iepriekš, bet 1937. gada maijā par 37—41% augstākas nekā 1935. gadā. Žāvētas gaļas un speķa cenas tomēr arī pēdējā laikā zemākas nekā 1930. gadā (1936. gadā par 50%, 1937. gada maijā par 39%).

Aitas gaļas cenas 1930. un 1931. g. kritās, bet nākošos trijos gados (1932.—1934. g.) tās palikušas nemainīgas (61 sant. par kg). Arī turpmākos gados aitas gaļas cenas nav daudz mainījušās, pretēji cūkas gaļas cenām, kas 1935. gadā stipri kritās.

1936. gadā caurmērā aitas gaļas cena (59 sant. par kg) bijusi gan par 4% augstāka nekā gadu iepriekš, tomēr par 55% zemāka nekā 1930. gadā.

Novērojot aitas gaļas cenas gada atsevišķos mēnešos, redzam nelielas sezonas svārstības: zemākās cenas parādās novembra mēnesī, augstākās visumā iezīmējas maija—jūnija mēnešos.

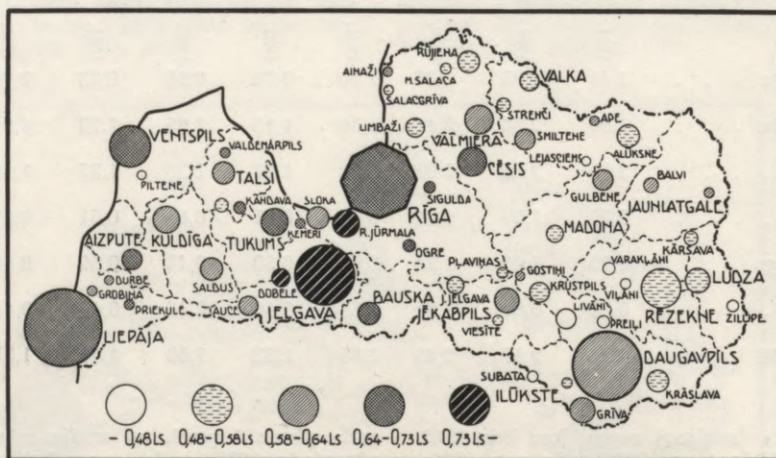
Liellopu gaļas cena no Ls 1,23 par kg 1930. gadā nokritas uz Ls 0,91 par kg 1931. gadā, t. i. par 26%; arī 1932. gadā liellopu gaļas cena krīt, un gada caurmērā tā bijusi (Ls 0,50 par 1 kg) par 45% zemāka nekā gadu iepriekš. Apmēram 1932. gada līmeni liellopu gaļas cenas paliek visus turpmākos gadus, līdz 1936. gadam; šī liellopu gaļas cena (50 sant. par 1 kg) ir par 59% zemāka nekā 1930. gadā.

Liellopu gaļas cenas 1937. gadā ceļas un maijā sasniedz jau 63 sant. par 1 kg; pēdējā cena to-

mēr vēl par 49% zemāka nekā 1930. gadā. Liellopu gaļas cenās pēdējos 4 gados neredzam kaut cik ievērojamas regulāras sezonas svārstības.

Teļa gaļas cenām gadu rindā bijusi līdzīga

tendence. Gada caurmēra cenas 1932.—1936. gadā bijušas no 46 līdz 49 sant. par 1 kg. 1936. gadā teļa gaļas cena (49 sant.) ir par 51% zemāka nekā 1930. gadā, bet par 9% augstāka nekā gadu

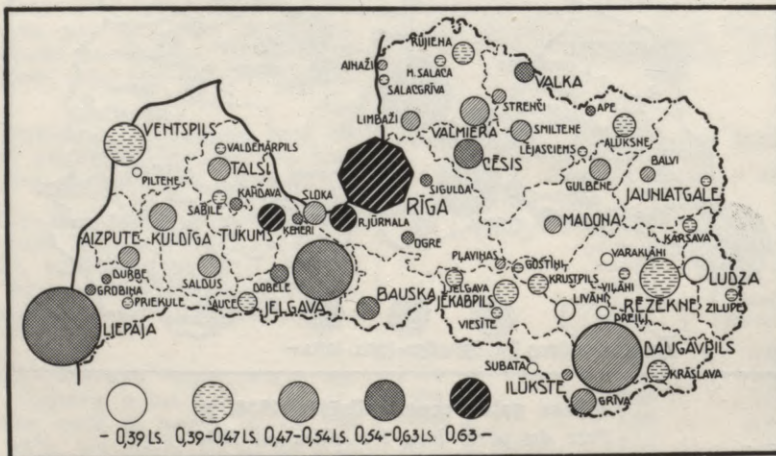

Aitas gaļas cenas pilsētās 1936. g.
Prix du mouton dans les villes en 1936.

iepriekš (1935. g.). 1937. gadā teļa gaļas cena uzrāda celšanos un maijā (54 sant.) ir par 20% augstāka nekā 1935. gadā.

Teļa gaļas cenas pēdējo 4 gadu laikā zemākās bijušas aprīļa mēnesī (1933. gada marta mēnesī), augstākās oktobra mēnesī (1933. gada decembra mēnesī).

Cūku tauku cenas, kas savu zemāko līmeni kopš 1930. gada sasniegušas 1935. gadā, 1936. gadā uzrāda celšanos par 8%; gada caurmēra cena Ls 1,44 ir tomēr par 42% zemāka nekā cena 1930. gadā. 1937. gadā tauku cena turpina celties un maija mēnesī bijusi 30% zem 1930. gada cenas.

Liellopu gaļas cenas pilsētās 1936. g.
Prix du boeuf dans les villes en 1936.

Visas līdzšinējā apskatā pieminētās gaļas cenas ir vidējās cenas visā valstī (vienkāršais aritmētiskais no cenām dažādās vietās). Atsevišķās pilsētās gaļas cenas dažādas. Tā 1936. gadā cūkas gaļai augstākā siktirdzniecības cena, atsevišķu apriņķu pilsētu starpā, bijusi Valkā (Ls 1,10), Madonā (Ls 10,7) un Rīgā (Ls 1,06), zemākā — Jaunlatgalē (Ls 0,78), Ilūkstē (Ls 0,82) un Daugavpilī (Ls 0,85); aitas gaļai augstākās cenas bijušas Jelgavā (Ls 0,76), Rīgā (Ls 0,73) un Tukumā (Ls 0,72), zemākās — Ludzā (Ls 0,50), Ilūkstē (Ls 0,51) un Valkā (Ls 0,55); liellopu gaļai augstākās cenas Tukumā (Ls 0,69), Rīgā (Ls 0,64) un Baus-

kā (Ls 0,62), zemākās — Ludzā (Ls 0,36), Jaunlatgalē (Ls 0,39) un Ventspilī (Ls 0,46); teļa gaļai augstākā — Rīgā un Tukumā (Ls 0,71), zemākā — Ludzā (Ls 0,40), Jaunlatgalē (Ls 0,41).

Apskatot vispāri gaļas siktirdzniecības cenu līmeni pēdējos 6 gados caurmērā valstī, novērojams, ka 1931. gadā gaļas cenas bijušas par 33% zemākas nekā 1930. gadā, 1932. gadā par 55%, 1933. un 1934. gadā par 51%, 1935. gadā par 57% un 1936. gadā par 52%.

Pārējo galveno pārtikas produktu grupā galvenā nozīme bijusi cukuram, kafijai (arī kafijas surogātiem), tējai un olām.

Pārējo pārtikas produktu cenas caurmērā valstī (latos).
Prix des autres produits alimentaires, en moyenne p. l'Etat (en lats).

	1926.—1930.	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	1937. V.
Cukurs, 1 kg	0,64	0,50	0,45	0,66	0,65	0,65	0,68	0,70	0,70
<i>Sucre</i>									
Medus, 1 kg	3,01	2,70	2,28	1,91	1,76	1,76	1,79	1,80	1,79
<i>Miel</i>									
Kafija, pupiņu, vislētākā, 1 kg . .	8,38	7,88	8,02	8,03	8,16	8,25	8,89	8,48	6,17
<i>Café, fèves, le meilleur marché</i>									
Labības kafija, 1 kg	1,39	1,47	1,31	1,39	1,32	1,29	1,23	1,19	1,12
<i>Café de blé</i>									
Cigoriņi, graudz., malti, 1 kg . .	1,34	1,40	1,29	1,27	1,22	1,14	1,10	1,06	1,05
<i>Chicorée, torréfiée, moulue</i>									
Tēja, vislētākā, 1 kg	13,02	11,00	10,26	10,25	10,53	12,14	13,58	14,49	15,37
<i>Thé, le meilleur marché</i>									
Riss, 1 kg	0,70	0,58	0,57	0,66	0,77	0,85	1,29	1,13	1,00
<i>Riz</i>									
Olas, 1 gab.	0,12	0,12	0,10	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,07
<i>Oeufs</i>									

Cukura (smalkā cukura) cenas sīktirdzniecībā gadu rindā uzrāda virzienu, līdzīgu cukura lieltirdzniecības cenām. Cukura sīktirdzniecības cenas augstākas nekā lieltirdzniecības cenas 1930. un 1931. g. par apm. 7 sant., 1932.—1936. g. par apm. 3—5 sant. kilogramā. Cukura sīktirdzniecības cena 1936. gadā bijusi 70 sant. par kg; 1930. gada cenu tā pārsniedz par 40%.

Cukura sīktirdzniecības cena 1936. gadā Rīgā (67 sant. par kg) bijusi zemāka nekā provinces pilsētās (izņemot Liepāju, kur cena tāda pati kā Rīgā) par 1—4 sant. kilogramā.

Medus (tecinātā medus) cenas no Ls 2,70 1930. gadā nokritušas uz Ls 1,76 1933. gadā; pēc tam laikā no 1933. līdz 1936. gadam medus cenas mainījušās nedaudz (Ls 1,76 — Ls 1,80 par kg). 1936. gada medus caurmēra cena (Ls 1,80) ir par 33% zemāka nekā 1930. gadā; apmēram tāda pati cena pastāvējusi arī 1937. gada maijā. Medus cena Rīgā 1936. gadā bijusi Ls 2,14 par kg, t. i. par 19% augstāka nekā aprēķinātā cena caurmērā valstī; vienīgi Valkā bijusi augstāka cena nekā Rīgā (Ls 2,28 par kg), kamēr visās pārējās pilsētās tā zemāka.

Kafijas (pupiņu kafijas, vislētākās) cenas, tāpat arī tējas cenas (vislētākās tējas), pretēji gandrīz visu citu galveno pārtikas produktu cenām, neuzrāda 1931. un 1932. gadā sevišķu krišanos, pat otrādi — kafijas cena 1931. gadā augstāka nekā 1930. g. Kafijas sīktirdzniecības cenas uzrāda paaugstināšanos ar 1935. gadu. Tējas cenas kāpušas jau sākot ar 1934. gadu.

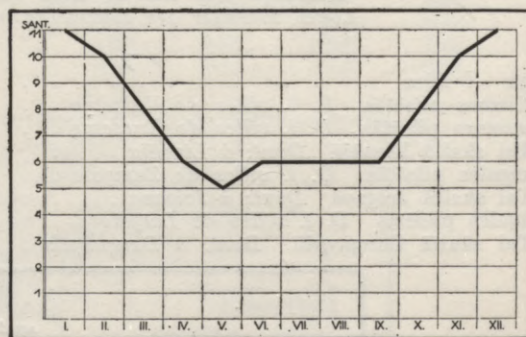
1936. gadā kafijas cena (Ls 8,48) bijusi par 8% augstāka, tējas cena (Ls 14,49) par 32% augstāka nekā 1930. gadā.

Rīsa cenas sākot ar 1932. gadu nepārtraukti cēlušās līdz 1935. gadam; 1936. gadā cena atkrit (par 12%), bet gada caurmērā (Ls 1,13) tā tomēr ir gandrīz divi reizes augstāka nekā 1930. gadā.

Olu cenas sīktirdzniecībā no 12 sant. par gab. 1930. gadā kritušas uz 10 sant. 1931. gadā un uz 8 sant. 1932. gadā; šādā līmenī olu cenas palikušas arī nākošos 4 gados; šī cena ir par 33%

zemāka nekā 1930. gadā. Rīgā olu cena 1936. gadā bijusi 10 sant. par gabalu (1934. g. un 1935. gadā arī 10 sant.), provinces pilsētās olas lētākas: tur olu cena svārstījies no 6 līdz 9 sant. gabalā.

Kopš 1932. gada augstākās olu cenas bijušas decembra un janvāra mēnešos (caurmērā valstī 10—12 sant. gabalā), zemākās — maija mēnesī (5—6 sant. gabalā).

Olu cenas caurmērā valstī 1932.—36. g. (sant.)
Prix des oeufs en moyenne par l'Etat de 1932 à 1936 (en cent.).

Apskatā minēto dažādo pārtikas produktu (cukura, medus, kafijas, tējas, rīsa, olu) vispārīgais cenu līmenis tikai 1931. gadā par 11% zemāks nekā 1930. gadā; pārējos gados, pretēji labības produktiem, saknēm, gaļai un piena produktiem, tas vai nu līdzinās 1930. gada līmenim (1932. un 1933. g.), vai arī augstāks par pēdējo; tā 1935. gadā šo produktu grupas cenas, sakarā ar kafijas, tējas, rīsa un pa daļai arī cukura cenu celšanos, par 10% pārsniedz 1930. gada cenas. Arī 1936. gadā cenas šai preču grupā caurmērā par 10% augstākas nekā 1930. gadā.

Dzīvokļu īres, apkurināšana un apgaismošana.

Loyer des logements, chauffage et éclairage.

Dzīvokļu cenas sekojošā tabulā uzrādītas bez apkurināšanas un apgaismošanas, pie tam tās saprotamas kā cenas aizņemtajos dzīvokļos, pretēji cenām brīvajos dzīvokļos; pēdējās atšķiras no aizņemto dzīvokļu cenām.

Apkurināšanas raksturošanai atzīmētas malkas,

kā galvenā apkurināšanas līdzekļa, cenas (pēc 1935. gada dzīvokļu skaitīšanas ziņām 89,7% dzīvokļu Rīgā un 99,2% provincē bija krāsns apkurināšana).

Apgaismošanas ziņā Rīgā dominē elektriskā apgaismošana (72,2% dzīvokļu bijusi elektriskā apgaismošana), kamēr provinces pilsētās, īpaši mazākās, pastāv arī petrolejas apgaismošana (46,8% elektriskā apgaismošana, 53,2% petrolejas u. c.).

Dzīvokļu īres, apkurināšana un apgaismošanas maksa pilsētās (latos).

Loyer des logements, frais de chauffage et d'éclairage dans les villes (en lats).

Dzīvokļu īre mēnesī.	1921.—1925.	1926.—1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	V.
<i>Loyer mensuel du logement.</i>									
1 istaba ar virt.	6,50	8,80	9,00	10,00	9,50	9,00	9,00	9,00	9,00
1 chambre avec cuisine									
2 istabas ar virt.	11,00	15,60	16,00	18,50	17,00	15,00	15,00	15,00	15,00
2 chambres avec cuisine									
3 istabas ar virt.	18,00	26,00	25,00	28,00	25,00	22,00	22,00	23,00	23,00
3 chambres avec cuisine									
Malka Bois									
bērza de bouleau 1 m³	8,05	9,50	9,00	9,00	7,00	6,00	6,00	7,00	7,70
alkšņa d'aune 1 " "	—	8,00	7,50	8,00	6,50	5,00	5,00	6,00	6,55
priedes de pin 1 " "	6,55	7,50	7,00	7,00	5,50	4,50	5,00	5,00	5,90
egles de sapin 1 " "	6,20	7,10	6,50	6,50	5,00	4,00	4,00	5,00	5,15
apses de tremble 1 " "	—	6,15	5,50	6,00	5,00	4,00	4,00	4,00	4,50
Apgaismošana Eclairage									
petroleja pétrole 1 ltr.	—	0,29	0,27	0,20	0,21	0,17	0,17	0,18	0,22
elektr. strāva kW/st.	—	0,49	0,48	0,48	0,49	0,46	0,46	0,44	0,43
électricité kWh.									

Dzīvokļu cenas caurmērā visās pilsētās augstākās bijušas 1931. gadā, tad 1932. g. tās pazeminās, bet no 1933. līdz 1935. gadam dzīvokļu cenas nostabilizējušās, uzrādot Ls 9,— par vieniistabu dzīvokli, Ls 15,— par divistabu un Ls 22,— par trīsistabu dzīvokli. 1936. gadā vien-

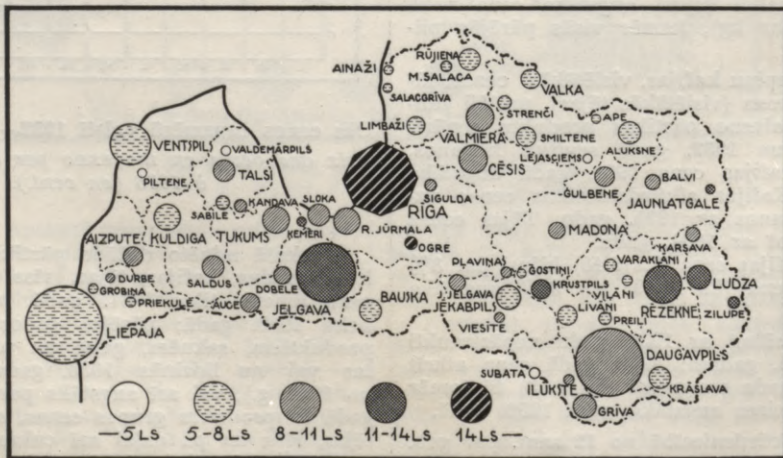
divistabu dzīvokļu cenas paliek iepriekšējā līmenī, bet trīsistabu dzīvokļiem paaugstinās uz Ls 23,— jeb par 5%.

Atsevišķās pilsētās dzīvokļu cenas uzrāda ievērojamas atšķirības; augstākās cenas visu lielumu dzīvokļiem bijušas Rīgā, kā to rāda sekojošā tabula.

Dzīvokļu īres mēnesī Rīgā un provinces pilsētās 1936. g. (latos).

Loyer mensuel des logements à Riga et dans les villes provinciales.

	1 istabu dzīv. Log. de 1 chambre	2 istabu dzīv. Log. de 2 chambres	3 istabu dzīv. Log. de 3 chambres
Rīgā À Riga	15,15	29,—	45,48
Vidzemes pilsētās D. l. villes de Vidzeme	8,05	15,08	23,07
Kurzemes pilsētās D. l. villes de Kurzeme	7,29	12,96	18,79
Tai skaitā Liepājā Dont: à Liepāja	7,—	13,—	21,50
Zemgales pilsētās D. l. villes de Zemgale	8,42	14,21	22,46
Tai skaitā Jelgavā Dont: à Jelgava	11,—	19,—	26,—
Latgales pilsētās D. l. villes de Latgale	10,04	16,—	23,42
Tai skaitā Daugavpilī Dont: à Daugavpils	10,—	15,—	22,—

Vieniistabu dzīvokļu īres pilsētās 1936. g.
Loyer de logements d'une chambre dans les villes en 1936.

Vidzemes pilsētās dzīvokļu cenas 1936. gadā bijušas par apm. 48% zemākas nekā Rīgā. Aplūkojot šo apgabalu pa atsevišķām pilsētām, redzam, ka augstākās cenas bijušas Gulbenē (vienistabu dzīv. Ls 9,92, divistabu — Ls 18,83, trīsistabu — Ls 25,08) un Cēsīs (Ls 9,33, Ls 17,42 un Ls 25,67).

Kurzemes pilsētās (ieskaitot Liepāju) dzīvokļu cenas 1936. gadā par apm. 56% zemākas nekā Rīgā; augstākās cenas bijušas Aizputē (vienistabu dzīv. Ls 8,96, divistabu Ls 15,17, trīsistabu Ls 21,83) un Talsos (Ls 8,54, Ls 15,29 un Ls 21,63). Tieši Liepājas pilsētā dzīvokļu cenas par apm. 54% zemākas nekā Rīgā.

Zemgales pilsētās (ieskaitot Jelgavu) dzīvokļu cenas par 50% zemākas nekā Rīgā (Jelgavā par apm. 37%). Augstākās dzīvokļu cenas šai apgabalā vienistabu dzīvokļiem (Ls 11,42 un Ls 10,38) un divistabu dzīvokļiem (Ls 18,75 un Ls 17,83) bijušas Jelgavā un Ilūkstē, bet trīsistabu dzīvokļiem Tukumā un Jelgavā (Ls 28,— un Ls 26,25).

Latgales pilsētās dzīvokļu cenas par apm. 45% zemākas nekā Rīgā. Augstākās dzīvokļu cenas šai apgabalā bijušas Rēzeknē (vienistabu Ls 13,58, divistabu Ls 21,04, trīsistabu Ls 29,42) un Jaunlatgalē (Ls 11,18, Ls 19,91 un Ls 29,55).

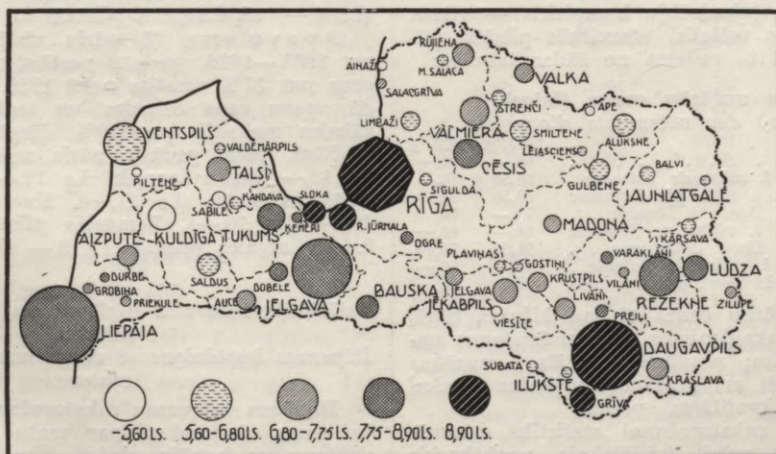
Malkas cenas 1931. gadā, salīdzinot ar 1930. g., nedaudz kāpušas, bet 1932. gadā atkal atslidējušas par 14%; nākošā (1933.) gadā tās kritušas vēl par 19%, bet 1934. un 1935. gadā atkal cēlušās; celšanās turpinājusies arī 1936. gadā, kad malkas cenas, caurmērā ņemot, bijušas par 18% augstākas nekā zemo cenu gadā — 1933. Malkas cenas 1936. gadā tomēr ievērojami zemākas nekā 1930. gadā, un proti: bērza malkas par 21%, alkšņa malkas par 19%, priedes malkas par 25%, egles par 23% un apses par 24% vai caurmērā par 22%.

1937. gadā malkas cenas turpina celties un maija mēnesī tās caurmērā par 8% augstākas nekā 1936. g.

Malkas cenas Rīgā un provinces pilsētās 1936. g. (latos par 1 m³).

Prix du bois à Riga et dans les villes provinciales en 1936 (en lats per 1 m³).

	Bērza malka Bois de bouleau	Alkšņa malka Bois d'aune	Priedes malka Bois de pin	Egles malka Bois de sapin	Apses malka Bois de tremble
Rīgā À Riga	9,05	7,75	7,—	5,55	5,—
Vidzemes pilsētās D. l. villes de Vidzeme	7,20	5,90	5,15	4,55	4,15
Kurzemes pilsētās D. l. villes de Kurzeme	6,90	5,95	5,—	4,90	4,10
Tai skaitā Liepājā Dont: à Liepāja	8,10	7,25	6,40	5,90	4,95
Zemgales pilsētās D. l. villes de Zemgale	7,50	6,45	5,85	4,95	4,55
Tai skaitā Jelgavā Dont: à Jelgava	8,80	7,70	6,95	6,20	5,80
Latgales pilsētās D. l. villes de Latgale	7,90	6,30	5,70	5,05	4,70
Tai skaitā Daugavpilī Dont: à Daugavpils	9,10	7,15	6,70	6,10	5,35

Bērza malkas cena pilsētās 1936. g.

Prix du bois de bouleau dans les villes en 1936.

Malkas cenas augstākās bijušas Rīgā, lielākās provinces pilsētās (Liepājā, Daugavpilī, Jelgavā), kā arī Rēzeknē un Ludzā. Tā, bērza malkas cena Rīgā par 26,5% augstāka nekā visu pilsētu caur-

mērā, alkšņa par 27,0%, priedes par 33,3%, egles par 11,1% un apses par 19,0%.

Petrolejas cena 1936. gadā (18 sant. par litru) bijusi par 33% zemāka nekā 1930. gadā

(27 sant. par litru). Zemākā petrolejas cena pastāvējusi Rīgā — 15 sant. par litru; Jelgavā un Tukumā cena 16 sant., bet pārējās pilsētās 17—18 sant. par litru. 1937. gadā petrolejas cena cēlusies un maija mēnesī caurmērā bijusi 22 sant. litrā (Rīgā 18 sant. litrā); šī cena par 19% zemāka nekā cena 1930. g.

Elektriskā strāva apgaismošanai gadu rindā, sākot ar 1930. gadu, neuzrāda cenu ziņā sevišķi krasas svārstības. Maksa par kW/st. 1930. gadā bijusi caurmērā 48 sant., 1936. gadā 43 sant., t. i. par 10% zemāka.

Turpretim atsevišķās pilsētās elektiskās strāvas cenas ļoti dažādas.

Tā 1936. gadā 1 kW/st. strāvas maksājusi: Rīgā 36 sant. (gadu iepriekš 36 sant.), Vidzemes pilsētās 41 sant. (42 sant.), Kurzemes pilsētās 42

sant. (43 sant.), Zemgales pilsētās 43 sant. (42 sant.), Latgales pilsētās 49 sant. (50 sant.).

Apģērbu, veļas un apavu cenas.

Prix des vêtements, du linge et des chaussures.

Šai grupā cenu statistikai it sevišķi jāatduras uz grūtībām, kas jau pieminētas šās nodaļas sākumā. Apģērbu, veļas un apavu standarts grūti apzīmējams; tas mainās kā atkarībā no vietas, tā arī no sezonas. Mūsu apstākļos nesastopam zināma stingri noteikta standarta apģērbus vai apavus. Tamdēļ cenas ievācot, prasītas cenas par vislētāko precī (t. i. cenas par zemākās kvalitātes masu patēriņa priekšmetiem). Protams, pati šī kvalitāte var būt relatīvs jēdziens.

Apģērbu, veļas un apavu cenas pilsētu strādniekiem caurmērā valstī (latos).

Prix des vêtements, du linge et des chaussures pour les ouvriers des villes en moyenne p. l'Etat (en lats).

	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	1937. V.	
Vilnas uzvalks <i>Costume en laine</i> 1 kompl.	58,50	54,50	51,50	41,50	35,00	34,00	32,00	33,00	38,00
Ziemas mētelis <i>Manteau d'hiver</i> 1 gab.	57,50	51,50	49,00	40,00	34,50	34,00	33,00	34,00	38,50
Vir. apakškr. <i>Chemise de dessous p. hommes</i> 1 gab.	3,30	3,15	2,75	2,55	2,30	2,20	2,20	2,15	2,30
Vir. apakšbikses <i>Caleçons</i> 1 gab.	3,08	2,90	2,55	2,35	2,15	2,10	2,10	2,10	2,25
Vir. saižzābaki <i>Bottines à lacets</i> 1 pāris	16,00	16,00	14,50	12,00	10,00	10,00	10,00	10,00	11,00

Pilsētās strādnieku vislētākiem apģērbiem (vilnas uzvalks un ziemas mētelis) zemākās cenas bijušas 1935. gadā. 1936. gadā vilnas uzvalka cena cēlusies, salīdzinot ar 1935. gadu, par 3%, bet 1937. gada maijā par 19%. Ziemas mēteļu cenas tai pašā laikā cēlušās par 3% un 17%.

Salīdzinot apģērbu cenas pēdējā laikā ar cenām, kādas pastāvējušas 1930. gadā, redzams, ka strādnieku apģērbu (vislētāko) cenas 1936. gadā par 37% un 1937. gadā maijā par 28% zemākas nekā 1930. gadā.

Apģērbu cenas (virsdreģu komplekts — vilnas uzvalks un ziemas mētelis) atsevišķās pilsētās bijušas dažādas, kā to redzam no šādas tabulas:

Strādnieku apģērbu cenas (latos).

Prix (en lats) des vêtements d'ouvriers.

	1936. g.	1935. g.
Rīgā <i>A Riga</i>	96,—	91,—
Vidzemes pilsētās <i>D. l. villes de Vidzeme</i>	69,50	70,—
Kurzemes pilsētās <i>D. l. villes de Kurzeme</i>	69,50	70,—
Tai skaitā Liepājā <i>Dont: à Liepāja</i>	72,—	70,—
Zemgales pilsētās <i>D. l. villes de Zemgale</i>	64,—	60,—
Tai skaitā Jelgavā <i>Dont: à Jelgava</i>	71,50	70,—
Latgales pilsētās <i>D. l. villes de Latgale</i>	67,—	59,—
Tai skaitā Daugavpilī <i>Dont: à Daugavpils</i>	67,50	65,—

Augstākās apģērbu cenas tā tad bijušas Rīgā, kas lielā mērā izskaidrojams ar piemērošanos patērētāja pirkspejam; provincē pēdējās mazākas nekā Rīgā, kamdēļ arī provinces veikalos pārdod lētāku (zemākas kvalitātes) precī.

Veļas cenu raksturošanai statistikā atzīmētas cenas vīriešu veļai (vislētākais apakškreklis

un apakšbikses). Veļas komplekta cena tabulā aplūkoto gadu rindā viszemākā bijusi 1936. gadā, kad tā par 30% zemāka nekā 1930. gadā. 1937. gadā veļas cena nedaudz cēlusies (1937. g. maijā, salīdzinot ar 1936. gadu, par 7%), tomēr tā par 25% zemāka nekā 1930. gadā.

Viena komplekta vīriešu veļas cenas dažādās pilsētās uzrāda atšķirības, tā Rīgā 1 kompl. 1936. gadā maksājis Ls 4,80 (gadu iepriekš Ls 4,90), Vidzemes pilsētās Ls 4,45 (Ls 4,55), Kurzemes pilsētās Ls 4,15 (Ls 4,20), Zemgales pilsētās Ls 3,95 (Ls 4,—) un Latgales pilsētās Ls 4,30 (Ls 4,20).

Apavu cena (1 pāris vislētāko saižzābaku) no 1933.—1936. gadam pastāvējusi Ls 10,—; šī cena par 37% zemāka nekā 1930. gadā. 1937. gadā apavu cena cēlusies, un maijā 1 pāris saižzābaku maksājis par 10% dārgāk kā 1936. g.

Rīgā, 1936. gadā 1 pāris saižzābaku maksājis Ls 12,— (gadu iepriekš Ls 11,—), Vidzemes pilsētās Ls 11,50 (Ls 11,—), Kurzemes pilsētās Ls 10,— (Ls 10,—), Zemgales pilsētās Ls 9,— (Ls 9,—), Latgales pilsētās Ls 9,— (Ls 9,—).

Patērētāja izdevumi higiēnai un kultūrālām vajadzībām.

Dépenses hygiénique et de culture — par consommateur.

Higiēnas izdevumu raksturošanai minēsim ziepu cenas un maksu par matu griešanu, bārdas skušanu un kopēju pirti.

Higiēnas izdevumi pilsētās.

Dépenses hygiéniques dans les villes.

	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	1937. V.
Dzeltenās ziepes <i>Savon jaune</i> 1 kg	1,02	0,95	0,84	0,76	0,71	0,69	0,70	0,75
Matu griešana (vienreiz) <i>Coupe des cheveux (1 fois)</i>	0,40	0,40	0,40	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
Bārdas skušana (vienreiz) <i>Raser la barbe (1 fois)</i>	0,30	0,30	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
Kopējā pirts (vienreiz) <i>Etuve commune (1 fois)</i>	0,30	0,30	0,35	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30

Ziepjū cenas, kas no 1930. līdz 1935. gadam nepārtraukti kritušas, pēdējā — 1936. g. uzrāda nelielu kāpumu, tomēr tās par 31% zemākas nekā 1930. gadā. 1937. gadā ziepju cena cēlusies, salīdzinot ar 1936. g., un maija mēnesī ziepes bijušas par 7% dārgākas.

Friziera pakalpojumi cenu ziņā kopš 1933. g. nav mainījušies, tāpat arī maksa par pirti visus gadus, izņemot 1932. gadu, palikusi nemainīga.

Friziera pakalpojumu un pirts maksas atšķirības dažādos apgabalos redzam no šādas tabulas:

Daži higiēnas izdevumi Rīgā un provinces pilsētās 1936. g. (latos).

Diverses dépenses hygiéniques à Riga et dans les villes provinciales en 1936 (en lats).

	Matu griešana <i>Coupe des cheveux</i>	Bārdas skūšana <i>Raser la barbe</i>	Pirts, vislētākā <i>Etuve à meilleur marché</i>
Rīgā	0,50	0,30	0,35
A Rīga			
Vidzemes pilsētās	0,35	0,25	0,35
D. l. villes de Vidzeme			
Kurzemes pilsētās	0,35	0,20	0,35
D. l. villes de Kurzeme			
Tai skaitā Liepājā	0,30	0,20	0,30
Dont: à Liepāja			
Zemgales pilsētās	0,40	0,30	0,30
D. l. villes de Zemgale			
Tai skaitā Jelgavā	0,45	0,30	0,30
Dont: à Jelgava			

	Matu griešana <i>Coupe des cheveux</i>	Bārdas skūšana <i>Raser la barbe</i>	Pirts, vislētākā <i>Etuve à meilleur marché</i>
Latgales pilsētās	0,35	0,25	0,30
D. l. villes de Latgale			
Tai skaitā Daugavpilī	0,40	0,30	0,30
Dont: à Daugavpils			

Kultūrālo izdevumu raksturošanai ņemtas iekas bijēju cenas teātrī un kinematogrāfā (vislētākā vietā).

Ieejas biļetes cena vislētākā vietā caurmērā valstī (latos).

Prix des billets d'entrée à la place à meilleur marché en moyenne p. l'Etat.

	Teātrī <i>Au théâtre</i>	Kinematogrāfā <i>Au cinématographe</i>
1930. g.	0,65	0,50
1931. g.	0,65	0,40
1932. g.	0,60	0,40
1933. g.	0,55	0,40
1934. g.	0,55	0,40
1935. g.	0,55	0,40
1936. g.	0,55	0,40
1937. g. maijā	0,55	0,40

Ieejas biļešu cenas, caurmērā ņemot, nav mainījušas kopš 1933. gada. Atsevišķās pilsētās, turpretim, cenas stipri dažādas.

Ieejas biļešu cenas vislētākā vietā dažādās pilsētās (latos).

Prix des billets d'entrée à la place — à meilleur marché dans diverses villes (en lats).

	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	V. 1937.
Teātrī Théâtre								
Rīgā	0,55	0,50	0,40	0,40	0,35	0,40	0,40	0,40
Liepājā	0,60	0,50	0,35	0,30	0,30	0,30	0,25	0,30
Daugavpilī	0,95	1,00	0,85	0,70	0,65	0,60	0,60	0,60
Jelgavā	0,50	0,45	0,35	0,40	0,40	0,40	0,40	0,50
Ventspilī	0,50	0,50	0,50	0,55	0,50	0,40	0,45	—
Kinematogrāfā Cinématographe								
Rīgā	0,50	0,40	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
Liepājā	0,70	0,55	0,40	0,45	0,45	0,40	0,45	0,40
Daugavpilī	0,50	0,50	0,40	0,50	0,50	0,50	0,50	0,40
Jelgavā	0,30	0,25	0,20	0,25	0,30	0,30	0,30	0,30
Ventspilī	0,30	0,30	0,35	0,30	0,30	0,20	0,20	0,30

4. Dzīves dārdzība.

Coût de la vie.

Iepriekšējā nodaļā apskatītās sīktirdzniecības cenas rāda šo cenu kustību dažādos laikos un vietās atsevišķām precēm vai preču grupām. Tās tomēr nedod kopīgu pārskatu, kāds iespaids cenām bijis tieši uz patērētāja izdevumu budžetu, kas aptver kā pārtiku, tā arī dzīvokli, apģērbu un citu dzīvei nepieciešamo. Šim nolūkam aprēķina dzīves dārdzības indeksu.

Dzīves dārdzības indeksa pamatā ir patēriņa daudzumi un patērētāja maksātās sīktirdzniecības cenas. Tā kā patēriņa daudzumi aprēķinot tos uz patērētāju vienību (= vienam pieaugušam vīrietim) atsevišķiem iedzīvotāju nogrupējumiem var būt dažādi, tad dzīves dārdzības indeksa aprēķināšanā nonākam pie vairākām indeksu rindām.

Valsts statistiskā pārvalde kopš 1930. gada aprēķina dzīves dārdzības indeksus (jaunā serija) ierēdņiem un strādniekiem, Rīgā un provincē. Katram šini nogrupējumā ņemta sava patēriņa shēma, kas uzstādīta pēc ģimeņu budžetu pētījumos konstatētā patēriņa; bez tam patēriņa shēma mabila — mainās atkarībā no sezonas.

(Atsevišķu grupu patēriņu shēmas skat. Jauna metode dzīves dārdzības indeksa aprēķināšanai.)

Dzīves dārdzības kopindeksa aprēķināšanai vispirms atsevišķus indeksus aprēķina šādām patēriņa grupām: pārtikai, dzīvoklim, apkurināšanai un apgaismošanai, apģērbam, satiksmei, sabiedriski-kultūrālām vajadzībām, higiēnai, mēbelēm, nodokļiem un izklaidēšanās izdevumiem.

Katras patēriņa grupas svaru kopindeksā un priekšmetu skaitu, kādi ietilpst katrā grupā, rāda šāda tabula:

	Grupu svars kopindeksā Importance des groupes dans l'indice général				Priekšmetu skaits Nombre des articles			
	Rīgā		Provincē Dans la province		Rīgā		Provincē Dans la province	
	Strādņ. Ouvriers	Ierēdn. Employés	Strādņ. Ouvriers	Ierēdn. Employés	Strādņ. Ouvriers	Ierēdn. Employés	Strādņ. Ouvriers	Ierēdn. Employés
Pārtika <i>Aliments</i>	55	40	55	45	85	85	45	45
Dzīvoklis <i>Logement</i>	7	9	7	7	1	1	1	1
Apkurināš. un apgaismoš. <i>Chauffage et éclairage</i>	5	4	5	4	3	3	3	3
Apģērbs <i>Vêtements</i>	15	19	17	17	39	44	39	44
Satiksmē <i>Communication</i>	4	4	1	3	9	12	6	8
Kult.-sabiedr. vajadz. <i>Besoins culturels et publics</i>	5	10	5	10	9	10	7	8
Higiēna <i>Hygiène</i>	2	2	2	2	13	10	13	10
Izklaidēšanās <i>Divertissements</i>	4	5	4	5	14	15	14	15
Mēbeles, trauki <i>Meubles, vaisselle</i>	3	6	4	6	37	47	37	47
Nodokļi <i>Impôts</i>	—	1	—	1	—	3	—	3
Kopā <i>Total</i>	100	100	100	100	210	230	165	184

Dzīves dārdzības kopindeksu aprēķina pēc formulas:

$$I_{t_0 \rightarrow t} = 100 \frac{b_1 p_1 + b_2 p_2 + b_3 p_3 + \dots + b_n p_n}{a_1 p_1 + a_2 p_2 + a_3 p_3 + \dots + a_n p_n}$$

kur:
 I_{t_0} apzīmē indeksu pamata momentā,
 I_t apzīmē indeksu dotajā momentā,
 $a_1, a_2, a_3 \dots a_n$ — grupu vērtību pamata momentā,
 $b_1, b_2, b_3 \dots b_n$ — grupu vērtību dotajā momentā,
 $p_1, p_2, p_3 \dots p_n$ — grupu svaru koppatēriņā abos momentos.

Par pamata momentu indeksskaitļu sākuma serijām pieņemts 1930. gada janvāris. Lai atrastu šo seriju pamatu „1930. gada caurmērs = 100“, lietota šāda formula:

$$1930. \text{ gadā: } 100 \frac{\sum j}{v}, 100 \frac{\sum f}{v}, 100 \frac{\sum m}{v}, \dots, 100 \frac{\sum d}{v}$$

$$1931. \text{ gadā: } 100 \frac{\sum j_1}{v}, 100 \frac{\sum f_1}{v}, 100 \frac{\sum m_1}{v}, \dots, 100 \frac{\sum d_1}{v}$$

12

$$\text{kur } v = \sqrt{\sum j \cdot \sum f \cdot \sum m \dots \sum d}$$

Ar $\sum j, \sum f, \sum m \dots \sum d$ apzīmētas svērto patēriņa grupu vērtību summas 1930. gada janvārī, februārī, martā ... decembrī, ar $\sum j_1, \sum f_1, \sum m_1 \dots \sum d_1$ — tās pašas summas 1931. gada attiecīgajos mēnešos.

Provincēs un apgabalos indeksi ir atbilstošo pilsētu aritmētiskie vidējie, nosvērti pēc iedzīvotāju skaita šajās pilsētās.

Dzīves dārdzības kopindeksus sākot ar 1930. gadu rāda sekojošā tabula.

Dzīves dārdzības indeksi pilsētās (1930.—100).
Indices du coût de la vie dans les villes (1930=100).

	Strādniekiem Pour ouvriers		Ierēdņiem Pour employés	
	Rīga	Provincē	Rīga	Provincē
1930.	100	100	100	100
1931.	91	91	93	91
1932.	79	81	84	82
1933.	76	76	79	79
1934.	72	73	77	78
1935.	73	72	79	77
1936.	73	73	80	78

Dzīves dārdzības indekss strādniekiem 1936. gadā, kā Rīgā, tā provincē bijis 73; kopindekss tā tad Rīgā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, palicis nemainīgs, bet provincē cēlies par 1 punktu. Pārtikas indekss tai pašā laikā Rīgā krities par 1 punktu, bet provincē par 2 punktiem cēlies; dzīvokļu īres, kā Rīgā, tā provincē, cēlušās par 4 resp. 3 punktiem; arī apkurināšanas un apgaismošanas izdevumi Rīgā cēlušies par 1 punktu; apģērbu indekss provincē par 1 punktu zemāks. Šis bija galvenās patēriņa grupas (pārtika, dzīvoklis, apkurināšana-apgaismošana un apģērbs), kas sastāda Rīgā 82% no visa strādnieku izdevumu budžeta, bet provincē 84%.

Dzīves dārdzības indekss ierēdņiem 1936. gadā, kā Rīgā, tā provincē par 1 punktu augstāks nekā 1935. gadā. Pārtikas indekss šai laikā Rīgā palicis bez pārmaiņām, bet provincē cēlies par 1 punktu; dzīvokļa indekss Rīgā cēlies par 3 punktiem, provincē par 2 punktiem. Bez tam no galvenām patēriņa grupām ierēdņiem (pārtika, dzīvoklis, apkurināšana-apgaismošana, apģērbs, kultūrāli-sabiedr. vajadzības, kas kopā sastāda Rīgā 82%, provincē 83% no visiem izdevumiem) Rīgā vēl cēlies apkurināšanas-apgaismošanas indekss par 1 punktu, apģērbu indekss par 1 punktu un kult.-sabiedrisko izdevumu indekss par 3 punktiem; provincē apģērbus indekss par 1 punktu zemāks, bet kult.-sabiedriskie izdevumi pieauguši par 4 punktiem.

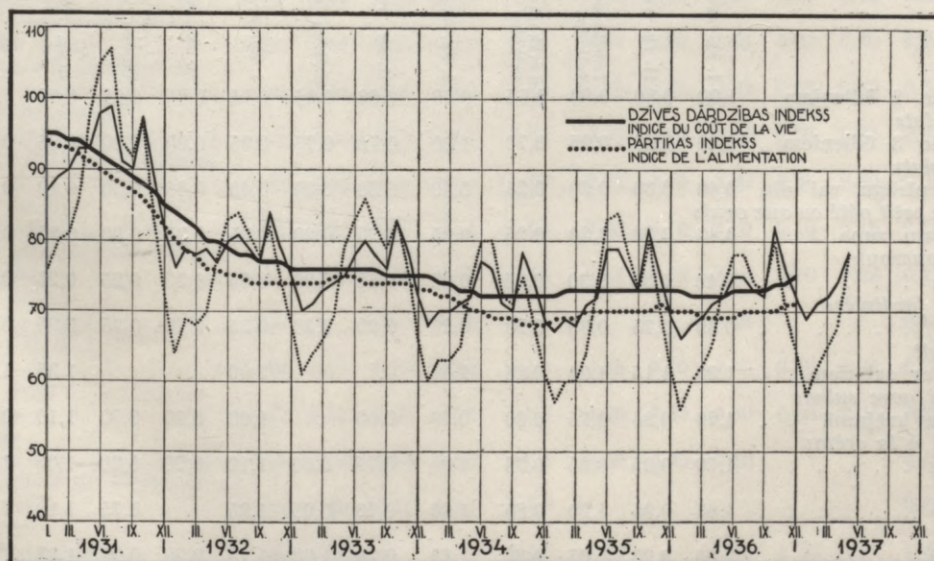
Kā jau pieminēts, dzīves dārdzības indekss aprēķināts pie mobilās patēriņa shēmas, kas katram mēnesim gadā sava. Lai vērotu dzīves dārdzības indeksa virzienu mēnesi pēc mēneša, nepieciešams izslēgt sezonas svārstības. Pēdējo izslēgšanai lieto dažādus papēmienu. Kā viens no biežāk lietotiem, sava vienkāršā aprēķina dēļ, mināms t. s. slidošais 12 mēnešu caurmērs, kur 7. mēneša (jūlija) slidošais vidējais

$$W_7 = \frac{1/2 W_1 + W_2 + \dots + W_{12} + 1/2 W_{13}}{12}$$

Sekojošā tabulā redzamas dzīves dārdzības indeksa oriģinālserijas un pārveidotās, kuņās izslēgtas sezonas svārstības.

Dzīves dārdzības indeksi Rīgā (strādniekiem) 1936. g.
Indices du coût de la vie à Riga (pour ouvriers) en 1936.

Originalsērija	Série originale	I	II	III	VI	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Pārtika	Aliments	56	60	62	65	73	78	78	74	73	80	70	64
Dzīvoklis	Logement	121	119	119	119	118	117	121	125	125	126	127	127
Apkurināš. un apgaism.	Chauffage et éclairage	152	139	129	120	35	31	31	36	44	134	148	154
Apģērbs	Vêtements	73	73	73	73	57	57	57	57	57	77	77	77
Satiksmē	Communication	94	94	94	94	94	94	94	94	94	98	98	98
Kult. sab. vajadz.	Besoins cult. et publics	97	97	97	97	97	97	97	97	96	96	96	96
Higiēna	Hygiène	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	88
Izklaidešanās	Divertissements	97	97	91	87	87	91	91	91	88	87	87	91
Mēbeles un trauki	Meubles et vaisselle	87	87	87	87	76	76	76	76	76	86	86	86
Kopindekss	Indice général	66	68	69	71	72	75	75	73	72	82	76	72
Serija, izslēdzot sezonas svārstības Série (excluant les variations saisonnières)													
Pārtika	Aliments	70	70	69	69	69	69	70	70	70	70	71	71
Dzīvoklis	Logement	120	120	121	121	121	122	123	123	124	125	126	127
Apkurin. un apgaism.	Chauffage et éclairage	95	95	95	95	96	96	96	96	97	97	97	97
Apģērbs	Vêtements	67	67	67	67	67	67	68	68	68	68	69	70
Satiksmē	Communication	94	94	94	94	94	95	95	95	96	96	96	97
Kult. sab. vajadz.	Besoins cult. et publics	98	97	97	97	97	97	97	96	96	96	96	96
Higiēna	Hygiène	87	86	85	84	83	83	83	84	84	85	85	85
Izklaidešanās	Divertissements	92	91	91	90	90	90	91	91	92	93	94	95
Mēbeles un trauki	Meubles et vaisselle	83	83	82	82	82	82	82	82	82	82	82	83
Kopindekss	Indice général	73	72	72	72	72	73	73	73	73	74	74	75

Dzīves dārdzības indeksi strādniekiem Rīgā 1931.—1937. g.
Nombres-indices du coût de la vie pour ouvriers à Riga de 1931 à 1937.

Ēdienu cenu salīdzināšanai 1936. un 1935. gadā minēsim šīs cenu pārmaiņas pusdienām, cūkas karbonādei, Vīnes šnicelei un sīpolu sitenim.

Rīgā pusdienu cenas labākos ēdienu veikalos 1936. gadā bijušas par 7% augstākas nekā gadu iepriekš; cenas augstākas arī cūkas karbonādei un Vīnes šnicelei par 14%, sīpolu sitenim par 7%. Liepājā cena cēlusies trīsēdienu pusdienām par 7%, karbonādes, šniceles un sīpolu siteņa cenas nav cēlušās.

Daugavpilī jau pieminēto ēdienu cenas 1936. gadā bijušas tādas pašas kā 1935. gadā, izņemot Vīnes šniceli, kuņas cena kritusies par 6%.

Jelgavā pazeminājušās pusdienu cenas par 6—8%, bet cūkas karbonāde un sīpolu sitenis par 7% dārgāks.

Beidzot atzīmēsim cenas tūristu mītnēs. Nacionālā tūrisma sekmēšanai Sabiedrisko lietu ministrijas tūrisma birojs propagandē dzimtās zemes apceļošanu, rīko tūristu ekskursijas un rūpējas par tūristu ērtībām. Šai nolūkā noorganizēts arī plašs tūristu apmetņu tīkls. Tūristu mītnes ierīkotas gan lauku saimniecībās, gan arī skolās un citās sabiedriskās telpās.

Tūristu mītnu skaitu un tūristu skaitu, kas šīs mītnes izmantojuši, redzam no šādas tabulas.

Tūristu mītnes un to apmeklētāji.
Gites pour touristes et leurs visiteurs.

	1936.		1935.	
	Mītnu skaits Nombre des gites	Tūristu skaits Nombre des touristes	Mītnu skaits Nombre des gites	Tūristu skaits Nombre des touristes
Rīgā	2	6.835	2	8.690
Vidzemē (bez Rīgas) (sans Rīga)	194	5.691	161	3.529
Kurzemē	65	3.820	52	1.477
Zemgalē	71	2.245	59	1.072
Latgalē	91	2.103	81	1.138
Latvijā <i>Lettonie</i>	423	20.694	355	15.906

Kā tūristu mītnu, tā arī to apmeklētāju skaits 1936. gadā ievērojami pieaudzis. Šai gadā 20.694 tūristi pavadījuši tūristu mītnēs 38.297 naktis jeb caurmērā katrs tūrists nepilnas 2 naktis.

Maksa par pārnakšpošanu tūristu mītnēs (latos).
Païement pour logis des touristes aux gites (en lats).

	Gultā ar veļu <i>Lit avec literie</i>			Sienā <i>Dans le foin</i>		
	no de	līdz à	vid. moy.	no de	līdz à	vid. moy.
1936.						
Rīgā	1,00	1,00	1,00	0,10	0,10	0,10
Vidzemē	0,25	1,00	0,65	0,10	0,35	0,20
Kurzemē	0,50	1,20	0,60	0,10	0,30	0,20
Zemgalē	0,40	1,00	0,60	0,05	0,30	0,15
Latgalē	0,50	1,00	0,60	0,10	0,40	0,20
Caurmērā	0,25	1,20	0,60	0,05	0,40	0,20
<i>En moyenne</i>						
1937.						
Rīgā	1,00	1,00	1,00	—	—	—
Vidzemē	0,30	1,00	0,65	0,10	0,50	0,25
Kurzemē	0,30	1,00	0,60	0,05	0,30	0,15
Zemgalē	0,40	0,75	0,60	0,10	0,30	0,20
Latgalē	0,50	1,00	0,60	0,10	0,40	0,15
Caurmērā	0,30	1,00	0,60	0,05	0,50	0,20
<i>En moyenne</i>						

Caurmēra maksa par pārnakšpošanu tūristu mītnēs (gultā ar veļu) ievērojami lētāka nekā provinces viesnīcās. Šīs cenas 1937. gadā bijušas tādas pašas kā gadu iepriekš.

Pārnakšpošana sienā tūristam maksājusi tikai dažus desmit santimus; arī šīs cenas 1937. gadā tādas pašas kā 1936. gadā.

Tūristu mītnēs, pa lielākai daļai, ceļotājs bez naktsmājām var dabūt arī pārtiku pret mērenu atlīdzību — brokastis, pusdienas, vakariņas.

Ēdienu cenu raksturošanai minēsim pusdienu cenas un cenas par 1 ltr. piena.

Ēdienu cenas tūristu mītnēs (latos).

Prix du manger dans les gites pour touristes (en lats).

	Pusdienas <i>Dîner</i>			1 ltr. piena <i>1 ltr. de lait</i>		
	no de	līdz à	vid. moy.	no de	līdz à	vid. moy.
1936.						
Vidzemē	0,40	1,50	0,70	0,08	0,15	0,12
Kurzemē	0,50	1,00	0,70	0,08	0,25	0,11
Zemgalē	0,25	1,00	0,65	0,05	0,15	0,11
Latgalē	0,50	1,00	0,70	0,08	0,20	0,11
Caurmērā	0,25	1,50	0,70	0,05	0,25	0,11
<i>En moyenne</i>						
1937.						
Vidzemē	0,40	1,00	0,70	0,05	0,20	0,12
Kurzemē	0,50	1,00	0,70	0,08	0,15	0,11
Zemgalē	0,25	1,00	0,70	0,05	0,15	0,10
Latgalē	0,50	1,00	0,75	0,08	0,20	0,12
Caurmērā	0,25	1,00	0,70	0,05	0,20	0,11
<i>En moyenne</i>						

Pusdienas tūristu mītnēs 1936. un 1937. gadā caurmērā maksājušas ap 70 sant., bet pienu tūristi saņēmuši pēc vietējām tirgus cenām.

Daudzās tūristu mītnēs, kas iekārtotas lauku mājās, pastāv pansijas, kur pilsētu iedzīvotājs ērti un lēti var pavadīt vasaras atvaļinājumu. Maksa par pansiju 2 nedēļām tūristu mītnēs bijusi šāda:

Pansija tūristu mītnēs (latos par 14 dienām).

Pension dans les gites de touristes (Ls pour 24 heures).

	1936.			1937.		
	no de	līdz à	vid. moy.	no de	līdz à	vid. moy.
Vidzemē	14,00	50,00	27,00	14,00	42,00	28,00
Kurzemē	20,00	42,00	29,00	20,00	40,00	29,00
Zemgalē	15,00	30,00	23,00	15,00	49,00	24,00
Latgalē	16,00	51,00	29,00	16,00	51,00	30,00
Caurmērā	14,00	51,00	27,00	14,00	51,00	28,00
<i>En moyenne</i>						

Maksa par 2 nedēļu pansiju 1937. gadā, caurmērā visās tūristu mītnēs bijusi Ls 28,— jeb par 4% augstāka nekā 1936. gadā.

6. Cenu uzraudzība.

Inspection des prix.

Cenu kustības administratīvai uzraudzībai un ražošanas pašizmaksas pētišanai pie Finanču ministrijas ar 1932. gada augustu nodibināts cenu inspektora amats (Noteikumi par cenu inspektora amata nodibināšanu Lik. kr. 1932. g. 160. n-rā, 1933. g. 245. n-rā un 1934. g. 302. n-rā).

Cenu inspektoram ir tiesība:

1) noteikt tirdzniecībā, rūpniecībā un namsaimniecībā, kā arī visiem pakalpojumiem un darbiem citās nozarēs saistošas cenu pazeminājuma normas, cenas, peļņas apmērus un atlaidas, kā arī noliegt pastāvošo cenu un peļņas apmēru paaugstināšanu vai atlaidu samazināšanu,

2) izdot saistošus rīkojumus par preču kvalitāti un iesaiņojuma veidu, kā arī par cenas, svara, mēra un kvalitātes apzīmēšanu uz precēm vai to iesaiņojumiem, un

3) uzlikt tirgotājiem, rūpniekiem un darbu vai pakalpojumu izpildītājiem dažāda veida citus pienākumus, ko prasa cenu pētišanas un uzraudzības uzdevumi.

Cenu kustības uzraudzībai cenu inspektors izdevis 3 vispārīga rakstura un 4 speciālus, uz zināmas kategorijas precēm attiecīgus rīkojumus.

Pie vispārīgiem rīkojumiem pieskaitāmi: 1) 1933. gada 7. marta rīkojums par preču apzīmēšanu ar pārdošanas cenu, kas grozīts un papildināts tā paša gada 20. maijā („Vald. Vēstn.“ 1933. gada 54. un 112. n-rā), 2) 1934. gada 4. jūlija rīkojums par rēķiniem pašizmaksas pierādīšanai („Valdības Vēstn.“ 1934. g. 146. n-rā) un 3) 1936. gada 2. oktobra rīkojums par preču cenām („Valdības Vēstn.“ 1936. g. 224. n-rā).

Rīkojums par preču apzīmēšanu ar cenām. Visiem, kas tirgojas mazumā, jāapzīmē preces ar pārdošanas cenu:

1) Precēm, ko pārdod gabaliem, cenai jābūt piestiprinātai pie katra atsevišķa priekšmeta. Ja gabalos pārdodamā vienas šķiras prece atrodas kopīgā iesaiņojumā vai novietojumā, atļauts izlikt vienu kopēju cenas apzīmējumu, minot pārdošanas vienību (gabals, pāris, ducis, kāls, simts u. t. t.). Precēm, ko pārdod komplektos, kā mēbeļu garnitūru, trauku servise u. t. t., pieļaujama cenas apzīmēšana par komplektu.

2) Ar svaru pārdodamām precēm jāapzīmē cena vienīgi par pilnu kilogramu. Precēm, ko tirdzniecībā mēdz pārdot tikai sīkās svara vienībās, piem., garšvielas, dažas ķīmikālijas u. t. t., cenas apzīmējums pielaidzams arī par 1 vai 10 gr. Tādā gadījumā veikalā jābūt izliktai cenu izkārtnei ar preču vairuma un cenas apzīmējumiem.

3) Precēm, ko pārdod pēc garuma, platības vai tilpuma mēriem, cena apzīmējama par vienu tekošu kvadrātu vai kubikmetru, vai vienu litru, piestiprinot cenas apzīmējumu pie katras preču vienības (baķa, saiņa u. t. t.).

4) Oriģināliesaiņojumos pārdodamām precēm cena apzīmējama uz katra iesaiņojuma.

5) Uztura vielām, kas nav pieejamas pircēju apskatei, jāizliek veikalā kopīgs cenu saraksts redzamā vietā.

6) Skārņos un citās gaļas pārdošanas vietās jābūt izliktam cenu sarakstam, šķirojot gaļu pēc labuma pakāpes (I., II. un III. labuma) un pēc

galvenajām gaļas šķirnēm (filejs, bifsteks, malta gaļa, gaļa ar kauliem u. t. t.).

7) Skatlogos izliktām precēm katrai jāpievieno cenas apzīmējums. Skatlogos pie precēm izliktie uzraksti „pārdots“, „paraugs“ u. t. t. neatsvabina no preču apzīmēšanas ar pārdošanas cenu.

8) Skatlogos, vitrinēs, skatu kastēs, kioskos, plauktos, uz letēm, paaugstinājumiem, galdiem un citur publikas apskatīšanai izliktās preces laižamas pārdošanā par izliktām cenām.

9) Gadījumos, ja preces labums atšķiras no parastā labuma (t. i. prece mazvērtīgāka par parasto, ar kļūdām vai bojāta), līdz ar cenas apzīmējumu jāizliek arī preces labuma apzīmējums.

10) Preču cenu un mēru apzīmējumiem jābūt skaidri un nepārprotami salasāmiem, no tās vietas, no kurās tie apskatāmi. Preču uzglabāšanai, bet ne izstādīšanai iekārtotos plauktos (aiz letēm u. c.) novietotās preces nav uzskatāmas par izliktām publikas apskatīšanai, un tādēļ šādu preču cenas apzīmējumam obligātoriski jābūt pircējam salasāmam tikai pie preču pasniegšanas.

11) Izliktiem preču pārdošanas cenas apzīmējumiem jābūt izrēķinātiem netto pret tūlītēju samaksu.

Rīkojums par preču apzīmēšanu ar cenām neattiecas uz:

- lauksaimniekiem, kas no vezumiem tirgos vai speciāli ierādītās vietās pārdod savu saimniecību ražojumus;
- vecu dzelžu tirgotavām;
- tirgotavām, kas tirgojas ar precēm, kurām cena noteikta ar valsts iestāžu vai amatpersonu apstiprinātiem cenu rādītājiem, vai taksēm, ja pārdodamās preces nav izliktas publikas apskatīšanai;
- darbnīcām, kas gatavo priekšmetus tikai uz pasūtījumiem;
- dienas tirdzniecībai (kam nav pastāvīgas nomātas vietas tirgos);
- tirdzniecībai, kas tirgojas ar nolietotām mantām sīkumtirgos;
- avižu kioskiem;
- lieltirdzniecības veikalos, kas pārdošanu mazumā neizdara, ja tie pie izstādītām precēm izliek paziņojumu ar uzrakstu „mazumā nepārdod“.

Rīkojums par rēķiniem pašizmaksas pierādīšanai. Visiem tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumiem, kas iegūto preci tālāk pārdod pārstrādātā vai nepārstrādātā veidā, pašizmaksas pierādīšanai jāprasa no preces pārdevēja vai darba izpildītāja rēķins. Visiem tirgotājiem, rūpniekiem, komisioņiem, aģentiem, vairuma tirdzniecībai tirgos, kā arī darba ņēmējiem, kas precī pārdod atkalpārdevējiem vai izpilda tam noteiktu darbu, jāizsniedz preces ieguvējām vai darba devējam uz viņa pieprasījuma rēķins. Noteikums par rēķinu izsniegšanu attiecas arī uz preču pārdevējiem lauksaimniekiem, bet tikai gadījumos, ja tie savus ražojumus pārdod un piegādā tirgotāju un rūpnieku veikalos, noliktavās vai iepirkšanas punktos, pie kam tirgotāja vai rūpnieka pienākums turēt krājumā zīmogmarks, rēķinu veidlapas, kā arī rēķinu izrakstīt. Rēķina pareizību apliecina preču pārdevējs lauksaimnieks, parakstot rēķinu. Rēķinā jābūt uzrādītam: a) kad un kas rēķinu izdevis, kā arī izdevēja adrese, b) kam rēķins izdots, c) pārdotās preces daudzumam, nosaukumam un labuma vai šķirnes aprakstam, d) cenai par vienību, e) samaksātai vai maksājama summai un f)

preces nodošanas vietai, ja prece nav pārdota ar piegādāšanu pircēja noliktavā.

Ar sūdzībām par pieprasītā rēķina neizsniegšanu jāgriežas vietējā policijā vainīgā konstatēšanai.

Rikojums par preču cenu paaugstināšanu.

Noliegts:

- 1) paaugstināt pastāvošās preču cenas tirdzniecībā un rūpniecībā vai arī uzturēt tās nepamatoti augstā līmenī;
- 2) slēpt un nobēdzināt preces vai citādā veidā izņemt tās no vietējā tirgus normālās apgrozības;
- 3) uzpirkt preces spekulatīvos nolūkos;
- 4) nepamatoti paaugstināt vai uzturēt nepamatoti augstā līmenī atlīdzību par izīrējamām vai iznomājamām telpām un šo telpu apsildīšanu, kā arī citādi sadārdzināt irēto vai nomāto telpu lietošanu;
- 5) nepamatoti pacelt vai uzturēt augstā līmenī cenas vai atlīdzību par darbiem un pakalpojumiem visās citās šai rikojumā neminētās saimnieciskās dzīves nozarēs.

Visiem tirgotājiem, rūpniekiem un amatniekiem jāziņo cenu inspektoram triju dienu laikā

no attiecīga darījuma noslēgšanas par katru viņu uzņēmumu vajadzībām iepirkamo galveno materiālu un preču paaugstināšanas gadījumā, ja tas rada nepieciešamību paaugstināt uzņēmuma izstrādājumu vai preču pārdošanas cenas, uzrādot paziņojumos iepirkšanas avotu, līdzšinējās un paaugstinātās iepirkšanas cenas.

1. punktā minētās cenas cenu inspektors atļaus paaugstināt katrā atsevišķā nepieciešamības gadījumā, iepriekš pārbaudot šādas nepieciešamības attaisnošanai iesniegtos pierādījumus.

Pie speciāliem rikojumiem pieskaitāmi: 1) 1933. gada 3. novembra rikojums par netto svāra apzīmējumu uz oriģināliesaiņojumos izlaidzamo apavu krēmu, zābaku smēru, metala spodriņnāmiem līdzekļiem un grīdu vasku, 2) 1933. gada 11. oktobra rikojums par alus trauku tilpumu apzīmējumu, 3) 1933. gada 26. septembra rikojums par ziepju gabalu svaru, apzīmējumiem un šķirņēm un 4) 1936. gada 17. februāra rikojums par sveču iesaiņojumu un svaru („Vald. Vēstn.“ 1933. g. 217., 229., 249. un 1936. g. 41. n-rā).

Cenu pazemināšanai resp. maksimālo cenu noteikšanai cenu inspektors līdz 1937. g. 15. maijam pavisam izdevis 119 rikojumus, no kuriem pašreiz spēkā sekojošie:

Preces nosaukums.	Rikojums izdots.	Izsludināts „V. V.“
Pārtikas un garšvielas:		
Normālais (gaišais un tumšais)	1937. g. 13. februārī	1937. g. 36. n-rā.
Raugs	1933. g. 4. martā	1933. g. 53. un 136. n-rā.
Saldumi	1933. g. 8. dec., 18. dec. un 1934. g. 12. janv., 13. janv. un 27. martā	1933. g. 277. un 286. un 1934. g. 10., 11. un 71. n-rā.
Augļi	1932. g. 23. dec. un 1934. g. 7. dec.	1932. g. 291. un 1934. g. 279. n-rā.
Tekstilpreces:		
Bastlentes	1933. g. 3. jūlijā	1933. g. 123. n-rā.
Kokvilnas diegi un dzijas	1937. g. 2. februārī	1937. g. 26. n-rā.
Tikli un diedziņi	1933. g. 21. martā	1933. g. 65. n-rā.
Kokvilnas audumi	1933. g. 21. oktobrī un 1935. g. 17. augustā	1933. g. 238. un 1935. g. 186. n-rā.
Metāli:		
Dzelzs un tērauds	1937. g. 24. martā	1937. g. 68. n-rā.
Dzelzs un tērauda izstrādājumi	1935. g. 22. jūlijā	1935. g. 163. n-rā.
Alumīnija izstrādājumi	1937. g. 26. februārī	1937. g. 47. n-rā.
Emaljēti trauki	1935. g. 22. oktobrī	1935. g. 242. n-rā.
Lauksaimniecības mašīnas	1936. g. 27. jūnijā	1936. g. 142. n-rā.
Koku materiāli:		
Malka	1934. g. 21. sept. un 1935. g. 10. jūl.	1934. g. 214. un 1935. g. 153. n-rā.
Papīrrūpniecības izejvielas un fabrikāti:		
Pape (brūnā un baltā)	1933. g. 1. septembrī	1933. g. 189. n-rā.
Jumtu pape	1933. g. 25. augustā	1933. g. 183. n-rā.
Papīri (dažādi)	1933. g. 1. septembrī	1933. g. 187. n-rā.
Tapētes	1934. g. 11. maijā	1934. g. 104. n-rā.
Minerāli un minerāleļļas:		
SPRS ražotie podiņi	1933. g. 3. jūnijā	1933. g. 124. n-rā.
Podiņi (dažādi)	1933. g. 10. jūnijā	1933. g. 128. un 138. n-rā.
Kaļķi	1933. g. 19. septembrī	1933. g. 211. n-rā.
Krits	1933. g. 10. jūnijā	1933. g. 127. n-rā.
Špats un krams	1933. g. 12. jūnijā	1933. g. 129. n-rā.
Gipsis	1933. g. 12. jūnijā	1933. g. 129. n-rā.
Logu stikli	1935. g. 3. jūlijā	1935. g. 148. n-rā.
Cements	1937. g. 20. martā	1937. g. 65. n-rā.
Stādu valsts produkti:		
Sēklas	1936. g. 15. februārī	1936. g. 40. n-rā.
Ķīmiski produkti:		
Skābeklis	1933. g. 16. oktobrī	1933. g. 234. n-rā.
Latols	1935. g. 6. aprīlī un 2. oktobrī	1935. g. 81. un 224. n-rā.
Petroleja	1937. g. 9. februārī	1937. g. 33. n-rā.
Kodnes (sēklu kodināšanai)	1933. g. 18. augustā, 1934. g. 7. martā un 26. jūlijā	1934. g. 54., 165. un 1933. g. 184. n-rā.
Mākslīgie mēsli	1937. g. 13. februārī	1937. g. 37. n-rā.
Lopbarības kaļķis	1936. g. 16. martā	1936. g. 63. n-rā.
Lopbarības kaulu milti	1936. g. 18. februārī un 17. martā	1936. g. 42. un 63. n-rā.
Gumijas izstrādājumi	1936. g. 4. februārī	1936. g. 29. n-rā.
Oglskābe	1933. g. 22. martā	1933. g. 67. n-rā.
Fotopiederumi	1934. g. 8. janv. un 1937. g. 5. maijā	1934. g. 5., 8., 213., 1935. g. 117. n-rā un 1937. g. 102. n-rā.
Veļas mazgāšana	1934. g. 21. martā	1934. g. 66. n-rā.
Audumu krāsošana	1935. g. 11. aprīlī	1935. g. 86. n-rā.
Ķimikālijas	1937. g. 25. janvārī	1937. g. 20. n-rā.
Dažādi:		
Elektriskās apgaismošanas spuldzes	1936. g. 28. februārī	1936. g. 52. n-rā.

Par cenu inspektora rīkojumu pārkāpšanu 1936. gadā sodīti 837 tirgotāji (gadu iepriekš 895), kopsummā ar Ls 39.133,— (gadu iepriekš Ls 20,023,—). Apm. 80% (iepr. gadā 60%) sodu uz-

likts par cenu neizlikšanu, 10% (20%) par rēķinu neuzrādīšanu un 10% (20%) par parējiem pārkāpumiem.

II. Algas.

Salaires.

1. Laukstrādnieku algas.

Salaires des ouvriers agricoles.

Ziņas par laukstrādnieku algām Valsts statistiskai pārvaldei iesūta apm. 2.000 lauksaimniecības brīvprātīgie korespondenti. Vidējā alga zināmai laukstrādnieku kategorijai aprīnķī, apgabalā vai valstī ir attiecīgo ziņojumu vienkāršais aritmētiskais vidējais.

Līdzīgā ceļā ievāc arī ziņas par strādnieku algām meža darbos.

Korespondenti savus ziņojumus iesūta par algām, kādas maksātas pastāvīgiem laukstrādniekiem

(gada un vasaras strādniekiem) un ganiem, kā arī dienas strādniekiem galvenos lauku darbu periodos. Visas šīs algas uzrādītas, neieskaitot strādnieka sapemtā dzīvokļa un pārtikas vērtību, t. i. algas pie brīva dzīvokļa un pārtikas.

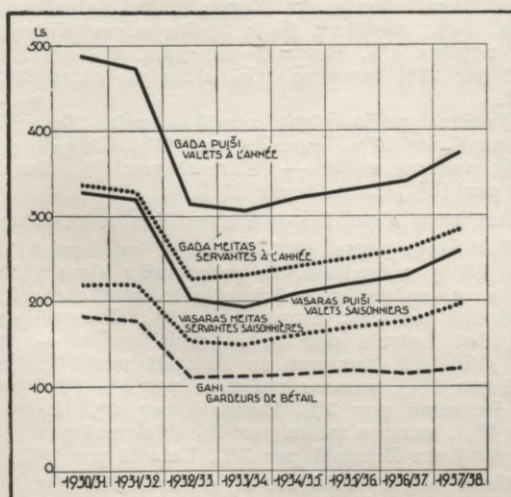
Izejot no šiem skaitļiem, Valsts statistiskā pārvalde, vadoties no lauksaimniecības grāmatvedības un ar speciālām aptaujām iegūtām ziņām, noteic laukstrādnieku algas, ieskaitot dzīvokli un pārtiku.

Šai nodaļā aplūkosim kā laukstrādnieku algas pie darba devēja uztura, tā arī algas, ieskaitot uzturu, un atzīmēsim to raksturīgākās pārmaiņas pēdējos gados.

Laukstrādnieku algas caurmērā Latvijā (pie saimnieka uztura).

Salaires des ouvriers agricoles en moyenne en Lettonie (avec nourriture et logement).

	Latos: En lats:							
	1930./31.	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.	1936./37.	1937/38.
Gada puiši Valets à l'année . . .	487	471	313	305	320	330	340	372
Gada meitas Servantes à l'année	336	328	226	230	241	250	260	283
Vasaras puiši Valets saisonniers	328	319	202	193	209	220	230	258
Vasaras meitas Servantes saison.	229	229	153	149	162	170	176	196
Gani Gardeurs de bétail . . .	182	177	110	111	114	118	114	121

Laukstrādnieku algas caurmērā valstī 1930.—1937. g. (latos).

Salaires des ouvriers agricoles en moyenne par l'Etat de 1930 à 1937 (en lats).

Gada laukstrādnieku darba periods ilgst visu saimniecības gadu (12 mēnešus), sākot ar maiju un beidzot ar nākošā gada aprīli. Vasaras strādnieku darba periods, pēc korespondentu ziņām, ilgst: vasaras puišiem 6,5 mēn., vasaras meitām 6,6 mēnešus, — parasti no 23. aprīļa, resp. 6. maija līdz novembra vidum, resp. otrai pusei.

Ganu darba periods vidēji ilgst 5,8 mēnešus.

Ja aprēķinām minētās laukstrādnieku darba algas uz vienu darba mēnesi, redzam, ka vasaras strādnieku mēneša alga caurmērā daudz augstāka nekā gada strādnieku; tā 1936./37. s. g. gada puišu mēneša alga caurmērā bijusi Ls 28,— (1935./36. s. g. Ls 27,—), vasaras puišu — Ls 35,— (Ls 34,—); gada meitu — Ls 22,— (Ls 21,—), vasaras meitu — Ls 27,— (Ls 26,—).

Ganu algas, rēķinot uz vienu darba mēnesi (1936./37. s. g. Ls 20,— mēnesī), par apm. 10% zemākas nekā gada meitu algas.

Laukstrādnieku algas aplūkoto gadu rindā uzrāda ievērojamas pārmaiņas. Lai izsekotu šīm pārmaiņām, izteiksim laukstrādnieku algas indeksa skaitļos, izejot no 1930. g. = 100.

Laukstrādnieku algas indeksa skaitļos.
Salaires des ouvriers agricoles en nombres-indices.

	Gada puiši Valeis à l'année	Gada meitas Servantes à l'année	Vasaras puiši Valeis saisonniers	Vasaras meitas Servantes saisonnières	Gani Gardeurs de bétail	Caurmērs Moyenne
1930./31.	100	100	100	100	100	100
1931./32.	97	98	97	100	97	98
1932./33.	64	67	62	67	60	64
1933./34.	63	68	59	65	61	64
1934./35.	66	72	64	71	63	67
1935./36.	68	74	67	74	65	69
1936./37.	70	77	70	77	63	71
1937./38.	76	84	79	86	66	77

Laukstrādnieku algas 1931./32. saimn. gadā visām laukstrādnieku kategorijām, izņemot vasaras meitas, bija kritušas, salīdzinot ar 1930./31. gadu, par 2—3%. Nākošā — 1932./33. s. g. visu laukstrādnieku algas strauji krit, it sevišķi puišu un ganu algas, un caurmērā ir par 36% zemākas nekā 1930./31. s. g.

1933./34. s. g. puišu (gada un vasaras) un arī vasaras meitu algas vēl krit, bet gada meitu un ganu algas par 1 punktu (1930.=100) ceļas.

Visos pēc tam sekojošos gados laukstrādnieku algas nepārtraukti cēlušās (izņemot ganu algas 1936./37. s. g.). 1936./37. gadā puišu (gada un vasaras) algu indekss bijis 70, meitu (gada un vasaras) — 77, bet ganu algu — 63. Caurmērā ņemot šai gadā laukstrādnieku algu kopindekss (kas aprēķināts, sverot atsevišķo laukstrādnieku kategoriju algas ar strādnieku skaitu attiec. kategorijās) bijis 71, t. i. laukstrādnieku algas 1936./37. s. g. par apm. 29% zemākas nekā 1930./31. s. g.

Pieminētās algas ņemtas caurmērā valstī; atsevišķos valsts apgabalos un apriņķos laukstrādnieku algas uzrāda ievērojamas svārstības, kā to, piemēram, redzam, apskatot laukstrādnieku algas 1936./37. s. g. pa apriņķiem.

**Laukstrādnieku algas (pie saimnieka uztura)
 atsevišķos apriņķos 1936./37. s. g. (latos).**

Salaires des ouvriers agricoles (avec nourriture et logement) dans les div. districts en 1936/37 (en lats).

	Gada puiši Valeis à l'année	Gada meitas Servantes à l'année	Vasaras puiši Valeis saisonniers	Vasaras meitas Servantes saisonnières	Gani Gardeurs de bétail
Rīgas apr. distr.	342	268	213	169	113
Cēsu apr. distr.	345	269	231	177	120
Valmieras apr. distr.	357	275	240	175	131
Valkas apr. distr.	339	255	205	160	117
Madonas apr. distr.	331	262	221	181	122
Caurmērā Vidzemē	344	266	222	173	120
En moyenne en Vidzeme					

	Gada puiši Valeis à l'année	Gada meitas Servantes à l'année	Vasaras puiši Valeis saisonniers	Vasaras meitas Servantes saisonnières	Gani Gardeurs de bétail
Liepājas apr. distr.	329	247	205	161	117
Aizputes apr. distr.	320	235	186	149	114
Kuldīgas apr. distr.	363	275	235	174	131
Ventspils apr. distr.	328	246	204	148	115
Talsu apr. distr.	372	253	246	169	125
Caurmērā Kurzemē	345	253	220	163	121
En moyenne en Kurzeme					
Tukuma apr. distr.	372	279	254	195	140
Jelgavas apr. distr.	380	297	262	192	140
Bauskas apr. distr.	343	273	231	183	116
Jēkabpils apr. distr.	315	256	214	173	125
Ilūkstes apr. distr.	251	199	186	152	97
Caurmērā Zemgalē	345	268	246	187	124
En moyenne en Zemgale					
Daugavp. apr. distr.	284	215	193	149	89
Rēzeknes apr. distr.	279	218	192	153	90
Ludzas apr. distr.	278	211	180	139	87
Jaunlatg. apr. distr.	266	209	185	146	97
Caurmērā Latgalē	279	213	189	148	92
En moyenne en Latgale					
Caurmērā valstī	340	260	230	176	114
En moyenne d. t. l'Etat					

No atsevišķiem valsts apgabaliem augstākās laukstrādnieku algas 1936./37. s. g. visumā bijušas Zemgalē, it sevišķi Jelgavas un Tukuma apriņķī, izņemot gada puišu algas; tās Vidzemē un Kurzemē tikpat augstas kā Zemgalē, bet Latgalē par apm. 19% zemākas. Gada meitu algas Vidzemē par nepilnu 1%, Kurzemē par apm. 6% un Latgalē par 21% zemākas nekā attiecīgās algas Zemgalē.

Vasaras puišu algas zemākas nekā Zemgalē: Vidzemē par 10%, Kurzemē par 11%, Latgalē par 23%; vasaras meitu — Vidzemē par 7%, Kurzemē par 13%, Latgalē par 21%.

Arī ganu algas Zemgalē augstākas nekā citur.

Salīdzinot algas 1936./37. s. g. ar iepriekšējo 1935./36. s. g., redzam, ka gada puišu algas 1936./37. s. g. valsts caurmērā cēlušās par apm. 3% (Vidzemē par 2%, Kurzemē — 1%, Zemgalē par 2%, bet Latgalē par 10%), gada meitu — par 4% (Vidzemē, Kurzemē un Zemgalē par 3%, Latgalē par 8%), vasaras puišu — par 5% (Vidzemē un Kurzemē par 3%, Zemgalē par 5%, Latgalē par 4%), vasaras meitu par 4% (Vidzemē par 2%, Kurzemē un Zemgalē par 3%, Latgalē par 2%).

Ganu algas 1936./37. s. g. kritušas par 3% (Vidzemē par 1%, Kurzemē par 4%, Zemgalē par 2%; Latgalē, turpretim, cēlušās par 3%).

Visas līdz šim apskatītās algas bija neieskaitot pārtiku un dzīvokli; pierēķinot arī šo algas daļu, iegūstam šādu pārskatu par laukstrādnieku algām:

Laukstrādnieku algas caurmērā Latvijā, ieskaitot pārtiku un dzīvokli.
Salaires des ouvriers agricoles en moyenne en Lettonie y compris nourriture et logement.

Gada puiši	Valets à l'année	Alga naudā un naturālijās Salaire en espèces et en nature		Pārtika un dzīvoklis Nourriture et logement		Algas kopsumma Total des salaires	
		Ls	%	Ls	%	Ls	%
1930./31.		487,—	55,3	394,—	44,7	881,—	100
1931./32.		471,—	58,7	331,—	41,3	802,—	100
1932./33.		313,—	51,5	295,—	48,5	608,—	100
1933./34.		305,—	51,3	290,—	48,7	595,—	100
1934./35.		320,—	53,5	278,—	46,5	598,—	100
1935./36.		330,—	54,7	273,—	45,3	603,—	100
Gada meitas	Servantes à l'année						
1930./31.		336,—	46,6	385,—	53,4	721,—	100
1931./32.		328,—	50,5	321,—	49,5	649,—	100
1932./33.		226,—	43,9	289,—	56,1	515,—	100
1933./34.		230,—	44,6	286,—	55,4	516,—	100
1934./35.		241,—	46,8	274,—	53,2	515,—	100
1935./36.		250,—	48,3	268,—	51,7	518,—	100
Vasaras puiši	Valets saisonniers						
1930./31.		328,—	61,9	202,—	38,1	530,—	100
1931./32.		319,—	65,1	171,—	34,9	490,—	100
1932./33.		202,—	57,2	151,—	42,8	353,—	100
1933./34.		193,—	56,8	147,—	43,2	340,—	100
1934./35.		209,—	59,7	141,—	40,3	350,—	100
1935./36.		220,—	61,3	139,—	38,7	359,—	100
Vasaras meitas	Servantes saisonnières						
1930./31.		229,—	53,9	196,—	46,1	425,—	100
1931./32.		229,—	58,1	165,—	41,9	394,—	100
1932./33.		153,—	51,0	147,—	49,0	300,—	100
1933./34.		149,—	50,7	145,—	49,3	294,—	100
1934./35.		162,—	53,8	139,—	46,2	301,—	100
1935./36.		170,—	55,6	136,—	44,4	306,—	100

Pārtikas un dzīvokļa vērtība 1935./36. s. g. bijusi: gada strādniekiem 45,3—51,7% no algas kopsummas, vasaras strādniekiem nedaudz zemāka — 38,7—44,4%. Salīdzinot laukstrādnieku kopalgas 1935./36. s. g. ar algām 1930./31. s. g., redzam, ka

gada puišiem tās par 32%, gada meitām par 28%, vasaras puišiem par 32% un vasaras meitām par 28% zemākas nekā 1930./31. s. g.

Dienas strādnieku algas galveno lauksaimniecības darbu periodā sniedz nākošā tabula:

Dienas strādnieku algas lauku darbos caurmērā Latvijā (pie saimnieka uztura).
Salaires des journaliers agricoles en moyenne en Lettonie, (avec nourriture et logement).

	L a t o s:						
	1930./31.	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.	1936./37.
Virieši: Hommes:							
Āboliņa un siena plaujas laikā	3,50	3,21	2,14	2,17	2,28	2,35	2,48
Pendant la fenaison							
Rudzu plaujas laikā	3,51	3,10	2,12	2,21	2,36	2,40	2,45
Pendant la moisson du seigle							
Vasaras labības plaujas laikā	3,20	2,73	1,92	1,96	2,15	2,18	2,21
Pendant la moisson des céréales d'été							
Pie linu plūkšanas	3,31	2,79	1,92	2,00	2,20	2,37	2,26
Pendant l'arrachage du lin							
Labības kulšanas laikā	3,13	2,69	1,88	1,96	2,13	2,21	2,27
Pendant le battage du blé							
Pie sakņaugu novākšanas	2,77	2,39	1,67	1,74	1,83	2,02	1,98
Pendant la récolte des légumes							
Caurmērā gadā En moyenne par an	3,24	2,82	1,94	2,01	2,16	2,26	2,28
Sievietes: Femmes:							
Āboliņa un siena plaujas laikā	2,43	2,26	1,55	1,60	1,70	1,76	1,87
Pendant la fenaison							
Rudzu plaujas laikā	2,56	2,27	1,61	1,68	1,85	1,90	1,92
Pendant la moisson du seigle							
Vasaras labības plaujas laikā	2,32	2,00	1,42	1,47	1,64	1,69	1,71
Pendant la moisson des céréales d'été							
Pie linu plūkšanas	2,60	2,21	1,53	1,62	1,78	2,01	1,91
Pendant l'arrachage du lin							
Labības kulšanas laikā	2,29	1,98	1,43	1,47	1,62	1,72	1,75
Pendant le battage du blé							
Pie sakņaugu novākšanas	2,15	1,86	1,33	1,39	1,47	1,66	1,61
Pendant la récolte des légumes							
Caurmērā En moyenne	2,39	2,10	1,48	1,54	1,68	1,79	1,80

Dienas strādnieku algas, līdzīgi pastāvīgo laukstrādnieku algām, 1931./32. un 1932./33. saimn. gadā krit; pēdējā pieminētā gadā tās kritušās pat vēl vairāk nekā vasaras strādnieku algas, un proti: dienas strādnieku — vīriešu algas, salīdzinot ar 1930./31. s. g., par 40% (vasaras puīšu par 38%), dienas strādnieču — par 38% (vasaras meitu par 33%). Nākamā — 1933./34. s. g. dienas strādnieku algas jau uzrāda celšanos (par apm. 3%), kamēr vasaras puīšu un meitu algas joprojām krit.

Dienas strādnieku algu celšanās turpinājies visos turpmākos gados un 1936./37. s. g. tās pārsniedz algas zemākā dienas strādnieku algu gadā — 1932./33. s. g. — dienas strādniekiem par 18%, dienas strādniecēm par 22%. Algas 1936./37. s. g. tomēr zemākas nekā 1930./31. s. g. — dienas strādniekiem — vīriešiem par 30%, sievietēm par 25%.

Dienas strādniekiem vīriešiem augstākās algas maksātas āboliņa un siena plaujas laikā un rudzu plaujas laikā, dienas strādniecēm sievietēm rudzu plaujas laikā, bet dažos gados arī pie linu plūksšanas.

Dienas strādnieku algas lauku darbos 1936./37. s. g. (latos).

Salaires des journaliers agricoles en 1936/37 (en lats).

	Āboliņa un siena plaujas laikā Pendant la fenaison	Rudzu plaujas laikā Pendant la moisson du seigle	Vasaras labības plaujas laikā Pendant la moisson des céréales d'été	Pie linu plūksšanas Pendant l'arrachage du lin	Labības kuļšanas laikā Pendant le battage du blé	Pie sakpaugu novākšanas Pendant la récolte des légumes	Caurmērā gadā En moyenne par an
Vīrieši: Hommes:							
Vidzemē	2,57	2,53	2,24	2,38	2,56	2,07	2,39
Kurzemē	2,56	2,49	2,31	2,19	2,14	2,02	2,29
Zemgalē	2,44	2,45	2,26	2,23	2,25	2,07	2,28
Latgalē	2,27	2,26	2,01	2,11	1,74	1,62	2,00
Latvijā	2,48	2,45	2,21	2,26	2,27	1,98	2,28
En Lettonie							
Sievietes: Femmes:							
Vidzemē	1,97	1,95	1,75	2,06	1,97	1,67	1,90
Kurzemē	1,80	1,95	1,68	1,74	1,63	1,67	1,75
Zemgalē	1,84	1,90	1,75	1,85	1,76	1,72	1,80
Latgalē	1,73	1,86	1,58	1,78	1,37	1,28	1,60
Latvijā	1,87	1,92	1,71	1,91	1,75	1,61	1,80
En Lettonie							

Dienas strādnieku algas visumā augstākās bijušas Vidzemē; tā 1936./37. s. g. dienas strādnieku alga vasaras un rudens darba laikā bijusi vīriešiem Ls 2,39, sievietēm Ls 1,90 dienā; Kurzemē dienas strādnieku — vīriešu alga par 4%, dienas strādniecē — sieviešu par 8% zemāka nekā Vidzemē. Arī Zemgalē dienas strādnieku algas (kā vīriešu, tā sieviešu) par 5%, bet Latgalē par 16% zemākas nekā Vidzemē.

Caurmērā valstī dienas strādniekiem pie saimnieka uztura 1936./37. s. g. maksāts Ls 2,28 dienā, t. i. tikpat, cik gadu iepriekš (Ls 2,26); dienas

strādniecēm maksāts Ls 1,80 dienā (iepriekšējā gadā Ls 1,79).

Reizē ar laukstrādnieku algām minēsim arī ziņas par darba dienas ilgumu lauksaimniecībā; šīs ziņas sakopotas pēc Valsts statistiskās pārvaldes lauksaimniecības grāmatvedības korespondentu ikmēnešu ziņojumiem.

Darba dienas ilgums lauksaimniecībā (stundās).

Durée de la journée ouvrable (en heures).

	1930./31.	1931./32.	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.
Maijs <i>Mai</i>	12,4	12,3	12,3	12,2	11,8	11,8
Jūnijs <i>Juin</i>	12,9	13,0	12,9	12,9	12,4	12,2
Jūlijs <i>Juillet</i>	12,8	13,0	12,8	12,9	12,4	12,2
Augusts <i>Août</i>	11,9	12,1	11,9	12,1	11,6	11,6
Septembris <i>Septembre</i>	10,8	11,0	10,7	10,9	10,6	10,6
Oktobris <i>Octobre</i>	9,8	10,0	8,4	9,7	9,4	9,6
Novembris <i>Novembre</i>	8,7	8,7	8,3	8,6	8,4	8,7
Decembris <i>Décembre</i>	8,2	8,2	7,8	8,1	7,9	8,0
Janvāris <i>Janvier</i>	8,3	8,5	8,2	8,4	8,2	8,4
Februāris <i>Février</i>	9,1	9,2	8,9	9,2	8,9	9,1
Marts <i>Mars</i>	10,0	10,2	10,0	10,1	9,8	9,9
Aprīlis <i>Avril</i>	10,9	11,2	10,9	11,2	10,8	10,8
Caurmērā <i>En moyenne</i>	10,5	10,6	10,3	10,5	10,2	10,2

Tabulā minētie skaitļi rāda darba dienas ilgumu stundās, izslēdzot pusdienas pārtraukumu un pārtraukumus azaida laikā.

Ilgākā darba diena — 12,2—13,0 stundas bijusi jūnija—jūlija mēnešos; tad tā pamazām samazinās, un īsāko darba dienu lauksaimniecībā redzam decembra mēnesī — 7,8—8,2 stundas.

Darba dienas ilgums caurmērā gadā (vienkāršais aritmētiskais no atsevišķiem mēnešiem) bijis 10,2—10,6 stundas.

Beidzot minēsim vēl meža strādnieku algas. Sekojošā tabulā parādītas vidējās izpeļņas strādājot meža darbos strādniekam ar zirgu un tikai strādniekam — vīrietim.

Meža strādnieku algas (latos par 1 dienu).

Salaires des ouvriers forestiers (en lats par jour).

	Strādnieks ar zirgu Ouvriers avec un cheval		Strādnieks bez zirga Ouvriers sans cheval	
	Ls	Indekss Indice	Ls	Indekss Indice
1930./31.	5,54	100	2,88	100
1931./32.	4,06	73	2,08	72
1932./33.	3,89	70	1,90	66
1933./34.	4,40	79	2,14	74
1934./35.	4,64	84	2,28	79
1935./36.	5,43	98	2,50	87
1936./37.	8,01	145	3,07	107

Dienas izpeļņa strādniekam meža darbos viszemākā bijusi 1932./33. gada ziemā — Ls 1,90 dienā; nākamajos gados meža strādnieku izpeļņa kāpj un sevišķi augsta (par 7% augstāka nekā 1930./31. s. g. ziemā) izpeļņa bijusi pēdējā 1936./37. gada ziemā. Šī izpeļņa Ls 3,07 dienā ir par 23% augstāka nekā iepriekšējā gadā.

Atsevišķos valsts apgabalos izpeļņa 1936./37. gada ziemā bijusi: Vidzemē Ls 3,36 dienā (par 29% augstāka nekā 1935./36. g. ziemā), Kurzemē — Ls 3,— (par 21% augstāka), Zemgalē — Ls 2,87 (par 16% augstāka) un Latgalē — Ls 2,65 (par 14% augstāka).

2. Algas rūpniecības, tirdzniecības un transporta uzņēmumos.

Salaires dans les entreprises industrielles, commerciales et de transport.

Algu statistikai rūpniecības un tirdzniecības uzņēmumos Valsts statistiskā pārvalde izmanto šo uzņēmumu iesūtītos pārskatus par algotiem darbiniekiem maksātām algām.

Par algām rūpniecības uzņēmumos pārvalde saņem divējādus ziņojumus:

- a) Privātie rūpniecības uzņēmumi ar 20 un vairāk strādniekiem iesūta pārvaldei ik mēnesis pārskatu par iepriekšējā mēnesī nodarbināto algoto darba spēku un tam maksātām algām.

Šādu uzņēmumu 1936. gada beigās bijis: Rīgā 407, pie kam to iesniegtie pārskati ietvēra 38.744 strādniekus, provincē 165 ar 8.816 strādniekiem.

Pārskatos ziņas par algām uzrādītas pa atsevišķiem arodiem, šķirojot savukārt vīriešus, sievietes un mācekļus. Šos pārskatus statistiski apstrādājot pārvalde iegūst strādnieku vidējās algu likmes un izpeļņu pa arodiem katrā atsevišķā rūpniecības nozarē un visā rūpniecībā kopā.

Algas Rīgā sakopotas par šādām 13 rūpniecības nozarēm: keramika, akmeņu izstrādājumi un saistvielas (īpaši vēl izdalīta stikla rūpniecība); metalapstrādāšana, mašīnu būves un lietuves (īpaši izdalītas kuģu būvētavas un dzelzceļu ripojošā sastāva rūpniecība); ķīmijas rūpniecība (īpaši izdalīta gumijas izstrādājumu rūpniecība); ādu rūpniecība; tekstilrūpniecība; kokrūpniecība (īpaši izdalītas zāģētavas); papīrrūpniecība; poligrafijas rūpniecība; pārtikas un garšvielu rūpniecība (īpaši izdalīta tabakas rūpniecība); tīrība un higiēna; apavu, apģērbu, tualetes un galanterijas piederumu rūpniecība (īpaši izdalīta apavu rūpniecība); būvdarība; gāze, elektrība un ūdensvadi.

Atsevišķu arodu kopskaits šais nozarēs sasniedz 199, bez tam katrā nozarē aprēķinātas caurmēra algas kvalificētiem strādniekiem, nekvalificētiem strādniekiem, pusaudžiem un mācekļiem.

Algas provincē sakopotas pēc arodiem pa atsevišķiem valsts apgabaliem un lielākām pilsētām.

Par kvalificētiem strādniekiem sakopojumā uzskatīti amatnieki, kas savu amatu mācījušies noteiktu ilgāku laiku — vairāk gadus.

Mācekļos ieskaitīti abēja dzimuma 1., 2., 3. un tālāko gadu mācekļi, kas mācās kādu noteiktu arodu.

Visi pārējie strādnieki, atskaitot kvalificētos un mācekļus, ieskaitīti nekvalificētos strādniekos. Pēdējos, tā tad, ietilpst: a) apmācīti strādnieki, kam darbs ir samērā vienkāršs un tādēļ prasīta tikai neilgu apmācību un iestrādāšanos, un b) vienkārši strādnieki, kuŗu darbs neprasa nekādu iepriekšēju zināšanu vai speciālas apmācības.

Strādnieku algas sakopotas divējādi: likmes un izpeļņas. Stundu likmes attiecas uz strādniekiem ar stundas, dienas vai nedēļas algu; dienas likmi aprēķinot uz stundas likmi, pirmā dalīta ar 8, bet nedēļas likme aprēķināta uz stundas likmi, dalot ar 46.

Vidējās stundu likmes aprēķinātas kā nosvērtie aritmētiskie vidējie, t. i. katra aroda (vai arodu grupas) stundu likme reizināta ar šī aroda (vai arodu grupas) strādnieku skaitu un kopsomma dalīta ar strādnieku kopskaitu attiecīgā arodā (vai arodu grupā).

Vidējās dienas likmes aprēķinātas reizinot vidējās stundu likmes ar 8. Dienas likmes (resp. stundas likmes) raksturo algu tikai normālā 8 stundu darba dienā (resp. stundā), neņemot vērā virsstundu darbu, kā arī atskaitījumus slimo kasei u. c.

Dienas (8 stundu) izpeļnā ieskaitīti arī akorda darbi, virsstundu atlīdzība, bet atskaitīti maksājumi slimo kasei un bezdarba fondam (neto izpeļņa). Vidējā izpeļņa attiecīgā arodā (vai arodu grupā) aprēķināta dalot visu strādnieku kopizpeļņu mēnesī zināmā arodā (vai arodu grupā) ar visu strādnieku faktiski nostrādāto stundu (arī virsstundu un akorda darba stundu) kopskaitu mēnesī.

- b) Privātie rūpniecības uzņēmumi iesūta 2—4 reizes gadā speciālus pārskatus par darbiniekiem ar mēnešalgu, uzrādot darbinieku — mēnešnieku skaitu un tiem izmaksātās algas.

Šādu rūpniecības uzņēmumu 1936. g. beigās bijis Rīgā 351, kas ietvēra ziņas par 6.210 algotiem darbiniekiem.

Ziņas attiecas uz administratīvo, kantoņa un tehnisko personālu, kā arī strādniekiem un kalpotājiem ar mēnešalgu. Ziņots tiek darbinieku mēneša brutto atalgojums, kuŗā ietilpst pamatalga, naturālījas (dzīvoklis, apkurināšana u. c. pēc tirgus cenām), tantjēmas un gratifikācijas (1 mēneša daļa); nav atskaitīti maksājumi slimo kasei un bezdarba fondam (brutto izpeļņa).

Mēnešnieku vidējās algas, līdzīgi stundu likmēm, ir nosvērtie (ar darbinieku skaitu) aritmētiskie vidējie.

Tā kā mēnešnieku algas atsevišķos arodos dažādos uzņēmumos stipri svārstīgas, publicējumos, blakus vidējām mēnešnieku algām, parādītas arī augstākās un zemākās algas.

Ziņas par darbinieku algām privātos tirdzniecības un transporta uzņēmumos, naudas iestādēs (bankās, krājaizdevu sabiedrībās u. c., kā arī apdrošināšanas uzņēmumos), aģentūras un komisijas uzņēmumos Valsts statistiskā pārvalde, līdzīgi mēnešnieku algām rūpniecībā, saņem 2—4 reizes gadā no atsevišķiem šāda veida uzņēmumiem (ar 5 un vairāk algotiem darbiniekiem).

Šādas ziņas 1936. gada beigās pārvaldei ienāca:

Rīgā no 850 tirdzniecības uzņēm.	ar 9.112 darbin.
„ 74 transporta „	„ 2.008 „
„ 115 aģ. u. kom. „	„ 1.004 „
„ 62 naudas iestādēm „	„ 1.104 „

Pavisam šai grupā ziņas Rīgā sniedz 1.101 uzņēmums ar 13.228 algotiem darbiniekiem, kas sadalās pa 492 dažādiem arodiem.

Mēnešnieku vidējās algas tirdzniecības, transporta un aģentūras uzņēmumos un naudas iestādēs ir nosvērtie (ar darbinieku skaitu) aritmētiskie vidējie.

Algas rūpniecības uzņēmumos.

Salaires dans les entreprises industrielles.

Šeit apskatīsim administratīvā, kantoņa un tehniskā personāla algas, strādnieku un kalpotāju mēnešnieku algas un strādnieku — dieninieku algas Rīgā un pa daļai arī provincē.

Administratīvā, kantoņa un tehniskā personāla algas Rīgā. Sai grupā

Administratīvā, kantoņa un tehniskā personāla vidējā mēneša izpeļņa (latos) Rīgas rūpniecībā (daži galvenie arodi).

Gains mensuels (en lats) du personnel administratif, technique et de bureau dans l'industrie à Riga (certaines professions principales).

Virieši: Hommes:	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.
Direktori <i>Directeurs</i>	810,—	800,—	695,—	665,—	715,—	835,—	790,—
Prokūristi <i>Fondés de procuration</i>	540,—	485,—	505,—	500,—	605,—	620,—	625,—
Fabrikas vadītāji (pārz.) <i>Chefs de la fabrique (inspecteurs)</i>	480,—	465,—	475,—	445,—	410,—	435,—	450,—
Fabrikas nodaļu pārz. <i>Surveillants des sections dans la fabr.</i>	400,—	375,—	385,—	365,—	385,—	395,—	400,—
Inženieri-ķīm. <i>Ingénieurs-chimistes</i>	360,—	385,—	395,—	420,—	475,—	440,—	385,—
Inženieri-mēch. <i>Ingénieurs-mécaniciens</i>	395,—	365,—	340,—	355,—	365,—	360,—	380,—
Grāmatveži <i>Teneurs de livres</i>	285,—	280,—	275,—	275,—	285,—	285,—	290,—
Meistari <i>Contremaitres</i>	300,—	290,—	270,—	275,—	275,—	280,—	280,—
Inkasenti <i>Encaisseurs</i>	250,—	270,—	195,—	215,—	185,—	210,—	250,—
Kasieji, uzņēmuma <i>Caissiers d'établissement</i>	230,—	235,—	200,—	215,—	215,—	210,—	235,—
Tehniķi <i>Techniciens</i>	225,—	180,—	215,—	190,—	220,—	215,—	225,—
Ekspeditori <i>Expéditeurs</i>	200,—	210,—	205,—	205,—	200,—	205,—	210,—
Rēķinveži <i>Comptables</i>	180,—	170,—	170,—	165,—	175,—	185,—	190,—
Noliktavu pārziņi <i>Chefs d'entrepôt</i>	220,—	215,—	180,—	175,—	185,—	195,—	180,—
Kantoristi <i>Commis de bureau</i>	160,—	160,—	140,—	140,—	140,—	145,—	150,—
Mācekļi, kantoņa <i>Apprentis de bureau</i>	60,—	60,—	60,—	55,—	50,—	50,—	50,—

Direktoru vidējā alga aplūkoto gadu rindā svārstījusies no Ls 665,— līdz Ls 835,— mēnesī; direktoru algas līdz 1933. gadam nepārtraukti kritušas, un minētajā gadā alga par 18% zemāka nekā 1930. gadā; turpmākos gados direktoru algas ceļas, un 1935. gadā vidējā alga pat pārsniedz 1930. g. algu par 3%; pēdējā — 1936. gadā direktoru algas ir par 5% zemākas nekā 1935. gadā vai par 2% zemākas nekā 1930. gadā.

Prokūristu vidējās algas pēdējo 7 gadu rindā svārstījušās starp Ls 485,— līdz Ls 625,— mēnesī, pie kam pēdējos trīs gados tās par 12—16% augstākas nekā 1930. gadā. Izpeļņa 1936. gadā bijusi par 1% augstāka nekā 1935. g.

Fabrikas pārziņu vidējās algas visumā kritušas — līdz 1934. gadam, kad vidējā alga par 15% zem 1930. gada algas; pēdējos divi gados fabrikas pārziņu algas cēlušās, bet 1936. g. caurmērā vidējā alga par 6% zemāka nekā 1930. gadā, bet par 3% augstāka nekā 1935. g.

Inženieru-ķīmiķu vidējās algas pēdējos 7 gados svārstījušās starp Ls 360,— līdz Ls 475,— mēnesī. Pretēji iepriekš pieminēto darbinieku algām, inženieru-ķīmiķu algas visos pēdējos 6 gados bijušas augstākas nekā 1930. g.; visaugstāko līmeni šīs algas sasniedz 1934. g. (par 32% augstākas nekā 1930. g.), bet pēc tam pamazām atkrit, un 1936. gadā inženieru-ķīmiķu vidējā alga tikai par 7% augstāka nekā 1930. gadā (par 12% zemāka nekā 1935. g.).

Inženieru-mēchaniķu vidējā alga atsevišķos gados svārstījusies starp Ls 340,— un Ls 395,— mēnesī; algas kopš 1931. gada visos gados zemākas nekā 1930. gadā par 4—14%; pēdējā gadā alga cēlusies par 6%, bet tā tomēr vēl ir par 4% zem 1930. g. izpeļņas.

Meistaru vidējās algas svārstījušās starp Ls 270,— līdz Ls 300,— mēnesī; algas līdz 1932. gadam kritušas, salīdzinot ar 1930. g., par 10%, pēc tam tās

ietilpst visdažādākie arodi, un isā apskatā to visu uzskaitīšana un apskatīšana nav iespējama. Tamdēļ minēsim tikai galvenos vai raksturīgākos arodus (sīkākas ziņas par algām atsevišķos arodos atrodamas tabulārā daļā), un beigās, šīs grupas algu limeņa raksturošanai gadu rindā, sniegsim algu indeksus par divām apakšgrupām: a) administratīvais, kantoņa un tehniskais personāls, b) strādnieki un kalpotāji.

nedaudz cēlušās (par 2—3%) un šādā stāvoklī palikušas visus pēdējos 4 gadus (Ls 275,— līdz Ls 280,— mēnesī).

Tehniķu algas, kas 1930.—1936. gadā bijušas no Ls 180,— līdz Ls 225,— mēnesī, uzrāda atsevišķos gados lielas svārstības; 1931.—1935. g. tās par 2—20% zemākas nekā 1930. gadā; pēdējā — 1936. gadā — vidējā alga bijusi tāda pati (Ls 225,— mēnesī) kā 1930. g., bet par 5% augstāka nekā 1935. g.

Grāmatvežu vidējās algas pēdējos 7 gados mainījušās nedaudz (Ls 275,— līdz Ls 290,— mēnesī). Pēdējā — 1936. gadā, grāmatvežu alga (Ls 290,—) bijusi par 2% augstāka nekā 1930. un 1935. gadā.

Līdzīgi tas ar rēķinvežu algām — tās kritušas no Ls 180,— 1930. gadā uz Ls 165,— 1933. gadā (jeb par 8%), pēc tam algas ceļas, un 1936. gadā rēķinvežu alga — Ls 190,— mēnesī — pārsniedz algu 1930. g. par 6%, bet algu 1935. g. par 3%.

Kantoristu vidējās algas 1932.—1934. g. (Ls 140,— mēnesī) bijušas par 12% zemākas nekā 1930. gadā (Ls 160,—), 1935. gadā un arī 1936. gadā algas cēlušās; vidējā alga 1936. g. par 6% zemāka nekā 1930. gadā, bet par 3% augstāka nekā 1935. gadā.

Kantoņa mācekļu vidējā mēnešalga 1930.—1932. g. bijusi Ls 60,— mēnesī, tad tā kritusi uz Ls 55,— mēnesī, bet pēdējos trīs gados kantoņa mācekļa vidējā alga bijusi Ls 50,— mēnesī jeb par 17% zemāka nekā 1930. gadā.

Apskatītās administratīvā, kantoņa un tehniskā personāla algas bija vidējā izpeļņa mēnesī. Atsevišķos uzņēmumos šīs darbinieku grupas algas stipri dažādas, kas arī redzams nākamajā tabulā, kurā uzrādītas minimālās un maksimālās algu līkmes (un tām blakus vidējā izpeļņa) dažādu arodu darbiniekiem.

Administratīvā, katoņa un tehniskā personāla mēnešalgas Rīgas rūpniecībā 1936. gadā (latos).

Taux des salaires mensuels du personnel administratif, technique et de bureau dans l'industrie à Riga.

	L i k m e T a u x			
	Min.	Maks.	Vid. Moyens	Vid. izpelņa Gains moyens
Vīrieši: <i>Hommes:</i>				
Direktori	120,—	3.000,—	710,—	790,—
<i>Directeurs</i>				
Prokūristi	200,—	1.000,—	495,—	625,—
<i>Fondés de procuration</i>				
Fabrikas vadītāji (pārz.)	100,—	2.440,—	410,—	450,—
<i>Chefs de la fabrique (inspect.)</i>				
Fabrikas nodaļu pārz.	100,—	1.200,—	380,—	400,—
<i>Surveillants des sections dans la fabrique</i>				
Inženieri-kimiki	100,—	1.100,—	355,—	385,—
<i>Ingénieurs-chimistes</i>				
Inženieri-mēhāniķi	100,—	1.300,—	355,—	380,—
<i>Ingénieurs-mécaniciens</i>				
Grāmatveži	80,—	850,—	275,—	290,—
<i>Teneurs de livres</i>				
Meistari	80,—	1.150,—	260,—	280,—
<i>Contremaitres</i>				
Inkasenti	65,—	800,—	225,—	250,—
<i>Encaisseurs</i>				
Kasieri, uzņēmuma	100,—	450,—	225,—	235,—
<i>Caissiers d'établissement</i>				
Techniķi	130,—	450,—	220,—	225,—
<i>Techniciens</i>				
Ekspeditori	50,—	450,—	210,—	210,—
<i>Expéditeurs</i>				
Rēķinveži	70,—	500,—	175,—	190,—
<i>Comptables</i>				
Noliktavu pārziņi	60,—	805,—	170,—	180,—
<i>Chefs d'entrepôt</i>				
Kantoristi	50,—	500,—	140,—	150,—
<i>Commis de bureau</i>				
Mācekļi, katoņa	25,—	70,—	50,—	50,—
<i>Apprentis de bureau</i>				

	L i k m e T a u x			
	Min.	Maks.	Vid. Moyens	Vid. izpelņa Gains moyens
Sievietes: <i>Femmes:</i>				
Grāmatvedes	80,—	500,—	180,—	190,—
<i>Teneuses de livres</i>				
Korespondentes	115,—	250,—	160,—	165,—
<i>Correspondantes</i>				
Darbvedes	115,—	200,—	160,—	165,—
<i>Gérantes d'affaires</i>				
Meistares	80,—	200,—	130,—	145,—
<i>Femmes contremaitres</i>				
Fabrikas nod. pārziņes	60,—	400,—	145,—	145,—
<i>Chefs de section dans la fabrique (femmes)</i>				
Rēķinvedes	60,—	240,—	125,—	135,—
<i>Comptables (femmes)</i>				
Mašīnrakstītājas	75,—	180,—	125,—	135,—
<i>Dactylographes (femmes)</i>				
Inkasentes	75,—	150,—	125,—	125,—
<i>Encaisseurs (femmes)</i>				
Noliktavu pārziņes	40,—	300,—	110,—	120,—
<i>Chefs d'entrepôt (femmes)</i>				
Kantoristes	40,—	300,—	100,—	105,—
<i>Commis de bureau (f.)</i>				
Mācekles, katoņa	30,—	100,—	60,—	65,—
<i>Apprenties de bureau</i>				

Kalpotāju un strādnieku — mēnešnieku algas Rīgā. Kalpotājiem pieskaitīti tie uzņēmuma darbinieki, kuri neņem tiešu dalību ražošanā, bet kuņu arodam ir pakalpes raksturs (pārdevēji, šoferi, važoni, izsūtāmie u. c.). Strādnieki — mēnešnieki, līdzīgi strādniekiem ar dienas algu, strādā ražotājā uzņēmumā, bet to alga noteikta par mēnesi, neatkarīgi no faktiskā darba dienu skaita atsevišķos mēnešos.

Strādnieku-mēnešnieku un kalpotāju vidējās mēneša izpelņas (latos) Rīgas rūpniecībā (daži galvenie arodi).

Gains mensuels moyens (en lats) des ouvriers au mois et des gens de service dans l'industrie à Riga (certaines professions principales).

	1935. g.		Vidējā izpelņa Gains moyens	1936. g.		Vidējā izpelņa Gains moyens
	Likme Taux Min.	Maks.		Likme Taux Min.	Maks.	
Strādnieki-vīrieši: <i>Ouvriers-hommes:</i>						
Krāsotāji (tekstila) <i>Teinturiers</i>	100,—	500,—	260,—	100,—	555,—	290,—
Šokolādes izgatavotāji <i>Chocolatiers</i>	165,—	400,—	245,—	115,—	400,—	235,—
Konfekšu izgatavotāji <i>Fabricateurs de bonbons</i>	110,—	290,—	200,—	120,—	290,—	200,—
Elektromontieņi <i>Monteurs électriciens</i>	100,—	300,—	180,—	100,—	300,—	185,—
Mašīnu montieņi <i>Ajusteurs de machines</i>	110,—	275,—	175,—	100,—	275,—	175,—
Mēhāniķi <i>Mécaniciens</i>	75,—	280,—	165,—	60,—	320,—	165,—
Mucinieki <i>Tonneliers</i>	90,—	200,—	165,—	100,—	200,—	160,—
Atslēdznieki <i>Serrurlers</i>	65,—	210,—	150,—	80,—	200,—	150,—
Mašīnisti <i>Conducteurs de machine</i>	90,—	230,—	140,—	90,—	255,—	150,—
Galdnieki <i>Menuisiers</i>	60,—	160,—	120,—	90,—	280,—	135,—
Konditori <i>Confiseurs</i>	75,—	225,—	135,—	75,—	225,—	135,—
Tabakas griezēji <i>Coupeurs de tabac</i>	100,—	150,—	125,—	100,—	160,—	130,—
Maiznieki <i>Boulangers</i>	50,—	260,—	120,—	50,—	230,—	120,—
Desinieki <i>Charcutiers</i>	60,—	185,—	115,—	70,—	225,—	120,—
Kalpotāji — vīrieši: <i>Gens de service — hommes:</i>						
Šoferi <i>Chauffeurs</i>	55,—	225,—	145,—	70,—	250,—	140,—
Važoni <i>Voituriers</i>	60,—	140,—	100,—	50,—	140,—	90,—
Izsūtāmie <i>Garçons de course</i>	20,—	150,—	65,—	20,—	140,—	60,—
Sievietes: <i>Femmes:</i>						
Sardzes <i>Gardiennes</i>	40,—	80,—	60,—	40,—	80,—	60,—
Apkopējas <i>Femmes de menage</i>	30,—	95,—	55,—	30,—	100,—	55,—
Sētnieces <i>Concierges</i>	25,—	100,—	50,—	25,—	80,—	50,—

Rūpniecības mēnešstrādnieku algu likmes, līdzīgi administratīvā un kantoņa personāla algām, atsevišķos uzņēmumos stipri dažādas. Vidējās algu likmes abos minētos gados nedaudz zemākas par vidējo izpeļņu. Pēdējā, savukārt, 1936. gadā lielākā daļā apskatīto arodu augstāka nekā gadu iepriekš: krāsotājiem par 12%, elektromontieriem par 3%, mašīnistiem par 7%, galdniekiem par 13%, tabakas griezējiem par 4% un desiniekiem par 4%; izpeļņas nemainīgas (t. i. tādas pat kā 1935. g.) palikušas konfekšu izgatavotājiem, montieriem, mēhāniķiem, atslēdzniekiem, konditoriem un maizniekiem; izpeļņa samazinājusies (par 3—4%) šokolādes izgatavotājiem un muciniekiem.

Kalpotāju-vīriešu izpeļņas pēdējā 1936. gadā bijušas nedaudz zemākas nekā 1935. gadā, bet kalpotāju-sieviešu vidējās izpeļņas 1936. gadā palikušas tādas pat kā gadu iepriekš.

Pārmaiņas visa administratīvā, kantoņa un tehniskā personāla algās, kā arī strādnieku-mēnešnieku un kalpotāju algās pēdējos 7 gados redzam no attiecīgu grupu izpeļņas kopindeksiem, kas redzami nākamā tabulā. Izpeļņas indeksi aprēķināti no attiecīgās grupas vidējās (nosvērtās aritmētiskās) viena darbinieka izpeļņas atsevišķos gados.

Alga (izpeļņa) darbiniekiem ar mēneša algu indeksa skaitļos Rīgas rūpniecībā.

Appointements (gains) des employés sur gages mensuels en nombres-indices dans l'industrie à Riga.

	Admin., techn. un kant. personāls Personnel administratif, technique et de bureau	Strādnieki un kalpotāji Ouvriers et gens de service
1930.	100	100
1931.	96	96
1932.	94	88
1933.	92	88
1934.	96	88
1935.	100	88
1936.	100	90

Administratīvā, tehniskā un kantoņa personāla izpeļņa privātos rūpniecības uzņēmumos Rīgā kritusies līdz 1933. gadam, kad šī izpeļņa par 8% zemāka nekā 1930. gadā. Nākošā — 1934. gadā izpeļņa ceļas, bet 1935. un 1936. gadā šīs grupas izpeļņa bijusi tāda pat kā 1930. gadā.

Strādnieku-mēnešnieku un kalpotāju algas samazinājušās 1931. gadā un arī 1932. gadā; pēc tam izpeļņa palikusi nemainīga līdz 1935. g. ieskaitot (par 12% zemāka nekā 1930. g.) un tikai pēdējā — 1936. gadā izpeļņa cēlusies par 2 punktiem jeb, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, par apm. 2%.

Dienas strādnieku algas Rīgas rūpniecībā.

Dienas strādniekiem rūpniecībā jeb strādniekiem-dieniniekiem algu statistika, kā jau agrāk pieminēts, konstatē vidējās algu likmes un vidējo izpeļņu.

Algu likmes šai apskatā ņemtas par 8 stundām jeb vienu normālu darba dienu, izpeļņa aprēki-

nāta par 8 darba stundām; šī izpeļņa rāda, cik strādnieks var nopelnīt astoņās strādātās darba stundās, bet nerāda strādnieka faktisko dienas izpeļņu. Faktiskā dienas izpeļņa būs atkarīga no faktiskās darba dienas garuma: ja šī diena būs garāka par 8 stundām, faktiskā izpeļņa būs augstāka, pretējā gadījumā, ja faktiskā darba diena ncaizsniēgs 8 stundas, — zemāka.

Pēdējos 7 gados Rīgas rūpniecības dienas strādnieku algās notikušo pārmaiņu vispārīgu raksturojumu redzam no šādas tabulas:

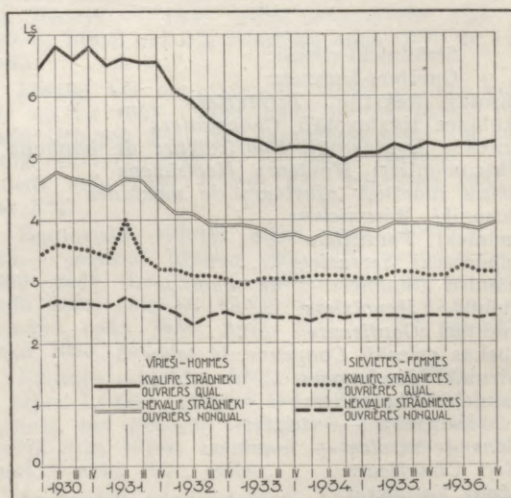
Strādnieku-dieninieku vidējās algas (8 darba stundās) Rīgas rūpniecībā (latos).

Salaires moyens (en lats p. 8 heures de travail) des ouvriers-journaliers dans l'industrie à Riga.

Likmes: Taux	Vīrieši Hommes		Sievietes Femmes	
	Kvalif. Ouv. qual.	Nekvalif. Ouv. n. qual.	Kvalif. Ouv. qual.	Nekvalif. Ouv. n. qual.
1930.	5,85	3,70	2,85	2,35
1931.	5,95	3,75	3,00	2,40
1932.	5,25	3,40	2,65	2,25
1933.	4,85	3,25	2,50	2,15
1934.	4,60	3,15	2,50	2,15
1935.	4,65	3,25	2,60	2,15
1936.	4,70	3,25	2,60	2,15

Izpeļņas:
Gains:

1930.	6,75	4,70	3,55	2,65
1931.	6,55	4,55	3,35	2,65
1932.	5,75	4,00	3,10	2,45
1933.	5,20	3,80	3,05	2,40
1934.	5,05	3,75	3,05	2,40
1935.	5,15	3,90	3,10	2,45
1936.	5,20	3,90	3,20	2,45

Izpeļņas dienas strādniekiem Rīgas rūpniecībā 1930.—1936. g. (latos par 8 st.).

Gains des journaliers dans l'industrie de Riga de 1930 à 1936 (lats p. 8 heures).

1931. gadā, salīdzinot ar 1930. gadu, algu likmes kā kvalificētiem, tā arī nekvalificētiem strādniekiem, atkritot daļai strādnieku ar zemākām likmēm, vēl nedaudz cēlušās.

Izpeļņa turpretim, izņemot nekvalificētas strādnieces, jau uzrāda samazināšanos. 1932. gadā kā likmes, tā izpeļņas visās grupās krīt; gada caurmēra likmes zemākas nekā 1931. gadā kvalificētiem strādniekiem un kvalificētām strādniecēm par 12%, nekvalificētiem strādniekiem par 9% un nekvalificētām strādniecēm par 6%. Izpeļņa tai pašā laikā kvalificētiem un nekvalificētiem strādniekiem kritusies par 12%, kvalificētām strādniecēm par 7% un nekvalificētām strādniecēm par 8%.

1933. gadā rūpniecības strādnieku algas turpinājušas krist. Likmes šai gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, samazinājušās kvalificētiem strādniekiem par 8%, kvalificētām strādniecēm par 6%, nekvalificētiem strādniekiem un strādniecēm par 4%.

Izpeļņa samazinājusies: kvalificētiem strādniekiem par 10%, nekvalificētiem strādniekiem par 5%, kvalificētām strādniecēm un nekvalificētām strādniecēm par 2%.

1934. gadā vīriešu algas vēl slīd (likmes kvalificētiem strādniekiem par 5%, izpeļņa par 3%; nekvalificētiem strādniekiem — likmes par 3%, izpeļņa par 1%), bet sieviešu algas rūpniecībā palikušas bez pārmaiņām, t. i. 1933. gada līmeni.

1935. gadā celšanās saskatāma vīriešu algās, kā likmēs, tā izpeļņā: likmes kvalificētiem strādniekiem cēlušās par 1%, nekvalificētiem strādniekiem par 3%; izpeļņa kāpusi — kvalificētiem strādniekiem par 2%, nekvalificētiem strādniekiem par 4%.

Sieviešu algu likmes cēlušās kvalificētām strādniecēm par 4%, nekvalificētām, turpretim, palikušas bez pārmaiņām.

Izpeļņa kvalificētām un nekvalificētām strādniecēm šai gadā cēlusies par 2%.

1936. g. algu likmes palikušas iepriekšējā gada līmeni, izņemot algu likmi kvalificētiem strādniekiem, kas cēlusies par 1%.

Izpeļņa cēlusies kvalificētiem strādniekiem par 1%, kvalificētām strādniecēm par 3%, bet nekvalificētiem strādniekiem un strādniecēm tās palikušas bez pārmaiņām.

Rūpniecības strādnieku-dieninieku algu pārmaiņas pēdējos 6 g., salīdzinot ar stāvokli 1930. gadā, redzam no algu likmju un izpeļņu indeksiem, kur 1930. g. pielīdzināts simtam.

Strādnieku-dieninieku algas Rīgas rūpniecībā indeksa skaitļos.

Salaires des journaliers en nombres indices dans l'industrie à Riga.

Likmes: Taux	Vīrieši Hommes		Sievietes Femmes	
	Kvalif. Ouv. qual.	Nekvalif. Ouv. n. qual.	Kvalif. Ouv. qual.	Nekvalif. Ouv. n. qual.
1930.	100	100	100	100
1931.	102	101	105	102
1932.	90	92	93	96
1933.	83	88	88	91
1934.	79	85	88	91
1935.	79	88	91	91
1936.	80	88	91	91

Izpeļņas: Gains:	Vīrieši Hommes		Sievietes Femmes	
	Kvalif. Ouv. qual.	Nekvalif. Ouv. n. qual.	Kvalif. Ouv. qual.	Nekvalif. Ouv. n. qual.
1930.	100	100	100	100
1931.	97	97	94	100
1932.	85	85	87	92
1933.	77	81	86	91
1934.	75	80	86	91
1935.	76	83	87	92
1936.	77	83	90	92

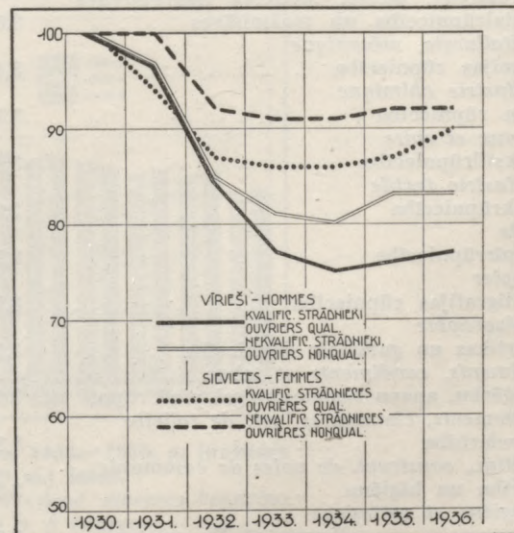
Izpeļņas:
Gains:

1930.	100	100	100	100
1931.	97	97	94	100
1932.	85	85	87	92
1933.	77	81	86	91
1934.	75	80	86	91
1935.	76	83	87	92
1936.	77	83	90	92

Rūpniecības strādnieku dieninieku algu likmes, caurmērā visās grupās, 1936. gadā bijušas par apm. 14% zemākas nekā 1930. gadā, bet izpeļņa — par apm. 18%.

Apskatītās rūpniecības strādnieku algas ņemtas caurmērā par visām rūpniecības nozarēm. Algas atsevišķās rūpniecības nozarēs, paturot to pašu pamatgrupējumu kas iepriekš (kvalificēti strādnieki, nekvalificēti strādnieki, kvalificētas strādnieces, nekvalificētas strādnieces), uzrāda ievērojamas atšķirības, jo katrā rūpniecības nozarē ietilpst savi īpatnēji arodi ar dažādām algu likmēm un izpeļņām.

Vidējās algas (likmes un izpeļņa) atsevišķās rūpniecības nozarēs, kā arī likmju un izpeļņas salīdzinājumu rāda nākošā tabula.

Strādnieku-dieninieku izpeļņas indeksi Rīgas rūpniecībā 1930.—1936. g. (1930. = 100).

Nombres-indices des gains des journaliers dans l'industrie de Riga (1930 = 100).

Strādnieku-dieninieku vidējās algas Rīgas rūpniecībā 1936. g. (latos).
Salaires moyens (en lats) des ouvriers-journaliers dans l'industrie à Riga en 1936.

Kvalificētu strādnieku algas. <i>Salaires des ouvriers qualifiés.</i>	Vīrieši <i>Hommes</i>			Sievietes <i>Femmes</i>		
	Likme <i>Taux</i>	Izpeļņa <i>Gains</i>	Izpeļņa pārsniedz likmi par % <i>Les gains surpassent les taux de . . . %</i>	Likme <i>Taux</i>	Izpeļņa <i>Gains</i>	Izpeļņa pārsniedz likmi par % <i>Les gains surpassent les taux de . . . %</i>
Keramika, akm. izstrād., saistāmās vielas <i>Céramique, pierre, matières hydrauliques</i>	4,50	6,45	43,3	3,00	3,25	8,3
Metalrūpniecība un mašīnbūves . . . <i>Métallurgie, mécanique</i>	4,25	4,95	16,5	3,65	3,75	2,7
Ķīmijas rūpniecība . . . . . <i>Industrie chimique</i>	4,90	5,30	8,2	4,25	4,45	4,7
Ādu rūpniecība . . . . . <i>Peaux et cuirs</i>	4,15	5,10	22,9	—	—	—
Tekstilrūpniecība . . . . . <i>Industrie textile</i>	4,40	4,75	8,0	2,45	3,15	28,6
Kokrūpniecība . . . . . <i>Bois</i>	3,90	4,30	10,3	3,00	2,70	(-10,0)
Papīrrūpniecība . . . . . <i>Papier</i>	3,40	3,85	13,2	—	—	—
Poligrafijas rūpniecība . . . . . <i>Polygraphie</i>	6,90	7,50	8,7	5,65	6,25	10,6
Pārtikas un garšvielu rūpniecība . . . . <i>Aliments, condiments et tabac.</i>	5,05	5,40	6,9	—	—	—
Apģērbu, apavu, tualetes un gal. pied. rūpn. <i>Vêtements, chaussures, art. de toilette</i>	4,95	5,00	1,0	2,70	3,10	14,8
Būvdarbība . . . . . <i>Bâtim., construct. de voies de communic.</i>	4,50	4,65	3,3	—	—	—
Tīrība un higiēna . . . . . <i>Hygiène et nettoyage</i>	5,00	4,80	(-4,0)	2,70	2,70	—
<i>Caurmērā En moyenne</i>	4,70	5,20	10,6	2,60	3,20	23,1
Nekvalificētu strādnieku algas. <i>Salaires des ouvriers non qualifiés.</i>						
Keramika, akm. izstrād., saistāmās vielas <i>Céramique, pierre, matières hydrauliques</i>	3,45	4,20	21,7	2,00	2,15	7,5
Metalrūpniecība un mašīnbūves . . . . <i>Métallurgie, mécanique</i>	3,05	3,85	26,2	2,05	2,40	17,1
Ķīmijas rūpniecība . . . . . <i>Industrie chimique</i>	3,40	4,40	29,4	2,10	3,00	42,9
Ādu rūpniecība . . . . . <i>Peaux et cuirs</i>	3,30	5,45	65,2	2,20	2,60	18,2
Tekstilrūpniecība . . . . . <i>Industrie textile</i>	3,45	3,75	8,7	2,35	2,60	10,6
Kokrūpniecība . . . . . <i>Bois</i>	2,90	3,75	29,3	1,85	2,15	16,2
Papīrrūpniecība . . . . . <i>Papier</i>	2,70	3,10	14,8	1,90	2,10	10,5
Poligrafijas rūpniecība . . . . . <i>Polygraphie</i>	3,90	4,00	2,6	2,70	2,80	3,7
Pārtikas un garšvielu rūpniecība . . . . <i>Aliments, condiments et tabac.</i>	3,50	3,65	4,3	2,05	2,20	7,3
Apģērbu, apavu, tualetes un gal. pied. rūpn. <i>Vêtements, chaussures, art. de toilette</i>	3,20	3,50	9,4	2,25	2,55	13,3
Būvdarbība . . . . . <i>Bâtim., construct. de voies de communic.</i>	3,35	3,45	3,0	2,30	2,40	4,3
Tīrība un higiēna . . . . . <i>Hygiène et nettoyage</i>	3,30	3,40	3,0	2,60	2,90	11,5
<i>Caurmērā En moyenne</i>	3,25	3,90	20,0	2,15	2,45	14,0

Salīdzinot likmes un izpeļņas atsevišķās rūpniecības nozarēs, redzam, ka tikai tīrības un higiēnas uzņēmumos kvalificētu strādnieku izpeļņa bijusi zemāka nekā likme (par 4,0%), bet kvalificētām strādniecēm kokrūpniecības uzņēmumos (par 10,0%).

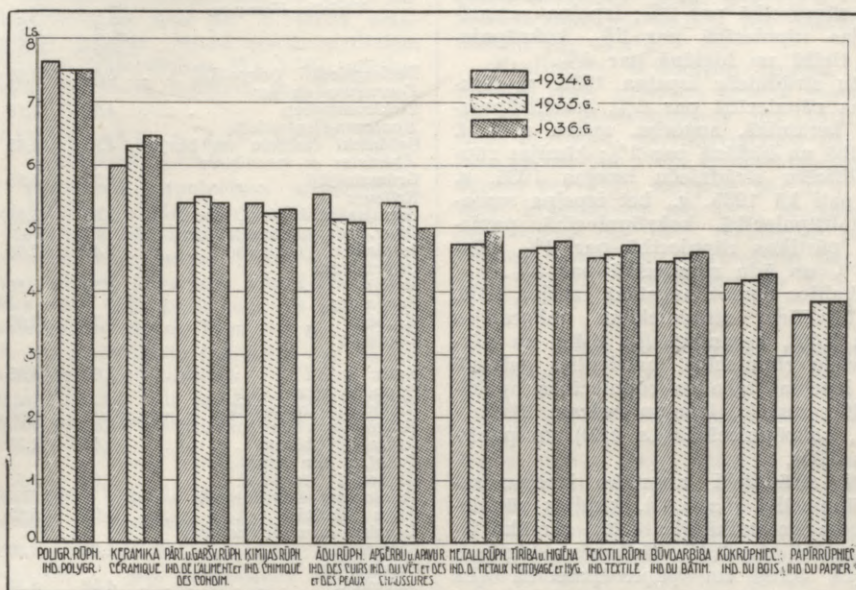
Pārējās rūpniecības nozarēs, ņemot strādniekus iepriekšējās grupās, izpeļņas viscauri augstākas nekā likmes.

Dažās nozarēs uzvija sevišķi augsta; tā kvalificētu strādnieku izpeļņa keramikas nozarē pārsniedz likmi par 43,3%, nekvalificētu strādnieku

izpeļņa ādu rūpniecībā pārsniedz likmi par 65,2%; kvalificētu strādnieču izpeļņa tekstilrūpniecībā — par 28,6% un nekvalificētu strādnieču izpeļņa ķīmijas rūpniecībā — par 42,9%.

Kā jau redzējām no iepriekšējiem skaitļiem,

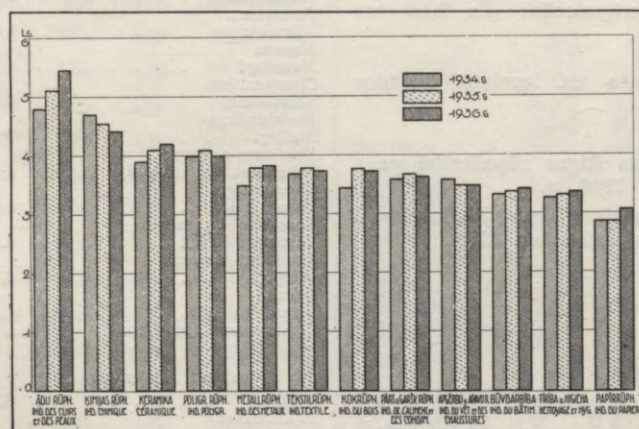
kvalificēta strādnieka izpeļņa 1936. gadā caurmērā visās rūpniecības nozarēs bija pieaugusi, salīdzinot ar 1935. g., par 1%, kvalificētu strādnieču par 3%, bet nekvalificētu strādnieku un strādnieču caurmēra izpeļņas palikušas bez pārmaiņām.

Kvalificēto strādnieku izpeļņas 1934.—1936. g. (dažādās rūpn. noz. par 8 st.) latos.
Gains des ouvriers qualifiés de 1934 à 1936 (dans diverses branches industrielles en lats p. 8 heures).

Ne tā tas, ņemot izpeļņu pa atsevišķām rūpniecības nozarēm. Šeit kvalificētu strādnieku vidējā izpeļņa 1936. g. cēlusies šādās nozarēs: metalrūp-

niecībā par 4%, tekstilrūpniecībā par 3%, keramikā, kokrūpniecībā, būvdarbībā, tīrībā un higiēnā par 2%; ķīmijas rūpniecībā par 1%. Izpeļņas

Nekvalificēto strādnieku izpeļņas 1934.—1936. g. (dažādās rūpn. noz. par 8 st.) latos.
Gains des ouvriers non qualifiés (dans diverses branches industrielles en lats p. 8 heures).

palikušas bez pārmaiņām: papīrrūpniecībā un poligrāfijas rūpniecībā; pārējās rūpniecības nozarēs kvalificētu strādnieku izpeļņa 1936. g. zemāka nekā 1935. g.: ādu rūpniecībā par 1%, pārtikas rūpniecībā par 2% un apģērbu, apavu u. t. t. rūpniecībā par 7%.

Nekvalificētu strādnieku izpeļņa 1936. g. cēlusies šādās nozarēs: ādu rūpniecībā un papīrrūpniecībā par 7%, keramikā par 2%, metalrūpniecībā, būvdarbībā, tīrībā un higiēnā par 1%; izpeļņa palikusi bez pārmaiņas apģērbu, apavu u. t. t. rūpniecībā, bet samazinājusies tekstilrūpniecībā, kok-

rūpniecībā un pārtikas rūpniecībā par 1%, poligrafijas rūpniecībā par 2% un ķīmijas rūpniecībā par 3%.

Kvalificētu strādnieču izpeļņa 1936. g. cēlusies keramikā par 5%, metalrūpniecībā par 3%, tekstilrūpniecībā, poligrafijas rūpniecībā un apģērbu, apavu u. t. t. rūpniecībā par 2%; izpeļņa samazinājusies ķīmijas rūpniecībā par 3%, kokrūpniecībā par 4%, tīrībā un higiēnā par 5%.

Nekvalificētu strādnieču izpeļņa 1936. g. cēlusies poligrafijas rūpniecībā par 6%, tekstilrūpniecībā par 4%, keramikā, apģērbu, apavu u. t. t. rūpniecībā, tīrībā un higiēnā par 2%; ķīmijas rūpniecībā nekvalificētu strādnieču izpeļņa 1936. g. palikusi tāda pati kā 1935. g., bet izpeļņa samazinājusies metalrūpniecībā, kokrūpniecībā, papīrrūpniecībā un pārtikas rūpniecībā par 2%, būvdarbībā par 4% un ādu rūpniecībā par 5%.

Absolūtos skaitļos ņemot, augstākā izpeļņa 1936. g. bijusi kvalificētiem strādniekiem poligrafijas rūpniecībā (Ls 7,50), keramikā (Ls 6,45) un pārtikas un garšvielu rūpniecībā, pateicoties galvenā kārtā augstai izpeļņai tabakas rūpniecības apakšnozarē (Ls 5,40); zemāko izpeļņu redzam būvdarbībā (Ls 4,65), kokrūpniecībā (Ls 4,30) un papīrrūpniecībā (Ls 3,85).

Nekvalificēti strādnieki augstāko izpeļņu saņēmuši ādu rūpniecībā (Ls 5,45), ķīmijas rūpniecībā (Ls 4,40) un keramikā (Ls 4,20), zemāko izpeļņu — būvdarbībā (Ls 3,45), tīrības un higiēnas uzņēmumos (Ls 3,40) un papīrrūpniecībā (Ls 3,10).

Kvalificētas strādnieces visvairāk izpeļņājušas poligrafijas rūpniecībā (Ls 6,25) un ķīmijas rūpniecībā (Ls 4,45), bet mazākā izpeļņa bijusi kokrūpniecībā (Ls 2,70), tīrības un higiēnas uzņēmumos (Ls 2,70).

Nekvalificētas strādnieces augstākās algas saņēmušas ķīmijas rūpniecībā (Ls 3,—), tīrības un higiēnas uzņēmumos (Ls 2,90), zemākās algas — keramikā (Ls 2,15), kokrūpniecībā (Ls 2,15) un papīrrūpniecībā (Ls 2,10).

Solidzināsim vēl likmes un izpeļņas dažādos arodos:

Strādnieku vidējās algas Rīgas rūpniecībā pa arodiem 1936. g.

Salaires moyens des ouvriers dans l'industrie à Riga — par professions en 1936.

Virieši: Hommes:	Likme Taux Ls	Izpeļņa Gains Ls	Minim. Ls (3,90=100)	Izpeļņa pārsniedz likmi par % Les gains surpassent les taux de . . . %
Atslēdznieki	4,20	4,60	118	9,5
Serruriers				
Audēji	4,40	4,70	121	6,8
Tisserands				
Burtliči (mašīnu)	8,55	11,30	290	32,2
Compositeurs (à la machine)				
Burtliči (rokas)	6,15	6,40	164	4,1
Compositeurs (à la main)				
Burtu lējēji	6,90	6,90	177	—
Fondeurs de caractères				
Cauruļu licēji	4,60	4,75	122	3,3
Plombiers				
Desinieki	4,00	3,95	101	(-1,3)
Charcutiers				

Virieši: Hommes:

	Likme Taux Ls	Izpeļņa Gains Ls	Minim. Ls (3,90=100)	Izpeļņa pārsniedz likmi par % Les gains surpassent les taux de . . . %
Dzelzsgriezēji (virpotāji)	4,45	5,25	135	18,0
Tourneurs en fer				
Elektromontieri	4,25	4,60	118	8,2
Monteurs-électriciens				
Galdnieki (mēbeļu un būvju)	4,25	4,65	119	9,4
Ebénistes et menuisiers				
Grāmatsejēji	6,25	6,30	162	0,8
Relieurs				
Gumijas strādnieki, spec.	5,65	5,35	137	(-5,3)
Ouvr. spéc. sur caoutchouc				
Iespiedēji (grāmatu)	7,40	7,70	197	4,1
Imprimeurs				
Kalēji	4,30	5,35	137	24,4
Forgerons				
Kārsēji	3,70	3,90	100	5,4
Cardeurs				
Katlu kalēji	3,90	4,05	104	3,8
Chaudronniers				
Konfekšu izgatavotāji	4,70	5,70	146	21,3
Fabricateurs de bonbons				
Krāsotāji (būvju)	4,05	4,25	109	4,9
Peintres (en bâtiment)				
Krāsotāji (tekstila)	4,00	4,10	105	2,5
Teinturiers (textile)				
Kuģu būvētāji	4,95	5,35	137	8,1
Constructeurs de navires				
Kurpnieki	4,00	4,40	113	10,0
Cordonniers				
Maiznieki	4,50	5,15	132	14,4
Boulangers				
Mašīnisti	4,15	4,55	117	9,8
Machinistes				
Mēchaniki	7,15	6,95	178	(-2,8)
Mécaniciens				
Meldeji	5,35	5,75	147	7,5
Meuniers				
Modelgaldnieki	4,95	5,50	141	11,1
Modeleurs				
Montieri	6,40	6,60	169	3,1
Ajusteurs				
Mucinieki	5,40	5,85	150	8,3
Tonneliers				
Mūrnieki	5,00	5,15	132	3,0
Maçons				
Namdarī	4,10	4,25	109	3,7
Charpentiers				
Skārdnieki	3,95	4,30	110	8,9
Ferblantiers				
Stelleri	3,80	4,60	118	21,1
Monteurs-scieurs				
Sokolādes izgatavotāji	4,80	4,95	127	3,1
Chocolatiers				
Vara kalēji	5,00	6,20	159	24,0
Forgeurs en cuivre				
Veidotāji lējēji	4,20	5,55	142	32,1
Mouleurs-fondeurs				
Vērpēji	4,10	4,25	109	3,7
Fileurs				
Virsu taisītāji	4,45	4,80	123	7,9
Cordonniers-appréteurs				

Sievietes: Femmes:

	Likme Taux Ls	Izpeļņa Gains Ls	Minim. Ls (3,00=100)	Izpeļņa pārsniedz likmi par % Les gains surpassent les taux de . . . %
Aditājas	3,00	3,00	100	—
Tricoteuses				
Audējas	2,55	3,40	113	33,3
Tisseuses				
Burtlices (rokas)	4,95	5,15	172	4,0
Compositeurs (à la main) f.				
Kurpnieces	2,40	3,10	103	29,2
Cordonnières				

1936. gadā izpeļņa nerasniedza likmi gumijas strādniekiem (-5,3%), mēchanikiem (-2,8%) un desiniekiem (-1,3%). Pārējos arodos izpeļņas augstākas par likmēm, it sevišķi mašīnu burtličiēm (par 32,2%), veidotājiem-lējējiem (par 32,1%), kalējiem (par 24,4%) un vara kalējiem (par 24,0%).

No kvalificētām strādniecēm izpeļņa audējām bijusi par 33,3% augstāka nekā likme, kurpniecēm par 29,2% un burtlicēm par 4,0%.

Salīdzinot izpeļņas dažādos arodos savstarpēji, redzam, ka no aplūkotiem arodiem viszemākā izpeļņa bijusi kārsējiem, desiniekiem un katlu kalējiem (Ls 3,90 līdz Ls 4,05 par 8 darba stundām). Vislielākā izpeļņa bijusi mašīnburtlicēm (Ls 11,30), grāmatu iespiedējiem (Ls 7,70), mēchanīkiem (Ls 6,95) un burtu lējējiem (Ls 6,90).

Dienas strādnieku algas provinces rūpniecībā.

Žiņas par provinces rūpniecības uzņēmumos nodarbināto strādnieku algām līdz 1935. gada jūlijam Valsts statistiskā pārvalde sakopoja pēc pilsetu valžu ikmēnešu ziņojumiem. Sākot ar 1935. g. jūliju žiņas par algām provinces rūpniecības uzņēmumos iesāka vākt tādā pašā ceļā, kā žiņas par rūpniecības strādnieku algām Rīgā — ar īpašām aptaujām, tieši no atsevišķiem lielākiem (ar 15 un vairāk strādniekiem) uzņēmumiem.

Salīdzināšanai tamdēļ šeit minēsim rūpniecības strādnieku algas pa galveniem arodiem tikai par 1936. gadu.

Strādnieku-dieninieku vidējās algas provinces rūpniecībā pa arodiem 1936. g.

Salaires moyens des ouvriers-journaliers dans l'industrie provinciale — par professions en 1936.

Vīrieši: Hommes:	Likme Taux Ls	Izpeļņa Gains Ls	Minim. Ls (2,40=100)	Izpeļņa pārsniedz likmi par % Les gains surpassent les taux de . . . %
Atslēdznieki	3,40	3,75	156	10,3
Serruriers				
Burtliči (rokas)	4,60	4,80	200	4,3
Compositeurs (à la main)				
Dzelzsgriezēji	3,65	4,00	167	9,6
Tourneur en fer				
Elektromontieri	3,25	3,70	154	13,8
Monteurs-électriciens				
Galdnieki	3,25	3,45	144	6,2
Menuisiers				
Iespiedēji (grāmatu)	4,15	4,45	185	7,2
Imprimeurs				
Kalēji	3,40	3,90	163	14,7
Forgérons				
Kārsēji	2,20	2,40	100	9,1
Cardeurs				
Krāsotāji (būvju)	2,60	2,75	115	5,8
Peintres en bâtiment				
Maiznieki	3,85	4,95	206	28,6
Boulangers				
Mašīnisti	3,60	3,85	160	6,9
Conducteurs de mach.				
Meldeři	3,25	3,30	138	1,5
Meuniers				
Mucinieki	3,40	3,40	142	—
Tonneliers				
Mūrnieki	4,10	4,40	183	7,3
Maçons				
Namdarī	3,30	3,75	156	13,6
Charpentiers				
Stelleři	3,75	3,80	158	1,3
Monteurs-scieurs				
Kvalific. strādn. caurmērā	3,45	3,70	—	7,2
Ouvr. qualif. en moyenne				
Nekvalif. strādn. caurmērā	2,50	3,10	—	24,0
Ouvr. non qualif. en moyenne				
Sievietes: Femmes:				
Kvalific. str-ces caurmērā	1,95	1,95	—	—
Ouvr. qualif. en moyenne				
Nekvalif. str-ces caurmērā	1,60	1,80	—	12,5
Ouvr. non qualif. en moyenne				

Arī provincē, līdzīgi Rīgai, izpeļņas lielākā daļā arodu pārsniedz likmes; provinces rūpniecībā lielākā uzviņa izpeļnā bijusi maizniekiem (28,6%), kalējiem (14,7%) un elektromontieriem (13,8%).

Caurmērā visiem kvalificētiem strādniekiem izpeļņa pārsniedz likmi par 7,2%, nekvalificētiem strādniekiem par 24,0%, bet nekvalificētām strādniecēm par 12,5%.

Kvalificētu strādnieku izpeļņa provinces rūpniecībā visos galvenos arodos zemāka nekā Rīgā, un proti: atslēdzniekiem par 18%, rokas burtlicēm par 25%, dzelzsgriezējiem par 24%, elektromontieriem par 20%, galdniekiem par 26%, iespiedējiem par 42%, kalējiem par 27%, kārsējiem par 38%, krāsotājiem par 35%, maizniekiem par 4%, mašīnistiem par 15%, meldeři par 43%, muciniekiem par 42%, mūrniekiem par 15%, namdarī par 12%, stelleři par 17%.

Algas tirdzniecības uzņēmumos.

Appointements dans les entreprises commerciales.

Tirdzniecības uzņēmumos ieskaitīti dažādu preču pārdošanas veikali (pārtikas, manufaktūras, apavu, dzelzs preču, trauku, mēbeļu, grāmatu un rakstāmlietu veikali u. t. t.), kā arī restorāni, aptiekas, juvelieru veikali, kīno u. c.

Algu līmeņa salīdzināšanai pirmskrīzes laikā un tagad, minēsim šo uzņēmumu darbinieku algas 1930. g. un divos pēdējos gados. Tirdzniecības uzņēmumu darbinieki (ar ļoti maziem izņēmumiem) gandrīz vienmēr ir mēnešnieki, kamdēļ arī vieniņi tā tos apskatīsim.

Algas tirdzniecības uzņēmumos Rīgā (mēnešalgas latos).

Appointements des travailleurs à rétribution mensuelle dans les entreprises commerciales.

Vīrieši: Hommes:	1930. g.		1935. g.		1936. g.		Vid. izpeļņa Gains mojens
	Vid. izpeļņa Gains mojens	Likme Taux	Vid. izpeļņa Gains mojens	Likme Taux	Min.	Maks.	
Direktori	700,—	600,—	160,—	3.000,—	640,—		
Directeurs							
Prokuristi	445,—	410,—	130,—	1.200,—	425,—		
Fondés de pro- curation							
Nodaļu vad.	430,—	325,—	80,—	1.000,—	370,—		
Chefs de section							
Inženieri-ķīm.	445,—	275,—	180,—	700,—	365,—		
Inženieurs-chim.							
Inženieri-mēch.	320,—	335,—	220,—	520,—	360,—		
Ingenieurs-mech.							
Darbveži	310,—	205,—	150,—	400,—	265,—		
Gérants							
Provizori	260,—	250,—	120,—	475,—	255,—		
Gérants de pharm.							
Grāmatveži	255,—	235,—	80,—	600,—	230,—		
Teneurs de livres							
Kasieri, uzņ.	220,—	210,—	120,—	475,—	230,—		
Cassiers d'établ.							
Provizoru pal.	205,—	225,—	120,—	350,—	225,—		
Aides de gér. de pharm.							
Veikalveži	340,—	215,—	70,—	800,—	220,—		
Gérants (de mag.)							
Korespondenti	245,—	230,—	120,—	330,—	195,—		
Correspondants							
Mūziķi	235,—	180,—	60,—	900,—	190,—		
Musiciens							
Pavāri	250,—	175,—	100,—	315,—	175,—		
Cuisiniers							
Asistenti (apt.)	160,—	170,—	100,—	210,—	170,—		
Assistants (de pharm.)							

Virieši: Hommes:	1930. g. Vid. izpeļņa Gains moyens		1936. g.		1935. g. Vid. izpeļņa Gains moyens	
	Min.	Maks.	Min.	Maks.	Min.	Maks.
Ekspeditori	175,—	160,—	60,—	300,—	165,—	165,—
Expéditeurs						
Rēķinveži	155,—	185,—	60,—	350,—	160,—	160,—
Comptables						
Pulksteņtaisītāji	175,—	155,—	50,—	320,—	160,—	160,—
Horlogers						
Koku škirot.	235,—	140,—	60,—	500,—	160,—	160,—
Trieurs de bois						
Kino pārziņi	310,—	150,—	80,—	340,—	155,—	155,—
Intendants de cinéma						
Pārdevēji	170,—	140,—	40,—	500,—	140,—	140,—
Commis-vendeurs						
Kantoristi	135,—	140,—	40,—	350,—	140,—	140,—
Commis de bur.						
Bufetes pārziņi	170,—	140,—	50,—	225,—	130,—	130,—
Intendants de buffet						
Soferi	165,—	135,—	70,—	200,—	130,—	130,—
Chauffeurs						
Zeltkaļi	175,—	210,—	85,—	160,—	125,—	125,—
Orfèvres						
Drogisti	150,—	125,—	60,—	200,—	120,—	120,—
Droguistes						
Kasieři, veik.		125,—	60,—	200,—	115,—	115,—
Caissiers de mag.						
Vāžoni	125,—	95,—	60,—	140,—	95,—	95,—
Voituriers						
Sētnieki	110,—	80,—	40,—	140,—	85,—	85,—
Valets de cour						
Sargi	90,—	65,—	30,—	100,—	65,—	65,—
Gardiens						
Kant. mācekļi	55,—	55,—	20,—	100,—	55,—	55,—
Apprentis de bur.						
Izsūtāmie	65,—	45,—	20,—	110,—	50,—	50,—
Garçons de course						
Sievietes: Femmes:						
Provizoru pal.	195,—	185,—	80,—	240,—	175,—	175,—
Aides des gérants de pharmacie						
Grāmatvedes	180,—	155,—	60,—	500,—	170,—	170,—
Teneuses de livres						
Korespondentes	190,—	165,—	110,—	200,—	160,—	160,—
Correspondantes						
Kasieres, uzp.		140,—	60,—	275,—	155,—	155,—
Caissières d'éta- blissement						
Pharmac. kand.	195,—	170,—	100,—	240,—	150,—	150,—
Pharmaciennes						
Veikalvedes	160,—	130,—	50,—	500,—	135,—	135,—
Femmes gér. d'un mag.						
Rēķinvedes	155,—	145,—	70,—	240,—	135,—	135,—
Comptables (f.)						
Bandāzistes		125,—	110,—	150,—	135,—	135,—
Bandagistes (f.)						
Mašīn. (sten.)	125,—	110,—	50,—	190,—	115,—	115,—
Dactylographes (f.)						
Kantoristes	120,—	100,—	40,—	250,—	105,—	105,—
Commis de bu- reau (f.)						
Mūziķes	125,—	100,—	60,—	210,—	105,—	105,—
Musiciennes						
Kasieres, veik.	110,—	85,—	35,—	240,—	90,—	90,—
Caissières de mag.						
Laborantes	130,—	75,—	45,—	160,—	90,—	90,—
Laborantes						
Pārdevējas	100,—	80,—	30,—	220,—	80,—	80,—
Vendeuses						
Saimnieces	105,—	80,—	40,—	135,—	80,—	80,—
Ménagères						
Iesvērējas (fas.)	80,—	80,—	40,—	140,—	80,—	80,—
Emballeuses (péseuses)						
Bufetes pārz.	95,—	75,—	45,—	125,—	75,—	75,—
Dames de buffet						
Drogistes	130,—	75,—	60,—	100,—	75,—	75,—
Droguistes (f.)						
Apkopējas	70,—	60,—	25,—	100,—	60,—	60,—
Femmes de ménage						
Kalpones		55,—	25,—	125,—	55,—	55,—
Servantes						
Kantoņa māc.	45,—	45,—	20,—	100,—	50,—	50,—
Apprenties de bureau						
Vietu ier., kino	55,—	45,—	25,—	100,—	45,—	45,—
Billeteuses (cin.)						

Tirdzniecības uzņēmumu darbinieku algas 1936. gadā lielākai daļai arodu bijušas zemākas nekā 1930. gadā. Augstākās algas (izpeļņas) nekā 1930. gadā bijušas: inženieriem-mēhāniķiem par 13%, uzņēmumu kasiešiem par 5%, provizoru palīgiem par 10%, aptieku asistentiem par 6%, rēķinvežiem par 3%, kantoristiem par 4%; darbiniecēm sievietēm algas 1936. g. viscauri zemākas nekā 1930. g., izņemot kantoņa mācekles, kuņām alga par 11% augstāka.

Salīdzinot vidējo izpeļņu 1936. gadā ar vidējo izpeļņu 1935. g., redzams, ka vairumam arodu izpeļņa cēlusies, vai vismaz palikusi iepriekšējā gada līmenī.

Izpeļņa 1936. g., salīdzinot ar iepriekšējo gadu, cēlusies: direktoriem par 7%, prokūristiem par 4%, nodaļu vadītājiem par 14%, inženieriem-ķīmiķiem par 33%, inženieriem-mēhāniķiem par 7%, darbiniecēm par 29%, provizoriem par 2%, uzņēmumu kasiešiem par 10%, veikalvežiem par 2%, mūziķiem par 6%, ekspedītoriem par 3%, pulksteņtaisītājiem par 3%, koku škirotājiem par 14%, kino pārziņiem par 3%, sētniekiem par 6%, izsūtāmiem par 11%; darbiniecēm-sievietēm izpeļņa cēlusies šādos arodos: grāmatvedēm par 10%, uzņēmumu kasierēm par 11%, veikalvedēm par 4%, bandāzistēm par 8%, mašīnrakstītājām un kantoristēm par 5%, mūziķēm par 5%, veikalu kasierēm par 6%, laborantēm par 20% un kantoņa mācekļēm par 11%.

Izpeļņa 1936. g. kritusies: grāmatvežiem par 2%, korespondentiem par 15%, rēķinvežiem par 14%, bufešu pārziņiem par 7%, soferiem par 4%, zeltkaļiem par 40%, drogistiem par 4%, veikalu kasiešiem par 8%; provizoru palīdzēm par 5%, korespondentēm par 3%, farmācijas kandidatēm par 12%, rēķinvedēm par 7%.

Izpeļņa bez pārmaiņām palikusi: provizoru palīgiem, pavāriem, aptieku asistentiem, pārdevējiem, kantoristiem, vāžoniem, sargiem un kantoņa mācekļiem; tāpat bez pārmaiņām palikušas algas šādām darbiniecēm: pārdevējām, saimniecēm, iesvērējām, bufetes pārziņēm, drogistēm, apkopējām, kalponēm un kino vietu ierādītājām.

Tirdzniecības uzņēmumos nodarbinātā administrāтивā, kantoņa un tehniskā personālā algas (izpeļņas), caurmērā ņemot, 1936. gadā bijušas par apm. 14% zemākas nekā 1930. gadā, bet par 3% augstākas nekā 1935. gadā.

Kalpotāju un strādnieku algas šais uzņēmumos 1936. gadā, salīdzinot ar 1930. g., zemākas par 14%, bet, savukārt, augstākas nekā 1935. gadā caurmērā par 6%.

Izpeļņa atsevišķos tirdzniecības uzņēmumos var stipri atšķirties no aplūkotās vidējās izpeļņas, kā tas redzams arī novērojot augstākās un zemākas algu likmes dažādos arodos.

Algās aģentūras un komisijas uzņēmumos.

Salaires dans les établissements d'agence et de commission.

Šai grupā ieskaitītas preču aģentūras (kā tirdzniecībā iekšzēmē, tā arī tirdzniecībā ar ārzemēm), filmu un laikrakstu aģentūras, ārzemju firmu pārstāvības un kantoņi, un cita veida aģentūras un komisijas uzņēmumi.

Algas aģentūras un komisijas uzņēmumos Rīgā (mēnešalgas latos).

Salaires dans les établissements d'agence et de commission à Riga (salaires mensuels en lats).

Virieši: Hommes:	1936. g.					
	1930. g. Vid. izpelņa Gains moyens	1935. g. Vid. izpelņa Gains moyens	Likme Taux		Vid. izpelņa Gains moyens	
			Min.	Maks.		
Direktori	995,—	715,—	200,—	2.100,—	695,—	
Directeurs						
Virsrāmatveži	745,—	620,—	400,—	1.575,—	655,—	
Teneurs de livres en chef.						
Nodaļu vadīt.	405,—	440,—	100,—	1.200,—	480,—	
Chefs de section						
Prokūristi	510,—	385,—	140,—	815,—	415,—	
Fondés de pro-curation						
Darbveži	445,—	375,—	150,—	835,—	370,—	
Gérants d. 2. cl.						
Kasieři, uzņ.	290,—	275,—	120,—	500,—	310,—	
Caissiers d'éta-bissement						
Veikalveži	360,—	310,—	150,—	450,—	300,—	
Gérants de mag.						
Aģenti	250,—	280,—	50,—	1.000,—	295,—	
Agents						
Inženieri	500,—	390,—	150,—	800,—	290,—	
Ingénieurs						
Korespondenti	280,—	265,—	200,—	570,—	280,—	
Correspondants						
Deklar. muitas	255,—	260,—	145,—	670,—	280,—	
Agents de dou-ane						
Grāmatveži	295,—	260,—	80,—	930,—	265,—	
Teneurs de livres						
Soferi	180,—	160,—	120,—	240,—	175,—	
Chauffeurs						
Rēķinveži	185,—	180,—	55,—	400,—	170,—	
Comptables						
Pārdevēji	205,—	175,—	60,—	500,—	170,—	
Commis-vendeurs						
Ekspeditori	170,—	200,—	60,—	350,—	165,—	
Expéditeurs						
Kantoristi	160,—	145,—	40,—	420,—	165,—	
Commis de bureau						
Vāzņi	115,—	105,—	110,—	160,—	125,—	
Voituriers						
Sargi	95,—	80,—	50,—	110,—	85,—	
Gardiens						
Sētnieki	110,—	75,—	45,—	120,—	75,—	
Valets de cour						
Izsūtāmie	65,—	70,—	30,—	215,—	65,—	
Garçons de course						
Kantoņa māc.	55,—	50,—	20,—	100,—	55,—	
Apprentis de bureau						
Sievietes: Femmes:						
Kasieres, uzņ.	180,—	175,—	100,—	360,—	195,—	
Caissières d'éta-bissement						
Grāmatvedes	220,—	185,—	90,—	300,—	185,—	
Teneurs de livres						
Rēķinvedes	190,—	180,—	60,—	250,—	180,—	
Comptables (f.)						
Korespondentes	175,—	170,—	80,—	300,—	165,—	
Correspondantes						
Mašīnrakstītājas	170,—	140,—	50,—	250,—	140,—	
Dactylogr. (f.)						
Kantoristes	130,—	105,—	40,—	220,—	115,—	
Commis de bu-reau (f.)						
Kasieres, veik.		130,—	50,—	100,—	85,—	
Caissières de magasin						
Pārdevējas	115,—	65,—	40,—	80,—	65,—	
Vendeuses						
Apkopējas	65,—	50,—	30,—	80,—	50,—	
Femmes de ménage						
Kantoņa māc.	55,—	30,—	20,—	40,—	30,—	
Apprenties de bureau						

Aģentūras un komisijas uzņēmumu darbinieku algas 1936. gadā daļai arodu zemākas nekā 1930. g.: augstākas algas bijušas šādiem arodiem: nodaļu vadītājiem (par 19%), uzņēmumu kasieři (7%), aģentiem (18%), muitas deklarantiem (10%), kantoristiem (3%), vāzņiem (9%), uzņēmumu kasieři (8%).

Salīdzinot vidējo izpelņu 1936. gadā ar izpelņu 1935. gadā, novērojama algu paaugstināšanās daudzos arodos. Izpelņa 1936. g. augstāka nekā 1935. g. šādos apmēros: virsrāmatvežiem par 6%, nodaļu vadītājiem par 9%, prokūristiem par 8%, uzņēmumu kasieři par 13%, aģentiem par 5%, korespondentiem par 6%, muitas deklarantiem par 8%, grāmatvežiem par 2%, kantoristiem par 14%, kantoņa mācekļiem par 10%, šoferiem par 9%, vāzņiem par 19%, sargiem par 6%; uzņēmuma kasieři par 11%, kantoristēm par 10%.

Izpelņa 1936. g. samazinājusies: direktoriem par 3%, darbvežiem par 1%, veikalvežiem par 3%, inženieriem par 26%, rēķinvežiem par 6%, pārdevējiem par 3%, ekspeditoriem par 17%, izsūtāmiem par 7%; korespondentiem par 3% un veikala kasieři par 35%.

Izpelņa bez pārmaiņām palikusi: grāmatvedēm, rēķinvedēm, mašīnrakstītājām, pārdevējām, apkopējām, kantoņa mācekļiem un sētniekiem.

Izpelņa, ņemot caurmērā visu aģentūras un komisijas uzņēmumos nodarbināto administratīvo, kantoņa un tehnisko personālu, 1936. gadā bijusi par 4% augstāka nekā 1935. g., bet kalpotājiem un strādniekiem tā par 4% zemāka.

Salīdzinot ar 1930. gadu, izpelņa 1936. g. administratīvam, kantoņa un tehniskam personālam bijusi tāda pati, bet kalpotājiem un strādniekiem par 24% zemāka.

Algas naudas iestādēs.

Appointments dans des institutions financières.

Privāto naudas iestāžu — banku, kredītbiedrību, krājaizdevu kasu — un apdrošināšanas uzņēmumu darbinieku mēnešalgas bijušas šādas:

Algas privātās naudas iestādēs Rīgā (mēnešalgas latos).

Appointments dans les institutions financières privées à Riga.

Virieši: Hommes:	1936. g.					
	1930. g. Vid. izpelņa Gains moyens	1935. g. Vid. izpelņa Gains moyens	Likme Taux		Vid. izpelņa Gains moyens	
			Min.	Maks.		
Direktori	1.590,—	980,—	200,—	2.500,—	890,—	
Directeurs						
Darbveži	990,—	550,—	140,—	1.760,—	555,—	
Gérants						
Virsrāmatveži	650,—	515,—	300,—	1.265,—	495,—	
Teneurs de livres en chef.						
Prokūristi	555,—	485,—	180,—	800,—	490,—	
Fondés de pro-curation						
Virskasieři	575,—	425,—	170,—	800,—	410,—	
Caissiers en chef						
Nodaļu vadīt.	525,—	370,—	110,—	450,—	345,—	
Chefs de section						
Grāmatveži	370,—	240,—	100,—	565,—	260,—	
Teneurs de livres						
Korespondenti	445,—	225,—	150,—	250,—	240,—	
Correspondants						

Virieši: Hommes:	1930. g.		1936. g.		Vid. izpeļņa Gains moyens
	Vid. izpeļņa Gains moyens		Likme Taux		
	Min.	Maks.	Min.	Maks.	
Kasieři, uzņēm. Caissiers d'entreprises	290,—	225,—	75,—	350,—	230,—
Rēķinveži . . .	355,—	215,—	75,—	465,—	215,—
Kantoristi . . .	230,—	200,—	60,—	485,—	185,—
Skait., naudas Compteurs d'argent	205,—	185,—	100,—	235,—	185,—
Šveicari . . .	145,—	115,—	70,—	195,—	125,—
Apkalpotāji . . .	135,—	110,—	50,—	150,—	115,—
Sētnieki . . .	115,—	95,—	40,—	150,—	100,—
Kurjeri (izsūt.) Courriers (Garçons de course)	90,—	105,—	25,—	205,—	90,—
Kantoņa māc. Apprentis de bureau	65,—	75,—	30,—	100,—	65,—
Sievietes: Femmes:					
Darbvedes . . .	345,—	255,—	140,—	350,—	270,—
Korespondentes Correspondantes	260,—	210,—	120,—	265,—	205,—
Grāmatvedes . . .	225,—	160,—	75,—	300,—	195,—
Rēķinvedes . . .	305,—	170,—	90,—	200,—	160,—
Kasieŗes, uzp. Caissières d'entreprises	150,—	140,—	75,—	220,—	155,—
Mašīnr. (sten.) Dactylogypistes (sténogr.)	210,—	145,—	50,—	265,—	145,—
Kantoristes Commis de bureau (f.)	170,—	125,—	50,—	275,—	130,—
Tēlefonistes . . .	110,—	115,—	75,—	195,—	130,—
Apkopējas Femmes de ménage	75,—	75,—	30,—	90,—	70,—
Sētnieces . . .	110,—	55,—	30,—	95,—	55,—

Algas kreditiestāžu un apdrošināšanas uzņēmumu darbiniekiem 1936. gadā zemākas nekā 1930. g. visos galvenos arodos. Tikai tēlefonistes un uzņēmumu kasieres saņēmušas augstākas algas, kurjeri un kantoņa mācekļi tādas pašas kā 1930. g., bet pārējie zemākas. Algas direktoriem zemākas nekā 1930. g. par 44%, tāpat arī banku darbvežiem par 44%, bet korespondentiem par 46%; pārējo banku un apdrošināšanas uzņēmumu darbinieku-vīriešu algas par 10—34% zemākas, bet darbinieču-sieviešu par 7—31%, izņemot rēķinvedes, kurām izpeļņa par 48%, un sētnieces, kurām tā par 50% zemāka nekā 1930. gadā.

Salīdzinot izpeļņu pēdējā — 1936. gadā — ar izpeļņu gadu iepriekš, redzams sekojošais: Izpeļņas cēlušās darbvežiem par 1%, prokūristiem par 1%, grāmatvežiem par 8%, korespondentiem par 7%, uzņēmumu kasieŗiem par 2%, šveicāriem par 9%, apkalpotājiem un sētniekiem par 5%; darbiniecēm-sievietēm izpeļņa cēlusies: darbvedēm par 6%, grāmatvedēm par 22%, uzņēmumu kasieŗēm par 11%, kantoristēm par 4% un tēlefonistēm par 13%.

Izpeļņa kritusies: direktoriem par 9%, virsrāmatvežiem un virskasieŗiem par 4%, nodaļu vadītājiem par 7%, kantoristiem par 7%, kurjeriem par 14% un kantoņa mācekļiem par 13%; darbiniecēm-sievietēm izpeļņa samazinājusies: korespondentiem par 2%, rēķinvedēm par 6%, apkopējam par 7%.

Bez pārmaiņām 1936. gadā palikušas šādu darbinieku algas: rēķinvežu, naudas skaitītāju, mašīnrakstītāju, sargu un sētnieču.

Administratīvā un kantoņa personāla algas 1936. gadā caurmērā bijušas zemākas nekā 1930. g. par 17%, kalpotāju algas par 5%.

1936. gada izpeļņa, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, caurmērā visam administratīvam un kantoņa personālam par 5% zemāka, bet kalpotājiem palikusī tāda pati kā 1935. g.

Algas transporta uzņēmumos.

Appointements dans les entreprises de transport.

Kuŗu un spedicijas kantoŗos, kā arī autosatiksmē strādājošo darbinieku algas bijušas šādas:

Algas transporta uzņēmumos Rīgā (mēnešalgas latos).

Appointements dans les entreprises de transport à Riga (sal. mens. en lats).

Virieši: Hommes:	1936. g.		Likme Taux		Vid. izpeļņa Gains moyens		
	Vid. izpeļņa Gains moyens		Min.			Maks.	
	1930. g. Vid. izpeļņa Gains moyens	1935. g. Vid. izpeļņa Gains moyens	Min.	Maks.		Min.	Maks.
Prokūristi . . .	730,—	440,—	100,—	800,—	400,—		
Fondés de pro-curation							
Direktori . . .	660,—	465,—	180,—	800,—	450,—		
Directeurs							
Virsrāmatveži	505,—	395,—	150,—	1.050,—	345,—		
Teneurs de livres en chef.							
Darbveži . . .	380,—	360,—	150,—	500,—	310,—		
Gérants							
Fraktētāji . . .	450,—	300,—	100,—	460,—	310,—		
Fréteurs							
Kapteiņi . . .	415,—	250,—	100,—	495,—	285,—		
Capitaines							
Korespondenti	365,—	275,—	100,—	475,—	260,—		
Correspondants							
Rēķinveži . . .	290,—	210,—	150,—	250,—	210,—		
Comptables							
Grāmatveži . . .	335,—	195,—	70,—	300,—	200,—		
Teneurs de livres							
Deklaranti . . .	235,—	190,—	70,—	325,—	200,—		
Agents de douane							
Mēchaniki . . .	315,—	185,—	90,—	310,—	200,—		
Mécaniciens							
Stūrmaņi . . .	255,—	180,—	80,—	260,—	185,—		
Pilotes							
Ekspeditori . . .	200,—	160,—	75,—	300,—	165,—		
Expéditeurs							
Tēlegr., radio . . .	245,—	155,—	135,—	200,—	160,—		
Télégr. (radio)							
Noliktavu pārz. Chefs d'entrepôt	205,—	145,—	100,—	160,—	150,—		
Soferi . . .	165,—	140,—	100,—	200,—	145,—		
Chauffeurs							
Kantoristi . . .	170,—	135,—	40,—	315,—	140,—		
Commis de bureau							
Pavāri . . .	200,—	115,—	100,—	155,—	125,—		
Cuisiniers							
Bocmaņi . . .	180,—	110,—	80,—	140,—	115,—		
Bossemens							
Sētnieki . . .	125,—	110,—	70,—	130,—	100,—		
Valets de cour							
Vāzoni . . .	135,—	90,—	60,—	145,—	90,—		
Voituriers							
Matroŗi . . .	135,—	85,—	45,—	135,—	90,—		
Matelots							

Virieši: Hommes:	1930. g. Vid. izpeļņa Gains mājens		1936. g. Likme Taux:		Vid. izpeļņa Gains mājens
	1930. g. Vid. izpeļņa Gains mājens	1935. g. Vid. izpeļņa Gains mājens	Min.	Maks.	
Apkalpotāji <i>Gens de service</i>	100,—	95,—	60,—	145,—	70,—
Sargi <i>Gardiens</i>	95,—	60,—	40,—	130,—	65,—
Kantoņa māc. <i>Apprentis de bureau</i>	60,—	40,—	20,—	80,—	45,—
Nekval. strādņ. <i>Ouvr. non qualif.</i>	135,—	105,—	55,—	170,—	105,—
Sievietes: Femmes:					
Grāmatvedes <i>Teneuses de livres</i>	195,—	180,—	100,—	230,—	170,—
Mašīnrakstītājas <i>Dactylographes</i>	190,—	140,—	50,—	255,—	130,—
Rēķinvedes <i>Comptables</i>	175,—	120,—	85,—	140,—	115,—
Kantoristes <i>Commis de bureau (f.)</i>	120,—	100,—	40,—	150,—	95,—
Apkopējas <i>Femmes de ménage</i>	75,—	55,—	30,—	85,—	55,—

Transporta nozarē nodarbināto darbinieku-mēnešnieku izpeļņa 1936. gadā cēlusies šādos arodos: prokūristiem par 5%, fraktētājiem par 3%, kapteiņiem par 14%, grāmatvežiem par 3%, deklarantiem par 5%, mēhāniķiem par 8%, stūrmaņiem par 3%, ekspeditoriem par 3%, radiotēlegrafistiem par 3%, noliktavu pārziņiem par 3%, šoferiem par 4%, kantoristiem par 4%, pavāriem par 9%, bocmaņiem par 5%, matrožiem par 6%, sargiem par 8% un kantoņa mācekļiem par 13%.

Izpeļņa 1936. gadā kritusies: direktoriem par 3%, virsgrāmatvežiem par 13%, darbvežiem par 14%, korespondentiem par 5%, sētniekiem par 9%, apkalpotājiem par 26%; darbiniecēm-sievietēm izpeļņa kritusies: grāmatvedēm par 6%, mašīnrakstītājām par 7%, rēķinvedēm par 4% un kantoristēm par 5%.

Nekvalificētu strādnieku izpeļņa transporta uzņēmumos 1936. gadā palikusi bez pārmaiņām, t. i. tāda pati kā gadu iepriekš.

Salīdzinot ar 1930. g., algas transporta nozarē 1936. g. caurmērā zemākas par apm. 23%.

Bez darbiniekiem-mēnešniekiem, transporta nozarē nodarbināti arī strādnieki ar dienas algu, kā, piem., strādnieki pie kuģu iekraušanas un izkraušanas darbiem. Ostas strādnieku (nekvalificētu) algas par 8 darba stundām bijušas šādas:

1933. g.	Ls 3,85 dienā
1934. g.	„ 3,85 „
1935. g.	„ 3,90 „
1936. g.	„ 4,— „

Kā redzams no šīs nodaļas apskata par darbinieku ar mēnešalgu izpeļņām, tad rūpniecības, tirdzniecības, aģentūras un komisijas uzņēmumos, naudas iestādēs un transporta uzņēmumos, algas vienā un tanī pašā arodā dažādās saimniecības nozarēs bijušas dažādas. Lai iegūtu kopīgu pārskatu par algu līmeni atsevišķos arodos, kā arī par algu kustību šais nozarēs vispār, sniegsim mēnešalgas pa atsevišķiem arodiem kopā visās nozarēs un dar-

binieku-mēnešnieku algu kopindeksu par pēdējiem gadiem.

Darbinieku - viriešu vidējā izpeļņa pa arodiem caurmērā visās nozarēs 1936. g. šāda (darbinieki sarindoti pēc izpeļņas augstuma 1936. g.; skaitlis iekavās rāda pārmaiņas izpeļņā 1935. g. = 100):

Virieši: Hommes:

Direktori Ls 740,— (96), virsmeldeji Ls 740,— (103), aldaři Ls 550,— (102), prokūristi Ls 475,— (102), virsgrāmatveži Ls 475,— (93), uzņēmuma vadītāji Ls 440,— (105), virskasieři Ls 410 (96), darbveži Ls 380,— (103), inženieri-ķimiki Ls 380,— (92), nodaļu vadītāji Ls 380,— (103), redaktori Ls 375,— (88), inženieri-mēhāniķi Ls 365,— (103), eksperti, koku Ls 345,— (93), inspektori Ls 335,— (83), fraktētāji Ls 310,— (103), žurnālisti Ls 300,— (97), akvizīti (slud. vāc.) Ls 295,— (100), juriskonsulti Ls 295,— (109), krāsotāji, tekstila Ls 290,— (112), kapteiņi Ls 285,— (114), meistari Ls 275,— (100), benzina tanku pārziņi Ls 265,— (104), aģenti Ls 260,— (106), farmācijas kand. Ls 255,— (102), grāmatveži Ls 255,— (100), korespondenti Ls 250,— (96), nodaļu vad. palīgi Ls 245,— (104), kasieři, uzņēmuma Ls 240,— (109), darba vadītāji (pulieri) Ls 230,— (94), fotografi Ls 230,— (105), provizoru palīgi Ls 225,— (100), veikalveži Ls 220,— (102), piegriezēji, apģerbu Ls 215,— (98), muitas deklaranti Ls 205,— (103), instruktori Ls 205,— (108), radiotēlegrafisti Ls 200,— (77), kalkulatori Ls 195,— (98), tehniķi Ls 195,— (98), mūziķi Ls 190,— (106), ekspeditori Ls 185,— (97), inkasenti Ls 185,— (106), mēhāniķi Ls 185,— (109), rēķinveži Ls 185,— (97), naudas skaitītāji Ls 185,— (100), skulptori Ls 185,— (95), stūrmaņi Ls 185,— (103), noliktavu pārziņi Ls 180,— (97), kontrolieři Ls 175,— (100), asistenti (aptiekās) Ls 170,— (100), materiālu pieņēmēji Ls 170,— (103), preču uzraugi Ls 170,— (103), koku šķirotaři Ls 165,— (106), konstruktori Ls 165,— (94), darba uzraugi Ls 160,— (103), meistara palīgi Ls 160,— (94), montieři Ls 160,— (119), optiķa palīgi Ls 160,— (103), piegriezēji, apavu Ls 160,— (97), pulksteņtaisītāji Ls 160,— (103), elektromontieři Ls 155,— (97), kantoristi Ls 155,— (100), kīno pārziņi Ls 155,— (103), noliktavu pārz. palīgi Ls 155,— (107), pavāri Ls 155,— (97), atslēdznieki Ls 150,— (100), laukuma pārziņi Ls 150,— (111), mucinieki Ls 150,— (97), piegriezēji, veļas Ls 150,— (103), preču iepircēji Ls 150,— (83), pārdevēji Ls 145,— (104), mašīnisti Ls 140,— (100), šoferi Ls 140,— (97), dārznieki Ls 135,— (113), zīmētāji Ls 135,— (100), bufetes pārziņi Ls 130,— (93), kondītori Ls 130,— (96), drēbnieki Ls 125,— (100), miesnieki Ls 125,— (104), desinieki Ls 120,— (104), droģisti Ls 120,— (96), galdnieki Ls 120,— (109), kasieři, veikala Ls 120,— (96), namdaři Ls 120,— (109), preču izdevēji un iesaiņotāji Ls 120,— (114), bocmaņi Ls 115,— (105), maiznieki Ls 115,— (100), laboranti Ls 110,— (96), mantu pārziņi Ls 110,— (92), stuarti Ls 110,— (92), šveicari Ls 105,— (105), preču pavadoņi Ls 100,— (105), važoņi Ls 95,— (95), apkalpotāji Ls 90,— (86), matroži Ls 90,— (106), sētnieki Ls 90,— (100), trimmeři Ls 90,— (100), frizieři Ls 80,— (94), sargi Ls 80,— (100), kuģu zēni Ls 65,— (100), izsūtāmie Ls 60,— (100), kantoņa mācekļi Ls 55,— (110), mācekļi, aroda Ls 45,— (100), kvalificēti str-ki caurmērā Ls 150,— (103), nekvalificēti str-ki caurmērā Ls 95,— (100).

Sievietes: Femmes:

Darbvedes Ls 225,— (102), grāmatvedes Ls 180,— (109), korespondentes Ls 175,— (100), provizoru palīdzes Ls 175,— (95), nodaļu vadītājas Ls 170,— (103), nodaļu vad. palīdzes Ls 170,— (103), kasieres, uzņēmuma Ls 155,— (103), korektors Ls 155,— (155), piegriezējas, apģērbu Ls 155,— (119), farmācijas kandidātes Ls 150,— (88), meistares Ls 145,— (97), rēķinvedes Ls 145,— (104), veikalvedes Ls 135,— (104), mašīnrakstītājas (steno- tipistes) Ls 130,— (100), noliktavu pārzines Ls 120,— (104), kantoristes Ls 110,— (105), puķu sējējas Ls 110,— (105), stuartes Ls 110,— (100), darba uzraudzes Ls 110,— (100), mūziķes Ls 105,— (105), pavāres Ls 100,— (87), asistentes (aptiekās) Ls 95,— (90), laborantes Ls 95,— (86), kasieres, veikala Ls 85,— (100), darba pieņēmējas Ls 80,— (94), iesvērējas (fasētājas) Ls 80,— (100), pārdevējas Ls 80,— (107), saimnieces Ls 80,— (100), bufetes pārzines Ls 75,— (100), cepurnieces-mo-

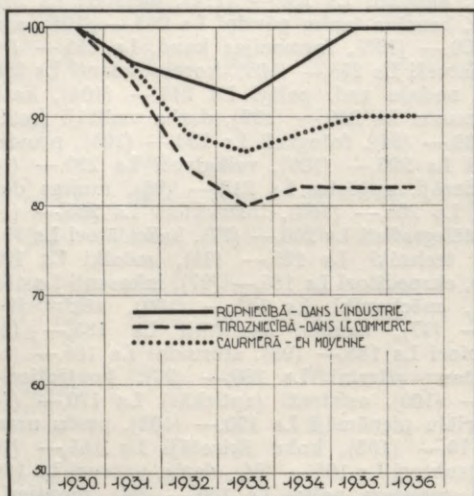
distes Ls 75,— (107), pārmeklētājas, str-ču Ls 70,— (108), šuvējas Ls 70,— (100), praktikantes (aptiekās) Ls 70,— (108), fotolaborantes Ls 65,— (93), frizieres Ls 65,— (100), sardzes Ls 65,— (93), apkopējas Ls 60,— (100), kalpones Ls 55,— (100), nagu kopējas Ls 55,— (85), apkalpotājas, ēd. veik. Ls 50,— (91), kantoņa mācekles Ls 50,— (111), sētnieces Ls 50,— (100), vietu ierādītājas, kīno Ls 45,— (100), izsūtāmās Ls 40,— (114), mācekles, aroda Ls 30,— (86), kvalificētas str-ces caurmērā Ls 75,— (94), nekvalificētas str-ces caurmērā Ls 65,— (100).

Aprēķinot vidējo izpeļņu tirdzniecībā (arī aģentūras un komisijas uzņēm. un naudas iestādēs) un transportā nodarbinātiem darbiniekiem ar mēnešalgu un pēc šīm vidējām izpeļņām tālāk aprēķinot indeksu, dabūjam šādu pārskatu par mēnešnieku algām.

Algu (izpeļņas) indeksi darbiniekiem ar mēnešalgu Rīgā.

Indices des appointements (gains) des travailleurs à rétribution mensuelle à Riga.

	Izpeļņa tirdzniecībā un transportā Gains dans le commerce et dans le transport		Izpeļņa rūpniecībā un transportā Gains dans l'industrie, le commerce et le transport	
	Adm., techn. un kant. pers. Personnel administratif, technique et de bureau	Strād. un kalp. Ouvr. et gens de service	Adm., techn. un kant. pers. Personnel administratif, technique et de bureau	Strād. un kalp. Ouvr. et gens de service
1930.	100	100	100	100
1931.	94	100	95	100
1932.	84	79	88	83
1933.	80	75	86	79
1934.	82	75	88	79
1935.	82	75	90	79
1936.	82	78	90	81

Administrāt., kantoņa un tehniskā personāla algu indeksi 1930.—1936. g. (1930. = 100.).
Nombres-indices des appointements du personnel administratif, technique et de bureau de 1930 à 1936 (1930 = 100).

3. Algas pārējās nozarēs.

Salaires dans les autres branches.

Šeit minēsim mājkalpotāju algas Rīgā. Pēc mājkalpotāju slimu kases ziņām īres namos un privātās māsaimniecībās maksātas šādas algas:

Mājkalpotāju algas Rīgā (latos). Salaires des domestiques à Riga (en lats).

	1935. g.			1936. g.		
	Zem. Min.	Augst. Max.	Vid. Moyens	Zem. Min.	Augst. Max.	Vid. Moyens
Algas mēnesī, ieskaitot naturālijas Salaires mensuels y compris rétribut. en nature						
Sveicāri Concierges	60,—	80,—	65,—	30,—	80,—	60,—
Sētnieki Valets de cour	23,20	144,—	60,—	23,20	144,—	72,—
Kurinātāji (centr.) Chauffeurs p. ch. centr.	22,20	90,—	32,20	22,20	96,—	37,20
Šoferi Chauffeurs (d'autom.)	72,—	144,—	96,—	72,—	144,—	96,—
Kalpones Servantes	42,80	76,80	55,20	47,80	88,80	52,80
Aukles Bonnes d'enfants	52,80	88,80	70,80	64,80	100,80	76,80
Augšējās algās ieskaitīta: Dans les salaires susdits sont inclus:						
a) Dzīvokļa īre un pārtika a) Loyer et nourriture:						
Kalponēm P. servantes	32,80	36,80	33,20	32,80	38,80	32,80
Auklēm P. bonnes d'enfants	32,80	38,80	35,80	34,80	40,80	36,80
b) Dzīvokļa īre b) Loyer:						
Sētniekiem P. valets de cour	7,20	24,—	10,—	7,20	24,—	12,—
Kurinātājiem P. chauffeurs p. ch. centr.	7,20	15,—	7,20	7,20	16,—	7,20
Šoferiem P. chauffeurs (d'autom.)	12,—	24,—	16,—	12,—	24,—	16,—

Mājkopotāju algas sētniekiem, kurinātājiem un šoferiem ietver kā algu naudā, tā arī saņemta brīvā dzīvokļa īri, bet alga kalponēm un auklēm — dzīvokļa īri un pārtiku. Visas šīs naturālījas novērtētas pēc slimo kases noteiktām normām.

Vidējās algas pēdējā gadā ceļušās šādiem mājkopotājiem: sētniekiem par Ls 12,— mēnesī jeb 20%, kurinātājiem par Ls 5,— mēnesī jeb 16% un auklēm par Ls 6,— mēnesī jeb 8%.

Algās samazinājušās šveicariem par Ls 5,— mēnesī jeb 8% un kalponēm par Ls 2,40 mēnesī jeb 4%; šoferu algas pēdējā gadā palikušas bez pārmaiņām.

4. Reālalgas. Salaires réels.

Ar reālgu saprot nominālgas attiecību pret dzīves dārdzību. Šo attiecību noteic pēc divu indeksu rindām: nominālgu indeksu un dzīves dārdzības indeksu, kas abi aprēķināti pie vienādas bāzes.

$$\text{Reālgas indekss} = \frac{\text{nominālgas indekss}}{\text{dzīves dārdzības indekss}} \times 100.$$

Reālgas indekss jeb isāki reālīga rāda pārmaiņas, kādas notikušas algas saņēmēja dzīves līmenī saimnieciskā ziņā. Reālgas indeksa celšanās rāda algotā darbinieka stāvokļa uzlabošanu, bet krišanās — pasliktināšanos.

Reālgas indeksa celšanās var notikt:

- ceļoties nominālgām, bet dzīves dārdzībai paliekot nemainīgai vai kritot;
- nominālgām paliekot nemainīgām, bet dzīves dārdzībai kritot;
- ceļoties nominālgām straujāk nekā tanī pat laikā dzīves dārdzībai.

Reālgu krišanās notiek pie pretējiem apstākļiem:

- kritot nominālgām, bet dzīves dārdzībai paliekot nemainīgai vai ceļoties;
- nominālgām paliekot nemainīgām, bet dzīves dārdzībai ceļoties;
- kritot nominālgām straujāk nekā tanī pat laikā krit dzīves dārdzība.

Šai apskatā minēsim reālgas indeksus administratīvam, tehniskam un kantoņa personālam (ar mēneša algu) Rīgas tirdzniecības, rūpniecības un transporta uzņēmumos, rūpniecības strādnieku reālgas Rīgā un strādnieku reālgas provincē.

Administratīvā, tehniskā un kantoņa personāla reālgas indeksi (vidējās izpeļņas indeksa attiecība pret dzīves dārdzības indeksu ierēdņiem Rīgā, 1930. g. = 100) bijuši šādi:

Reālgas administratīvam, tehniskam un kantoņa personālam Rīgā.

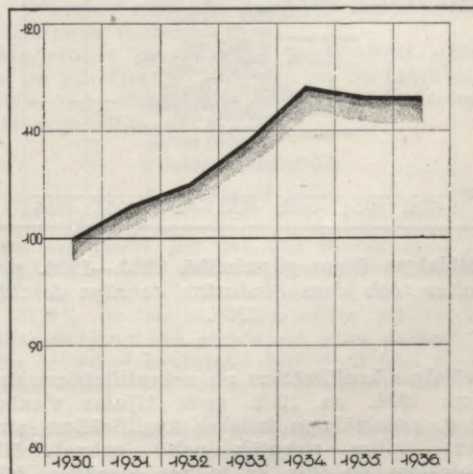
Salaires réels — au personnel administratif, technique et de bureau à Riga.

Virieši: Hommes:	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.
Direktori Directeurs	100	110	96	97	104	110	105
Grāmatveži Teneurs de livres	100	105	106	108	113	111	111
Kasieři, uzņēm. Caissiers d'établissement	100	103	98	103	105	105	115
Rēķinveži Comptables	100	94	92	94	105	101	99
Korespondenti Correspondants	100	102	102	105	121	110	106

	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.
Kantoristi Commis de bureau	100	104	102	105	112	111	111
Veikalveži Gérants de magasins	100	113	99	95	95	91	94
Pārdevēji Vendeurs	100	107	97	101	111	110	114
Inženieri, ķīm. un mēch. Ingénieurs-chim. et mēch.	100	111	114	128	140	133	130
Meistari Contremaitres	100	102	104	113	116	113	113
Šoferi Chauffeurs	100	107	108	108	114	116	112
Izsūtāmie Garçons de course	100	110	111	99	113	103	103
Sievietes: Femmes:							
Grāmatvedes Teneuses de livres	100	104	98	104	110	106	115
Rēķinvedes Comptables (f.)	100	94	90	94	92	93	95
Korespondentes Correspondantes	100	99	98	108	110	113	113
Kantoristes Commis de bureau (f.)	100	99	96	103	100	101	106
Mašīnrakstītājas Dactylographes (f.)	100	104	100	103	109	105	105
Pārdevējas Vendeuses	100	110	106	104	110	108	115

Kā redzams no tabulas skaitļiem, reālgas atsevišķiem arodiem bijušas dažādas, jo nominālgas, salīdzinot ar 1930. g., katrā arodā mainījušas dažādi. Tā, piem., nominālgas indekss direktoriem 1936. g. (bāze 1930.—100) bijis 84, grāmatvežiem 89, rēķinvežiem 79 u. t. t.. Arī salīdzinot reālgas indeksus vienos un tais pašos arosos 1935. g. un 1936. g. redzamas ievērojamas pārmaiņas. Šīs pārmaiņas galvenā kārtā atkarīgas no pārmaiņām nominālgās.

Administratīvā, kantoņa un tehniskā personāla reālgas visos tabulā pieminētos arosos, izņemot rēķinvežus (-des) un veikalvežus, augstākas nekā 1930. g.

Reālgas administr., kantoņa un techn. personālam tirdzn., rūpn. un transporta uzņēmumos Rīgā 1930.—1936. g.

Salaires réels du personnel administratif, technique et de bureau dans les entreprises commerciales, industrielles et de transport à Riga de 1930 à 1936 (1930=100).

Aprēķinot reālalgas indeksu visam administratīvam, tehniskam un kantoņa personālam Rīgā, dabūjam šādus skaitļus: 1930. g. — 100, 1931. g. — 103, 1932. g. — 105, 1933. g. — 109, 1934. g. — 114, 1935. g. — 113, 1936. g. — 113.

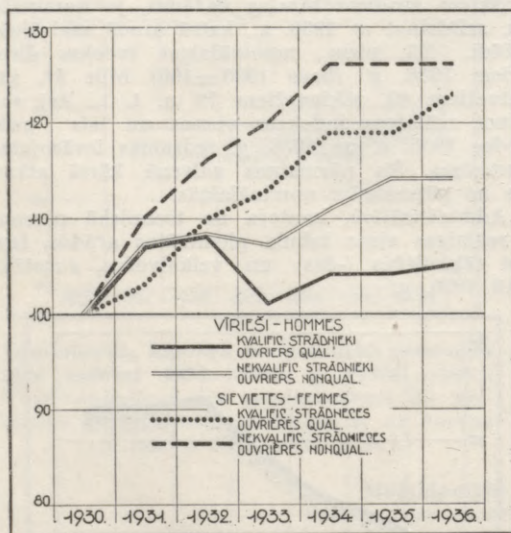
Tā tad reālalgas indekss šīs grupas darbiniekiem 1936. gadā palicis tāds pats kā 1935. gadā, un tas par 13 punktiem pārsniedz 1930. gadu.

Tālāk minēsim reālalgas strādniekiem (ar stundas vai dienas algu) Rīgas rūpniecībā.

Reālalgas strādniekiem-dieniniekiem Rīgas rūpniecībā.

Salaires réels aux ouvriers-journaliers dans l'industrie de Riga.

	Vīrieši Hommes		Sievietes Femmes	
	Kvalif. Qualif.	Nekvalif. Non qual.	Kvalif. Qualif.	Nekvalif. Non qual.
1930.	100	100	100	100
1931.	107	107	103	110
1932.	108	108	110	116
1933.	101	107	113	120
1934.	104	111	119	126
1935.	104	114	119	126
1936.	105	114	123	126

Reālalgas Rīgas rūpniecībā 1930.—1936. g.
Salaires réels dans l'industrie de Riga de 1930 à 1936.

Reālalgas kvalificētiem un nekvalificētiem strādniekiem 1931. un 1932. gadā bijušas vienādas. 1933. g. nominālgas indekss kvalificētiem strādniekiem krities straujāk nekā nekvalificētiem strādniekiem un līdz ar to pie vienādas dzīves dārdzības (kā kvalificētiem, tā nekvalificētiem strādniekiem), reālalgas indekss kvalificētiem strādniekiem samazinājās. Šī diference reālalgas indeksā starp kvalificētiem un nekvalificētiem strādniekiem paliek arī turpmākos gados. 1936. gadā reālalgas indekss kvalificētiem rūpniecības strādniekiem Rīgā bijis par 5 punktiem augstāks nekā 1930. gadā, jo kamēr nominālgas 1936. g.

šīs grupas strādniekiem bija kritušās par 23%, dzīves dārdzība tai pat laikā samazinājusies vēl vairāk — par 27%.

Reālalgas indekss nekvalificētiem strādniekiem Rīgas rūpniecībā 1936. gadā bijis tāds pats kā 1935. g., bet par 14 punktiem augstāks nekā 1930. gadā; augstāku reālalgas indeksu 1936. g. izsauc tas apstākļi, ka nominālgas nekvalificētiem strādniekiem laikā no 1930. g. līdz 1936. g. kritusies par 17%, bet dzīves dārdzība par 27%.

Strādnieču — kvalificētu un nekvalificētu — reālalgas indekss līdz 1934. gadam (iesk.) cēlies gadu no gada: kvalificētu strādnieču nominālgām pakāpeniski samazinoties, no 100 1930. g. uz 86 1934. gadā un nekvalificētu strādnieču nominālgām no 100 uz 91, dzīves dārdzība kritusi par 28%; 1935. gadā kā nominālgas, tā dzīves dārdzība cēlusies par 1 punktu, līdz ar ko reālalgas indekss nav mainījies, t. i. palicis tāds pats kā 1934. g.

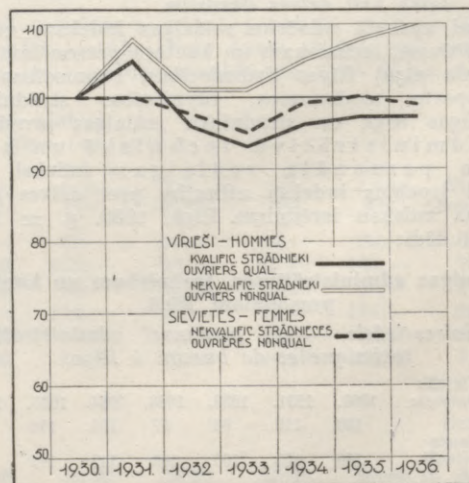
1936. gadā ceļoties kvalificēto strādnieču nominālgām par 3 punktiem, pacēlies arī reālalgas indekss (par 4 punktiem), kas līdz ar to par 23 punktiem augstāks nekā 1930. gadā; nekvalificētiem strādniečiem, kuŗām nominālgas celšanās pēdējā gadā nav novērojama, nemainīgs (t. i. tāds pats kā 1935. g.) palicis arī reālalgas indekss, kas par 26 punktiem augstāks nekā 1930. g.

Reālalgas strādniekiem provinces pilsētās uzrāda šādus skaitļus:

Reālalgas strādniekiem provinces pilsētās.

Salaires réels des ouvriers des villes provinciales.

	Vīrieši Hommes		Sievietes Femmes
	Kvalif. Qualif.	Nekvalif. Non qual.	Nekvalif. Non qual.
1930.	100	100	100
1931.	105	108	100
1932.	96	101	98
1933.	93	101	95
1934.	96	105	99
1935.	97	108	100
1936.	97	110	99

Reālalgas strādniekiem provincē
1930.—1936. g.

Salaires réels pour les ouvriers en province de 1930 à 1936.

Provinces pilsētās strādnieku-dieninieku nominālgas ar 1932. gadu kritušās straujāk (salīdzinot ar algām 1930. g.), nekā Rīgā; dzīves dārdzība provincē, turpretim, samazinājusies apm. tādus pat apmēros kā Rīgā, līdz ar to strādnieku reālgas indeksu (1930. g. = 100) provincē viscaur zemāki nekā attiecīgi indeksi Rīgā.

1936. gadā kvalificētu strādnieku reālgas indekss bijis tāds pats kā 1935. g., jo nominālgas indekss gan cēlies par 1 punktu, bet par tik-

pat cēlusies arī dzīves dārdzība. Nekvalificēto strādnieku nominālgas pēdējā gadā cēlusies par 2 punktiem, dzīves dārdzība par 1 punktu, un gala rezultātā nekvalificētu strādnieku reālgas 1936. gadā par 2 punktiem augstāka nekā 1935. gadā un par 10 punktiem augstāka nekā 1930. g.

Nekvalificētu strādnieku nominālgām nemainoties, bet dzīves dārdzībai pieaugot, reālgas 1936. g. par 1 punktu zemāka (99) nekā 1930. un 1935. gadā.

III. Darba tirgus un sabiedriskie darbi.

Marché du travail et travaux publics.

1. Darba tirgus laukos.

Marché du travail à la campagne.

Darba tirgu laukos arvien vēl iezīmē strādnieku trūkums. Vasaras sezonā lauku darbos pārvietojas daļa pilsētas strādnieku, notiek arī strādnieku pārgrupēšanās atsevišķu apgabalu starpā (strādnie-

ki no Latgales pārvietojas uz pārējiem apgabaliem), bet, neskatoties uz visām šīm maiņām, arvien vēl bijusi nepieciešamība vasaras darbu sezonai saistīt ārzemju strādniekus.

Pagastos ieceļojušo strādnieku skaitu redzam no šādas tabulas.

Pagastos ieceļojušo strādnieku skaits.
Nombre des ouvriers immigrés dans les communes rurales.

Apgabali Provinces	No pilsētām Des villes		No ārzemēm De l'étranger		No Latgales De la Latgale		Pavisam Total général	
	skaitis nombre	%	skaitis nombre	%	skaitis nombre	%	skaitis nombre	%
Vidzemē	8.230	38,22	15.607	39,27	8.518	50,06	32.355	41,32
Kurzemē	4.339	20,15	5.978	15,04	966	5,68	11.283	14,41
Zemgalē	7.939	36,87	17.300	43,52	7.531	44,26	32.770	41,85
Latgalē	1.026	4,76	864	2,17	—	—	1.890	2,42
Kopā Total								
1936. g.	21.534	100,00	39.749	100,00	17.015	100,00	78.298	100,00
1935. g.	22.407		34.209		16.859		73.475	
1934. g.	21.391		22.854		18.871		63.116	
1933. g.	20.622		12.404		15.321		48.347	

Pagastos 1936. gadā tā tad ieceļojuši pavisam 78.298 strādnieki jeb par 6,6% vairāk nekā gadu iepriekš. No šī skaita no ārzemēm iebrukuši 39.749 jeb 50,8% no visiem pagastos ieceļojušiem strādniekiem, pilsētas devušas 21.534 strādniekus jeb 27,5%, bet no Latgales pārējos valsts apgabalos pārvietojušies 17.015 strādnieki jeb 21,7%.

Ieceļojušie strādnieki galvenā kārtā strādājuši kā laukstrādnieki, kas redzams no šādas tabulas:

Ieceļojušie strādnieki pēc darba nozarēm 1936. g. Ouvriers immigrés par branches du travail.

	Vir. m.	Siev. f.	Kopā Total	
			1936. g.	1935. g.
Laukstrādnieki	29.888	36.359	66.247	61.835
Ouvriers agricoles				
Meža strādnieki	3.264	92	3.356	2.971
Ouvriers forestiers				
Būvstrādnieki	1.172	19	1.191	898
Ouvriers en bâtiment				
Grāvrāči un ceļu strādnieki	2.325	30	2.355	2.747
Piocheurs et cantonniers				
Strādnieki citos darbos	3.029	2.120	5.149	5.024
Ouvriers à autres travaux				
Kopā Total	39.678	38.620	78.298	73.475

1936. gadā 84,6% no visiem ieceļojušiem strādniekiem bijuši laukstrādnieki, 4,3% strādnieki mežu darbos, 1,5% būvstrādnieki, 3,0% grāvrāči un

ceļu strādnieki un pārējie 6,6% strādnieki citos vai gadījuma darbos.

Atgriežoties pie pagastos ieceļojušiem strādniekiem no pilsētām, no ārzemēm un no Latgales, apskatīsim šo strādnieku novietošanos atsevišķos valsts apgabalos.

Pilsētu strādnieki.

Ouvriers de ville.

1936. gadā pagastos pavisam ieceļojuši 21.534 pilsētu strādnieki jeb par 873 mazāk nekā gadu iepriekš. No šiem strādniekiem lauku darbos novietojušies 15.465 (7.201 vīrietis, 8.264 sievietes), t. i. 71,8% no visiem ieceļojušiem pilsētniekiem, kamēr pārējie 6.069 strādājuši citos darbos.

No pilsētām ieceļojušie laukstrādnieki pa atsevišķiem valsts apgabaliem novietojušies šādi:

No pilsētām pagastos ieceļojušie laukstrādnieki 1936. g. Ouvriers agricoles immigrés en 1936 dans les communes rurales des villes.

	Vīrieši m.	Sievietes f.	Kopā Total
Vidzemē	2.570	3.033	5.603
Kurzemē	1.389	1.708	3.097
Zemgalē	2.973	3.258	6.231
Latgalē	269	265	534
Kopā Total	7.201	8.264	15.465

Tā tad 40,3% no pagastos ieceļojušiem pilsētu strādniekiem lauku darbos novietojušies Zemgalē, 36,2% Vidzemē, 20,0% Kurzemē un 3,5% Latgalē.

Nav tiešu statistisku ziņu, cik no šiem pilsētu strādniekiem sezonas darbiem izbeidzoties atgriezušies atpakaļ pilsētā, bet piezīmējams, ka pēdējos gados vērojama pilsētas strādnieku apmešanās uz pastāvīgu dzīvi laukos. Šo pārvietošanos veicina pabalstu, prēmiju un aizdevumu izsniegšana ģimenes laukstrādniekiem, kas pārceļas uz pastāvīgu dzīvi laukos. Šādu palīdzību Tautas labklājības ministrija ar Latvijas lauksaimniecības kameras starpniecību 1936. gadā sniegusi 352 ģimenēm ar 1388 ģimenes locekļiem (iesk. ģimenes galvu); pabalstu, prēmiju un aizdevumu kopsumma bijusi Ls 52.683,—; šim ģimenēm segti arī ceļa izdevumi, pārvietojoties uz laukiem. Bez tam Lauksaimniecības kamera no saviem līdzekļiem paredzējusi izsniegt vienreizēju pabalstu Ls 5,— par katru ģimenes locekli tām pilsētnieku ģimenēm, kas pārvietojas uz pastāvīgu dzīvi laukos. Kā jauns solis laukstrādnieku stāvokļa uzlabošanā šeit minams 1937. gada maijā izdots likums par ģimenes piemaksām pastāvīgiem laukstrādniekiem.

Lai atvieglotu Latgales strādniekiem pārvietošanos uz pārējiem apgabaliem, Latvijas lauksaimniecības kamera noorganizējusi īpašus strādnieku līgšanas punktus. Šādu punktu 1936. gadā bijis: Daugavpils apriņķī 25, Rēzeknes apriņķī 15, Ludzas apriņķī 15 un Jaunlatgales apriņķī 2, kopā 57 strādnieku līgšanas punkti. Latgales strādnieki (puiši un meitas), kas izbrauc no šiem punktiem, saņēmuši 75% dzelzceļu tarifa pazeminājumu, braukšanai līdz izvēlētai darba vietai tuvākai dzelzceļa stacijai.

Bez tam Lauksaimniecības kamerai 1936. gadā darbojās 55 darba biroji (Vidzemē 23, Kurzemē 13, Zemgalē 16 un Latgalē 3), kas galvenā kārtā kalpoja strādnieku izdalīšanai organizētā veidā.

No ārzemēm ieceļojušo strādnieku skaits.

Nombre des ouvriers immigrés de l'étranger dans les communes rurales.

	No Polijas De Pologne	No Lietuvas De Lithuanie	No Igaunijas D'Estonie	No citām valstīm D'autres Etats	Kopā Total			
					1936. g.	1935. g.	1934. g.	1933. g.
Vidzemē	11.927	2.925	677	78	15.607	11.691	7.026	3.068
Kurzemē	3.015	2.894	28	41	5.978	6.372	4.475	1.770
Zemgalē	7.902	9.308	14	76	17.300	15.605	11.158	7.400
Latgalē	695	109	44	16	864	541	195	166
Kopā Total 1936. g.	23.539	15.236	763	211	39.749			
1935. g.	16.885	14.880	2.187	257		34.209		
1934. g.	11.340	9.272	2.028	214			22.854	
1933. g.	4.678	6.429	1.027	270				12.404

Ieceļotāju ārzemju strādnieku skaits gadu no gada audzis: 1936. gadā ieceļojuši 39.749 ārzemju strādnieki, t. i. par 5.540 vairāk nekā gadu iepriekš vai trīs reizes vairāk nekā 1933. gadā. No visiem ieceļojušiem strādniekiem 1936. gadā (39.749) 59,2% ieceļojuši no Polijas (gadā iepriekš 49,4%), 38,3% no Lietuvas (gadā iepriekš 43,5%), bet 2,5% no Igaunijas un citām valstīm (gadā iepriekš 7,1%).

Strādnieki no Latgales.

Ouvriers de la Latgale.

1936. gadā no Latgales pārējos apgabalos ieceļojuši pavisam 17.015 strādnieki jeb par 156 strādniekiem vairāk nekā gadu iepriekš.

No visiem ieceļojušiem Latgales strādniekiem 1936. gadā (pēc pagastu pašvaldību ziņām) 11.371 jeb 66,8% bijuši laukstrādnieki (iepriekšējā gadā 11.535 jeb 68,4%), bet pārējie 5.644 jeb 33,2% strādājuši citos darbos.

Ieceļojušie Latgales laukstrādnieki pa apgabaliem, kuŗos tie strādājuši, sadalās šādi:

No Latgales pagastos ieceļojušie laukstrādnieki 1936. g.			
<i>Ouvriers agricoles immigrés de la Latgale en 1936 dans les communes rurales.</i>			
	Vīrieši m.	Sievietes f.	Kopā Total
Vidzemē	2.512	2.629	5.141
Kurzemē	224	260	484
Zemgalē	2.879	2.867	5.746
Kopā Total	5.615	5.756	11.371

Latgales laukstrādnieki tā tad galvenā kārtā novietojušies Zemgalē (50,5%) un Vidzemē (45,2%), kamēr Kurzemē to maz (4,3% no kopskaita).

1935. gadā no Latgales ieceļojušo laukstrādnieku skaits bijis 11.535, 1934. gadā 12.880, 1933. gadā 11.696; tā tad pēdējos 4 gados Latgale devusi pārējiem apgabaliem ik gadus ap 12.000 strādnieku.

Ārzemju strādnieki.

Ouvriers étrangers.

No ārzemēm ieceļojušie strādnieki 99,2% bijuši laukstrādnieki. To skaitu rāda sekojošā tabula:

Ieceļotāju strādnieku starpā 17.278 bijuši vīrieši (no Polijas 8.440, no Lietuvas 8.329, no pārējām valstīm 509) un 22.471 sievietes (no Polijas 15.099, no Lietuvas 6.907, no pārējām valstīm 465). Daļa strādnieku lauku darbos ieceļojuši organizētā veidā; šo strādnieku apgādi pārzina Latvijas lauksaimniecības kamera. Ar pēdējās starpniecību organizētā veidā 1936. g. ieceļojis šāds ārzemju strādnieku skaits:

Laukstrādnieki novietoti:

	No Polijas	No Lietuvas	Kopā
Vidzemē . . .	10.858	2.485	13.343
Kurzemē . . .	2.793	919	3.712
Zemgalē . . .	5.790	1.756	7.546
Latgalē . . .	24	—	24
Kopā . . .	19.465	5.160	24.625

Lauku darba sezonai beidzoties, ārzemju laukstrādnieku lielākā daļa atstāj Latviju. 1936. gadā Lauksaimniecības kamerai savu izbraukšanu pieteikuši un Latviju atstājuši 28.176 laukstrādnieki, kas pēc izbraukšanas laika un valstīm sadalās šādi:

	Uz Poliju	Uz Lietuvu	Kopā
Janvāri . . .	682	417	1.099
Februāri . . .	455	182	637
Martā . . .	301	198	499
Aprīli . . .	425	352	777
Maijā . . .	82	109	191
Jūnijā . . .	48	34	82
Jūlijā . . .	157	99	256
Augustā . . .	226	101	327
Septembrī . . .	322	220	542
Oktobrī . . .	1.437	640	2.077
Novembrī . . .	9.547	3.818	13.365
Decembrī . . .	6.754	1.570	8.324
Kopā . . .	20.436	7.740	28.176

Tā tad gandrīz 90% no izbraucējiem strādniekiem Latviju atstājuši no oktobra līdz decembrim, kad parasti izbeidzas sezonas darba līgumi.

Savelkot kopā visu sezonas darbiem ieceļojušo laukstrādnieku skaitu, iegūstam šādus skaitļus:

Sezonas darbiem pagastos ieceļojušie laukstrādnieki.

Ouvriers agricoles immigrés dans les communes rurales pour les travaux saisonniers.

	1936. g.	1935. g.	1929. g.
No pilsētām	15.465	16.487	12.384
Des villes			
No ārzemēm	39.411	33.813	16.071
De l'étranger			
No Latgales	11.371	11.535	12.289
De la Latgale			
Kopā	66.247	61.835	40.744
Total			

1936. gadā no 66.247 ieceļojušiem laukstrādniekiem 29.167 jeb 44,0% strādājuši Zemgalē, 26.188 jeb 39,5% Vidzemē, 9.527 jeb 14,4% Kurzemē un 1.365 jeb 2,1% Latgalē. Sezonas darbiem ieceļojušo laukstrādnieku skaits 1936. gadā par 4.412 pārsniedz iepriekšējā gadā ieceļojušos un ir par 62,6% lielāks nekā šādu laukstrādnieku skaits 1929. g.

Lai novērtētu sezonas darbiem ieceļojušo strādnieku nozīmi, pieminēsim arī visu laukstrādnieku skaitu, kāds konstatēts mūsu valstī 1929. un 1935. gada lauksaimniecības skaitīšanās.

Algotie strādnieki lauksaimniecībā (lielākās par 1 ha).

Ouvriers salariés dans les exploitations (d'une étendue au-dessus de 1 ha).

	1929. g. jūnijā	1935. g. jūnijā
Gada strādān. Ouvriers à l'année	43.797	48.553
Vasaras strādān. Ouvr. saison.	29.718	45.887
Gani Gardeurs de bétail . . .	41.189	40.015
Mēneša strādān. Ouvriers au mois	12.160	9.280
Pārējie Autres	4.249	1.570
Kopā Total	131.113	145.305
Bez tam dienas strādnieki . . .	21.917	24.539
En outre journaliers		
Pavisam Total général . . .	153.030	169.844

Aplūkotie skaitļi rāda laukstrādnieku skaitu skaitīšanas laikā — jūnija mēnesī; šai skaitā ietilpst arī strādnieki, kas strādājuši tikai sezonā (ieceļojušie un uz vietas laukos dzīvojušie).

Gada laukstrādnieku (gada puīši, gada meitas un gada kalpi — deputātnieki) skaits laikā no 1929. g. līdz 1935. gadam pieaudzis par 10,9%; pieaudzis arī vasaras strādnieku skaits (par 54,4%), un arī dienas strādnieku lauku darbos 1935. gadā bijis vairāk nekā 1929. g. Samazinājies ganu skaits (par 2,9%) un mēneša strādnieku skaits (par 23,7%).

Kopējais laukstrādnieku skaits 1935. g. vasarā bijis 169.844, t. i. par 16.814 jeb 11,0% lielāks nekā 1929. gadā. Protams, pastāvīgo laukstrādnieku, kas cauru gadu strādā lauksaimniecībā, iznāk stipri mazāk, jo vasaras strādnieku darba sezona ilgst caurmērā 6,5 mēnešus gadā, gani nodarbināti caurmērā 5,8 mēnešus; mēneša strādnieki pēc 1935. g. lauks. skaitīšanās ievāktām ziņām strādā caurmērā 106 dienas gadā, bet dienas strādnieku darba ilgums caurmērā bijis 94 dienas gadā.

Tomēr nenoliedzams, ka Latvijas lauksaimniecībā 1935. gadā bijis vairāk algoto strādnieku nekā 6 gadus atpakaļ — 1929. gadā.

Šo algoto laukstrādnieku skaita palielināšanos var izsaukt vai nu lielāks darba spēka patēriņš, paplašinoties lauksaimniecības ražošanai un tās intensitātei, vai arī lauksaimnieku un viņu ģimenes locekļu darbaroku samazināšanās.

Šeit aplūkosim strādājušo lauksaimnieku un viņu ģimenes locekļu skaitu saimniecībā lielākās par 1 ha 1929. un 1935. gadā, šķirojot tos pēc vecuma:

Pastāvīgi un uz laiku strādājušie saimn. ģim. locekļi (s-bās lielākās par 1 ha).

Membres de famille du propriétaire travaillant d'une manière permanente ou temporairement (dans les exploitations au-dessus de 1 ha).

	Pastāvīgi M. permanents	Uz laiku M. temporaires	Kopā Total	
			1935. g.	1929. g.
Līdz 15 g. v.	41.123	60.052	101.175	145.374
Jusqu'à 15 ans				
15—65 g. v.	533.747	48.809	582.556	587.468
De 15 à 65 ans				
Vec. par 65 g.	47.242	9.296	56.538	52.641
Au-dessus de 65 ans				
Kopā Total	622.112	118.157	740.269	785.483

Lauksaimniecībā līdzī strādājušo lauksaimnieku un viņu ģimenes locekļu kopskaits, pēc skaitīšanu ziņām, 1935. gadā iznāk par 45.214 personām mazāks nekā 1929. gadā; bet apskatot tuvāk šo ģimenes locekļu sadalījumu pēc vecuma, redzam, ka strādājušo ģimenes locekļu (vecāku par 15 gadiem) skaits 1929. gadā bijis 640.109, bet 1935. gadā — 639.094; tā tad samazināšanās šai grupā niecīga. Viss lielais strādājušo saimnieka ģimenes locekļu samazinājums turpretim krit uz bērniem vecumā līdz 15 gadiem, pie tam galvenā kārtā — uz bērniem Latgales apgabalā: šādu strādājušo saimnieka ģimenes locekļu — bērnu vecumā līdz 15 gadiem — Latgalē 1929. g. skaitīšanā bija uzrādīts 86.325, 1935. gadā — 50.924; tā tad šai apgabalā samazinājums par 35.401.

2. Darba tirgus pilsētās.

Marché du travail dans les villes.

Ja laukos darba tirgu iezīmē darba roku trūkums vasaras sezonā, tad pilsētā, ziemas sezonā

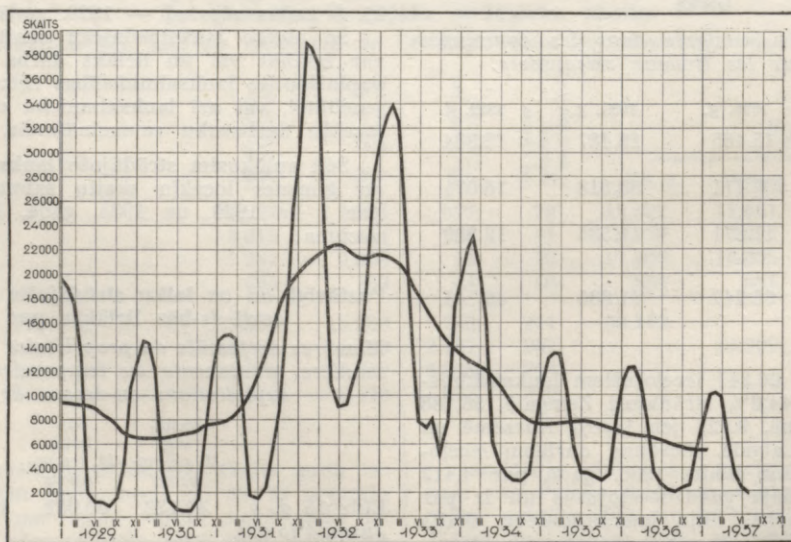
jāstopas ar darba meklētājiem. Šī parādība redzama ne tikai pie mums, bet arī visās citās valstīs, pie tam it sevišķi rūpniecības valstīs. Pēc saviem cēloņiem bezdarbs var būt trejāds: sezonas, krīzes, tehnoloģisks. Sezonas bezdarbu izsauc ražošanas pārtraukšana zināmā sezonā, piem., būvdarbu pārtraukums ziemā, traucējumi kuģniecībā ledus apstākļu dēļ u. c. Krīzes bezdarbu izsauc ražošanas sašaurināšana saimnieciskās depresijas dēļ, kā tas, piemēram, bija novērojams mūsu rūpniecībā 1931.—1933. gadā. Retāk sastopams tehnoloģiskais bezdarbs, kur, sakarā ar ražošanas mēchanizāciju un ražības pacelšanu, strādnieki tiek atbrīvoti no darba.

Ārpus šiem vispārējiem cēloņiem vēl pieminams, ka pilsētās ar attīstītu rūpniecību un tirdzniecību vienmēr būs zināms skaits strādnieku, kas speciālu vai nejaušu apstākļu dēļ zaudējuši darbu kādā uzņēmumā un atradīsies bez darba zināmu laiku līdz nodarbošanās atrašanai savā arodā kādā citā uzņēmumā.

Pašvaldību darba apgādēs reģistrēto darba meklētāju skaitu kopš 1930. gada rudens redzam šādā tabulā:

Darba meklētāju skaits pašvaldību darbu apgādēs. (Dikā stāvošie + sabiedriskos darbos nodarbinātie).
Nombre des chômeurs enregistrés par les bureaux de placement. (Chômeurs non satisfaits + pers. occupées dans les travaux publics.)

	1930./31. g.	1931./32. g.	1932./33. g.	1933./34. g.	1934./35. g.	1935./36. g.	1936./37. g.
Oktobrī	6.463	15.583	19.780	7.736	3.441	3.435	2.589
Novembrī	11.531	25.289	28.154	17.421	7.166	8.050	5.460
Decembrī	14.580	30.105	31.027	19.653	10.789	11.014	7.975
Janvārī	15.147	39.086	33.080	22.127	13.200	12.348	10.010
Februārī	15.170	38.580	34.139	23.295	13.657	12.446	10.228
Martā	14.791	37.154	32.506	20.612	13.540	11.107	9.928
Aprīlī	9.131	21.431	23.639	16.122	10.530	7.864	6.300
Maijā	1.871	11.004	14.553	6.099	5.824	3.612	3.400
Jūnijā	1.641	9.217	7.875	4.392	3.659	2.793	2.348
Caurmērā mēnesī	10.036	25.272	24.971	15.273	9.090	8.074	6.471

Reģistrēto darba pieprasījumu skaits pašvaldību darbu apgādēs 1929.—1937. g.

Nombre enregistré des demandes de travail aux bourses municipales du travail de 1929 à 1937.

Augstākais darba meklētāju skaits, aprēķinot caurmērā uz 1 mēnesi, bijis 1931./32. g. reģistrācijas sezonā (no oktobra līdz jūnijam), nākošos gados tas nepārtraukti krit, un 1936./37. g. reģistrēto darba meklētāju caurmērā 1 mēnesī bijis 6.471 (Rīgā 2.042, 4 lielākās provinces pilsētās 2.465, pārējās provinces pilsētās 1.964) jeb 4 reizes mazāk nekā 1931./32. g. Darba meklētāju skaits mazinājies līdz ar nodarbinātības pieaugšanu rūpniecībā, tirdzniecībā, satiksmē — transportā un citās saimnieciskās dzīves nozarēs.

Šo nodarbinātības pieaugumu varam redzēt no slimo kasu dalībnieku (slimo kasēs apdrošināts viss algotais darba spēks, izņemot laukstrādniekus un valsts darbiniekus) skaita kustības.

Nodarbinātība pēc slimo kasu dalībnieku skaita.
L'activité de la main-d'oeuvre d'après le nombre des membres des caisses-maladie.

	Personu skaits Nombre des personnes	Indekss 1930.=100 Nombre — indice
1930. g.	179.636	100
1931. g.	168.208	94
1932. g.	140.977	78
1933. g.	149.722	83
1934. g.	161.676	90
1935. g.	172.279	96
1936. g.	182.867	102
1937. g. V.	196.730	110

Nodarbinātība savu zemāko pakāpi sasniegusi 1932. gadā, pēc tam tā gadu no gada kāpj; pielīdzinot 1932. gadā nodarbināto personu skaitu simtam, 1933. gadā nodarbinātās personas izteicas jau ar 106, 1934. g. — 115, 1935. g. — 122, 1936. g. — 130 un 1937. g. maijā — 140. Visvairāk strādnieku šai laikā pievilkuši rūpniecība. Pēdējā nodarbināto skaits (pēc slimo kasu ziņām) šāds:

	Rūpniecībā nodarbināto personu skaits	Nodarbināto pieaug. pret iepriekš. gadu
1932.	63.445	—
1933.	71.683	8.238
1934.	83.238	11.555
1935.	90.409	7.171
1936.	94.943	4.534

Rūpniecībā strādnieku skaits visvairāk palielinājies 1934. gadā (par 11.555); arī turpmākos gados rūpniecībā nodarbināto strādnieku skaits pieaug, un 1936. gadā šai saimniecības nozarē nodarbināts par 31.498 strādniekiem vairāk nekā 1932. gadā, tā tad palielināšanās notikusi par 50%.

Kādās rūpniecības nozarēs strādnieku skaits palielinājies, redzams no sekojošās tabulas.

Nodarbinātība atsevišķās rūpniecības nozarēs.

L'activité de la main-d'oeuvre dans les diverses branches de l'industrie.

	1932. g.	1935. g.	1936. g.
Raktuves un akmeņu lauztuves Mines et carrières	156	355	285
Keramika, akn. izstr. un saist. v. Céramique, art. en pierre et matériaux hydrauliques	2.172	4.071	4.862
Metālapstrādās. un mašīnbūves Métallurgie et constr. de machines	11.714	16.567	17.245

	1932. g.	1935. g.	1936. g.
Ķīmijas rūpniecība	4.024	4.448	4.522
Industrie chimique			
Ādu rūpniecība	1.078	1.612	1.712
Industrie des peaux et des cuirs			
Tekstilrūpniecība	9.375	16.853	17.347
Industrie textile			
Kokrūpniecība	8.167	10.627	11.588
Industrie du bois			
Papīrrūpniecība	2.114	2.730	2.954
Industrie du papier			
Poligrafijas rūpniecība	2.865	3.119	3.326
Industrie polygraphique			
Pārtikas un garšvielu rūpniecība	11.548	14.032	14.457
Industrie des aliments et des condim.			
Apģērbs, apavi un galant. pied.	6.349	11.451	11.753
Vêtements, chauss. et obj. de luxe			
Būvdarbība	2.539	3.163	3.443
Industrie de bâtiments			
Gāze, elektrība, ūdensvadi, . . .	1.344	1.381	1.449
Gaz, électricité et aqueducs			
Kopā	63.445	90.409	94.943
Total			

Laikā no 1932. līdz 1936. gadam absolūtos skaitļos visvairāk strādnieku no jauna saistījusi tekstilrūpniecība (7.972), tad metālrūpniecība (5.531), apģērbu rūpniecība (5.404), kokrūpniecība (3.421) un pārtikas un garšvielu rūpniecība (2.909); uz šīm piecīm nozarēm krit 25.237 strādnieki jeb 80,1% no visa rūpniecībā nodarbināto skaita pieauguma kopš 1932. gada.

Tieši pēdējā — 1936. gadā rūpniecībā no jauna saistīti 4.534 strādnieki; no tiem kokrūpniecībā 961, keramikā un akmens izstrādāšanā 791, metālrūpniecībā 678, tekstilrūpniecībā 494, pārtikas un garšvielu rūpniecībā 425, apģērbu rūpniecībā 302, būvdarbībā 280, papīrrūpniecībā 224, poligrafijas rūpniecībā 207, ādu rūpniecībā 100, ķīmijas rūpniecībā 74 un gāzes, elektrības un ūdensvadu uzņēmumos 68; raktuvēs un akmeņlauztuvēs strādnieku skaits par 70 mazāks nekā gadu iepriekš.

Tirdzniecībā 1932. gadā (pēc slimo kasēs apdrošināto skaita) nodarbināti 22.842 strādnieki; nākošos divi gados tirdzniecībā nodarbināto skaits, pretēji rūpniecībai, mazāks (1933. g. — 22.004, 1934. g. — 21.750), 1935. gadā šis skaits (22.919) apmēram līdzinās tirdzniecībā nodarbināto skaitam 1932. g., bet 1936. gadā to pārsniedz (24.482) par 1.640 personām jeb 7%.

Satiksmē un transportā nodarbināto strādnieku skaits palielinājies no 7.237 personām 1932. g. uz 8.101 personu 1936. gadā jeb par 12%.

Nodarbināto strādnieku skaita palielināšanās rūpniecībā, tirdzniecībā, satiksmē un transportā norāda uz pieaugošu rosību šajās dzīves nozarēs, un šīs rosības sekas ir darba meklētāju skaita samazināšanās. Pēdējais ievērojami (par 18.801) mazāks nekā 1931./32. g. sezonā; tas arī apstiprina, ka krīzes bezdarbs Latvijā pilnīgi izbeidzies.

Ja vēl 1936. gadā redzam ziņamu skaitu reģistrēto darba meklētāju, tad šeit piezīmējams, ka darba meklētāju skaits galvenā kārtā parādās janvārī, februārī un martā mēnešos. Lai noskaidrotu, kā 1936. gadā uzrādītie darba meklētāji kompleksējās, minēsim pilsētas, kurās tie reģistrēti, un kādā bijusi reģistrēto darba meklētāju pēdējā nodarbošanās.

1936./37. gada reģistrācijas sezonā Rīgas darba apgādē darba meklētāji reģistrēti visos reģistrācijas mēnešos (oktobrī, novembrī u. t. t. līdz jūnijam).

jam), tāpat arī Liepājā un Daugavpilī. Jelgavā un Ventspilī darba meklētāji reģistrēti no oktobra līdz aprīlim. No pārējām pilsētām darba meklētājus reģistrējušas: oktobrī 5 pilsētas, novembrī 16 pilsētas, decembrī 22 pilsētas, janvārī 23 pilsētas, februārī 22 pilsētas, martā 19 pilsētas, aprīlī 8 pilsētas, maijā 2 pilsētas un jūnijā 1 pilsēta.

No jauna reģistrētie darba meklētāji 1936./37. gadā Rīgā un provinces pilsētās sadalās šādi:

	Pavisam	Uz 1000 iedzīv.
Rīgā	1.727	4
Liepājā	1.796	31
Daugavpilī	1.203	27
Jelgavā	1.135	32
Ventspilī	98	6
Pārējās pils. (kur darba meklēt. vispārī reģistrēti)	3.842	32
Kopā un caurmērā	9.801	15

Tā tad 28 pilsētās ar iedzīvotāju kopskaitu 657,0 tūkstoši no jauna reģistrēti 9.801 darba meklētājs jeb uz katriem 1.000 šo pilsētu iedzīvotājiem 15.

Relatīvi vismazāk darba meklētāju reģistrēts Rīgā (4 uz 1.000 iedzīv.) un Ventspilī (6 uz 1.000 iedzīv.), kamēr pārējās pilsētās daudz vairāk.

Reģistrēto darba meklētāju skaits pēc pēdējās darba vietas atrašanās sadalījies šādā kārtā:

Reģistrētie darba meklētāji pēc pēdējās darba vietas 1936./37. g.

Chômeurs enregistrés d'après l'endroit de leur dernier emploi en 1936/37.

	Vietējos uzņēmumos Dans les entrepr. locales		Citurienes uzņēmumos Dans les entrepr. d'ailleurs		Kopā Total	
	skaits nombre	%	skaits nombre	%	skaits nombre	%
Rīgā	1.540	89,17	187	10,83	1.727	100,00
Liepājā	1.691	94,15	105	5,85	1.796	100,00
Daugavpilī	1.018	84,62	185	15,38	1.203	100,00
Jelgavā	679	59,82	456	40,18	1.135	100,00
Ventspilī	98	100,00	—	—	98	100,00
Pārējās pilsētās Autres villes	3.190	83,83	652	16,97	3.842	100,00
Kopā Total	8.216	83,83	1.585	16,17	9.801	100,00

Rīgā, Liepājā, Daugavpilī un mazākās provinces pilsētās no jauna reģistrēto darba meklētāju starpā 5,9—17,0% bijis tādu, kas pirms reģistrēšanās strādājuši citur. Jelgavā šādu reģistrēto vairāk: 40,2%, bet Ventspilī reģistrēti visi iepriekš strādājušie tai pašā pilsētā.

Visu reģistrēto darba meklētāju (9.801) starpā 6.918 jeb 70,6% bijuši vīrieši, 2.883 jeb 29,4% sievietes.

Caurmērā no katriem 100 reģistrētiem darba meklētājiem 29 bijuši bez apgādājamiem ģimenes

locekļiem, 25 ar vienu apgādājamo, bet pārējie 46 ar divi un vairāk apgādājamiem. Rīgā šie skaitļi krasi atšķiras — tur 43 no katriem 100 darba meklētājiem bijuši bez apgādājamiem, 24 ar vienu apgādājamo un 33 ar vairākiem apgādājamiem ģimenes locekļiem.

No visa reģistrēto darba meklētāju skaita 52,0% jeb 5.095 bijuši gadījuma darba strādnieki, kas pirms reģistrēšanās strādājuši dažādus nejaušus darbus; 17,4% reģistrēto darba meklētāju jeb, absolūtos skaitļos ņemot, 1.703 personas iepriekš strādājušas pie būvēm, 9,1% jeb 895 personas nākušas no lauksaimniecības nozarēm, galvenā kārtā — meliorācijas darbiem, 3,8% jeb 374 personas strādājušas kokrūpniecībā (zāģētavās). Tā tad no jauna reģistrēto darba meklētāju starpā galvenā kārtā ir vai nu nenoteikta darba strādnieki, vai arī tādi, kas strādājuši uzņēmumos ar sezonas raksturu.

Pēc kvalifikācijas lielākā daļa reģistrēto darba meklētāju bijuši vienkārši strādnieki. No katriem 100 reģistrētiem darba meklētājiem — vīriešiem 1936./37. g. 69 bijuši nekvalificēti strādnieki, 26 kvalificēti strādnieki, 4 laukstrādnieki un 1 intelektuāla darba strādnieks. No 100 reģistrētām darba meklētājām — sievietēm 84 bijušas nekvalificētas strādnieces, 1 kvalificēta strādniece, 10 laukstrādnieces, 3 kalpotājas un 2 intelektuāla darba strādnieces.

Vēl piezīmējams, ka daļa reģistrēto darba meklētāju bijuši ar vāju veselību. Tā 1936./37. s. g. no 4.808 ārstu komisijas izmeklētiem darba meklētājiem 1.068 jeb 22,2% bijuši ar samazinātu darba spēju un 7 (0,2%) ar pilnīgu darba nespēju. Arī iepriekšējā 1935./36. g. reģistrācijas sezonā ar samazinātu darba spēju bijuši 24,8% no visiem izmeklētiem darba meklētājiem, ar darba nespēju 0,2%.

Pēc šī apskata spriežams, ka Latvijā pēdējos gados bezdarbs, kā masu parādību ar ilgstošu raksturu vairs nepastāv. Reģistrētie darba meklētāji vai nu uzskatāmi par tādiem, kas iepriekš (vasarā) strādājuši zināmu sezonas darbu, vai arī ir tikai gadījuma darbu strādnieki, kas pieteicas kā darba meklētāji nākošam, bieži vien atkal gadījuma darbam.

3. Bezdarba apkaņošana.

Lutte contre le chômage.

Bezdarba apkaņošana saskatāmi divi pamatvirzieni: 1) publiski tiesisko iestāžu (valsts un pašvaldību) soļi jau iestājušos bezdarba mazināšanā un 2) valsts rīcība saimnieciskās dzīves kārtošana tai virzienā, lai novērstu paša bezdarba izcelšanos.

Pirmajā gadījumā cīņai ar bezdarbu, rīkojot sabiedriskos darbus, pievienojas vēl arī cīņa ar bezdarba sekām — publiski tiesiskām iestādēm jāķeras pie trūcīgo darba meklētāju, kurus nevar novietot sabiedriskajos darbos, un viņu ģimeņu pabalstīšanas. Otrajā gadījumā — valsts, plānveidīgi kārtojot saimniecisko dzīvi, cenšas novērst sastrēgumus atsevišķās saimniecības nozarēs un pat atsevišķos uzņēmumos, lai netiktu no tiem atlaisti strādnieki, kas zināmā sezonā vai arī ilgākam laikam varētu nokļūt darba meklētāju skaitā.

Līdzekļus cīņai ar bezdarbu pie mums atvēl kā valsts (no īpaša bezdarba apkaņošanas fonda), tā arī pilsētu pašvaldības.

Bezdarba un tā seku apkaņošanai atvēlētās summas redzam nākošā tabulā:

Bezdarba un tā seku apkaņošanai atvēlētie līdzekļi.

Sommes assignées pour la lutte contre le chômage et ses suites.

	Valsts Etat Ls	Pilsētu pašvaldību Municipalités Ls	Kopā Total Ls
1932./33.	8.731.112,—	1.028.817,—	9.759.929,—
1933./34.	8.435.497,—	479.169,—	8.914.666,—
1934./35.	7.104.380,—	173.511,—	7.277.891,—
1935./36.	6.159.768,—	127.800,—	6.287.568,—
1936./37.	6.869.509,—	103.557,—	6.973.066,—

Valsts līdzekļi bezdarba un tā seku apkaņošanai samazinājušies no Ls 8.731.112,— 1932./33. s.g. uz Ls 6.159.768,— 1935./36. s. gadā, t. i. par 29%. Nākošā — 1936./37. s. g. bezdarba apkaņošanai atvēlētie līdzekļi pieauguši par Ls 709.741,— jeb par 12%. Pilsētu pašvaldību budžetos bezdarba apkaņošanai atvēlētie līdzekļi gadu no gada samazinājušies un 1936. gadā šo līdzekļu gandrīz desmit reizes mazāk nekā 1932. gadā.

Tālāk apskatīsim valsts bezdarba apkaņošanas fonda līdzekļus un to izlietošanu, pašvaldību izdevumus bezdarba apkaņošanai, un beidzot sniegsim pārskatu par valsts un pašvaldību izvestiem sabiedriskiem darbiem.

Bezdarba apkaņošanas fonds (valsts līdzekļi).

Fonds d'Etat pour la lutte contre le chômage.

Bezdarba apkaņošanas fonds nodibināts ar Likumu par bezdarba apkaņošanu, kas spēkā ar 1932. gada 1. janv. (V. V. 1931. g. 294. nr.). Pēc šī likuma, tā vēlākiem pārgrozījumiem un papildinājumiem (V. V. 1932. g. 291. n-rā, 1933. g. 231. n-rā) un instrukcijas (V. V. 1932. g. 15. n-rā, kas atcelta ar 1933. g. V. V. 8. n-rā izsludināto jauno instrukciju, un pēdējās pārgrozījumi V. V. 1933. g. 283. n-rā, 1936. g. 40. n-rā) ar nomaksām par labu bezdarba apkaņošanai apliekamas šādās grupās:

- 1) visu privāto iestāžu un uzņēmumu algotie darbinieki, kas nodrošināti slimo kasēs,
- 2) visi algotie darbinieki, kas saņem atalgojumu no valsts (arī valsts autonomiem uzņēmumiem),
- 3) visi algotie darbinieki, kas saņem atalgojumu no pašvaldībām,
- 4) brīvo profesiju darbinieki,
- 5) privāto iestāžu un uzņēmumu administrācijas locekļi un pilnvarotie (kas nav apdrošināti slimo kasēs),
- 6) pilsētu nekustamas mantas īpašnieki,
- 7) darba devēji, kas nodarbina 1. p. min. algotos darbiniekus,
- 8) pilsētu pašvaldības kā darba devēji.

No nomaksām bezdarba apkaņošanai atsvabināti:

- 1) algotie darbinieki, kas atsvabināti no iemaksām slimo kasēs, t. i. kuņu alga nesasniedz vienkārša darba strādnieka vidējo algu, ko atkarībā no vietējiem apstākļiem nosaka Tautas labklājības ministrija,
- 2) pastāvīgu darba vietu algotie darbinieki, kas nav apdrošināti slimo kasē kā pagaidu darbu strādnieki, ja tie no viņiem neatkarīgu apstākļu dēļ spiesti strādāt samazinātu darba dienu skaitu nedēļā un ja viņu izpeļņa nedēļā nepārsniedz Ls 12,—,
- 3) sabiedrisko darbu strādnieki, kas nesaņem noteiktu mēnešalgu,
- 4) darba devēji no piemaksām par iepriekš minētiem darbiniekiem, kas atsvabināti no nomaksām,
- 5) valsts (arī valsts autonomie uzņēmumi) un lauku pašvaldības kā darba devēji.

Nomaksu apmēri šādi:

- a) algotie darbinieki (1., 2., 3. punkts) 1% no algas, bet ja alga pārsniedz Ls 8,— dienā, Ls 48,— nedēļā, Ls 96,— 2 nedēļās, Ls 100,— pusmēnesī vai Ls 200,— mēnesī — 2% (pēdējā likme, t. i. 2% spēkā no 1933. g. 6. janvāra),
- b) brīvo profesiju darbinieki (4. p.) — ja ienākumi nepārsniedz Ls 2.400,— gadā — 1%, bet ja pārsniedz šo summu — 2% (no 1933. g. 6. janvāra),
- c) privāto iestāžu administrācijas locekļi un pilnvarotie (5. p.) — 4%,
- d) pilsētu nekustamas mantas īpašnieki (6. p.) — 5% no pilsētas nekustamas mantas nodokļa summas (līdz 1933. g. 6. janvārim — 1/2% no brutto ienākuma),
- e) darba devēji (7. un 8. punkts) piemaksā 1%, resp. 2%, t. i. tikpat, cik šo uzņēmumu algotie darbinieki.

Darbinieku nomaksas tiem darbiniekiem, kas apdrošināti slimo kasēs, darba devējs ietur pie algas izmaksas un kopā ar savām (darba devēja) piemaksām 2 nedēļu laikā iemaksā slimo kasei; pēdējā šīs summas iemaksā Tautas labklājības ministrijas bezdarba apkaņošanas fondā.

Visi pārējie izdara iemaksas bezdarba apkaņošanas fondā pēc T. L. M. instrukcijas: Valsts un pašvaldību iestādes darbinieku nomaksas bezdarba apkaņošanas fondam pārved tieši pēc algas izmaksas darbiniekiem, atvelkot iemaksas no darbiniekiem izmaksājamām algām. Brīvo profesiju darbinieku un pilsētas nekustamas mantas īpašnieku iemaksu iekasēšanu izdara Rīgā — Nodokļu departamenta piedzišanas nodaļa, pārējās vietās — attiecīgie nodokļu inspektori.

Bezdarba apkaņošanas fonda līdzekļus izlieto (V. V. 1932. g. 179. n-rā) bezdarba novēršanai vai mazināšanai, novietojot bezdarbniekus darbā, sariņojot derīgus sabiedriskos darbus, izsniedzot pabalstus u. tml.

Darbu sarakstu apspriež un saskaņo starpnesoru komisija pie Tautas labklājības ministrijas.

Bezdarba apkaņošanas fondā ienākušos līdzekļus izlieto izsniedzot zināmas summas valsts iestādēm,

valsts uzņēmumiem un pašvaldībām sabiedrisko darbu rīkošanai vai arī citāda veida bezdarba novēršanai.

Cik no bezdarba apkaņošanas fonda summām nodotas pašvaldībām un cik valsts iestādēm, rāda šāda tabula:

Bezdarba apkaņošanas fonda līdzekļi atvēlēti:

Sommes du fonds de la lutte contre le chômage, allouées:

	1936./37. s. g. Ls	1935./36. s. g. Ls
Valsts iest. un uzņēm. <i>Aux institutions et aux entreprises de l'Etat</i>	6.313.509,—	5.603.268,—
Pilsētu pašvaldībām <i>Aux municipalités</i>	480.000,—	556.500,—
Pārējiem (Lauks. kam.) <i>A d'autres institutions (Chambre d'agricult.)</i>	76.000,—	—
Kopā <i>Total</i>	6.869.509,—	6.159.768,—

1936./37. s. g. valsts iestādēm un uzņēmumiem nodoti bezdarba apkaņošanas fonda līdzekļi Ls 6.313.509,— jeb 91,9%, pilsētu pašvaldības saņēmušas Ls 480.000,— jeb 7,0% un Ls 76.000,— jeb 1,1% nodoti Lauksaimniecības kamerai.

Šķirojot bezdarba apkaņošanas fonda līdzekļus pēc to izlietošanas veida divi daļās — atvēlētie līdzekļi sabiedrisko darbu rīkošanai un līdzekļi pārējām vajadzībām, dabūjam šādu pārskatu:

Bezdarba apkaņošanas fonda līdzekļu sadalījums 1936./37. b. g.

Répartition des moyens du fonds de la lutte contre chômage en 1936/37.

	Sabiedriskiem darbiem <i>Pour des travaux publics</i> Ls	Citāda veida bezdarba apkaņošanai <i>Autre mode de lutte contre le chômage</i> Ls	Kopā <i>Total</i> Ls
Valsts iestādēm un uzņēmumiem	1.000.057,—	5.313.452,—	6.313.509,—
<i>Aux institutions et aux entreprises de l'Etat</i>			
Pilsētu pašvaldībām	480.000,—	—	480.000,—
<i>Aux municipalités</i>			
Lauksaimniecības kamerai	6.000,—	70.000,—	76.000,—
<i>A la chambre d'agriculture</i>			
Kopā <i>Total</i>	1.486.057,—	5.383.452,—	6.869.509,—

No visiem bezdarba apkaņošanas fonda līdzekļiem 1936./37. saimn. gadā Ls 1.486.057,— jeb 21,6% atvēlēti sabiedrisko darbu rīkošanai, bet Ls 5.383.452,— jeb 78,4% citāda veida bezdarba mazināšanai un novēršanai.

Pilsētu pašvaldībām no bezdarba apkaņošanas fonda atvēlētie līdzekļi izsniegti vienīgi sabiedrisko darbu rīkošanai, Lauksaimniecības kamerai — sabiedriskiem darbiem (Ls 6.000,—) un citāda veida bezdarba novēršanai (Ls 70.000,—).

Sabiedrisko darbu rīkošanai 1936./37. s. g. līdzekļi no bezdarba apkaņošanas fonda summām atvēlēti šādām valsts iestādēm, autonomiem uzņēmumiem un pilsētu pašvaldībām:

a) Valsts iestādēm un uzņēmumiem:

	Ls
Tautas labkl. min. Baldones sēravotu iestādei	40.000,—
Sat. min. šoseju un zemesceļu departam. .	302.000,—
Sat. min. dzelzceļu virsvaldes techn. direkc.	220.557,—
Sat. min. pasta un tālgrāfa departamentam	35.000,—
Zemk. min. zemes ierīcības departamentam	146.500,—
Zemk. min. mežu departamentam	3.000,—
Zemk. min. zemkopības departamentam . .	47.000,—
Kaņa ministrijai	91.000,—
Iekšlietu ministrijas būvniecības pārvaldei . .	50.000,—
Izglītības ministrijas pieminekļu valdei . .	4.000,—

	Ls
Izglītības ministrijas Latvijas universitātei . .	1.000,—
Z. M. Valsts kūdras fabr. pārv. Proču kūdras fabrikai	2.500,—
Z. M. Valsts kūdras fabr. pārvaldes Livānu kūdras fabrikai	14.500,—
Valsts Ķemeņu sēravotu iestādei	43.000,—
Kopā	1.000.057,—

b) Pilsētu pašvaldībām (puse kā aizdevums, otra puse kā pabalsti):

Rīgas pils. valdei Ls 223.000,—, Liepājas pils. valdei Ls 66.000,—, Daugavpils pilsētas valdei Ls 55.000,—, Rēzeknes pilsētas valdei Ls 45.000,—, Ventspils pils. valdei Ls 35.500,—, Jelgavas pils. valdei Ls 15.500,—, Kuldīgas pilsētas valdei Ls 11.000,—, Cēsu pils. valdei Ls 7.500,—, Ogres pils. valdei Ls 5.000,—, Ludzas pils. valdei Ls 4.000,—, Rīgas Jūrmalas pils. valdei Ls 4.000,—, Aizputes pils. valdei Ls 3.000,—, Bauskas pils. valdei Ls 2.000,—, Slokas pils. valdei Ls 2.000,—, Ķemeņu pils. valdei Ls 1.000,—, Tukuma pils. valdei Ls 500,—, kopā Ls 480.000,—.

Cita veida bezdarba mazināšanai no bezdarba apkaņošanas fonda 1936./37. s. g. izsniegtas summas šādām vajadzībām:

1. Tautas labklājības ministrijai:

a) Pabalstiem u. c. palīdzībai darba meklēt.

bērnu un viegla darba spēj. darba mekl. ēdināšanai . . .	Ls	405.000,—	
sabiedrisko darbu strādnieku ārstēšanai	„	80.000,—	
pabalstiem Ls 4,— ned. darba mekl. ar mazg. bērniem . . .	„	77.500,—	
pabalstu izmaksai lauku darbos novietoto sievām Ls 5,— apmērā mēnesī	„	5.000,—	
svētku natūrāl. darba meklētāju bērniem	„	20.000,—	
pabalsts darba meklēt. — grūtniecēm	„	7.000,—	Ls 594.500,—

b) Dažādiem izdevumiem:

administrāc. atalgojumiem u. c. izdevumiem (centram Ls 69.134,—, Rīgas darba apgādei Ls 39.605,— un Daugavpils-Grīvas darba apgādei Ls 17.128,—)	Ls	125.867,—	
Grāmatu pārrakstīšanai neredzīgo rakstā	„	10.900,—	„ 136.767,—

c) Darba meklētāju novietošanai darbā:

darba meklētāju un viņu mantu pārvadāš.	Ls	30.000,—	
darba meklētāju novietošanai lauku darbos	„	60.000,—	
audzinātāju novietošanai lauku ģimenēs	„	4.000,—	
sabiedrisko darbu nodaļas vadītājam — komandējumiem	„	433,40	„ 94.433,40

d) Dažādi palīdzībai un pabalstiem:

bērnu novietošanai vasarā uz laukiem	Ls	319.500,—	
bezdarba apkaš. kuģniecībā (Ls 53.883,28 piemaksa kuģu remontiem)	„	164.383,28	
1935./36. s. g. rēķinu kārtēšanai	„	130.000,—	
pabalsti arodorganizācijām	„	100.000,—	„ 713.883,28

Kopā T. L. M. . . . . Ls 1.539.583,68

2. Sat. min. šoseju un zemesceļu departamentam 1936./37. g. budžeta piemaksa kapitālo ieguld. izdev. segšanai . . . Ls 1.000.000,—

3. Sat. min. dzelzceļu virsvaldei:

Dzelzceļu tehniskās direkc. 1936./37. b. g. kapitālo ieguldījumu izdev. segš. budžetā paredz. darbu pildīšanai . . . „ 1.000.000,— „ 2.000.000,—

4. Fin. min. Ķeguma spēka stacijas būves inspekcijai:

Ķeguma spēka stacijas izbūves kārtējo izdevumu segšanai, saskaņā ar Ķeguma sp. st. 1936./37. s. g. budžetu . . . . . „ 1.000.000,—

5. Izglītības ministrijas skolu departamentam:

a) Skolotāju algošanai un tekošiem izdevumiem	Ls	4.069,36	
b) Nomaksām pensiju fondam	„	116,82	
c) Nomaksām bezdarba apkašas fondu	„	6,21	
d) Atmaksāts Tautas labkl. ministr. kā neizlietots atlikums	„	1.852,61	„ 6.045,—

6. Valsts kūdras fabriku pārvaldei:

a) Kūdras ražojumu propagandai	Ls	5.000,—	
b) Piemaksām un kapitāliem ieguldījumiem valsts kūdras fabrikās	„	240.800,—	
c) Ploču kūdras fabrikai: ieskaitīts valsts kūdras fabriku pārvaldes kapitālā, pārņemot fabr. Zemk. min. pārziņā no T. L. ministrijas	„	371.251,—	
d) Salaspils kūdras fabrikai: ieskaitīts Salaspils kūdras fabrikas kapitālā, pārņemot fabriku Zemk. min. pārziņā no Tautas labklājības ministrijas	Ls	86.958,—	
Salaspils kūdras fabrikas pārbūvei eksportkūdras saiņu vaj. un nojumju būv.	„	12.500,—	„ 99.458,—
e) Līvānu kūdras fabrikai: ieskaitīts Līvānu kūdras fabrikas kārtējā budžetā ienākumos	Ls	44.685,—	
ieskaitīts Līvānu kūdras fabrikas ienākumos kapitāliem ieguldīj. pēc budžeta	„	6.629,—	„ 51.314,— Ls 767.823,—

Kopā valsts iestādēm un uzņēmumiem Ls 5.313.451,68

7. Lauksaimniecības kamerai:

Dažādu izdevumu segšanai sakarā ar darba meklētāju novietošanu lauku darbos . . . . . „ 70.000,—

Pavisam Ls 5.383.451,68

Sabiedriskie darbi.*Travaux publics.*

Sabiedriskos darbus 1936./37. s. g. rīkojušas 15 valsts iestādes un uzņēmumi, 15 pilsētu pašvaldības un Lauksaimniecības kamera. Sabiedrisko darbu rīkošanai izlietoti kā tekošā (1936./37.) budžeta

Izdevumi sabiedriskiem darbiem, kas rīkoti no bezdarba apkaņošanas fonda līdzekļiem 1936./37.**b. g. (latos).**

Dépenses pour les travaux publics organisés des moyens du fonds de la lutte contre le chômage (en lats).

	Valsts iestāžu un uzņēmumu rīkoti darbi <i>Travaux organisés par les institutions et les entreprises de l'Etat</i>	Pilsētu pašvaldību rīkoti darbi <i>Travaux organisés par les municipalités</i>	Pārējie <i>Autres</i>	Kopā <i>Total</i>
Sabiedrisko darbu strādniekiem: . . .	750.889,45	433.952,61	1.102,71	1.185.944,77
<i>Aux ouvriers des travaux publics:</i>				
algas naudā	734.309,84	394.738,21	1.059,12	1.130.107,17
<i> salaire en argent.</i>				
soc. apdroš. un med. palīdzība . . .	11.358,89	37.308,66	3,89	48.671,44
<i> assur. soc. et assist. méd.</i>				
ceļu izdevumi	1.346,55	1.235,34	—	2.581,89
<i>dépenses de voyage</i>				
strādnieku dzīvokļi	3.874,17	670,40	39,70	4.584,27
<i> logements ouvriers</i>				
Sabiedrisko darbu administrācijai: . .	56.584,06	18.942,09	133,11	75.659,26
<i>A l'administration des travaux publ.:</i>				
administr. un kancel. pers. algas . .	48.411,21	18.199,67	—	66.610,88
<i> appoint. au person. admin. et de cancell.</i>				
komandējumi u. c.	3.893,03	126,70	—	4.019,73
<i> p. détachements etc.</i>				
biroju uzturēšana	4.279,82	615,72	133,11	5.028,65
<i> à l'entretien d. bureaux</i>				
Techn. ierīces un palīgmateriāli . . .	47.711,—	23.343,29	610,75	71.665,04
<i> Install. techniques et matériel auxiliaire</i>				
Citi izdevumi <i>Autres dépenses</i> . . .	87.815,09	8.953,19	199,34	96.967,62
Kopā Total	942.999,60	485.191,18	2.045,91	1.430.236,69

Sabiedrisko darbu izdevumu kopsumma 1936./37. s. g. bijusi Ls 1.430.236,69 (1936./37. s. g. atvēlētā kredita kopsumma Ls 1.486.057,—); no šīs summas valsts iestāžu un uzņēmumu rīkoto darbu izdevumi bijuši Ls 942.999,60 (atvēlētā kredita kopsumma Ls 1.000.057,—) jeb 65,9%, pilsētu pašvaldību — Ls 485.191,18 (Ls 480.000,—) jeb 33,9% un pārējo Ls 2.045,91 (Ls 6.000,—) jeb 0,2%.

Sabiedrisko darbu izdevumos Ls 1.185.944,77 jeb 82,9% bijuši izdevumi sabiedrisko darbu strādniekiem — algām, apdrošināšanai, ceļu izdevumiem un strādnieku dzīvokļiem. Tieši sabiedrisko darbu strādnieku algām izdots Ls 1.130.107,17.

Sabiedrisko darbu administrācijas izdevumi (administratīvā un kancelejas personāla algas, biroju uzturēšana, komandējumi) bijuši pavisam Ls 75.659,26 jeb 5,3% no izdevumu kopsummas. Pārējie izdevumi bijuši iegādājot un uzturot kārtībā tehniskās ierīces, darba rīkus (5,0% no kopizdevumiem), par dažādiem speciāliem darbiem uzņēmējiem u. c. (6,8%).

Sabiedriskos darbos nostrādāts šāds dienu skaits:

Sabiedrisko darbu strādnieki:	
a) uz laika algu	328.008 dienas
b) uz akorda algu	123.748 "
kopā	451.756 "
Administr. un kancel. pers.	14.001 diena
Pavisam	465.757 dienas
Tai skaitā sievietes	89.041 diena.

gadā no bezdarba apkaņošanas fonda saņemtie līdzekļi, tā arī no iepriekšējā budžeta gada neizlietotie atlikumi.

Izdevumus no bezdarba apkaņošanas fonda summām rīkotiem sabiedriskiem darbiem, kā arī to sīkāku sadalījumu, rāda šāda tabula:

No bezdarba apkaņošanas fonda līdzekļiem veiktie sabiedriskie darbi.**Tautas labklājības ministrijas Baldones sēravotu iestāde.**

Baldones sēravotu iestāde sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimniecības gadā izdevusi Ls 24.517,73 (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 40.000,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 14.083,30; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 15,89; strādnieku ceļa naudām Ls 338,10; strādnieku dzīvokļiem Ls 368,50; administratīvā un kancelejas personāla algām Ls 2.476,63; biroja uzturēšanai Ls 81,82; tehniskā inventāra iegādāšanai, remontam un transportam Ls 1.267,07; dažādiem palīga materiāliem (iegādi un transportam) Ls 5.886,42. Sabiedriskos darbos nostrādāts pavisam 4.989 strādnieku dienas (no tām uz akorda 3.856). Sabiedriskos darbos maksātas šādas algas: desmitniekam Ls 4,—, amatniekam Ls 2,80, nekvalificētam strādniekam Ls 2,— un strādniecei Ls 1,50 dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā pārskata gadā veikti šādi darbi:

Parka izbūve. Iztīrīts parks 35 ha platībā. Parkā izrakti ceļņi, augstākās vietas norokot un zemākās vietas piepildot ar pievesto zemi. Parkā izlauzti vecie celmi 760 gab. un celmu vietas aizpildītas ar pievesto zemi. Daugavmalā, 12 km no Baldones, savākti oļi — plienakmeņi 470 kb. m un ar zirgu vagonetēm pārvesti līdz Baldonei. Akmeņi saskaldīti šķembās un novietoti pēc vajadzības parka ceļu izšosēšanai. Parkā izlauzti granitakmeņi un oļi 85 kb. m.

Ceļu tiltu būves. Pievesti granitakmeņi 100 kb. m. Apkalti granitakmeņi tilta balstiem 27 kv. m. Akmeņi apkalti pēc zīmējumiem, iemūrēti ar portlandcementu attiecībā 1:4. Piegādāta smiltis un grants 4.000 kb. m no 3 km attāluma.

Ēku nojaukšana. Nojaukts vecais mūzikas paviljons.

Ierīču un inventāra jaunbūves un remonts. Izlabots šaursliežu dzelzceļš no Baldones līdz Daugavai — 12 km garumā. Izgatavotas 23 rīcas, 2 kapļi un 2 šoseju grābekļi un citi darbi un izgatavotas un apkalta 12 vagonetes.

Kūdras rakšana. Izrakta kūdra 1.500 kb m un ar rīcām no 50 m attāluma pārvesta un novietota vajadzīgās vietās.

Malkas sagatavošana. Parkā izlauzti celmi saskaldīti malkai. Sagatavota malka 100 steru.

Satiksmes ministrijas šoseju un zemes ceļu departaments.

Šoseju un zemes ceļu departaments sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimniecības gadā izdevis Ls 310.234,39 (1936./37. gada budžētā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 302.000,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 219.453,82; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 4.220,92; strādnieku ceļa naudām Ls 768,30; strādnieku dzīvokļiem Ls 1.287,20; administratīvā un kancelejas personāla algām Ls 11.469,33; administratīvā personāla komandējumiem Ls 1.068,30; biroja uzturēšanai Ls 2.577,64; tehniskā inventāra iegādāšanai, remontam un transportam Ls 5.767,41; dažādiem palīga materiāliem (iegādei un transportam) Ls 9.775,73; citiem izdevumiem Ls 53.845,74. Sabiedrisko darbos nostrādātas pavisam 76.048 strādnieku dienas (no tām uz akorda 693). Sabiedrisko darbu administrācijai un strādniekiem maksātas šādas algas: darbu vadītājam Ls 140,— līdz Ls 180,—, darbu vadītāja palīgam Ls 100,— līdz Ls 125,—, no kantoriem Ls 80,— līdz Ls 110,— mēnesi; desmitniekam Ls 4,—, amatniekam Ls 2,40 līdz Ls 4,40, nekvalificētam strādniekam Ls 2,— līdz Ls 2,60 un strādnieci Ls 1,50 līdz Ls 1,60 dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā veikti šādi darbi:

a. Pirms 1936. gada 1. aprīļa uzsāktie un pārskata gadā nobeigtie darbi:

Grants bedrņu atsegšana. Atsegtas Grobiņas pagasta Stāla grants bedres.

Grants sijāšana. Sijāta grants Krotas pagasta Krotas dzirnavu, Aizputes pilsētas Misiņkalna, Blīdenes pagasta Pilsblīdenes, Kalvenes pagasta Grantnieku un Grobiņas pagasta Stāla grants bedrēs.

Grants materiālu sagatavošana. Sagatavots grants materiāls Tukuma grants karjērā Nr. 2, Dobeles pilsētas, Bēnes pagasta Kaiju un Kalna kroga, Blīdenes pagasta Baložu, Zebrenes pagasta Silkalna, Rožkalna un Šķūitnieku grants bedrēs; sagatavoti ceļu būvmateriāli uz Ld. 4. Kārsavas-Biržu I. šķ. ceļa no 1,000 līdz 1,463 km un Nīkrāces m. Meldzeres-Nīkrāces-L. Dzeldu I. šķ. ceļa vajadzībām.

Akmeņu laušana. Lauzti plienakmeņi Islices pagasta Važītes.

Akmeņu skaldīšana. Skaldīti akmeņi Blīdenes pagasta Pilsblīdenes grants bedrēs; skaldīti laukakmeņi šķembās uz Vaiņodes stacijas — Nigrandes biedrības nama I. šķ. ceļa Lp. 57., Cs. 54., Lp. 5. šosejas, Lp. 56. I. šķ. ceļa un citiem valsts ceļiem; skaldīti plienakmeņi šķembās dzelzceļa malā, posmā Bēne-Auce, uz Grobiņas-Kapsēdes šosejas pie Ilgū stacijas un Lp. 5. šosejas; sagatavoti akmeņi uz Tk. 3. Ts. Tukuma-Kabiles-Kuldīgas I. šķ. ceļa un sagatavotas grantakmeņu šķembas uz Kd. 3. Kuldīgas-Skrundas šosejas.

Šoseju būves. Izvesta Rg. 13. Slokas-Talsu šosejas jaunbūve un Vm. 4. Valmieras-Mazsalacas šosejas kapitāls remonts no 1,267 līdz 3,553 km.

Zemes ceļu būves. Izbūvēts pievedceļš 14. Kuldīgas aizsargu pulka aerodromam; izvesta Vm. 38. Matiņu-Ozolu stacijas II. šķiras ceļa pārbūve no 0,000 līdz 0,220 km un Cs. 17. Cēsu-Veismāņu saimniecības-Rāmuļu stacijas III. šķ. ceļa kapitālā pārbūve.

Zemes ceļu remonts. Aizbērta 129 m gara koka viadukta sprauga uz Daugavpils-Lietuvas šosejas 2,567 km; remontēts Cs. 8. un Rg. 20. Cs. Cēsu-Drabežu-Ergļu un Nītaures-Piebalgas I. šķ. ceļš, Dobeles-Blīdenes-Saldus I. šķ. ceļš Jg. 10. Tk. un Tk. 3. Tukuma-Kabiles-Kuldīgas ceļš.

Pilsētu ielu izbūves. Izbūvēta Piltenes iela — Kuldīgā.

Ēku būves. Izbūvēta betona degvielu noliktava Ventspīli valsts ceļu vajadzībām; rajona darbnīca — Lietuvas ielā 26 un rajona galdnieku darbnīca.

Dažādi darbi. Strādāts nokraušanas laukumā pie Penkules stacijas.

b. Pārskata gadā uzsāktie un nobeigtie darbi:

Grants bedrņu atsegšana. Atsegtas Krotas pagasta Krotas dzirnavu, Barkavas pagasta Jozefovas un valsts Mūrmestienes, Ašiānes pagasta Druvenieku grants bedres un grants bedres Skrudalienas pagastā, Daugavas kreisā krastā pie Putamiķiem.

Grants sijāšana. Sijāta grants Kalvenes pagasta Grantnieku, Dunikas pagasta Vanaģīru Nr. 6, Durbes pagasta Durbes mācītāja saimniecības, Vaiņodes pagasta nama, Skrudalienas pagasta Maļutku un Mežmaļu, Kokneses pagasta Krievkalna, Krimuldas pagasta Vecmūižnieku, Ikšķiles pagasta Stempu, Krimuldas pagasta Krimuldas saimniecības, Madlienas pagasta Upmaļu, Jumpravas pagasta Dabrenu, Tukuma, Ruļļu kalna grants bedrēs un sijāti grants-olī Salaspils pagasta Lakatu un Šķīteru, Ikšķiles pagasta Kapanāma, Mālpils pagasta Skolas, Allāžu pagasta Kaugaru grants bedrēs un strādāts Jaunsvirlaukas pagasta Dālūžu un Dobeles grants bedrēs.

Grants materiālu sagatavošana ceļu būvēm. Sagatavots grants materiāls Aizputes pilsētas Misiņkalna, Zebrenes pagasta Rožkalna, Vecauces pagasta Uztupju, Tumes pagasta Dzirkalmēnu, Bēnes pagasta Kaiju, Annenieku pagasta Zebrenes saimniecības, Zebrenes pagasta Šķūitnieku, Rubas pagasta Grīgužu, Tērvetes pagasta Klauku, Blīdenes pagasta Smīļu, Dobeles pagasta Apsītes, Jaunpils pagasta Smiltiņu, Blīdenes pagasta Baložu, Bikstu pagasta Silukalna, Limbažu pagasta nama, Dobeles pilsētas un Ruļļu kalna grants bedrēs.

Akmeņu laušana. Lauzti plienakmeņi Bauskas pagasta Kalniņu un Baldones ielas izbūvei Pilveru akmeņu lautzuvēs, Salaspils pag. Lakatu grants bedrēs, Ikšķiles pagasta Krauciemā, Turkalnes ielas segas būvei — Daugavas krastā pie Iekanu mājām pret Ogres pilsētu; sagatavoti laukakmeņi, nojaucot mūrja ēkas; sagatavoti plienakmeņi Rumbenieku lautzuvēs un lauk- un plienakmeņu valsts ceļu remontiem.

Akmeņu skaldīšana. Skaldīti plienakmeņi šķembās uz Bk. 2. I. šķ. ceļa, uz Saultiešu stacijas pievedceļa, skaldīti sijāti olī Skrudalienas pagastā Daugavas kreisā krastā pie Putamiķiem, skaldīti laukakmeņi šķembās mašīnu šķūņa būvei un uz Cs. 60. Veļēna-Druvienu-Pērļu kr. I. šķ. ceļa un sagatavoti akmeņi Vēcpils pagasta Maz-Ilmājas saimniecībā.

Zemes ceļu būves. Iztaisnots Rz. 4. Rēzeknes-Kaunatu-Bukmuižas I. šķ. ceļš un Rg. 8. Rīgas-Ergļu-Madonas I. šķ. ceļš no 19,800 līdz 29,100 km. Izvesta Rz. 3. Rēzeknes-Vīļņu-Varakļānu I. šķ. ceļa kapitālā pārbūve no 7,530 līdz 8,130 km, Cs. 145. Kērpju-Grīvu III. šķ. grants ceļa kapitālā pārbūve pie Grīvu dzirnavām, Bk. 2. Bauskas-Bērzmuižas-Stāģeles I. šķ. ceļa vieglās segas jaunbūve un remonts no 3,000 līdz 3,300 km un no 8,500 līdz 8,600 km, Rg. 615. Bernestu-Dzelzāmera III. šķ. ceļa izbūve un Ogres stacijas kraujlaukuma pievedceļa būve. Izbūvēta Jg. 6. Jelgavas-Zaļās saimniecības-Zāgares 21,200 km caurteka. Pagatavoti kilometru stabi valsts ceļu rajona darbnīcā un aizsargstabiņi (koka) uz Cs. 4. I. šķ. ceļa.

Zemes ceļu remonts. Izvests tekošs remonts:

Uz I. šķiras ceļiem: Cs. 7. Vm. Cēsu-Limbažu, no 7,100 līdz 7,500 km; Ap. 23. Kazdangas-Sņēpes; Ap. 6. Aizputes-Skrundas; Ld. 4. Kārsavas-Biržu, no 1,464 līdz 1,600 km; Ld. 21. Kārsavas-Malnavas-Goliševas, no 3,422 līdz 8,500 km; Jg. 6. Jelgavas-Zaļās saimniecības-Zāgares; Jg. 12. Auces-Ezeres, no 1,280 līdz 1,380 km un Vm. 6. Limbažu-Mazsalacas-Rūjienas, no 64,000 līdz 65,250 km.

Uz grants ceļiem: Tk. 1. Tukuma-Bikstu-Auces; Jg. 71. Dobeles-Bēnes, no 21,900 līdz 22,400 km; Tk. Tukuma-Remtes-Saldus, no 48,300 līdz 50,100 km; Jg. 16. Dobeles-Kalna saimniecības, no 15,300 līdz 15,800 km; Jg. 15. Meitenes-Meža saimniecības, no 7,400 līdz 7,600 km; Jg. 105. Benes-Cīrules-Kannenieku, no 5,886 līdz 9,050 km; Jg. 5. Jelgavas-Glūdas-Auces, no 38,240 līdz 44,750 km; Tk. 4. Tukuma-Lestenes-Dobeles, no 6,000 līdz 7,000 km; Tk. 7. Tukuma-Jaunsātu-Kandavas, no 0,000 līdz 1,000 km; Jg. 8. Jelgavas-Jaunsvirlaukas-Bauskas, no 1,700 līdz 8,000 km; Tk. 3. Tukuma-Kabiles-Kuldīgas; Lieblīdenes-Remtes, no 14,000 līdz 14,645 km; Bk. 1. Bauskas-Meitenes, no 24,000 līdz 27,000 km; Jg. 18. Jelgavas-Lielvircavas-Sesavas, no 12,000 līdz 16,000 km; Bk. 1. Bauskas-Meitenes, no 22,000 līdz 23,000 km; Jg. 17. Jelgavas-Mūrsaimniecības, no 7,465 līdz 8,200 km un no 18,000 līdz 19,000 km; Tukuma-Bikstu-Auces, no 17,000 līdz 18,000 km; Tk. 3. — Tk. 2. un uz valsts grants ceļiem.

Uz I. šķiras grants ceļiem: Rz. 13. Rēzeknes-Bērzgales-Pušnicovas, no 16,800 līdz 19,100; Rz. 47. Antonopolis-Vertukšņas-Bratavas, no 5,200 līdz 20,000 km; Ld. 11. Ludzas-Bērzgales-Rogovkas, no 19,910 līdz 22,530 km; Rz. 15. Rēzeknes-Stoļarovas, no 9,000 līdz 17,700 km; Ld. 22. Istalskas-Pumpuru stacijas-Malzubi, no 0,500 līdz 4,247 km; Ld. 1. Ludzas-Buksaimniecības-Dagdas, no 2,728 līdz 5,885 km; Jl. 7. Viļakas-Baltinavas-Kārsavas, no 50,500 līdz 50,993 km; Ld. 16. Livzemiņu-Mežvidus saimniecības, no 0,835 līdz 2,880 km; Ld. 3. Ludzas-Kārsavas, no 25,000 līdz 28,131 km; Ld. 4. Kārsavas-Biržu; Rz. 28. Bikavas-Rogovkas, no 13,176 līdz 18,500 km; Ld. 14. Rogovkas-Ruskolovas, no 7,000 līdz 9,852 km; Ld. 21. Kārsavas-Malnavas-Goliševas, no 14,000 līdz 16,838; Ld. 13. Rogovkas-Mežvidu, no 8,000 līdz 9,638 km; Jg. 70. Dobeles-Krimūnas-Uzipsaimniecības, no 18,700 līdz 19,203 km; Tk. 3. Tukuma-Kabiles-Kuldīgas,

no 12,000 līdz 53,000 km; Starpas kr.-Mālu kr., no 8,000 līdz 9,000 km un Vk. 16. Vm. Valkas-Kārku-Rūjienas.

Uz II. šķiras grants ceļš: Ld. 40. Rundēni-Veclabada, no 0,000 līdz 0,200 km.

Remontēts Tk. 28. Upes saimniecības-Jurģu saimniecības ceļš no 4,000 līdz 6,000 km, izvesti sīki caurteku remontu un nolīdzināta „Ruļļu kalna“ kalna šķautne.

Zemes ceļu būves. Uzbūvēts 5,10 m garš koka tilts pār strautu uz Ld. 16. Līvzemnieku-Mežvidus saimniecības I. šķ. ceļa 6,202 km; 5,10 m garš koka tilts pār strautu uz Rz. 28. Ld. Bikavas-Rogovkas I. šķ. ceļa 20,658 km un 16,10 m garš koka tilts pār meliorācijas grāvi uz Rz. 28. Ld. I. šķ. ceļa 17,478 km.

Pilsētu ielu izbūves.

Izvesta šosejas būve Ogres pilsētas Dārza ielā un Čakstes prospektā: Veikti zemes un segas jaunbūves darbi, atrakta zeme ierakumos un grāvjos — 2,478,82 kb. m. Izbūvēta šosejas sega no 0,000 līdz 0,900 km. Iebūvētas pēc projekta 2 dzelzsbetona caurtekas 0,450 km $\varnothing$ 45 cm un 0,144 km $\varnothing$ 30 cm un sagatavoti laukakmeņi — 51,50 kb. m un plienakmeņi — 475,40 kb. m.

Izvesta Ogres pilsētas Kalpaka ielas jaunbūve: Veikti zemes darbi, izrokot ierakumos, grāvjos un rezervēs 1,112,8 kb. m zemes. Iebūvēta 1 dzelzsbetona caurteka $\varnothing$ 30 cm. Piegādāta 153 kb. m grants, ar kuņu nostiprināta ielas virsma.

Laukumu izbūve. Izbūvēts Aizputes aizsargu pulka sporta laukums, Aizputē.

Ēku būves. Izvesta remontstrādnieku dzīvojamās ēkas būve Jelgavas-Jaunsvirlaukas-Bauskas šosejā; rajona darbnīcas būve Smiltēnē; degvielu noliktavas un darbnīcas būve, Ventspilī; izvesti rajona kancelejas būvlaukuma sagatavošanas darbi un pagatavoti dzelzsbetona stabi 2. rajona remontstrādnieku dzīvojamās ēkas žogam Jelgavas-Meitenes šosejas 10. un 30. km.

Ēku nojaukšana. Nojauktas Drustu ptk. vecās ēkas Drustu ciemā, Sudmalkroga dzīvojamās ēkas un šķūņa sienu un pamatu drupas un 2. rajona gruntsgabala Lietuvas ielā 26 veca ēka.

Ieriču un inventāra pagatavošana un remonts. Pagatavotas ričas, sniegsētas 2. rajona garāžas jaunbūvē — Lietuvas ielā 26 un pagatavots un remontēts 2. rajona noliktavas inventārs.

Izvesti dažādi darbi rajona darbnīcās.

c. Pārskata gadā uzsāktie, bet līdz 1937. g. 1. aprīlim nenobeigtie darbi:

Grants sijāšana. Sijāta grants Blīdienes pagasta Pilslīdienes grants bedrēs un sijāti grants-oli uz Rg. 8. Rīgas-Ergļu-Madonas I. šķ. ceļa un Zemnieku grants bedrēs Ogresgala pagasta Rīgas-Daugavpils I. šķ. ceļā.

Grants materiālu sagatavošana. Sagatavots grants materiāls Vilces pagasta Mūrsaimniecības, Bikstu pagasta Aizupju, Tukuma mācītāja saimniecības, Dobelē — Ļobu, Dobeles pagasta Brūveru māju grants bedrēs un sagatavoti ceļu būvmateriāli Tukuma grants bedrēs un Ruļļu kalnā.

Akmeņu laušana. Lauzti plienakmeņi Rīgas-Tinūžu I. šķ. ceļa vajadzībām, lauzti grants-oli un laukakmeņi — plienakmeņi Ikšķiles pagasta Kurzemnieku grants bedrēs un sagatavoti plienakmeņi Iecavas mācītāja saimniecības plienakmeņu lauztuvēs.

Akmeņu skaldīšana. Skaldīti laukakmeņi šķembās uz Lp. 4. Liepājas-Embūtes-Ezeres I. šķ. ceļa, Ik. 8. I. šķ. ceļa, no 3,000 līdz 4,000 km, Jl. 10. Grivas-Bratanišķu I. šķ. ceļa, no 0,575 līdz 1,777 km, Jl. 1. Jp. I. šķ. ceļa, no 16,040 līdz 16,330 km, Dp. 29. I. šķ. ceļa, no 29,304 līdz 28,904 km; drupināti plienakmeņi šķembās Aroņes un Saulriešu staciju pievedceļu vajadzībām; sagatavotas šķembas Dobeles pilsētas grants bedrēs; skaldīti oli šķembās uz Ik. 7. I. šķ. ceļa, no 9,000 līdz 10,000 km un skaldīti grants-oli šķembās uz Salaspils stacijas-Nometnes I. šķ. ceļa.

Zemes ceļu būves. Izvesta Veismaņu mājas-Krievu kapu III. šķ. ceļa jaunbūve no 0,000 līdz 2,000 km; Vm. 3. Valmieras-Rūjienas šosejas kapitālā pārbūve no 2,800 līdz 3,300 km un paplašināts Kd. 65. Valkas-Pūku-Seglu III. šķ. ceļš, no 0,000 līdz 0,383 km.

Zemes ceļu remonts. Izvests tekošs remonts:

- uz I. šķiras ceļiem: Rz. 4. Rēzeknes-Kaunatas-Bukmuižas, no 3,850 līdz 7,000 km; Ld. 5. Zilupes-Rundēnu-Dagdas, no 9,660 līdz 24,370 km.
- uz II. šķiras ceļa Ld. Rundēni-Vigoda, no 0,000 līdz 4,800 km.
- uz grants ceļa Rg. 10. Rīga-Saulkrasti-Ainaži, no 91,000 līdz 95,700 km.
- uz I. šķiras grants ceļiem: Rz. 38. Bukmuižas-Panavas, no 5,400 līdz 11,000 km; Vm. 3. Valmieras-Rūjienas, no 6,129 līdz 31,200 km.

Zemes ceļu tiltu remonts. Remontēti tilti garāki par 10 m.

Pilsētu ielu izbūve. Izvesta Liepu ielas pag. būve — Baldonē.

Laukumu izbūve. Izbūvēts Tukuma pilsētas aerodroma laukums.

Kapu izbūve. Izvesti Brāļu kapu izbūves darbi Daugavpilī.

Ēku būves. Izvesti rajona kancelejas ēkas būvdarbi — Rēzeknē; rajona darbnīcas būve — Ventspilī; 2. rajona garāžas jaunbūve Lietuvas ielā 26; šoseju un zemes ceļu departamenta 10. rajona mehāniskās darbnīcas iekšējās iekārtas izbūve un būvēts koka un cinkotu stiepuju pinumu žogs dzelzsbetona stabos ar rajona zemes gabalu Daugavpilī gar Dobeles, Lielās Dārzu, Jelgavas un Siguldas ielām.

Ēku remonts. Remontēts ķieģeļu mūra šķūnis Jelgavas ielā Nr. 1, Daugavpilī.

Ēku nojaukšana. Nojauktas vecas saimniecības ēkas — Gatartā un vecs laukakmeņu mūris Nēķenes saimniecībā.

Inventāra pagatavošana un remonts. Izgatavots un remontēts inventārs rajona darbnīcā.

d. Pirms 1936. g. 1. aprīļa uzsāktie, pārskata gadā turpinātie, bet līdz 1937. g. 1. aprīlim nenobeigtie darbi:

Akmeņu laušana. Lauzti plienakmeņi Kapsēdes-Tosmāres lauztuvēs.

Satiksmes ministrijas dzelzceļu virsvalde.

Dzelzceļu virsvalde (tehniskā direkcija) sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimniecības gadā izdevusi Ls 208,985,73 (1936./37. gada budžeta sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 220,557,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 182,781,78; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 3,337,40; strādnieku dzīvokļiem Ls 972,69; administratīvā un kancelejas personāla algām Ls 16,451,42; administratīvā personāla komandējumiem Ls 117,68; biroja uzturēšanai Ls 439,11; tehnisko ierīču nomāšanai Ls 87,60; tehniskā inventāra iegādāšanai, remontam un transportam Ls 59,—; dažādiem palīga materiāliem (iegādei un transportam) Ls 696,01; citiem izdevumiem Ls 4,043,04. Sabiedriskos darbos nostrādātas pavisam 69,516 strādnieku dienas (no tām uz akorda 21,737). Sabiedrisko darbu administrācijai un strādniekiem maksātas šādas algas: darbu vadītājam un palīgam Ls 100,— līdz Ls 120,—, kantoristam Ls 80,— mēnesī; desmitniekam Ls 4,—, amatniekam Ls 2,40 līdz Ls 2,80, nesvalificētam strādniekam Ls 2,— un strādniecei Ls 1,50 dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā pārskata gadā veikti šādi darbi:

Dzelzceļu līniju būve un remonts. Turpināta Krustpils-Jekabpils savienojumu līnijas būve, izpildot galvenā kārtā zemes darbus, kā arī plienakmeņu izlaušanu, laukakmeņu savākšanu, akmeņu skaldīšanu un šķembu sagatavošanu. Izpildīti zemes darbi un veco sliežu posmu nojaukšana sakarā ar ceļu taisnošanu posmos Lielirbe-Sikrags, Jaunupe-Oviši, Ciruļi-Valdemārpils un Stende-Talsi. Rakti un padziļināti grāvji un nostiprināti un nolīdzināti uzbērumi. Remontētas caurtekas un atjaunots noklājs.

Dzelzceļu piederumu sagatavošana un remonts. Pagatavotas un remontētas dažādas ceļu zīmes un signāli. Krāsoti uzraksti. Remontētas pārmijas, krustiņi un bojātie šaurceļu sliediņu posmi.

Piebraucamo ceļu būves. Ierīkoti piebraucamie ceļi Vecākos un Saulkrastos. Savesti kārtībā un remontēti piebraucamie ceļi dažādās vietās.

Karjēru darbi. Izvests balasts no Skultes karjēra, uzturot karjēru kārtībā. Taurkalnā izrakta tranšēja jaunam balasta karjēram ar ceļa uzlikšanu un vecā karjēra nojaukšanu.

Būvmateriālu sagatavošana un transports. Savākti X. ceļu iecirkņa rajonā gar dzelzceļa līniju akmeņi, iekrauti pārvešanai, izkrauti un sagatavotas šķembas. Iekrauts vagonos un izkrauts balasts, oli un šķembas. Savākti, šķiroti, sakrauti, iekrauti un izkrauti un apsgāti dažādi materiāli.

Betona un cementa izstrādājumu pagatavošana. Pagatavoti dažādi betona un cementa izstrādājumi, kā caurules, kārnīpi, stabiņi, deļi, trotuāra plātnes u. c., sagatavojot vajadzīgos materiālus.

Ēku būves un remonts. Izpildīti staciju kapitālremonta darbi Bulduros, Majoros un Liepājā un depo darbnīcu remonta darbi — Šķirotavā. Izvesta saimniecības ēku, kā šķūnišu, nojumju, atēju, pirtņu, ledus pagrabu, siltumnicu u. c. ēku jaunbūves un remonts. Atjaunotas un remontētas ēkas, pagalmi un aizžogojumi. Savesti kārtībā un remontēti preču pagalmi, žogi un laukumi. Ierīkotas ietnes gar ēkām. Notīrīti staciju laukumi.

Ēku nojaukšana. Nojauktas vecas nederīgas būves un izlauzti pamati, novākti grūži, aizbērtas bedres un nolīdzināta zeme.

Dārzniecību un dārzu ierīkošana un kopšana. Ierīkota dārzniecība Liepājas preču stacijā. Apkopti augļu koki un dārzi, un ierīkoti dārziņi pie stacijas ekām. Izcirsti krūmi un apgriezti koki un dzīvžogi dzelzceļa atvasinājuma joslā. Atjaunoti un remontēti dārzi.

Inventāra pagatavošana un remonts. Atjaunoti un pagatavoti dažādi darba rīki un inventārs.

Kurināmo materiālu sagatavošana. Sagatavota malka un gulšņi kurināšanai.

Gaitas telpu sakārtošana. Savestas kārtībā gaitas telpas.

Sniega notīrīšana. Notīrīts sniegs no staciju ceļiem, peroniem, pārmijām un darba vietām.

Satiksmes ministrijas pasta un tālegrafa departaments.

Pasta un tālegrafa departaments sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimniecības gadā izdevis Ls 11.900,27 (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 35.000,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 11.410,27; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 38,40; administratīvā un kancelejas personāla algām Ls 318,80; administratīvā personāla komandējumiem Ls 18,30; dažādiem palīga materiāliem (iegādei un transportam) Ls 123,50. Sabiedriskos darbos nostrādātas pavisam 4.960 strādnieku dienas (no tām uz akorda 1.950). Sabiedrisko darbu administrācijai un strādniekiem maksātas šādas algas: darbu vadītājam Ls 4,—, darbu vadītāja palīgam Ls 3,—, kantoristam Ls 2,60, desmitniekam Ls 2,50, nekvalificētam strādniekam Ls 1,50 līdz Ls 2,— un strādniecei Ls 1,— līdz Ls 1,50 dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā pārskata gadā veikti šādi darbi:

Aerodromu izbūve.
Liepājā (darbi iesākti 1935. gadā): Noplanēts laukums pēc vajadzīgā profila un liekā zeme aizvesta ar ričām un vagonetēm uz vajadzīgām vietām — 94.892,9 kv. m; uzbera melna zeme noplānētām laukumam 3 cm bieža kārtā — 800 kv. m; pārnesti akmeņi no aerodroma līdz Kuršu ielai — 1,5 kv. m; norakta melnzeme un aizvesta ar vagonetēm uz ierādītām vietām, vid. attālumā 106 tek. m — 160 kv. m; norakta velēnas 10 cm biežumā un sakrautas kaudzēs — 260 kv. m un izraktas 38 priedes un sazāģētas gabalos.

Ventspilī (darbi iesākti 1935. gadā): Nolīdzināts aerodroma laukums, sasmalcinot nogrieztās velēnas — 23,7 ha; iegremdēti grāvi fašnu kūli (no kadiķu žaģariem) un grāvis aizbērts, 1,5 m plats un 1 m dziļš — 383 tek. m; izgatavotas koka caurules no dēļiem, ieliktas grāvī un grāvis aizbērts 1,5 m plats, 1 m dziļš — 200 tek. m; padziļināts ūdens novadgrāvis — 615 tek. m; izrakts jauns grāvis 1,5 m plats, 1 m dziļš — 604 tek. m; aizbērts grāvis 1 m plats, 1 m dziļš — 422 tek. m un ierīkots tilts 8×3 m — 24 kv. m.

Valkā (darbi iesākti 1936. gadā): Norakts kalns (māla, akmeņa grunts), zeme iesviesta vagonetēs un aizvesta uz 80 m attālu vietu un izgāzta — 1.986 kb. m; nolīdzināta pievārtē zeme — 3.400 kv. m un norakti uzkalni (māla, akmeņa grunts), zeme iesviesta vagonetēs un aizvesta uz 100 m attālu vietu un izgāzta — 1.360 kb. m.

Zemkopības ministrijas zemkopības departaments.

Z. M. Zemkopības departaments sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimn. gadā izdevis Ls 41.233,34 (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 47.000,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 31.257,06; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 302,10; strādnieku ceļa naudām Ls 240,15; strādnieku dzīvokļiem Ls 1.185,78; administratīvā un kancelejas personāla algām Ls 3.485,33; administratīvā personāla komandējumiem Ls 1.315,02; biroja uzturēšanai Ls 154,54; tehniskā inventāra iegādāšanai, remontam un transportam Ls 1.203,84; tehnisko ierīču nomāšanai Ls 262,30; dažādiem palīga materiāliem (iegādei un transportam) Ls 1.047,70; citiem izdevumiem Ls 779,52. Sabiedriskos darbos nostrādātas pavisam 9.387 strādnieku dienas (no tām uz akorda 8.568). Sabiedrisko darbu administrācijai un strādniekiem maksātas šādas algas: darbu vadītājam Ls 180,— un darbu vadītāja palīgam Ls 159,— mēnesi; desmitniekam Ls 4,—, amatniekam Ls 2,80 un nekvalificētam strādniekam Ls 2,— dienā.

a. Sabiedrisko darbu kārtībā pārskata gadā veikti šādi darbi:

Lauksaimniecības pārvaldes zvejniecības un zivkopības nodalja:

Dīķu jaunbūves. Valsts zivju audzētavā Tomē izbūvēts dīķis Ličupes ielejā (zemes atrākšana un pārvie-

tošana, betonēšana, bruģēšana, pāļošana un nogāžu veidošana), karpu ganību dīķis (3 ha) un foreļu ganību dīķis. Uzberts dambis un iebetonēti mūki starp dīķiem. Ličupītes gultne pārvirzīta no dīķa vidus gar dīķa ziemeļu krastu, izveidojot to dziļā rakumā, noslēdzot ar masīvu dambi no pārējā dīķa un gultnes krastus blīvi nopāļojot. Tādā pašā veidā Ličupīte izveidota arī uz leju no „Kg“ dīķa gar vēl neizbūvēto karpu izmēģinājumu dīķu I. grupas rajonu kopgarumā ap 650 m. Uzberts galvenais dambis „Kg“ dīķa lejas galā, reizē ar to padziļinot un paplašinot dīķa dienvidu malu, un iebetonēts 1 mūks caur dambi un mūka — slūžu komplekts dambja krustojumā ar upīti. Pavisam 1936./37. budžeta gadā atrakts un pārvietots 17.786 kb. m zemes. Valsts zivju audzētavā Pelčos izbūvēts Mazais audzētavas dīķis, izlauzot celmus, padziļinot gultni un izveidojot attiecīgus dambjus. Atrakts un pārvietots 1.050 kb. m zemes. Izbūvēts arī Lielais audzētavas dīķis ar zemes darbu kubatūru 3.055 kb. m un Avota dīķis (924 kb. m). Padziļināts grāvis starp Mazo un Lielo audzētavas dīķi (233 kb. m), un veikti vēl citi sīkāki darbi audzētavas izbūvei.

Ceļu jaunbūves. Valsts zivju audzētavā Pelčos veikti jauna ceļa uzberšanas darbi (410 kb. m).

Meliorācijas darbi. Valsts Trakšķīnu ezer-saimniecībā atrakts un pārdzītas zemes no smilšu pauguriem un izrakti grāvji (1.500 kb. m). Nostiprināti un izveidoti Odzes upītes krasti.

b. Pārskata gadā uzsākie, bet līdz 1937. g. 1. aprīlim nepabeigtie darbi:

Vecu, sagruvušu ēku drupu nojaukšana un citu kara laikā atlieku novākšana. Valsts Nurmīzu 2-g. lauksaimniecības un mājturības skolas saimniecībā strādāts pie veco ēku izlabošanas un nojaukamo ēku mūru laušanas, parka un apkārtnes tīrīšanas, ēku pamatu un sagruvušo mūru laušanas un drupu novākšanas. Valsts Ošupes laukkopības izmēģinājumu stacijas saimniecībā uzsākta vecās rijas atlikušo mūra drupu nojaukšana (līdz 1. aprīlim nojaukti 189 kb. m mūru virszemes daļas). No mūriem izņemtie kriegēļi attīrīti no kaļķiem, sašķiroti pēc lieluma un nogādāti krautuvēs.

Zemkopības ministrijas mežu departaments.

Z. M. Mežu departaments sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimn. gadā izdevis Ls 4.000,— (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 3.000,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 3.455,—; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 40,—; administratīvā un kancelejas personāla algām Ls 505,—. Sabiedrisko darbos nostrādātas pavisam 938 strādnieku dienas (no tām uz akorda 801). Sabiedrisko darbu administrācijai un strādniekiem maksātas šādas algas: darbu vadītājam Ls 5,— un nekvalificētam strādniekam Ls 2,— dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā pārskata gadā veikti šādi darbi:

Zooloģiskā dārza izbūve. Uzriolēti zemes lauki apsēšanai ar zāli, koplaukumā 860 kv. m. Jaunu ceļu izbūves vietās norakta zeme un pārdzīta ar ričām no 15—30 m attālumam un izlīdzināta izgāzamās vietās, pavisam 193 kb. m. Sakarā ar kājeliņu izbūvi, pārcelti uz jaunu vietu celiņus iežogojšie žogi, kopgarumā 72 m. Ceļu izbūvei saskaldīti šķembās plienakmeņi un betona lūžņi (35 kb. m). Savākti, sanesti un sakrāti plienakmeņi (27 kb. m). Izlauzti 6 lielu priežu celmi, novākti un aizbērtas bedres. Ierīkots pagaidu ceļš smago auto braukšanai būvgružu pievešanai kājeliņu būvei Kišezera malā — 120 m garumā un 2 m platumā (240 kv. m). Izlauzts vecais, nederīgais šlagas bruģējums (615 kv. m), šlagas savākta un sakrauta krautnēs. Izlaboti izskalotie ceļi un ceļu bojājumi (2.066 tek. m). Plāvā izgriezta velēnas, pārvestas ar ričām 150 m attālumā un noklātas ierakumu un uzberumu nogāzes (156 kv. m). Starpcelū zālāju laukumi (1.280 kv. m) notīrīti no kritušiem koku zariem un citiem atkritumiem, tos sanesot un sakraujot atsevišķās krautnēs. Izbūvēti dārza braucāmie un kājeliņi (5.985 kv. m koplaukumā un 2.265 tek. m kopgarumā) no šlagas un būvgružiem, pēdējos sijājet caur attiecīgiem sietiem.

Zemkopības ministrijas zemes ierīcības departaments.

Z. M. Zemes ierīcības departaments sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimn. gadā izdevis Ls 143.017,69 (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 146.500,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 137.112,26; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 760,56; administratīvā un kancelejas personāla algām Ls 621,80; administratīvā personāla komandējumiem Ls

846,68; tehniskā inventāra iegādāšanai, remontam un transportam Ls 493,48; tehnisko ierīču nomāšanai Ls 623,35; dažādiem palīga materiāliem (iegādei un transportam) Ls 2.559,56. Sabiedriskos darbos nostrādātas pavisam 41.956 strādnieku dienas (no tām uz akorda 39.198). Sabiedrisko darbu administrācijai un strādniekiem maksātas šādas algas: darbu vadītājam Ls 120,— mēnesi; nekvalificētam strādniekam Ls 1,50 līdz Ls 2,— un nekvalificētai strādniecei Ls 1,04 dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā veikti šādi darbi:

a. Pārskata gadā uzsāktie un nobeigtie darbi:

Izrakti novadgrāvji: Kuldīgas apr. Skrundas pag. Gagu purvā, Bauskas apr. Bārbeles pag. Cabļu purvā, Valmieras apr. Ipiķu pag. Kešļu purvā, Rozēnu pag. Dzirnū purvā un Valmieras pag. Tirpurvā, Valkas apr. Trikātas pag. Dutkas purvā, Lejasciema pag. Vaguļu purvā un Gaujienas pag. Kalna purvā, Cēsu apr. Liepas pag. Reķsa purvā, Madonas apr. Odzianas pag. Riesta purvā, Liepājas apr. Vaiņodes pag. Tīreļa purvā un Ziemupes pag. meliorācijas sabiedrībai, Jelgavas apr. Valgundes pag. Tīreļa purvā, Ludzas apr. Nautrenu pag. Dekteru purvā, Daugavpils apr. Niegales pag. Kalupes II. purvā, Jaunlatgales apr. Augšpils pag. meliorācijas sabiedrībai „Kamennij-Bor”, Gauru pag. Vorzovas purvā un Bērzpils pag. Lagažas purvā.

Izdarīti dažādi darbi: spridzināti akmeņi un izvakti no grāvjiem, grāvju nogāzes nostiprinātas ar fasīnām un veļnām, pārtīrti izraktie grāvji, aizbērti vecie grāvji, zeme izlīdzināta un transportēta ar vagonetēm.

b. Pirms 1936. g. 1. aprīļa uzsāktie, pārskata gadā turpinātie, bet līdz 1937. g. 1. aprīlim nenobeigtie darbi:

Rakti novadgrāvji Daugavpils apr. Līvānu pag. meliorācijas sabiedrībai „Vuškarnieki”.

c. Pārskata gadā uzsāktie, bet līdz 1937. g. 1. aprīlim nenobeigtie darbi:

Rakti novadgrāvji: Valmieras apr. Ainažu pag. Rīsmēža purvā, Valkas apr. Kalncempju pag. Lubāniešu purvā un Mālpupes pag. Lielā purvā, Ventspils apr. Popes pag. meliorācijas sab-bai „Klāņi” un Dundagas pag. Sausteres purvā, Jēkabpils apr. Dignājas pag. meliorācijas sab-bai „Senupīte”, Liepājas apr. Rucavas pag. meliorācijas sab-bai „Kirba”, Kuldīgas apr. Turlavas pag. Vilgales-Vārdupes meliorācijas sab-bai, Ludzas apr. Briģu pag. meliorācijas sab-bai „Pioniers”, Zvirgzdenes pag. meliorācijas sab-bai „Azarpurvs”, Mērdzenes pag. meliorācijas sab-bai „Draugs”, Šķaunes pag. meliorācijas sab-bai „Landskorona”, Mērdzenes pag. meliorācijas sab-bai „Kreiču purvs”, Istras pag. Salošu sādža, Kārsavas pag. Sautuves purvā un Zvirgzdenes pag. Jurisdikas meliorācijas sab-bai, Rēzeknes apr. Vārklānu meliorācijas sab-bai „Oltuži”, Ružinas pag. Borisovā, Silajāņu pag. meliorācijas sab-bai „Liska-Rauda” un Ozolmuižas pag. Plataču purvā, Daugavpils apr. Ungurmuižas pag. Krustpils-Sāvienas meliorācijas sab-bai, Kalupes pag. meliorācijas sab-bai „Inikša” un Mazdubnas upē, Ilūkstes apr. Lauceses pag. Birinēļu purvā, Jaunlatgales apr. Viļakas pag. Stampaku purvā, Rugāju pag. Klajā purvā un meliorācijas sab-bai „Daugasne”, Tilžas pag. Kumelnicas purvā, Kacēnu pag. Krepevas purvā, Bērzpils pag. meliorācijas sab-bai „Straume” un Viksnas pag. meliorācijas sab-bai „Ozolkalns”.

Aerodroma būves: Jelgavas un Ludzas pilsētās.

Kaŗa ministrijas apgādes pārvalde.

Kaŗa ministrijas apgādes pārvalde sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimniecības gadā izdevusi Ls 82.811,87 (1936./37. gada budĶetā sabiedrisko darbu rikoŗānai atvēlēti Ls 91.000,—). No ņis summas izdots: strādnieku algām Ls 65.676,36; sociālai apdroŗināŗānai un medicīniskai palīdzībai Ls 1.045,32; administratīvā un kancelejas personāla algām Ls 10.868,79; administratīvā personāla komandĶjumiem Ls 527,05; biroja uzturēŗānai Ls 1.026,71; tehnisko ierīču nomāŗānai Ls 6,—; tehniskā inventāra iegādāŗānai, remontam un transportam Ls 2.997,13; dažādiem palīga materiāliem (iegādei un transportam) Ls 425,11; citiem izdevumiem Ls 239,40. Sabiedriskos darbos nostrādātas pavisam 25.383 strādnieku dienas (no tām uz akorda 8.333). Sabiedrisko darbu administrācijai un strādniekiem maksātas ņādas algas: darbu vadītāja palīgam Ls 100,— un kantoristam Ls 80,— mēnesī; desmitniekam Ls 3,— līdz Ls 4,50, amatniekam Ls 2,40 līdz Ls 2,90, nekvalificētam strādniekam Ls 2,— un nekvalificētai strādniecei Ls 1,50 dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā veikti ņādi darbi:

a. Pirms 1936. gada 1. aprīļa uzsāktie un pārskata gadā nobeigtie darbi:

Šoseju remonts. Remontēta Lāčplēŗa ņoseja Liepājas kaŗa ostā.

Ēku būves un remonts:

Rīgā. Rīgas kaŗa slimnīcā pārbūvētas ēkas Nr. Nr. 189, 144 un 159; Tehniskās kazarmās izlauzti betona pamati un ierīkots klons ēkā Nr. 18; iztīrītas telpas ēkā Nr. 9 un remontēti logi un durvis ēkā Nr. 23.

Liepājas kaŗa ostā. Atjaunota elektriskā instalācija VI. grupas ēkā Nr. 5; uzstādīti elektriskās strāvas skaitītāji V. grupas ēkās Nr. Nr. 7b, 7c, 8b, VI. grupas ēkā Nr. 27a, IV. grupas ēkā Nr. 53 un II. grupas ēkā Nr. 29b; ierīkota elektriskā ventilācija II. grupas ēkā Nr. 54; remontēts un nostiprināts palievenis III. grupas ēkā Nr. 24r; izvests telpu iekŗējais remonts II. grupas ēkā Nr. 45, V. grupas ēkā Nr. Nr. 7 un 11, VI. grupas ēkās Nr. Nr. 37b, 34, 24, III. grupas ēkās Nr. Nr. 2, 4, 5, 7 un 22; remontēti logu rāmji II. grupas ēkā Nr. 43, ēku ārējās sienas III. grupas ēkā Nr. 31, jumti III. grupas ēkā Nr. 24g, ņogē pie III. grupas ēkas Nr. 43 un V. grupas ēkas Nr. 6; atjaunotas ietnes pie IV. grupas ēkām Nr. Nr. 26 un 27.

Cēsis. Pie garnizona ēkas Nr. 38 pārbūvēts vienstāvu malkas ņķūnītis, nojaucot vecās un uzbūvējot jaunas statņu sienas, apŗujot ar dēļiem, uzmūrējot plienakmeņu pamatu un kīģeļu stabiņus, pagatavojot jaunu konstrukciju un nosedzot papes jumtu un pārvietojot visu ņķūnīti 2,00 m sāpus, apbūves platība 81,65 kv. m. Pie kaŗavīru sanātorijas ēkas Nr. 13 uzbūvēts ņķūnītis ar statņu sienām 207,69 kv. m, ar dēļu apŗuvumu un zāģa skaidu pildījumu uz betona pamatiem, ar ņifeŗa seguma jumtu, ar dēļu grīdu un betona klonu un pamiŗus klātiem dēļu griestiem. ņķūnītis no ārpuses nokrāsots ar „Svea” krāsu. Apbūves platība 117,85 kv. m. Atremontēta nojauktās garnizona vienstāvu mūrā dzīvojamā ēka Nr. 30 paliekoŗā ēkas daļa, apŗujot sienas ar 1” dēļiem 45,17 kv. m un nokrāsojot apmetumu ar baltkaļķiem 239,99 kv. m, uzmūrējot 1/2 kīģ. sienu 7,10 kv. m un apmetot. Pievesta grants un smilts 25 kb. m un pagatavotas 65 gab. trotuāru plātnes 1,0×0,80×0,10 m, nobruĶēts laukums ar laukakmeņiem 28,06 kv. m, atrakta akmeņaina grunts 55,5 kb. m un notīrīts bűvlaukums 1.154 kv. m.

Ēku nojaukŗāna. Pie Cēsu garnizona ēkas Nr. 38 nojaukts vienstāvu malkas ņķūnītis (pie ēkas Nr. 38 pieguloŗā daļa), sastāvoŗos no koka plātnu sienām, skaidu jumta, mūrā pamatiem un kīģeļu klona. Nojaucot atrakta zeme kopdaudzumā 46,00 kb. m. Nojauktā ņķūnīsa apbūves platība 30,00 kv. m. Nojaukta Cēsu garnizona vienstāvu mūrā dzīvojamā ēka ar dakstiņu jumtu 336,96 kv. m, akmeņu mūrā sienām 263,11 kb. m, ar dűmeņiem, krāsnīm un pavardiem 21,74 kb. m, grīdām 172 kv. m un griestiem 268 kv. m, kīģeļu sienu un velvju platība 14,80 kv. m. Pamatu nojaukŗānai atrakta zeme 65,64 kb. m. Iegűtie akmeņi, kīģeļi un kārnīpi 283,27 kb. m aizvesti līdz 250 m attālumam.

Kanalizācijas izbűve. Izvesti slēgta kanalizācijas kolektora izbűves darbi Kaugurmuiŗā, pie kam izbűvēta 799,75 m gaŗa kolektora līnija no cementa caurulēm Ø 30 cm, caurules izgatavojot uz vietas. Cauruļu izbűvei izrakts bűvgrāvis 6.125 kb. m ar rakŗānas dziļumu līdz 6,00 m, izspraiŗojot bűvgrāvja sienas, nocērtot bűvgrāvja vietā augoŗus kokus, izlauŗot celmus un akmeņus un sűkņojot űdēni no bűvbedres plűstoŗā smilti. Pēc cauruļu iebűves aizbērts bűvgrāvis, zemi noblietējot un atlikuŗe zemi aizvedot uzbērumā. Pagatavotas kontrolakas no betona grodiem Ø 90 cm un 0,75 m gaŗiem, pavisam izlietojot 76 cementa groduŗus. Akām pagatavoti betona dibēni un vāki.

Dāŗzu izveidoŗāna un izdaiŗoŗāna. Izpildīti Armijas virsnieku klubā, Rīgā, dāŗza izveidoŗānas un izdaiŗoŗānas darbi.

Kancelejas un izpildīto darbu norēķināŗāna. II. rajona kancelejā veikti kancelejas un Liepājas kaŗa ostā izpildīto darbu norēķināŗānas darbi.

b. Pārskata gadā uzsāktie un nobeigtie darbi:

Meliorācijas un limetņoŗānas darbi:

Rīgā. Iztīrīti novadgrāvji Aviācijas pulkā, Minu divizionā, nolīdzinātas novadu grāvju malas un izdarīti limetņoŗānas darbi Dŗutas fabrikā.

III. rajonā. Izbűvēta Kuncelītes űpītes caurteka Kaugurmuiŗā, pie kam caurtekas izbűvei izrakta bűvbedre 45,44 kb. m, pamatu bedrei iedzīta rievsienuŗa, sagatavojot planķas, un pagatavoti caurteka un atbalstu sienīpām ievēdipi. Iebetonēta betona caurteka un atbalstu sienīpas kopdaudzumā 11,43 kb. m, ievietojot dzelzs stiegrojumu. Caurtekas spraugas platumis 1,75 m, augstums 1,40 m. Iebetonēti pamati, gultne un atbalstu sienīpu pamati, kopdaudzumā 7,07 kb. m. Pagatavots caurteikai uzbērumis 125,84 kb. m, pievedot zemi ar ričām, noplanējot un nobruĶējot nogāzes un noklājot ar veļnām, ielikot uzbērumā aizsargu stabiņus un nostiprinot űpītes gultni ar fasīnām.

Pilsētu ielu izbűve. Izvesti Lāčplēŗa ielas remonta darbi Liepājas kaŗa ostā un izbűvēta 15. maija iela gar instruktoru klubu Daugavpilī.

Ēku būves un remonts.

I. rajonā. Nāves salā izbűvētas műzeja saimniecības ēkas, Rīgas kaŗa slimnīcā izbűvēta garāŗa, Autotanku pulkā iz-

būvēta un ierikota šautuve. Kara skolā atjaunota ateju šachta, Citadēle ierikota ēkas Nr. 43 pieeja, ūdensvada izolācija ēkā Nr. 21, savestas kārtībā sētas un ietnes, iztīrītas telpas ēkā Nr. 5 un izvesti dažādi remonta darbi ēkās Nr. 43, 33, 55, 47 un 1, Vienības laukumā izdarīti triebīnes remontu darbi, 4. Valmieras pulkā — izlabots kīno telpu jumts. Garnizona kapos izbūvēts žogs, Rīgas kara slimnīca notīrīta ēkas Nr. 144 grīda no eļļas, novākti gruži, notīrīts pagalmis, pārvadāti ķieģeļi no bij. Kaučuka fabrikas uz Rīgas kara slimnīcu, Aviācijas pulkā — nojaukta veca krāsns un nederīgs pavards, Kara skolā — nojaukta veca maizes cepamā krāsns, Daugavgrīvā, kazematos Nr. Nr. 7, 10/2 — nojauktas vecas, nederīgas maizes krāsnis.

Liepājas kara ostā. Izbūvēts ledus pagrabs V. grupas ēkā Nr. 3a; izvesti ūdensvadu, kanalizācijas un centrālāpūķes remontu: IV. grupas ēkā Nr. 25, V. grupas ēkās Nr. Nr. 1a, 1b, 7 un 9, VI. grupas ēkās Nr. Nr. 19 un 37 un pie Zemūdens divīziona; telpu iekšējie remontu II. grupas ēkās Nr. Nr. 29, 31, 42, 61, 66, 66a un 43; III. grupas ēkās Nr. Nr. 12, 14, 24, 24c, 29, 31 un 42, IV. grupas ēkās Nr. Nr. 15, 16a un 25, V. grupas ēkās Nr. Nr. 8, 11 un 19 un VI. grupas ēkā Nr. 9.

III. rajonā. Izvesta veterinārās ambulances jaunbūve Katrīkalnā, uzbūvējot vienstāvu koka ēku ar apcinkota skārda jumtu 222,59 kv. m, koka statņu ār sienām ar planku pildījumu 251 kv. m, laukakmeņu pamatiem 47,51 kv. m, ar dubultiem koka griestiem, apmetiem, un koka planku grīdām. Apbūves laukumā 171,47 kv. m un Cēsu garnizona ēkā Nr. 37 I. stāva daļas pārbūve, nojaucot vecās koka starpsienas un iebūvējot jaunās 51,57 kv. m. Izlauztas vecās grīdas un noklātas jaunās 42 kv. m. Izlauztas logu un durvju aplodas un pagatavotas jaunās, nojauktas vecas un uzmūrētas jaunās podiņu krāsnis 8,392 kv. m, nojaukts vecais un uzmūrēts jauns dūmenis, pagatavotas jaunās koka kāpnēs 11,66 m, pagatavots apmetums koka sienām un griestiem. Iebūvētas jaunās kanalizācijas un ūdensvadu caurules.

Daugavpili. Cietokšņa valni pie „R“ vārtiem — A. T. P. ierikota benzīna noliktava. Uzmūrēta 1/2 ķieģeļu siena, pabērti būvgruži zem grīdas, ieliktas grīdas un pagatavoti vārti; ēkai Nr. 32 izbūvēts pagalmis, nojaucot bruģi un uzbūvējot būvgružus; instruktoru dzīv. mazākām Nr. Nr. 465, 466 un 467 izbūvēti malkas šķūņi; virsnieku atpūtas namam pie Svences ezera — izbūvētas balķu ār sienas; ēkai Nr. 344 uzmūrēti laukakmeņu pamati 1/2 ķieģeļu biezas sienas; pretlīta nocietinājuma ēkā Nr. 65 — ierikotas dzīvojamās telpas darba rotai, uzmūrētas piecas skārda krāsnis, pagatavoti un ielikti logi, izlabotas durvis un durvju ailes, izpildīti dažādi sīki remonta darbi; ēkā Nr. 437 iebetonēta betona kaste netīrumiem, Bruņoto vilcienu pulka depo — iemūrēta kaļamā ēze un podiņu pavards, ēkas Nr. 73 virtuve pastiprināta griestu konstrukcija, dežūru instruktoru mājīgai pie cietokšņa vārtiem — nokrāsotas ār sienas eļļas krāsā, Daugavpils cietokšņa baznīcai — apmetas laukumiņu margas, ēkā Nr. 315 — pārrīvēta daļa ārējā apmetuma, ēkā Nr. 152 — pārrīvētas trepju telpai sienas un izlaboti divi logi, ēkā Nr. 49 — novākti būvgruži no pagalmā, iekārtota elektrība Bruņoto vilcienu pulka jaunremontētās telpās, pastiprināta velve ar koka konstrukciju, izpildīti dažādi sīki remonta darbi; ēkā Nr. 462 — baznīcas apkalpotāja dzīvokli, nojaukts vecais un uzmūrēts jauns podiņu pavards, nojauktas vecās un ieliktas jaunās grīdas virtuvē, nokrāsotas virtuves sienas un griesti ar krita-līmes krāsu; ēkā Nr. 211 — Bruņoto vilcienu pulka instr. dzīvokli, atjaunota grīda, izlabotas durvis, nokrāsotas sienas un griesti ar krita-līmes krāsu; ēkā Nr. 6 — Bruņoto vilcienu p. virsnieku dzīvokli, izkrāsotas sienas un griesti ar krita-līmes krāsu un izlabots pavards; ēkā Nr. 51 — izbalsinātas sienas un griesti ar kaļķiem produkti noliktavās; komandantūrā — uzmūrētas divas balto podiņu krāsnis un trīs skārda, izpildīti dažādi sīki remonta darbi komandanta dzīvokli; ēkā Nr. 199 — Divīzijas sakaru rotas komandiera dzīvokli — izkrāsotas grīdas un izlabotas durvis; Kara skolas nometnes ēkās Nr. Nr. 445, 447, 449, 450, 147 un 292 — izpildīti virtuves iekārtošanas darbi un ār sienu remontu; ēkā Nr. 437 — izpildīti dzīvokļa remonta darbi; ēkā Nr. 315 — izlabots pavards; ēkā Nr. 5 — izlabots pavards un pagarināts dūmenis; virsnieku nometnes — nojauktas divas balto podiņu krāsnis; cietokšņa ārējā elektrības tīklā izpildīti remonta darbi; ēkā Nr. 60 — ierikota auto remonta bedre, izlaboti vārti un ieliktas grīdas garāžā, ievilkta elektrība garāžās un ielikti kaplogi; pārkārtota elektrība ēkās Nr. Nr. 11, 368 un cietokšņa ārējā tīklā un sakārtota elektrība ēkā Nr. 54; izvesti tekoši remontu Jātņnieku pulka ēkā Nr. 87, dažādi sīki remonta darbi ēkas Nr. 115 pirti un ēkā Nr. 19.

Ēku nojaukšana. Daugavpili: Nojaukti ķieģeļu žogi pie ēkām Nr. Nr. 37 un 74; ķieģeļu piebūve ar skārda jumtu ēkai Nr. 32; mūra piebūve ar skārda jumtu ēkai Nr. 39, novedot būvgružus; nobeigta mūra ēku piebūvju nojaukšana ēkām Nr. Nr. 31 un 327, novedot būvgružus; nojaukts mūra malkas šķūnis ar koka piebūvi un skārda jumtu pie ēkām Nr. 195.

Dārzu ierīkošana. Rīgas Citadeles laukumā iesēta zāle un iestādīti krāšņuma kociņi.

Mežu darbi. Liepājas kara ostā nozāģēti un sagatavoti koki un IV. rajonā izcirsti, pievesti un apēvēlēti 110 elektrības stabi.

Kancelejas un norēķināšanās darbi. Izpildīti sabiedrisko darbu kancelejas un norēķināšanās darbi II. rajona kancelejā.

c. Pārskata gadā uzsāktie, bet līdz 1937. gada 1. aprīlim nenobeigtie darbi:

Ēku būves un remonts.

Rīgā. Bijušā Fēniksa fabrikā valcētava pārbūvēta par sporta namu; Armijas virsnieku klubā — šķūnis pārbūvēts par saimniecības ēku; Citadēle izremontēts klozets un pagrabs ēkā Nr. 55; Tehniskās kazarmās, Auto-tanku pulkā izlaboti un atjaunoti griesti ēkā Nr. 222; 4. Valmieras kājnīku pulkā izbūvēta ateja vingrošanas zālē; Armijas štābā ierikoti plaukti arhīvā un Kara skolā izdarīti dažādi iekšējie remonta darbi.

III. rajonā. Katrīkalnā izbūvēta šautuve, atrotot zemi un pārvēdot ar vagonetēm līdz 50 m attālumam, kopaudzumā 121,64 kv. m, noplanējot nogāzes un nokļājot ar velēnām, pavisam 877,5 kv. m.

Daugavpili. Kareivju nometnes ēkā Nr. 369 — iemūrēti laukakmeņu pamati, iepriekš izrotot zemi, uzmūrētas 1 ķieģeļu sienas B. V. P. noliktavām un sardznes telpām; Intendantūras labības noliktavai nojauktas dēļu starpsienas, uzmūrētas logu un durvju ailes ar 1/2 ķieģeļu biezu sienu; ēkā Nr. 13 — uzmūrētas astoņas podiņu krāsnis ar pamatiem, uzmūrēti četri dūmeņi, uzmūrēts ēkas zelmenis un noseģts ar skārdu, iebetonēta grīda atejas vietā un izpildīti dažādi sīki darbi; ēkā Nr. 26 — rajona elektromontiera dzīvokli uzmūrēts baltu podiņu pavards, ierikotas šķērssienas un ievadīts ūdensvads, rajona kancelejas trepju telpās iemūrēta skārda krāsns.

Ēku nojaukšana. Daugavpili: Ēkai Nr. 57 nojaukta jumta konstrukcija ar skārda jumta segumu un nojauktas ķieģeļu velves; nobeigta ēkas Nr. 328 nojaukšana un novesti būvgruži.

Būvmateriālu pievešana. IV. rajonā pievesti vajadzīgie būvmateriāli: grants, māli, akmeņi, ķieģeļi, podiņi un c. augšminētām darba vietām.

Akmeņu skaldīšana. IV. rajona noliktavā skaldīti laukakmeņi šķembās $\varnothing$ 6 un 4 cm.

Materiālu sakārtošana. IV. rajona noliktavā sakrauti materiāli: akmeņi, mazpulku nometnes koki, latas, vecā malka, dzelzs un čuguna lūzumi un citi.

Iekšlietu ministrijas būvniecības pārvalde.

Iekšlietu ministrijas būvniecības pārvalde sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimniecības gadā izdevusi Ls 50.000,— (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 50.000,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 17.326,42; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 764,40; administratīvā un kancelejas personāla algām Ls 848,40; tehniskā inventāra iegādāšanai, remontam un transportam Ls 240,—; dažādiem palīga materiāliem (iegādāti un transportam) Ls 3.210,65 un citiem izdevumiem Ls 27.610,13. Sabiedrisko darbos nostrādātas pavisam 4.324 strādnieku dienas (no tām uz akorda 2.219). Sabiedrisko darbu administrācijai un strādniekiem maksātas šādas algas: kantoriem Ls 4,— līdz Ls 6,—, desmitniekiem Ls 6,—, amatniekiem Ls 2,40 līdz Ls 4,—, nekvalificētam strādniekam Ls 2,40 līdz Ls 3,— un strādniecei Ls 2,— dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā pārskata gadā veikti šādi darbi:

Viestura piemiņas pils atjaunošana.

Mūrnieku darbi. Iebetonēti betona griesti starp noliktām dzelzīs sijām dažādās pils telpās; izlauztas mūra sienas durvju un citas ailes, to sianus attiecīgi apstrādājot, nojauktas nevajadzīgās mūra sienas, uzmūrētas jaunās ķieģeļu sienas, piegādātas un noliktas vietā dzelzīs sijas, iebūvētas mūra trepes, izkalti dažādi sīki caurumi sienās un vēlāk uzmūrēti; bez tam darīti vēl citi sīkāki mūrnieku darbi.

Namdaru darbi. Ieplankotas dažādās telpās planku starpsienas, ielikti grīdu gūļņi un iesēgtas jaunās grīdas, ieliktas koka sijas, iegriesti smilšu starpgriesti, piesīti apmetuma griesti un darīti citi sīkāki namdaru darbi.

Apmetēju darbi. Apmetas mūra sienas un griesti dažādās pils telpās, ar jauktu javu, apmetas koka sienas un griesti ar kaļķu javu, izdarīti pārrīvēšanas darbi uz vecā apmetuma, nodrīvētas un uzstādītas aplodas un logsoļi, un darīti citi sīkāki apmetēju darbi.

Galdnieku darbi. Izgatavoti logi un durvis dažādās pils telpās, uzstādot vietā un pieliekot apkalumus, izgatavotas dažādas koka listes gar aplodām un grīdām, izgatavotas koka trepes un rokturji trepju margām un darīti citi sīki galdnieku darbi.

Krāsotāju darbi. Nokrāsotas dažādas pils fasādes daļas, pagrabu sienas un griesti dažādās pils vietās ar baltkaļķiem, mūra sienas dažādās vietās ar eļļas un līmes krāsām, koka grīdas, logi un durvis ar eļļas krāsu, izbal-sināti griesti ar baltu līmes krāsu, izdarīti sienu un griestu dekorēšanas darbi, nokrāsotas ūdensvadu un kanalizācijas caurules, un darīti citi sīki krāsošanas darbi.

Dažādi darbi. Piegādāti dažādi materiāli augšmi-nēto darbu veikšanai.

Izglītības ministrijas pieminēkļu valde.

Pieminēkļu valde sabiedriskiem darbiem 1936./37. saim-niecības gadā izdevusi Ls 6.043,65 (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 4.000,—). No šis summas izdots: strādnieku algām Ls 3.402,58 un dažādiem palīga materiāliem Ls 2.641,07. Sabiedrisko darbos nostrādā-tas pavisam 1.136 strādnieku dienas (no tām uz akorda 604). Sabiedrisko darbu strādniekiem maksātas šādas algas: amatniekam Ls 2,40 līdz Ls 2,80, nekvalificētam strādniekam Ls 2,— un nekvalificētai strādniecei Ls 1,— dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā veikti šādi darbi:

a. Pārskata gadā uzsākie un nobeigtie darbi:

Cēsu pilsdrupu satīrīšana. Savāktas pils-kalna nogāzē atrodošās akmens šķembas un ar nestuvēm pārvietotas norādītās vietas; attīrīti dzelzs vārti no akme-niem.

Kāpņu būve uz Cēsu pilsdrupām. Norakta zeme trepju vietā pēc niveļēšanas atzīmēm un izraktas vietas kāpienu pamatiem — 56 kb. m; piegādāti uz vietas un ap-strādāti, apskaldot 2 sānu un 2 galu virsmas, plienakmeņi — 55,20 kv. m. Iemūrēti kāpienu pamati, izmantojot uz vietas savāktos akmeņus un šķembas jauktā javā — 15,50 kb. m. Virs pamatiem novietoti pieskaldīti kāpieni, ak-meņus piejāvot ar cementa javu — 62 tek. m. Aiz novie-to tiem kāpieniem nobērtas grants 5 cm biezumā, to pieblie-tējot, ieskaitot grants pievešanu ar nestuvēm pret kalnu — 80 kv. m.

Sētas būve ap Cēsu pilsdrupām. Noņemtas no koka stabiem un satītas kamolos vecās dzelzstiepules — 350 kg. Izcelti 84 vecie žoga stabi un aizlīdzināti cau-rumi. Pagatavots no 2,5 mm Ø cinkotu stiepuļu žoga pi-nums — 389,55 kv. m. Izgatavoti 75 dzelzsbetona stabi 2,80 m garumā, 15×18 cm šķērsriezumā. Izraktas 75 bed-ru stabu ieguldīšanai un tās pieblīvētas ar zemi. Izgata-voti 12 betona sētas stūri stabi 2,00 m virs zemes — 0,35××0,35 m, ievietojot stūros armatūru un iemūrējot pama-tus 1 m dziļumā, ieskaitot zemes izrakšanu. Izurbti 9 cau-rumi pladkzelzīs 0,6 mm. Izgatavoti ievēdīgi stūri stabiem ar visiem nepieciešamiem nostiprinājumiem — 2,80 kv. m. Piestiprināts stiepuļa žoga pinums pie betona stabiem — 186,10 tek. m. un pie likumotā zemes virsmu — 73,60 tek. m. Iebetonēti zem stiepuļu sieta betona pamats — 6,30 kb. m. Izrakta zeme betona pamata vietā — 57,60 kb. m.

Cēsu pilsdrupu ziemeļu torņa jumta re-monts. Izlabots jumts ziemeļu tornim, apmainot bojātos kārnīpus pret jauniem — 389 kv. m. Noņemtas nederīgās latas un to vietā ielikta jaunās izlabotā jumta laukums — 103 kv. m. Izurbti caurumi kārnīpus to pienaglošanai pie latām — 1.406 gab.

b. Pārskata gadā uzsākie, bet līdz 1937. gada 1. aprīlim nepabeigtie darbi:

Cēsu pilsdrupu atjaunošana. Atjaunotas „Garā Hermaņa“ un citas drupu sagruvušās daļas, mūrē-jot jauktā javā — 127,92 kb. m. Piemūrētas torni izdrupu-šās mūra šuves jauktā javā — 129,35 kv. m. Atjaunotas ar ķieģeļiem sadrupušās logu un durvju velves, ieskaitot ievēidņu pagatavošanu, uzstādīšanu un materiālu pievešanu — 67,20 kv. m. Uzlauztas vecās velves — 47,95 kv. m. Iz-raktas un izsijātas zemes un būvgruži torņa I. stāvā — 51,40 kb. m. Uzstādītas sastatnes tornim, kā arī ierices ma-teriālu pacelšanai — 597 kv. m un nocirsti 132 koki sa-statņiem.

Latvijas Universitātes saimniecības padome.

Latvijas Universitātes saimniecības padome sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimniecības gadā izdevusi Ls 4.395,05 (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 1.000,—). No šis summas izdots: strādnieku algām Ls 4.004,—; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 75,45; tehniskā inventāra iegādāšanai, remontam un transportam Ls 33,61 un dažādiem palīga materiāliem (ie-gādēji un transportam) Ls 281,99. Sabiedrisko darbos no-strādāta pavisam 1.991 strādnieku diena. Sabiedrisko darbu strādniekiem maksātas šādas algas: amatniekam Ls 2,60, nekvalificētam strādniekam Ls 2,— un nekvalificētai strād-niecei Ls 1,50 dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā pārskata gadā veikti šādi darbi:

L. U. Botaniskā dārza izveidošana, iz-dalīšana un dārza kārtējie darbi. Zināt-niskā nodaļā mazgāti podi un augi un strādāti dažādi dar-bi; nogrābtas lapas un citi atkritumi pavasarī un rudenī; novāktas nezāles un saknes no apm. 1 ha iepriekšējā gadā uzraktā zālāja; noravēti vairākkārt mēģinājumu lauki, sis-tematiskās grupas, bioloģijas grupas, alpinatums, dendrolo-ģiskās grupas u. c., viegli uzirdinot zemes virskārtu un aplaistot augus; žāvēts un novākts siens no zālājiem; kul-tūras augu nodaļā kopti augi, iznesti ārā un rudenī at-nessi atpakaļ siltumnīcā, pikēts, ravēts, gatavoti lecekļi un dobes, pārlikti komposta krautņi un strādāti citi darbi; noplanēts 1 ha zemes ar nelielu zemes pārvešanu; uzrakti 140 kv. m liels zemes gabals un nolasītas nezāles; uzrakti un ierakti mēsli, pagatavotas dobes; notīrīti trīsreiz dārza celiņi, nogrābjot nezāles un nolīdzinot; novākti vecie sētu un apgaismošanas stabi; bruģēts iebraucamais ceļš un remontētas telpas; apliktas dobes ar betona plāksnēm sis-tematiskās grupās; izcirsti koki parkā apm. 20—45 cm Ø sazāģējot 1,5 m garos klučos un novākti zari; labotas krās-nis un kanalizācija, strādāts pie kurināšanas darbiem, piegādājot no krautuvēm ogles un malku.

Z. M. Valsts kūdras fabriku pārvaldes Līvānu kūdras fabrika.

Līvānu kūdras fabrika sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimniecības gadā izdevusi Ls 21.341,71 (1936./37. gada bu-džetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 65.814,—). No šis summas izdots: strādnieku algām Ls 18.667,25; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 633,34 un dažādiem palīga materiāliem (iegādēji un transportam) Ls 2.041,12. Sabiedrisko darbos nostrādātas pavisam 3.269 strādnieku dienas (no tām uz akorda 1.805). Sabiedrisko darbu strādniekiem maksātas šādas algas: desmitniekam Ls 3,50 līdz Ls 4,—, amatniekam Ls 2,70 līdz Ls 4,— un nekvalificētam strādniekam Ls 2,— līdz Ls 2,40 dienā.

a. Pirms 1936. gada 1. aprīļa uzsākie un pārskata gadā nobeigtie darbi:

Šaursliežu (600 mm) dzelzceļa izbūve.

b. Pārskata gadā uzsākie un nobeigtie darbi:

„K“ platuma dzelzceļa uzbūruma papla-šināšana un nostiprināšana. Atrakta, iesviesta pajūgos, pārvesta vidējā attālumā 150 m, izbērtā un izli-dzināta, izveidojot dzelzceļa uzbūrumu, smilts zeme — 275,80 kb. m; noplanētas un aplkātās velēnām uzbūruma nogāzes — 694,65 kv. m.

Šaursliežu (600 mm) dzelzceļa izbūve, ga-rumā 864 tek. m. Iztirīti novadgrāvji, ūdens novadīšanai no ceļa — 708 tek. m; noplanētas ceļa uzbūruma nogāzes — 2.863 kv. m; noplanēts uzbūruma — 142 kv. m; noklātas velēnām ceļa uzbūruma nogāzes — 3.128 kv. m; izrakti ceļa grāvji — 514,80 kb. m; uzbūvēti 30 šaursliežu dzelzceļa tilti 6×1,5 kv. m, no 3 sijām un 1,5" dēļu klāja; atremontēts šaursliežu dzelzceļš, paceļot slīdes un pieblīvējot zemi zem gulšņiem, papildinot balastu un nolīdzinot slīdes — 660 tek. m; pagatavotas 200 šaursliežu dzelzceļa ķepiņas, sliežu piebultēšanai pie gulšņiem; atrakta, iesviesta vago-netēs, pārvietota ar cilvēku spēku pa 600 mm dzelzceļa slīdēm vidējā attālumā 800 m, izbērtā un izlīdzināta, iz-veidojot šaursliežu dzelzceļa uzbūrumu, smilts — 1.623,73 kb. m; nojaukts, pārvietots vidējā attālumā 400 m un uz-likts jaunā vietā 600 mm dzelzceļa sliežu ceļš — 614 tek. m; pārvesti kokmateriāli šaursliežu dzelzceļa būves vajadzībām — 20,71 kb. m; pagatavoti 527 šaursliežu dzelz-ceļa gulšņi no apzāģētiem kokiem, garumā 1,5 m, šķērsgr. 112×220 kv. mm; noliktas vietā uz dzelzceļa uzbūruma, pēc vajadzības iztaisnotas, savienotas ar uzliktiem, sabultētas un piekabotas pie gulšņiem lokomotives tipa Nr. 37 šaur-sliežu dzelzceļa slīdes — 864 tek. m; nosprausta dabā šaursliežu dzelzceļa trosa — 1.200 tek. m un šaursliežu dzelzceļa grāvji — 1.600 tek. m; piegādāta grants šaur-sliežu dzelzceļa balastēšanai — 149,36 kb. m.

Krautņu jumtiņu izbūve. Pagatavoti krautņu jumtiņi ar kvadrāturu 1,70×0,95 kv. m, no 1/2" dēļiem; iepirkti, nocirsti, pārvesti vidējā vešanas attālumā 8 km un sazāģēti attiecīgos sortimentos balķi jumtiņu pagatavošanai — 367,137 kb. m.

Fabrikas pār-būve. Novāktas vecās ierices: 2 sietu cilindri à Ø 1.200 mm × 2.900 mm gar. slēgtos skapjos ar koniskiem zobratiem, guļņiem un dzenripi, ieskaitot kūdras piltuves un piederošās koka konstrukcijas, svars à 1.900 kg; 2 saipu preses, 50—60 kg smagiem pakaišu saijiem, ieskaitot koka stāvu, un vinčas turp un atpakaļ gāijenam, svars à 3.200 kg. Pagarināta fabrikas ēkas augšdaļa virs saipu noliktavas jumta, garumā 8 m, platumā 6,75 m; sie-nas augstums 3 m, koka statņu būve ar vienpusīgu 1" dēļu

apšuvumu, skārda jumta segumu. Piegādāts un iebūvēts vietā jauns pakaišu šķirojamais siets, seškantīgs, 2,070 mm, garums 8.400 mm, sastāvšs no 3 posmiem, ar vidējo galveno vārpstu $\varnothing$ 122/112 mm, 2 kustāmiem stāvguļņiem ar iebūvētiem lodīšu guļņiem. Piegādātas, pa daļai pārtaisītas un iebūvētas vietā putekļu nosūķšanas caurules. Pārtaisītas un iebūvētas vietā 2 saiņu preses, 50×100 kv. cm, šķērsgriezuma saiņiem. Pārtaisītas un iebūvētas vietā 2 presu viņas. Pārtaisīts un iebūvēts 1 kūdras plucinātājs, un piegādāts un iebūvēts elektromotors ar papildu ierīcēm putekļu sūkšanai.

Z. M. Valsts kūdras fabriku pārvaldes Ploču kūdras fabrika.

Ploču kūdras fabriku sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimniecības gadā izdevusi Ls 2.500,— (1936./37. gada budžeta sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 373.751,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 1.056,12; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 5,31; tehniskā inventāra iegādāšanai, remontam un transportam Ls 133,50 un dažādiem palīga materiāliem (iegādei un transportam) Ls 1.305,07. Sabiedrisko darbos nostrādātas pavisam 264 strādnieku dienas (no tām uz akorda 223). Sabiedrisko darbos nekvalificētam strādniekam maksāts Ls 2,— dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā pārskata gadā veikti šādi darbi:

Nojumju būve. Sausās pakaišu kūdras iekraušānai pagatavotas nojumnes, sastāvošas no konstrukcijas un jumtiņa.

Stāvs pakaišu kūdras nojumēm izgatavots no kārtīm, jumtiņi no jumta skaidām uzstātām uz laktiņām un arī no skārdā, kādam nolūkam izlietotas tukšas bitūmena mucas, iegādājoties tās no Liepājas un Aizputes. Jumtiņi piesaistīti stāvam ar stieplēm.

Visi nojumēm un jumtiņiem izlietotais kokmateriāls iegūts no fabrikas iegūtiem mežiem un apstrādāts fabrikas zāģtavā.

Valsts Ķemeņu sēravotu iestāde.

Valsts Ķemeņu sēravotu iestāde sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimniecības gadā izdevusi Ls 29.509,17 (1936./37. gada budžeta sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 43.000,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 22.385,67; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 119,80; strādnieku dzīvokļiem Ls 60,—; administratīvā un kancelejas personāla algām Ls 1.365,71; tehnisko ierīču nomāšanai Ls 3.500,—; dažādiem palīga materiāliem (iegādei un transportam) Ls 780,73 un citiem izdevumiem Ls 1.297,26. Sabiedrisko darbos nostrādātas pavisam 6.884 strādnieku dienas (no tām uz akorda 5.950). Sabiedrisko darbu strādniekiem maksātas šādas algas: desmitniekam Ls 4,50, amatniekam Ls 2,80, nekvalificētam strādniekam Ls 2,— un nekvalificētai strādniecei Ls 1,50 dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā pārskata gadā veikti šādi darbi:

Jaunķemeņu jūras paviljona apkārtnes izdaiļošana. Noplanēts laukums — 2.735 kv. m. Izrakta un atrakta smiltis — 3.727,85 kv. m, nogādājot to vajadzīgās uzpildāmās vietās. Uzlauzta sasušā zemes virskārta — 37,57 kv. m. Izlīdzināts smiltis laukums — 66 kv. m. Izbūvēts sliežu ceļš — 719 tek. m, kā arī izlabots ceļš — 247 tek. m. Nevajadzīgais sliežu ceļš nojaukts — 278 tek. m. Norakta melnzemes virskārta norokamam kalnam — 1.560 kv. m. Norakta nogāzes smiltis — 131,68 kv. m. Izrakta jūras smiltis — 1.992,98 kv. m, nogādājot to ar ričām un ar vagonetēm vajadzīgās uzpildāmās vietās. Uzlauzta vecā ceļa šķembu sega — 609,5 kv. m, jaunas šosejas ierīkošanai, noplanēta šoseja — 912 kv. m, noplanēta un nolīdzināta nogāze — 1.168 kv. m, noplanētas ietnes — 175 kv. m, izrakta zeme apstādījumu joslā — 12,6 kv. m. Izrakti kanalizācijas grāvji 1,7 m dziļumā, izrokot zemi — 140,37 kv. m, ielikot kanalizācijas caurules — 39 tek. m un aizbežot ar zemi — 103,63 kv. m. Sašķemboti akmeņi pie paviljona: plienakmeņi — 682,34 kv. m un granitakmeņi — 171,25 kv. m. Izraktas Aklā ezerā dūņas, pārdzenot ar ričām 15—25 m attālumā — 742,4 kv. m, un izraktās dūņas pārvestas līdz Jūras paviljonam. Slokas ezerā sagrieztas niedras 255 kūlīši.

Iztīrīts Ķemeņu parks apm. — 105.284 kv. m. Izlaboti parka ceļiņi, uzlauzt uz ceļiem ledus segas un ierīkoti slidotavu. Ķemeņu parkā atrakti drenu grāvji, ieliktas drenu caurules, aizbežot ar zemi — 1.878 tek. m.

Uzlauzta un izrakta no Parka ielas novada grāvja sasušus, 0,5 m dziļumā, kūdra — 866 kv. m, oļi — 56 kv. m un grants — 6 kv. m, un turpat sašķemboti plienakmeņi — 152,76 kv. m un granitakmeņi — 3 kv. m.

Izlauzti akmeņi Čūsku kalnā, jaunbūvējamās šosejas vajadzībām — 804 kv. m plienakmeņu un 125,5 kv. m granitakmeņu, nogādājot tos līdz Jaunķemeņu jūras paviljonam 3,5—4,5 km attālumā; līdz Parka ielas galam —

6,5 km attālumā; līdz šosejas vajadzīgām vietām 0,8—2 km attālumā un līdz „Jautram Odam” un iestādes sētai 6—6,5 km attālumā.

Izlauzti no ledus Slokas ezerā granitakmeņi — 88,58 kv. m, pārveidot ar pajūgiem no 5 km attālumā.

Iestādes sēta un pie „Jautrā Oda” saskaldīti akmeņi drupinātājam: plienakmeņi 99 kv. m un granitakmeņi 126 kv. m.

Strādāts pie sliežu ceļa, tilta izbūves pār novada grāvi, riču, vagonetu un darba rīku labošanas darbiem.

Valsts mākslīgā šifeņa fabrika.

Valsts mākslīgā šifeņa fabrika sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimniecības gadā izdevusi Ls 2.500,— (1936./37. gada budžeta sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls —). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 2.237,95; tehniskā inventāra iegādāšanai, remontam un transportam Ls 107,52 un dažādiem palīga materiāliem (iegādei un transportam) Ls 154,53. Sabiedrisko darbos nostrādātas pavisam 993 strādnieku dienas. Sabiedrisko darbu strādniekiem maksātas šādas algas: desmitniekam Ls 2,40 līdz Ls 3,—, amatniekam Ls 2,40 līdz Ls 2,80 un nekvalificētam strādniekam Ls 2,— dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā veikti šādi darbi:

Saurceļu izbūve. Izkrauti vagoni ar šaursliežu posmiem un truļiem. Nolidzināti pamati sliežu ceļam — 300 kv. m un nolikti ceļa posmi. Izlabots vecais sliežu ceļš un izlaboti un samontēti truļi. Norakta zeme — 60 kv. m, novesta apm. 150 m attālumā, nogāzta norādītā vietā un nolīdzināta.

Ceļu būves. Izlauzti vecais ceļa bruģis un ceļš no jauna pārbruģēts — 39,50 kv. m. Sagatavotas šķembas ceļa izbūvei — 24 kv. m. Izbruģēta un betonēta ceļa gultne apm. — 260 kv. m, un ceļš pārklāts ar cementa javu.

Ēku un mūru nojaukšana. Nojaukti veci pagaidu šķūņi. Nokalti bijušie mašīnu pamati ar akmeņu nokraušānu kravās — 8,10 kv. m. Nokalti nopostīti ēku plienakmeņa mūri ar materiālu nokraušānu kravās — 3,25 kv. m. Norakta būvgružu un atkritumu kārtu fabrikas un noliktavas ziemeļu pusē, aizvedot 150 m attālumā un izbežot pagalma zemākās vietās un bedrēs — 147,33 kv. m. Nojaukts vecs redzeļu koka žogs 2,80 m augsts, izrokot stabus, aizbežot bedres un novācot vecu materiālu 100 m attālumā un nokraujot to krautnēs — 18,20 tek. m.

Dārza ierīkošana. Fabrikas kantoņa ēkas priekšā un pagalmā norakta neauglīgā zeme — 147 kv. m, novesta 80 m attālumā, nogāzta bedrēs un nolīdzināta. Pārvesta melnzeme — 58,33 kv. m no 70 m attālumā, ierikoti zāļu lauciņi un iestādīti krāšņumu krūmi.

Materiālu transports. Novāktas akmeņu un ķieģeļu gabalu krautnes no aeroplanu fabrikas, Slokas ielā Nr. 52 un šifeņa fabrikas pagalma — 15 kv. m un aizvestas 3 km attālumā apm. 30 tonnas.

Rīgas pilsētas valde.

Rīgas pils. būvju valde sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimn. gadā izdevusi Ls 171.585,13 (1936./37. gada budžeta sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 168.000,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 149.277,57; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 16.275,89; dažādiem palīga materiāliem (iegādei un transportam) Ls 5.691,87; citiem izdevumiem Ls 339,80. Sabiedrisko darbos nostrādātas pavisam 82.828 strādnieku dienas. Sabiedrisko darbos maksātas šādas algas: kantoristam Ls 5,—, kantoristei Ls 3,50, desmitniekam Ls 4,— līdz Ls 4,80, amatniekam Ls 2,50 līdz Ls 3,—, nekvalificētam strādniekam Ls 1,80 un nekvalificētai strādniecei Ls 1,20 dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā veikti šādi darbi:

a. Pirms 1936. g. 1. aprīļa uzsākie un pārskata gadā nobeigtie darbi:

Ielu izbūve. Zolitūdes ielas izbūvei izvesta zeme 2.390 kv. m. Taurkalnes ielas izbūvei izvestas smiltis 1.411 kv. m, noklāts ar melnzemi un velēnām 6.535 kv. m. Kalnciema III. šķērslinijas izbūvei izvestas smiltis 614 kv. m, noklāts ar melnzemi un velēnām 1.960 kv. m. Nurmuižas ielas izbūvei izvestas smiltis 2.344 kv. m, noklāts ar melnzemi un velēnām 6.800 kv. m. Visbijas prospekta izbūvei izvestas smiltis 25 kv. m, noklāts ar melnzemi un velēnām 1.273 kv. m. Ceļa izbūvei uz Klētnieku mājām izvestas smiltis 39 kv. m, noklāts ar melnzemi un velēnām 1.086 kv. m.

Laukumu un pagalmu izbūve. Garnizona kapos laukuma izbūvei izvestas smiltis 2.899 kv. m, noklāts ar melnzemi un velēnām 6.820 kv. m. Rīgas pilsētas 14. pamatskolas pagalma izbūvei izvestas smiltis 126 kv. m, noklāts ar melnzemi 990 kv. m. Pilsētas lopkautuves pagalma izbūvei izvestas smiltis 7.661 kv. m.

b. Pārskata gadā uzsāktie un nobeigtie darbi:

Ielu izbūve. Lopkautuves ielas līmeņa pacelšanai izvestas smiltis 1.600 kb. m, noklāts ar melnzemi un velēnām 220 kv. m. Baltāsbaznīcas ielas nogāzes nostiprināšanai pie Ziemeļblāzmas izvestas smiltis 294 kb. m, noklāts ar melnzemi un velēnām 612 kv. m. Ārensburgas ielas izbūvei izvestas smiltis 1.196 kb. m, noklāts ar melnzemi un velēnām 568 kv. m. Apūzes ielas izbūvei izvestas smiltis 16.655 kb. m. Sarlotes ielas paplašināšanai izvestas smiltis 1.280 kb. m, noklāts ar melnzemi un velēnām 100 kv. m. Palmu ielas izbūvei izvestas smiltis 215 kb. m, noklāts ar melnzemi un velēnām 700 kv. m. Filipa-Gobas ielas izbūvei izvestas smiltis 1.543 kb. m. Stūrmaņa ielas atbrīvošanai un paplašināšanai izvestas smiltis 2.726 kb. m. Anņimuižas ielā veloceļa izbūvei izvestas smiltis 5.106 kb. m, noklāts ar melnzemi un velēnām 3.000 kv. m.

Laukumu un pagalmu izbūve. Tuberkulozes sonātorijā, Biķerniekos, no izraktiem grāvjiem pārvesta kūdra 1.021 kb. m un noklāts zāļu laukums. I. pilsētas slimnīcā pagalma paplašināšanai un līdzināšanai izvestas smiltis 936 kb. m, noklāts ar melnzemi un velēnām 1.072 kv. m.

c. Pirms 1936. g. 1. aprīļa uzsāktie, pārskata gadā turpinātie, bet līdz 1937. g. 1. aprīlim nobeigtie darbi:

Ielu izbūve. Milgrāvja ielas paplašināšanai izvestas smiltis 4.694 kb. m, noklāts ar melnzemi un velēnām 2.695 kv. m.

Uzvaras parka izbūve. Parka līmeņa pacelšanai izvestas smiltis 15.947 kb. m, noklāts ar melnzemi un velēnām 8.200 kv. m.

d. Pārskata gadā uzsāktie, bet līdz 1937. g. 1. aprīlim nobeigtie darbi:

Ielu izbūve. Brīvības gatves izbūvei izvestas smiltis 11.556 kb. m, noklāts ar melnzemi un velēnām 15.755 kv. m. Vienības gatves izbūvei izvestas smiltis 3.456 kb. m. Latvijas universitātes serumstacijas ceļu izbūvei izvestas smiltis 3.142 kb. m. Čiekurkalna II. līnijas izbūvei izvestas smiltis 5.041 kb. m, noklāts ar melnzemi un velēnām 50 kv. m. Ostas ielas izbūvei izvestas smiltis 5.951 kb. m. Varoņu ielā Jaundraudzes kapu ceļa izbūvei izvestas smiltis 3.421 kb. m. Nameiša bulvārī ielas izbūvei izvestas smiltis 7.228 kb. m.

Materiālu un darba rīku remonts. Izlaboti 207 truļi, 4.892 tek. m slīdes un citi darba rīki un materiāli.

Kantoņa darbi. Birojā darbinieki nodarbināti kantoņa darbos.

Rīgas pilsētas nekustamu īpašumu valde sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimn. gadā izdevusi Ls 50.796,30 (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 55.000,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 38.528,29; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 3.578,30; strādnieku ceļa naudām Ls 1.215,18; strādnieku dzīvokļiem Ls 629,30; administratīvā un kancelejas personāla algām Ls 6.431,90; biroja uzturēšanai Ls 172,36; tehniskā inventāra iegādāšanai, remontam un transportam Ls 150,83; dažādiem palīga materiāliem (iegādei un transportam) Ls 90,14. Sabiedrisko darbos nostrādātas pavisam 10.358 strādnieku dienas (no tām uz akorda 10.076). Sabiedrisko darbu administrācijai un strādniekiem maksātas šādas algas: darbu vadītājam Ls 6,20, kantoristam Ls 4,50 līdz Ls 5,— un nekvalificētam strādniekam Ls 2,40 dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā veikti šādi darbi:

Pirms 1936. g. 1. aprīļa uzsāktie, pārskata gadā turpinātie, bet līdz 1937. g. 1. aprīlim nobeigtie darbi:

Meliorācijas darbi. Puķes mežsarga apgaitā turpināti iepriekšējos gados uzsāktie novadgrāvju rakšanas un nosusināšanas darbi. Nosusinātā purva un meža zemes platība 1.600 ha. Izrakti jauni grāvji — 16.609 tek. m (46.316 kb. m) un atjaunoti vecie — 8.170 tek. m (5.776 kb. m). Olaines rajonā turpināta Tīreļa purva nosusināšana, atjaunojot galvenos novadgrāvjus un rokot jaunus līdz 5 m dziļumā, 12 m platumā un 250—500 m attālumā vienu no otra. Izrakti jauni grāvji 2.242 tek. m (23.130 kb. m), atjaunoti vecie grāvji 10.369 tek. m un padziļināti iepriekšējos gados izraktie jaunie grāvji 1.898 tek. m (15.835 kb. m).

Liepājas pilsētas valde.

Liepājas pils. valde sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimn. gadā izdevusi Ls 72.202,29 (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 66.000,—). No šīs

summas izdots: strādnieku algām Ls 52.319,94; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 5.143,98; administratīvā un kancelejas personāla algām Ls 914,50; tehniskā inventāra iegādei, remontam un transportam Ls 1.191,82; tehnisko ierīču nomāšanai Ls 1.219,20; dažādiem palīga materiāliem (iegādei un transportam) Ls 11.228,50; citiem izdevumiem Ls 184,35. Sabiedrisko darbos nostrādātas pavisam 30.640 strādnieku dienas (no tām uz akorda 3.234). Sabiedrisko darbu administrācijai un strādniekiem maksātas šādas algas: darbu vadītāja palīgam Ls 180,— mēnesī; kantoristei Ls 2,50 dienā; desmitniekam Ls 100,— līdz Ls 120,— mēnesī; amatniekam Ls 2,80 līdz Ls 4,—, nekvalificētam strādniekam Ls 1,50 un nekvalificētai strādniecei Ls 1,— dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā veikti šādi darbi:

a. Pirms 1936. g. 1. aprīļa iesāktie un pārskata gadā nobeigtie darbi:

Ielu izbūves (šosēšana). Izbūvēta Robežu iela no Pilsētas slimnīcas kapliņas līdz Dzirnauvu ielai — 160 tek. m un Ventas prospekts Dienvidus priekšpilsētā.

b. Pārskata gadā uzsāktie un nobeigtie darbi:

Ielu izbūves (šosēšana). Izbūvēta Jurjaņu iela, Ziemeļu priekšpilsētā, 200 tek. m. Baseina iela — 675 tek. m un Zemnieku iela — 1.520 tek. m.

Kanalizācijas darbi. Liepājas pilsētas slimnīcā ierīkots jauns kanalizācijas vads — 324 tek. m un jauns notekūdens sateku baseins. Izrakti ūdens noteku grāvji Skrundas un Dunikas ielās un no Medzes ielas līdz Kaņa ostas kanālim. Vairākās ielās ielikta caurtekas un izvesti nelieli zemes darbi.

c. Pirms 1936. g. 1. aprīļa iesāktie, pārskata gadā turpinātie, bet līdz 1937. g. 1. aprīlim nobeigtie darbi:

Turpināta pilsētas apstādījumu uzkopšana un izdaiļošana, Ganību ielas, Gaujas prospekta (Dienvidus priekšpilsētā) un Liepājas Ziemeļu aerodroma izbūve.

d. Pārskata gadā uzsāktie, bet līdz 1937. g. 1. aprīlim nobeigtie darbi:

Iesākta kūrmājas apkārtnes un Brīvības pieminekļa laukuma izbūve, Kūrmājas prospektā pareizticīgo katedrāles nojaukšana un jaunas siltumnieces korpusa izbūve pilsētas dārzniecībā.

Daugavpils pilsētas valde.

Daugavpils pilsētas valde sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimniecības gadā izdevusi Ls 52.840,17 (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 55.000,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 41.550,53; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 6.253,24; administratīvā un kancelejas personāla algām Ls 4.279,37; administratīvā personāla komandējumiem Ls 107,10; biroja uzturēšanai Ls 111,56; tehniskā inventāra iegādāšanai, remontam un transportam Ls 288,38; dažādiem palīga materiāliem (iegādei un transportam) Ls 68,45 un citiem izdevumiem Ls 181,54. Sabiedrisko darbos nostrādātas pavisam 23.990 strādnieku dienas (no tām uz akorda 4.393). Sabiedrisko darbu administrācijai un strādniekiem maksātas šādas algas: darbu vadītājam Ls 160,—, darbu vadītāja palīgam Ls 100,—, kantoristam Ls 50,— līdz Ls 60,— mēnesī; desmitniekam Ls 3,—, amatniekam Ls 2,— līdz Ls 2,80, nekvalificētam strādniekam Ls 1,50 un nekvalificētai strādniecei Ls 1,— dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā veikti šādi darbi:

a. Pirms 1936. gada 1. aprīļa uzsāktie un pārskata gadā nobeigtie darbi:

Ceļu būves.

Nometņu-aerodroma ceļš. Noklāts ceļš ar šķembām — 2.580 kv. m, ar iepriekšējo ceļa noplanēšanu un gultnes ierīkošanu; izsijātas šķembas, oļi un grants, izklaidējot gultni — 720 tek. m; atjaunota šosejas sega ar šķembu ierīšanu, izsiju atdalīšanu un grants izklaidēšanu — 180 tek. m; izklaidēti būvgruži gultnē un nostiprinātas nomales — 60 tek. m.

Stropu ceļa planēšana. Turpināti uz Daugavpils-Stropu ceļa zemes darbi; pievesta zeme ar vagonetēm — 45 kb. m, 85 m attālumā; uz I. līnijas noplanēts ceļš — 1.800 kv. m un II. līnijas 3.000 m garumā; nojaukts sliežu ceļš 85 m garumā.

Ēku būves un remonts.

Stropu mežniecībā. 2. apgaitas mežsargam ēkas 2. stāvā no vienkāršiem podiņiem uzurmēts pavards ar sildmūriti;

pagatavotas koka grīdas, ieplankotas starpsienas, piesistas grīdu listes, pagatavotas durvju aplodas, pildīnu durvis, ierikoti apmetamie dēļu griesti, apmetas koka sienas un griesti.

Alejas ielā Nr. 7. Turpināti pilsētas slimnīcas pārūves darbi; noklātas 1. stāva koridora grīdas ar 21×21 cm krāsainām cementa grīdu flīzēm — 37,13 kv. m.

b. Pārskata gadā uzsāktie un nobeigtie darbi:

Pilsētu ielu un laukumu izbūves.

Maizes laukuma planēšana. Ierikots sliežu ceļš 75 m garumā un 2 reizes pārnests jaunā vietā; pievesta smilšaina zeme ar vagonetēm — 935 kb. m no 40–80 m attāluma; pievesti bruģa akmeņi ar vagonetēm — 562 kb. m; noplanēts laukums — 2.385 kv. m un nojaukts sliežu ceļš.

Viestura ielas planēšana. Uzlauzts ielas bruģis 400 kv. m; ierikots sliežu ceļš 80 m garumā; pievesta zeme ar vagonetēm — 140 kb. m no 40–60 m attāluma; noplanēta iela — 780 kv. m.

Dzelzceļu ielas planēšana. Aizbērtā bedre uz Dzelzceļu ielas — 120 kb. m un noplanēta iela — 1.520 kv. m.

18. novembra ielā (pie nobrauktuves uz dzelzceļa darbnīcām). Pagatavoti 74 koka aizsargstabiņi un uzstādīti vietā.

Ēku būves un remonts.

Ūdensvada ielā 3. Izbūvēts šķūnis pilsētas materiālu noliktavas vajadzībām 25,0×8,0 m; izrakta pamatu būvbedre, ievietoti būvbedrē betona dobluķi, pagatavoti šķūnim apakšējie un augšējie vainagi; šķūnis būvēts no statņu kokiem un jumta nores apšūtas ar dēļiem; jumts segts ar rievotiem šindļiem. Pagatavoti 3 kioski speciālām vajadzībām, prieku šķautņu 7,5×12,5 cm koka skelets, saliekams ar nostiprinājumu atgāzņiem un sienu saturošiem saišķiem; kiosku sienas apšūtas ar 2,5 cm bieziem dēļiem; pagatavots uzliekams 2 kārsu šindļu jumts ar spārēm; uzstādīts vejams galds un sols visā kioska garumā; kioska iekšējais izmērs 4,00×1,70×3,20×1,70 m.

Ēku un vecu mūru nojaukšana.

Kr. Valdemāra ielā Nr. 37. Pilsētas 2. pamatskolas pagalmā nojaukts mūra pamats un nolidzināts laukums.

Stropu mežniecībā. Stropu vasarnīcu rajonā mežsarga mājai nojaukti pagrabi, aizbērtas bedres — 25 kb. m, izrakts vecais būvpatats 15 kb. m un noplanēts laukums — 1.250 kv. m.

Nojaukts vecu ēku mūra sienas un pamati, mūrēti kaļķu javā, un sakrauti apmēramās krautnēs: 1) Jelgavas ielā: a) ķieģeļu mūris — 80,72 kb. m, b) laukakmeņu mūra pamati, saskaldot lielākos akmeņus — 98,46 kb. m; 2) Kaz. Skrindas ielā ķieģeļu mūris — 33,50 kb. m; 3) Kaunas ielā: a) ķieģeļu mūris — 54,20 kb. m, b) laukakmeņu mūra pamati, saskaldot lielākos akmeņus — 41,50 kb. m; 4) Vanagu ielā: a) ķieģeļu mūris — 2,04 kb. m, b) laukakmeņu mūra pamati, saskaldot lielākos akmeņus — 20,20 kb. m; 5) Ludzas ielā laukakmeņu mūra pamati, saskaldot lielākos akmeņus — 47,00 kb. m; 6) nometņu rajonā laukakmeņu mūra pamati — 41,00 kb. m.

Kūdras rakšana. 4. apgaitas mežsarga rajonā — Čerepovā ierikots sliežu ceļš 50 m garumā, pārliekts pēc vajadzības un uzturēts kārtībā. Izrakta kūdra, norokot tikai zemes virskārtu, pārvesta ar vagonetēm — 345,40 kb. m no vid. 50 m attāluma un sakrauta apmēramās krautnēs.

Meliorācijas darbi. Daugavpils aerodroma ceļā izrakts ūdens novadu grāvis kreisā pusē; grāvja platums 1,20 m, dziļums 0,60 m un apakšā platums 0,30 m — 192 tek. m.

Ezera tīrīšana. Uzrakta ar kalmēm un niedrēm apaugusi sakņainā Stropu ezera plūdmale, velēnas zāles pusi novietojot apakšā, ieskaitot kalmju un niedru nopļaušanu — 22.094 kv. m.

Kanalizācijas darbi. Liepājas ielā izrakts grāvis — ūdensvadu cauruļu novietošanai; grāvja dziļums 2,20 m, platums 2,00 m un grāvja apakšas platums 0,50 m — 76,20 tek. m.

Inventāra pagatavošana. Kr. Valdemāra ielā Nr. 1 pagatavoti darzu soli virs čuguna atbalstu kājām, uzstādīts retināts dēļu klājums 15 kompl.

Dažādi darbi. 4. apgaitas mežsarga rajonā — Čerepovā sagatavota zeme koku stādīšanai. Stropu vasarnīcu rajonā Ligo svētkos, 23. jūnijā, iluminācijas darbi.

c. Pārskata gadā uzsāktie, bet līdz 1937. g. 1. aprīlim nobeigtie darbi:

Pilsētu ielu izbūves. Kaz. Skrindas ielas planēšana: ierikots sliežu ceļš 200 m garumā; izrakta zeme cietā, rupjas grants grunti un pārvesta ar vagonetēm — 114 kb. m no 100–200 m attāluma un izlidzināta ielas paugstināšanai; noplanēta iela — 1.300 kv. m un nojaukts sliežu ceļš; izrakta zeme ierakuma vidēji cietā grunti un oļu sastāva zeme, iesviesta vagonetēs, pārvesta vidēji 100 m attālumā un izbērtā aizbērumā — 324,20 kb. m; pārnesti rupji oļi 3 m attālumā — 20 kb. m.

Ēku nojaukšana.

Slāvu ielā Nr. 1/3 nojaukts nodegušās ēkas ķieģeļu mūra sienas; notīrīti ķieģeļi no vecās javas un sakrauti krautnēs: veseli ķieģeļi — 269.300 un pusķieģeļi — 41.870.

Andr. Pumpura ielā Nr. 90 nojaukts bij. karēivju mītnes vecās ķieģeļu mūra ēku sienas, notīrīti ķieģeļi no vecās javas un sakrauti krautnēs: veseli ķieģeļi — 10.580 un pusķieģeļi — 11.800.

Aizsargu šautuves izbūve. Ierikots sliežu ceļš — 180 m garumā; pievesta smilšaina zeme ar vagonetēm — 150 kb. m no 200 m attāluma; izrakta un pārsviesta uz 12 m attālumu smilšaina zeme — 420 kb. m; izrakta un pārsviesta smilšaina zeme 40 kb. m uz 10 m augstumu; noplanēta šautuves grāvja nogāze — 1.550 kv. m; nogrieztas velēnas šautuves grāvja nogāzes nokļāšanai — 1.325 kv. m; pārvesti māli ar vagonetēm 33 kb. m uz 60–95 m attālumu; pārvestas velēnas ar vagonetēm — 1.700 kv. m no 90–200 m vidēja attāluma; noklātas ar velēnām un pietapotas šautuves grāvja nogāzes — 1.600 kv. m; noplanēts šautuves ceļš — 1.600 kv. m; cietā slāņveidīgā māla grunti ar oļu piemaisījumu izrakts pēc profila ierakums un zeme noviesta ar vagonetēm pret kalnu — kāpums no 5°–10° — 1.697 kb. m; izrakta un pārsviesta smilšaina zeme — 80 kb. m uz 5 m attālumu un 3 m augstumu; aizbērts grāvis ar smiltis zemi, pievedot pēdējo ar vagonetēm no vidēja 70 m attāluma — 1.176 kb. m; pārliekts un uzturēts kārtībā sliežu ceļš 100 m garumā, pārnestas 2 vagonetes uz vidējo attālumu 200 m; noplanētas šautuves ierakuma nogāzes, norokot izceltnus un aizpildot bedres; noplanētas ierakuma nogāzes — 1.580 kv. m un noklātas ar velēnām — 996 kv. m.

d. Pirms 1936. g. 1. aprīļa uzsāktie, pārskata gadā turpinātie, bet līdz 1937. g. 1. aprīlim nobeigtie darbi:

Akmeņu sagatavošana. Ielu bruģēšanas vajadzībām pagatavots dažāds akmeņu materiāls: izgatavoti rindu granīta akmeņi (zvidru) — 667,72 kv. m; iekrauti rindu granīta akmeņi 17 vagonos; izlaboti rindu granīta akmeņi, apkaļot lielākos nelidzenumus — 19,15 kv. m; saskaldītas šķembas no granīta laukakmeņiem diam. no 3 līdz 5 cm — 456,83 kv. m; saskaldīti oļi šķembas diam. no 3 līdz 5 cm — 47,22 kv. m; izsijātas šķembas caur 2,5 cm sietu — 68,00 kb. m; norakta zemes virsējā kārtā apm. no 30 līdz 50 cm — 18,47 kb. m; izsijāta grants caur 7 m/m sietu, sagatavoti oļi, pārsijājot rupji granti caur 12 m/m sietu, oļi iznesti un sakrauti krautnēs: grants — 147,57 kb. m un oļu — 441,91 kb. m.

Pilsētu ielu izbūves. Izbruģēta ar rindu bruģa akmeņiem Raiņa iela (pie pasta) — 38,22 kv. m. Pārbruģētas ielas ar apaļiem bruģa akmeņiem: Rēzeknes iela (starp Maizes un Sakņu ielām) — 416,20 kv. m, Satiksmes iela (starp Muižas un Vanagu ielām) — 878,56 kv. m, Raiņa iela (pie pasta) — 135,24 kv. m, Krāslavas iela (starp Raiņa un Kr. Valdemāra ielām) — 949,16 kv. m. Uz Daugavpils-Stropu ceļa izlauzts vecais bruģis, pārsviesti izlauzti bruģa akmeņi, sagatavota bruģa gultne un izbruģēts no jauna — 875,40 kv. m. Vadoņa ielā (starp Rīgas un Saules ielām) pārbruģēta renstele — 96,10 tek. m. Vadoņa ielā (gar Vienības dāru) ierikota ietne — 310,93 kv. m. Izlauzts bruģis: Viestura ielā (starp 18. novembra un Raiņa ielām) — 750 kv. m un Vienības laukumā — 6.178,21 kv. m. Turpināti Tukuma ielas planēšanas darbi: izklaidēts un noplanēts — 2.590 kv. m; ierikots no jauna sliežu ceļš 140 m garumā; pievesta smilšaina zeme ar vagonetēm — 1.090 kb. m no 140 m attāluma, izklaidēta un noplanēta aizbēruma vieta.

Sporta stadiona izbūve. Turpināti Sporta laukuma nolidzināšanas darbi: Pievesta smilšaina zeme ar vagonetēm — 7.002 kb. m no 20 līdz 100 m vidēja attāluma; no jauna ierikots sliežu ceļš 80 m garumā, izrakta cietā no 0,30 līdz 1,10 m dziļi sasaluša grunts — 10.338 kb. m un pārvesta ar vagonetēm no 50 līdz 100 m vidēja attāluma, izklaidēta un noplanēta aizbēruma vieta — 8.562 kv. m un izlidzināti būvgruži uz Sporta ielas — 370 kv. m.

Komunālkapu izbūve. Kapsētai uzstādīti 34 dzelzsbetona stabi; piestiprināti žoga gareniskie koki pie stabu dzelzīem; apsīti žoga garenkoki ar 7/2,5 cm latām, piesistas līmeniskas noseļģistes.

Meliorācijas darbi. Turpināti meliorācijas darbi 4. apgaitas mežsarga rajonā: Pēc meliorācijas projekta nosprausti novadgrāvji ar mietīpiem — 2.082 tek. m; pievesti un aizvesti instrumenti novadgrāvju nosprašanai; izrakts grāvis ar dziļumu 0,75–1,50 m ar nogāzi 1:1 zāļu purvā — 2.550,14 kb. m; iztīrīts meliorācijas novadu grāvis — 680 tek. m.

Jelgavas pilsētas valde.

Jelgavas pils. valde sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimn. gadā izdevusi Ls 15.507,98 (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 15.500,—). No šīs

summas izdots: strādnieku algām Ls 10.262,35; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 1.235,42; administratīvā un kancelejas personāla algām Ls 1.460,40; biroja uzturēšanai Ls 152,74; tehniskā inventāra iegādei, remontam un transportam Ls 15,—; tehnisko ierīču nomāšanai Ls 230,—; dažādiem palīga materiāliem (iegādei un transportam) Ls 1.305,74; citiem izdevumiem Ls 846,33. Sabiedrisko darbos nostrādātas pavisam 8.509 strādnieku dienas. Sabiedrisko darbu administrācijai un strādniekiem maksātas šādas algas: darbu vadītājam Ls 5,60, kantoristam Ls 3,20, kantoristei Ls 2,— līdz Ls 3,20, desmitniekam Ls 4,—, amatniekam Ls 2,— līdz Ls 2,40, nekvalificētam strādniekam Ls 1,50 un nekvalificētai strādniecei Ls 1,— dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā veikti šādi darbi:

a. Pirms 1936. g. 1. aprīļa uzsāktie un pārskata gadā nobeigtie darbi:

Ielu regulēšana. Turpinot iesāktos darbus, līdz 18. aprīlim nobeigta Cukura ielas līmeņa pacelšana. Rakta zemes Brīvības bulvārī, smilšainā grunti un pārvietota vagonetēs ar strādniekiem 1.400 m attālumā. Līmeņa pacelšanas darbu laikā labots ceļš. Zemes rakšanas un izbēšanas vietās katru dienu pārvietotas sliedes, lai zeme nebūtu jāpārsviež no liela attāluma. Izpildīti vagonēšu labošanas darbi, t. i. pārmainītas nolietotas gultnes, asis un riteņi, atjaunotas skrūves, stūra dzelzis u. t. t. Zemes rakšanas vietā bedre atbrīvota no ūdens. Pārvietotās zemes daudzums 1.962 kb. m. Cukura ielas uzberuma vidējais augstums 2,3 m, platums 9,0 m, garums 240 m.

No 19. līdz 30. aprīlim izpildīti likvidācijas darbi: nojaukts šaursliežu dzelzceļš līdz ar pārbrauktuviem; koku materiāls, vagonetes un pilsētas piederošie šaursliežu dzelzceļa posmi nosūtīti uz būvmateriālu noliktavu, bet nomātās sliedes pēc izlabošanas nogādātas pēc piederības.

b. Pārskata gadā uzsāktie un nobeigtie darbi:

Ēku nojaukšana. Nojaukta līdz ar pamatiem labošanai nederīga bijušā restorāna koka ēka Pils dārzā un koka dzīvojamā ēka līdz ar visām saimniecības ēkām G. Vašingtona prospektā 20.

Dažādi darbi sakarā ar sabiedrisko darbu organizēšanu un izpildīšanu: darba meklētāju reģistrēšana, kontrole, norīkošana darbos, ēdināšana un ārstēšana.

c. Pārskata gadā uzsāktie, bet līdz 1937. g. 1. aprīlim nenobeigtie darbi:

Sporta laukuma izbūve. Zemes rakšanas vietā Brīvības bulvārī uzcelta motorsūkņa būda, smēde, strādnieku atpūtas telpas un atejas vieta, uzstādīts motorsūkņis ūdens pumpēšanai no bedres. Ierīkots šaursliežu dzelzceļš 1.320 m garumā no rāmjevidīgiem sliežu posmiem, viena pārbrauktuve pāri Vienības prospektam un trīs tiltiņi pāri grāvjiem. Pārbaudītas, sakārtotas un salabotas vagonetes un nogādātas zemes rakšanas vietā. Ierīkojot ceļu, vajadzīgās vietas nostiprinātas, izlietojot 112 kb. m zemes. No 1936. g. 28. decembra līdz 1937. g. 31. martam strādāts pie Sporta laukuma uzpildīšanas, aizberot grāvjus u. t. t. Zeme rakta Brīvības bulvārī, smilšainā grunti. Strādnieki pārveduši zemi ar vagonetēm 1.150 m attālumā. Uzpildīšanas darbu laikā labots ceļš un atkušņa laikā papildināts uzberums. Zemes izbēšanas vietā Sporta laukumā šaursliežu ceļš pārvietots pēc vajadzības pie visiem aizberamiem grāvjiem, kopgarumā 1.426 m, un zemes rakšanas vietās pārvietotas sliedes, lai zeme nebūtu jāpārsviež no liela attāluma. Izpildīti vagonēšu labošanas darbi: pārmainītas nolietotas gultnes, asis un riteņi, atjaunotas skrūves, stūra dzelzis u. t. t. Zemes rakšanas bedre atbrīvota no ūdens. Sasalušo zemes virskārtu (0,65 m dziļumā) sairdināja, pielietojot spridzināmās vielas. Spridzināts laikā no 1937. g. 29. janvāra līdz 18. martam. Pārvietotās zemes daudzums 4.207 kb. m. Aizberamo grāvju vidējais platums 2,3 m, augstums 1,2 m un garums 1.426 tek. m.

Gāzes torņa nojaukšana. Sagatavojot gāzes torņa nojaukšanu, uzcelti sastatņi, novākts apkārt tornim gulošais materiāls, piem., veci dzelži, caurules u. t. t. Iesākti torņa dzelzsbetona jumta nojaukšanas darbi. Gāzes torņa apkārtmērs 79 tek. m, sastatņu augstums 43,5 tek. m. Jumta dzelzsbetona biežums 10—15 cm, platība 525 kv. m.

Ventspils pilsētas valde.

Ventspils pils. valde sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimn. gadā izdevusi Ls 36.886,12 (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 35.500,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 28.244,26; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 2.773,45; strādnieku ceļa naudām Ls 9,86; administratīvā un kancelejas personāla algām Ls 2.182,—; biroja uzturēšanai Ls 44,06;

tehniskā inventāra iegādei, remontam un transportam Ls 6,10; citiem izdevumiem Ls 3.626,39. Sabiedrisko darbos nostrādātas pavisam 18.375 strādnieku dienas (no tām uz akorda 4.102). Sabiedrisko darbos maksātas šādas algas: kantoristam Ls 3,50, kantoristei Ls 2,—, desmitniekam Ls 2,50 līdz Ls 3,—, amatniekam Ls 2,40, nekvalificētam strādniekam Ls 1,50 un nekvalificētai strādniecei Ls 1,— dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā veikti šādi darbi:

a. Pirms 1936. g. 1. aprīļa uzsāktie un pārskata gadā nobeigtie darbi:

Pievēsta ar truļiem smilšaina zeme no 450 m attāluma un izbēta uz zvejnieku apbūves gabaliem 1.760 kb. m. Sagatavotas šķembas 312 kb. m Vasarnīcu ielas šoseņai.

b. Pārskata gadā uzsāktie un nobeigtie darbi:

Ēku būves. Izbūvētas auto garāžas policijai un Pārventas ugunsdzēsēju nodaļai, jauns malkas šķūnis lopkautuvei (12,5 m × 6,0 m × 3,0 m), atjaunots pirts ēkas jumts 650 kv. m, izbūvētas pilsētas valdes nama kāpņu telpas, ap pilsētas ipašumiem uztaisīti žogi 751 tek. m garumā un izpildīti dažādi sīki ēku remontdarbi.

Ēku nojaukšana. Nojaukta ostas noliktava Nr. 24 (64,15 m × 25,65 m × 5,25 m) ar pilāriem un ķieģeļu sienām, viena sagruvuša ēka un notīrīti 20.000 ķieģeļi.

Inventāra pagatavošana. Pagatavoti 27 skolas galdi, 4 grāmatu skapji, 6 pirtslāvas, 1 izstādes stends, 24 apstādījumu soli, 18 zārki, 5 mēslu kastes un dažādi sīki inventāra papildinājumi.

Ielu un ceļu būves. Izlausti un sagatavoti akmeņi ielu bruģēšanai 613 kb. m. Pievests un izklaidēts uz aerodroma ceļa 186 kb. m oļu un pārbrūģētas ielu bedres 270 kv. m. Lāčplēša ielā norakta zeme 630 kb. m, pārvietota zemo vietu uzbēšanai un uzbērtas smiltis bruģēšanai. Atjaunoti mazi tiltiņi 543 kv. m.

Kanalizācijas darbi. Pagarinātas kanalizācijas magistārales Locu, Andreja un Blaumapa ielās 284 tek. m. Labots un uzturēts kārtībā pastāvošais kanalizācijas tīkls.

Meliorācijas darbi. Izrakti ūdensnovadgrāvji aerodroma laukumā, Pacules jaunsadalītos zemes gabalos, Strēlnieku, Lāčplēša un Jaunavu ielās 3.540 tek. m.

Pilsētas izdaiļošana. Uzrakti un uzbērti ar melnzemi zālāju un puķu laukumi 9.810 kv. m, izveidoti kājceļiņi 764 kv. m, iestādīti 5.520 koki, apsēti zālāju laukumi, dēstīti krūmi un puķes; apstādījumi kopīgi un laistīti.

Malkas sagatavošana. Sazāģēta un saskaldīta malka (2.850 steri) pilsētas iestādēm; izžāvēta un iekrauta šķūņos.

Birojā. Nodarbināti darbinieki dažādos katoņa darbos pilsētas iestādēs.

c. Pārskata gadā uzsāktie, bet līdz 1937. g. 1. aprīlim nenobeigtie darbi:

15. maija parka izdaiļošana. Zemās vietas uzbērtas ar smilšaino zemi 2.410 kb. m, pievedot to ar truļiem no 450 līdz 500 m attālumā.

Rēzeknes pilsētas valde.

Rēzeknes pils. valde sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimn. gadā izdevusi Ls 53.518,27 (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 45.000,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 45.406,74; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 1.157,61; strādnieku ceļa naudām Ls 10,30; strādnieku dzīvokļiem Ls 41,10; administratīvā un kancelejas personāla algām Ls 2.330,—; administratīvā personāla komandējumiem Ls 19,60; biroja uzturēšanai Ls 110,—; tehnisko ierīču nomāšanai Ls 52,16; dažādiem palīga materiāliem (iegādei un transportam) Ls 1.225,84; citiem izdevumiem Ls 3.164,92. Sabiedrisko darbos nostrādātas pavisam 9.495 strādnieku dienas (no tām uz akorda 1.654). Sabiedrisko darbu administrācijai un strādniekiem maksātas šādas algas: darbu vadītājam Ls 140,— mēnesī; kantoristam Ls 2,— līdz Ls 2,50, desmitniekam Ls 3,—, amatniekam Ls 2,— līdz Ls 2,80, nekvalificētam strādniekam Ls 1,50 un nekvalificētai strādniecei Ls 1,— dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā veikti šādi darbi:

a. Pirms 1936. g. 1. aprīļa uzsāktie un pārskata gadā nobeigtie darbi:

Tilta būve. Nobeigta tilta būve pāri Rēzeknes upei. Uzberumam tilta galos zeme vesta ar zirgiem no 200 līdz 1.000 m attālumā.

b. Pārskata gadā uzsāktie un nobeigtie darbi:

Meliorācijas darbi. Izstrīts novadgrāvis no Kuldīgas ielas uz upi, izmesta zeme apm. 1.765 kb. m, nostiprinātas sienas 210 tek. m, ieliktas drenas 326 tek. m un izdarīti citi meliorācijas darbi. Rūd. Blaumaņa ielā izrakti grāvis 70 tek. m gar abām ielas malām un izstrīts vecais grāvis 1.588 tek. m. Plkv. Brieža ielā izrakti grāvis 219 tek. m, izstrīti grāvis 240 tek. m un ieliktas caurules. Aizsargu ielā izstrīti grāvis 509 tek. m un ieliktas 10 caurtekas.

Ielu būves. Rūd. Blaumaņa ielā no 1 km attāluma pievesta un izklaidēta grants 519 kb. m, iztaisīta ietne 137 tek. m un veikti citi ielas labošanas un planēšanas darbi. Plkv. Brieža ielā pievesta ar vagonēm grants 150 kb. m no 1.530 m attāluma un zeme 735 kb. m no 300 m attāluma, uzbērtā un līdzināta. Ergļu ielā pievesti akmeņi 76 kb. m un pārbrūgēta iela 1.238 kv. m. Bukmuižas ielā pievesta grants 170 kb. m un pārbrūgēta iela 2.174 kv. m. Aizsargu ielā no 1,5 km attāluma pievesta un izklaidēta grants 310 kb. m. Vairākās ielās veikti dažādi sīki remontdarbi.

Meža darbi. Ruskulovas virsmežniecībā un Tilžas pagastā sažāgēta malka 828,5 steri, sažāgēti un nomizoti 114 baļķi, sakrāta apgāzta malka un veikti citi meža darbi.

Dažādi darbi. Remontētas pilsētas pašvaldības ēkas, izmērīti pilsētas gruntsgabali, izdaiļota pilsēta, laboti apavi trūcīgiem bērniem un darba meklētājiem un veikti citi darbi.

c. Pirms 1936. gada 1. aprīļa uzsāktie, pārskata gadā turpinātie, bet līdz 1937. g. 1. aprīlim nobeigtie darbi:

Ielu būves. Aglonas ielā ar ričām un vagonēm pārvieta mālaina smilts zeme apm. 10.251 kb. m, attālumā no 60 līdz 120 m. Sasalušā zeme uzirdināta ar spridzināšanu, lauzņiem, lāpstām un kapļiem.

d. Pārskata gadā uzsāktie, bet līdz 1937. g. 1. aprīlim nepabeigtie darbi:

Tirgus laukuma izbūve. Jaunā tirgus laukuma izlīdzināšanai norakta zeme 2.946 kb. m un pārvesta ar ričām līdz 100 m attālumam; pievesti 56 kb. m akmeņogļu izdedžu un veikti citi laukuma izbūves darbi.

Cēsu pilsētas valde.

Cēsu pils. valde sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimn. gadā izdevusi Ls 7.500,— (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 7.500,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 7.286,50; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 113,50; administratīvā personāla algām Ls 100,—. Sabiedrisko darbos nostrādāta pavisam 5.161 strādnieku diena (no tām uz akorda 984). Sabiedrisko darbu administrācijai un strādniekiem maksātas šādas algas: darbu vadītājam Ls 100,— mēnesi; amatniekam Ls 2,40, nekvalificētam strādniekam Ls 1,50 un nekvalificētai strādniecei Ls 1,— dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā pārskata gadā uzsākti un nobeigti šādi darbi:

Elektriskā stacijā un tīklā. Apstrādāti elektriskie stabi (100 gab.), apdedzinot zemē rokamo daļu, noapaļojot un nodarvojot galus. Nomizoti 35 elektrības stabi. Novākti vecie, nederīgie elektriskie stabi. Izrakta bedre akmeņainā grunti, izrokot 23 kb. m zemes un aizvedot ar ričām 30 m attālumā. Uzlauzta mūra siena durvju ierīkošanai. Uztādīta signalizācijas iekārta vecā ugunsdzēsēju depo un sakārtoti un izlaboti darba rīki. Uzmūrēta no ķieģeļiem šķerssiena 18,31 kb. m. Pārmērīta strāvas paterētāju dzīvokļu platība un pārbaudīti skaitītāju un apdrošinātāju numuri. Apmainīti vadi vienvadu līnijā 1.900 tek. m, izbūvēta jauna divvadu līnija 675 tek. m, demontēta divvadu līnija 390 tek. m, demontēta vecā divvadu līnija 350 tek. m un četrvadu līnija 1100 tek. m. Pastiprināti zemsprieguma līnijas vadi 775 tek. m. Pievilktas papildu fazes.

Bērnu ēdināšanas punkta. Uzkoptas un izstrītas telpas, izkrāsots ar limes krāsu 150 kv. m. Pagatavotas un izsniegtas brīvpusdienas darba meklētāju bērniem.

Pilsētas apstādījumu uzpošana. Apzāģēti kokiem zari, sagrābtas un sadedzinātas lapas un atkritumi. Uzriolēta zeme 890 kv. m platībā.

Būvmateriālu sagatavošana un piegāde. Izlauzti un sakrauti krautnēs sūnakmeņi 48 kb. m. Izlauzti plienakmeņi, pārvesti ar ričām 30 m attālumā un sakrauti krautnēs 698 kb. m. Sadrupinātas ar rokām plienakmens šķembas 410 kb. m. Pārvesta grants ar 6 km attāluma 6 kb. m, plienakmens šķembas no 3 km

attāluma 24 kb. m un no 6 km attāluma 10 kb. m. Pārādāta malka no 1 līdz 3 km attāluma 325 st. Piegādāta grants elektriskās stacijas ūdenssūces torņa būvei un aizvesta nederīga zeme. Aizvests iegūtais materiāls, nojaucot ēku sv. Jāņa baznīcas laukumā.

Betonēšanas darbi. Pagatavotas dzelzsbetona kanalizācijas caurules $\varnothing$ 30 cm un 0,75 m garas 108 gab., dzelzsbetona ietņu plates ar rievotu virsmu 0,75 m $\times$ 1 m 91 gab., dzelzsbetona robežstabiņi 45 gab.

Ūdensvada un kanalizācijas būve. Ierīkots jauns ūdensvads, izrokot būvbedri 0,50—1,5 m dziļumā un pēc cauruļu ielikšanas bedre aizbērtā 140 tek. m garumā. Apmainīts ūdensvads, uzlauzot ielas bruģi. Izrakta kanalizācijas būvbedre sasalušā grunti 72 tek. m.

Ēku būves un remonts. Pilsētas galas apskates mājā izlauzta pildītas statņu sienas 17,7 kv. m un izlauzta vietās iemūrētas 1 ķieģeļu biezas sienas un apmetas ar kaļķu cementa javu 25,5 kv. m. Pilsētas slimnīcas malkas šķūnim uzcelts jauns statņu stāvs. Izlabotas spāres — 15 gab. un spārēm pielikti dubultsvāri un atspaidi 35,5 tek. m. Šķūņa sienas apstītas ar dēļiem — 75 kv. m. Vecā ugunsdzēsēju deģo ielikti divi jauni dubultlogi un divas durvis. Uztādīti ievērdīti betona griestiem un 7,56 kv. m laukums iebetonēts un izdrupušās vietās piemesta jaukta java 14,5 kv. m. Tūristu mitnē, Kārlos, apstītas mūra ārējās sienas ar dēļiem 54 kv. m un izlaboti 6 logi. Piesīti apmetuma griesti 95 kv. m un ielikta dēļu grīda 95 kv. m. Pie saišķu sijām piesīstas lats, ieklāti starpgriesti 95 kv. m un pagatavotas no abām pusēm apmetamās starpsienas no 3 plankām — 103 kv. m. Izremontēti darbinieku dzīvokļi un tūristu mitnes telpas. Nederīgie materiāli un būvgrūži sagatavoti kurināmajam materiālam. Lauču Lāču mājās ielikta dēļu grīda 58,92 kv. m, izlabotas kūts sienas un dārza žogs. Pilsētas siltumniecā iemūrēti krāsnīm un siltuma mūriem pamati 5 kb. m. Sv. Jāņa baznīcas laukumā uzmūrēti no plienakmeņiem sētas stabi un pamati 18,4 kb. m; uztaisīta cieta dēļu sēta 51 kv. m.

Ēku nojaukšana. Sv. Jāņa baznīcas laukumā izlauzti akmeņi no veco ēku pamatiem un sienām, sakrauti krautnēs 32 kb. m un laukums notīrīts. Jūrgumuizā noplēsts vecs koka šķūnis un savākti materiāli. Lauču Lāču mājās noplēsts šķūņa vecais skaidu jumts 1.147 kv. m un vecs, nederīgs pagrabs. Raunas ielā 14 nojaukta ķieģeļu mūra sēta, izlauzot 11.950 ķieģeļus un 4.280 pusķieģeļus. Noplēsti sētas granitakmeņu pamati un akmeņi notīrīti no javas 17,5 kb. m. Noplēstās sētas vieta notīrīta un nolīdzināta 560 kv. m.

Dārza darbi. Jūrgumuizā izstrīti dārzs, apzāģēti augļu kokiem zari, uzriolēta zeme ap augļu kokiem un krūmiem un izpildīti citi dārza darbi. Lauču Lāču mājās augļu kokiem apgriezti zari, izcirsti vecie krūmi un uzkopts dārzs.

Meža darbi un malkas sagatavošana. Bērzaimes mežā sagatavoti 295 ciešmetri būvbaļķu un 167,95 steri malkas. Skāļupju mežā sagatavota skaidu malka un 356,4 steri dedzināmās malkas; izstrīti mežs 2,5 ha. Kārlos sagatavots 61 sters malkas, Lauču Lāču mājās sagatavoti 28 steri malkas. Materiālu laukumā sakārtoti būvmateriāli. Sažāgēta un sasmalcināta malka 122,3 st. No veciem elektrības stabiem sagatavoti 143 steri malkas.

Dažādi darbi. Dīķi uzlauzti ledus un izcelts maļā 50 kb. m. Notīrīta un sagatavota lēkšanai slēpotāju lēktuve. Apkalpots pilsētas ūdenssūkņi. Ielās notīrīts sniegs 1.750 tek. m garumā.

Tukuma pilsētas valde.

Tukuma pils. valde sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimn. gadā izdevusi Ls 1.026,60 (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 500,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 933,60; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 3,—; administratīvā personāla algām Ls 90,—. Sabiedrisko darbos nostrādātas pavisam 769 strādnieku dienas. Sabiedrisko darbu administrācijai un strādniekiem maksātas šādas algas: darbu vadītājam Ls 3,—, nekvalificētam strādniekam Ls 1,50 un nekvalificētai strādniecei Ls 1,— dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā veikti šādi darbi:

Pirms 1936. g. 1. aprīļa uzsāktie un pārskata gadā nobeigtie darbi:

Ielu un laukumu izbūve. Nobeigti M. Meža ielas planēšanas darbi. Izrakta un ar vagonēm pārdzīta 65—800 m attālumā grants 290 kb. m, melnzeme 84 kb. m un oļi 60 kb. m. Grants un zeme izklaidēta. Granti sijājot iegūti 40 kb. m oļu ielas klājam. Izklaidēti oļi un nostiprināti 43 kb. m akmeņi. Ar zirgu pārvadātas no 700 līdz 1.700 m attālumā 250 m slīdētis un citi darba rīki (vagonetes, sieti u. t. t.). Veikti dažādi sīki darbi ielas nostiprināšanai un iekārtošanai. Tirgus laukumā veikti planēšanas darbi. Laukumu līdzinot norakta

zeme un grants 556 kb. m, kas pārvesta ar vagonetēm 200—1.200 m attālumā, izklaidēta un nolīdzināta. Pievesti 88 vezumi velēnu un novesti akmeņi 1.200 m attālumā. Veikti dažādi laukuma apkalpes un palīgdarbi (ierikoti sliežu pievedceļi; ar zirgu pievesti truļi, sieti un uz S. Z. D. noliktavam pārvadātas sliedītes — 22 posmi, 2,5 km attālumā).

Rīgas Jūrmalas pilsētas valde.

Rīgas Jūrmalas pils. valde sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimn. gadā izdevusi Ls 4.210,08 (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 4.000,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 3.939,68; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 13,50; administratīvā un kancelejas personāla algām Ls 234,30; tehniskā inventāra iegādei, remontam un transportam Ls 22,60. Sabiedrisko darbos nostrādātas pavisam 2.067 strādnieku dienas (no tām uz akorda 804). Sabiedrisko darbos maksātas šādas algas: desmitniekam Ls 60,— līdz Ls 80,— mēnesi; amatniekam Ls 2,40, nekvalificētam strādniekam Ls 1,50 un nekvalificētai strādniecei Ls 1,— dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā pārskata gadā uzsākti un nobeigti šādi darbi:

Ēku nojaukšana. Noplēsta veca ēka Slokas ielā 55. Izlauzti veci cementa mūrēti pamati. Materiāli iznesti no 3 m dziļās būvbedres un aizvesti ar automobili uz 1 km attālo nokraušanas vietu. Iegūtie materiāli saskaldīti 5—7 cm lielās šķembās, iegūstot pēdējās 900 kb. m. Lejas ielā 7 nojaukta 6×8 m liela koka statņu dzīvojamā ēka, 10×3 m liela statņu saimniecības ēka. Mūra drupas un materiāls nogādāts automobili uz 5 km attālo nokraušanas vietu. Materiāls sašķiroti un nederīgais sazaģēts malkā. Iegūtas šķembas 25 kb. m. Kalnciema ielā 14 nojaukta 5×3 m liela koka saimniecības ēka un 4×5 m liela koka dzīvojamā ēka. Materiāls aizvests uz 3 km attālo nokraušanas vietu, sašķiroti un nederīgais sazaģēts malkā. Jomas ielā 88 nojaukts 3×7 m liels mūra pagrabs. Materiāls aizvests uz 3 km attālo nokraušanas vietu, saskaldīts šķembās, iegūstot pēdējās 15 kb. m. Dubultu tirgus laukumā nojaukta mūra atejas ēka (7×5×5 m) un 2×3 m liela mūra atkritumu tvertne. Bedres aizpildītas ar smiltīm un materiāls ar ričām aizvests 50 m attālumā. Pils ielā 1 nojaukta koka statņu būves 17,0×11,6×4,5 m liela divstāvu dzīvojamā ēka. Materiāls aizvests uz 1 km attālo nokraušanas vietu, sašķiroti un nederīgais sazaģēts malkā. Dubultu prosp. 10 izlauzti veci mūra pamati un materiāls (25 kb. m) iznests no būvbedres. Izlauzti veci mūra pamati, atrakta zeme un materiāls izvākts no 2 m dziļās būvbedres un aizvests ar ričām 40 m attālumā, kur vecie mūra ķieģeļi notirīti un atkritumi saskaldīti šķembās, tā iegūstot 22.500 ķieģeļu un 503 kb. m šķembu.

Pilsētas apstādījumu un dārzu izdaiļošana un apkopšana. Apkopti pilsētas dārzi un apstādījumi, apgriezti krūmi un koki. Mellužu koncertdārzā pārstādīti krūmi, pārbūvēts kajeliņš 240 kv. m platībā, pārvietota divas reizes ar lāpstu melnzeme 240 kb. m un pārcelti koka žoga 47 posmi ar betona stabiem jaunā vietā. Dzintaru-Majoru un Mellužu koncertdārzos apgriezti un uzirdināti krūmaji 9.660 kv. m liela platībā, pārcilājot 424 kb. m zemes.

Dažādi darbi. Pontonu tilta 14 pontoniem atcirst ledus. Bulduru rajonā noraktas un noplanētas kāpas, pārvietojot 281 kb. m zemes ar lāpstām divi reizes.

Kuldīgas pilsētas valde.

Kuldīgas pilsētas valde sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimniecības gadā izdevusi Ls 2.998,22 (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 11.000,—). No šīs summas strādnieku algām izdots Ls 2.998,22. Sabiedrisko darbos nostrādātas pavisam 1.084 strādnieku dienas (no tām uz akorda 1.044) un nekvalificētam strādniekam maksāts Ls 2,— dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā pārskata gadā veikti materiāla sagatavošanas darbi Jaunā tirgus laukuma izbūvei:

Norakta zeme no plienakmeņa slāņa, izlauzts plienakmens 267 kb. m no lauztūvēm aizvests uz tirgus laukumu un veikti citi sīki darbi.

Ludzas pilsētas valde.

Ludzas pils. valde sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimn. gadā izdevusi Ls 5.206,63 (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 4.000,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 4.512,73; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 384,22; biroja uzturēšanai Ls 25,—; tehnisko ierīču nomāšanai Ls 219,78;

dažādiem palīga materiāliem (iegādei un transportam) Ls 64,90. Sabiedrisko darbos nostrādātas pavisam 2.805 strādnieku dienas (no tām uz akorda 800). Strādniekiem maksātas šādas algas: desmitniekam Ls 2,—, amatniekam Ls 2,—, nekvalificētam strādniekam Ls 1,50 un nekvalificētai strādniecei Ls 1,— dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā pārskata gadā uzsākti un nobeigti šādi darbi:

Ielu un laukumu būves un remonts. Nolīdzināts sporta laukums, norakums aplūkts ar velēnām, ierikotas cementa kāpnes un apkārt laukumam — žogs. Izbrūģētas nebrūģētās daļas Aizsargu, Kr. Barona un Baznīcas ielās. Izlabots bruģis Latgales ielā. Izvesta un izlīdzināta grants Kuļņevas, Saules, Blaumaņa un Viestura ielās. Ierikots zālāja laukumiņš Rēzeknes ielā.

Kanalizācijas un meliorācijas darbi. Izrakti 3 diķi ugunsdzēsības vajadzībām. Ierikotas betona caurtekas Rūpniecības, Rēzeknes, Lauku, Viestura un Kuļņevas ielās. Izrakti grāvji gar Kuļņevas un Lauku ielām.

Malkas sagatavošana. Sagatavota malka kara invalīdiem, kara cietušo un trūcīgo kareivju ģimeņiem un pilsētas pašvaldības vajadzībām.

Ēdināšanas punktu apkalpe. Pagatavotas un izsniegtas pusdienas trūcīgiem bērniem Pilsētas sabiedriskās palīdzības komitejas ēdināšanas punktos. Veikti dažādi sīki darbi.

Bauskas pilsētas valde.

Bauskas pils. valde sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimn. gadā izdevusi Ls 3.077,05 (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 2.000,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 2.866,35, sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 210,70. Sabiedrisko darbos nostrādātas pavisam 301 strādnieku diena. Sabiedrisko darbu administrācijai un strādniekiem maksātas šādas algas: darbu vadītājam Ls 5,40, darbu vadītāja palīgam Ls 4,80, desmitniekam Ls 3,20, amatniekam Ls 4,80 un nekvalificētam strādniekam Ls 2,40 dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā veikti šādi darbi:

a. Pirms 1936. g. 1. aprīļa uzsāktie un pārskata gadā nobeigtie darbi:

Ielas izbūve. Nobeigti Skolas ielas izbūves darbi. Lauzts plienakmens un apskaldīti akmeņi, pēc tam no 1,5 līdz 4 km attālumā pievesti bruģējamai ielai. Pēc tam akmeņi saskaldīti, iela nolīdzināta un noklāta ar bruģa kārtu.

b. Pārskata gadā uzsāktie un nobeigtie darbi:

Ierikoti un apkopti pilsētas apstādījumi.

Slokas pilsētas valde.

Slokas pils. valde sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimn. gadā izdevusi Ls 2.505,49 (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 2.000,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 1.754,87; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 30,20; administratīvā un kancelejas personāla algām Ls 58,20; tehnisko ierīču nomāšanai Ls 52,36; citiem izdevumiem Ls 609,86. Sabiedrisko darbos nostrādātas pavisam 1.234 strādnieku dienas (no tām uz akorda 14). Sabiedrisko darbu administrācijai un strādniekiem maksātas šādas algas: darbu vadītājam Ls 3,—, darbu vadītāja palīgam Ls 2,—, kantoristam (-ei) Ls 2,—, amatniekam Ls 4,—, nekvalificētam strādniekam Ls 1,50 un nekvalificētai strādniecei Ls 0,80 līdz Ls 1,— dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā veikti šādi darbi:

a. Pirms 1936. gada 1. aprīļa uzsāktie un pārskata gadā nobeigtie darbi:

Izlaboti ielu tilti un caurtekas. Mežu dienām sagatavoti 400 mieti.

b. Pārskata gadā uzsāktie un nobeigtie darbi:

Ēku nojaukšana. Nojauktas vecās aresta telpas. Ēku un inventāra remonts. Remontētas pilsētas ēkas, logiem pielikti slēgi, telpās ierikoti plaukti, laboti soli un galdi. Izlabota kuģu piestātne.

Malkas un koku materiālu sagatavošana. Izrakti koki pilsētas ielās un sazaģēti materiālos. Pilsētas iestāžu vajadzībām sasmalcināta un sakrauta malka. Mizoti jauni stabi pilsētas elektriskā tīkla remontiem, sagatavoti stabi un plāksnes ielu uzrakstiem.

Dažādi darbi. Apkopti nespējnieki pilsētas patversmē, ēdināti trūcīgo darba meklētāju bērni un veikti darbi sabiedrisko darbu kantori.

c. Pirms 1936. gada 1. aprīļa uzsāktie, pārskata gadā turpinātie, bet līdz 1937. g. 1. aprīlim nobeigtie darbi:

Ielu remonts. Labotas pilsētas ielas un ietnes; uzvestas smiltis un grūži, skaldīti akmeņi un ielas nolīdzinātas.

Lielupes krasta uzbērums darbi. Ierīkots sliežu ceļš truļiem, uzvesta šlaga un grūži un uzbērums nolīdzināts.

Aizputes pilsētas valde.

Aizputes pils. valde sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimn. gadā izdevusi Ls 2.648,01 (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 3.000,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 2.292,74; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 135,65; tehniskā inventāra iegādei, remontam un transportam Ls 87,80; dažādiem palīga materiāliem Ls 131,82. Sabiedrisko darbos nostrādātas pavisam 1.065 strādnieku dienas un maksātas šādas algas: amatniekam Ls 2,50, nekvalificētam strādniekam Ls 2,— un nekvalificētai strādniecei Ls 1,50 dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā veikti šādi darbi:

a. Pirms 1936. g. 1. aprīļa uzsāktie un pārskata gadā nobeigtie darbi:

Parka un apstādījumu izveidošana. Vadonkalna dabas parkā nodrenētas un noplanētas alejas 150 tek. m; iztirīts no lapām un izlauzti vecie celmi. Ierīkoti 2 braucamie ceļi — 130×6 m un 90×5 m un uzbērti 2 dambji — 15×6×4 m un 20×4 m. Gar Tebras upi izveidota aleja 95×8 m, noplanēts uzbērums un ierīkots zālāju laukums ap puķu dobēm 85×8 m.

b. Pārskata gadā uzsāktie un nobeigtie darbi:

Parka izveidošana. Ierīkots gulbu diķis Vadonkalna parkā, izrokot diķa kūdras grunti, saaugušu ar krūmu saknēm un atsevišķiem celmiem, un aizsviežot 4 m sāpus 1.141 kb. m. Izraktā zeme pārvietota 20 m attālumā un izlidzināta. No diķa dambja izrakts drenu grāvis, ievietojot tāni betona drenu caurules, to saduru vietas apkraujot ar sūnām un rūpīgi noblietējot ar mietņiem, iepriekš sagatavojot 100 kv. m velēnas. Izrakti ceļa grāvji 650 kv. m, izviesot zemi uz ceļa un nolīdzinot. Ierīkoti jauni kājceļi 600 tek. m, izcirsti krūmi līdz ar saknēm uz 1.500 kv. m platības un norakta zeme nelīdzinās vietās 150 kv. m. Nogrābti kājceļi un to malas no vecām koku lapām un zariem, pieplanējot raudošos nosēdumus un izskalojumus.

c. Pārskata gadā uzsāktie, bet līdz 1937. g. 1. aprīlim nobeigtie darbi:

Parka izveidošana. Norakta zeme pie strūklakām 100 kv. m, ierīkoti jauni kājceļi 150×5 m, sākti upes krastu nostiprināšanas darbi — nobruģēti ar akmeņiem 24 kv. m.

Ogres pilsētas valde.

Ogres pils. valde sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimn. gadā izdevusi Ls 2.682,84 (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 5.000,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 2.563,84, administratīvā personāla algām Ls 119,—, Sabiedriskos darbos nostrādāta pavisam 691 strādnieku diena (no tām uz akorda 428). Sabiedrisko darbu administrācijai un strādniekiem maksātas šādas algas: darbu vadītājam Ls 2,50, nekvalificētam strādniekam Ls 1,50 un nekvalificētai strādniecei Ls 1,— dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā pārskata gadā veikti šādi darbi:

Akmeņu laušana. Izlauzti akmeņi 60 kb. m un plienakmeņi 49,5 kb. m.

Materiālu transports. Pārvadāts: 453,5 kb. m smiltis 1,5 km attālumā, 336,75 kb. m grants 0,5—5,0 km attālumā, 73,7 kb. m būvgrūži 1,5 km attālumā un 60 kb. m akmeņi 2 km attālumā.

Ielu izbūve un remonts. Turpināti Čakstes prospekta daļas, L. Dārza ielas daļas un Kalpaka prospekta daļas izbūves darbi. Pārbruģēta Tirgoņu iela un izlabotas ūdens caurtekas; labotas Jaunogres ielas.

Pilsētas parku izveidošana. Turpināti parku izveidošanas darbi, izbūvēti jauni ceļi, laboti vecie un veikti citi sīki darbi.

Latvijas lauksaimniecības kamera.

Lauksaimniecības kamera sabiedriskiem darbiem 1936./37. saimn. gadā izdevusi Ls 2.045,91 (1936./37. gada budžetā sabiedrisko darbu rīkošanai atvēlēti Ls 6.000,—). No šīs summas izdots: strādnieku algām Ls 1.059,12; sociālai apdrošināšanai un medicīniskai palīdzībai Ls 3,89; strādnieku dzīvokļiem Ls 39,70; biroja uzturēšanai Ls 133,11; tehniskā inventāra iegādāšanai, remontam un transportam Ls 501,91; tehnisko ierīču nomāšanai Ls 75,40; da-

žādiem palīga materiāliem (iegādei un transportam) Ls 33,44; citiem izdevumiem Ls 199,34. Sabiedriskos darbos nostrādātas pavisam 346 strādnieku dienas (no tām uz akorda 278). Sabiedriskos darbos strādniekiem maksātas šādas algas: desmitniekam Ls 3,30 un nekvalificētam strādniekam Ls 2,— dienā.

Sabiedrisko darbu kārtībā pārskata gadā uzsākti, bet līdz 1937. gada 1. aprīlim nobeigtie darbi

L. L. K.

Sātiņu izmēģinājumu diĶsaimniecībā:

Iesākta galvenā diĶa izbūve, izcērtot uzbērums pamatos dažādus krūmus ar saknēm, un iztirīta diĶa apkārtnē. Paredzot diĶa tīrīšanu, izrokamās zemes novietojumam sagatavota vieta, izcērtot krūmus, un novietotas sliekšes 500 m gaŗumā zemes dziŗšanai ar vagonetēm. Iesākta galvenā diĶa novadgrāvja izbūve, izrakto zemi pārvietojot ar riĶām uzbērums vietās. Veikta vispārēja izbūves gabala tīrīšana, izcērtot krūmus, sagatavojot malķu strādnieku apdzīvoto telpu apkurināšanai, un citi sagatavošanas darbi (darba rīķu sagatavošana, nivelēšana, nospraūšana u. c.).

Paŗvaldību līdzekļi bezdarba apķaŗošanai.

Moyens des municipalit s pour la lutte contre le ch mage.

Pilsētu paŗvaldības savos budŗetos arī paredzējuŗas zināmas summas ciņai ar bezdarbu. Pilsētu paŗvaldību līdzekļi bezdarba apķaŗošanai gadu no gada samazinājuŗies, un pēdējā — 1936. gadā pēc atseviŗķu paŗvaldību īpaŗi iesūtītiem pārskatiem par bezdarba apķaŗošanai budŗetā atvēlētiem līdzekļiem, ņo līdzekļu uzrādīts Ls 103.557,25, kas pa paŗvaldībām sadalās ņādi:

Rĩgas pilsētas valde	35.497,87
Liepājas pilsētas valde	50.644,—
Jelgavas pilsētas valde	9.042,—
Rēzeknes pilsētas valde	3.767,59
Cēsu pilsētas valde	2.800,—
Tukuma pilsētas valde	100,—
Rĩgas Jūŗmalas pilsētas valde	500,—
Alūksnes pilsētas valde	255,79
Rūjienas pilsētas valde	100,—
Smiltenes pilsētas valde	250,—
Aizputes pilsētas valde	600,—

Kopā 103.557,25

ņo paŗvaldību sniegtie pārskati par augŗminēto summu izlietošanu bezdarba apķaŗošanai rāda, ka patstāvĩgus sabiedrisko darbus ar pilsētu paŗvaldību līdzekļiem rĩķojuŗas tikai dažas paŗvaldības (Rēzekne, Smiltene, Aizpute); pārējās pilsētas uzrādītās summas izlietojuŗas:

- kā piemaksas no bezdarba apķaŗošanas fonda līdzekļiem rĩķotiem sabiedriskiem darbiem: algām uzraudzības personālam (inŗenieriem, darba vadītājiem, techniķiem u. c.), inventāra iegādei un uzturēšanai un braukšanas naudām sabiedrisko darbu strādniekiem,
- pārtēriņa segŗšanai no bezdarba apķaŗošanas fonda summām rĩķotiem sabiedriskiem darbiem,
- darba meklētāju ārstēŗšanai un apdroŗināŗšanai,
- kancelejas un papilddarbinieķu algoŗšanai,
- darba apgāŗu uzturēŗšanas izdevumu segŗšanai,
- trūĶĩgo darba meklētāju ēdināŗšanas punktu uzturēŗšanai,
- citām vajadzībām (piemaksām slĩmo kasēm un bezdarba apķaŗošanas fondam u. c.).

Tā tad uzrādītās summas bezdarba apķaŗošanai izlietotas daudz un dažādām vajadzībām, kas pēc sava rakstura tieŗi neatbilst bezdarba apķaŗošanai vārda tieŗā nozĩmē.

IV. Darba aizsardzība, arodorganizācijas.

Protection du travail et syndicats ouvriers.

1. Darba inspekcija.

Inspection du travail.

Darba aizsardzību no valsts puses pārziņa Sabiedrisko lietu ministrija (līdz 1937. g. augustam Tautas labklājības ministrija), kuŗas darba aizsardzības pārvaldē (līdz 1937. g. maijam T. L. M. darba aizsardzības departamentā) ietilpst arī darba inspekcija. Darba inspekcijai, saskaņā ar šīs ministrijas satversmi (20. p.) piekrit „darba vietu un iestāžu darbības uzraudzība un kontrole attiecībā uz algotā darba spēka nodarbināšanu, atalgošanu un apdrošināšanu likumos, saistošos noteikumos vai rīkojumos paredzētos gadījumos un kārtībā“.

Darba inspekcija sadalīta šādos astoņos (no 1937. g. 1. aprīļa) rajonos:

1. rajons. Kanceleja Rīgā, Skolas ielā 30.

Rīgas pilsētas teritorijas daļa, kuŗu aptver sekošs ierobežojums: no vienas puses, sākot ar Brīvības bulvāri — pilsētas kanālis — Marijas, Avotu un Rumpmuižas ielas (minēto ielu nepāru numurus ieskaitot); no otras puses, Brīvības bulvāris — Brīvības iela līdz Brīvības gatvei (Gaisa tiltam, minēto ielu pāru numurus ieskaitot), Valkas dzelzceļa līnija. Rīgas ostas rajons — jūrnieku un transporta strādnieku lietas.

2. rajons. Kanceleja Rīgā, Skolas ielā 30.

Rīgas iekšpilsēta līdz pilsētas kanālim un visa Rīgas pilsētas teritorija Daugavas kreisā pusē (Torņa- un Āgenskalns, Ilģeciems, Bolderāja, Šampēteris u. t. t.), Zaķu sala un Zaļais sēklis.

3. rajons. Kanceleja Rīgā, Skolas ielā 30.

Rīgas pilsētas daļa (Latgales priekšpilsēta) ar norobežojumu: 13. janvāra iela ar Marijas-Avotu-Rumpmuižas ielām (minēto ielu pāru numurus ieskaitot), bez tam Rīgas apriņķa 1., 3. un 4. iecirknis un Tukuma apriņķis.

4. rajons. Kanceleja Rīgā, Skolas ielā 30.

Rīgas pilsētas teritorija Daugavas labajā pusē (Sarkandaugava, Vecmilgrāvis, Ķišezers, Ciekurkalns u. t. t.) ar Daugavas salām; rajona robeža pilsētas centra daļā: pilsētas kanālis — (līdz Brīvības bulvārim) — Brīvības bulvāris — Brīvības iela līdz Brīvības gatvei (Gaisa tiltam), (minēto ielu nepāru numurus ieskaitot) — Rīgas-Valkas dzelzceļa līnija.

Piezīme: Bez tam 4. rajona darba inspekcijas pārziņā atrodas visu Rīgas pilsētas administratīvās robežās ietelpstošo darba vietu pievienošana slimo kasēm un slimo kasu sūdzības pret darba devējiem.

5. rajons. Kanceleja Jelgavā.

Jelgavas, Bauskas, Ventspils un Talsu apriņķi.

6. rajons. Kanceleja Liepājā, Peldu ielā 56.

Liepājas pilsēta, Liepājas, Aizputes un Kuldīgas apriņķi.

7. rajons. Kanceleja Daugavpilī, 18. novembra ielā 50.

Daugavpils pilsēta, Daugavpils, Ilūkstes un Jēkabpils apriņķi, Madonas apr. 1. polic. iec.

7. rajona darba inspektora palīga rajons. Kanceleja Rēzeknē, Dzirnau ielā 5.

Rēzeknes, Ludzas, Jaunlatgales apr. un Madonas apr. 2. polic. iec. un Valkas apr. Alūksnes pol. iec.

8. rajons. Kanceleja Valmierā, Rīgas ielā 52.

Valmieras un Cēsu apriņķi un Valkas apriņķa 1. un 2. polic. iec. un Rīgas apr. 2. polic. iec.

Darba inspektors: 1) savā kancelejā izziņotā vietā un laikā pieņem un uzklausa visas personas, kas gribētu iesniegt sūdzības vai lūgt paskaidrojumus darba aizsardzības un sociālās apdrošināšanas jautājumos;

2) noskaidro ienākušo sūdzību pamatojumu, vajadzības gadījumā ierodoties uz vietas uzpēmumā un, ja sūdzība pamatota, cenšas panākt tās apmierināšanu;

3) apmeklē viņa uzraudzībai pakļautās darba vietas — darbnīcas un fabrikas un pārbauda darba apstākļus, dodot aizrādījumus novēroto trūkumu novēršanai;

4) ierosina darba devēju sodīšanu administratīvā kārtā vai saukšanu pie atbildības tiesas ceļā par darba aizsardzības noteikumu pārkāpšanu.

Par savu darbību darba inspektors ik mēnesus sastāda pārskatu, kuŗā ievietotas ziņas (I. Darba ņēmēju sūdzības, II. Darba aizsardzības noteikumu pārkāpumi, III. Vispārīgs pārskats par darbību) dod arī materiālu statistikai darba aizsardzības un darba konfliktu jautājumos.

Darba inspekcijas sniegtie paskaidrojumi 1936. g. (gadījumu skaits).

Renseignements donnés par l'Inspection du travail en 1936 (nombre des cas).

		Personīgi no inspektoriem Des inspecteurs personnelment	No inspekcijas darbiniekiem Des travailleurs de l'inspection	Kopā Total
Darba ņēmējiem	Aux employés	16.939	14.477	31.416
Darba devējiem	Aux patrons	12.325	7.783	20.108
Citiem	A d'autres personnes	4.966	4.561	9.527
	Kopā Total	34.230	26.821	61.051

Darba inspekcija 1936. gadā sniegusi paskaidrojumus darba ņēmējiem 31.416 gadījumos (gadu iepriekš 30.670 gadījumos), darba devējiem 20.108 gadījumos (17.584 gadījumos) un citām personām 9.527 gadījumos (6.963 gadījumos), bet kopā 61.051 gadījumā jeb par 10,6% vairāk nekā gadu iepriekš (55.217 gadījumos). 56 gadījumos no simta paskaidrojumus snieguši darba inspektori personīgi, 44 gadījumos inspekcijas darbinieki.

Darba inspekcijas nokārtoto sūdzību skaits 1936. gadā bijis 5.403 jeb par 6,9% mazāks nekā gadu iepriekš (5.802), tai skaitā 276 sūdzības nokārtotas uz vietas (gadu iepriekš 208), 3.357 kancelejā (3.717), 200 (298) pa tālruni un 1.570 (1.579) sarakstīšanās ceļā. Ienākušās sūdzību lietas prasītāju 1936. gadā pavisam bijis 13.191 (gadu iepriekš 14.944), bet prasību skaits bijis 7.664 jeb par 9,0% mazāks nekā gadu iepriekš, kad šādu prasību bijis 8.423. (Prasītāju skaits lielāks nekā prasību skaits, jo vairāki prasītāji bieži iesniedz vienu un to pašu prasību.)

Prasītāju un prasību sadalīšanos pēc to motīviem redzam nākošajā tabulā:

Darba inspekcijā iesniegtās darba ņēmēju prasības pēc to motīviem 1936. g.
Réclamations des employés présentées à l'inspection du travail — d'après les motifs.

Prasību motīvi: Motifs des réclamations	Prasību skaits Nombre des réclamations	Prasītāju skaits Nombre des réclamants	
		Absolūtos skaitļos En chiffres absolus	% no prasītāju kopskaita % du total des réclamants
Atlaišana no darba bez uzteikšanas <i>Congé du travail sans avis préliminaire</i>	1.304	1.608	12,19
Algas ieturēšana <i>Retenue des salaires</i>	3.184	4.262	32,31
Nepareiza algas aprēķināšana <i>Calcul incorrect des salaires</i>	60	418	3,17
Likumīgā darba laika neievērošana <i>Négligence de la durée légale du travail</i>	826	1.491	11,30
Kārtējo atvaļinājumu nepiešķiršana vai nesamaksāšana <i>Incorrection dans la question du congé annuel ou de l'indemnité</i>	1.381	2.113	16,02
Nelabvēlīgi darba apstākļi: nedrošība u. t. t. <i>Conditions défavorables du travail, sécurité insuffisante etc.</i>	21	757	5,74
Ārsta palīdzības nesniegšana no darba devēju puses <i>Absence du secours médical accordé par les caisses</i>	79	83	0,63
Ārsta palīdzības nesniegšana no slimo kasu puses <i>Absence du secours médical accordé par les caisses-maladie</i>	12	12	0,09
Pensijas un pabalsti sakroplošanas gadījumā <i>Insuffisance de subvention et de pension payées aux accidentés</i>	70	72	0,55
Citi motīvi <i>Autres motifs</i>	727	2.375	18,00
Kopā Total	7.664	13.191	100,00

Pirmajā vietā — 3.184 prasības ar 4.262 prasītājiem jeb 32,31% no visu prasītāju kopskaita — 1936. gadā stāv prasības izmaksāt ieturēto algu (gadu iepriekš 4.909 prasītāji jeb 32,85%). Otrajā vietā — prasības piešķirt kārtējo atvaļinājumu vai nepiešķiršanas gadījumā izmaksāt par neizmanto to atvaļinājumu; prasītāju šeit bijis 2.113 jeb 16,02% no kopskaita (gadu iepriekš 1.996 prasītāji jeb 13,36%). Trešajā vietā nāk prasības par atlaišanu no darba bez iepriekšējas uzteikšanas — 1.608 prasītāji jeb 12,19% (gadu iepriekš 1.718 prasītāji jeb 11,50%). Tad seko prasības par likumīgā darba laika neievērošanu ar 1.491 prasītāju jeb 11,30% no to kopskaita (gadu iepriekš 1.868 jeb 12,50%).

Šis 4 galvenās prasības iesnieguši 9.474 prasītāji, kas sastāda 71,82% no visu prasītāju kopskaita.

Darba ņēmēju prasību lielākā daļa apmierināta ar darba inspekcijas starpniecību, tā novēršot atklātus darba konfliktus — streikus, kas līdz 1934. g. 15. maijam bija samērā bieža parādība.

Darba inspekcijā izšķirtās darba ņēmēju prasības redzam sekojošā tabulā:

Pamatoti: <i>Fondées:</i>	Prasītāju skaits Nombre des réclamants		Prasību skaits Nombre des réclamations	
Apmierinātas <i>Satisfaites</i>	7.709	3.830		
Pa daļai apmierinātas <i>Partiellement satisfaites</i>	1.466	890		
Neapmierinātas <i>Non satisfaites</i>	2.638	2.228		
Nepamatoti <i>Non fondées</i>	1.378	716		
Kopā Total	13.191	7.664		

90,7% no visām iesniegtām darba ņēmēju prasībām atzītas darba inspekcijā par pamatotām, kamēr pārējās 9,3% par nepamatotām.

No pamatotām darba ņēmēju prasībām darba inspekcijai izdevies apmierināt pilnīgi 55,1%, bet pa daļai 12,8% vai kopā 67,9% no visām pamatotām prasībām. No visiem prasītājiem (13.191) apmierināti 9.175 jeb 69,6%.

Relatīvi visvairāk apmierināto bijis tais gadījums, ja kā prasības motīvs figurējuši nelabvēlīgi darba apstākļi; šādos gadījumos no katriem 100 prasītājiem apmierināti 98. Pārējos gadījumos apmierināto no katriem 100 prasītājiem bijis: prasības par pensiju un pabalstu aprēķināšanu — 82, prasības par nepareizas algas aprēķināšanu — 76, prasības par kārtējā atvaļinājuma nepiešķiršanu — 75, prasības par algas ieturēšanu — 71, prasības par ārsta palīdzības nesniegšanu no darba devēja puses — 66, prasības par likumīgā darba laika neievērošanu — 59, prasības par atlaišanu no darba bez uzteikšanas — 47, bet prasības par ārsta palīdzības nesniegšanu no slimo kases — 42.

Tais gadījumos, kur darba ņēmēju prasības atzītas par pamatotām, bet darba inspekcijai nav izdevies panākt to labprātīgu pildīšanu, un arī citos gadījumos, Tautas labklājības ministrijas juridiskais birojs sniedzis padomus un izgatavojis bez atlīdzības rakstus iesniegšanai tiesu iestādēm.

Juridiskā biroja apmeklētāju skaits un izgatavoto rakstu skaits 1936. g. bijis šāds:

	Apmeklētāju skaits	Rakstu skaits
Janvārī	341	221
Februārī	243	170
Martā	274	185
Aprīlī	180	105
Maijā	245	178
Jūnijā	202	136
Jūlijā	256	177
Augustā	253	159
Septembrī	276	177
Oktobrī	279	197
Novembrī	307	213
Decembrī	322	246
Kopā	3.178	2.164

1936. gadā T. L. M. juridisko biroju pavisam apmeklējuši 3.178 strādnieki; birojs izgatavojis 2.164 rakstus (gadu iepriekš 2.205), no tiem 1.939 iesniegti miertiesai, 4 apgabaltiesai, 136 tiesu izpildītājiem, 28 pagasta tiesai un 57 citām iestādēm.

Kā jau iepriekš pieminēts, darba inspektori var ierosināt darba devēju sodīšanu par darba aizsardzības noteikumu neievērošanu.

Pēc darba inspektorū ierosinājuma saukti pieatbildības un sodīti darba devēji šādās nozarēs:

Pēc darba inspektorū ierosinājuma sodītie darba devēji.

Patrons punis sur l'initiative des inspect. du travail.

	1936. g. Sodīto darba devēju skaits <i>Nombre des patrons punis</i>	1935. g. Sodīto darba devēju skaits <i>Nombre des patrons punis</i>
Lauksaimniecība	38	49
<i>Agriculture</i>		
Rūpniecība	285	199
<i>Industrie</i>		
Iegūstošā rūpniecība	2	5
<i>Industrie extractive</i>		
Apstrādājošā rūpniecība	283	194
<i>Industrie de transformation</i>		
Tirdzniecība	89	82
<i>Commerce</i>		
Satiksmē un transports	28	20
<i>Communication et transport</i>		
Valsts un komunālā admin.	4	—
<i>Administr. d'Etat et communale</i>		
Brīvās profesijas, intelekt. darba strādņ., zinātne un māksla	5	15
<i>Professions libres, travailleurs intellectuels, science et art</i>		
Trībe un higiēna	32	16
<i>Nettoyage et hygiène</i>		
Mājkāpotāji	49	43
<i>Service domestique</i>		
Pārējie nodarbošanās veidi	9	5
<i>Autres occupations</i>		
Kopā Total	539	429

1936. gadā sodīto 285 rūpniecības uzņēmumu vadītāju starpā visvairāk sodīto bijis pārtikas un

garšvielu rūpniecības nozarē — 76 (gadu iepriekš 37), tad apģērbu, apavu un galanterijas piederumu rūpniecībā — 70 (gadu iepriekš 40); pārējie sodītie rūpniecības uzņēmumu vadītāji pēc nozarēm sadalās šādi: metalapstrādāšana un mašīnbūves 39 (14), būvdarība 36 (38), kokrūpniecība 34 (35), ādu rūpniecība 11 (10), poligrafiņas rūpniecība 5 (10), tekstilrūpniecība 5 (4), keramikas un akmeņu izstrād. rūpniecība 3 (4), papīrrūpniecība 2 (0), ķīmijas rūpniecība 2 (2), iegūstošā rūpniecība 2 (5).

537 sodītiem ar tiesas spriedumu uzlikts naudas sods Ls 8.880,— vai 2.577 dienas arestā (gadu iepriekš 426 sodītiem Ls 6.407,—).

Bez tam par līdzīgiem pārkāpumiem administratīvā kārtā sodīti 2 darba devēji (gadu iepriekš 3).

2. Darba kamera.

Chambre du Travail.

Latvijas darba kamera nodibināta ar 1936. g. 9. maija Likumu par Latvijas darba kameru. Šī likuma 1. pants skan: „Algotā darba spēka vajadzību un tiesību taisnīgai pārstāvēšanai un pie šīm aprindām piederīgo Latvijas pilsoņu dzīves līmeņa pacelšanai sabiedriskā, saimnieciskā un kultūrālā ziņā, kā arī viņu uz to mērķi virzītās pašdarbības un pašpalīdzības ierosināšanai un veicināšanai pastāv Latvijas darba kamera ar šēdeklī Rīgā.“

„Kādas algota darba spēka grupas pārstāv kamera, nosaka ministru prezidents vai viņa pilnvarots ministrs, saziņā ar tautas labklājības, finanču un zemkopības ministru“.

Kameras darbības aplokis sīkāk noteikts tā paša likuma 18. pantā:

„Savu uzdevumu sasniegšanai kameras pienākums un tiesības ir:

- 1) pēc valdības iestāžu ierosinājumiem darboties līdz uz algoto spēku attiecošos likumu izstrādāšanā;
- 2) pēc valsts vai pašvaldības iestāžu pieprasījuma dot atsauksmes par likumiem, likumprojektiem, rīkojumiem un principiāliem soļiem saimnieciskās politikas laukā no algotā darba spēka interešu viedokļa;
- 3) pārstāvēt algotā darba spēka intereses valsts, pašvaldību un citās publiski-tiesiska rakstura iestādēs, iesniedzot ierosinājumus un paskaidrojumus; pēc aicinājuma piedalīties šo iestāžu sasauktās apspriedēs un sūtīt pārstāvju pastāvīgās komisijās un delegācijās;
- 4) nozīmēt algotā darba spēka pārstāvju, vai ieteikt kandidātus valsts un pašvaldības iestādēs, kur to paredz likums;
- 5) pārstāvēt Latvijas algoto darba spēku starptautiskā dzīvē, iestājoties un darbojoties līdz starptautiskās strādnieku organizācijās;
- 6) organizēt algoto darbinieku arodbiedrības, sporta biedrības un darba arteļus; veicināt ražotāju, patērētāju un kredīta kooperatīvu darbību; rīkot apspriedes un kongresus; instruēt un revidēt arodbiedrības un darba arteļus; atjaunot, dibināt un, kur vajadzīgs, ierosināt algoto darbinieku biedrību apvienoša-

- nu un piemērotiem līdzekļiem veicināt viņu ražēšanu darbību; sastādīt un vest sarakstus par arodbiedrībām un darba arteļiem;
- 7) veicināt algoto darbinieku, kā arī mācekļu un praktikanu vispārīgo un aroda izglītību un mājturības prasmi, dibinot, uzturot un pabalstot speciālas mācības un audzināšanas iestādes un kursus, kā arī sarīkojot priekšlasījumus, izstādes, apskates, propagandas pasākumus un ekskursijas;
  - 8) atzīmēt un godalgot priekšzīmīgākos algotos darbiniekus un vest sarakstus par šādā veidā atzīmētām un godalgotām personām;
  - 9) dibināt un pārvaldīt izglītības fondus un izsniegt pabalstus praktikantiem, skolu un kursu apmeklētājiem, ekskursiju dalībniekiem, kā arī atsevišķiem ceļojumiem;
  - 10) krāt materiālus par algotā darba spēka aizsardzību un nodrošināšanu un ierīkot un uzturēt šai nolūkā īpašu darba mūzeju;
  - 11) ierīkot un uzturēt algotu darbinieku vajadzībām informācijas, padomu došanas un tiesiskās palīdzības birojus;
  - 12) pacelt algoto darbinieku māsaimniecību un ģimenes dzīvi, dibinot, uzturot un pabalstot pasākumus, kas to veicina, kā piemēram, ģimenes dārzus, ģimenes mājas, bērnu dārzus u. t. t.;
  - 13) veicināt algotā darba spēka veselību ar dažāda veida sportu, atpūtas namiem un citādi;
  - 14) ierīkot un uzturēt darba apgādes un birojus un organizēt algotā darba spēka plānveidīgu novietojumu darbā;
  - 15) pētīt algotā darba spēka darba, brīvā laika izlietošanas un dzīves apstākļus, sarīkojot šai nolūkā aptaujas un darba vietu un dzīvokļu apskates; pieprasīt ziņas un paskaidrojumus no visāda rakstura algoto darbinieku biedrībām par viņu darbību un vajadzībām viņu darbības aplokā; izdot un izplatīt rakstus un grāmatas par algoto darba spēku un par aptauju, novērojumu, pētījumu un izmēģinājumu ieguvumiem, kā arī pārskatus par savu darbību;
  - 16) dibināt un uzturēt dažādus algoto darbinieku pašpalīdzības fondus, kā bērnu, ģimenes dzīves veicināšanas, vecuma un invaliditātes pabalstu u. c., pārņemt un uzturēt jau pastāvošos palīdzības fondus;
  - 17) ierīkot un uzturēt algoto darbinieku vajadzībām klubus, ēdāju veikalus, sporta telpas un laukumus, lasītavas, bibliotēkas u. c.;
  - 18) reģistrēt un nosacīt vietējās paražas, kādas pastāv darba līgumu noslēgšanā, izpildīšanā un izbeigšanā, gadījumos, kad likumos norādīts, kā jārikojas pēc šīm paražām;
  - 19) stāties sakarā ar darba devēju organizācijām un nākt ar ierosinājumiem, kas veicinātu sadarbību, uzticību un palāvību starp darba devējiem un darbaņēmējiem uz taisnības un abpusēju pienākumu un tiesību pamatiem;
  - 20) organizēt un uzturēt goda tiesas institūtu algoto darbinieku starpā radušos konfliktu novēršanai, disciplīnas stiprināšanai un algoto darbinieku saimes labās slavas uzturēšanai;
  - 21) darboties līdz no darba attiecībām un līgumiem radušos pārpratumu un nesaskaņu no-

vēršanā un kārtošā starp algotiem darbiniekiem un darba devējiem;

- 22) dibināt un uzturēt iestādes aroda prasmes pārbaudīšanai un izsniegt pārbaudītiem par viņu aroda zināšanām apliecības;
- 23) darboties līdz darba statistikas darbos saskaņā ar Valsts statistiskās pārvaldes un ministra norādījumiem;
- 24) izpildīt uzdevumus, kādi kamerai uzticēti ar sevišķiem likumiem, noteikumiem, priekšrakstiem un starptautiskiem līgumiem“.

Darba kamera atklāta 1936. gada 25. jūlijā (kad arī notika pirmā pilnsapulce), bet praktiski savu darbību tā uzsāk ar tā paša gada 1. oktobri, pārņemot Latvijas strādnieku arodorganizāciju vadītāja pagaidu pārziņā esošos pasākumus un algotā darba spēka lietu pārzināšanu. Darba kamera savos pirmajos pastāvēšanas mēnešos strādājusi pie kameras organizācijas darbiem. Kameras plašo uzdevumu veikšanai noorganizēti 10 Liroji: 1) administratīvais, 2) arodbiedrību, 3) darba aizsardzības, 4) izglītības un kultūras, 5) jaunatnes lietu, 6) juridiskais, 7) pašpalīdzības, 8) darba apgādes, 9) sporta un atpūtas, 10) higiēnas un mājturības birojs.

Bet tai pat laikā kamera ķērusies arī pie saviem tiešiem uzdevumiem: tā sekmējusi tautas vienības idejas nostiprināšanos strādniekos, strādājusi pie saticības un saderības radīšanas darbaņēmēju un darba devēju starpā, rūpējusies par strādnieku izglītības un aroda prasmes pacelšanu, kā arī strādnieku pašdarbības un pašpalīdzības pasākumu dibināšanu. Darba kameras prezidijs laikā no savas darbības uzsākšanas 1936. gada 13. jūlijā līdz 1937. gada 25. aprīlim, t. i. darba kameras lielai sanākšmei noturējis 14 sēdes, kurās pieņēmti 106 lēmumi.

Šeit īsumā skicēsim dažus skaitļus par Darba kameras darbību 1936. gadā.

Arodbiedrību organizēšana. Latvijas darba kamera uzņēmusies visu strādnieku arodbiedrību idejisko vadību un arodbiedrību praktiskā darba pārraudzību. Šo kameras darbības nozari vada kameras arodbiedrību birojs.

Darba kamerai uz 1937. g. 1. janvāri bija pakļautas 44 arodbiedrības, kurās apvienoja 58.019 biedrus. No šīm arodbiedrībām 32 ar 41.146 biedriem darbojas Rīgā, bet 12 arodbiedrības ar 16.873 biedriem provincē. Kamera turpina arodbiedrību tikla tālāku izveidošanu kā Rīgā, tā provincē.

Darba aizsardzība. Attiecību kārtošā starp darbaņēmējiem un darba devējiem Darba kameras starpniecību redzam arī darba aizsardzības laukā. Kameras darba aizsardzības sekcija un birojs rūpējas, lai darba devēji ievērotu darba līgumu noteikumus, lai darba vietās būtu nepieciešamie sanitārie apstākļi un labierīcības, kā arī lai tiktu pienācīgi nostādīta strādnieku aizsardzība pret nelaimes gadījumiem un citām kaitīgām aroda sekām.

Kameras līdzdalība strādnieku darba apstākļu uzlabošanā uzņēmumos bijusi 85 gadījumos, bet nesaskaņu novēršanā strādnieku un darba devēju starpā kamera ņēmusi dalību 108 gadījumos:

Darba kameras starpniecība nesaskaņu novēršanā starp darba devējiem un darba ņēmējiem.

Intervention de la Chambre du Travail pour applanir les différends entre patrons et ouvriers.

	Gadījumu skaits Nombre des cas	No tiem Dont	
		Apmierināti Accommodés	Neapmierināti Non accommodés
Darba līguma pārtraukšana	55	25	30
<i>Rupture du contrat de travail</i>			
Algas ieturēšana	22	20	2
<i>Retenue des salaires</i>			
Nepareiza algas aprēķināšana	7	6	1
<i>Calcul incorrect des salaires</i>			
Likumīgā darba laika neievērošana	11	6	5
<i>Négligence de la durée légale du travail</i>			
Atvaļinājuma nesamaksāšana	6	6	—
<i>Refus de l'indemnité pour le congé</i>			
Dažādi gadījumi	7	5	2
<i>Cas divers</i>			
Kopā Total	108	68	40

Tā tad daļu nesaskaņu izdevies novērst jau ar darba kameras starpniecību, līdz ar ko atkritušas strādnieku tālākās sūdzības darba inspekcijā vai tiesā.

Darba algas jautājumu kārtošana starp uzņēmējiem un strādniekiem ar Darba kameras starpniecību panākta vienošanās par minimāliem algu tarifiem kokrūpniecības strādniekiem (strādniekiem zāgētāvās, planku nesējiem un tēsējiem) un Bauskas apavu strādniekiem.

Darba aizsardzības birojs nevien rūpējas un gādā par negatīvo parādību un nelabvēlīgo apstākļu novēršanu no darba devēju puses, bet reizē atzīmē arī krietna darba un satiecības nozīmi no strādnieku puses. Šim nolūkam darba aizsardzības birojs ved sarakstus par tiem strādniekiem, kas parādījuši izcilu darba veiksmi un prasmi, kā arī par tiem, kas ilgus gadus strādājuši vienā darba vietā.

Atzīmējot šo strādnieku nopelnus, notiek strādnieku apbalvošana ordeņiem, goda zīmēm, diplomiem un balvām. Par centību un satiecību 1936. gadā apbalvoti pavisam 2.467 strādnieki (no tiem Rīgā 2.117, provincē — 350).

Juridiskās palīdzības sniegšana. Darba kameras juridiskais birojs sniedzis padomus un izgatavojis rakstus strādniekiem iesniegšanai tiesu iestādēm.

Juridiskā biroja darbību raksturo šādi skaitļi:

	Apmeklētāju skaits	Izgatavoti raksti	Sniegti padomi
1936. g. I.—VI.	2.789	615	2.174
VII.—XII.	2.777	604	2.173
Kopā I.—XII.	5.566	1.219	4.347
1937. g. I.—VI.	2.682	671	2.011

1936. gadā juridisko biroju apmeklējušas pavisam 5.566 personas, no tām 2.834 personas meklējušas palīdzību civillietās, 907 — darba aizsardzības lietās, 424 — krimināllietās un 1.401 — pārējās lietās.

1937. g. I. pusē biroja pakalpojumus izmantojuši 2.682 strādnieki; 1.359 meklējuši palīdzību civillietās, 568 — darba aizsardzības lietās, 240 — krimināllietās un 515 — pārējās lietās.

Juridiskais birojs 1936. gadā izgatavojis 1.219 rakstus; no tiem — iesniegšanai mirtiesai — 431, apgabaltiesai — 171, citām iestādēm — 617.

1937. g. I. pusē izgatavoto rakstu kopskaits bijis 671; no tiem mirtiesai — 290, apgabaltiesai — 120 un pārējām iestādēm — 261.

Izglītības un kultūras veicināšana. Strādnieku vispārējās izglītības un arodizglītības jautājumus pārzina Darba kameras izglītības un kultūras sekcija un birojs. Pie Kr. Barona tautas augstskolas darbojušies šādi Darba kameras organizēti arodu kursi: 1) ādu apstrādāšanas, 2) metālu apstrādāšanas, 3) centrālās apkurināšanas, 4) elektriskās instalācijas, 5) kinomēchanikas, 6) būvniecības plānu, 7) automobiļu, gāzu ģenerātoru un dizeļu motoru, 8) kursi audējiem, 9) šķiedrvielu krāsošanas, 10) tekstiltechniķu kursi, 11) gaļas apstrādāšanas, 12) elektriskās metināšanas, 13) apavu modelēšanas, 14) piegrieztņu zīmēšanas, 15) māsaimniecības, 16) kursi kotonmašīnas adīšanā, 17) kursi arodbiedrību sakarniekiem.

1936./37. māc. gadā kursus apmeklējuši 1.627 strādnieki.

Lai dotu iespēju strādniekiem brīvlaikā apmeklēt vērtīgus sarikojumus, kamera stājusies pie kultūras pēcpusdienu sarikošanas. Šādu kultūras pēcpusdienu 1936./37. g. sezonā Rīgā sarikots 24 (apmeklētāji 17.630), provincē 4 (apmeklētāji 2.380). Pie Darba kameras darbojies 1 jaukts koris ar 100 dziedātājiem un 1 vīru koris ar 36 dziedātājiem; sarikoti 43 koncerti.

Darba kamera 1936./37. g. darbojusies līdzī ar grāmatu dienās, spodribas nedēļas un meža dienu rikošanā.

Izglītības un kultūras birojs organizējis kopēju izrāžu un mūzeju apmeklēšanu, kā arī rūpējies, lai strādnieki par pazeminātu maksu varētu apmeklēt mākslas iestādes — teātrus un operu.

Izglītības un kultūras biroja vadībā izveidots arī kultūras darbs arodbiedrībās — dibināti kori, orķestri, drāmatiskās kopas un citas kultūras darba vienības.

Sporta veicināšana un strādnieku atpūta. Strādnieku sporta nodarbībām pastāv sporta apvienība „Latvijas arodorganizāciju sports“, kuŗā darbojas gandrīz visas galvenās sporta nozares.

Strādnieku atpūtai pie Darba kameras pastāv strādnieku klubs ar lasāmgaldu un dažādām spēlēm.

Strādnieku vasaras atpūtai 1936. gadā darbojās 4 atpūtas nami — Ķemeļos, Jaundubultos, Mellužos un Baltezerā. Atpūtas namus 1936. gadā izmantojuši 722 strādnieki.

Materiālā atbalsta sniegšana strādniekiem. Šai laukā Darba kamera rūpējies par pašpalīdzības noorganizēšanu strādnieku starpā, atbalstot un sekmējot dažādo pašpalīdzības fondu dibināšanu pie atsevišķām arodbiedrībām, kā arī izsniegusi tiešus pabalstus trūcīgiem strādniekiem un pabalstus strādnieku kultūrai mērķiem. Bez tam strādnieku apgādāšanai ar lētām pusdienām Darba kamera uzturējusi ēdienu namus.

Kameras pārziņā atrodas Centrālais bērņu fonds, kuŗa darbību isumā raksturo šādi skaitļi:

Darba kameras centrālais bērņu fonds 1936. gadā.

Fonds central des Funérailles à la Chambre du Travail en 1936.

Fonda kapitāls 1936. g. 1. I. <i>Fonds social</i>	Ls 10.441,38
1937. g. 1. I. <i>Fonds social</i>	„ 51.645,06
Bērņu fonda dalībnieki 1936. g. 1. I. <i>Membres du Fonds des Funérailles</i>	5.994
1937. g. 1. I. <i>Membres du Fonds des Funérailles</i>	9.712
Izsniegtie pabalsti 1936. g.: <i>Subventions payées</i>	
dalībniekiem 127 gadījumos <i>Aux membres</i> 127 cas	„ 19.700,—
ģimenes locekļiem 189 gadīj. <i>Aux membres de famille</i> 189 cas	„ 13.800,—

Bez Centrālā bērņu fonda pie Darba kameras 1936. gadā nodibināti vēl šādi palīdzības fondi:

- a) trūcīgo bērņu pabalstu fonds, līdzekļi uz 1937. g. 1. I. . . . . Ls 7.350,47
 b) A/S. „Vairogs“ strādnieku atbalstīšanas un trūcīgo bērņu fonds, li-

- dzekļi uz 1937. g. 1. I. . . . . „ 10.000,—
 c) „Jaunāko ziņu“ avižu pārdevēju palīdz. fonds, līdz. uz 1937. g. 1. I. „ 5.000,—

Tiešā pabalsta veidā Darba kamera 1936. g. izsniegusi šādas summas:

Darba kameras izsniegtie pabalsti 1936. g.

Subventions payées par la Chambre du Travail en 1936.

Trūcīgai jaunatnei arodkursu apmeklēšanai <i>A la jeunesse besogneuse pour la fréquentation de cours professionnels</i>	Ls 1.474,50
Arodbiedrību biedriem — žurnālu un laikrakstu abonēšanai <i>Aux membres des sociétés professionnelles pour l'abonnement de journaux et de gazettes</i>	„ 11.245,26
Pabalsts strādniekiem — darba pārtraukšanas gadījumos <i>Subventions aux ouvriers en cas d'interruption du travail</i>	„ 2.000,—
Trūcīgiem bērniem uz Ziemassvētkiem <i>Pour des enfants besogneux à la fête de Noël</i>	„ 3.511,63
Dažādi citi pabalsti <i>Diverses autres subventions</i>	„ 2.314,50
Kopā Total	Ls 20.545,89

Plašu darbību izveidojuši Darba kameras ēdienu nami. 1936. gada sākumā Rīgā darbojās 7 ēdienu nami; 1936. g. maijā atvērts vēl astotais ēdienu nams, bet oktobrī atvērts ēdienu nams Ķegumā.

Darba kameras ēdienu namos 1936. gadā izsniegtas pavisam 824.175 pusdienas, kas pēc ēdienu namu atrašanās vietām sadalās šādi:

Ēdienu nams Nr. 1 Lāčplēša ielā 43/45	177.248
„ „ Nr. 2 Brīvības ielā 184	73.574
„ „ Nr. 3 Ķemerejas ielā 1	134.767

Ēdienu nams Nr. 4 Sprīdīšu ielā 3	25.564
„ „ Nr. 5 Maskavas ielā 4	190.859
„ „ Nr. 6 Plkv. Brieža ielā 39	60.470
„ „ Nr. 7 Brīvības g. 31 (no maija mēn.)	53.597
„ „ Nr. 8 Daugavgrīvas ielā 46-a	83.389
„ „ Ķegumā (no okt. mēn.)	24.707

Ēdienu cenas kameras ēdienu namos bijušas ļoti mērenas, jo šie ēdienu nami darbojas ne kā peļņas uzņēmumi, bet gan lai sagādātu strādniekiem lētas un spēcīgas pusdienas. Ēdienu namu kopējos ieņēmumus un izdevumus redzam no šādiem skaitļiem.

Darba kameras ēdienu namu ieņēmumi un izdevumi 1936. g.

Recettes et dépenses des restaurants à bon marché de la Chambre du Travail en 1936.

Ieņēmumi no ēdienu namiem <i>Recettes des restaurants à bon marché</i>	Ls 290.666,89
Tai skaitā par pusdienām <i>Dont: pour des diners</i>	„ 284.040,15
Darba kameras piemaksa <i>Subvention de la Chambre du Travail</i>	„ 19.357,62
Kopā Total	Ls 310.024,51

Izdevumi: *Dépenses:*

Par produktiem <i>Pour des produits</i>	Ls 195.635,22
Darbinieku algām <i>Pour salaires aux travailleurs</i>	„ 75.984,96
Telpu uzturēšana <i>Entretien des locaux</i>	„ 30.959,12
Citi saimniecības izdevumi <i>Autres dépenses de ménage</i>	„ 7.445,21
Kopā Total	Ls 310.024,51

Kameras darbībai paplašinoties, pieaugušas arī kameras rīcībā esošās mantas. Šis pieaugums redzams, salīdzinot kameras 1936. g. 1. aktobrī pārņemtos Latvijas arodorganizāciju apvienības aktīvus un pasīvus ar kameras bilances

skaitļiem 1937. g. 1. janvārī (salīdzināšanas dēļ no bilancēm izslēgtas aktīvā parādītās ārpus budžeta saņemtās summas un apmaksātie izdevumi un pretim no pasīva ārpus budžeta saņemtās summas un Iekšlietu ministrijas avansu summas).

Darba kameras bilances.		
Bilans de la Chambre du Travail.		
	1. X. 1936.	1. I. 1937.
Aktīvs. Actifs.	Ls	Ls
Kase <i>Encaisse</i>	7.504,06	4.534,15
Noguldījumi un tek. rēķini	31.336,52	88.755,39
<i>Dépôts et comptes—courants</i>		
Iestādes un personas	29.618,09	37.136,07
<i>Institutions et personnes</i>		
Inventārs <i>Inventaire</i>	32.706,95	36.665,19
Ieguldījumi uzņēmumos	25.804,83	37.901,06
<i>Plac. dans des entreprises</i>		
Citi aktīvi <i>Autres actifs</i>	17.918,36	40,—
Kopā <i>Total</i>	144.888,81	205.031,86
Pasīvs. Passifs.		
Kapitāls <i>Capital</i>	53.229,82	61.648,02
Fondi <i>Fonds</i>	43.115,45	81.049,20
Iestādes un personas	48.467,28	33.989,35
<i>Institutions et personnes</i>		
Citi pasīvi <i>Autres passifs</i>	76,26	28.345,29
Kopā <i>Total</i>	144.888,81	205.031,86

3. Arodbiedrības.

Sociétés professionnelles.

Strādnieku arodbiedrības atrodas tiešā Latvijas darba kameras pārziņā. Likuma par Latvijas darba kameru 2. p. nosaka, ka „atsevišķu kameras uzdevumu veikšanai un darbības un pašpalīdzības pasākumu izvešanai darbojas uz kameras izstrādāto normālstatūtu pamata arodbiedrības ciešā sadarbībā ar kameru un tās vadību”.

Strādnieku arodbiedrību darbības straujo attīstību 1936. gadā rāda skaitļi par arodbiedrību biedru skaita pieaugumu, arodbiedrību līdzekļu palielināšanās, kā arī tie daudzie arodbiedrību pasākumi, kas sākuši darboties 1936. gadā, vai kas savu darbību pagājušā gadā paplašinājuši.

Biedru skaitu atsevišķās arodbiedrībās redzam šādā tabulā:

Biedru skaits atsevišķās arodbiedrībās.

Nombre des membres dans les différentes sociétés professionnelles.

	Uz 1936. g. 1. janv. Au 1-ier janv. 1936	Uz 1937. g. 1. janv. Au 1-ier janv. 1937
Rīgā: <i>Riga:</i>	28.599	41.146
1. Ādu rūpniecības strādnieku arodbiedrība <i>Syndicat des ouvriers de l'industrie des cuirs et des peaux</i>	920	1.175
2. Apģērbu rūpniecības strādnieku arodbiedrība <i>Syndicat des ouvriers de l'industrie du vêtement</i>	444	634
3. Būvstrādnieku arodbiedrība <i>Syndicat des ouvriers en bâtiment</i>	577	887
4. Elektrotehniskās rūpniecības strādnieku arodbiedrība <i>Syndicat des ouvriers de l'industrie électrotechnique</i>	628	1.155
5. Gaļas produktu rūpniec. strādnieku arodbiedr. <i>Syndicat des ouvriers de l'industrie des produits de viande</i>	433	594
6. Kokrūpniecības strādnieku arodbiedr. <i>Syndicat des ouvriers de l'industrie du bois</i>	1.375	3.005
7. Ķīmiskās rūpniecības strādnieku arodbiedr. <i>Syndicat des ouvriers de l'industrie chimique</i>	3.408	4.647
8. Latvijas dārgmetālu apstrād. arodbiedr. <i>Syndicat des orfèvres de Lettonie</i>	50	83
9. Latvijas frizieru strādnieku arodbiedr. <i>Syndicat des coiffeurs de Lettonie</i>	170	198
10. Latvijas grāmatrūpniecības arodbiedr. savienība <i>Union des typographes de Lettonie</i>	2.007	1.936
11. Latvijas jūrnieku arodbiedr. <i>Syndicat des marins de Lettonie</i>	996	1.640
12. Latvijas kino darbinieku biedrība <i>Syndicat des travailleurs des cinémas de Lettonie</i>	182	273
13. Latvijas koku šķirotāju biedrība <i>Syndicat des trieurs de bois de Lettonie</i>	140	178
14. Latvijas mūziķu biedrība <i>Syndicat des musiciens de Lettonie</i>	311	338
15. Latvijas profesionālo autovadītāju apvienība <i>Association des chauffeurs professionnels de Lettonie</i>	443	754
16. Latvijas ostu transportstrādnieku biedrība <i>Syndicat des ouvriers de transport des ports de Lettonie</i>	586	567
17. Latvijas mājkalp. arodb. <i>Syndicat des domestiques en Lettonie</i>	1.785	3.639
18. Latvijas stiklstrādnieku arodbiedr. <i>Syndicat des verriers de Lettonie</i>	749	1.045
19. Latvijas aktieru aroda biedr. <i>Syndicat des acteurs de Lettonie</i>	91	102
20. Latvijas kredītiestāžu darbinieku savienība <i>Union des employés des institutions de crédit de Lettonie</i>	—	360
21. Latvijas vācu darba ņēmēju biedrība <i>Union des travailleurs allemands de Lettonie</i>	1.289	713
22. Maiznieku un konditoru arodbiedrība <i>Syndicat des boulangers et des confiseurs</i>	406	560
23. Metalrūpniecības strādnieku arodbiedr. <i>Syndicat des ouvriers de l'industrie métallurgique</i>	2.043	3.280
24. Rīgas apavu piegādātāju arodbiedr. <i>Syndicat des apprêteurs de chaussure à Riga</i>	50	44

Uz 1936. g. 1. janv. Uz 1937. g. 1. janv.
 Au 1-ier janv. 1936 Au 1-ier janv. 1937

25. Rīgas ormaņu biedrība <i>Union des voituriers de Riga</i>	363	474
26. Rīgas viesnīcu darbinieku biedrība <i>Union des serviteurs d'hôtel à Riga</i>	275	337
27. Rīgas pilsētas ielu dzelzceļu darbin. biedr. <i>Syndicat des travailleurs aux tramways de Riga</i>	727	900
28. Saldumu rūpniecības strādnieku arodbiedr. <i>Syndicat des ouvriers de l'industrie des sucreries</i>	497	514
29. Tabakas rūpniecības strādnieku arodbiedr. <i>Syndicat des ouvriers de l'industrie du tabac</i>	365	486
30. Tekstilrūpniecības strādnieku arodbiedrība. <i>Syndicat des ouvriers de l'industrie textile</i>	3.866	5.830
31. Tirdzniecības darbinieku biedrība. <i>Union des employés commerciaux</i>	760	2.219
32. Vācu darbinieku savienība Latvijā <i>Union des travailleurs allemands en Lettonie</i>	2.555	2.579
33. Zobu tehniķu arodbiedrība <i>Syndicat des dentistes-techniciens</i>	108	—
Provincē: <i>Dans la province:</i>	9.390	16.873
1. Bauskas strādnieku arodbiedr. <i>Syndicat des ouvriers de Bauska</i>	—	200
2. Cēsu-Limbažu-Siguldas strādnieku arodbiedr. <i>Syndicat des ouvriers de Cēsis, de Limbaži et de Sigulda</i>	392	557
3. Daugavpils strād. arodbiedr. <i>Syndicat des ouvriers de Daugavpils</i>	889	1.911
4. Jelgavas strādnieku arodbiedr. <i>Syndicat des ouvriers de Jelgava</i>	1.161	1.961
5. Krustpils-Jēkabpils strādnieku arodbiedr. <i>Syndicat des ouvriers de Krustpils-Jēkabpils</i>	304	588
6. Kuldīgas strādnieku arodbiedr. <i>Syndicat des ouvriers de Kuldīga</i>	340	1.131
7. Liepājas strādnieku arodbiedr. <i>Syndicat des ouvriers de Liepāja</i>	3.227	4.939
8. Līgates papīru rūpniecības strādnieku un kalpotāju arodbiedrība <i>Syndicat des ouvriers et des employés de l'industrie du papier à Līgatne</i>	511	498
9. Rēzeknes strādnieku arodb. <i>Syndicat des ouvriers de Rēzekne</i>	172	480
10. Valmieras un Ziemeļvidzemes apgabala strādnieku arodbiedrība <i>Syndicat des ouvriers de Valmiera et de Vidzeme septentrionale</i>	647	757
11. Valmieras tirdzniecības un rūpniecības darbinieku biedrība <i>Union des travailleurs commerciaux et industriels de Valmiera</i>	84	118
12. Ventspils strād. arodbiedr. <i>Syndicat des ouvriers de Ventpils</i>	1.663	3.733
Kopā Total	37.989	58.019

Biedru skaits strādnieku arodbiedrībās Rīgā 1936. gadā pieaudzis no 28.599 uz 41.146 jeb par 43,9%, provinces arodbiedrībās no 9.390 uz 16.873 jeb par 79,6%. Kopā visās arodbiedrībās, kā Rī-

gā, tā provincē, biedru skaits palielinājies par 20.030, t. i. par 52,7%.

Auguši arī arodbiedrību naudas ieņēmumi, kas redzams no nākošās tabulas:

Arodbiedrību kases ieņēmumi un izdevumi (latos).

Recettes et dépenses de caisse des sociétés professionnelles (en lats).

	Ieņēmumi <i>Recettes</i>		Izdevumi <i>Dépenses</i>	
	1935. g. Ls	1936. g. Ls	1935. g. Ls	1936. g. Ls
a) Visās arodbiedrībās: <i>Dans toutes les sociétés professionnelles:</i>				
Rīgā <i>A Riga</i>	219.764,97	235.476,83	181.301,43	212.840,20
Provincē <i>D. la province</i>	22.955,85	55.263,74	13.359,60	41.099,94
Kopā Total	242.720,82	290.740,57	194.661,03	253.940,14
b) Caurmērā 1 arodbiedrībā: <i>En moyenne par société:</i>				
Rīgā <i>A Riga</i>	6.867,66	7.358,68	5.665,67	6.651,26
Provincē <i>D. la province</i>	2.086,90	4.605,23	1.214,51	3.425,—
Caurmērā <i>Moyenne</i>	5.644,67	6.607,74	4.527,—	5.771,37

Arodbiedrību naudas ieņēmumi 1936. gadā ievērojami augstāki nekā gadu iepriekš. Ieņēmumi sevišķi pieauguši provinces arodbiedrībās.

Naudas ieņēmumi, aprēķinot tos uz 1 biedru 1936. g. iznāk Rīgā Ls 5,72, provincē Ls 3,28 jeb caurmērā Ls 5,01. Lielākie ieņēmumi, rēķinot uz 1 biedru bijuši Rīgas arodbiedrībā Ls 42,83, pro-

vinces arodbiedrībā Ls 10,43; mazākie ieņēmumi Rīgas arodbiedrībā Ls 1,89, provinces arodbiedrībā — Ls 2,09.

Arodbiedrību mantas stāvokli redzam, apskatot arodbiedrību kopbilances 1936. g. 1. janvārī un gadu vēlāk — 1937. g. 1. janvārī.

Arodbiedrību kopbilance (latos).

Bilan total des sociétés professionnelles (en lats).

Aktīvs:	1936. g. 1. I.	1937. g. 1. I.
Les actifs:	Ls	Ls
Kase un noguldīj.	87.456,26	112.065,87
Encaisse et dépôts		
Invent. un nekust. manta	612.524,89	660.749,37
Inventaire et immeuble		
Iestādes un personas	30.442,59	52.797,60
Institutions et personnes		
Pārējie	29.739,96	14.694,27
Autres		
Kopā Total	760.163,70	840.307,11

Pasīvs:

Les passifs:		
Kapitāli un fondi	457.171,48	527.061,22
Capitaux et fonds		
Iestādes un personas	302.992,22	310.514,99
Institutions et personnes		
Pārējie	—	2.730,90
Autres		
Kopā Total	760.163,70	840.307,11

Arodbiedrību bilanču kopsumma 1936. gadā pieaugusi no Ls 760.163,70 uz Ls 840.307,11 jeb par 11%. Pieaugumu uzrāda visi galvenie aktīva pos-

tenī. Kase un noguldījumi pieauguši par 28%, inventāra un nekustamas mantas postenis par 8%, dēbitori par 73%; samazinājušies turpretim pārējie aktīvi apmēram uz pusi. Aktīva pieaugumam pretim pasīva pieauguši kapitāli un fondi par 15%, bet kreditori tikai par 2%.

No aktīva kopsomas uz 1937. g. 1. janvāri gandrīz $\frac{4}{5}$ (78,63%) sastāda inventāra un nekustamas mantas vērtība, kamēr pārējie aktīva posteņi kopā apm. $\frac{1}{5}$ (kase un noguldījumi 13,34%, iestādes un personas 6,28%, pārējie 1,75%).

Pasīvā $\frac{3}{5}$ (62,72%) aizņem kapitāli un fondi, pārējās $\frac{2}{5}$ (37,28%) kreditori un citi pasīvi.

Arodbiedrību tiešās darbības raksturošanai mīnēsīm pasākumus, kādi pastāv pie atsevišķām arodbiedrībām. Šie pasākumi un darbības izpausmes pēc sava rakstura un mērķa var būt: a) pasākumi palīdzības sniegšanai, kā pašpalīdzības fondi, bērņu fondi, pensiju fondi, invalidu fondi u. c., b) pasākumi izglītības papildināšanai un sabiedriskās pašdarbības veicināšanai, kā kursi, priekšlasījumi, bibliotēkas, kori, orķestri, drāmatiskās kopas u. c., c) sporta pasākumi un d) cita veida pasākumi, kā ēdienu nami, darba apgādes u. c.

Kādi pasākumi 1936. g. pastāvējuši pie atsevišķām arodbiedrībām, redzam no sekojoša pārskata:

Arodbiedrību nosaukums.

Rīgā.	
Ādu rūpniecības strādnieku arodbiedrība	
Apģērbu rūpniecības strādnieku arodbiedrība	
Būvstrādnieku arodbiedrība	
Elektrotehniskās rūpniecības strādnieku arodbiedrība	
Gaļas produktu rūpniecības strādnieku arodbiedrība	
Kokrūpniecības strādnieku arodbiedrība	
Ķīmiskās rūpniecības strādnieku arodbiedrība	
Latvijas dārgmetalu apstrād. arodbiedrība	
Latvijas frizieru strādnieku arodbiedrība	
Latvijas grāmatrūpniecības arodu savienība	
Latvijas jūrnieku arodbiedrība	
Latvijas koku šķīrotāju biedrība	
Latvijas mūziķu biedrība	
Latvijas profesionālo autovadītāju apvienība	
Latvijas ostu transportstrādnieku biedrība	
Latvijas mājkalpotāju arodbiedrība	
Latvijas stiklstrādnieku arodbiedrība	
Latvijas aktieru arodbiedrība	
Latvijas kredītiestāžu darbinieku savienība	
Latvijas vācu darba pēmēju biedrība	
Maiznieku un konditoru arodbiedrība	
Metalrūpniecības strādnieku arodbiedrība	
Rīgas viesnīcu darbinieku biedrība	
Rīgas pilsētas ielu dzelzceļu darbinieku biedrība	
Saldumu rūpniecības strādnieku arodbiedrība	
Tabakas rūpniecības strādnieku arodbiedrība	
Tekstilrūpniecības strādnieku arodbiedrība	
Tirdzniecības darbinieku biedrība	
Vācu darbinieku savienība Latvijā	
Provincē.	
Cēsu-Limbažu-Siguldas strādnieku arodbiedrība	
Daugavpils strādnieku arodbiedrība	
Jelgavas strādnieku arodbiedrība	
Krustpils-Jēkabpils strādnieku arodbiedrība	
Kuldīgas strādnieku arodbiedrība	
Liepājas strādnieku arodbiedrība	
Līgates papīru rūpniecības strādnieku un kalpotāju arodb.	
Rēzeknes strādnieku arodbiedrība	
Valmieras un Ziemeļvidzemes apgabala strādnieku arodb.	
Ventspils strādnieku arodbiedrība	
Ventspils strādnieku arodbiedr., Talsu nodaļa	
Ventspils strādnieku arodbiedr., Tukuma nodaļa	

Arodbiedrību pasākumi.

Kursi, darba apgāde, bibliotēka, drāmatiskā un sporta kopa.
Sporta kopa.
Sporta kopa.
Drāmatiskā un sporta kopa.
Koris, darba apgāde un drāmatiskā kopa.
Koris, orķestris, drāmatiskā un sporta kopa.
Koris, orķestris un sporta kopa.
Sporta kopa, pašpalīdzības fonds, kultūrālo mērķu fonds un citi fondi.
Bērņu fonds un sporta kopa.
Darba apgāde, kursi, bibliotēka, bērņu fonds, pašpalīdzības fonds, invalidu fonds, nekustamo īpašumu fonds, kultūrālo mērķu fonds un citi fondi.
Darba apgāde un dažādi fondi.
Pašpalīdzības fonds, bērņu fonds un kultūrālo mērķu fonds.
Divi orķestri, pašpalīdzības fonds un bērņu fonds.
Drāmatiskā un sporta kopa.
Bērņu fonds un sporta kopa.
Darba apgāde un pašpalīdzības fonds.
Drāmatiskā un sporta kopa.
Bibliotēka.
Bērņu fonds, pašpalīdzības fonds, nekustamo īpašumu fonds un sporta kopa.
Kursi, koris, bibliotēka, bērņu fonds un sporta kopa.
Darba apgāde un sporta kopa.
Orķestris, pašpalīdzības fonds, drāmatiskā un sporta kopa.
Bibliotēka, bērņu fonds un pensiju fonds.
Kursi, divi orķestri, pašpalīdzības fonds, drāmatiskā un sporta kopa.
Drāmatiskā un sporta kopa.
Pašpalīdzības fonds, drāmatiskā un sporta kopa.
Koris, orķestris, drāmatiskā un sporta kopa.
Darba apgāde, kursi, koris, orķestris, sporta kopa, drāmatiskā kopa, bibliotēka, pašpalīdzības fonds un kultūrālo mērķu fonds.
Orķestris, koris, bibliotēka, drāmatiskā kopa, sporta kopa, pašpalīdzības fonds, bērņu fonds un citi fondi.
Ēdienu nams, orķestris, drāmatiskā un sporta kopa un dažādi fondi.
Koris un orķestris.
Ēdienu nams, bibliotēka, kursi, koris, orķestris, drāmatiskā un sporta kopa.
Koris, orķestris, drāmatiskā un sporta kopa.
Koris, divi orķestri, drāmatiskā un sporta kopa.
Koris, orķestris, drāmatiskā un sporta kopa.
Koris un divi orķestri.
Kursi, orķestris un sporta kopa.
Orķestris un drāmatiskā kopa.
Kursi, koris, divi orķestri, bibliotēka un drāmatiskā kopa.
Kursi, orķestris, drāmatiskā un sporta kopa.
Koris, drāmatiskā un sporta kopa.

Pašpalīdzības fondi uz 1937. gada 1. janvāri pastāvējuši pie 11 arodbiedrībām (gadu iepriekš pie 7 arodbiedrībām). Visas šīs arodbiedrības atradušās Rīgā. Fondu kopsumma uz 1937. g. 1. janvāri sasniedza Ls 26.961,64.

Bēru fondi pastāvējuši pie 9 arodbiedrībām; fondu kopsumma uz 1937. g. 1. janvāri — Ls 48.170,44.

Arodbiedrību bēru fondu dalībnieku skaits uz 1937. g. 1. janvāri bijis pavisam 4.387. 1936. g. (no janvāra līdz decembrim) 109 miršanas gadījumu bēru fondi izmaksājuši pabalstos pavisam Ls 31.488,46 jeb caurmērā uz katru gadījumu Ls 288,—; augstākā pabalsta summa vienā arodbiedrībā bijusi caurmērā Ls 476,— uz 1 miršanas gadījumu, zemākā — Ls 100,—.

Pensiju fonds pastāvējis pie 1 arodbiedrības (Ls 1.331,76), tāpat arī invalidu fonds (Ls 78.861,70).

Kultūrālo mērķu fondi bijuši pie 4 arodbiedrībām;

šo fondu līdzekļi uz 1937. g. 1. janvāri sasniedza Ls 9.555,23.

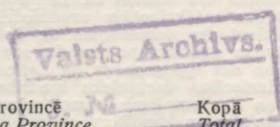
Dažādu citus fondus sastopam 7 arodbiedrībām, fondu līdzekļu kopsumma Ls 5.149,42.

Rīgas un provinces arodbiedrības ar Darba kameras atbalstu, laikā no 1936. g. 13. decembra līdz 1937. g. 10. janvārim rīkojušas Ziemas svētku sarīkojumus — eglītes strādnieku bērniem. Šajos sarīkojumos apdāvināti 15.163 bērni, izdodot šim nolūkam Ls 23.949,86; no šīs summas arodbiedrības saņēmušas ziedojumu ceļā Ls 10.156,99, no saviem līdzekļiem atvēlējušas Ls 6.403,05, bet pārējie Ls 7.389,82 saņēmti caur Darba kameru.

Arodbiedrību izglītības un kultūras pasākumu starpā redzamu vietu ieņem kursi un priekšlasījumi.

Kursus 1936. gadā rīkojušas pavisam 16 arodbiedrības (no tām 11 Rīgā, bet 5 provincē). Kursu un to apmeklētāju skaitu redzam no šādiem skaitļiem:

Arodbiedrību rīkoti kursi 1936. gadā.
Cours organisés par les syndicats en 1936.

	Rīgā A Riga		Provincē D. la Province		Kopā Total	
	Kursu skaits Nombre des cours	Apmekl. skaits Nombre des visiteurs	Kursu skaits Nombre des cours	Apmekl. skaits Nombre des visiteurs	Kursu skaits Nombre des cours	Apmeklētāju skaits Nombre des visiteurs
Arodu kursi <i>Cours professionnels</i>	24	757	—	—	24	757
Valodu un tirdzn.-zinību kursi <i>Cours de langues et de la science commerciale</i>	8	303	1	150	9	453
Mājturības kursi <i>Cours de ménage</i>	—	—	4	124	4	124
Citi pārējie un jaukti <i>Autres et mixtes</i>	4	72	2	37	6	109
Kopā Total	36	1.132	7	311	43	1.443

1936. gadā arodbiedrības pavisam sarīkojušas 43 kursus, kurus apmeklējuši 1.443 klausītāji. Lielākā daļa kursu pēc sava rakstura bijuši arodu kursi (24), tad seko valodu un tirdzniecības zinību (arī grāmatvedības, stenografijas, mašīnrakstīšanas) kursi (9), mājturības (arī rokdarbu) kursi (4) un pārējie. Piezīmējams, ka Rīgā galvenā nozīme piekritusi arodu kursiem, kamēr provincē valodu un mājturības kursiem.

Blakus kursiem, arodbiedrības rīkojušas arī priekšlasījumus. 1936. gadā priekšlasījumus rīkojušas pavisam 7 arodbiedrības (3 Rīgā un 4 provincē).

Priekšlasījumu un to klausītāju skaits bijis šāds:

Arodbiedrību priekšlasījumi 1936. g.
Cours publics des syndicats en 1936.

	Priekšlasījumu skaits Nombre des cours	Klausītāju skaits Nombre des auditeurs
Rīgā	20	1.706
Provincē	13	1.342
Kopā Total	33	3.048

Bibliotēkas 1936. g. bijušas 8 arodbiedrībām, un sējumu skaits šais bibliotēkās sasniedz 13.221. Dažās no šīm bibliotēkām sējumu skaits bijis prāvs, kā tas redzams no pārskata, kur bibliotēkas sagrupētas pēc sējumu skaita:

Sējumu skaits līdz	300 — 3 bibliot.
" " no	300—1.000 — 1 "
" " "	1.000—2.000 — 2 "
" " "	2.000—5.000 — 1 "
" " pāri par	5.000 — 1 "

Arodbiedrību košu, orķestru un drāmatisko kopu skaits 1936. g. bijis šāds:

	Rīgā	Provincē	Kopā
Košu skaits	7	8	15
Orķestru skaits	10	14	24
Drāmatisko kopu skaits	13	9	22

Arodbiedrību košos skaitījušies pavisam 650 dziedātāju (no tiem Rīgas arodbiedrību košos 365); koši gada laikā devuši 46 koncertus (13).

Orķestri pastāvējuši pie 8 Rīgas un 11 pro-

vinces arodbiedrībām, kopskaitā pavisam 24 (no tiem Rīgā 10); orķestru dalībnieku skaits bijis 412 (no tiem Rīgā 202). Orķestru koncerti pavisam notikuši 111 (Rīgā 76).

Drāmatiskās kopas darbojušās pie 13 Rīgas un 9 provinces arodbiedrībām.

Sporta kopas pastāvējušas pavisam 29 (no tām

Rīgā 21); sporta kopās pastāvējušas vairākas sporta nozares, kuŗu kopskaits pavisam bijis 86.

No arodbiedrību pasākumiem vēl minamas darba apgādes un ēdienu nami. Darba apgādes pastāvējušas pie 7 Rīgas arodbiedrībām. Tais reģistrētos darba meklētājus un darbā novietoto skaitu redzam no šādas tabulas:

Arodbiedrību darba apgādēs reģistrētie un darbā novietotie darba meklētāji 1936. g.

Personnes cherchant du travail enregistrees dans les bureaux de placement des syndicats et y ayant obtenu une occupation en 1936.

Arodbiedrību nosaukums. <i>Dénomination des syndicats</i>	Reģistrēto darba meklētāju skaits Personnes enregistrees	Darbā novietoto skaits pa mēnešiem <i>Personnes ayant obtenu une occupation — par mois.</i>												Kopā <i>Total</i>
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	
Latvijas jūrnieku arodbiedrība <i>Syndicat des marins de Lettonie</i>	863	3	1	14	33	35	25	24	40	29	31	18	51	304
Latvijas mājkalpotāju arodbiedrība <i>Syndicat des domestiques de Lettonie</i>	1.000	22	28	19	34	31	12	19	22	39	40	44	21	331
Latvijas grāmatrūpn. arodu savienība <i>Union des typographes de Lettonie</i>	580	49	30	42	61	34	31	28	43	32	51	41	19	461
Tirdzniecības darbinieku biedrība <i>Union des employés commerciaux</i>	77	1	5	6	1	2	—	—	3	2	3	5	10	38
Maiznieku un konditoru arodbiedrība <i>Syndicat des boulangers et des confiseurs</i>	62	12	28	29	30	49	54	34	28	38	54	30	14	400
Ādu rūpniecības strādņ. arodbiedrība <i>Syndicat des ouvriers de l'industr. des cuirs et des peaux</i>	—	—	2	2	—	—	4	—	—	—	—	—	—	8
Gaļas produktu rūpn. strādņ. arodbiedr. <i>Syndicat des ouvriers de l'industrie des produits de viande</i>	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Kopā Total		87	94	115	159	151	126	105	136	140	179	138	115	1.545

Arodbiedrību darba apgādes savus biedrus darbā novietojušas pavisam 1.545 gadījumos. Visvairāk novietošanas gadījumu bijis grāmatrūpniecības arodu savienības darba apgādē (461), tad maiznieku-konditoru arodbiedrībā (400) un mājkalpotāju arodbiedrībā (331).

Piezīmējams, ka maiznieku un konditoru arodbiedrībā reģistrēto darba meklētāju atzīmēts tikai 62, kamēr darbā novietošanas gadījumu 400. Samērā lielais darbā novietošanas gadījumu skaits izskaidrojams ar apstākli, ka vienas un tās pašas reģistrētās personas vairākkārt novietotas nen-

teiktā darbā. Ādu rūpniecības un gaļas produktu rūpniecības strādnieku arodbiedrību darba apgādes savu darbību izbeigušas.

Ēdienu nami pastāvējuši pie 2 provinces arodbiedrībām (Rīgā strādnieku ēdienu namus uztur Darba kamera): Cēsu-Limbažu-Siguldas arodbiedrības ēdienu nams darbojies cauru gadu; 1936. gadā ēdienu nams izsniedzis pavisam 34.457 porcijas.

Jelgavas strādnieku arodbiedrības ēdienu nams 1936. g. darbojies tikai 3 mēnešus, izsniedzot šai laikā strādniekiem 10.800 porcijas.

V. Sociālā apdrošināšana.

Assurance sociale.

1. Slimības gadījumu apdrošināšana — slimības kases.

Assurance des cas de maladie — dans les caisses-maladie.

Algoto darbinieku apdrošināšana pret slimības gadījumiem uzskatāma kā viens no vecākiem sociālās apdrošināšanas veidiem. Slimības gadījumu apdrošināšanas jautājums Latvijā pacelts jau 1920. gadā, kad Satversmes sapulce pieņēma „Pārgrozījumus un papildinājumus likumā par strādnieku nodrošināšanu slimības gadījumos” (L. kr. 1920. g. 15. dec., 253. nr.).

Šie papildinājumi Rūpniecības darba likumā groza bij. Krievijas 1912. g. un 1917. g. noteikumu par strādnieku apdrošināšanu slimības gadījumos, ievērojami paplašinot apdrošināto personu aploku (apdrošināšanu attiecina uz visu uzņēmumu strādniekiem, neatkarīgi no uzņēmumu lieluma, izņemot strādniekus lauksaimniecībā un tāl-

braucēju kuģniecībā); tāpat papildinājumi, bez darba devēju un strādnieku iemaksām, paredz arī valsts piemaksas no paaugstina pabalstu normas.

Ar 1922. gadā pieņemtiem grozījumiem (L. kr. 1922. g. 27. nr., V. V. 12. nr.) slimības gadījumu apdrošināšanu attiecina uz visiem uzņēmuma algotiem darbiniekiem (arī garīga darba strādniekiem). Šādā veidā slimības gadījumu apdrošināšanas likums, ar nelieliem grozījumiem, palika spēkā līdz 1930. gadam, kad tā vietā stājās Noteikumi par slimo kasēm (V. V. 1930. g. 152. n-rā).

Uz šo noteikumu pamata, ar dažiem grozījumiem (1930. g. V. V. 208. n-rā, 1933. g. V. V. 88., 95. un 187. n-rā, 1934. g. 158. n-rā, 1936. g. 230. n-rā, 1937. g. 102. un 105. n-rā), apdrošināšanas uzdevumu veikšanai pastāv slimības kases. Pēc šiem noteikumiem, slimo kasu uzdevums ir: sniegt palīdzību slimību, dzemdību un nāves gadījumos; palīdzības sniegšana izteicas ārstnieciskas palīdzības un naudas pabalstu veidā.

Tālāk apskatīsim slimo kasēs apdrošinātās personas, palīdzības veidus un piededīsim pārskatu par slimo kasu līdzekļiem, kā arī slimo kasu apvienotājas organizācijas.

Apdrošinātās personas.

Personnes assurées.

Slimo kasēs obligātoriski apdrošināmi (saskaņā ar 1930. g. noteikumiem par slimo kasēm un Tautas labklājības ministrijas vēlākiem rīkojumiem) visi algotie darbinieki, izņemot:

- lauksaimniecībā nodarbinātos, ja darba vieta atrodas ārpus pilsētu administratīvām robežām,
- personas, kas atrodas aktīvā kapadienestā,
- valsts civilresoru darbiniekus.

Par algotiem darbiniekiem uzskatāmas personas, kas strādā vai kalpo privātos uzņēmumos (izņemot lauksaimniecību ārpus pils. admin. robežām), pašvaldību iestādēs un uzņēmumos, valsts uzņēmumos vai pie atsevišķiem darba devējiem, un saņem atalgojumu uz brīva līguma, likuma vai atsevišķu noteikumu pamata. Obligātoriski apdrošināti arī pagaidu darbu strādnieki (ar 1930. g.).

Algotiem darbiniekiem nepieskaita pašvaldību un dažu citu juridisku personu pārvaldes organu locekļus (valdes loc., revīzijas komisijas locekļus), tāpat arī brīvo profesiju darbiniekus, ja pēdējo alga sastāda mazāko daļu no kopējā ienākuma.

Brīvprātīgi var apdrošināties:

- sīkražotāji un viņu līdzstrādātāji ģimenes locekļi, ja sīkražotājs nodarbina ne vairāk kā 3 darbiniekus un pats uzņēmumā līdzstrādā (ar 1933. gadu);
- ceļotāji-aģenti, kolportieri, inkasenti u. c., kas nodarbināti apkārtceļojot (ar 1932. gadu);
- mājrūpniecības strādnieki, kas strādā uz mājām ņemtu darbu (ar 1932. gadu).

Palīdzības sniegšana apdrošināto personu ģimenes locekļiem ir fakultatīva; par palīdzības sniegšanu ģimenes locekļiem lemj slimo kase, izšķirot, vai vispārī sniegt palīdzību ģimenes locekļiem, ko uzskatīt par ģimenes locekli un kādu palīdzību sniegt.

Pirmo jautājumu, par palīdzības sniegšanu kases dalībnieka ģimenes locekļiem vispār, visas slimo kases izšķirušas pozitīvi: palīdzība sniedzama ģimenes locekļiem, kuņģi atrodas kases dalībnieka pilnīgā apgādībā, dzīvo ar viņu kopā, kuņģiem nav nekādu ienākumu un kuņģi nekādu algotu darbu nestrādā.

Turpretim jautājumu, ko pieskaitīt ģimenes locekļiem, katra kase izšķirusi īpatnēji.

Ģimenes locekļu skaitā ietilpst:

- sieva; bērni līdz 15 g. (iesk.), ja apmeklē skolu — līdz 18 g. (iesk.); vecāki no 60 g. . . . . 5 sl. kasēs
- sieva; bērni līdz 15 g. (iesk.), ja apmeklē skolu — līdz 18 g. (iesk.); vecāki — tēvs no 60 g., māte no 55 g. . . . . 1 „ „
- sieva; bērni līdz 15 g. (iesk.), ja apmeklē skolu — līdz 18 g. (iesk.); vecāki no 55 g. . . . . 1 „ „
- sieva; bērni līdz 16 g. (iesk.); vecāki — tēvs no 60 g., māte no 55 g. . . . . 1 „ „

e) sieva; bērni līdz 16 g. (iesk.); vecāki — tēvs no 60 g., māte no 50 g. . . . . 1 sl. k.

f) sieva; bērni līdz 16 g. (iesk.); vecāki — tēvs no 60 g., māte neatkarīgi no vecuma . . . . . 1 „ „

g) sieva; bērni līdz 16 g. (iesk.), ja apmeklē skolu — līdz 18 g. (iesk.) . . . . . 3 „ „

h) sieva; bērni līdz 16 g. (iesk.), ja apmeklē skolu — līdz 18 g. (iesk.); vecāki, ja tie darba nespējīgi . . . . . 1 „ „

i) sieva; bērni līdz 16 g. (iesk.), ja apmeklē skolu — līdz 18 g. (iesk.); vecāki no 60 g. . . . . 8 „ „

j) sieva; bērni līdz 16 g. (iesk.); ja apmeklē skolu — līdz 18 g. (iesk.); vecāki — tēvs no 60 g., māte no 50 g. . . . . 4 „ „

k) sieva; bērni līdz 16 g. (iesk.), ja apmeklē skolu — līdz 18 g. (iesk.); vecāki — tēvs no 55 g., māte no 50 g. . . . . 1 „ „

l) sieva; bērni līdz 16 g. (iesk.), ja apmeklē skolu — līdz 21 g. (iesk.); vecāki — no 60 g. . . . . 1 „ „

m) sieva; bērni līdz 16 g. (iesk.), ja apmeklē skolu — līdz tās beigšanai; vecāki no 60 g. . . . . 1 „ „

n) sieva; bērni līdz 16 g. (iesk.), ja apmeklē skolu — līdz tās beigšanai; vecāki — tēvs no 70 g., māte no 60 g. . . . . 1 „ „

o) sieva; bērni līdz 18 g. (iesk.); vecāki — tēvs no 60 g., māte no 55 g. . . . . 1 „ „

p) sieva; bērni līdz 18 g. (iesk.), ja apmeklē skolu — līdz 20 g. (iesk.); vecāki — no 60 g. . . . . 1 „ „

Sievu ģimenes locekļu skaitā ieskaita visas slimo kases, tāpat arī bērnus.

Vecākus ģimenes locekļiem pieskaita 29 slimo kases, bet 3 slimo kases vecāku ieskaitīšanu ģimenes locekļos neparedz.

Attiecībā uz kases dalībnieces vīru piezīmējams, ka 11 slimo kases neparedz to uzņemamo ģimenes locekļu skaitā; pārējās kases to uzņem: ja vīrs darba nespējīgs (11 kases), fizisku trūkumu dēļ darba spējas zaudētas 50% (4 kases), fizisku trūkumu dēļ darba spējas zaudētas 75% (1 kase), fizisku trūkumu dēļ darba spējas zaudētas pilnīgi (5 kases).

12 kases ģimenes locekļu skaitā uzņem arī brāļus un māsas līdz 16 gadu vecumam (ja apmeklē skolu — līdz 18 g.), ja tie atrodas kases dalībnieka apgādībā un ja vecāki tiem miruši vai darba nespējīgi. Pārējās 20 kases brāļu un māsu ieskaitīšanu ģimenes locekļos neparedz.

Dalībnieka līdzdalība slimo kasē sākas līdz ar pielaišanu darbā slimo kasei pievienotā darba vietā, neatkarīgi no tā, vai darba devējs par to kasei ziņojis, vai nē.

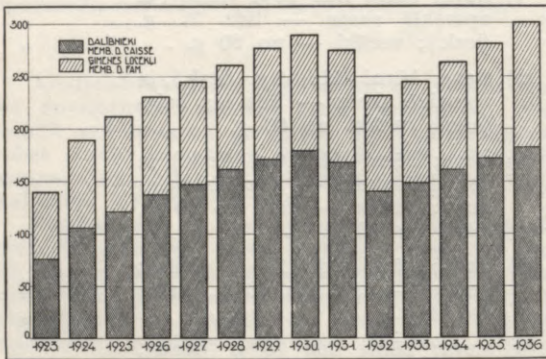
Līdzdalība slimo kasē izbeidzas ar apdrošinātās personas nāvi, iestāšanos citā kasē, bet uzņēmumam izbeidzot darbu — ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc darba izbeigšanās.

Slimo kasu skaitu, tajās apdrošinātos darbiniekus un pēdējo ģimenes locekļus, kas bauda slimo kasu sniegto palīdzību, redzam no šādas tabulas:

Slimo kasēs apdrošināto personu skaits.

Nombre des personnes assurées dans les caisses-maladie.

Gadi Années	Kasu skaits Caisses Nombre	Kases dal. skaits ¹⁾ Membres de caisse Nombre	Ģim. loc. skaits ¹⁾ Membres de famille Nombre	Kopā	
				skaitis Nombre	indekss Indice
1930.	40	179.636	109.914	289.550	100
1931.	40	168.208	106.639	274.847	95
1932.	40	140.977	91.150	232.127	80
1933.	39	149.722	95.917	245.639	85
1934.	38	161.676	102.288	263.964	91
1935.	35	172.279	109.090	281.369	97
1936.	35	182.867	118.502	301.369	104

Slimo kasēs apdrošināto personu kopskaits 1923.—1936. g. (tūkstošos).

Total général des personnes assurées dans les caisses-maladie de 1923 à 1936 (en 1.000).

Slimo kasu skaits.

Slimo kasu skaits 1933. gadā samazinājies par vienu, sakarā ar Slokas kopējās slimo kases pievienošanu Rīgas centrālajai kopējai slimo kasei (1932. g. 1. okt.). 1934. g. 15. septembrī Jelgavas tirdzniecības un rūpniecības kopējā slimo kase pievienota I. Jelgavas slimo kasei, līdz ar ko slimo kasu skaits arī 1934. g. par vienu samazinājies.

Ar 1935. gada 15. maiju Aizputes kopējā slimo kase un ar 1. jūniju II. Liepājas slimo kase pievienotas Liepājas kopējai slimo kasei, bet Rīgas un apkārtnes mājkāpotāju atsevišķā slimo kase pievienota Rīgas mājkāpotāju slimo kasei, kādēļ slimo kasu skaits 1935. g. samazinājies par 3,

¹⁾ Vidējais mēnesis pēc gada pārskatiem.

un slimo kasu kopskaits 1935. g. beigās bija 35 (no tām Rīgā 17, provincē 18). Šāds kasu skaits palicis arī 1936. gadā.

Slimo kases pēc to lieluma, ko raksturo dalībnieku skaits, sadalās šādi:

Slimo kases pēc tanīs apdrošināto personu (dalībnieku) skaita.

Caisses-maladie groupées d'après le nombre des personnes (membres) assurées.

Dalībnieku skaits Nombre des membres	Rīgā Kasu skaits Nombre des caisses		Provincē Kasu skaits Nombre des caisses		Kopā Kasu skaits Nombre des caisses		Total Dalībnieku skaits Nombre des membres
	1935.	1936.	1935.	1936.	1935.	1936.	
501—1.000	—	—	2	2	2	2	1.528
1.001—2.000	1	1	10	9	11	10	14.115
2.001—3.000	5	1	3	3	8	4	10.112
3.001—5.000	2	5	—	1	2	6	19.308
5.001—8.000	7	7	1	1	8	8	49.151
8.001—10.000	1	1	1	1	2	2	17.395
10.001 un vairāk et plus	1	2	1	1	2	3	71.258

Kopā Total 17 17 18 18 35 35 182.867

No 17 Rīgas kasēm 12 kasēs 1936. g. dalībnieku skaits bijis 3.001—8.000; provincē dominē mazākas kases: tā 1936. gadā no 18 provinces kasēm 14 kasēs vidējais dalībnieku skaits bijis no 501 līdz 3.000.

Kasēs, kuŗu vidējais dalībnieku skaits ir no 3.001 līdz 8.000 (dominējošās kases Rīgā), 1936. gadā bija apdrošināti 37,4% no visu apdrošināto personu kopskaita, trīs lielajās kasēs (ar vairāk kā 10.000 dalībnieku) 39,0%; kopā par šīm divi grupām — 76,4% no visiem slimo kasu dalībniekiem.

Slimo kasu dalībnieku skaits.

1931. un 1932. g. slimo kasu dalībnieku skaits samazinājies, bet sākot ar 1933. gadu, tas nepārtraukti audzis, un 1936. gadā vidējais dalībnieku skaits (182.867) jau par 2% pārsniedz dalībnieku skaitu 1930. g. Dalībnieku ģimenes locekļu skaits uzrāda līdzīgu kustību: tas samazinājies līdz 1932. gadam (par 17%), pēc tam pakāpeniski pieaug, un 1936. gadā vidējais ģimenes locekļu skaits (118.502) jau par 8% pārsniedz skaitu 1930. gadā.

Dalībnieku un ģimenes locekļu kopskaits 1936. gadā bijis 301.369 jeb par 4% lielāks nekā 1930. gadā.

Tieši pēdējā — 1936. gadā slimo kasēs apdrošināto dalībnieku skaits, salīdzinot ar 1935. gadu, pieaudzis par 6,15%, apdrošināto ģimenes locekļu skaits — par 8,63%, bet abu šo grupu kopskaits — par 7,11%.

Slimo kasu dalībnieku sadalīšanos pa nozarēm, kuŗās tie strādā, kā arī to, kādas nozares devušas slimo kasu dalībnieku pieaugumu pēdējā gadā, redzam no nākošās tabulas:

Slimo kasu dalībnieki pēc darba nozarēm 1935. un 1936. gadā²⁾.

Membres des caisses-maladie d'après les branches d'occupation en 1935 et en 1936.

Darba nozares Branches d'occupation	1935. g.		1936. g.	
	Skaitis Nombre	%	Skaitis Nombre	%
Lauksaimniecība (pils. adm. rob.) Agriculture (d. l. lim. adm. d. villes)	873	0,50	986	0,54
Rūpniecība Industrie	90.409	52,38	94.943	51,80
Ieguvēja Extractive	355	0,21	285	0,16
Apstrādātāja: De transformation:	90.054	52,17	94.658	51,84
Keramika, akm. izstr., saist. vielas Céramique, ind. des pierres et d. matières hydrauliques	4.071	2,36	4.862	2,65
Metalapstrādāšana, mašīnbūves Métallurgie et construction de machines	16.567	9,60	17.245	9,41
Ķīmijas rūpniecība Industrie chimique	4.448	2,58	4.522	2,47
Ādu rūpniecība Ind. des cuirs et des peaux	1.612	0,93	1.712	0,93
Tekstilrūpniecība Industrie textile	16.853	9,76	17.347	9,46
Kokrūpniecība Industrie du bois	10.627	6,16	11.588	6,32
Papīrrūpniecība Industrie du papier	2.730	1,58	2.954	1,61
Poligrāfijas rūpniecība Ind. polygraphique	3.119	1,81	3.326	1,82
Pārtikas un garšvielu rūpn. Ind. des aliments et des condiments	14.032	8,13	14.457	7,80
Apģērbs, apavi, galant. pied. Ind. d. vêtements, des chaussures et des fournitures de toilette	11.451	6,63	11.753	6,41
Būvdarbība Industrie du bâtiment	3.163	1,83	3.443	1,88
Gāze, elektr., ūdensvadi Gaz, élect. et aqueducs	1.381	0,80	1.449	0,79
Tirdzniecība Commerce	22.919	13,28	24.482	13,36
Satiksmes un transports Communication et transport	7.992	4,63	8.101	4,42
Komūnālā administrācija Admin. communale	4.611	2,67	4.938	2,69
Brīvās prof., intelekt. darba str. Professions libres et travaux intellectuels	12.853	7,45	13.554	7,39
Tīrība un higiēna Nettoyage et hygiène	9.945	5,76	10.321	5,63
Mājkalpotāji Gens de service	14.881	8,62	15.674	8,55
Pārējās darba nozares Autres branches d'occupation	8.132	4,71	10.292	5,62
Kopā Total	172.615	100,00	183.291	100,00

51,8% no visiem slimo kasēs apdrošinātiem dalībniekiem strādājuši rūpniecībā, 17,8% tirdzniecībā, satiksmē un transportā, 8,6% bijis mājkalpotāju, 7,4% brīvo profesiju darbinieku, 5,6% darbinieku tīrības un higiēnas uzņēmumos, 2,7% darbinieku komūnālā administrācijā un 6,1% darbinieku citās darba nozarēs.

Slimo kasu dalībnieku skaits pēdējā gadā, absolūtos skaitļos, visvairāk pieaudzis rūpniecībā — par 4.534 personām, bet procentuāli no dalībnieku skaita attiecīgās nozarēs — pārējās nozarēs (no 8.132 uz 10.292) — par 26,6%.

Sadalot slimo kasu dalībniekus pēc dzimuma un vecuma, iegūstam šādus skaitļus:

Slimo kasu dalībnieki pēc dzimuma, vecuma un nodarbošanās grupām 1936. g.

Membres des caisses-maladie d'après le sexe, l'âge et par groupes d'occupation en 1936.

	Vīrieši S. masc.		Sievietes S. fém.		Kopā Total	%
Līdz 16 gadiem Jusqu'à 16 ans	1.662	1.031	2.693	1,5		
17—19 g.	4.899	4.160	9.059	4,0		
20—29 g.	29.933	28.834	58.767	32,1		
30—39 g.	26.307	24.087	50.394	27,6		
40—49 g.	16.321	14.163	30.484	16,7		
50—59 g.	12.325	7.726	20.051	11,0		
60 g. un vecāki	7.617	3.802	11.419	6,2		
60 ans et au-dessus						
Kopā Total	99.064	83.803	182.867	100,0		

²⁾ Dalībnieku skaits mēneša pēdējā dienā.

	Vīrieši S. masc.	Sievietes S. fém.	Kopā Total	%
Tai skaitā: Dont:				
Kvalific. strād. Ouvriers qualif.	28.629	14.397	43.026	23,5
Māc. un prakt. Apprentis et praticquants	6.671	3.915	10.586	5,8
Nekvalific. strād. Ouvriers n.-qualif.	37.232	27.034	64.266	35,2
Intelekt. d. str-ki, kant. u. techn. personāls Travail. intellect., personnel techn. et de bureau	14.518	12.364	26.882	14,7
Kalpotāji . . . . . Gens de service	12.014	26.093	38.107	20,8

Lielākā daļa slimo kasu dalībnieku ir vecumā no 20—29 un no 30—39 gadiem. Abās šais vecuma grupās ietilpst apm. $\frac{3}{5}$ (59,7%) no visiem slimo kasu dalībniekiem (vīriešu 56,8%, sieviešu 63,2%).

No slimo kasu dalībnieku kopskaita (182.867) vīriešu bijis 99.064 (Rīgas slimo kasēs 67.565, provinces 31.499) jeb 54,2%, sieviešu — 83.803 (Rīgas slimo kasēs 62.938, provinces 20.865) jeb 45,8%.

Šķirojot slimo kasu dalībniekus pēc kvalifikācijas, redzam, ka 35,2% no visiem slimo kasu dalībniekiem bijis nekvalificētu strādnieku (vīriešu — 37,6% no dalībnieku-vīriešu kopskaita, sieviešu — 32,3% no dalībnieku-sieviešu kopskaita), 23,5%

kvalificētu strādnieku (vīriešu — 28,9%, sievietes — 17,2%), 20,8% kalpotāju (vīriešu — 12,1%, sievietes — 31,1%), 14,7% intelektuāla darba strādnieku, ar kantoņa un tehnisko personālu (vīriešu — 14,7%, sievietes — 14,7%) un 5,8% mācekļu (vīriešu — 6,7%, sievietes — 4,7%).

Slimo kasu dalībnieku ģimenes locekļu skaits uz katrēm 1.000 dalībniekiem pēdējos 7 gados bijis no 612—648, kā to sīkāk rāda nākošās tabulas skaitļi:

Slimo kasu dalībnieku ģim. locekļu skaits uz 1.000 dalībniekiem.

Nombre des membres de famille sur 1.000 membres de caisse.

	Rīgā	Provincē	Caurmērā En moyenne
1930.	574	682	612
1931.	615	677	634
1932.	631	683	647
1933.	620	694	642
1934.	616	683	635
1935.	631	639	633
1936.	641	666	648

Slimo kasu dalībnieku ģimenes locekļi pēc to radniecības ar pašu dalībnieku 1936. gadā uzrāda šādu sadalījumu (pēc slimu kasu mēnešu pārskatiem):

Slimo kasu dalībnieku ģimenes locekļu sadalījums 1936. g. (procentos).

Répartition des membres de famille des participants des caisses-maladie en 1936 (%)

Pieauguši <i>Adultes</i>	46,36
Vīrieši <i>Hommes</i>	1,88
tai skaitā: <i>dont:</i>	
dalībn. tēvi <i>membres-pères</i>	1,71
Sievietes <i>Femmes</i>	44,48
tai skaitā: <i>dont:</i>	
dalībnieku sievas <i>membres-femmes</i>	35,04
dalībnieku mātes <i>membres-mères</i>	9,12
Bērni <i>Enfants</i>	53,64
tai skaitā: <i>dont:</i>	
dalībn. dēli <i>membres-fils</i>	27,90
dalībn. meitas <i>membres-filles</i>	25,50
pārējie zēni <i>autres garçons</i>	0,11
pārējās meitenes <i>autres filles</i>	0,13
Kopā Total	100,00

Kases dalībnieku un to ģimenes locekļu skaits atsevišķās slimu kasēs 1936. gadā bijis šāds:

	Vidējais skaitis	Vidējais ģimenes loc. skaitis	Kopā
Rīgas kases:			
Rīgas grāmatrūpn. sl. k.	3.302	2.026	5.328
Rīgas centr. kop. sl. k.	48.768	35.735	84.503
Trešā kopējā Rīgas sl. k.	5.343	3.694	9.037
Rīgas Pārdaug. r. k. sl. k.	7.590	4.017	11.607
Koop. un sabiedr. iestāžu darbnieku sl. k.	3.423	1.966	5.389
XIII. Rīgas kopējā dar- binieku slimu kase	6.657	4.517	11.174
Dzelzceļnieku sl. kase	3.118	2.305	5.423
Atsev. tirdzn. un rūpn. uzp. darbin. sl. k.	8.328	4.499	12.827
Rīgas pils. pašv. darbi- nieku slimu kase	5.263	4.572	9.835
Latvijas skolotāju sl. k.	5.688	3.765	9.453
Rīgas ēdienu un dzēr. uzp. darbin. sl. k.	3.187	1.219	4.406
Tirdzn. darbin. sl. k.	2.985	1.757	4.742
Rīgas pag. str. sl. k.	7.114	4.486	11.600
Rīgas mājkalp. sl. k.	10.255	1.834	12.089
Rīgas sikražotāju sl. k.	3.102	2.562	5.664
Lauku darbinieku sl. k.	5.106	3.991	9.097
Jūrnieku slimu kase	1.274	704	1.978
Kopā	130.503	83.649	214.152

	Vidējais dalībnieku skaitis	Vidējais ģimenes loc. skaitis	Kopā
Provinces kases:			
I. Jelgavas sl. k.	9.067	4.933	14.000
Valmieras kop. sl. k.	2.449	1.395	3.844
Latgales skol., pašv. un sab. iest. darb. sl. k.	3.176	2.336	5.512
Ventspils slimu kase	2.472	2.083	4.555
Cēsu slimu kase	1.563	655	2.218
Latgales kopējā sl. k.	6.390	3.597	9.987
Tukuma slimu kase	1.062	615	1.677
Gulbenes un apk. k. sl. k.	2.206	1.245	3.451
Kuldīgas kopējā sl. k.	1.952	1.417	3.369
Saldus kopējā sl. k.	870	615	1.485
Līgatnes papīrf. sl. k.	658	426	1.084
Jēkabpils un apk. k. sl. k.	1.529	613	2.142
Latgales dzelzc. sl. k.	1.807	2.673	4.480
Talsu kopējā slimu kase	1.186	768	1.954
Jelgavas app. skol., pašv. un sab. iest. d. sl. k.	1.178	787	1.965
Valkas kopējā slimu kase	1.216	603	1.819
Liepājas kopējā sl. k.	12.235	8.826	21.061
Liepājas un apk. pag. str-ku slimu kase	1.348	1.266	2.614
Kopā	52.364	34.853	87.217
Pavisam	182.867	118.502	301.369

Kases dalībnieku skaits, salīdzinājumā ar 1935. gadu, pieaudzis 15 Rīgas kasēs (no 17 kasēm) un 15 provinces kasēs (no 18 kasēm).

Procentuāli ņemot, lielāko dalībnieku skaita pieaugumu no Rīgas kasēm uzrāda Rīgas pagaidu strādnieku slimu kase (par 35,3%), Kooperatīvu un sabiedrisko iestāžu darbinieku sl. kase (par 19,7%), Rīgas grāmatrūpniecības slimu kase (par 11,6%), Rīgas ēdienu un dzērienu uzņēmumu darbinieku slimu kase (par 11,4%) un Dzelzceļnieku slimu kase (par 10,7%). Pārējās 10 Rīgas kasēs dalībnieku skaits pieaudzis par 1,2—9,2%, bet samazinājies dalībnieku skaits Jūrnieku slimu kasē (par 3,9%) un 3. Kopējā Rīgas slimu kasē (par 1,1%).

Provinces kasēs procentuāli lielāko dalībnieku skaita pieaugumu uzrāda Gulbenes un apkārtnes kopējā slimu kase (par 19,8%), Latgales skolotāju, pašvaldību un sab. iest. darbinieku slimu kase (par 12,3%), Saldus kopējā slimu kase (par 11,3%). Pārējās 12 provinces slimu kasēs dalībnieku skaits pieaudzis par 2,1—9,5%, bet samazinājies Ventspils slimu kasē (par 2,1%), Valkas kopējā slimu kasē (par 1,6%) un 1. Jelgavas slimu kasē (par 0,7%).

Ģimenes locekļu skaits, salīdzinot ar 1935. g., pieaudzis 15 Rīgas un 16 provinces kasēs. Procentuāli lielākais ģimenes locekļu pieaugums Rīgas kasēs bijis: Rīgas pagaidu strādnieku sl. kasē (par 26,2%), Rīgas sikražotāju slimu kasē (par 20,6%), Tirdzniecības darbinieku slimu kasē (par 13,2%), Kooperatīvu un sabiedr. iestāžu darbinieku slimu kasē (par 13,1%), Dzelzceļnieku slimu kasē (par 11,0%), Rīgas centrālā kopējā slimu kasē (par 10,4%) un Lauku darbinieku slimu kasē (par 10,2%); pārējās 8 Rīgas kasēs ģimenes locekļu skaits pieaudzis par 0,4—9,9%. Ģimenes locekļu skaits samazinājies Latvijas skolotāju slimu kasē (par 5,6%) un Rīgas pils. pašvald. darbinieku slimu kasē (par 2,1%).

No provinces kasēm procentuāli lielāko ģimenes locekļu pieaugumu uzrāda Valkas kopējā slimu kase (par 31,1%), Gulbenes un apkārtnes kopējā sl. kase (par 25,3%), Saldus kopējā slimu kase (par 21,3%), Kuldīgas kopējā slimu kase (par 17,2%), Latgales skolotāju, pašvaldību un sab. iest. darbin. slimu kase (par 15,2%), Līgatnes papīrfabrikas slimu kase (par 14,5%), Liepājas un apkārtnes pagaidu str. slimu kase (par 14,3%) un 1. Jelgavas slimu kase (par 13,6%); pārējās 8 pro-

vinces kasēs ģimenes locekļu skaits pieaudzis par 0,4—10,0%, bet samazinājies Jelgavas apg. skolo-tāju, pašvaldību un sab. iestāžu darbinieku sl. ka-sē (par 2,7%) un Cēsu slimo kasē (par 0,8%).

Slimo kasu uzdevums (pēc noteikumiem par slimo kasēm 4. p.) ir:

- sniegt ārstniecisko palīdzību (pirmā palīdzība pēkšņas saslimšanas gadījumos, ambulātoriska ārstēšana un slimnieka ārstēšana mājās, dzemdību palīdzība un ārstēšana slimnīcā pie pilna uztura),
- izsniegt naudas pabalstus (slimību gadījumos, dzemdību gadījumos un nāves gadījumos) un
- rūpēties par slimību novēršanu un veselības kopšanu.

Saslimstība un ārstnieciskā palīdzība.

Morbidity et assistance médicale.

Vispirms minēsim dažus skaitļus par slimo kasu dalībnieku un viņu ģimenes locekļu saņemto ārstniecisko palīdzību vispārī, tad par saslimšanas gadījumiem pie darba nespējas un, beidzot, ārstnieciskās palīdzības apmērus.

Slimo kasu sniegto ārstniecisko palīdzību 1936. g. redzam no sekojošās tabulas:

Slimo kasu ārstnieciskā palīdzība kasu dalībniekiem un ģimenes locekļiem 1936. gadā.

Assistance médicale aux membres de caisse et aux membres de famille en 1936.

	Dalīb. Membres de caisse	Ģim. loc. Membres de famille	Kopā Total
I. Ambulāt. ārstēšana: Traitement ambulatoire:			
1. Saslimš. gadījumu kopskaits (atsk. dzemd. un zobu sl.) Total gén. des cas de maladie (y compris enceintes et pers. souffrant des dents)	475.257		
2. Vizīšu kopskaits (ārstu) Total gén. des visites (des méd.)	1.155.612	471.505	1.627.117
3. Spec. izmekl. gadīj. skaits Nombre des cas d'examen spéc.	136.710	60.413	197.123
a) ķīmiski-baktērioloģiskās chimiques-bactériolog.	93.174	46.030	139.204
b) rentgenoloģiskās roentgénéologiques	43.536	14.383	57.919
4. Receptu kopskaits Total gén. des ordonnances	1.178.200	537.620	1.715.820
5. Fiz. terap. un ķirurģ. pal.: Trait. physico-thérapeutique et assistance chirurgique:			
Pacientu skaits	56.681	19.482	76.163
Seansu skaits Nombre des séances	491.211	165.701	656.912
II. Stacionārā ārstēš.: Traitement stationnaire:			
1. Slimn. kopsk. (atsk. dzemd.) Total général des malades (non compris enceintes)	18.670	9.710	28.380
2. Noslimoto dienu kopskaits Total gén. des jours de mal.	345.709	174.794	520.503
a) slimnīcās un klīnikās dans les hôpitaux et les cliniques	269.689	124.915	394.604
b) sanātorijās dans les sanatoriums	61.316	47.926	109.242
c) atpūtas namos dans les maisons de récréation	14.704	1.953	16.657
3. Operāciju kopskaits Total gén. des opérations	9.406	4.074	13.480
III. Dzemdētāju kopsk. Nombre des femmes enceintes:			
Dzemdības ārpus slimnīcām Accouch. en dehors des hôpít.	453	838	1.291
Dzemdības slimnīcās Accouch. dans les hôpít.	2.239	1.910	4.149
Slimn. pav. dienu skaits Nombre des jours passés dans les hôpitaux	27.386	21.824	49.210

	Dalīb. Membres de caisse	Ģim. loc. Membres de famille	Kopā Total
IV. Zobu ārstēšana: Traitement des dents:			
Slimnieku skaits Nombre des malades	164.086	64.771	228.857
Ekstrakciju skaits Extraction des dents	58.444	25.208	83.652
Plombēto zobu skaits Nombre des dents plombées	183.012	81.702	264.714
V. Bērnu vas. kolonijas: Colonies d'été pour enfants:			
Novietoto bērnu skaits Nombre des enfants placés	—	1.383	1.383
Pavadīto dienu skaits Nombre des jours y passés	—	52.350	52.350
VI. Bērnu noviet. laukos: Placement des enfants à la campagne:			
Novietoto bērnu skaits Nombre des enfants placés	—	3.719	3.719
Pavadīto dienu skaits Nombre des jours y passés	—	234.891	234.891

1936. gadā slimo kasēs konstatēti pavisam 475.257 kasu dalībnieku saslimšanas gadījumi (atskaitot dzemdētājas un zobu slimniekus) jeb caurmērā uz katru slimo kasu dalībnieku 2,6 gadījumi. Par ģimenes locekļu saslimšanas gadījumu skaitu ziņu trūkst. Dalībnieku vizīšu (ārsta apmeklējumu) kopskaits šai gadā sasniedz 1.155.612 jeb, rēķinot uz katru saslimšanas gadījumu, 2,43 vizītes; bet uz katru dalībnieku — 6,32 vizītes; kases dalībnieku ģimenes locekļu vizīšu kopskaits bijis 471.505 jeb 3,98 vizītes uz katru ģimenes locekli. Vizīšu skaits caurmērā uz katru dalībnieku un ģimenes locekli 1936. gadā bijis 5,4.

Receptu kopskaits slimo kasu dalībniekiem — 1.178.200 jeb caurmērā 6,4 receptes uz katru dalībnieku; ģimenes locekļiem izrakstītas 537.620 receptes jeb caurmērā 4,5 receptes uz katru ģimenes locekli. Uz katru apdrošināto — kā dalībnieku, tā ģimenes locekli — receptu skaits caurmērā gadā iznāk 5,7, bet aprēķinot receptu skaitu attiecībā pret vizītēm, dabūjam, ka katrā dalībnieka vizītē izrakstītas 1,02 receptes, ģimenes locekļa vizītē 1,14 receptes.

Speciāla izmeklēšana dalībniekiem un ģimenes locekļiem izdarīta 197.123 gadījumos; no tiem 70,6% ķīmiski bakterioloģiskas izmeklēšanas, 29,4% rentgenoloģiskas izmeklēšanas. Speciālās izmeklēšanas gadījumumu uz 1 dalībnieku gadā iznāk 0,75, uz 1 ģimenes locekli 0,51, jeb caurmērā 0,65 gadījumu.

Fizikālā terapija un ķirurģiskā palīdzība sniegta 56.681 dalībniekam un 19.482 ģimenes locekļiem.

Stacionāra ārstēšana sniegta dalībniekiem 18.670 gadījumos, ģimenes locekļiem 9.710 gadījumos. Caurmēra ilgums, uzturoties slimnīcās, klīnikās, sanātorijās un atpūtas namos, bijis: dalībniekiem 18,5 dienas, ģimenes locekļiem 18,0 dienas; kopā, kā dalībniekiem, tā ģimenes locekļiem — 18,3 dienas.

Dzemdētāju — kasu dalībnieču 1936. g. pavisam bijis 2.692, dzemdētāju — ģimenes locekļu — 2.748; kopā palīdzība sniegta 5.440 dzemdību gadījumos; 23,7% no dzemdībām notikušas mājās, 76,3% slimnīcās. Gadījumos, kad dzemdības notikušas slimnīcā, katra dzemdētāja tur pavadījusi caurmērā 11,9 dienas.

Zobu ārstēšana izdarīta 164.086 dalībniekiem un 64.771 ģimenes loceklim, t. i. zobi ārstēti — 89,7 no katriem 100 dalībniekiem un 54,7 no katrēm 100 ģimenes locekļiem.

Slimo kasu pārskati sniedz arī sīkākas ziņas par tiem dalībnieku saslimšanas gadījumiem, kas saistīti ar darba nespēju.

Slimojošie — darba nespējīgie slimo kasu dalībnieki 1936. gadā.

Membres des caisses-maladie malades-avec incapacité de travail en 1936.

Saslimš. gad. skaits
Cas de maladie

Nodarbošanās grupas: Groupes d'occupation:	Slimojošo skaits Nombre des malades	Pavisam Total général	Uz 100 dalībnieku Sur 100 membres (saslimstība — morbidité)		Uz 100 slimojošiem Sur 100 malades (slimīgums — infirmité)	
			h.	f.	h.	f.
Kvalificēti strādnieki	14.982	20.225	47,0	135,0		
Ouvriers qualifiés						
Mācekļi un praktikanti	2.318	2.922	27,6	126,1		
Apprentis et surnumér.						
Nekvalificēti strādnieki	26.308	34.282	53,3	130,3		
Ouvriers non-qualifiés						
Intellekt. darba str., kant. un tehniskais personāls	6.979	9.337	34,7	133,8		
Travailleurs intel., commis de bureau, personnel technique						
Kalpotāji	10.622	13.336	35,0	125,6		
Employés subalternes et domestiques						
Kopā un caurmērā	61.209	80.102	43,3	130,0		
Total et moyenne						

Slimo kasu dalībnieku, kušu slimošana bijusi saistīta ar darba nespēju, 1936. gadā bijis pavisam 61.209 jeb 33,5% no dalībnieku kopskaita (182.867). Visvairāk slimojošu, kušu slimība saistīta ar darba nespēju, bijis starp nekvalificētiem strādniekiem, kur no katriem 100 dalībniekiem slimojusi 41, tad seko kvalificēti strādnieki — 35, kalpotāji — 28, intelektuāla darba strādnieki — 26 un mācekļi — 22 no katriem 100 attiecīgās grupas slimo kasu dalībniekiem.

Ar darba nespēju saistītu saslimšanas gadījumu 1936. gadā pavisam bijis 80.102 (iepriekšējā gadā 71.652) jeb 16,85% no visiem saslimšanas gadījumiem, kušu skaits bijis 475.257.

Vislielākā saslimstība (saslimšanas gadījumu skaits uz 100 dalībniekiem) bijusi starp nekvalificētiem strādniekiem — 53 no katriem 100 šīs grupas dalībniekiem (gadu iepriekš 50), tad kvalificētiem strādniekiem — 47 (46), intelektuāla darba strādniekiem — 35 (34), kalpotājiem — 35 (33) un mācekļiem — 28 (29). Caurmērā saslimstība uz katriem 100 dalībniekiem bijusi 44 (42).

Slimīgumu redzam attiecinot saslimšanas gadījumu skaitu uz 100 slimojošiem dalībniekiem. Slimīgums caurmērā visās apdrošināto grupās 1936. gadā bijis 131 (gadu iepriekš 129); augstāko slimīgumu uzrāda kvalificēti strādnieki — 135 (133), zemāko kalpotāji — 126 (123).

Apskatot saslimstību un slimīgumu pēc kases dalībnieku dzimuma un vecuma, iegūstam šādus skaitļus:

Ar darba nespēju saistīto saslimšanas gadījumu skaits 1936. g.

Nombre des cas de maladie avec incapacité de travail en 1936.

Vecums — Age	Uz 100 dalībniekiem (saslimstība)			Uz 100 slimniekiem (slimīgums)		
	Sur 100 membres (morbidité)			Sur 100 malades (infirmité)		
	vīr.	siev.	caurm. h. f. moyen.	vīr.	siev.	caurm. h. f. moyen.
Līdz 16 g.	30,4	18,7	25,0	117,4	118,4	117,7
17—19 g.	39,8	30,8	35,7	124,6	127,7	125,9
20—29 g.	44,5	53,0	49,1	126,1	142,4	134,4
30—39 g.	43,8	51,8	47,0	127,3	139,8	133,0
40—49 g.	36,0	40,6	38,1	127,2	126,7	127,0
50—59 g.	35,1	37,3	35,0	125,1	123,6	124,5
60 g. un vec. et plus	41,9	34,0	39,3	124,4	117,5	122,3
Caurmērā	41,1	47,0	43,8	126,2	136,0	130,0
Moyenne						

Vislielāko saslimstību un slimīgumu, kā vīrieši, tā sievietes, uzrāda vecumā no 20—40 gadiem. Sievietēm saslimstība caurmērā augstāka nekā vīriešiem.

Darba nespējas ilgums slimības gadījumos bijis ļoti dažāds, bet visbiežāk tas svārstījies no 3 dienām līdz 2 nedēļām, kā to rāda nākošās tabulas skaitļi:

Darba nespējas ilgums 1936. gadā.

Durée de l'incapacité de travail en 1936.

Darba nespēja ilgusi: L'incapacité de travail a duré:	Saslimšanas gadīj. skaits Nombre des cas de maladie	%
1 dienu 1 jour	510	0,88
2 dienas 2 jours	676	0,87
3 dienas līdz 1 nedēļai	24.826	32,07
3 jours jusqu'à 1 semaine		
1 nedēļu 1 dienu līdz 2 nedēļām	24.930	32,20
1 semaine 1 jour jusqu'à 2 semaines		
2 nedēļas 1 dienu līdz 3 nedēļām	8.593	11,10
2 semaines 1 jour jusqu'à 3 semaines		
3 nedēļas 1 dienu līdz 4 nedēļām	5.703	7,37
3 semaines 1 jour jusqu'à 4 semaines		
4 nedēļas 1 dienu līdz 5 nedēļām	3.572	4,61
4 semaines 1 jour jusqu'à 5 semaines		
5 nedēļas 1 dienu līdz 6 nedēļām	1.958	2,53
5 semaines 1 jour jusqu'à 6 semaines		
6 nedēļas 1 dienu līdz 7 nedēļām	1.356	1,75
6 semaines 1 jour jusqu'à 7 semaines		
7 nedēļas 1 dienu līdz 8 nedēļām	939	1,21
7 semaines 1 jour jusqu'à 8 semaines		
8 nedēļas 1 dienu līdz 9 nedēļām	701	0,91
8 semaines 1 jour jusqu'à 9 semaines		
9 nedēļas 1 dienu līdz 10 nedēļām	561	0,72
9 semaines 1 jour jusqu'à 10 semaines		
10 nedēļas 1 dienu līdz 11 nedēļām	447	0,59
10 semaines 1 jour jusqu'à 11 semaines		
11 nedēļas 1 dienu līdz 12 nedēļām	352	0,45
11 semaines 1 jour jusqu'à 12 semaines		
12 nedēļas 1 dienu līdz 13 nedēļām	276	0,36
12 semaines 1 jour jusqu'à 13 semaines		
13 nedēļas 1 dienu līdz 15 nedēļām	431	0,56
13 semaines 1 jour jusqu'à 15 semaines		
15 nedēļas 1 dienu līdz 18 nedēļām	396	0,51
15 semaines 1 jour jusqu'à 18 semaines		
18 nedēļas 1 dienu līdz 20 nedēļām	179	0,23
18 semaines 1 jour jusqu'à 20 semaines		
20 nedēļas 1 dienu līdz 23 nedēļām	210	0,27
20 semaines 1 jour jusqu'à 23 semaines		
23 nedēļas 1 dienu līdz 26 nedēļām	322	0,42
23 semaines 1 jour jusqu'à 26 semaines		
26 nedēļas 1 dienu līdz 30 nedēļām	63	0,08
26 semaines 1 jour jusqu'à 30 semaines		
30 nedēļas 1 dienu līdz 34 nedēļām	14	0,02
30 semaines 1 jour jusqu'à 34 semaines		
34 nedēļas 1 dienu līdz 38 nedēļām	14	0,02
34 semaines 1 jour jusqu'à 38 semaines		
38 nedēļas 1 dienu līdz 42 nedēļām	8	0,01
38 semaines 1 jour jusqu'à 42 semaines		
42 nedēļas 1 dienu līdz 46 nedēļām	4	0,01
42 semaines 1 jour jusqu'à 46 semaines		
46 nedēļas 1 dienu līdz 52 nedēļām	8	0,01
46 semaines 1 jour jusqu'à 52 semaines		
Zaudēj. ties. uz pab. kā neizārstēti Personnes ayant perdu le droit à une subvention comme incurables	361	0,47
Kopā Total	77.410	100,00

Darba nespējas ilgums slimības gadījumos visbiežāk bijis no 3 dienām līdz 2 nedēļām; šāds slimošanas ilgums bijis 64,27% no visiem saslimšanas gadījumiem; 11,10% darba nespēja bijusi 2—3 nedēļas, 7,37% 3—4 nedēļas, 4,61% 4—5 nedēļas, bet 11,12% darba nespēja bijusi ilgāka par 5 nedēļām.

Slimojošie — darba nespējīgie slimo kasu dalībnieki 1936. gadā pavisam noslimojuši 1.505.032 dienas (vīrieši 781.771 dienu, sievietes 723.261 dienu, tai skaitā dzemdētājas 227.722 dienas).

Vidējais darba nespējas ilgums uz vienu slimojošo iznāk 22 dienas, bet darba nespējas ilgums dzemdētājam caurmērā 85 dienas.

Ja pie darba nespējas noslimoto dienu skaitu (kā slimības, tā dzemdību gadījumos) aprēķinām uz visiem slimo kasu dalībniekiem, redzam, ka katrs slimo kasu dalībnieks noslimojis gadā caurmērā 8 dienas.

Tālāk apskatīsim slimo kasu dalībnieku un ģimenes locekļu saņemtais ārstnieciskās palīdzības apmērus, kā saslimšanas gadījumos, kas saistīti ar darba nespēju, tā arī tais gadījumos, ja saslimšana ar darba nespēju nav

bijusi saistīta. Vai ārstnieciskā palīdzība dalībniekiem sniedzama par brīvu, vai ar piemaksām no dalībnieku puses, to pamatvilcienos nosaka Noteikumi par slimo kasēm. Ārstu konsultācija slimo kasu dalībniekiem principā brīva; bet, lai ierobežotu ārstu nevajadzīgu apmeklēšanu, noteikumi paredz, ka slimo kases var ņemt piemaksas par vizītiem pie ārsta, vai par ārsta izsaukšanu mājās (izņemot dzemdību gadījumos, kad dzīvībai draud briesmas un asiņošanas gadījumos).

Obligātoriskas piemaksas par zālēm paredzētas — 15% apmērā no zāļu vērtības, izņemot dzemdību gadījumos, kad dzīvībai draud briesmas un asiņošanas gadījumos — šais 3 gadījumos piemaksa nav ņemama.

Par ārstēšanos slimnīcā piemaksas no dalībnieka neprasa, bet tādas pastāv ārstēties sanatorijās, atpūtas namos, kā arī par fizikālo terapiju. Ģimenes locekļu ārstēšanā, kas ir kasu fakultatīvs pienākums, kases paredzējušas piemaksas.

Dalībnieku un ģimenes locekļu piemaksas par saņemto ārstniecisko palīdzību 1936. gadā bijušas šādas:

Dalībnieku un ģimenes locekļu piemaksu normas ārstnieciskai palīdzībai 1936. g.
Norme des paiements subsidiaires pour assistance médicale aux membres et à leur famille en 1936.

	Dalībniekiem Aux membres				Ģimenes locekļiem Aux membres de famille			
	No De	%	līdz ā	%	No De	%	līdz ā	%
I. Ambulātoriska ārstēšana:								
Traitement ambulatoire:								
Vizīte pie ārsta <i>Visite chez le médecin</i>	0,05	—	0,25	—	0,10	—	0,90	—
Ārsta vizīte pie slimn. mājās <i>Visite du méd. chez le malade</i>	0,10	—	0,50	—	0,15	—	1,—	—
Medikāmenti: <i>Médicaments:</i>								
Zāles <i>Remèdes</i>	—	15 ¹⁾	—	15 ¹⁾	—	15	—	90
Medicīniski palīgīdzekļi <i>Moyens médicaux auxiliaires</i>	—	10	—	50	—	15	—	100
Fizikālā terapija: <i>Traitement physico-thérapeut.:</i>								
Kalnu saule <i>Irradiation</i>	0,10	(10)	0,25	(50)	0,10	(15)	0,40	(50)
Diatermija <i>Diathermie</i>	0,10	(10)	0,25	(50)	0,10	(15)	0,40	(50)
Elektrizācija <i>Electrisation</i>	0,10	(10)	0,25	(50)	0,10	(15)	0,40	(50)
Rentģeno-terapija <i>Roentģenothérapie</i>	0,15	(10)	0,25	(50)	0,20	(10)	2,—	(50)
Masāža <i>Massage</i>	0,10	(10)	0,25	(50)	0,10	(10)	0,40	(50)
Kūrortos — vannas <i>Balnéothérapie</i>	—	10	—	33	—	15	—	50
Zobu ārstēšana: <i>Traitement des dents:</i>								
Zobu ekstrakcijas <i>Extraction des dents</i>	0,15	—	1,—	—	0,20	(20)	1,—	(90)
Vienkāršas plombas <i>Plombage ordinaire</i>	0,10	—	0,50	—	0,20	(30)	1,—	(50)
Dārgmetāla plombas <i>Plombage de mét. précieux</i>	0,25	—	1,—	—	0,25	—	1,20	—
Mākslīgi zobi <i>Dents artificielles</i>	—	50	—	100	—	100	—	100
					(dienā p. jour)		(dienā p. jour)	
II. Stacionārā ārstēšana: <i>Traitement stationnaire:</i>								
Slimnīcās un klinikās <i>Dans les hôpitaux et les cliniques</i>	—	—	—	—	0,50	(5)	5,50	(50)
Sanatorijās <i>Dans les sanatoriums</i>	—	10	—	20	0,50	(10)	3,—	(50)
Atpūtas namos <i>Dans les maisons de récréation</i>	—	10	—	20	0,50	(10)	3,—	(50)

Piemaksu normas vai nu fiksētas tieši (latos), vai arī noteiktas procentos no pilnas maksas.

Dalībnieku piemaksas ārstnieciskai palīdzībai visumā zemākas nekā ģimenes locekļu piemaksas.

Lai gūtu ieskatu par piemaksu augstumu arī tais gadījumos, ja piemaksa noteikta procentos no pilnas maksas, minēsim slimo kasu vidējās izmaksas ārstnieciskai palīdzībai 1936. gadā:

Ārsta honorārs caurmērā par 1 vizīti	Ls 1,20
1 receptes vidējā izmaksa	„ 1,41
1 dienas izmaksa slimnīcās un klinikās:	
a) ārstējoties	„ 5,88
b) dzemdēšanas gadījumos	„ 5,37
Vecmātes honorārs caurm. 1 dzemdēt.	„ 5,96
Speciālās ārstēšanas izmaksa:	
a) sanatorijās par 1 dienu	„ 4,92
b) atpūtas namos par 1 dienu	„ 4,10

Trūkstot statistiskām ziņām, cik pavisam personas — dalībnieki un ģimenes locekļi — slimoju-

šas, atkrīt arī iespēja salīdzināt, kādā summā ārstniecisko palīdzību saņēmusi katra slimojošā persona. Tamdēļ pārskatam par sniegtās ārstnieciskās palīdzības apmēriem uz vienu vienību, sniegsim skaitļus, kāda ārstnieciskās palīdzības summa krīt uz katru dalībnieku, ģimenes locekli un caurmērā; šī summa aprēķināta pēc slimo kasu izdevumiem ārstnieciskai palīdzībai, atskaitot dalībnieku resp. ģimenes locekļu pašu piemaksas ārstēšanai.

Šai palīdzībā ietilpst: ārstu honorāri, zāles, ārstēšana slimnīcās un klinikās, vecmāšu honorāri, speciālā ārstēšana un izmeklēšana, medicīniskie palīgīdzekļi, zobu ārstēšana, kā arī palīdzības veids, kam tikai pa daļai ir ārstnieciskās palīdzības raksturs — bērnu uzturēšana kolonijās un laukos.

¹⁾ Piemaksa par zālēm nav ņemama: dzemdību gadījumos, kad dzīvībai draud briesmas un asiņošanas gadījumos.

No slimo kasēm saņemtās ārstnieciskās palīdzības apmērs (latos).

Etendue des secours médicaux accordés par les caisses-maladie (en lats).

	1935.	1936.
Dalībniekiem — uz 1 dalībnieku	32,45	34,68
<i>Aux membres de caisse — par membre</i>		
Ģimenes loc. — uz 1 ģim. locekli	23,09	24,04
<i>Aux membres de fam. — par membre de famille</i>		
Caurmērā uz 1 dalībnieku	47,08	50,26
<i>En moyenne par membre de caisse</i>		

Dalībnieku tieši saņemtā ārstnieciskā palīdzība (slimo kasu izdevumi dalībnieku ārstēšanai, atskaitot pašu dalībnieku piemaksas ārstēšanai) uz 1 dalībnieku 1936. g. iznāk Ls 34,68 jeb par 6,87% lielāka nekā gadu iepriekš.

Ģimenes locekļu saņemtā ārstnieciskā palīdzība 1936. g. iznāk Ls 24,04 uz katru ģimenes locekli jeb par 4,11% lielāka nekā 1935. gadā.

Aprēķinot visu, kā dalībnieku, tā ģimenes locekļu saņemto ārstniecisko palīdzību uz vienu kases dalībnieku, 1936. gadā tā sastāda Ls 50,26; šī summa par 6,75% lielāka nekā 1935. gadā.

Pabalstu normas slimo kasēs 1935. un 1936. gadā.

Norme des subventions en 1935 et en 1936 dans toutes les caisses-maladie.

	1935. gadā			1936. gadā		
	Kasu skaits <i>Nombre des caisses</i>	No % no algas <i>% d. salaire journalier</i>	līdz <i>journalier</i>	Kasu skaits <i>Nombre des caisses</i>	No % no algas <i>% d. sal. journalier</i>	līdz <i>journalier</i>
I. Dalībniekiem: Aux membres de caisse:						
Ārstējoties mājās: <i>Traitement à domicile:</i>						
ģimenes apgādniekiem aux protecteurs de famille	35	45	80	35	60	80
vientuļiem célibataires	35	45	80	35	60	80
Ārstējoties slimnīcās: <i>Traitement dans les hôpitaux:</i>						
ģimenes apgādniekiem aux protecteurs de famille	35	30	75	35	50	75
vientuļiem célibataires	35	10	70	35	10	60
Ārstējoties sanātorijās: <i>Traitement dans les sanatoriums:</i>						
ģimenes apgādniekiem aux protecteurs de famille	31	30	75	34	45	75
vientuļiem célibataires	31	10	70	34	10	70
Atpūtas nams: <i>Dans des maisons de récréation:</i>						
ģimenes apgādniekiem aux protecteurs de famille	21	25	80	23	25	80
vientuļiem célibataires	21	10	70	23	10	75
Kūrvietās: <i>Aux stations climatériques:</i>						
ģimenes apgādniekiem aux protecteurs de famille	30	30	80	31	60	80
vientuļiem célibataires	30	30	75	31	25	75
Dzemdību gadījumos — pēc likuma nosacījumiem — pilnas algas apmērā 4 ned. pirms un 8 ned. pēc dzemdībām						
<i>En cas d'accouchement — selon les règlements de la loi pleins salaires pour environ 4 semaines avant et 8 semaines après l'accouchement</i>						
Pabalsti zīdīšanai <i>Subvention pour allaitement</i>	28	5	25	30	5	25
Pabalsti izolācijas gadījumos: <i>En cas d'isolation:</i>						
ģimenes apgādniekiem aux protecteurs de famille	21	35	80	22	45	80
vientuļiem célibataires	21	35	80	22	40	80
Cik dienas algu apmērā <i>répondant au salaire de combien de jours</i>						
No līdz						
de à						
Pabalsti apbedīšanai: <i>Allocations funéraires:</i>						
ģimenes apgādniekiem aux protecteurs de famille	35	30	50	35	30	50
vientuļiem célibataires	35	30	40	35	30	40
Cik dienas algu apmērā <i>répondant au salaire de combien de jours</i>						
No līdz						
de à						
Vienr. pab. <i>Subv. de 1 fois</i>						
No Ls līdz Ls						
de à						
Dzemdību gadījumos <i>En cas d'accouchement</i>						
	27	20,—	70,—	29	12,—	70,—
Mēnesī Ls par mois						
no līdz						
De Ls à Ls						
5,— 35,—						
Pabalsti zīdīšanai <i>Subvention d'allaitement</i>	23	5,—	35,—	24	5,—	35,—
Cik dienas algu apmērā <i>répondant au salaire de combien de jours</i>						
No līdz						
de à						
Vienr. pab. <i>Subv. de 1 fois</i>						
No Ls līdz Ls						
De Ls à Ls						
30,— 150,—						
Pabalsti apbedīšanai: <i>Allocation funéraire:</i>						
pieaugušiem adultes	33	30,—	150,—	32	20,—	120,—
bērniem enfants	33	15,—	150,—	32	15,—	100,—

Pabalsti.

Subvention.

Pabalstu izsniegšana dalībniekiem noteikumos par slimo kasēm paredzēta slimības gadījumos, dzemdību gadījumos un nāves gadījumos.

Slimības gadījumos naudas pabalsts izsniedzams 60—90% no pilnas algas apmēra, sākot ar 4. dienu, bet ar slimo kases lēmumu arī agrāk, līdz izveseļošanās dienai, bet ne ilgāk kā 26 nedēļas (ja slimība atkārtojas — ne ilgāk kā 30 ned. gadā).

Dzemdību gadījumā dalībnieci izsniedzams naudas pabalsts pilnas darba algas apmērā, bet ne mazāk par T. L. M. nosacīto vienkāršas strādnieces vidējo darba algu, 4 nedēļas pirms un 8 nedēļas pēc dzemdībām. Bez tam slimo kase var izsniegt kases dalībnieci-mātei papildu pabalstu līdz 1/4 darba algas apmēram bērna barošanai 8 mēnešu laikā no bērna piedzimšanas.

Dalībnieka nāves gadījumā vienreizēju naudas pabalstu izsniedz 30—50 kārtējā mirušā dalībnieka dienas algas apmērā.

Pabalstu izsniegšanu ģimenes locekļiem un izsniedzamā pabalsta lielumu nosaka katra slimo kase saskaņā ar saviem statūtiem.

Kādas pabalstu normas pastāvējušas pēdējos divos gados, redzam no nākošās tabulas.

Visas slimo kases 1936. g. sniegušas šādus pabalstus: pabalstus kases dalībniekiem, kā ģimenes apgādniekiem, tā vientuļiem, ārstēties mājās un slimnīcās; pabalstus dalībniecēm dzemdētājām — dzemdību gadījumos un pabalstus apbedīšanai dalībnieku nāves gadījumos.

Pabalstus dalībniekiem ārstēties sanātorijās paredzējušas 34 slimo kases, ārstēties kūrviētās — 31 slimo kase, pabalstus ārstēties atpūtas namos paredzējušas izsniegt 23 kases, zīdīšanas pabalstus 30 kases un pabalstus izolācijas gadījumos 22 kases.

Pabalstus ģimenes locekļiem paredzējušas izsniegt: ģimenes locekļu nāves gadījumos 32 kases, pabalstus dzemdību gadījumos 29 kases un zīdīšanas pabalstus — 24 kases.

Pabalstu normas dalībniekiem dažādas, atkarībā no ārstēšanās veida un tā, vai pabalstamais dalībnieks ir ģimenes apgādnieks, vai vientuļis; pēdējiem pabalstu normas lielākā daļā slimo kasu zemākas.

Pabalstu dalībniekiem maksā: ar 4. dienu — 14 slimo kases, ar 3. dienu — 15 slimo kases, ar 2. dienu — 5 slimo kases, bet ar 1. dienu — 1 slimo kase.

Pabalstu normas ārstēties mājās svārstījušas dalībniekiem — ģimenes apgādniekiem 60—80% apmērā no dienas algas, bet lielākā vairumā slimo kasu (32 kasēs) tās bijušas 70—80% no algas; dalībniekiem-vientuļiem 60—80% no dienas algas, bet vairumam kasu (30 kasēs) 70—80% no algas.

Pabalsti ārstēties slimnīcās dalībniekiem — ģimenes apgādniekiem izsniegti 50—75% no algas, bet lielākā daļā kasu (34 kasēs) no 50—70%; vientuļiem šie pabalsti izsniegti 10—60% algas apmērā, bet visbiežāk (23 kasēs) 25—40% apmērā.

Pabalstu normas ārstēties sanātorijās svārstījušas: dalībniekiem — ģimenes apgādniekiem no 45—75%, bet visbiežāk (31 kasē) 50—70% no algas, vientuļiem 10—70%, bet visbiežāk (24 kasēs) 25—40% no algas.

Ārstēties atpūtas namos pabalstu normas bijušas: dalībniekiem — ģimenes apgādniekiem 25—80%, bet vairumam kasu (20 kasēs no 23 kasēm, kas šādus pabalstus paredz) 50—70%, vientuļiem 10—75%, bet vairumam kasu (14 kasēs no 23) 25—50%.

Pabalsti ārstēties kūrviētās paredzēti dalībniekiem — ģimenes apgādniekiem 60—80% no algas, vientuļiem — 25—75%, bet visbiežāk (27 kasēs) 60—75% no algas.

Dzemdību gadījumos dalībniecēm-dzemdētājām tiesība uz pabalstu pilnas algas apmērā 4 nedēļas pirms un 8 nedēļas pēc dzemdībām.

Pabalsti zīdīšanai un izolācijas gadījumos atsevišķās kasēs uzrāda lielas atšķirības, pirmie svārstījušies 5—25% no dalībnieces algas, pēdējie — 40—80% no algas.

Dalībnieka nāves gadījumā izsniegts apbedīšanas pabalsts 30—50 dienas algu apmērā.

Pabalsti 1936. g. izsniegti:

Dalībniekiem:	
a) Slimības gadījumos:	
ārstēties mājās — par	933.265 dienām
ārstēties slimnīcās — „	240.477 „
ārstēties sanātorijās — „	56.924 „
ārstēties atp. namos un veselības uzlabošanai — „	13.401 „
ārstēties kūrortos — „	27.360 „

Kopā par 1.271.427 dienām

b) Dzemdību gadījumos — par 2.692 dzemdībām
 c) Apbedīšanas gadījumos — „ 1.181 nāves gadījumu
 d) Zīdīš. pab. — kopsummā Ls 198.210,81 (par gad. skaitu ziņu trūkst)

e) Pab. izolāc. gad. — kops. „ 2.409,52

Ģimenes locekļiem:

a) Dzemdību gadījumos — par 2.748 dzemdībām
 b) Zīdīš. pab. — kopsummā Ls 157.244,53
 c) Apbedīšanas gadījumos — 1.595 ģim. loc. nāves gad.

Saņemtā pabalsta apmērus caurmērā visās slimokasēs 1936. g. redzam no šādiem skaitļiem:

Dalībnieku pabalsti:

Ārstēties mājās — par 1 pabalsta dienu . . .	Ls 2,49
Ārstēties slimnīcā — par 1 pabalsta dienu . . .	„ 1,34
Ārstēties sanātorijā — par 1 pabalsta dienu . . .	„ 1,49
Dzemdību gadījumos — caurmērā 1 dzemdētājai . . .	„ 198,72
Zīdīšanas pabalsts — caurmērā 1 dzemdētājai . . .	„ 73,63
Apbedīšanas gadījumos — caurmērā uz 1 mirušo . . .	„ 129,45

Ģimenes locekļu pabalsti:

Dzemdību gadījumos — caurmērā 1 dzemdētājai . . .	„ 33,58
Zīdīšanas pabalsts — caurmērā uz 1 dzemdētāju . . .	„ 57,22
Apbedīšanas pabalsts — caurmērā uz 1 mirušo . . .	„ 55,43

Ja turpretim visas pabalsta summas aprēķina uz vienu dalībnieku resp. ģimenes locekli, par pabalstu apmēriem iegūstam sekojošā tabulā uzrādītos skaitļus:

No slimokasēm saņemtie pabalsti (latos).

Subventions touchées des caisses-maladie (en lats).

	1935. g.	1936. g.
Dalībnieku pabalsts — uz 1 dalībn.	18,76	20,52
Subvention par membre d. c.		
Ģimenes loc. pab. — uz 1 ģim. loc.	2,64	2,85
Subvention par membre d. fam.		
Pabalsts caurmērā uz 1 dalībnieku	20,43	22,36
Subvention moyenne par membre d. c.		

Dalībnieku saņemtais pabalsts, aprēķinot to uz vienu dalībnieku, 1936. gadā iznāk Ls 20,52 jeb par 9,38% augstāks nekā iepriekšējā gadā.

Ģimenes locekļu saņemtais pabalsts uz katru ģim. locekli iznāk Ls 2,85.

Aprēķinot visus slimo kasu izsniegtos pabalstus (kā dalībniekiem, tā ģimenes locekļiem) uz vienu dalībnieku, iegūstam pabalsta caurmēru 1936. g. Ls 22,36, kas par 9,45% augstāks nekā 1935. gadā (Ls 20,43).

Slimokasu līdzekļi.

Moyens des caisses-maladie.

Šai nodaļā apskatīsim, no kā sastādās slimo kasu ieņēmumi, kā ieņēmumi izlietoti, slimo kasu mantas (bilance) un budžetu izpildījumus.

Slimo kasu ieņēmumi. Slimo kasu ieņēmumi sastādās no:

- dalībnieku iemaksām,
- darba devēju iemaksām un piemaksām,
- valsts piemaksām un
- citiem ieņēmumiem (ienākumi no slimo kasu īpašumiem, ziedojumiem, soda naudām u. c.).

Kases dalībnieku iemaksu apmēru saskaņā ar noteikumiem par slimo kasēm nosaka slimo kase, pie kam iemaksa var svārstīties 1—2% no algas. Bet slimo kasu statūtos var paredzēt arī katra atsevišķa darbinieka iemaksu apmēru noteikšanu pēc kategorijām, nepiemērojot nosacījumus par šo iemaksu aprēķināšanas procentu attiecībā pret algu.

Tie slimo kasu dalībnieki, kuŗu alga nesasniedz vienkārša darba strādnieka vidējo algu, ko pusgadu uz priekšu nosaka Tautas labklājības ministrija, no iemaksām atsvabināti.

Darba devējs maksā: a) iemaksu pie kases dalībnieku iemaksām tādos pašos apmēros kā dalībnieks, t. i. 1—2% no darbinieka algas,

- b) iemaksu darbinieku ārstēšanas izdevumu segšanai 2% no darbinieku algas un
- c) dalībnieku iemaksas daļu (1—2%), ja pēdējā alga nesasniedz vienkārša darba strādnieka vidējo algu.

Šis vienkārša strādnieka dienas algas normas iemaksām slimo kasē 1936. gadā bija šādas:

	Vidzemē, Kurzemē un Zemgalē		Latgalē	
	Dienā	Mēnesī	Dienā	Mēnesī
Dzelzc. strādniekiem . . .	2,—	50,—	2,—	50,—
Pārējiem strādņ.	2,40	60,—	2,—	50,—
Strādniecēm	1,60	40,—	1,20	30,—
Mazg. un pusaudžiem . . .	1,20	30,—	1,20	30,—

Valsts piemaksas slimo kasēm 1930. gadā bija noteiktas tādos pašos apmēros kā darba devēja piemaksas (neskaitot iemaksas ārstēšanai), t. i. 1—2% no darbinieku algas. No 1933. g. 1. maija valsts piemaksas slimo kasēm noteiktas uz 1,5% no tās summas, no kādas jāmaksā piemaksas darba devējam. Ar 1937. g. 1. aprīli valsts kopējo piemaksu apmērs atstāts tāds pats — 1,5% no visu slimo kasu dalībnieku izpeļņas kopsummās, bet grozītas izsniedzamās piemaksas atsevišķām slimo

kasēm. Pēdējām izsniedzamo procentuālo apmēru noteic atkarībā no vidējās dalībnieku izpeļņas attiecīgā slimo kasē. Ja dalībnieku vidējā izpeļņa ir:

Ls 40,— līdz Ls 60,— mēn. — valsts piem.	1,8%
„ 60,01 līdz „ 70,— mēn. — valsts piem.	1,5%
„ 70,01 līdz „ 80,— mēn. — valsts piem.	1,4%
„ 80,01 līdz „ 90,— mēn. — valsts piem.	1,3%
„ 90,01 līdz „ 110,— mēn. — valsts piem.	1,2%
„ 110,01 līdz „ 120,— mēn. — valsts piem.	1,1%
„ 120,01 līdz „ 140,— mēn. — valsts piem.	1,0%
„ virs „ 140,— mēn. — valsts piem.	0,9%

Visas slimo kases 1936. g. izmantojušas maksimālās iemaksu un piemaksu normas, un tais gadījumos, ja slimo kases pārzina arī darbinieku ārstēšanu (ārstēšanu slimo kasēm nav nodevuši dažī valsts autonomie uzņēmumi), maksājumu samērs šāds:

- dalībnieki — 2,0% no algas (ja darbin. alga nesasniedz zin. minimumu — 0%)
- darba devēji — 4,0% no algas (ja darbin. alga nesasniedz zin. minimumu — 6%)
- valsts — 1,5% no algas
- Kopā — 7,5% no algas

Slimo kasu kopienēmumi pēc ieņēmumu grupām redzami sekojošā tabulā:

Slimo kasu kopienēmumi 1935. un 1936. gadā.
Recettes des caisses-maladie en 1935 et en 1936.

	1935. g.		1936. g.	
	Ls	Uz 1 dalībn. Par membre de caisse	Ls	Uz 1 dalībn. Par membre de caisse
Dalībnieku un darba devēju iemaksas un piemaksas	11.089.622,27	64,37	11.899.407,96	65,07
Contrib. des membres de caisse et des patrons et paiement en sus				
Valsts piemaksas <i>Subside de l'Etat</i>	2.815.124,17	16,34	3.029.061,66	16,56
Ārstēšanas piemaksas no: <i>Paiements en sus p. traitement:</i>				
a) dalībniekiem <i>membres de caisse</i>	633.650,36	3,68	680.284,65	3,72
b) ģimenes locekļiem <i>membres de famille</i>	531.968,59	3,09	543.049,92	2,97
Pārējie ieņēmumi <i>Autres recettes</i>	618.343,39	3,59	727.831,31	3,98
Kopā <i>Total</i>	15.688.708,78	91,07	16.879.635,50	92,30

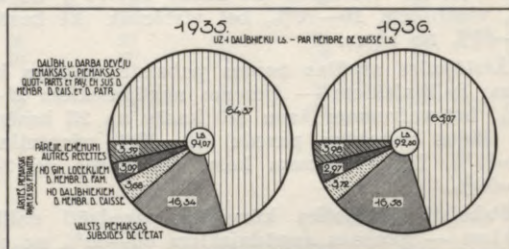
Ieņēmumu grupējumā slimo kasu iesūtītos pārskatos trūkst dalījuma, cik saņemts dalībnieku iemaksu atsevišķi un kādi bijuši darba devēju kārtējie maksājumi (piemaksas un iemaksas), kamdē arī tabulā visi šie maksājumi uzrādīti kopā. Dalībnieku un darba devēju kārtējie maksājumi slimo kasēm (neatskaitot summas, kas pēc to saņemšanas ieskaitītas rezervēs kapitālā — 5% no maksājumu kopsummās) 1936. gadā sasniedz Ls 11.899.407,96; šī summa par 7,3% lielāka nekā attiecīgā summa 1935. gadā.

Valsts piemaksas 1936. gadā sastāda Ls 3.029.061,66 jeb par 7,6% vairāk nekā iepriekšējā gadā.

Palielinājušās arī dalībnieku un ģimenes locekļu piemaksas par saņemto ārstniecisko palīdzību uz Ls 1.223.334,57 jeb par 4,95%.

Pārējie ieņēmumi 1936. gadā bijuši Ls 727.831,31 jeb par 17,7% lielāki nekā 1935. g. No šiem ieņēmumiem bijuši: uzņēmumu un nekustamu īpašumu peļņa — Ls 343.707,51, kapitālu augļi — Ls 144.259,27, dažādas iemaksas un piemaksas — Ls 111.395,22, soda naudas — Ls 103.513,37 un citi sīkāki ieņēmumi — Ls 24.955,94.

Apskatot ieņēmumu savstarpējo sadalījumu, redzam, ka 1936. gadā dalībnieku un darba devēju iemaksas un piemaksas sastāda 70,5% (1935. g. 70,7%) no visu slimo kasu ieņēmumu kopsummās, valsts piemaksas 17,9% (17,9%), dalībnieku un ģimenes locekļu atmaksas par ārstēšanu 7,3% (7,4%) un pārējie ieņēmumi 4,3% (4,0%).

Slimo kasu ieņēmumi 1935. un 1936. g. uz 1 dalībnieku (latos).

Recettes des caisses-maladie en 1935 et en 1936 par membre (en Ls).

Slimo kasu izdevumi.

- Slimo kasu līdzekļi izlietojami:
- a) kases tekošo izdevumu segšanai (ārstnieciskai palīdzībai, pabalstiem, pārvaldes izdevumiem u. c.),
  - b) rezerves kapitāla uzkrāšanai un
  - c) vecuma apdrošināšanas fonda uzkrāšanai.
- Rezerves fondā ieskaita: 5% no visām darbinieku un darba devēju iemaksām un piemaksām, soda naudas, kas uzlikta darba devējiem (par maksājumu neizdarīšanu laikā) un dalībniekiem (par kases noteikumu pārkāpšanu), kases gada operāciju atlikumus un ziedojumus, kuŗu izlietošanu ziedotāji nav norādījuši.

Vecuma apdrošināšanas fondā bija jāieskaita sākot ar likuma par vecuma un invaliditātes apdrošināšanas spēkā stāšanos — pirmā un otrā gadā 12,5%, trešā — 25%, pēc tam 50% no valsts piemaksām slimo kasēm. Pēc 1937. g. 8. maija pārgrozījumiem noteikumos par slimo kasēm, vecuma apdrošināšanas fonds, kas pastāv pie Tautas

labklājības ministrijas, sastādās: no atskaitījumiem no valsts piemaksām slimo kasēm $\frac{1}{6}$ apmērā, citiem ar likumu noteiktiem atskaitījumiem, ziedojumiem un procentiem par atskaitījumu summu noguldījumiem.

Slimo kasu kopējie izdevumi šādi:

Slimo kasu kopizdevumi 1935. un 1936. gadā.
Dépenses des caisses-maladie en 1935 et en 1936.

	1935. g.		1936. g.	
	Ls	Uz 1 dalīb. Par membre de caisse Ls	Ls	Uz 1 dalīb. Par membre de caisse Ls
Ārstēšana: Traitement médical:				
dalībniekiem <i>des membres de caisse</i>	6.224.761,31	36,13	7.021.563,70	38,39
ģimenes locekļiem <i>des membres de famille</i>	3.051.300,16	17,71	3.392.168,88	18,55
Pabalsti: Subventions:				
dalībniekiem <i>aux membres de caisse</i>	3.231.953,82	18,76	3.751.943,74	20,52
ģimenes locekļiem <i>aux membres de famille</i>	287.636,44	1,67	337.943,99	1,85
Pārvaldes izdevumi <i>Dépenses administratives</i>	1.371.261,08	7,96	1.408.094,93	7,70
Pārējie izdevumi <i>Autres dépenses</i>	178.980,61	1,04	169.752,50	0,93
Kopā Total	14.345.893,42	83,27	16.081.467,74	87,94
Rezerves kapitālam: Du capital de réserve:				
Gada laikā <i>Pendant l'année</i>				
5% atskaitījumi <i>5% de déduction</i>	559.959,60	3,26	597.363,87	3,27
soda naudas <i>amendes</i>	107.315,62	0,62	103.513,37	0,56
citi <i>autres</i>	—	—	3.292,62	0,02
Gada beigās — atlikums <i>A la fin de l'année — solde</i>	675.540,14	3,92	93.997,90	0,51
Pavisam Total général	15.688.708,78	91,07	16.879.635,50	92,30

No slimo kasu visu līdzekļu — Ls 16.879.635,50 kopsomas 1936. gadā rezerves kapitāla uzkrāšanai izlietoti Ls 798.167,76 jeb 4,7%. Pārējie Ls 16.081.467,74 jeb 95,3% izlietoti tekošo izdevumu segšanai (ricības kapitāls).

No pēdējiem izdevumi dalībnieku un ģimenes locekļu ārstēšanai 1936. g. bijuši Ls 10.413.732,58 jeb par 12% lielāki nekā 1935. gadā; izdevumi dalībnieku un ģimenes locekļu pabalstiem bijuši Ls 4.089.887,73 jeb par 16% lielāki nekā gadu iepriekš.

Pieauguši arī pārvaldes izdevumi no Ls 1.371.261,08 1935. gadā uz Ls 1.408.094,93 1936. g. jeb par 2,7%.

Pārējie izdevumi pēdējā gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, samazinājušies par 5,2%.

Teškošo izdevumu (ricības kapitālu) atsevišķo izdevumu grupu samērs 1936. gadā bijis šāds: izdevumi ārstēšanai 64,7% (1935. gadā 64,7%), izdevumi pabalstiem — 25,4% (24,5%), pārvaldes izdevumi — 8,8% (9,6%) un pārējie izdevumi — 1,1% (1,2%).

Tālāk apskatīsim no kā sastādās ārstēšanas izdevumi, kā sadalās izsniegtie pabalsti un kā sastādās pārvaldes izdevumi.

Slimo kasu izdevumi dalībnieku un ģimenes locekļu ārstēšanai (latos).

Dépenses des caisses-maladie pour traitement médical des membres de caisse et des membres de famille (en lats).

	1936.			1935. Pavisam Total
	Dalībniekiem Aux membres de caisse	Ģim. locekļiem Aux membres de famille	Pavisam Total	
Ārstu honorāri <i>Honoraires d. médecins</i>	1.271.149,73	678.969,30	1.950.119,03	1.818.036,98
Vecmāšu honorāri <i>Honoraires des sages-femmes</i>	11.686,24	20.737,71	32.423,95	31.417,29
Zāles <i>Médicaments</i>	1.711.528,45	703.872,62	2.415.401,07	2.225.724,19
Medicīniskie palīg līdzekļi <i>Moyens médicaux auxiliaires</i>	61.146,19	15.647,29	76.793,48	65.331,98
Slimnīcas un klīnikas: <i>Hôpitaux et cliniques:</i>	1.747.691,74	837.672,02	2.585.363,76	2.200.793,69
a) slimību gadījumos <i>en cas de maladie</i>	1.603.316,54	717.730,71	2.321.047,25	1.985.624,92
b) dzemdību gadījumos <i>en cas d'accouchement</i>	144.375,20	119.941,31	264.316,51	215.168,77
Speciālā ārstēšana: <i>Traitement spécial:</i>	880.590,28	325.953,93	1.206.544,21	1.044.980,10
a) sanātorijās <i>d. l. sanatoriums</i>	354.492,73	183.432,64	537.925,37	448.181,10
b) atpūtas namos <i>d. l. maisons de récréation</i>	62.782,35	5.428,95	68.211,30	79.468,03
c) balneoloģiskā ārstēšana <i>traitement balnéologique</i>	167.838,32	31.142,88	198.981,20	161.492,59
d) fizikālā terapija <i>traitement physico-thérapeutique</i>	295.476,88	105.949,46	401.426,34	355.838,38
Speciālā izmeklēšana <i>Examen médical spécial</i>	228.015,77	84.735,23	312.751,—	258.495,16
Zobu ārstēšana <i>Traitement des dents</i>	680.679,60	286.425,60	967.105,20	839.710,86
Ārstēšana ambulancēs <i>Traitement ambulatoire</i>	386.254,29	110.463,01	496.717,30	520.683,04
Bērnu vasaras kolonijas <i>Colonie d'enfants p. l'été</i>	—	124.623,90	124.623,90	115.056,24
Bērnu novietošana laukos <i>Placement des enf. à la campagne</i>	—	186.290,91	186.290,91	111.343,90
Slimo transports <i>Transport de malades</i>	42.821,41	16.777,36	59.598,77	44.488,04
Kopā Total	7.021.563,70	3.392.168,88	10.413.732,58	9.276.061,47
		Kopā Total	1934. g.	9.602.035,26
			1933. g.	8.942.849,09
			1932. g.	8.820.992,15
			1931. g.	11.045.817,34
			1930. g.	10.711.414,49

Slimo kasu izdevumos ārstēšanai 1936. gadā vislielāko summu sastāda ārstēšana slimnīcās un klīnikās — 24,8% no ārstēšanas izdevumu kopsummas (dalībnieku ārstēšanas izdevumos 24,9% no šo izdevumu kopsummas, ģimenes locekļu — 24,7%). Izdevumiem par ārstēšanu slimnīcās tūlīt seko izdevumi par zālēm, kas sastāda 23,2% (dalībniekiem 24,4%, ģimenes locekļiem 20,8%) no ārstēš. izdevumu kopsummas. Trešajā vietā izdevumu lieluma ziņā nāk izdevumi ārstu honorāriem 18,7% (dalībniekiem 18,1%, ģimenes locekļiem 20,0%); tālāk seko izdevumi speciālai ārstēšanai (galvenā kārtā ārstēšana sanātorijās), kas sastāda 11,6% (dalībniekiem 12,5%, ģimenes locekļiem 9,6%) no ārstēšanas kopizdevumiem un zobu ārstēšana — 9,3% (dalībniekiem 9,7%, ģimenes locekļiem — 8,4%). Pārējie izdevumi ārstēšanai, ieskaitot arī bērnu uzturēšanu kolonijās un novietošanu vasaras atpūtā laukos, aizņem 12,4% (dalībniekiem 10,4%, ģimenes locekļiem 16,5%, tai skaitā izdevumi bērnu uzturēšanai vasaras kolonijās un laukos — 9,2%).

Cik no slimu kasu kopējiem izdevumiem ārstēšanai krit uz dalībnieku, cik uz ģimenes locekļu ārstēšanu, redzam no šādiem skaitļiem.

Izdevumi dalībnieku un ģimenes locekļu ārstēšanai (procentos).

Dépenses pour traitement médical des membres de caisse et des membres de famille.

	Dalībnieku Membres de caisse	Ģim. locekļu Membres de famille	Kopā Total
1930.	65,2	34,8	100,0
1931.	64,3	35,7	100,0
1932.	64,7	35,3	100,0
1933.	65,9	34,1	100,0
1934.	66,2	33,8	100,0
1935.	67,1	32,9	100,0
1936.	67,4	32,6	100,0

Divas trešdaļas no visiem slimu kasu izdevumiem ārstēšanai krit uz dalībnieku ārstēšanu, atlikušā viena trešdaļa — ģimenes locekļu ārstēšanu.

Izdevumi dalībnieku ārstēšanai, procentuāli no visu ārstēšanas izdevumu kopsummas, gadu no

gada palielinājušies, kamēr ģimenes locekļu ārstēšanas izdevumi samazinājušies.

Izdevumi 1936. gadā visos galvenos ārstniecības izdevumu posteņos bijuši lielāki nekā 1935. gadā; tā izdevumi slimnīcām un klīnikām pēdējā gadā lielāki nekā iepriekšējā gadā par apm. 17%, izdevumi zālēm — par 9%, ārstu honorāriem par 7%, izdevumi speciālai ārstēšanai par 15%, zobu ārstēšanai par 15% u. t. t.

Visu ārstēšanas izdevumu kopsumma pēdējā gadā palielinājusies par 12%.

Šis kopizdevumu salīdzinājums divi pēdējos gados tomēr nedod vēl pārskatu par to, vai slimu kases pēdējā gadā ārstniecisko palīdzību dalībniekiem un ģimenes locekļiem sniegušas plašākos apmēros nekā gadu iepriekš, jeb arī ārstnieciskās palīdzības izdevumi pieauguši sakarā ar kasu dalībnieku skaita palielināšanos. Tamdēļ apskatīsim arī izdevumus ārstnieciskai palīdzībai uz vienu kases dalībnieku. Piezīmējams, ka gan arī šie skaitļi nerāda pilnībā dalībnieku un ģimenes locekļu saņemtās ārstnieciskās palīdzības apmērus, jo pārkartojot ārstnieciskās palīdzības sniegšanu, pēdējos gados izdevies samazināt izdevumus, nesamazinot pašu palīdzību.

Izdevumi ārstēšanai (dalībniekiem un ģimenes locekļiem) uz 1 dalībn. (latos).

Dépenses pour traitement médical (des membres de caisse et des membres de famille) par membre (en lats).

	Rīgā	Provincē	Caurmērā En moyenne
1933.	64,87	47,37	59,73
1934.	64,11	47,62	59,39
1935.	57,92	43,86	53,84
1936.	60,20	48,84	56,95

Izdevumi ārstēšanai uz 1 dalībnieku spēju samazināšanos uzrāda 1935. gadā, kad tie, salīdzinot ar 1933. gadu, bijuši par 10% zemāki.

1936. gadā izdevumi ārstēšanai pieauguši, kā Rīgas, tā provinces kasēs, un caurmērā visās kasēs bijuši par 6% lielāki nekā 1935. gadā.

Provinces kasēs ārstēšanas izdevumi, aprēķinot tos uz vienu dalībnieku, zemāki nekā Rīgas kasēs — 1935. gadā par 24%, 1936. gadā par 19%.

Slimo kasu izdevumi dalībn. un ģim. loc. pabalstiem (latos).

Dépenses des caisses-maladie pour subventions aux membres de caisse et aux membres de famille (en lats).

	Dalībniekiem Aux membres de caisse	1936. Ģim. locekļiem Aux membres de famille	Pavisam Total	1935. Pavisam Total
Slimības gadījumos: <i>En cas de maladie:</i>	2.646.277,86	—	2.646.277,86	2.322.822,48
mājās <i>à domicile</i>	2.325.223,54	—	2.325.223,54	2.035.254,92
slimnīcās un klīnikās <i>dans les hôpitaux et les cliniques</i>	321.054,32	—	321.054,32	287.567,56
Dzemdību gadījumos <i>En cas d'accouchement</i>	534.962,07	92.290,64	627.252,71	531.902,01
Zīdīšanai <i>À l'allaitement</i>	198.210,81	157.244,53	355.455,34	253.631,49
Speciālai ārstēšanai: <i>Au traitement spécial:</i>	217.199,69	—	217.199,69	183.089,50
sanātorijās <i>dans les sanatoriums</i>	84.831,25	—	84.831,25	69.080,76
atpūtas namos <i>dans les maisons de récréation</i>	10.339,66	—	10.339,66	16.330,39
balneoloģ. ārstēties <i>traitement balnéologique</i>	72.379,71	—	72.379,71	60.970,20
veselības uzlabošanai <i>à la convalescence</i>	49.649,07	—	49.649,07	36.708,15
Izolācijas gadījumos <i>En cas d'isolation</i>	2.409,52	—	2.409,52	1.087,47
Apbedīšanai <i>Allocations funéraires</i>	152.883,79	88.408,82	241.292,61	227.057,31
Kopā Total	3.751.943,74	337.943,99	4.089.887,73	3.519.590,26
		Kopā Total	1934. g.	3.644.189,70
			1933. g.	3.234.073,57
			1932. g.	3.154.379,60
			1931. g.	4.770.446,31
			1930. g.	5.563.424,24

Ja slimo kasu ārstēšanas izdevumos redzamu vietu ieņēma arī ģimenes locekļu ārstēšana (apm. 1/3 no ārstēšanas izdevumiem), tad pabalstu izdevumos figūrē galvenā kārtā pabalsti dalībniekiem: pēdējie sastāda apmēram 92% no visu izsniegto pabalstu kopsummas.

No visiem slimo kasu izsniegtiem pabalstiem (kā dalībniekiem, tā ģimenes locekļiem) lielākās summas sastāda pabalsti dalībniekiem slimības gadījumos; šie pabalsti ārstējoties mājās 1936. g. sastāda 56,9% no izsniegto pabalstu kopsummas, bet pabalstiem ārstējoties slimnīcās — 7,8%; kopā pabalsti dalībniekiem slimības gadījumos — 64,7%. Otrajā vietā ierindoja pabalsti dzemdību gadījumos (dalībniecēm un dalībnieku ģimenes locekļiem) — 15,3%, tad zīdīšanas pabalsti — 8,7%, apbedīšanas pabalsti 5,9% un citi pabalsti 5,4%. Izdevumi pabalstiem visos galvenos pabalstu posteņos 1936. gadā bijuši lielāki nekā 1935. gadā: pabalstu kopsumma dalībniekiem slimības gadījumos palielinājusies par 14%, dzemdību gadījumos par 18%, zīdīšanas pabalsti par 40%, apbedīšanas pabalsti par 6% un pabalsti speciālai ārstēšanai par 19%. Visu pabalstu kopsumma 1936. g. palielinājusies par 16%.

Aprēķinot izsniegtās pabalstu summas uz 1 dalībnieku, dabūjam šādus skaitļus:

Izdevumi pabalstiem (dalībniekiem un ģimenes locekļiem) uz 1 dalībnieku (latos).

Dépenses pour subventions aux membres de caisse et aux membres de famille — par membre (en lats).

	Rīgā	Provincē	Caurmērā En moyenne
1933.	23,80	16,32	21,60
1934.	24,85	16,79	22,54
1935.	22,37	15,69	20,43
1936.	24,35	17,41	22,36

Izdevumi pabalstiem pieminēto gadu rindā nedaudz samazinājušies 1935. gadā (salīdzinot ar 1933. gadu par 5%), bet izsniegtie pabalsti 1936. gadā, kā dalībniekiem, tā ģimenes locekļiem, lielāki nekā 1933. gadā caurmērā par 4%.

Pabalstu summas uz 1 dalībnieku provincē visos gados zemākas nekā Rīgā; tieši pēdējā — 1936. gadā — pabalstu summa uz 1 dalībnieku provincē par 28,5% zemāka nekā pabalsts Rīgā.

Slimo kasu pārvaldes izdevumi iesūtītos pārskatos nav stingri grupēti pēc izdevumu veidiem; tā pārskatā parādīti īpaši izdevumi statistikai, kuŗos ietilpst kā algas statistiķiem, tā arī pārējie izdevumi sakarā ar slimo kasu statistiku; bez tam dažas summas pārskaitītas vēlāk uz kases ārstniecības iestādēm. Šo iemeslu dēļ nevar dabūt pilnīgu pārskatu par pārvaldes izdevumu sadalīšanos pēc atsevišķiem izdevumu veidiem, bet gan tikai sadalījumu, kāds figūrē slimo kasu iesūtītos pārskatos. Pēc šī sadalījuma galvenais slimo kasu pārvaldes izdevumu postenis ir atalgojumi slimo kasu darbiniekiem, kas sastāda 76,9% no pārvaldes izdevumu kopsummas (darbinieku skaitu un to algu likmes skat. šīs grāmatas nodaļā „Publisko iestāžu darbinieki“). Saimniecības izdevumi sastāda 19,0%, bet izdevumi statistikai 4,1%.

Slimo kasu pārvaldes izdevumi 1936. gadā (latos). *Dépenses administratives des caisses-maladie en 1936 (en lats).*

	Pavisam Total	Uz 1 dalībnieku Par membre de caisse
Atalgojumi: <i>Rétributions:</i>	1.149.382,89	6,28
a) algas <i>salaires</i>	1.068.272,49	5,84
b) darbin. apdroš. <i>assurance d. travail.</i>	81.110,40	0,44
Saimniec. izdevumi: <i>Dépenses econom.:</i>	283.977,99	1,55
a) kancel. izdev. <i>dépenses de cancell.</i>	106.473,25	0,58
b) komandējumi un ceļa izdevumi <i>détachements et frais de voyage</i>	32.731,23	0,18
c) ēku un telpu uzturēšana	81.368,66	0,44
<i>entretien des bâtiments et des locaux</i>		
d) inventāra apdrošināšana un remonts <i>assurance et réparation de l'inventaire</i>	32.979,36	0,18
e) pārējie izdevumi <i>autres dépenses</i>	30.425,49	0,17
Izdev. statistikai <i>Dépenses pour la statist.</i>	61.274,33	0,34
Kopā Total	1.494.635,21	8,17
Pārskaitīts kases ārstniecības iestādēm <i>Transposé aux institutions de traitement médical des caisses</i>	86.540,28	0,47
Kopā Total	1.408.094,93	7,70

Aprēķinot slimo kasu pārvaldes izdevumus uz vienu slimo kases dalībnieku, dabūjam šādus skaitļus:

Slimo kasu pārvaldes izdevumi uz 1 dalībnieku (latos).

Dépenses administratives des caisses-maladie — par membre (en lats).

	Rīgā	Provincē	Caurmērā En moyenne
1933.	10,84	9,10	10,33
1934.	9,87	8,37	9,44
1935.	8,19	7,38	7,96
1936.	7,92	7,14	7,70

Slimo kasu pārvaldes izdevumi, rēķinot uz 1 dalībnieku, gadu no gada samazinājušies, un 1936. gadā pārvaldes izdevumi bija jau par 25% zemāki nekā 1933. gadā. Tieši pēdējā gadā pārvaldes izdevumi, caurmērā ņemot, samazinājušies par 3%. Pārvaldes izdevumi uz 1 dalībnieku provinces kases 1936. gadā bijuši par 9,8% zemāki nekā Rīgas kases.

Slimo kasu pārējie izdevumi, kas 1936. gadā bijuši pavisam Ls 169.752,50, sastādās šādi: nekustamu īpašumu ekspluatācijas izdevumi Ls 88.051,39 (jeb 51,9% no pārējo izdevumu kopsummas), izdevumi slimo kasu apvienotajām organizācijām un kultūrālie izdevumi — Ls 50.215,30 (29,6%), zaudētās iemaksas un piemaksas Ls 14.479,16 (8,5%) un citi izdevumi — Ls 17.006,65 (10,0%).

1936. gadā nesāņemtās iemaksas un piemaksas zaudējumos norakstījusi 21 kase (iepriekšējā gadā arī 21 kase); norakstītās iemaksas un piemaksas atsevišķās kases svārstījušās no Ls 22,53 līdz Ls 3.225,41.

Nākošā tabulā redzam slimo kasu budžetu izpildījumu, kā arī darbības rezultātu. Pēdējais parādās kā atlikums gada beigās, kas piešķirts rezerves kapitālam, vai arī kā iztrūkums, kas segts no rezerves kapitāla.

Rīgas slimu kasēs 1936. gada faktiskie ieņēmumi (Ls 12.886.978,93) pārsniedz budžetā paredzētos ieņēmumus (Ls 11.906.351,89) par Ls 980.627,04 jeb 8,2%. Faktiskie ieņēmumi pārsniedz paredzētos ieņēmumus visos posteņos, izņemot „citus ieņēmumus“.

Pretil palielinātiem ieņēmumiem, Rīgas slimu kasēs pieauguši arī (sakarā ar lielāku kases dalībnieku un ģimenes locekļu skaitu) izdevumi ārstēšanai un pabalstiem; šie izdevumi (Ls 11.034.616,47) pārsniedz paredzētos izdevumus (Ls 10.204.643,37) par Ls 829.973,10 jeb 8,1%.

Izdevumu pieaugums tomēr ievērojami zemāks nekā ieņēmumu pieaugums. Pieskaitot šai diferencei vēl ietaupījumus pārvaldes izdevumos (Ls 40.579,74) un pārējos izdevumos (Ls 1.559,49), redzam, ka Rīgas slimu kases 1936. gadā strādājušas ar Ls 140.234,49 atlikumu, kas gada beigās pieskaitīts rezerves kapitāliem, neieskaitot šai summā jau gada laikā rezerves kapitālos uzkrātos Ls 533.644,46. Ar atlikumu darbojušās 13 Rīgas kases, kamēr 4 kases izlietojušas rezerves kapitālu rīcības kapitāla trūkuma gadījumā.

Provincēs slimu kasēs 1936. gada faktiskie ieņēmumi (Ls 3.992.656,57) pārsniedz budžetā paredzētos ieņēmumus (Ls 3.582.089,34) par Ls 410.567,23 jeb 11,5%, pie kam faktiskie ieņēmumi pārsniedz budžetā paredzētos visos ieņēmumu posteņos.

Arī faktiskie izdevumi provincēs kasēs pār-

sniezd paredzētos izdevumus ārstēšanas un pabalstu izdevumu posteņos kopsummā par Ls 445.632,74; sevišķi pieauguši izdevumi ģimenes locekļu ārstēšanai un pabalstiem (provincēs kasēs šie izdevumi pārsniedz budžetā paredzētos par 15,8%, kamēr Rīgas slimu kasēs tikai par 7,2%). Sakarā ar pastiprinātiem izdevumiem ārstēšanai un pabalstiem, provincēs slimu kasēs izdevumi, salīdzinot ar budžetā paredzētiem, pieauguši vairāk nekā ieņēmumi tai pašā laikā, un, neskatoties uz Ls 11.623,26 ietaupījumu pārvaldes izdevumos, gala rezultātā provincēs slimu kases 1936. gadā noslēgušas darbību ar Ls 46.236,59 iztrūkumu: 10 provincēs slimu kases darbojušas ar atlikumu, 8 provincēs kases izlietojušas rezerves kapitālu tekošo izdevumu segšanai, pie kam 4 šādās kasēs rezerves kapitāls tekošo izdevumu segšanai izlietots lielākā mērā nekā pieaudzis tekošā gadā no ieskaitītām regulārām iemaksām un soda naudām.

Rīgas un provincēs slimu kases kopā 1936. gada gala rezultātā uzrāda atlikumu Ls 93.997,90 (Rīgas kasēs atlikums Ls 140.234,49 minus iztrūkums provincēs kasēs Ls 46.236,59). No visām 35 slimu kasēm ar atlikumu darbojušās 23 kases, rezerves kapitālu tekošo izdevumu segšanai izlietojušas 12 kases.

Slimo kasu mantas stāvokļa raksturošanai minēsim beigās vēl slimu kasu kopbilanci.

Slimo kasu kopbilance uz 1. janvāri (latos).

Bilan général des caisses-maladie au 1. janvier (en lats).

	1933.	1936.	1937.
Aktīvs — Actifs:			
1. Kase <i>Encaisse</i>	147.797,44	159.927,88	138.833,99
2. Noguldījumi (iesk. tek. r-nus un vērtspapirus)	807.296,78	2.756.920,91	3.595.084,34
<i>Dépôts (y compris comptes-courants et titres de valeur)</i>			
3. Dalības nauda kopuzņēmumos <i>Quotes-parts aux entreprises communes</i>	913.518,40	1.072.524,23	1.137.158,97
4. Inventārs <i>Inventaire</i>	1.621.854,98	1.796.070,87	1.923.160,77
5. Nekustami īpašumi <i>Immeubles</i>	3.149.891,45	3.376.120,60	3.289.686,45
6. Iemaksu un piemaksu maksātāji	3.403.576,59	2.773.182,36	2.916.074,18
<i>Déposants des versements et des paiements en sus</i>			
7. Iestādes un personas (debitori) <i>Débiteurs</i>	521.946,03	488.071,89	646.918,52
8. Pārvaldes izdevumi <i>Dépenses administratives</i>	26.469,06	21.584,33	29.545,22
9. Kases ārstniec. iestādes <i>Institutions du traitement médical des caisses</i>	122.264,75	179.860,61	230.695,31
10. Īpašumu ekspluatācija <i>Exploitation des propriétés</i>	17.230,91	25.764,24	24.710,61
11. Pārējie aktīvi <i>Autres actifs</i>	87.741,94	11.820,62	47.414,49
Kopā <i>Total</i>	10.819.588,33	12.661.848,54	13.979.282,85
Pasīvs — Passifs:			
1. Rezerves kapitāls <i>Capital de réserve</i>	7.462.310,14	9.196.631,—	9.961.729,64
2. Iestādes un personas (kreditori) <i>Créditeurs</i>	1.899.719,96	1.583.721,71	2.010.199,59
3. Īpašumu amortizācija <i>Amortissement des propriétés</i>	982.891,—	1.399.571,34	1.520.308,28
4. Bezdarba fonds <i>Fonds de chômage</i>	375.695,52	481.924,49	487.045,34
5. Pārējie pasīvi <i>Autres passifs</i>	98.971,71	—	—
Kopā <i>Total</i>	10.819.588,33	12.661.848,54	13.979.282,85

Slimo kasu kopbilance uz 1937. g. 1. janvāri bija Ls 13.979.282,85 jeb par apm. 10% lielāka nekā uz 1936. g. 1. janvāri.

Lielākais postenis kopbilances aktīvā uz 1937. g. 1. janv. — noguldījumi, tekoši rēķini un vērtspapīri, kas ir Ls 3.595.084,34 jeb 25,7% no aktīva kopsummas (1936. g. 1. janvārī — 21,8%); šis aktīva postenis 1936. gadā palielinājies par apm. 30%. Otrajā vietā kapbilances aktīvā stāv debitori (1936. g. 1. janv. debitori pirmajā vietā), galvenā kārtā iemaksu un piemaksu maksātāji. Debitoru uz 1937. g. 1. janvāri bijis par Ls 3.562.992,70, kas sastāda 25,5% no aktīva kopsummas (uz 1936. g. 1. janv. — 25,8%); debitoru postenis gada laikā pieaudzis par 9,3%.

Trešajā vietā nāk slimu kasu nekustami īpašumi, kas ar Ls 3.289.686,45 aizņem 23,5% bilances

aktīvā (1936. g. 1. janv. 26,7%); nekustamu īpašumu postenis pēdējā gadā samazinājies par apm. 3%.

Inventārs kopbilancē uz 1937. g. 1. janv. bijis par Ls 1.923.160,77, kas sastāda 13,8% no aktīva kopsummas (1936. g. 1. janv. 14,2%), bet visi citi pārējie aktīvi Ls 1.608.358,59 jeb 11,5% (11,5%).

Kopbilances pasīvā lielākais postenis — rezerves kapitāls, kas uz 1937. g. 1. janvāri bijis Ls 9.961.729,64 jeb 71,2% no pasīva kopsummas (1936. g. 1. janvārī 72,6%); rezerves kapitāls gada laikā palielinājies par Ls 765.098,64 (no rīcības kapitāla pieskaitīti Ls 798.167,76, bet no rezerves kapitāla norakstīti Ls 33.069,12) jeb 8,3%.

Slimo kasu kreditori uz 1937. g. 1. janv. bijuši par Ls 2.010.199,59 jeb 14,4% (12,5%); kreditoru kopsumma pēdējā gadā pieaugusi par apm. 27%.

Ipašumu amortizācija uzrāda Ls 1.520.308,28 jeb 10,9% (11,1%); šis postenis gada laikā palielinājies par apm. 9%.

Bezdarba fonds bijis Ls 487.045,34 jeb 3,5% (3,8%) no pasīva kopsummas, bezdarba fonds 1936. g. palielinājies par apm. 1%.

Slimo kasu apvienības.

Unions des caisses-maladie.

Slimo kases savu uzdevumu sekmīgākai veikšanai var noslēgt savstarpējus nolīgumus un dibināt savienības. Šādām slimu kasu apvienībām galvenā nozīme piekrīt kopēju uzņēmumu, kā dzidniecības iestāžu, ambulanču, aptieku u. c., ierīkošanā un uzturēšanā.

Šādas slimu kasu apvienības 1936. gadā bija divas — Rīgas slimu kasu starpbirojs (darbojās no 1921. g.) un Latvijas slimu kasu savienība (darbojās no 1922. gada). Darbības racionālizēšanai ar Tautas labklājības ministrijas 1936. gada 22. decembra rīkojumu Latvijas slimu kasu savienība apvienota ar Rīgas slimu kasu starpbiroju, nosaucot apvienoto organizāciju par Latvijas slimu kasu starpbiroju.

Tā kā 1936. gadā vēl pastāvēja abas organizācijas, īsumā apskatīsim abu šo apvienību darbību.

Rīgas slimu kasu starpbirojs.

Starpbiroja darbība 1936. gadā galvenā kārtā izpaudusies starpbiroja uzņēmumu izveidošanā un saimniecisko jautājumu kārtošā sakarā ar šiem uzņēmumiem. 1936. gadā darbojušies šādi Rīgas slimu kasu starpbiroja uzņēmumi:

sešas slimu kasu aptiekas (galvenā, centrālā, Pāvila bazn. rajona, Brīvības ielas rajona, Latgales priekšpilsētas rajona un Pārdaugavas rajona),
ķīmiski-farmāceitiska laboratorija,
ārstniecības vielu izmeklēšanas laboratorija un medikāmentu noliktava.

Slimu kasu aptiekas ar 1936. g. 4. janvāri pielīdzinātas normālapmeklēm, kas ne tikai apkalpo slimu kasu dalībniekus un ģimenes locekļus, bet arī pārējos iedzīvotājus.

Pārskatu par slimu kasu aptiekās izsniegtiem medikāmentiem sniedz īsumā šādi skaitļi:

Slimu kasu aptiekās izsniegtie medikāmenti.

Médicaments livrés des pharmacies des caisses-maladie.

	Izpildījumu skaits Nombre des affaires		Kopā Total	Vērtība Valeurs Ls
	Receptūra Préparation des médicines	Rokas pārdošana Vente libre		
1933. g.	222.648	517.599	740.247	827.596,32
1934. g.	243.477	656.160	899.637	1.014.168,08
1935. g.	236.407	732.486	968.893	738.876,35
1936. g.	229.218	750.984	980.202	752.826,86

Izpildījumu skaits zāļu receptūrā 1936. gadā samazinājies, salīdzinot ar 1935. gadu, par 7.189 receptēm jeb 3%, izpildījumi rokas pārdošanā turpretim palielinājušies par 18.498 jeb 2,5%. Visu izpildījumu kopskaits 1936. g. palielinājies par 11.309 jeb 1,2%.

Aptieku ieņēmumi palielinājušies no Ls 738.876,35 1935. gadā uz Ls 752.826,86 1936. gadā (receptūra Ls 259.338,79, rokas pārdošana Ls 493.488,07).

Viena recepte slimu kasu aptiekās 1936. g. maksājusi caurmērā Ls 1,13 jeb par 8,7% vairāk nekā 1935. gadā (Ls 1,04).

Ķīmiski-farmāceitiskā laboratorija gatavojusi galēniskos preparātus, patentlīdzekļus, dozētus preparātus, ampulas un reaktīvus klīniskām un bakterioloģiskām vajadzībām. Laboratorija ražojusi visus aptiekās lietojamos galēniskos preparātus un apgādājusi ar tiem galvenā kārtā slimu kasu aptiekas, ambulances un sanatorijas. SKA ražotie patentlīdzekļi un dozētie preparāti atvietojuši dažādus ārzemju preparātus.

Vispārēju pārskatu par laboratorijas ražojumiem pēdējos gados redzam no nākošās tabulas:

Laboratorijas ražotie preparāti.

Préparations produites dans les laboratoires.

	Galēniskie preparāti Préparat. galéniques		SKA ražojumi Produits SKA.		Kopā pašcena Prix de revient total Ls
	Pašcena Prix de revient Ls	Pašcena Prix de revient Ls	Iesaiņoj. skaits Nombre des paquets	Pašcena Prix de revient Ls	
1933. g.	21.253	35.201,25	217.927	207.988,81	243.190,06
1934. g.	26.782	55.776,67	344.474	274.638,75	330.415,42
1935. g.	32.335	37.486,35	490.746	353.165,76	390.652,11
1936. g.	34.787	66.615,90	724.141	484.557,76	551.173,66

Starpbiroja medikāmentu noliktava ar 1936. g. 1. martu darbojas kā patstāvīgs uzņēmums un uzņemas ne tikai slimu kasu, bet arī pārējo uzņēmumu apgādi ar ārstniecības līdzekļiem. Medikāmentu noliktava tieša importa ceļā 1936. g. saņēmusi preces no ārzemju firmām kopvērtībā par Ls 97.092,21 (iepriekšējā gadā Ls 48.152,61). Medikāmentu noliktavas kopējie apgrozījumi pēdējos gados bijuši šādi:

	Ar starpbiroja uzņēmumiem Ls	Ar firmām Ls	Kopā Ls
	1933. g.	435.933,88	175.437,40
1934. g.	509.967,93	274.762,89	784.730,82
1935. g.	413.955,41	356.714,30	770.669,71
1936. g.	423.591,84	518.387,08	941.978,92

Ārstniecības vielu izmeklēšanas laboratorijas uzdevums pārbaudīt iepirkto medikāmentu un izgatavoto preparātu kvalitāti. Pārskata gadā izmeklēšanas laboratorijā pārbaudītas ķīmikalijas, drogas, galēniskie preparāti u. c. no 60 iekš- un ārzemju firmām, kā arī pašu laboratorijas preparāti.

Izmeklēšanas laboratorija gatavojusi arī reaktīvus un standartizētus šķīdumus klīnisku analīžu vajadzībām.

Starpbiroja uzņēmumu saimnieciskos rezultātus redzam no zaudējuma un peļņas rēķina, kas uzrāda šādus skaitļus:

Uzņēmumu saimniekošanas rezultāti (latos).

Résultats économiques des entreprises (en lats).

	1935.	1936.
Peļnīts: Bénéfice:		
Aptieku tīra peļņa	106.933,52	107.784,60
Bénéfice net des pharm.		
Ražoš. labor. tīra peļņa	118.863,91	186.811,76
Bén. net. des laborat.		
productifs		
Noliktavas tīra peļņa	36.527,72	44.098,60
Bén. n. du dépôt		
Pārējās peļņas	24.219,80	25.643,84
Autres bénéfices		
Kopā Total	286.544,95	364.338,80

	1935.	1936.
Zaudēts: <i>Perte</i> :		
Papildu atlīdzības	13.447,50	25.279,10
<i>Indemnités supplémentaires</i>		
Kultūrālie izdevumi	3.945,10	2.665,90
<i>Dépenses culturelles</i>		
Gruntsgabala ekspl.	974,22	1.139,72
<i>Exploitations des fonds de terre</i>		
Pārējie <i>Autres</i>	17,91	19.880,54
Kopā <i>Total</i>	18.384,73	48.965,26
Tīra peļņa <i>Bénéfice net</i>	268.160,22	315.373,54

No Starpbiroja uzņēmumu 1936. g. tīrās peļņas Ls 315.373,54, ziedots bērnu novietošanai laukos un trūcīgo bērnu pabalstiem Ls 16.000,—, uzkrāts spec. fondos vai rezervēts dažu izdevumu segšanai Ls 94.052,—, bet atlikušie Ls 205.321,54 skaidras peļņas sadalīts starp Rīgas slimo kasēm — Starpbiroja dalībniecēm.

Bez tam Starpbiroja uzņēmumi rabata veidā uz medikamentiem slimu kasēm devuši Ls 76.138,61, un pēc starpbiroja aprēķina slimu kases vēl saņēmušas apm. Ls 200.000,— lielu ietaupījumu uz SKA ražojumiem, noņemot pēdējos ārzemju preparātu vietā.

Starpbiroja uzturēšanai Rīgas slimu kases 1936. gadā maksājušas pavisam Ls 7.951,—; šī summa kopā ar paša starpbiroja ieņēmumiem Ls 402,83 sastāda pavisam Ls 8.353,83.

Starpbiroja izdevumi 1936. g. bijuši šādi: atalgojums tehniķiem darbiniekiem — Ls 4.012,—, darbinieku apdrošināšana Ls 311,64, telpu īre Ls 2.400,—, kancelejas izdevumi — Ls 490,—, pavisam izdevumi — Ls 7.213,64.

Latvijas slimu kasu savienība.

Latvijas slimu kasu savienība darbojusies ārstnieciskās palīdzības laukā, kā arī kārtojusi dažus tehniska rakstura jautājumus, kas attiecas uz slimu kasu darbību (slimu kasu apgādāšana ar formulāriem, grāmatām, rokas grāmatu un žurnālu izdošana u. c.).

Slimnieku veselības pārbaudei pie savienības pastāvējusi ārstu komisija, kas 1936. gadā noturējusi pavisam 51 sēdi, pārbaudot 488 slimnieku veselības stāvokli (iepriekšējā gadā 437 slimnieki).

Caur savienības biroju pie ārstiem-speciālistiem 1936. gadā nosūtīti 3.545 slimnieki (1935. g. 3.001 slimnieki), slimnīcās ievietoti 508 slimnieki (335), rentģena kabinetos, zobu ārstēšanai 741 slimnieks (943); kopā savienības ārstniecības starpniecību izmantojuši 4.794 slimnieki (4.279).

Slimnieku ārstēšana 1936. g. izmaksājusi Ls 89.670,79 (1935. g. Ls 69.525,99). Ķemeru savienība uzturējusi starpniecības biroju, kas apkalpojās 275 slimniekus (344), par kuŗu ārstēšanu sēravotu pārvaldei, ārstiem, masieriem un aptiekām samaksāts Ls 21.782,84 (Ls 27.147,37).

Slimu kasu savienība, līdzīgi kā 1935. gadā, kārtojusi atsevišķu slimu kasu bērnu novietošanu vasaras atpūtā laukos. 1936. gadā caur savienību laukos novietoti 2.923 bērni (1935. g. 1.890). Šo bērnu uzturēšana un novietošana izmaksājusi Ls 149.682,14 (Ls 94.955,62).

1936. gadā savienība izdevusi papildinājumu „Rokas grāmata ārstiem“ IV. izdevumam un tur-

pinājusi izdot žurnālu „Slimo kasu vēstnesis“, kas apgaismo slimu kasu darbību, ārstēšanu u. c. sociālās apdrošināšanas jautājumus.

Savienības lielākais pasākums Saulkalnes sanātorija (Vainodē). Saulkalnes sanātorijā ārstējušies slimu kasu dalībnieki un arī valsts un pašvaldību darbinieki un privātie slimnieki.

Sanātorijā aizņemto gultu skaits gadu caurmērā bijis šāds:

1933. g.	107 gultas
1934. g.	117 „
1935. g.	118 „
1936. g.	120 „

Sanātorijas darbības raksturošanai minēsim vēl dažas ziņas par sanātorijā ievietoto slimnieku skaitu un uzturēšanās ilgumu sanātorijā.

	1935.	1936.
Ievietoto slimnieku kopskaits	574	634
tai skaitā no slimu kasēm	404	469
Slimnieku dienu kopskaits	43.121	44.092
Dienu skaits uz 1 slimnieku	75	73

No visiem slimniekiem, kas 1936. g. ievietoti sanātorijā, 469 slimnieki jeb 74% nākuši no slimu kasēm, 126 jeb 19,9% bijuši valsts darbinieki un dzelzceļnieki, 14 slimnieki jeb 2,2% lauku iedzīvotāji un 25 slimnieki jeb 3,9% no kopskaita — privātie slimnieki.

Sanātorijas ieņēmumi un izdevumi bijuši šādi:

Saulkalnes sanātorijas ieņēmumi un izdevumi (latos).

Recettes et dépenses du sanatorium de Saulkalne (en lats).

	1935.	1936.
Ieņēmumi — <i>Recettes</i> :		
Iemaksas par slimnieku uzturēšanu	239.229,06	242.346,26
<i>Versements pour l'entretien des malades</i>		
Ieņēmumi par pap. ārstn. palīdzību	14.390,33	19.227,27
<i>Recettes pour assistance méd. auxil.</i>		
Ieņēmumi no sanāt. saimniecības	28.173,49	28.717,58
<i>Recettes de l'économie du sanatorium</i>		
Kopā <i>Total</i>	281.792,88	290.291,11
Izdevumi — <i>Dépenses</i> :		
Atalgojumi <i>Appointements</i>	47.925,35	56.422,24
Ārstniec. izd. <i>Dépenses médicales</i>	20.109,99	22.753,57
Sanāt. uzturēšanas izdev. <i>Dépenses d'entretien du sanat.</i>	148.619,58	151.054,73
Nekustama manta <i>Immeubles</i>	20.518,32	20.524,32
Kustamas mantas amortizācija	28.678,43	23.769,60
<i>Amortiss. de l'inventaire</i>		
% par aizp. un sl. k. dal. naudu	14.819,01	14.170,92
<i>Intérêts pour emprunts et quotes-parts des caisses-maladie</i>		
Pārējie izdevumi <i>Autres dépenses</i>	1.122,20	1.595,73
Kopā <i>Total</i>	281.792,88	290.291,11

Sanātorijas ieņēmumos galvenais postenis ir iemaksas par slimnieku ārstēšanu, kas 1936. g. sastāda Ls 242.346,26 jeb 83,5% (iepriekšējā gadā 84,9%). Sanātorijas saimniecība devusi Ls 28.717,58 jeb 9,9% (10,0%), bet ieņēmumi par papildus ārstniecisko palīdzību Ls 19.227,27 jeb 6,6% (5,1%).

Kopējie sanātorijas ieņēmumi 1936. g. — Ls 290.291,11 jeb par 3,0% lielāki nekā 1935. g., pie kam iemaksas par slimnieku uzturēšanu palielinājušās par 1,3%, ienākumi no saimniecības par 1,9%, bet papildu ieņēmumi — par 33,6%.

Sanātorijas izdevumos lielākais postenis bijis tiešie sanātorijas uzturēšanas izdevumi (slimnieku uzturs, personāla uzturs, akpurināšana un apgais-

mošana, telpu aptīršana, biroja izdevumi u. c.), kas pēc tabulā redzamā izdevumu sadalījuma 1936. gadā kopsummā sastāda Ls 151.054,73 jeb 52,0% (iepriekšējā gadā 52,7%) no visiem izdevumiem. Algas medicīniskam un tehniskam personālam (neieskaitot uzтуру) bijušas Ls 56.422,24 jeb 19,5% (17,0%); tālāk nāk nekustamas un kustamas mantas remontu un amortizācija — Ls 44.293,92 jeb 15,3% (17,5%),

ārstēšanas izdevumi — Ls 22.753,57 jeb 7,8% (7,1%) un pārējie izdevumi — Ls 15.766,65 jeb 5,4% (5,7%).

Latvijas slimu kasu savienības biroja ieņēmumi, kas sastādās galvenā kārtā (1936. g. 85,5%) no slimu kasu maksājumiem, 1936. g. bijuši pavisam Ls 23.575,64 jeb par 1,3% mazāki, nekā iepriekšējā gadā.

Slimu kasu savienības izdevumi bijuši šādi:

Slimo kasu savienības izdevumi (latos).

Dépenses de l'Union des caisses-maladie de Lettonie (en lats).

	1935.		1936.	
	Ls	%	Ls	%
Atalgojumi	16.712,89	79,06	17.769,69	79,72
<i>Appointements</i>				
a) pārvaldei (iesk. pilnvarn.) à l'administration (y comp. mandataires)	4.588,87	21,06	4.894,20	21,06
b) tehniskam personālam au personnel technique	10.877,65	52,04	11.521,13	51,69
c) medicīniskam personālam au personnel médical	445,25	2,13	409,—	1,83
d) darbinieku apdrošināšana p. l'assurance des employés	801,12	3,83	945,36	4,24
Saimniecības izdevumi	3.600,29	17,22	3.776,30	16,94
<i>Dépenses économiques</i>				
Inventārs	126,75	0,61	312,98	1,41
<i>Inventaire</i>				
Pārējie izdevumi <i>Autres dépenses</i>	462,11	2,21	430,05	1,93
Kopā Total	20.902,04	100,00	22.289,02	100,00

Slimo kasu savienības izdevumos atalgojumi bijuši Ls 17.769,69 jeb 79,7% (gadu iepriekš 80%), saimniecības izdevumi (telpu īre u. c.) Ls 3.776,30 jeb 17,0% (17,2%) un dažādi citi izdevumi Ls 743,03 jeb 3,3% (2,8%).

Beidzot minēsim ziņas par slimu kasu apvienību mantas stāvokli, kas izteicās abu apvienoto organizāciju (Rīgas slimu kasu starpbiroja un Latvijas slimu kasu savienības) bilancē.

Latvijas slimu kasu starpbiroja bilance 1937. g. 1. janvārī.

Bilan du Bureau intermédiaire des caisses-maladie de Lettonie au 1. janv. 1937.

Aktīvs. — Actifs.	Ls	%
Kase	7.047,34	0,28
<i>Encaisse</i>		
Noguldījumi (iesk. tek. rēķ.)	759.509,40	30,05
<i>Dépôts (y compris comptes-courants)</i>		
Preces un materiāli	240.570,88	9,52
<i>Marchandises et matériels</i>		
Inventārs	405.818,23	16,06
<i>Inventaire</i>		
Nekustami īpašumi	819.323,33	32,42
<i>Immeubles</i>		
Debitori	285.033,07	11,27
<i>Débiteurs</i>		
Pārējie	10.040,09	0,40
<i>Autres</i>		
Kopā Total	2.527.342,34	100,00

Pasīvs. — Passifs.	Ls	%
Dalības kapitāls	1.103.755,16	43,67
<i>Capital de parts</i>		
Amortizācijas kapitāls	547.446,68	21,66
<i>Capital d'amortissement</i>		
Rezerves kapitāls	15.867,63	0,62
<i>Capital de réserve</i>		
Aizņēmumi un kreditori	406.444,35	16,08
<i>Emprunts et créiteurs</i>		
Pārējie	138.454,98	5,48
<i>Autres</i>		
Tira peļņa	315.373,54	12,48
<i>Bénéfice net</i>		
Kopā Total	2.527.342,34	100,00

2. Lauku iedzīvotāju nodrošināšana slimības gadījumos.

Assurance des habitants ruraux en cas de maladie.

Lauku iedzīvotāji palīdzību slimības gadījumos (izņemot darba nelaimes un arodslimību gadījumos) un dzemdību gadījumos saņem uz „Likuma par lauku iedzīvotāju nodrošināšanu slimības gadījumos“ (1928. g. V. V. 123. nrs, 1931. g. V. V. 33. nrs, 1933. g. V. V. 95. nrs un 231. nrs, 1934. g. V. V. 109. nrs un 1936. g. V. V. 122. nrs) pamata.

Šis likums, kas tagadējā veidā, ar nelieliem grozījumiem, pastāv no 1934. gada, neparedz tādu apdrošināšanu slimības gadījumos, kuŗas pamatā būtu regulāras iepriekšējas iemaksas arī no pašām apdrošinātām personām, bet gan nodrošināšanu, kur šādas iepriekšējas iemaksas neprasa; izdevumus sedz valsts un pašvaldības, bet nodrošinātā persona maksā pēc zināmas taksas katru reizi, kad tā izmanto likumā paredzēto palīdzību.

Tomēr šai nodaļā pakavēsimies arī pie lauku iedzīvotāju nodrošināšanas slimības gadījumos jo vairāk tamdēļ, ka šim palīdzības veidam pakļauta lielākā daļa valsts iedzīvotāju, kā arī tamdēļ, lai gūtu salīdzināšanas iespēju ar apdrošināšanu slimu kasēs.

Nodrošinātās personas.

Personnes assurées.

Nodrošināšana slimības un dzemdību gadījumā attiecas uz visām personām (neatkarīgi no nodarbošanās), kuŗas dzīvo laukos, t. i. ārpus pilsētu administratīvām robežām:

- algotiem darbiniekiem un dzemdētājiem, neatkarīgi no laukos nodzīvotā laika un
- visiem pārējiem lauku iedzīvotājiem, kas nodzīvojuši laukos vismaz 4 mēnešus pirms saslimšanas.

Par algotiem darbiniekiem, saskaņā ar instrukciju, uzskatāmas personas, kurām ir darba grāmatīņas un kuņas atrodas noteiktās līguma attiecībās ar darba devēju, ko paredz noteikumi par darba grāmatīņām.

Tiesības uz ārstniecisko palīdzību pēc šī likuma nebauda:

- a) ārzemnieki,
- b) personas, kam ārstnieciskā palīdzība nodrošināta ar citu likumu (slimo kasēs apdrošinātie, aktīvā dienesta karavīri un viņu ģimenes locekļi), izņemot Lāčplēša kara ordeņa kavalierus un sociāli apgādājamās pagastu iedzīvotājus.

Šādas grupas (kam ārstnieciskā palīdzība nodrošināta ar citu likumu), bauda ārstniecisko palīdzību pa daļai, un proti: rajona ārsta, vecmātes un medic. feldšera palīdzību:

- a) valsts darbinieki un viņu ģimenes locekļi,
- b) kaļa invalīdi un viņu apgādājamie ģimenes locekļi,
- c) nelaimes gadījumos cietušie, kas apdrošināti Tautas labklājības ministrijā.

Lauku iedzīvotāji ārstnieciskās palīdzības saņemšanai iedalīti trijās grupās (sadaliņums spēkā no 1934. g. 1. jūnija):

I. grupā: 1) zemes īpašnieki ar zemes vērtību līdz Ls 3.000,—,

2) visu zemes īpašnieku ģimenes locekļi (neatkarīgi no īpašumu vērtības),

3) visi rentnieki un viņu ģimenes locekļi,

4) tirgotāji ar tirdzniecības zīmi līdz IV. kategorijai un viņu ģimenes locekļi,

5) rūpnieki ar rūpniecības zīmi līdz V. kategorijai un viņu ģimenes locekļi,

6) lauksaimniecību algotie darbinieki,

7) visi pārējie, kas nav nodrošināti ar citu likumu un vismaz pēdējos 4 mēnešus nodzīvojuši laukos.

II. grupā: 1) zemes īpašnieki ar zemes vērtību no Ls 3.000,— līdz Ls 7.000,—,

2) tirgotāji ar IV. kategorijas tirdzniecības zīmi un viņu ģimenes locekļi,

3) rūpnieki ar V. kategorijas rūpniecības zīmi un viņu ģimenes locekļi.

III. grupā: 1) zemes īpašnieki ar zemes vērtību lielāku par Ls 7.000,—,

2) tirgotāji ar tirdzniecības zīmi, kas augstāka par IV. kategoriju, un viņu ģimenes locekļi,

3) rūpnieki ar rūpniecības zīmi, kas augstāka par V. kategoriju, un viņu ģimenes locekļi.

Zemes īpašnieki iedalāmi grupās, atkarībā no viņu zemes vērtības lauku nekustamas mantas nodokļa uzlikšanai.

Ciemi māju īpašnieki, kuņu galvenais ienākums ir telpu īre, iedalāmi attiecīgās grupās atkarībā no viņu īpašumu (zemes un ēku) vērtības, resp. visa īpašuma vērtības nekustamas mantas nodokļa uzlikšanai.

Palīdzība nodrošinātām personām.

Secours aux personnes assurées.

Nodrošinātām personām palīdzību sniedz šādos veidos:

- a) pirmo palīdzību pēkšņas saslimšanas gadījumos,
- b) ambulātorisku ārstēšanu,
- c) ārstēšanu mājās,
- d) balneoloģisku ārstēšanu,
- e) ārstēšanu slimnīcās ar pilnu uzturu un sanātorijās,
- f) dzemdēšanas palīdzību.

Saslimšanas gadījumā lauku iedzīvotājs var griezties pie lauku iedzīvotāju rajona ārsta (sava vai cita rajona), vai izsaukt to pie sevis mājās, — ar piemaksu pēc Tautas labklājības ministrijas noteiktās taksēs, un saņemt vajadzīgās zāles, pārsienamos materiālus un citus nepieciešamos ārstniecības piederumus, maksājot likumā paredzēto daļu no to vērtības.

Ārsti-speciālisti sniedz medicīnisko palīdzību pēc Tautas labklājības ministrijas taksēs tiem slimniekiem, kuņus pie viņiem sūta rajonu ārsti.

Ja rajona ārsts (vietējā rajona ārsts, bet citu rajonu ārsti tikai sevišķi steidzamos saslimšanas gadījumos, vai ar vietējā rajona ārsta piekrišanu) atzīst, ka slimniekam nepieciešama stacionāra ārstēšana slimnīcā vai sanātorijā, ar šī ārsta pavardzīmi slimnieks var griezties valsts, pašvaldības vai Sarkanā krusta slimnīcās, bet ievietojoties sanātorijās vēl vajadzīga Tautas labklājības ministrijas piekrišana.

Par ārstēšanu Tautas labklājības ministrija no 1934. g. 15. augusta līdz 1937. g. 10. augustam noteikusi šādu taksu:

Rajonu ārsti.

- 1) Par vizīti pie ārsta, med. feldšera runas stundās, bet pēkšņos saslimšanas gadījumos arī ārpus runas stundām . . . . . Ls 0,50

Ārpus runas stundām, svētdienās un svētku dienās . . . . . „ 1,—

- 2) Par izbraukumu pie slimnieka, neieskaitot maksu par satiksmes līdzekļiem, par katru stundu:

a) no pulkst. 7 līdz 21 (no 1. okt. līdz 31. martam no pulkst. 8 līdz 20) . . . . . „ 1,—

bet ne mazāk kā Ls 2,—

b) citā laikā, tāpat arī svētdienās un svētku dienās . . . . . „ 2,—

Ārsti-speciālisti.

Par vizīti pie ārsta runas stundās, bet pēkšņas saslimšanas gadījumos arī ārpus runas stundām . . . . . „ 1,—

Ārpus runas stundām, svētdienās un svētku dienās . . . . . „ 2,—

Speciāli darbi.

1) Par ambulātoriskām operācijām, speciālu izmeklēšanu, laborātoriskiem izmeklējumiem un injekcijām, neieskaitot zāles un pārsienamos materiālus. Pēc T. L. M. normāltaksēs par speciāliem darbiem ambulātoriskai ārstēšanai („V. V.“ 1934. g. Nr. 117).

2) Par darba nespējas u. c. medicīnisku apliecību izsniegšanu, izņemot tiesu medicīnu, neieskaitot zīmognodevu . . . . . Ls —,50

3) Par darba nespējas apliecinību sakarā ar nelaimes gadījumiem, tāpat arī par pavadzīmi ievietošanai slimnīcā vai vizītei pie speciālista ārsta.

Piezīme. Par formulāru izpildīšanu sakarā ar nelaimes gadījumu ārstu no T. L. M. saņem Ls 1,—.

Zāles, pārsienamie u. c. ārstniecības piederumi. Pēc T. L. M. apstiprinātas normāltaksēs pilna cena vai cenas daļa (piemaksa) atkarībā no grupas, kurā slimnieks ieskaitīts.

Slimnīcas un sanātorijas. Par stacionāru ārstēšanu slimnīcās un sanātorijās. Pēc valsts vai pašvaldības slimnīcas vai sanātorijas taksēs pilna cena vai cenas daļa (piemaksa) atkarībā no grupas, kurā slimnieks ieskaitīts.

Dzemdību gadījumos ārstniecisko palīdzību nodrošinātie saņem par brīvu; bez tam sākot ar 1936. g. augustu trūcīgām lauku iedzīvotājiem dzemdētājiem un jaunpiezimušiem izsniedz īpašu pabalstu dzemdību gadījumos. Pabalstu izsniedz natūrā — t. i. veļas komplektos; tā vērtība nedrīkst pārsniegt dzemdētājam Ls 14,—, jaunpiezimušam Ls 22,—.

Ārstniecisko palīdzību slimības gadījumos, kā jau pieminēts, nodrošinātais saņem ar zināmām piemaksām no paša slimnieka puses. Piemaksu apmērus katrai lauku iedzīvotāju grupai (I., II. un III. grupa) dažāds; bez tam, attiecībā uz piemaksu apmēriem, izdalās vēl viena papildu grupa — iedzīvotāji, kuriem pagastu pašvaldība izdevusi trūcības apliecinību, trūcīgie lauku iedzīvotāji.

Kādu daļu no attiecīgās ārstēšanas taksēs jāpiemaksā nodrošinātām personām tieši pie palīdzības saņemšanas (ārstam, aptiekai, slimnīcai u. c.), redzam no sekojošā pārskata, kurā parādīts arī, kas sedz pārējo daļu no ārstēšanas taksēs.

Maksa par ārstēšanu (daļās no pilnas taksēs).

Ambulātoriskā ārstēšana	I. grupa		II. grupa	III. grupa
	Trūcīgie	Pārējie		
a) Ārsta vizītes honorārs.				
Slimnieks	0	1/1	1/1	1/1
Pašvaldība	1/3	0	0	0
Valsts	2/3	0	0	0
	1/1	1/1	1/1	1/1
b) Zāles, pārsien. u. c. ārstniec. līdz.				
Slimnieks	1/8	1/2	9/10	9/10
Pašvaldība	3/8	0	0	0
Valsts	2/5	2/5	0	0
Aptiekas rabats	1/10	1/10	1/10	1/10
	1/1	1/1	1/1	1/1
c) Ambul. oper., spec. izmekl. un injekc.				
Slimnieks	0	1/3	1/2	1/1
Pašvaldība	4/9	1/3	1/4	0
Valsts	5/9	1/3	1/4	0
	1/1	1/1	1/1	1/1
d) Ārstēš. slimn. ambul.				
Slimnieks	0	1/3	1/2	1/1
Pašvaldība	4/9	1/3	1/4	0
Valsts	5/9	1/3	1/4	0
	1/1	1/1	1/1	1/1

Atlīdzība ietilpst vizītes cenā.

Ambulātoriskā ārstēšana	I. grupa		II. grupa	III. grupa
	Trūcīgie	Pārējie		
e) Ārstēšana sēr-avotos.				
Slimnieks	0	1/3	1/2	1/1
Pašvaldība	4/9	1/3	1/4	0
Valsts	5/9	1/3	1/4	0
	1/1	1/1	1/1	1/1
f) Palīdz. dzemd. gadījumos.				
Dzemdētāja	0	0	0	0
Pašvaldība	0	0	0	0
Valsts	1/1	1/1	1/1	1/1

Stacionārā ārstēšana.

a) Slimnīcās.	I. grupa		II. grupa	III. grupa
	Trūcīgie	Pārējie		
Slimnieks ¹⁾	0	1/3	1/2	1/1
Pašvaldība	4/9	1/3	1/4	0
Valsts	5/9	1/3	1/4	0

b) Sanātorijās.

b) Sanātorijās.	I. grupa		II. grupa	III. grupa
	Trūcīgie	Pārējie		
Slimnieks	0	1/3	1/1	1/1
Pašvaldība	4/9	1/3	0	0
Valsts	5/9	1/3	0	0

Ar atklātu tuberkulozi slimojošās II. un III. grupas personas palīdzību saņem pēc I. grupas noteikumiem.

Tālāk minēsim lauku iedzīvotāju ārstniecisko personālu un ziņas par ārstnieciskās palīdzības sniegšanu lauku iedzīvotājiem.

Lauku vietējā medicīniskā personālā ietilpst rajonu ārsti, vecmātes un med. feldšeri. Medicīniskā personāla darbības rajonus un personāla skaitu nosaka Tautas labklājības ministrija, saziņā ar vietējo pašvaldību, atkarībā no šo pašvaldību iedzīvotāju skaita un citiem vietējiem apstākļiem. Ārstus, vecmātes un med. feldšerus pieņem un atlaiž, saziņā ar Tautas labklājības ministriju, lauku pašvaldības; pēdējās arī ierāda un uztur med. personāla telpas.

Ārstu rajonu un lauku iedzīvotāju ārstēšanas medicīniskā personāla skaitu redzam nākošā tabulā.

Ārstu rajoni un medicīniskais personāls 1936. g. Rayons de médecins et personnel médical en 1936.

	Rajonu skaits Nombre des rayons	Ārsti Médecins	Vecmātes Sages-femmes	Feldšeri Aides-chirurgiens	Med. personāla kop skaits Total général du personnel médical
Vidzemē	129	128	166	—	294
Kurzemē	61	58	74	—	132
Zemgalē	72	66	91	—	157
Latgalē	83	80	73	30	183
Latvijā 1936. g.	345	332	404	30	766
Lettonie 1935. g.	340	348	414	39	801
1934. g.	341	334	409	39	782

Ārstu rajonu skaits 1936. gadā palielināts par 5, ārstu skaits turpretim samazinājies par 16 (Vidzemē par 10, Kurzemē par 1, Zemgalē par 3 un Latgalē par 2). Tāpat samazinājies arī vecmāšu un med. feldšeru skaits.

Lai spriestu par lauku iedzīvotāju ārstēšanas personālu, aprēķināsim, cik iedzīvotāju, caurmērā ņemot, jāapkalpo vienam ārstam (Latgalē arī medic. feldšeram) un vienai vecmātei.

¹ Arī dzemdētāja, ja tā ievietota slimnīcā.

Lauku iedzīvotāju skaits (tūkstošos) uz vienu ārstu, feldšeru un vecmāti 1936. g.

Nombre des habitants ruraux (en 1.000) par médecin, par aide-chirurgien et par sage-femme.

	Uz 1 ārstu Par médecin	Uz 1 vecmāti Par sage-femme	Uz 1 feldšeru Par aide-chirurgien	Uz 1 med. pers. caurmēra En moyenne par 1 pers. med.
Vidzemē	2,05	2,05	—	1,16
Kurzemē	3,34	2,61	—	1,47
Zemgalē	3,48	2,53	—	1,46
Latgalē	6,09	6,67	16,23	2,66
Latvijā 1936. g.	3,76	3,09	41,06	1,63
Lettonie 1935. g.	3,51	2,95	31,86	1,52
1934. g.	3,61	2,95	31,72	1,54

Vismazāk iedzīvotāju, caurmērā ņemot, jāapkalpo rajona ārstam Vidzemē — 2.650 iedzīvotāji; Kurzemē un Zemgalē rajoni puslīdz vienādi (apm. 3.400 iedzīv. uz 1 ārstu), bet Latgalē viens ārsts bijis uz katriem 6.090 iedzīvotājiem.

Rēķinot arī medicīnas feldšerus, viens ārsts vai medicīnas feldšers Latgalē bijis uz katriem 4.428 iedzīvotājiem.

Viena ārsta apkalpojamo iedzīvotāju skaits laukos pēdējos gados kļuvis arvien lielāks; tā — 1934. g. viens rajona ārsts bija uz 3.610 iedzīvotājiem, bet 1936. g. uz 3.760 iedzīvotājiem.

Viena vecmāte, ņemot pēdējos trīs gadus, bijusi caurmērā uz katriem 3.000 iedzīvotājiem.

Lauku iedzīvotājiem sniegtās ārstnieciskās palīdzības apmērus rāda nākošā tabula:

Ārstnieciskā palīdzība lauku iedzīvotājiem 1935. un 1936. g.

Assistance médicale à la population rurale en 1935 et en 1936.

	Kopā Total	1935.		1936.		
		Tai skaitā trūcīgie Dont be- sognez	Uz 1.000 lauku iedzīv. Sur 1.000 hab. rur.	Kopā Total	Tai skaitā trūcīgie Dont be- sognez	Uz 1.000 lauku iedzīv. Sur 1.000 hab. rur.
I. Ambulātoriskā ārstēšana. <i>Traitement ambulatoire.</i>						
Slimnieku kopskaits:	414.649	19.631	333,69	442.460	18.962	354,01
<i>Nombre des malades:</i>						
a) rajonos ārstētie	406.889	19.202	327,45	432.145	18.390	345,76
<i>traités dans les rayons</i>						
b) slimn. un sanātor. ambul. ārstētie	6.848	323	5,51	9.337	463	7,47
<i>traités dans les ambul. des hôpit. et d. sanatoriums</i>						
c) balneoloģiski ārstētie	912	106	0,73	978	109	0,78
<i>traitement balnéologique</i>						
Vizīšu kopskaits:	571.150	40.664	459,64	614.267	41.422	491,48
<i>Nombre des visites:</i>						
a) rajonos	560.806	39.974	451,31	600.884	40.136	480,77
<i>dans les rayons</i>						
b) slimn. un sanātor. ambulancēs	10.344	690	8,33	13.383	1.286	10,71
<i>d. l. ambul. des hôpit. et d. sanat.</i>						
II. Stacionārā ārstēšana. <i>Traitement stationnaire.</i>						
Dziedniec. iestād. nov. slimn. skaits	25.917	5.904	20,86	28.921	6.744	23,14
<i>Nombre des malades placés dans les établissements de santé.</i>						
Dienu skaits	592.123	233.327	476,52	633.426	252.749	506,80
<i>Nombre des jours y passés</i>						

Ambulātorisku ārstēšanu 1936. gadā pavisam saņēmuši (neieskaitot balneoloģiski ārstētās 978 personas) 441.482 slimnieki, t. i. par 27.745 slimniekiem jeb 6,7% vairāk nekā 1935. gadā. No šiem ambulātoriski ārstētiem palīdzību caur rajona ārstiem saņēmuši 432.145 slimnieki jeb 97,9%, kamēr slimnicu un sanātoriju ambulancēs ārstējušies 9.337 slimnieki jeb 2,1%.

Ambulātoriski (pie rajona ārstiem un slimnicu-sanātoriju ambulancēs) ārstēti pa atsevišķiem valsts apgabaliem sadalās šādi: Vidzemē — 164.374 (37,3%), Kurzemē — 72.068 (16,3%), Zemgalē — 79.602 (18,0%) un Latgalē — 125.438 slimnieki (28,4%). No šiem 441.482 slimniekiem 18.853 jeb 4,27% bijuši trūcīgi, kas ārstēti uz pašvaldības un valsts rēķina.

Vizīšu kopskaits 1936. g. bijis 614.267, t. i. par 43.117 vizītēm jeb 7,5% lielāks nekā 1935. gadā.

Caurmērā uz vienu slimnieku iznāk 1,39 vizītes (Vidzemē 1,38, Kurzemē 1,41, Zemgalē 1,55, Latgalē 1,30 vizītes), t. i. apm. tikpat daudz, cik divi iepriekšējos gados (1,38 vizītes uz katru slimnieku).

Pēdējā gadā sevišķi strauji (par 29,4%) pieaudzis vizīšu skaits slimnicu un sanātoriju ambulancēs.

Ziņas par dziedniecības iestādēs ievietotiem attiecas tikai uz tiem lauku iedzīvotājiem, kuri bauda tiesības ārstēties par pazeminātu taksu. Stacionāru ārstēšanu (slimnicās, sanātorijās) 1936. gadā saņēmis pavisam 28.921 slimnieks, jeb par 11,6% vairāk nekā 1935. gadā. No slimnieku kopskaita 8.249 slimnieki (28,5%) nākuši no Vidzemes, 4.040 (14,0%) no Kurzemes, 6.314 (21,8%) no Zemgales un 10.318 (35,7%) no Latgales.

No katriem 1.000 lauku iedzīvotājiem stacionāro ārstēšanu uz atvieglotiem noteikumiem (ar piemaksām no valsts un pašvaldības) 1936. gadā saņēmuši 23 (iepriekšējā gadā 21).

Stacionāri ārstētie slimnīcās un sanātorijās 1936. gadā pavadījuši pavisam 633.426 dienas, t. i. par 41.303 dienām jeb 7,0% vairāk nekā 1935. gadā. Katrs slimnieks dziedniecības iestādē pavadījis caurmērā 21,9 dienas (iepriekšējā gadā 22,8 dienas).

Valsts un pašvaldību izdevumi nodrošināto personu ārstēšanai.

Dépenses de l'Etat et des administrations communales pour le traitement médical.

Kādos apmēros valsts un pašvaldības sedz lauku iedzīvotāju ārstēšanas izdevumus piemaksu veidā pie atsevišķiem ārstniecības palīdzības veidiem, pieminēts jau augstāk, runājot par piemaksām no pašu slimnieku puses. Bez šīm piemaksām katrā konkrētā ārstnieciskās palīdzības sniegšanas gadījumā valsts un pašvaldības sedz vēl izdevumus sakarā ar ārstnieciskā personāla (rajona ārstu, ārstu speciālistu, vecmāšu, med. feldšeru) uzturēšanu.

Šie izdevumi starp valsti un pašvaldībām sadalās sekojošā kārtā:

Valsts maksā:

- pamat algu rajonu ārstiem Ls 150,— līdz Ls 240,— mēnesī;
- pamat algu vecmātēm Ls 70,— līdz Ls 100,— mēnesī;
- pamat algu med. feldšeriem Ls 100,— līdz Ls 120,— mēnesī;
- pamat algu ārstiem-speciālistiem līdz Ls 240,— mēnesī;
- atlīdzību rajona vecmātēm par izlietotiem medikamentiem par katru dzemdību gadījumu — Ls 5,— līdz Ls 7,50;
- pabalstu natūrā trūcīgām dzemdētājām, — dzemdētājai līdz Ls 14,—, jaunpiedzimušām Ls 22,— (no 1936. g. 24. VIII.);
- algas papilddarbiniekiem aptieku norēķinu kontrolēšanai u. c. pārraudzības izdevumus.

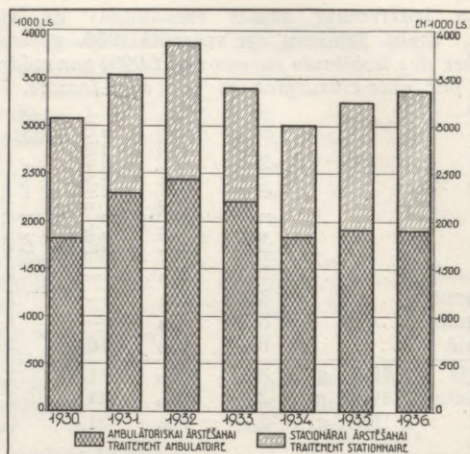
Pagasta pašvaldība uz sava rēķina dod ārstiem, vecmātēm un medicīnas feldšeriem piemērotas telpas dzīvoklim un slimnieku pieņemšanai, līdz ar telpu apkurināšanu.

Valsts izdevumi lauku iedzīvotāju ārstēšanai kopš 1930. g. bijuši šādi:

Valsts izdevumi lauku iedzīvotāju ārstēšanai (latos).

Dépenses d'Etat pour le traitement de la population rurale (en lats).

	Ambulāt. ārstēšana Traitement ambulatoire	Stacionāra ārstēšana Traitement stationnaire	Kopā Total
1930.	1.820.258,86	1.252.674,78	3.072.933,64
1931.	2.291.784,05	1.242.373,92	3.534.157,97
1932.	2.437.802,99	1.442.081,63	3.879.884,62
1933.	2.216.538,11	1.185.541,27	3.402.079,38
1934.	1.832.714,03	1.183.772,74	3.016.486,77
1935.	1.906.719,22	1.339.883,08	3.246.602,30
1936.	1.906.250,51	1.467.677,67	3.373.928,18

Valsts izdevumi lauku iedzīvotāju ārstēšanai 1930.—1936. g. (tūkstots latos).

Dépenses de l'Etat pour le traitement médical des habitants ruraux de 1930 à 1936 (en 1.000 de Ls).

Kā sastādās valsts izdevumi lauku iedzīvotāju ārstēšanai pēdējos gados, redzam no nākošās tabulas.

Valsts izdevumi lauku iedzīvotāju ārstēšanai 1935. un 1936. g. (latos).

Dépenses de l'Etat pour le traitement médical de la population rurale en 1935 et en 1936 (en lats).

	1935.	1936.
Ambulātoriskā ārstēšana Traitement ambulatoire	1.906.719,22	1.906.250,51
Algas medic. personālam Appointements au personnel médical	1.061.343,47	1.039.714,36
a) rajona ārstiem aux médecins de rayon	630.020,88	637.318,64
b) vecmātēm aux sages-femmes	381.822,65	361.071,27
c) feldšeriem aux aides-chirurgiens	49.499,94	41.324,45
Piemaksas: Paievements en sus:		
a) rajonu ārstiem aux médecins de rayon	21.603,80	21.493,43
b) vecmātēm aux sages-femmes	49.136,95	53.453,—
Piemaksas zālēm Paievements en sus pour médicaments	732.218,86	738.864,65
Piemaksas slimn. ambul. ārstētiem Paievements en sus pour traités dans les ambul. des hôpitaux	19.923,28	29.354,09
Piemaksas sanātoriju ambul. ārst. Paievements en sus pour traités dans les ambul. des sanatoriums	848,22	1.207,21
Piemaksas sēravotos ārstētiem Pour traités dans les établissements des sources sulfureuses	21.644,64	22.163,77
Stacionārā ārstēšana Traitement stationnaire	1.339.883,08	1.467.677,67
Piemaksas par ārstēšanos slimn. Pour traitement dans les hôpitaux	987.649,86	1.080.532,31
Piemaksas par ārstēšanos sanāt. Pour traitement dans les sanator.	352.233,22	387.145,36
Kopā Total	3.246.602,30	3.373.928,18

Valsts izdevumi lauku iedzīvotāju ārstēšanai 1936. gadā bijuši Ls 3.373.928,18, t. i. par Ls 127.325,88 jeb 4% lielāki nekā 1935. gadā. Šie izdevumi pa atsevišķiem valsts apgabaliem sadalās šādi: Vidzemē Ls 1.184.254,54 (35,1%), Kurzemē — Ls 543.794,79 (16,1%), Zemgalē — Ls 669.909,14 (19,9%) un Latgalē — Ls 975.969,71 (28,9%).

Lauku iedzīvotāju ārstēšanas izdevumos ambulātoriskās ārstēšanas izdevumi 1936. gadā sastāda nedaudz vairāk kā pusi — 56,5% (gadu iepriekš 58,7%) no izdevumu kopsummas, pārējie 43,5% (41,3%) krīt uz stacionāro ārstēšanu.

Ambulātoriskās ārstēšanas izdevumos galvenais izdevumu postenis ir algas medicīniskam personālam — 30,8% no kopizdevumiem (32,7%), tad seko izdevumi piemaksām par zālēm — 21,9% (22,5%), bet visi pārējie ambulātoriskās ārstēšanas izdevumi (piemaksas rajonu ārstiem un vecmātēm, piemaksas slimnicu un sanātoriju ambu-

lancēs ārstētiem un piemaksas sēravotos ārstētiem 3,8% (3,5%).

Salīdzinot atsevišķos posteņos izdotās summas 1936. gadā ar izdevumu summām 1935. gadā, redzam, ka ambulātoriskās ārstēšanas izdevumu kopsumma pēdējā gadā bijusi apmēram tāda pat kā gadu iepriekš (tikai par Ls 468,71 mazāka).

Stacionārās ārstēšanas izdevumi turpretim palielinājušies par Ls 127.794,59 jeb 10%.

Valsts izdevumu lauku iedzīvotāju ārstēšanai uz katriem 1.000 lauku iedzīvotājiem 1936. g. iznāk: Vidzemē Ls 3.486,80 (1935. g. Ls 3.495,23), Kurzemē Ls 2.812,02 (Ls 2.984,19), Zemgalē Ls 2.915,22 (Ls 2.927,06), Latgalē Ls 2.003,93 (Ls 1.828,71), bet caurmērā visā valstī Ls 2.699,48 (Ls 2.661,22).

Beidzot vēl apskatīsim kā valsts izdevumi ārstnieciskai palīdzībai sadalās pēc piemaksu apmēriem.

Ambulātoriskā ārstēšana.

a) Rajonu medicīniskā personāla algām		Ls 1.039.714,36	
b) Valsts piemaksām rajonu ārstiem un feldšeriem ($\frac{2}{3}$ takses apmērā) par trūcīgo iedzīvotāju ārstēšanu		„ 21.493,43	
c) Piemaksām par zālēm ($\frac{2}{5}$ receptes vērtības apmērā)		„ 738.864,65	
d) Valsts piemaksām par slimnicu ambulancēs ārstētiem:			
$\frac{1}{4}$ takses apmērā	Ls 814,62		
$\frac{1}{3}$ „ „	„ 24.750,80		
$\frac{5}{9}$ „ „	„ 3.788,67	„ 29.354,09	
e) Valsts piemaksām par sanātoriju ambulancēs ārstētiem:			
$\frac{1}{3}$ takses apmērā	Ls 1.115,39		
$\frac{5}{9}$ „ „	„ 91,82	„ 1.207,21	
f) Valsts piemaksām par sēravotos ārstētiem:			
$\frac{1}{4}$ takses apmērā	Ls 1.792,89		
$\frac{1}{3}$ „ „	„ 15.796,23		
$\frac{5}{9}$ „ „	„ 4.574,65	„ 22.163,77	
g) Piemaksas par dzemdību gadījumiem (medikamentiem un c.)		„ 53.453,—	Ls 1.906.250,51

Stacionārā ārstēšana.

a) Valsts piemaksām par ārstēšanu slimnīcās:			
$\frac{1}{4}$ takses apmērā	Ls 21.430,63		
$\frac{1}{3}$ „ „	„ 614.124,68		
$\frac{5}{9}$ „ „	„ 444.977,—	Ls 1.080.532,31	
b) Valsts piemaksām par ārstēšanu sanātorijās:			
$\frac{1}{3}$ takses apmērā	Ls 101.763,22		
$\frac{5}{9}$ „ „	„ 285.382,14	„ 387.145,36	Ls 1.467.677,67
		Kopā . .	Ls 3.373.928,18

No valsts kopizdevumiem lauku iedzīvotāju ārstēšanai (Ls 3.373.928,18) izdevumi, kas vienlīdz attiecas uz visām grupām un kurus valsts sedz pilnos apmēros, bijuši Ls 1.093.167,36 jeb 32,4%; lielākā daļa — Ls 2.280.760,82 jeb 67,6% — turpretim ir izdevumu, kas attiecas uz atsevišķām nodrošināto grupām, un šeit valsts segusi tikai zināmu daļu.

Pašvaldību izdevumi lauku iedzīvotāju ārstēšanai šai apskatā noteikti sekojošā kartā:

- a) pagastu pašvaldību izdevumi ārstu, vecmāšu un medicīnas feldšeru dzīvokļu uzturēšanai un apkurināšanai ņemti pēc pagastu valžu īpašiem ziņojumiem par šo naturāliju vērtību (ja pagasta pašvaldība minētos

izdevumus maksā medicīniskam personālam — dzīvoklim un apkurināšanai — noteiktu summu naudā, tad — faktiski izmaksātās naudas summas),

- b) dažu pagastu pašvaldību labprātīgas piemaksas med. personāla algām — pēc pašvaldību izdevumu budžetiem,
- c) pašvaldību piemaksas ārstēšanai un zālēm aprēķinātas izejot no valsts piemaksām lauku iedzīvotāju ārstēšanai un ņemot tādu daļu no attiecīgiem ārstēšanas izdevumiem, kādu pašvaldībai pienākas maksāt.

Pašvaldību piemaksas lauku iedzīvotāju ārstēšanai pēc šī aprēķina 1936. g. bijušas šādas:

Ambulātoriskā ārstēšana.

a) Pašvaldību piemaksas rajonu ārstiem un feldšeriem ($\frac{1}{3}$ apmērā) par trūcīgo iedzīvotāju ārstēšanu	Ls	10.746,72		
b) Pašvaldību piemaksas par zālēm ($\frac{2}{3}$ receptes apm.) trūcīgiem	„	59.687,17		
c) Pašvaldību piemaksas par slimnīcu ambulancēs ārstētiem:				
$\frac{1}{4}$ takses apmērā	Ls	814,62		
$\frac{1}{3}$ „ „	„	24.750,80		
$\frac{4}{9}$ „ „	„	3.030,94	„	28.596,36
d) Pašvaldību piemaksas par sanātoriju ambulancēs ārstētiem:				
$\frac{1}{3}$ takses apmērā	Ls	1.115,39		
$\frac{4}{9}$ „ „	„	73,46	„	1.188,85
e) Pašvaldību piemaksas par sēravotos ārstētiem:				
$\frac{1}{4}$ takses apmērā	Ls	1.792,89		
$\frac{1}{3}$ „ „	„	15.796,23		
$\frac{4}{9}$ „ „	„	3.659,72	„	21.248,84
				Ls 121.467,94

Stacionārā ārstēšana.

a) Pašvaldību piemaksas par ārstēšanu slimnīcās:				
$\frac{1}{4}$ takses apmērā	Ls	21.430,63		
$\frac{1}{3}$ „ „	„	614.124,68		
$\frac{4}{9}$ „ „	„	355.981,60	Ls	991.536,91
b) Pašvaldību piemaksas par ārstēšanu sanātorijās:				
$\frac{1}{3}$ takses apmērā	Ls	101.763,22		
$\frac{4}{9}$ „ „	„	228.305,71	„	330.068,93
			„	1.321.605,84
			Kopā . .	Ls 1.443.073,78

Pieskaitot šīm piemaksām vēl pašvaldību izdevumus medicīniskā personāla dzīvokļiem Ls 241.937,60 un piemaksas ārstu algām Ls 16.530,—, lauku pašvaldību kopējā izdevumu summa sasniedz Ls 1.701.541,38.

Valsts un pašvaldību kopizdevumi lauku iedzīvotāju ārstēšanai 1936. gadā iznāk Ls 5.075.469,56.

Izdevumu sadalījums pēc atsevišķām izdevumu grupām redzams nākošā tabulā.

Valsts un pašvaldību kopizdevumi lauku iedzīvotāju ārstēšanai 1936. gadā.

Dépenses totales de l'Etat et des administrations communales pour le traitement médical de la population rurale en 1936.

	Valsts Etat Ls	Lauku pašvaldības Administrations communales Ls	Kopā Total Ls	%
<i>Ambulātoriskā ārstēšana:</i>	1.906.250,51	379.935,54	2.286.186,05	45,04
<i>Traitement ambulatoire</i>				
Rajonu medic. personāla algām	1.039.714,36	258.467,60	1.298.181,96	25,58
<i>Appointements au personnel médical de rayon</i>				
Rajonu ārstiem un feldš. par trūc. iedzīv. ārstēš. <i>Honoraire aux médecins et aux aides-chirurgiens</i> <i>pour traitement des habitants besogneux</i>	21.493,43	10.746,72	32.240,15	0,63
Piemaksas par zālēm	738.864,65	59.687,17	798.551,82	15,73
<i>Paiements en sus pour médicaments</i>				
Piemaksas par slimnīcu ambul. ārstētiem	29.354,09	28.596,36	57.950,45	1,15
<i>Paiements en sus pour traités dans les ambulances des hôpitaux</i>				
Piemaksas par sanātoriju ambul. ārstētiem	1.207,21	1.188,85	2.396,06	0,05
<i>Paiements en sus pour traités dans les ambulances des sanatoriums</i>				
Piemaksas par sēravotos ārstētiem	22.163,77	21.248,84	43.412,61	0,85
<i>Paiements pour traités dans les établissements en sus des sources sulfureuses</i>				
Piemaksas par dzemdību gadījumiem	53.453,—	—	53.453,—	1,05
<i>Paiements en sus en cas d'accouchement</i>				
<i>Stacionārā ārstēšana:</i>	1.467.677,67	1.321.605,84	2.789.283,51	54,96
<i>Traitement stationnaire</i>				
Piemaksas par ārstēšanos slimnīcās	1.080.532,31	991.536,91	2.072.069,22	40,83
<i>Pour traitement dans les hôpitaux</i>				
Piemaksas par ārstēšanos sanātorijās	387.145,36	330.068,93	717.214,29	14,13
<i>Pour traitement dans les sanatoriums</i>				
Kopā Total	3.373.928,18	1.701.541,38	5.075.469,56	100,00

No valsts izdevumiem lauku iedzīvotāju ārstēšanai vairāk kā puse — 56,5% — gājusi ambulatoriskai ārstēšanai; no pašvaldību izdevumiem turpretim tikai 22,3%; stacionārās ārstēšanas izdevumi valstij sastāda nepilnu pusi — 43,5%, bet pašvaldībām — 77,7% no kopizdevumiem.

No visiem lauku iedzīvotāju ārstēšanas izdevumiem nepilna puse (45,0%) krīt uz ambulatorisko ārstēšanu, kamēr stacionārās ārstēšanas izdevumi sastāda 55,0% no ārstēšanas izdevumu kopsummas.

3. Nelaiemes gadījumu apdrošināšana.

Assurance contre accidents.

Likums par algoto darbinieku apdrošināšanu nelaiemes un arodu slimību gadījumos pieņemts 1927. gadā (V. V. 1927. g. 120. nr.).

1927. gada likums paredz visu algoto darbinieku apdrošināšanu nelaiemes gadījumos (arī valsts un pašvaldību darbinieku un laukstrādnieku); vēlāk likums grozīts (1928. g. V. V. 238. nr., 1929. g. V. V. 236. nr., 1931. g. V. V. 33. nr., 1932. g. V. V. 39. nr.) paplašinot apdrošināto personu aploku un liekot apdrošināšanas vietā pa daļai nodrošināšanas principu. Šādā veidā tas pastāv kopš 1932. gada un nosaukts kā „Likums par apdrošināšanu nelaiemes un arodu slimību gadījumos”.

Ši likuma nosacījumi attiecas uz nelaiemes gadījumiem pie darba vai sakarā ar darbu.

Nelaiemes gadījumiem pēc likuma 4. p. pielīdzina arī arodu slimības, un par tādām uzskata slimības, kas par arodu slimībām atzītas Latvijas ratificētās starptautiskās darba konferences pieņemtās konvencijās.

(Uz jūrniekiem likuma nosacījumi piemērojami visā viņu dienesta laikā; tie attiecināmi arī tad, ja nāve vai darba spēju zaudējums cēlies no klimatiskām slimībām vai epidēmijām).

Apdrošināšanas funkcijas pēc šī likuma sadalītas starp Tautas labklājības ministriju un Vispārējo apdrošināšanas sabiedrību nelaiemes gadījumos.

Tā kā katrai šai apdrošināšanas iestādei pakļauts savs apdrošināto aploks un tās darbojas pilnīgi patstāvīgi, apskatīsim atsevišķi nelaiemes gadījumu apdrošināšanu Tautas labklājības ministrijā un Vispārējā apdrošināšanas sabiedrībā.

Nelaiemes gadījumu apdrošināšana Tautas labklājības ministrijā.

Assurance contre accidents du Ministère de la Prévoyance sociale.

Tautas labklājības ministrijas nelaiemes gadījumu apdrošināšanā pastāv nodrošināšanas princips — pretēji apdrošināšanas principam, kas pastāv Vispārējā apdrošināšanas sabiedrībā. Nodrošināšanu realizē Tautas labklājības ministrijas nelaiemes gadījumu nodaļa, tā tad valsts iestāde.

Nodrošinātās personas.

Personnes assurées.

Tautas labklājības ministrijā nodrošinātas pret nelaiemes gadījumiem darbā un arodu slimībām šādas iedzīvotāju grupas:

1. Algote darbinieki.

- a) lauksaimniecības algote darbinieki,
- b) valsts un valsts uzņēmumu (arī autonomo valsts uzņēmumu) darbinieki,
- c) pašvaldību algote darbinieki (par algotiem darbiniekiem neuzskata pašvaldību pārvaldes organu locekļus),
- d) garīga darba strādnieki (kantorju un biroju personāls, skolotāji, baznīcu, teātru un cita sociāla rakstura iestāžu darbinieki, izņemot fiziska darba strādniekus) iestādēs un uzņēmumos, kuņģos nenodarbina fiziska darba strādniekus,
- e) mājkāpotāji,
- f) kooperatīvo pienotavu un viņu uzņēmumu algote darbinieki,
- g) algote darbinieki pie lauku kuļmašīnām un zāģu gateriem.

2. Patstāvīgie darbinieki (īpašnieki, uzņēmēji u. c.).

- a) lauksaimnieciska rakstura darba vietu īpašnieki un viņu ģimenes locekļi, ārpus pilsētu administr. robežām,
- b) zvejnieki (iekšējo ūdeņu) un viņu ģimenes locekļi,
- c) amatniecības (ar VI. kat. rūpniecības zīmēm vai bez tām) darba vietu īpašnieki un viņu ģimenes locekļi,
- d) lauku kuļmašīnu un gateru īpašnieki.

3. Brīvprātīgie ugunsdzēsēji.

Viņu par to, cik būtu šādu personu, kuņģas nodrošinātas Tautas labklājības ministrijā, trūkst, jo pastāvot nodrošināšanai, bet ne apdrošināšanai, netiek prasīta šādu personu iepriekšēja registrācija — tiesības bauda katrs darba nelaiemes gadījumā cietušais, kas atbilst augšminētām grupām.

Nelaiemes gadījumi un tajos cietušie.

Accidents et accidentés.

Šai nodaļā minēsim nelaiemes gadījumu skaitu, tais cietušo skaitu (pēc nodrošināto grupām un materiāliem cēloņiem) un cietušos pēc nelaiemes gadījumu sekām.

Tautas labklājības ministrijas nelaiemes gadījumu apdrošināšanas nodaļā pieteikto nelaiemes gadījumu skaits bijis šāds:

Pieteikto nelaiemes gadījumu skaits 1935. un 1936. g.

	1935.	1936.
Privātās iestādes un uzņēmumi	13.155	15.717
<i>Institutions et entreprises privées.</i>		
Lauksaimniecība	12.221	14.640
<i>Agriculture</i>		
Koop. pienotavas	153	167
<i>Laiteries coopératives</i>		
Zvejniecība	66	82
<i>Pêche</i>		
Uzņēmumu biroji	6	6
<i>Personnel de bureau des entreprises</i>		
Kultūras, izglītības, dziedniec. u. c. iest.	37	52
<i>Institutions civilisatrices, d'instruction et de santé</i>		
Teātri	2	6
<i>Travailleurs du théâtre</i>		
Brīvprātīgie ugunsdzēsēji	28	34
<i>Pompiers volontaires</i>		
Transports (postli)	11	3
<i>Transport (radeaux)</i>		
Mājkāpotāji	427	479
<i>Geys de service</i>		

	1936.	1935.
Sikrūpniecība	187	170
Industrie en petit		
Pārējie	17	78
Autres		
Publiskās iestādes un uzņēmumi	5.115	5.618
Institutions et entreprises publiques.		
Pašvald. iestādes	143	183
Institutions municipales et communales		
Valsts iestādes	205	211
Institutions d'Etat		
Valsts uzņēmumi	4.767	5.224
Entreprises d'Etat		
Lauksaimniecība	295	379
Agriculture		
Meža ekspluatācija	1.561	1.814
Exploitations des forêts		
Rūpniecība	1.917	1.721
Industrie		
Kokrūpniecība	75	137
Industrie du bois		
Metalrūpniecība	896	778
Métallurgie		
Pārtikas un baudielu rūpniec.	238	238
Industrie d. aliments et d. condiments		
Būvdarbība	708	568
Bâtisse		
Transports	943	1.226
Transport		
Pasts-telegrafs-telefons-radio	137	135
Postes, téléphones, télégraphes et radio		
Uz dzelzceļiem	772	1.052
Chemins de fer		
Auto transportā	4	7
Transport-automobile		
Uz valsts kuģiem	30	32
Navires d'Etat		
Pārējie	51	84
Autres		
Kopā Total	18.270	21.335

No 1936. g. T. L. M. pieteiktā nelaimes gadījumu kopskaita (21.335) privātās iestādēs un uzņēmumos notikuši 15.717 nelaimes gadījumi jeb 73,7%. Pārējie 5.618 gadījumi jeb 26,3% krit uz valsts un pašvaldību iestādēm un valsts uzņēmumiem.

T. L. M. nelaimes gadījumu apdrošināšanas no daļā pieteikto nelaimes gadījumu kopskaits 1936. gadā palielinājies par 3.065 jeb 16,8%.

Lauksaimniecībā (privātā) nelaimes gadījumu skaits palielinājies par 2.419 jeb 19,8%, kooperatīvās pienotavās par 14 jeb 9,2%, zvejniecībā par

16 jeb 24,2%, mājkalpotāju dienestā par 52 jeb 12,2%, sikrūpniecībā samazinājies par 17 gadījumiem jeb 9,1%, bet pārējos privātos uzņēmumos un nodarbibās nelaiemes gadījumu skaits palielinājies par 78 gadījumiem jeb 77,2%.

Pašvaldību iestādēs nelaiemes gadījumu skaits 1936. gadā palielinājies par 40 jeb 28%, valsts iestādēs (arī skolās, patversmēs u. t. t.) par 6 jeb 2,9% un valsts uzņēmumos par 457 nelaiemes gadījumiem jeb 9,6%.

Pirms sīkāk apskatām nelaiemes gadījumos cietušos 1936. g. pa darba nozarēm un pēc nelaiemes gadījumu materiāliem cēloņiem, minēsim cietušo kopskaitu pēdējos gados vispār.

Sekojošā tabulā uzrādīts cietušo kopskaits Pirmā apdrošināšanas sabiedrībā nelaimes gadījumos līdz 1931. g. 1. aprīlim, bet pēc tam cietušo skaits, kāds reģistrēts Tautas labklājības ministrijas nelaimes gadījumu apdrošināšanas no daļā.

Nelaiemes gadījumos cietušo skaits.

	Nombre des accidentés.	
	Cietušo kopskaits Total général des accidentés	Tai skaitā lauksaimniecībā Dont: en agriculture
1928.	2.466	1.807
1929.	5.145	3.859
1930.	9.301	7.735
1931.	7.611	5.957
1932.	12.050	8.244
1933.	16.853	10.539
1934.	18.974	12.627
1935.	18.281	12.525
1936.	21.388	15.035

Nelaiemes gadījumos cietušo skaits gadu no gada pieaudzis, kas pa daļai izskaidrojams ar apdrošināto personu aploka paplašināšanu un pilnīgāku nelaimes gadījumos cietušo reģistrāciju, it sevišķi reģistrējot nelaimes gadījumus lauksaimniecībā.

Nelaiemes gadījumos cietušo personu skaitu, sadalītu pēc darba nozarēm 1936. g., redzam no sekojošās tabulas.

Nelaiemes gadījumos cietušo skaits 1936. gadā.

Nombre des accidentés en 1936.

Privātas iestādes un uzņēmumi: Institutions et entreprises privées.	Cietušie pilsētās Accidentés dans les villes		Cietušie laukos Accidentés à la campagne		Pavisam Total général		Tai skaitā sievietes Dont: femmes
	Skaitis Nombre	%	Skaitis Nombre	%	Skaitis Nombre	%	
Lauksaimniecība	195	4,85	14.461	83,20	14.656	68,32	4.930
Agriculture							
Koop. pienotavas	74	1,84	93	0,54	167	0,78	55
Laiteries coopératives							
Zvejniecība	23	0,57	61	0,35	84	0,39	12
Pêche							
Uzņēmumu biroja personāls	4	0,10	2	0,01	6	0,03	4
Personnel de bureau des entreprises							
Kultūras, izglītības, dziedniec. u. c. iestādes	42	1,04	10	0,06	52	0,24	29
Institutions civiles, d'instruction et de santé							
Teātra darbinieki	6	0,15	—	—	6	0,03	2
Travailleurs du théâtre							
Brīvprātīgie ugunsdzēsēji	26	0,65	40	0,23	66	0,31	—
Pompieri volontaires							
Transports (plosti)	2	0,05	1	0,01	3	0,01	—
Transport (radeaux)							
Mājkalpotāji	394	9,80	85	0,49	479	2,24	402
Gens de service							
Sikrūpniecība	38	0,95	132	0,76	170	0,80	2
Industrie en petit							
Pārējie Autres	27	0,67	51	0,29	78	0,37	9
Kopā Total	831	20,67	14.936	86,00	15.767	73,72	5.445

	Cietušie pilsētās Accidentés dans les villes		Cietušie laukos Accidentés à la campagne		Pavisam Total général		Tai skatā sievietes Dont: femmes
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%	
Publiskas iestādes un uzņēmumi: Institutions et entreprises publiques.							
Valsts iestāžu darbinieki: Travailleurs des institutions d'Etat:	162	4,03	50	0,29	212	0,99	56
izglītības iest. darbin.	6	0,15	5	0,03	11	0,05	4
travailleurs des institutions d'instruction	53	1,32	9	0,05	62	0,29	39
sociālo iestāžu darbinieki	103	2,50	36	0,21	139	0,65	13
travailleurs d. institutions de caractère social							
pārējie							
autres							
Pašvaldības iestāžu darbinieki: Travailleurs des institutions municipales et communales:	150	3,73	33	0,19	183	0,80	103
izglītības iest. darbinieki	5	0,12	5	0,03	10	0,05	6
travailleurs des institutions d'instruction	118	2,94	7	0,04	125	0,59	82
sociālo iest. darbinieki	27	0,67	21	0,12	48	0,22	15
travailleurs d. institutions de caractère social.							
pārējie							
autres							
Valsts uzņēmumu darbinieki: Travailleurs des entreprises d'Etat:	2.877	71,57	2.349	13,52	5.226	24,43	360
Lauksaimniecība	112	2,79	267	1,54	379	1,77	80
Agriculture	136	3,38	1.679	9,67	1.815	8,45	90
Mežu ekspluatācija	1.545	38,43	176	1,01	1.721	8,05	113
Exploitations des forêts	127	3,16	10	0,06	137	0,64	34
Apstrādājošā rūpniecība:	768	19,10	10	0,06	778	3,64	12
Industrie transformatoire:	230	5,72	8	0,04	238	1,11	60
kokrūpniecība	420	10,45	148	0,85	568	2,66	7
industrie du bois	1.015	25,25	212	1,22	1.227	5,74	68
metāl rūpniecība	116	2,89	19	0,11	135	0,62	7
métallurgie	862	21,44	191	1,10	1.053	4,93	58
pārtikas un baudvielu rūpniecība	7	0,17	—	—	7	0,03	—
industrie d. aliments et d. condiments	30	0,75	2	0,01	32	0,15	3
būvdarība	69	1,72	15	0,08	84	0,39	9
bâtisse							
Transports:							
Transport:							
pasti, telefoni, telegrafi, radio							
postes, téléphones, télégraphes et radio							
dzelzceļi							
chemins de fer							
autotransports							
transport-automobile							
valsts kuģi							
navires d'Etat							
Pārējie							
Autres							
Kopā Total . . .	3.189	79,33	2.432	14,00	5.621	26,28	519
Pavisam Total général . . .	4.020	100,00	17.368	100,00	21.388	100,00	5.964

Tautas labklājības ministrijas nelaimes gadījumu apdrošināšanas nodaļā 1936. g. pavisam reģistrētas 21.388 nelaimes gadījumos cietušas personas. No tām 17.368 personas jeb 81,2% cietušas laukos, 4.020 personas jeb 18,8% pilsētās.

Cietušo personu kopskaits 1936. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, palielinājies par 3.107 jeb 17%, pie kam cietušo kopskaits laukos palielinājies par 2.550 jeb 17,2%, pilsētās par 557 jeb 16,1%.

1936. gadā 15.424 jeb 72,1% no cietušo kopskaita bijis vīriešu, 5.964 jeb 27,9% sieviešu.

Cietušo vīriešu skaits 1936. g., salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pieaudzis par 2.285 personām jeb 17,4%, sieviešu skaits par 822 personām jeb 16,0%.

Nelaimes gadījumos cietušo sieviešu procents atsevišķās darba nozarēs 1936. g. bijis šāds: mājkalpotājas 83,9% no cietušo kopskaita šai nozarē, uzņēmumu birojos 66,7%, pašvaldību iestādēs un uzņēmumos 56,3%, kultūras, izglītības un dzidniecības iestādēs 55,8%, lauksaimniecībā 33,6%, teātra darbinieku starpā 33,3%, kooperatīvās pienotavās 32,9%, valsts iestādēs 26,4%, zvejniecībā 14,3%, dažādos arodos 11,5%, valsts uzņēmumos 6,9% un sīkrūpniecībā 1,2%.

Tālāk apskatīsim nelaimes gadījumos cietušos atsevišķās darba nozarēs pēc nelaimes gadījumu materiāliem cēloņiem.

No 14.656 lauksaimniecībā cietušiem 2.996 gadījumos (20,4% no kopskaita) nelaime notikusi ar darba rīkiem, 1.803 personas (12,3%) dzīvnieku sakostas vai saspertas, 1.668 personas (11,4%) cietušas krītot no augstuma, 1.471 persona (10,0%) krītot uz līdzenas vietas, 1.364 (9,3%) — sadūrušās uz asiem priekšmetiem, 839 (5,7%) — pie ēku sagrūšanas, 832 (5,7%) — pie darba mašīnām, 752 (5,1%) — nelaimē uz zemes ceļiem, 531 (3,6%) — saspiesta starp cietiem priekšmetiem, 513 (3,5%) — sasitoties uz priekšmetiem, 383 (2,6%) — no šķembām un drumstālām; pārējie 1.504 (10,4%) cietuši no citiem cēloņiem.

Pienotavu darbinieki cietuši pavisam 167, kuģi pēc nelaimes gad. materiāliem cēloņiem sadalās šādi: 21 (12,6%) — sadūšanās uz asiem priekšmetiem, 19 (11,4%) — krišana uz līdzenas vietas, 18 (10,8%) — darba rīki, 17 (10,2%) — no sakarētām vielām, 16 (9,6%) — darba mašīnas, 11 (6,6%) — ēku sagrūšana, 10 (6,0%) — sasišana uz priekšmetiem, 9 (5,4%) — saspiešana, 8 (4,8%) — indīgas vielas, 8 (4,8%) — krišana no augstuma un 30 (17,8%) citi cēloņi.

Zvejnieki cietuši skaitā 84, no tiem 18 (21,4%) no saduršanās uz asiem priekšmetiem, 11 (13,1%) — no nelaimes gadījuma uz ūdens, 10 (11,9%) — no darba rīkiem, 10 (11,9%) kritot, 8 (9,5%) no sasišanās uz priekšmetiem, 27 (32,2%) no dažādām citām nelaimēm.

Uzņēmumu biroja darbinieki (ja kantoris atrodas atsevišķi no fiziska darba realizācijas vietas) cietuši 6: no krišanas no augstuma 3 (50,0%), uz ceļiem 2 (33,3%), no krišanas 1 (16,7%).

Kultūras, audzināšanas, izglītības, apgādības un dziedniecības iestāžu darbinieki cietuši skaitā 52, no tiem kritot uz līdzenas vietas 12 (23,1%), kritot no augstuma 7 (13,5%), no darba rīkiem cietuši 5 (9,6%), no šķembām cietuši 4 (7,7%), no sasišanās 4 (7,7%), ievainoti no ārpriekšmetiem cilvēkiem 4 (7,7%), no pārējām nelaimēm 16 (30,7%).

Brīvprātīgie ugunsdzēsēji cietuši 66; materiālie cēloņi šādi: 30 (45,5%) nelaimes gadījumi uz ceļa, 14 (21,2%) ugunsgrēki, 5 (7,6%) — ēku sagrūšana, 5 (7,6%) nelaimes gadījumi autotransportā, 12 — dažādi citi cēloņi (19,1%).

Mājamkalpotāji cietuši 479, kas pēc nelaimes cēloņiem sadalās sekojoši: 88 (18,4%) — kritot uz līdzenas vietas, 71 (14,8%) — cietuši no darba rīkiem, 66 (13,8%) — sadūrušies ar asiem priekšmetiem, 52 (10,9%) — kritot no augstuma, 39 (8,1%) — cietuši no karstām vielām, 27 (5,6%) — no skaidām, šķembelēm un drumstalām, 21 (4,4%) — sasities, 115 (24,0%) cietuši no pārējiem cēloņiem.

Nelaimes gadījumos cietušie sīkrūpnieki, skaitā 170, pēc nelaimes gadījumu materiāliem cēloņiem sadalās: cietuši no darba rīkiem — 26 (15,3%), no ēku sagrūšanas 26 (15,3%), no saspiešanas — 17 (10,0%), no sasišanās uz priekšmetiem 14 (8,2%), cietuši no skaidām, šķembām — 13 (7,7%), no saduršanās uz asiem priekšmetiem 11 (6,5%), nelaimes gadījumi uz ceļiem 10 (5,9%), no dzīvnieku kodieniem, spērieniem — 9 (5,3%), cietuši kritot no augstuma — 8 (4,7%) un dažādi citi cēloņi 36 (21,1%).

Valsts iestāžu darbinieki 1936. gadā cietuši pavisam 212; nelaimes gadījumu materiālie cēloņi šādi: 27 (12,8%) cietuši kritot uz līdzenas vietas, 18 (8,5%) — citu personu vainas dēļ, 16 (7,6%) — kritot no augstuma, 15 (7,1%) — nelaimes gadījumos uz ceļiem un ielām, 14 (6,6%) — no dzīvnieku kodieniem un spērieniem, 12 (5,7%) — ievainojumi no ārpriekšmetiem cilvēkiem (vājprātīgo iestādēs), 10 (4,7%) — pie ēku sagrūšanas, 10 (4,7%) — sadūroties uz asiem priekšmetiem, pārējie 90 (42,3%) cietuši dažādos citos nelaimes gadījumos.

Pašvaldību darbinieki nelaimes gadījumos cietuši 183; nelaimes gadījumu materiālie cēloņi bijuši stipri dažādi, bet galvenie no tiem šādi: 23 personas (12,6%) cietušas kritot uz līdzenas vietas, 20 (10,9%) sadūroties uz asiem priekšmetiem, 16 (8,7%) personām nelaimes gadījuma cēlonis bijis darba rīki, 15 (8,2%) cietuši no sakausētām un sakarsētām vielām, 11 (6,0%) — no ēku sagrūšanas, 11 (6,0%) otras personas vainas dēļ, 11 personas (6,0%) — sasities uz priekšmetiem, 10 (5,5%) cietuši kritot no augstuma.

10 personām (5,5%) nelaimes gadījumu cēlonis bijis skabargas un 56 personām (30,6%) dažādi citi cēloņi.

Valsts uzņēmumos cietuši pavisam 5.226 darbinieki; 1.198 cietušiem (22,9%) nelaimes cēlonis bijuši darba rīki, 713 (13,6%) cietuši no ēku sagrūšanas, 502 (9,6%) — saspiežoties starp priekšmetiem, 451 (8,6%) — kritot, 398 (7,6%) — sasities uz priekšmetiem, 396 (7,6%) nelaimes gadījumu cēlonis bijis skaidas un šķembas, 293 (5,6%) sadūrušies uz asiem priekšmetiem, 235 (4,5%) cietuši uz sliežu ceļiem, 143 (2,7%) — kritot no augstuma, 141 (2,7%) — pie darba mašīnām, pārējiem 756 darbiniekiem (14,6%) bijis cits nelaimes cēlonis.

Tautas labklājības ministrijas nelaimes gadījumu apdrošināšanas nodaļā reģistrētie cietušie kopā visās nozarēs pēc nelaimes gadījumu materiāliem cēloņiem sadalās šādi:

Cietušie pēc nelaimes gadījumu materiāliem cēloņiem.

Accidentés d'après les causes matérielles.

Materiālie cēloņi. <i>Causes matérielles</i>	1935.		1936.		Kopā <i>Total</i>	
	Skaits <i>Nombre</i>	%	Skaits <i>Nombre</i>	%	Skaits <i>Nombre</i>	%
Tvaika katli <i>Chaudières à vapeur</i>	2	0,01	—	—	4	0,02
Ūdens vadi <i>Aqueducs</i>	1	0,01	1	0,02	1	0,00
Tvaika vadi <i>Tuyaux à vapeur</i>	—	—	1	0,02	1	0,00
Spēka mašīnas <i>Moteurs</i>	48	0,26	30	0,25	74	0,35
Elektr. vadu ierīkošana <i>Conduites électriques</i>	11	0,06	13	0,32	16	0,07
Transmisijas <i>Transmissions</i>	11	0,06	1	0,02	2	0,01
Līfti, elevātori u. c. transporta ierīces <i>Ascenseurs, éleveurs et installations de transport</i>	3	0,02	1	0,02	5	0,03
Darba mašīnas <i>Machines opératives</i>	856	4,68	153	3,51	865	4,98
{ apla zāģi { <i>scies circulaires</i>	52	0,28	15	0,31	56	0,32
Tai skaitā kuleži <i>Dont</i>	262	1,43	7	0,17	252	1,45
{ balteuses { gateņi { <i>scies alternatives</i>	25	0,14	5	0,12	34	0,19
Darba rīki <i>Outils</i>	3.864	21,14	350	8,71	4.010	23,09
					4.360	20,39

	1935.		1936.		Kopā			
	Skaits Nombre	%	Pilsētās D. l. villes Skaits Nombre	%	Laukos A la campagne Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
Materiālie cēloņi Causes matérielles								
Sprāgstošas vielas Matières explosives	100	0,55	7	0,17	141	0,81	148	0,69
Indiģas un kodīgas vielas Matières toxiques et corrosives	33	0,18	29	0,72	26	0,15	55	0,26
Sakaršetas un izkausētas vielas Matières échauffées et fondues	401	2,19	173	4,30	224	1,29	397	1,86
Uguni neizturīgas un degvielas Matières combustibles et inflammables	21	0,11	12	0,30	14	0,08	26	0,12
Skaidas, šķembeles un drumstalas Sciures, éclats et fragments	761	4,16	356	8,86	492	2,83	848	3,96
Ugunsgrēks, plūdi u. c. dabas katastrofas Incendies, inondations etc. phénomènes	59	0,32	10	0,25	69	0,40	79	0,37
Priekšmetu krišana, ēku sagrūšana Chute d'objets et croulements	1.424	7,79	426	10,60	1.217	7,01	1.643	7,68
Cietušo krišana no augstuma Chute d. accidentés d'hauteur	1.423	7,78	204	5,08	1.724	9,98	1.928	9,01
Cietušo krišana uz līdzenas vietas Chute sur le ras du sol	1.988	10,87	419	10,42	1.699	9,78	2.118	9,90
Tai skaitā Dont	1.004	5,49	231	5,75	813	4,68	1.044	4,88
paslīdēšana glissement	231	1,26	60	1,49	150	0,86	210	0,98
pakļūšana trébuchement	888	4,86	383	9,53	710	4,09	1.093	5,11
Saspiešana starp priekšmetiem Ecrasement entre objets	835	4,57	344	8,56	647	3,78	991	4,63
Nodaušanās uz priekšmetiem Heurtement aux objets	1.419	7,76	55	1,37	1.836	10,57	1.891	8,84
Dzīvnieku kodieni, spērieni u. c. dzīvnieku bojājumi Morsures, coups et autres blessures par animaux	16	0,09	21	0,52	2	0,01	23	0,11
Ievainojumi no ārprātīgiem cilvēkiem Endommagements par personnes aliénés	182	1,00	66	1,64	169	0,97	235	1,10
Smaguma celšana un pārvietošana Soulèvement et transport de fardeaux	225	1,23	184	4,58	77	0,44	261	1,22
Nelaiemes gadījumi uz sliežu ceļiem Accidents sur voies ferrées	888	4,86	67	1,67	811	4,67	878	4,11
Nelaiemes gadījumi uz zemes ceļiem Accidents sur chemins vicinaux et routes	29	0,16	13	0,32	21	0,12	34	0,16
Nelaiemes gadījumi uz ūdens Accidents sur l'eau	2	0,01	6	0,15	8	0,05	14	0,07
Nelaiemes gadījumi automobiļu transportā Accidents au transport par automobiles	63	0,34	8	0,20	37	0,21	45	0,21
Nobrukums (zemes) Eboulement d'une masse de terre	1.457	7,97	295	7,34	1.518	8,74	1.813	8,48
Sadursšanās uz asiem priekšmetiem Lésions par objets tranchants	131	0,72	37	0,92	97	0,56	134	0,63
Skabargas Echardes	122	0,67	68	1,69	87	0,50	155	0,72
Otras personas vaina Par la faute d'autrui	292	1,60	195	4,85	487	2,81	682	3,19
Pārējie cēloņi Autres causes	726	3,97	92	2,29	322	1,85	414	1,94
Nenoskaidrotie cēloņi Causes non fixées								
Kopā Total . . .	18.281	100,00	4.020	100,00	17.368	100,00	21.388	100,00

Nelaiemes gadījumu sekas Tautas labklājības ministrija 1936. gadā noskaidrojusi pavisam 21.356 cietušiem (šis skaits nesaskan ar pārskata gadā cietušo skaitu, jo zināmam skaitam cietušo nav iespējams tūlīt noskaidrot darba spējas ierobežojumu, it sevišķi ja atveseļošanās ieilgst).

Cietušie pēc 1936. g. noskaidrotām nelaiemes gadījuma sekām sadalās šādi:

Cietušo skaits, kam 1936. g. noskaidrotas nelaiemes gadījumu sekas.

Nombre des accidentés auxquels les suites des accidents sont déterminées en 1936.

	Pilsētās D. l. villes	Laukos A la campagne	Kopā Total
Miruši Décédés . . .	20	88	108
Darba spējas zaudējuši Ayant perdu la capacité de travail	64	493	557
Darba spēj. nav zaudēj. N'ayant pas perdu la capacité de travail	3.963	16.728	20.691
Kopā Total . . .	4.047	17.309	21.356

No 21.356 cietušo kopskaita, kam noskaidrotas nelaiemes gadījuma sekas, šis sekas 108 gadījumos bijusi cietušā nāve (lauksaimniecībā nodarbinātie 75, zvejnieki 8, ugunsdzēsēji 2, mājkalpotāji 1, sīkrūpnieki 4, pārējie privātos uzņēmumos 4, valsts iestāžu darbinieki 2, valsts uzņēmumu darbinieki 12), 557 cietušiem ierobežota darba spēja (lauksaimniecībā strādājošie 443, pienotavu darbinieki 2, zvejnieki 1, kultūras iest. darbinieki 2, ugunsdzēsēji 1, mājkalpotāji 13, sīkrūpnieki 4, pārējie privātos uzņēmumos 3, valsts iestāžu darbinieki 4, pašvaldības iestāžu darbinieki 2, valsts uzņēmumu darbinieki 82), bet 20.691 cietušais izveseļojies nezaudējot darba spēju.

Uz katriem 1.000 cietušiem nelaiemes gadījumu sekas 1936. gadā bijušas: cietušā nāve 5 gadījumos (1935. g. 5), ierobežotas darba spējas 26 gadījumos (19) un cietušā izveseļošanās 969 gadījumos (976).

Cietušie pēc darba spēju zaudējuma procenta sadalās šādi:

Cietušo skaits, kam 1936. g. konstatēts paliekošs darba spēju zaudējums.

Nombre des accidentés auxquels le % de l'invalidité est constaté en 1936.

Darba spēju zaudējums % % de l'invalidité	Cietušo skaits Nombre des accidentés	%
1 — 10%	214	38,42
11 — 20%	124	22,26
21 — 30%	48	8,62
31 — 40%	82	14,72
41 — 50%	19	3,41
51 — 60%	14	2,51
61 — 70%	21	3,77
71 — 80%	23	4,13
81 — 90%	1	0,18
91 — 100%	11	1,98
Kopā Total . . .	557	100,00

Lielākā daļa (3/5 jeb 60,7%) cietušo, kam 1936. gadā konstatēts darba spēju zaudējums, bijuši tādi, kas darba spēju zaudējuši no 1 līdz 20%; darba spēju zaudējums no 21 līdz 40% bijis apm. vienai ceturtaī daļai (23,3%), pārējie darba spējas zaudējuši vairāk kā 40%.

Nemot visus, arī iepriekšējos gados cietušos, kam paliekoša darba nespēja, dabūjam šādus skaitļus:

Pensionēto-cietušo kopskaits pēc darba spēju zaudējuma apmēra.

Nombre des accidentés-pensionnés d'après le % de l'invalidité.

Darba spēju zaudējums % % de l'invalidité	1935.		1936.	
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
1 — 10%	750	29,08	980	31,47
11 — 20%	454	18,14	568	18,24
21 — 30%	273	10,01	339	10,89
31 — 40%	458	18,30	554	17,79
41 — 50%	115	4,60	143	4,59
51 — 60%	82	3,28	102	3,27
61 — 70%	161	6,43	189	6,07
71 — 80%	119	4,76	137	4,40
81 — 90%	13	0,52	13	0,42
91 — 100%	59	2,36	66	2,12
Uz tiesas lēmuma	18	0,72	23	0,74
<i>Par jug. du trib.</i>				
Kopā Total . . .	2.502	100,00	3.114	100,00

Arī ņemot visus līdz 1936. g. (ieskaitot) cietušos, kas zaudējuši darba spējas, apm. pusei (49,7%) cietušo darba spēju zaudējums bijis no 1 līdz 20%, vairāk kā vienai ceturtaī daļai (28,7%) darba spēju zaudējums 21—40% un pārējiem (21,6%) vairāk kā 40%.

Palīdzība nelaimes gadījumos cietušiem.

Assistance aux accidentés.

Darba nelaimes un arodu slimību gadījumos paredzēta šāda palīdzība:

- ārstnieciskā palīdzība,
- atlīdzība naudā — pārējošas darba nespējas laikā un pastāvīgas darba nespējas laikā (pensija vai vienreizējs pabalsts).

Ārstnieciskā palīdzība aptver ārsta palīdzību visos tā veidos, zāles un citus ārstniecības līdzekļus, kā arī protēzes. Cietušais ārsta padomu, zāles, kā arī ārstēšanu slimnīcā saņem par brīvu; šos izdevumus sedz Tautas labklājības ministrija. Ārsta palīdzība sniedzama tik ilgi, kamēr tā cietušam vajadzīga.

Apdrošināšanas atlīdzība paredzēta cietušā pārējošas darba nespējas laikā, pastāvīgas darba nespējas laikā un nāves gadījumā.

Pārējošas darba nespējas laikā cietušam, kas apdrošināts Tautas labklājības ministrijā, tiesība uz šāda veida pabalstu:

- Apdrošinātie algotie darbinieki pirmās 14 dienās saņem naudas pabalstu no sava darba devēja, bet ar 15. dienu no Tautas labklājības ministrijas.
Algotie darbinieki, kam pēc līguma pienācās dzīvoklis un uzturs no darba devēja, saņem arī to (pirmās 14 dienās dzīvokli un uzturu sniedz darba devējs uz sava rēķina, pēc tam darba devējam par sniegto dzīvokli atlīdzina Tautas labklājības ministrija pēc noteiktas taksēs).
- Apdrošinātie patstāvīgie darbinieki un viņu ģimenes locekļi, kā arī brīvprātīgie ugunsdzēsēji naudas pabalstu saņem ar 4. darba nespējas mēnesi.

Naudas pabalstu pārējošas darba nespējas laikā izsniedz 70% (dzelzceļniekiem 75%) no cietušā vidējās algas, bet cietušiem, kam nav apgādājamo ģimenes locekļu — ja tas ievietots ārstniecības iestādē — 50% no algas. Vidējo algu noteic pēc izpeļņas pēdējo 4 nedēļu laikā, bet patstāvīgiem darbiniekiem un viņu ģimenes locekļiem, brīvprātīgiem ugunsdzēsējiem un pagaidu darbu strādniekiem — pēc T. L. M. noteiktām algu normām. Vidējo dienas algu darbiniekiem ar dienas algu noteic pēc izpeļņas pēdējās 4 nedēļās (dalot šo izpeļņu ar faktisko darba dienu skaitu), darbiniekiem ar mēneša algu — pēc algas pēdējā mēnesī (dalot ar 30), bet patstāvīgiem darbiniekiem pēc Tautas labklājības ministrijas noteiktas gada algas (dalot to ar 300).

Tautas labklājības ministrija ar rīkojumu noteikusi šādas algu normas pabalstu (un arī pensiju) aprēķināšanai nelaimes un arodu slimību gadījumos cietušiem 1936. g. (V. V. 1936. g. 4. nrs.). Normas ņemamas par pamatu tad, ja cietušais strādājis bez algas, vai pēdējā bijusi mazāka par rīkojumā noteikto.

Normas pabalstu un pensiju aprēķināšanai 1936. g. (latos).

Minimālās algu normas algotiem darbiniekiem:		Virieši	Sievietes un abējā	Bērni
			dzimuma pusaudži 16—18 g.	līdz 16 g.
Vienkārša darba strādnieki	dienā	2,40	1,60	1,20
	mēnesī	60,—	40,—	30,—
Pagaidu darbu strādnieki	dienā	2,40	1,60	1,20
Strādnieki pie štaueru darbiem	dienā	4,50	—	—
Strādnieki-amatnieki	dienā	4,—	—	—
Strādnieki — koku pludinātāji	dienā	3,—	—	—
Lauks. rakst. darbos nodarbinātie	dienā	2,40	1,60	1,20
	mēnesī	60,—	40,—	30,—
Lauks.-amatnieki un saimn. vad.	mēnesī	75,—	—	—

Vidējās algu normas patstāvīgiem:

Lauks. rakst. darba vietu īpašnieki	gadā	900,—	720,—	—
Lauks. rakst. darba vietu īpašn. ģimenes loc.	„	720,—	480,—	360,—
Amatn. darba vietu īpašnieki	„	900,—	720,—	—
Amatn. darba vietu īpašn. ģimenes locekļi	„	720,—	480,—	360,—
Zvejnieki	„	900,—	—	—
Zvejnieku ģimenes locekļi	„	720,—	480,—	360,—
Brīvprātīgie ugunsdzēsēji	„	720,—	480,—	—

Pastāvīgas darba nespējas gadījumā cietušiem izsniedz rēgulāru naudas atlīdzību — pensiju, vai tās vietā (ja darbaspēju zaudējums nepārsniedz 20%) vienreizēju atlīdzību.

Pensiju apmērs atkarīgs no darba spēju zaudējuma procenta:

Pilnu pensiju, kas līdzinās 70% (dzelzceļniekiem 80%) no algas, izsniedz, ja darba spējas zaudētas 100%; ja darba spēja zaudēta nepilnā apmērā — daļu no pilnas pensijas (70% respekt. 80% no algas) samērā ar darba spējas zaudējuma pakāpi.

Ja cietušam nepieciešama pastāvīga otra cilvēka palīdzība (zaudējis redzes spēju, zaudējis abas rokas vai abas kājas vai kā citādi kļuvis nevarīgs), vai tas kļuvis vājprātīgs, izmaksā paugstinātu pensiju, kas līdzinās 100% no algas.

Vienreizēju atlīdzību izmaksā, ja darba spēja zaudēta līdz 10% (iesk.), uz cietušā vēlēšanos, pieckārtīgas gada pensijas apmērā; ja darba spēja zaudēta 11—20%, ar apdrošināšanas iestādes piekrišanu, desmitkārtīgas gada pensijas apmērā.

Ja apdrošinātā persona mirusi no nelaimes gadījuma vai arodslimības (vai arī ne vēlāk par 2 gadiem pēc nelaimes gadījuma) ģimenes locekļi saņem pensiju un apbedīšanas pabalstu.

Ģimenes locekļi pensijas saņem:

a) atraitne $\frac{1}{3}$ no mirušā algas — uz visu mūžu vai kamēr viņa apprecas (pēdējā gad. saņem vienreizēju pabalstu trīsgadīgas viņas pensijas apmērā);

b) bērni — katrs $\frac{1}{5}$ no mirušā algas, ja viens no vecākiem dzīvs un $\frac{1}{3}$, ja bērni pilnīgi bāreņi — līdz tie sasniedz pilnus 16 gadus, bet ja apmeklē skolu — vai mācās amatu — pilnus 18 g.;

c) vecāki un vecāku vecāki (ja viņi darba nespējīgi vai sasnieguši 55 g. vecumu un mirušais viņus galv. kārtā uzturējis), — katram $\frac{1}{6}$ no mirušā algas uz visu mūžu;

d) brāļi, māsas un bērnu bērni, ja viņi pilnīgi bāreņi un mirušais viņus uzturējis — katrs $\frac{1}{5}$ no mirušā algas.

Ģimenes locekļiem izsniedzamā pensija kopā nedrīkst pārsniegt mirušā pilnas algas apmērus.

Apbedīšanas pabalstu izsniedz, ja nelaimes gadījumā cietušais vai ar arodslimību saslimušais nomirst, 40-kārtīgas dienas algas apmērā.

Tautas labklājības ministrijas nelaimes gadījumu apdrošināšanas nodaļa izsniegusi pensijas vienreizējas atlīdzības šādam skaitam pensionāru:

Personu skaits, kuŗas saņēmušas pensijas. Nombre des personnes ayant touché des pensions.

	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.
Pastāvīgas pensijas:	1.604	1.751	2.297	2.883	3.418	4.194
<i>Pensions permanentes:</i>						
a) cietušie	883	1.153	1.600	2.003	2.439	3.009
<i>accidentés</i>						
b) cietušo ģimenes locekļi	721	598	697	880	979	1.185
<i>m. d. f. des accidentés</i>						
Pagaidu pensijas	2.044	787	1.343	1.295	1.249	1.294
<i>Pensions temporaires</i>						
Vienreizējas atlīdzības	52	18	—	51	63	105
<i>Compensations d'une fois</i>						
Kopā Total	3.700	2.556	3.640	4.229	4.730	5.593

Pastāvīgas pensijas 1936. gadā saņēmuši 4.194 pensionāri, t. i. par 776 jeb 22,7% vairāk nekā 1935. g. Šo pensionāru skaitā bijuši 3.009 cietu-

šie un 1.185 ģimenes locekļi (506 atraitnes, 509 bērni-bāreņi, 26 bērni pilnīgi bāreņi, 143 vecāki un 1 pārējais apgādājama ģimenes loceklis).

Pensionāri pensijas, ieskaitot vienreizējus pabalstus, saņēmuši kopš šāda laika: 1927. g. un agrāk — 205 pensionāri, 1928. g. — 162, 1929. g. — 205, 1930. g. — 288, 1931. g. — 381, 1932. g. — 435, 1933. g. — 567, 1934. g. — 642, 1935. g. — 586, 1936. g. — 828.

Pagaidu pensijas 1936. gadā saņēmuši 1.294 cietušie jeb par 3,6% vairāk nekā 1935. gadā. Vienreizējas atlīdzības pensiju vietā izsniegtas 105 cietušiem.

Pārskatu par cietušo pensiju apmēriem (ieskaitot cietušos, kam pensijas vietā izmaksāta vienreizēja atlīdzība) redzam no šādiem skaitļiem:

Pensionēto-cietušo skaits, pēc pensijas lieluma.
Nombre des accidentés pensionnés — d'après le montant de la pension.

Gada pensija (latos)	1934.	1935.	1936.
<i>Pens. annuelle (en lats)</i>			
Līdz 50	326	380	579
51 — 100	480	619	741
101 — 150	250	319	416
151 — 200	240	302	377
201 — 300	360	419	475
301 — 400	164	208	249
401 — 500	114	126	138
501 — 700	83	88	96
701 — 1.000	27	29	31
1.001 un vairāk <i>et plus</i>	10	12	12
Kopā <i>Total</i>	2.054	2.502	3.114

Vairāk kā pusei (55,7%) nelaimes gadījumos cietušiem pensijas 1936. g. nepārsniedz Ls 150,— gadā, nedaudz vairāk ka vienai ceturtaī daļai pensionāru (27,4%) gada pensija svārstījies starp Ls 151,— līdz Ls 300,—; tādu, kas saņēmuši pensiju Ls 301,— līdz Ls 500,— bijuši pavisam 12,4%, bet pensijas augstākas par Ls 500,— bijušas 139 pensionāriem jeb 4,5% no pensionāru kopskaita.

Vidējā pensija 1 cietušam pensionāram 1936. gadā bijusi Ls 178,55 (1935. g. Ls 188,53).

Tautas labklājības ministrijas izdevumi nelaimes gadījumu apdrošināšanai (latos).
Dépenses du Ministère de la Prévoyance sociale pour l'assurance contre les accidents (en lats).

	1935.		1936.	
Ārstēšana: <i>Traitement médical:</i>	586.086,29	35,57	1.146.141,98	48,34
Ambulātoriskā	242.445,71	14,72	334.585,95	14,11
<i>Ambulatoire</i>				
Stacionārā	340.958,08	20,69	804.649,03	33,94
<i>Stationnaire</i>				
Medic. palīgīdzekļi	2.682,50	0,16	6.907,—	0,29
<i>Secours méd.</i>				
Pabalsti <i>Indemnités</i>	139.076,01	8,44	136.270,04	5,75
Pensijas: <i>Pensions:</i>	857.226,96	52,03	993.084,94	41,88
Mūža pensijas cietušiem	404.034,31	24,52	473.640,68	19,98
<i>Pensions viagères</i>				
Pensijas cietušo ģimenes locekļiem	212.989,—	12,93	246.070,37	10,38
<i>Pensions aux membres de famille des accidentés</i>				
Pagaidu pensijas cietušiem	170.858,66	10,37	197.941,46	8,35
<i>Pensions temporaires aux accidentés</i>				
Vienreizējas atlīdzības <i>Compensations d'une fois</i>	11.099,49	0,67	11.011,08	0,46
Pensijas cietušiem līdz 1921. g. 1. V.	58.245,50	3,54	64.421,35	2,71
<i>Pensions aux accidentés jusqu'à 1921. 1. V.</i>				
Kopā izdevumi cietušiem	1.582.389,26	96,04	2.275.496,96	95,97
<i>Total des dépenses pour les accidentés</i>				
Pensiju komisijas izdevumi ¹	65.214,83	3,96	95.704,31	4,03
<i>Dépenses des commiss. de pension¹</i>				
Kopā <i>Total</i>	1.647.604,09	100,00	2.371.201,27	100,00

¹ Ieskaitot ceļu izdevumus cietušiem. ¹ Y compris frais de chemin.

Ģimenes locekļu pensijas visumā augstākas nekā cietušo pensijas, un gada pensija uz 1 ģimenes locekli 1936. g. iznāk Ls 207,65 (1935. gadā Ls 217,56).

Pagaidu pensijas lielums 1 cietušam 1936. g. bijis caurmērā Ls 152,97 (1935. g. Ls 136,80) un vienreizējas atlīdzības lielums — Ls 104,87 (Ls 176,18).

Līdzekļi.

Moyens.

Līdzekļus nelaimes gadījumos cietušo ārstēšanai, pensiju un pabalstu izsniegšanai tiem cietušiem, kas apdrošināti Tautas labklājības ministrijā (no 1931. g.), sniedz valsts — budžeta kārtībā. Šim nolūkam 1935./36. s. g. budžetā bija paredzēts Ls 1.400.000,—, 1936./37. saimn. gadā budžetā Ls 2.582.664,— (tai skaitā veco rēķinu segšanai Ls 1.310.000,—).

Izdevumi nelaimes gadījumos cietušo atbalstīšanai pakāpeniski pieauguši, ko rāda skaitļi par cietušiem maksātām summām (no 1928. g. līdz 1931. g. 1. aprīlim izdevumi I Apdrošināšanas sabiedrībā nelaimes gadījumos, pēc tam Tautas labklājības ministrijā).

Izdevumi nelaimes gadījumos cietušiem (latos).

Dépenses pour accidentés (en lats).

	Ārstēšana <i>Traitement</i>	Pabalsti <i>Indemnités</i>	Pensijas <i>Pensions</i>	Kopā <i>Total</i>
1928.	96.489,29	51.344,35	24.377,34	172.210,98
1929.	219.762,21	162.910,57	109.749,52	492.422,30
1930.	336.066,75	279.414,28	190.857,80	806.338,83
1931.	228.622,91	198.292,66	233.004,06	659.919,63
1932.	526.923,37	84.408,91	572.425,79	1.183.758,07
1933.	347.222,53	113.798,78	628.736,62	1.089.757,93
1934.	505.853,70	133.175,65	709.959,95	1.348.989,30
1935.	586.086,29	139.076,01	857.226,96	1.582.389,26
1936.	1.146.141,98	136.270,04	993.084,94	2.275.496,96

Tautas labklājības ministrijas izdevumi nelaimes gadījumu apdrošināšanai (neieskaitot izdevumus nelaimes gadījumu apdroš. nodaļas uzturēšanai) sīkāk sadalās sekojošā kārtā:

Novērojot izdevumus nelaimes gadījumu apdrošināšanai pieminētajos divi pēdējos gados redzam lielas atšķirības. Izdevumi ārstēšanai 1936. gadā gandrīz divi reizes (par 96%) lielāki nekā gadu iepriekš, jo 1936. gadā segta liela daļa nenokārtotu rēķinu no iepriekšējiem gadiem. Tamdēļ arī šo izdevumu tieša salīdzināšana vai attiecināšana uz attiecīgā gadā nelaimes gadījumos cietušiem nav iespējama.

Pabalstiem 1936. gadā izdots nedaudz mazāk (par 2%) nekā gadu iepriekš, bet pensijām — par Ls 135.857,98 jeb 16% vairāk.

Pensiju izdevumos ieskaitītas mūža pensijas cietušiem, pensijas cietušo ģimenes locekļiem, pagaidu pensijas, vienreizēja atlīdzības mūža pensiju vietā un pensijas cietušiem līdz 1921. g. 1. maijam. Pēdējie pensijas saņem saskaņā ar 1925. g. 9. marta Likumu par algotiem darbiniekiem un viņu ģimenes loc. agrāk piešķirtām pensijām un atlīdzību sakroplošanas un profesionālo slimību gadījumos; 1929. g. 17. maijā šis likums attiecināts arī uz cietušiem bij. Krievijas teritorijā līdz 1917. g. 24. oktobrim.

Kopizdevumi cietušo ārstēšanai, pabalstiem un pensijām 1936. gadā bijuši Ls 2.275.496,96.

Pensiju komisijas izdevumi — atalgojums pensiju komisijām, ceļu izdevumi cietušiem, braucot uz pensiju komisijas sēdēm, u. c. pensiju komisijas izdevumi — 1936. g. bijuši Ls 95.704,31 jeb 4,0% no visiem nelaimes gadījumu apdrošināšanas izdevumiem.

Nelaimes gadījumu apdrošināšana Vispārējā apdrošināšanas sabiedrībā.

Assurance contre accidents dans l'Union générale d'Assurance

Saskaņā ar Likumu par apdrošināšanu nelaimes un arodu slimību gadījumos grozījumiem 1931. g., visu pārējo darbinieku, kas nav apdrošināti Tautas labklājības ministrijā, apdrošināšanai nodibināma apdrošināšanas sab- ba; šīs apdrošināšanas sabiedrības funkcijas izpilda Vispārējā apdrošināšanas sabiedrība nelaimes gadījumos. Pēdējā darbojas uz sabiedrības pilnā sapulcē pieņemtu un Tautas labklājības ministrijas apstiprinātu statūtu pamata (statūti apstiprināti 1927. g. 10. sept.).

Vispārējā apdrošināšanas sabiedrība ir darba devēju apvienība, kurā obligātoriski jāietilpst visiem darba devējiem, kas nodarbina šai sabiedrībā apdrošināšanai pakļautos darbiniekus.

Apdrošinātās personas.

Personnes assurées.

Vispārējā apdrošināšanas sabiedrībā obligātoriski apdrošināmi:

- algotie darbinieki privātos un pašvaldību rūpniecības, tirdzniecības, transporta, meža ekspluatācijas un citos uzņēmumos, kas nav apdrošināti Tautas labklājības ministrijā, neatkarīgi no viņu atalgojuma veida (gada, mēneša, dienas, akorda vai gabalu algas);
  - šo uzņēmumu mācekļi un praktikanti, neatkarīgi no atalgojuma.
- Brīvprātīgi var apdrošināties:
- sikražotāji pilsētu administratīvās robežās, kas paši strādā līdz un nenodarbina algotus darbiniekus,

- apdrošināšanas sabiedrībai piekritošo darba vietu īpašnieki-sikražotāji un starpnieki, kas ražo uz sava rēķina un paši strādā līdz (rūpnieki, tirgotāji, amatnieki, dzirnavnieki, vedēji ar saviem zirgiem, šoferi — auto īpašnieki, arteļu darbinieki un taml.),
- augstāk minēto personu nodarbinātie ģimenes locekļi.

Vispārējā apdrošināšanas sabiedrībā nelaimes gadījumos pēdējos gados bijis šāds apdrošināto personu skaits.

Apdrošināto personu skaits.

Nombre des assurés.

Darba nozares. <i>Branches d'occupation.</i>	1934.	1935.	1936.
Mežu ekspluatācija <i>Exploit. des forêts</i>	2.518	2.623	2.855
Raktuves un akmeņlauztuves <i>Mines et carrières</i>	279	313	425
Lauksaimniecība <i>Agriculture</i>	704	771	867
Zvejnieki (jūras) <i>Pêche maritime</i>	59	46	69
Keramika, akm. izstrād., saist. vielas <i>Céram., ind. d. pierres, d. cim. etc.</i>	4.325	4.682	5.167
Metālapstrād. un mašīnbūves <i>Industrie des métaux et des machines</i>	7.144	8.281	9.899
Ķīmijas rūpniecība <i>Industrie chimique</i>	4.195	4.304	4.278
Ādu rūpniecība <i>Industrie des cuirs et des peaux</i>	1.472	1.573	1.692
Tekstilrūpniecība <i>Industrie textile</i>	16.423	17.552	17.300
Koku rūpniecība <i>Industrie du bois</i>	12.627	10.897	12.596
Papīrrūpniecība <i>Industrie du papier</i>	2.438	2.833	2.924
Poligrafijas rūpniecība <i>Industrie polygraph.</i>	2.434	2.499	2.739
Pārtikas un garšv. rūpn. <i>Industrie de l'alimentation et d. condim.</i>	11.056	11.528	12.255
Apģērbs, apavi, galant. pied. <i>Ind. du vêtement, des chaussures, des fourn. d. toil. et des obj. de luxe</i>	7.530	8.889	9.166
Būves (iekš- un ārbūves) <i>Industrie du bâtiment</i>	9.908	9.343	13.745
Gāze, elektr. ūdensvadi <i>Gaz, électr., aqueducs</i>	2.004	1.427	1.760
Tīrība un higiēna <i>Nettoyage, hygiène</i>	2.517	2.907	2.924
Tirdzniecība <i>Commerce</i>	19.832	21.821	22.260
Transports <i>Transport</i>	11.037	8.164	10.070
Mājkalpotāji (sargi) <i>Domestiques (gardes)</i>	435	473	487
Pārējie <i>Autres</i>	2.124	3.307	1.876
Kopā Total	121.061	124.233	135.354

Pēdējā — 1936. gadā — Vispārējā apdrošināšanas sabiedrībā bijušas apdrošinātās pavisam 135.354 personas, t. i. par 11.121 personu jeb 9,0% vairāk nekā 1935. gadā (124.233). No apdrošināto kopskaita 128.982 apdrošinātie jeb 95,3% bijuši nodarbināti uzņēmumos pilsētās, bet 6.372 apdrošinātie jeb 4,7% uzņēmumos laukos.

Apdrošinātās personas pa atsevišķām darba nozarēm 1936. g. sadalās šādi: rūpniecība (ieskaitot būvdarību) — 93.946 jeb 69,41%, tirdzniecība 22.260 jeb 16,44%, transports 10.070 jeb 7,44%, tīrība un higiēna — 2.924 jeb 2,16%, mežu ekspluatācija 2.855 jeb 2,11%, lauksaimniecība pil-

sētu administratīvās robežās 867 jeb 0,64%, mājkalpotāji 487 jeb 0,36%, zvejnieki (jūras) — 69 jeb 0,05% un pārējie nodarbošanās veidi 1.876 jeb 1,39% no apdrošināto kopskaita.

Nelaiemes gadījumi un tajos cietušie.

Accidents et accidentés.

Pieteikto nelaiemes gadījumu kopskaits 1936. gadā bijis 19.529, t. i. par 2.982 gadījumiem jeb 18,0% lielāks nekā 1935. gadā.

Uzņēmumu un pieteikto nelaiemes gadījumu skaits.

Nombre des entreprises et accidents enregistrés.

Darba nozares Branches d'occupation	1935.		1936.	
	Uzņēm. skaits Nombre des entreprises	Nelaiemes gad. skaitis Nombre des accidents	Uzņēm. skaits Nombre des entreprises	Nelaiemes gad. skaitis Nombre des accidents
Mežu ekspluatācija	518	1.095	622	1.874
Exploit. des forêts				
Raktuv. un akmeņlauztuves	29	91	38	164
Mines et carrières				
Lauksaimniecība	220	75	226	57
Agriculture				
Zvejnieki (jūras)	16	7	23	10
Pêche maritime				
Keramika, akm. izstrād., saistoš. vielas	395	773	397	881
Céram., ind. d. pierres, d. cim. etc.				
Metalapstr. un mašīnbūves	1.152	2.250	1.212	2.533
Industrie des métaux et des machines				
Ķīmijas rūpniecība	324	370	335	356
Industrie chimique				
Ādu rūpniecība	189	183	201	163
Industrie des cuirs et des peaux				
Tekstilrūpniecība	317	1.063	326	1.067
Industrie textile				
Koku rūpniecība	1.643	2.745	1.703	3.489
Industrie du bois				
Papīrrūpniecība	67	433	62	390
Industrie du papier				
Poligrāfijas rūpniecība	181	117	179	120
Industrie polygraph.				
Pārtikas un garšv. rūpn. Industrie de l'alimentation et d. condim.	1.640	1.154	1.626	1.241
Apģērbs, apavi, galant. pieder.	2.649	234	2.844	228
Industrie du vêtement, des chaussures, des fournil. d. toil. et des obj. de luxe				
Būves (iekš- un ārbūves)	4.774	2.124	5.570	2.926
Industrie du bâtiment				
Gāze, electr., ūdensvadi	59	100	63	102
Gaz, electr., aqueducs				
Tīrība un higiēna	1.021	53	1.089	78
Nettoyage, hygiène				
Tirdzniecība	5.351	947	5.419	990
Commerce				
Transports	1.268	2.529	1.366	2.734
Transport				
Mājkalpotāji (sargi)	12	13	13	17
Domestiques (gardes)				
Pārējie	501	191	361	109
Autres				
Kopā Total	22.326	16.547	23.675	19.529

Absolūtos skaitļos vislielākais nelaiemes gadījumu skaits, sagrupējot pieteiktos nelaiemes gadījumus pēc darba nozarēm, 1936. g. bijis kokrūpniecībā — 3.489 nelaiemes gadījumi (jeb 17,9% no nel. gadījumu kopskaita), tad seko būves — 2.926 gadījumi (15,0%), transports — 2.734 (14,0%), metalrūpniecība — 2.533 (13,0%), mežu

eksploatācija — 1.874 (9,6%), pārtikas un garšvielu rūpniecība — 1.241 (6,3%), tekstilrūpniecība — 1.067 (5,4%), tirdzniecība — 990 (5,1%), keramika — 881 (4,5%), visas pārējās rūpniecības nozares — 1.523 (7,8%), tīrība un higiēna — 78 (0,4%), lauksaimniecība — 57 (0,3%), zvejniecība — 10, mājkalpotāju nozare — 17 (0,1%) un pārējās nozares — 109 (0,6%).

Visbiežāk nelaiemes gadījumi notikuši papīrrūpniecības uzņēmumos. Katrā šādā uzņēmumā 1936. gadā notikuši vairāk kā seši nelaiemes gadījumi (uz 100 uzņēmumiem 629 nelaiemes gadījumi). Tālāk nāk raktuves un akmeņlauztuves, kur nelaiemes gadījumu skaits, rēķinot uz 100 šāda veida uzņēmumiem iznāk 432, bet tekstilrūpniecībā 327.

Daudz nelaiemes gadījumu bijis arī mežu ekspluatācijā — 301 nelaiemes gadījums uz katriem 100 uzņēmumiem, keramikā un akmeņu izstrādāšanā — 222 gadījumi, metalrūpniecībā 209 gadījumi, kokrūpniecībā 205 gadījumi, transportā 200 gadījumi; gāzes, elektrības un ūdensvadu uzņēmumos nelaiemes gadījumu uz katriem 100 uzņēmumiem bijis 162, mājkalpotājiem 131, ķīmijas rūpniecībā 106 gadījumi.

Mazāk kā viens nelaiemes gadījums gadā bijis šādās nozarēs: ādu rūpniecībā 81 uz 100 šāda veida uzņēmumiem, pārtikas rūpniecībā 76, poligrāfijas rūpniecībā 67, būvuzņēmumos 53, jūras zvejniecībā 44, lauksaimniecībā 25, tirdzniecībā 18, apģērbu rūpniecībā 8, tīrība un higiēnā 7 un pārējās nozarēs 30.

Piezīmējams, ka nelaiemes gadījumu skaits 100 attiecīgos uzņēmumos norāda tikai uz nelaiemes gadījumu biežumu tais uzņēmumos, kuŗu darbinieki padoti nelaiemes gadījumu apdrošināšanai Vispārējā apdrošināšanas sabiedrībā, kamēr paša darba bīstamība būs apskatīta vēlāk, uzrādot cietušo personu skaitu uz 1.000 apdrošinātiem.

Vispārējā apdrošināšanas sabiedrībā pieteiktos nelaiemes gadījumos cietušo skaits pēdējos 9 gados bijis šāds:

Nelaiemes gadījumos cietušo skaits.

Nombre des accidentés en 1936.

	Cietušo kopskaits Nombre des accidentés	Tai skaitā: lauksaimn. Dont: en agriculture
	1928.	16.392
1929.	21.150	38
1930.	23.497	46
1931.	15.136	92
1932.	10.597	49
1933.	13.498	37
1934.	17.371	56
1935.	16.568	75
1936.	19.571	57

Nelaiemes gadījumos cietušo skaits samazinājies 1931. un jo sevišķi 1932. gadā, kas izskaidrojams galvenā kārtā ar apstākli, ka 1931. g. 1. aprīlī dažas Vispārējā apdrošināšanas sabiedrībā apdrošināto grupas pārņēma Tautas labklājības ministrija; samazinoties apdrošināto personu aploksam, samazinājās arī nelaiemes gadījumos cietušo skaits.

Nelaiemes gadījumos cietušo skaits 1936. gadā.

Nombre des accidentés en 1936.

Darba nozares Branches d'occupation	Uzņēmumos pilsētās Dans les entreprises dans les villes		Uzņēmumos laukos Dans les entreprises à la campagne		Pavisam Total général			T. sk. sievietes Dont: femmes
	Kopskaits Total général	% no apdr. sk. % du nombre des assurés	Kopskaits Total général	% no apdr. sk. % du nombre des assurés	Kopskaits Total général	% no apdr. skaita % du nombre des assurés	%	
Mežu ekspluatācija Exploit. des forêts	1.851	74,13	25	6,98	1.876	65,71	9,58	44
Raktuves un akmeņlauztuves Mines et carrières	146	37,11	18	51,48	164	38,59	0,84	—
Lauksaimniecība (pilsētās) Agriculture (dans les villes)	57	6,57	—	—	57	6,57	0,29	11
Zvejnieki (jūrās) Pêche maritime	10	18,18	—	—	10	14,49	0,05	5
Keramika, akm. izstrād., saist. vielas Céram., ind. d. pierres, d. cim. etc.	793	16,82	88	19,48	881	17,05	4,50	174
Metālāpstrād. un mašīnbūves Industrie des métaux et des machines	2.504	25,99	32	21,05	2.536	25,82	12,96	172
Kīmijas rūpniecība Industrie chimique	339	8,94	17	27,87	356	8,32	1,82	91
Ādu rūpniecība Industrie des cuirs et des peaux	164	9,86	1	3,57	165	9,75	0,84	34
Tekstilrūpniecība Industrie textile	1.065	6,18	3	4,84	1.068	6,17	5,46	540
Koku rūpniecība Industrie du bois	3.299	28,29	194	21,63	3.493	27,73	17,85	616
Papīrrūpniecība Industrie du papier	391	13,37	—	—	391	13,37	2,00	49
Poligrāfijas rūpniecība Industrie polygraph.	120	4,39	—	—	120	4,38	0,61	23
Pārtikas un garšvielu rūpniecība Industrie de l'alimentation et d. condim.	1.100	9,95	145	12,09	1.245	10,16	6,36	278
Apģērbs, apavi, galant. pieder. Ind. du vêtement, des chaussures, des fournit. d. toil. et des obj. de luxe	225	2,47	3	4,00	228	2,49	1,16	71
Būves Industrie du bâtiment	2.618	20,75	315	27,85	2.933	21,34	14,99	93
Gāze, elektrība, ūdensvadi Gaz, electr., aqueducs	98	5,74	6	11,11	104	5,91	0,53	1
Tīrība un higiēna Nettoyage et hygiène	78	2,70	—	—	78	2,67	0,40	42
Tirdzniecība Commerce	977	4,02	13	1,19	990	4,45	5,06	282
Transports Transport	2.718	27,32	32	26,67	2.750	27,31	14,05	88
Mājkalpotāji (sargi) Domestiques (gardes)	17	3,49	—	—	17	3,49	0,09	—
Pārējie Autres	66	5,18	43	7,13	109	5,81	0,56	8
Kopā Total	18.636	14,45	935	14,67	19.571	14,46	100,00	2.625

Nelaiemes gadījumos cietušo skaits 1936. gadā bijis 19.571, t. i. par 3.003 jeb 18% lielāks nekā 1935. gadā. No šiem cietušiem 18.636 personas jeb 95,2% cietuši uzņēmumos pilsētās, 935 personas jeb 4,8% no cietušo kopskaita — uzņēmumos laukos.

Cietušo vīriešu 1936. gadā bijis 16.946 (86,6%), sievietes — 2.625 (13,4%). Nelaiemes gadījumos cietušo sieviešu procents atsevišķās darba nozarēs, rēķinot no visu cietušo skaita attiecīgā nozarē bijis šāds: tīrībā un higiēnā 53,8%, tekstilrūpniecībā 50,6%, apģērbu rūpniecībā 31,1%, tirdzniecībā 28,5%, ķīmijas rūpniecībā 25,6%, lauksaimniecībā (pilsētu administr. robežās) 24,6%, pārtikas un garšvielu rūpniecībā 22,3%, ādu rūpniecībā 20,6%, keramikā 19,8%, poligrāfijas rūpniecībā 19,2%, koku rūpniecībā 17,6%, papīrrūpniecībā 12,5%, metalrūpniecībā 6,8%, būvēs 3,2%, transportā 3,2%, mežu ekspluatācijā 2,3%, gāzes un elektrības uzņēmumos 1,0% un pārējos uzņēmumos 7,3%.

Darba nozares bīstamību nelaiemes gadījumu ziņā redzam, aprēķinot nelaiemes gadījumos cietušo skaitu procentos no visiem attiecīgā nozarē strādājošiem resp. apdrošinātiem.

Bīstamākās darba nozares, kā rāda iepriekšējās tabulas skaitļi, bijušas: mežu ekspluatācija (65,71% cietušo), raktuves un akmeņlauztuves (38,59%), kokrūpniecība (27,73%), transports (27,31%), metalrūpniecība (25,62%), būves (21,34%); jau mazāk bīstamas šādas darba nozares: keramika — akmeņu izstrādāšana (17,05%), zvejniecība (14,49%), papīrrūpniecība (13,37%), pārtikas un garšvielu rūpniecība (10,16%), ādu rūpniecība (9,75%), ķīmijas rūpniecība (8,32%), tekstilrūpniecība (6,17%), gāze, elektrība un ūdensvadi (5,91%).

Pārējās darba nozarēs nelaiemes gadījumos cietušo mazāk par 5% (poligrāfijas rūpniecība 4,38%, tirdzniecība 4,45%, mājkalpotāji 3,49%, tīrība un higiēna 2,67%, apģērbu rūpniecība 2,49%).

Caurmērā visās darba nozarēs, kuŗās apdrošināšanu nelaimes gadījumos pārzina Vispārējā apdrošināšanas sabiedrība, cietušo procents 1936. g. bijis 14,46% (1935. gadā 13,34%), t. i. no katrēm 1.000 apdrošinātiem nelaimes gadījumos cietuši 145.

Tālāk minēsim nelaimes gadījumos cietušos atsevišķās darba nozarēs pēc nelaimes gadījumu materiāliem cēloņiem.

Mežu ekspluatācijā cietušas pavisam 1.876 personas, no tām: 704 (37,5%) cietuši no darba rīkiem, 351 (18,7%) — priekšmetu krišanas un ēku sagrūšanas, 247 (13,2%) — smagumu celšanas un pārvietošanas, 132 (7%) — no paklupšanas, 131 (7%) — no paslīdēšanas, 83 (4,4%) — nelaimes gadījumos uz ūdens (plostošana), 75 (4%) — no saduršanās uz asiem priekšmetiem, pārējie 153 (8,2%) — cietuši no citiem cēloņiem.

Raktuvēs un akmeņlauztuvēs cietušas 164 personas; no tām: 40 (24,4%) cietuši no priekšmetu krišanas un ēku sagrūšanas, 32 (19,5%) — smagumu celšanas un pārvietošanas, 27 (16,5%) — nelaimes gadījumos uz sliežu ceļiem, 14 (8,5%) — no darba rīkiem, 10 (6,1%) cietuši krišanā no augstuma, 10 (6,1%) — no paslīdēšanas, 7 (4,3%) — no paklupšanas, bet 24 (14,6%) cietuši no citiem cēloņiem.

Lauksaimniecībā (dārzniecībā) cietušas pavisam 57 personas; no tām: 17 (29,8%) cietuši no darba rīkiem, 8 (14%) — no skabargām, 7 (12,3%) cietuši sadūroties uz asiem priekšmetiem, 5 (8,8%) — no paslīdēšanas, 5 (8,8%) — no paklupšanas, 4 (7%) cietuši kritot no augstuma un 11 (19,3%) — no citiem cēloņiem.

Zvejniecībā cietušas 10 personas; no tām: 2 (20%) cietuši no priekšmetu krišanas un ēku sagrūšanas, 2 (20%) cietuši kritot no augstuma, 2 (20%) — no paklupšanas, 4 (40%) — no citiem cēloņiem.

Keramikā, akmeņu izstr., saist. vielas — cietusi pavisam 881 persona; 135 (15,3%) cietuši nelaimes gadījumos uz sliežu ceļiem, 118 (13,4%) — no skabargām, 97 (11%) — no priekšmetu krišanas un ēku sagrūšanas, 82 (9,3%) — no smagumu celšanas un pārvietošanas, 67 (7,6%) — no darba rīkiem, 66 (7,5%) — no sakarsētām un izkausētām vielām, 56 (6,4%) — no saduršanās uz asiem priekšmetiem, 46 (5,2%) — paklūpot, 43 (4,9%) — paslīdot, 39 (4,4%) — no spēka un darba mašīnām, 31 (3,5%) — no apstrādājamo materiālu skaidām, šķembām un drumstalām un 101 (11,5%) — no citiem cēloņiem.

Metālāpstrādāšanā un mašīnbūvē cietušo kopskaitis bijis 2.536. Šie cietušie pēc nelaimes gadījumu materiāliem cēloņiem sadalās šādi: 719 (28,4%) cietuši no spēka un darba mašīnām, 349 (13,8%) — no apstrādājamā materiāla skaidām, šķembām un drumstalām, 294 (11,6%) — no darba rīkiem, 291 (11,5%) — no skabargām, 170 (6,7%) — no sakarsētām un izkausētām vielām, 163 (6,4%) — no smagumu celšanas un pārvietošanas, 148 (5,8%) — no priekšmetu krišanas un ēku sagrūšanas, 402 (15,8%) — no citiem cēloņiem.

Ķīmijas rūpniecībā cietušas pavisam 356 personas; no tām: 49 (13,8%) cietušas no darba rīkiem, 43 (12,1%) — no smagumu celšanas un pārvietošanas, 37 (10,4%) — no skabargām, 32 (9%) — no spēka un darba mašīnām, 26 (7,3%) — no sakarsētām un izkausētām vielām, 25 (7%)

— no priekšmetu krišanas un ēku sagrūšanas, 22 (6,2%) — no saduršanās uz asiem priekšmetiem, 122 (34,2%) — no citiem cēloņiem.

Ādu rūpniecībā cietušo skaits bijis 165, kas pēc materiāliem cēloņiem sadalās šādi: 52 (31,5%) cietuši no darba rīkiem, 32 (19,4%) — no spēka un darba mašīnām, 11 (6,7%) — no skabargām, 10 (6,1%) — no paslīdēšanas, 60 (36,3%) — no citiem cēloņiem.

Tekstilrūpniecībā cietušas 1.068 personas; no tām: 522 (48,9%) cietuši no spēka un darba mašīnām, 74 (6,9%) — no skabargām, 66 (6,2%) — no darba rīkiem, 58 (5,4%) — no smagumu celšanas un pārvietošanas, 45 (4,2%) — paklūpot, 43 (4%) — no priekšmetu krišanas un ēku sagrūšanas un 260 (24,4%) — no citiem cēloņiem.

Kokrūpniecībā cietušas pavisam 3.493 personas; 897 (25,7%) cietuši no spēka un darba mašīnām, 579 (16,6%) — no smagumu celšanas un pārvietošanas, 412 (11,8%) — no priekšmetu krišanas un ēku sagrūšanas, 375 (10,7%) — no darba rīkiem, 246 (7%) — paslīdot, 175 (5%) — no skabargām, 158 (4,5%) — no liftiem, elevatoriem un citām ceļām ierīcēm, 143 (4,1%) — paklūpot, 508 (14,6%) — no citiem cēloņiem.

Papīrrūpniecībā cietuši 391 persona: 114 (29,2%) cietušas no spēka un darba mašīnām, 42 (10,7%) — no smagumu celšanas un pārvietošanas, 37 (9,5%) — no priekšmetu krišanas un ēku sagrūšanas, 36 (9,2%) — no darba rīkiem, 23 (5,9%) — nelaimes gadījuma cēlonis bijusi paslīdēšana, 139 (35,5%) cietuši no citiem cēloņiem.

Poligrafijas rūpniecībā cietušas pavisam 120 personas; no tām: 43 (35,8%) cietušas no spēka un darba mašīnām, 15 (12,5%) — no smagumu celšanas un pārvietošanas, 11 (9,2%) no darba rīkiem, 9 (7,5%) — paklūpot, 8 (6,7%) cietušas no skabargām, 7 (5,8%) — no priekšmetu krišanas un ēku sagrūšanas, 6 (5%) — paslīdot, 21 (17,5%) — no citiem cēloņiem.

Pārtikas un garšvielu rūpniecībā cietušas 1.245 personas; 221 (17,7%) persona cietusi no darba rīkiem, 160 (12,8%) — no skabargām, 152 (12,2%) — no spēka un darba mašīnām, 98 (7,9%) — no smagumu celšanas un pārvietošanas, 91 (7,3) — paslīdot, 73 (5,9%) cietušas no sakarsētām un izkausētām vielām, 71 (5,7%) cietušas nelaimes cēlonis krišana no augstuma, 58 (4,7%) — paklupšana, 56 (4,5%) — priekšmetu krišana un ēku sagrūšana, 52 (4,2%) — saduršanās uz asiem priekšmetiem, 213 (17,1%) — citi cēloņi.

Apģērbu, apavu, galant. piederumu rūpniecībā cietušas 228 personas; no tām: 102 (44,7%) cietušas no darba rīkiem, 52 (22,8%) — no spēka un darba mašīnām, 15 (6,6%) — no saduršanās uz asiem priekšmetiem, 13 (5,7%) — no skabargām, 13 (5,7%) cietuši kritot no augstuma, 33 (14,5%) cietušiem bijis cits nelaimes cēlonis.

Būves darbos cietuši 2.933; no tiem: 555 (18,9%) cietuši no smagumu celšanas un pārvietošanas, 417 (14,2%) — no darba rīkiem, 337 (11,5%) — no priekšmetu krišanas un ēku sagrūšanas, 265 (9%) — no saduršanās uz asiem priekšmetiem, 250 (8,5%) cietušiem nelaimes cēlonis — krišana no augstuma, 216 (7,4%) — paslīdēšana, 192 (6,6%) — paklupšana, 147 (5%) cietuši nelaimes uz sliežu ceļiem, 127 (4,3%) — no skabargām un 427 (14,6%) cietušiem bijis cits nelaimes cēlonis.

Gāzes, elektrības un ūdensvada uzņēmumos cietušas 104 personas; no tām: 21 (20,2%) — no smagumu celšanas un pārvietošanas, 15 (14,4%) — no darba rīkiem, 9 (8,7%) — no priekšmetu krišanas un ēku sagrūšanas, 12 (11,5%) cietuši kritot no augstuma, 6 (5,8%) — no spēka un darba mašīnām, 41 (39,4%) — no citiem cēloņiem.

Tirības un higiēnas uzņēmumos cietušo skaits 78; no tiem: 28 (35,9%) cietuši no darba rīkiem, 10 (12,8%) — no sakarsētām un izkausētām vielām, 8 (10,3%) — kritot no augstuma, 6 (7,7%) — pakļūpot, 5 (6,4%) cietuši no skabargām, 21 (26,9%) — no citiem cēloņiem.

Tirdzniecībā cietušas pavisam 990 personas; no tām: 155 (15,7%) cietušas no darba rīkiem, 139 (14%) — no skabargām, 122 (12,3%) — no smagumu celšanas un pārvietošanas, 87 (8,8%) — no priekšmetu krišanas un ēku sagrūšanas, 79 (8%) sadūrušies uz asiem priekšmetiem, 72 (7,3%) cietušie nelaimes cēlonis pakļūšana, 72 (7,3%) — cietušo krišana no augstuma, bet 264 (26,6%) cietušiem bijis cits nelaimes cēlonis.

Transportā cietušas 2.750 personas; no tām: 557 (20,3%) cietušas no priekšmetu krišanas un ēku sagrūšanas, 550 (20%) — no smagumu cel-

šanas un pārvietošanas, 198 (7,2%) — no darba rīkiem, 184 (6,7%) — pakļūpot, 175 (6,4%) — no liftiem, elevātoriem un citām ceļamām ierīcēm, 157 (5,7%) — no paslīdēšanas, 152 (5,5%) cietušas kritot no augstuma, 117 (4,2%) — no saduršanās uz asiem priekšmetiem, 115 (4,2%) cietušas uz sliežu ceļiem, 545 (19,8%) — no citiem cēloņiem.

Mājkalpotāji cietuši 17; no tiem: 4 (23,5%) — pakļūpot, 3 (17,6%) — paslīdot, 3 (17,6%) — transportā ar mehāniskiem satiksmes līdzekļiem, 7 (41,3%) — no citiem cēloņiem.

Pārējos cietušos ievietoja 109 personas; 29 (26,6%) cietuši no darba rīkiem, 12 (11%) — no priekšmetu krišanas un ēku sagrūšanas, 12 (11%) — no smagumu celšanas un pārvietošanas, 9 (8,3%) cietušiem nelaimes cēlonis bijis paslīdēšana, 8 (7,3%) — pakļūšana, 7 (6,4%) — transports ar automobiļiem u. c. meh. satiksmes līdzekļiem, 7 (6,4%) cietuši no spēka un darba mašīnām, 5 (4,6%) cietušie sadūrušies uz asiem priekšmetiem, un 20 (18,4%) cietušiem bijuši citi cēloņi.

Sagrūpjot cietušos visās darba nozarēs pēc nelaimes gadījumu materiāliem cēloņiem, dabūjam šādus skaitļus:

Cietušie pēc nelaimes gadījumu materiāliem cēloņiem.

Accidentés d'après les causes matérielles des accidents.

Materiālie cēloņi Causes matérielles	1935.		Pilsētās Dans les villes A		Laukos la campagne		Kopā Total	
	Skaitis Nombre	%	Skaitis Nombre	%	Skaitis Nombre	%	Skaitis Nombre	%
Tvaika katli <i>Chaudières à vapeur</i>	40	0,24	41	0,22	4	0,43	45	0,23
Ūdensvadi <i>Conduits d'eau</i>	11	0,07	5	0,03	—	—	5	0,03
Tvaika vadi <i>Tuyaux à vapeur</i>	13	0,08	12	0,06	—	—	12	0,06
Spēka un darba mašīnas <i>Machines motrices et machines opératrices</i>	2.499	15,08	2.601	13,06	148	15,88	2.749	14,05
Transmisijas <i>Transmissions</i>	114	0,69	100	0,54	14	1,50	114	0,58
Lifti, elevātori, u. c. transporta ierīces <i>Ascenseurs, éleveurs, grues et autres installations de transport</i>	369	2,23	407	2,18	15	1,00	422	2,16
Elektr. vadu ierīkošana <i>Installation de conduites électriques</i>	15	0,09	15	0,08	—	—	15	0,08
Darba rīki <i>Outils</i>	2.369	14,30	2.669	14,32	182	19,47	2.851	14,57
Sprāgstošas vielas <i>Matières explosives</i>	20	0,12	20	0,11	2	0,21	22	0,11
Sakarsētas un izkausētas vielas <i>Matières échauffées et fondues</i>	447	2,70	500	2,68	7	0,76	507	2,59
Ugunsnedrošas un degvielas <i>Matières non réfractaires et inflammables</i>	63	0,38	41	0,22	1	0,11	42	0,21
Indīgas un kodīgas vielas <i>Toxines et corrosifs</i>	116	0,70	137	0,73	7	0,75	144	0,74
Skaidas, šķembeles un drumstalas <i>Sciures, éclats, écailles et fragments du matériel ouvré</i>	818	4,94	729	3,91	29	3,10	758	3,87
Ugunsgrēki, plūdi <i>Incendies et inondations</i>	6	0,04	8	0,04	—	—	8	0,04
Priekšmetu krišana, ēku sagrūšana <i>Chute d'objets et croulement de bâtiments</i>	1.637	9,88	2.165	11,62	69	7,38	2.234	11,41
Cietušo krišana no augstuma <i>Chute d' hauteur</i>	616	3,72	769	4,13	48	5,13	817	4,17
Krišana uz līdzenas vietas <i>Chute au ras du sol</i> { Paslīdēšana Glissement Pakļūšana Trébuchement	884	5,33	1.043	5,60	68	7,27	1.111	5,68
Smaguma celšana un pārvietošana <i>Soulèvement et transport de fardeaux</i>	2.163	13,05	2.491	13,37	142	15,10	2.633	13,45
Dzīvnieku kodieni, spērieni un c. bojājumi no dzīvniekiem <i>Morsures, coups et autres blessures causées par des animaux</i>	95	0,57	69	0,37	2	0,21	71	0,36
Nelaimes gadījumi uz sliežu ceļiem <i>Accidents sur voies ferrées</i>	510	3,08	521	2,79	31	3,31	552	2,82
Transports ar ratiem <i>Transport avec voitures</i>	106	0,64	99	0,53	3	0,32	102	0,52
Nelaimes gadījumi uz ūdens <i>Accidents sur eaux (de pêcheurs et de flotteurs)</i>	61	0,37	144	0,77	2	0,21	146	0,75
Nobrukums (zemes) <i>Eboulements (d'une masse de terre)</i>	20	0,12	15	0,08	4	0,43	19	0,10
Saduršanās uz asiem priekšmetiem <i>Lésion par objets tranchants</i>	657	3,96	875	4,70	54	5,78	929	4,75
Skabargas <i>Echardes</i>	1.158	6,90	1.289	6,92	24	2,57	1.313	6,71
Otras personas vaina <i>Par la faute d'autrui</i>	166	1,00	167	0,90	5	0,53	172	0,85
Transports ar automobiļiem u. c. meh. satiksmes līdzekļi <i>Transport par automobiles ou autres moyens mécaniques de communication</i>	185	1,12	203	1,09	14	1,50	217	1,11
Pārējie cēloņi <i>Autres causes</i>	599	3,61	504	2,70	19	2,03	523	2,67
Nenoskaidrotie cēloņi <i>Causes non fixées</i>	13	0,08	10	0,05	—	—	10	0,05
Kopā Total	16.568	100,00	18.636	100,00	935	100,00	19.571	100,00

Visvairāk nelaimes gadījumu pārskata gadā saistījušies ar darba rīkiem, spēka un darba mašīnām, smagumu celšanu un pārvietošanu, priekšmetu krišanu un ēku sagrūšanu. Šie 4 nelaimes gadījumu cēloņi bijuši vairāk kā pusei (53,5%) no visiem cietušiem.

Nelaimes gadījumu sekas Vispārējā apdrošināšanas sabiedrība 1936. gadā noskaidrojusi 19.759 cietušiem, tai skaitā 19.175 personas, kas cietušas pārskata gadā.

Cietušie pēc nelaimes gadījuma sekām sadalās šādi:

Cietušo skaits, kam 1936. g. noskaidrotas nelaimes gadījumu sekas.

Nombre des accidentés auxquels les suites des accidents sont déterminées en 1936.

	Pilsētās Dans des villes	Laukos A la campagne	Kopā Total
Miruši Décédés	39	3	42
Darba spējas zaudējuši Ayant perdu la capacité de travail	218	20	238
Darba spējas nav zaudēj. N'ayant pas perdu la capacité de travail	18.558	921	19.479
Kopā Total	18.815	944	19.759

No 19.759 cietušiem, kam 1936. g. noskaidrotas nelaimes gadījumu sekas, miruši 42 cietušie (būvēs 12, transportā 7, mežu ekspluatācijā 5, kokrūpniecībā 3, metalrūpniecībā 2, papīrrūpniecībā 2, pārtikas rūpniecībā 2, tirdzniecībā 2, zvejniecībā 1, ķīmijas rūpniecībā 1, gāzes un ūdensvada uzņēmumos 1 un dažādās citās darba nozarēs 4).

Darba spējas zaudējuši 238, no tiem: koku rūpniecībā — 56, būvēs — 30, transportā — 27, pārtikas rūpniecībā — 22, tekstilrūpniecībā — 21, metalrūpniecībā — 21, mežu ekspluatācijā — 14, tirdzniecībā — 14, keramikā — 9, ķīmijas rūpniecībā — 5, papīrrūpniecībā — 4, tirībā un higiēnā — 3, ādu rūpniecībā — 2, poligrāfijas rūpniecībā — 2, apģērbu u. t. t. rūpniecībā — 2, raktuvēs — 1, gāzes, elektr. un ūdensvada uzņēmumos — 1, mājkāpotāji — 1 un pārējās nozarēs — 3.

Izveseļojušies un darba spējas nav zaudējuši 19.479 cietušie.

Uz katriem 1.000 nelaimes gadījumos cietušiem, sekas 1936. gadā bijušas: cietuša nāve 2 gadījumos (1935. g. 2 gadīj.), paliekoša darba spējas zaudēšana 12 gadījumos (16) un cietuša izveseļošanās 986 gadījumos (982).

Cietušie pēc darba spēju zaudējuma apmēriem sadalās šādi:

Cietušo skaits, kam 1936. g. konstatēts paliekošs darba spēju zaudējums.

Nombre des accidentés, ayant perdu la capacité de travail (suites déterminées en 1936).

Darba spēju zaudējuma % % de l'invalidité	Cietušo skaits Nombre des accidentés	%
1 — 10%	120	50,42
11 — 20%	50	21,01
21 — 30%	19	7,98
31 — 40%	27	11,35
41 — 50%	4	1,68
51 — 60%	3	1,26
61 — 70%	7	2,94
71 — 80%	7	2,94
81 — 90%	—	—
91 — 100%	1	0,42
Kopā Total	238	100,00

Pusei (50,4%) cietušo, kam konstatēts darba spēju zaudējums 1936. g., šis darba spēju zaudējums bijis līdz 10%, apm. vienai piektdaļai (21,0%) darba spēju zaudējums bijis 11—20%, vienai piektdaļai (19,3%) — 21—40%, bet darba spēju zaudējums vairāk par 40% bijis apm. vienai desmitai daļai (9,3%) no visu darba spēju zaudējušo kopskaita.

Nemot turpretim arī iepriekšējos gados darba spējas zaudējušos, šādas personas, kas saņēma pensijas no Vispārējās apdrošināšanas sabiedrības, pēc darba spēju zaudējuma apmēra sadalās sekojoši:

Pensionēto-cietušo kopskaits pēc darba spēju zaudējuma apmēra.

Nombre des accidentés-pensionnés d'après le % de l'invalidité.

Darba spēju zaudējums % % de l'invalidité	1935.		1936.	
	Skaits Nombre	%	Skaits Nombre	%
1 — 10%	142	11,63	153	11,60
11 — 20%	368	30,14	399	30,25
21 — 30%	213	17,44	225	17,06
31 — 40%	217	17,77	240	18,20
41 — 50%	80	6,55	84	6,37
51 — 60%	55	4,50	58	4,40
61 — 70%	72	5,90	78	5,91
71 — 80%	61	5,00	68	5,15
81 — 90%	3	0,25	3	0,23
91 — 100%	10	0,82	11	0,83
Kopā Total	1.221	100,00	1.319	100,00

Lielākai daļai cietušo (41,8%) darba spēju zaudējums nepārsniedz 20%; tādu cietušo, kas darba spējas zaudējuši 21—40%, 1936. gadā bijis pavisam 35,3% no kopskaita, bet pārējiem (22,9%) darba spēju zaudējums pārsniedz 40%.

Arodslimības.

Maladies professionnelles.

Vispārējai apdrošināšanas sabiedrībai 1936. g. pieteikti 13 saindēšanās gadījumi ar svinu (1935. g. 11 gadījumi). Saindēšanās gadījumu 1936. gadā visvairāk bijis metalrūpniecībā — 8 (1), tad ķīmijas rūpniecībā — 2 (8), keramikā, tekstilrūpniecībā un poligrāfijas rūpniecībā katrā pa 1 (1935. g. keramikā 1, poligrāfijā 1).

Palīdzība nelaimes gadījumos cietušiem.*Assistance aux accidentés.*

Nelaimes gadījumos cietušie, kas apdrošināti Vispārējā apdrošināšanas sabiedrībā, saņem tāda paša veida palīdzību kā Tautas labklājības ministrijā apdrošinātie: ārstniecisko palīdzību un atlīdzību naudā (pabalstus un pensijas).

Ārstniecisko palīdzību cietušais saņem par brīvu; šos izdevumus pilnos apmēros sedz apdrošināšanas sabiedrība.

Pārējo darba nespējas gadījumos cietušam tiesība uz šāda veida pabalstu:

- Apdrošinātie darbinieki saņem pabalstu no apdrošināšanas sabiedrības sākot ar 2. darba nespējas dienu līdz izveseļošanās vai pensijas piešķiršanai; pabalsta apmērs — 70% no vidējās dienas algas, bet ja cietušais ievietots slimnīcā un tas nav ģimenes apgādnieks — 50% no algas.
- Algotie darbinieki, kas pirms nelaimes gadījuma saņēmuši no darba devēja brīvu

dzīvokli un uzturu, to saņem arī pa slimības laiku, līdz liguma notecēšanas dienai, bet ne mazāk kā 1 mēnesi (darba devējs par to saņem no apdrošināšanas sabiedrības atlīdzību pēc T. L. M. noteiktas normas).

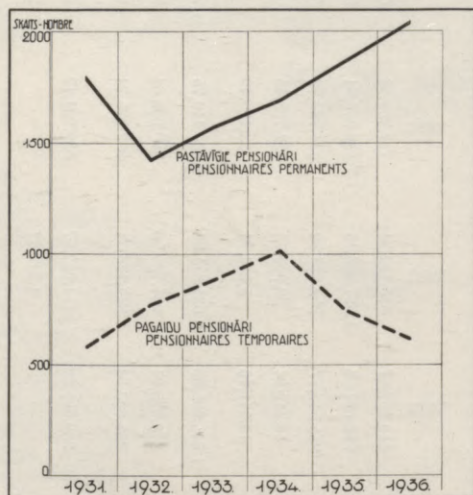
Jūrnieki, kas cietuši kuģa avārijās, saņem arī īpašu atlīdzību par bojātām vai zudušām mantām pēc T. L. M. noteiktām normām. Pastāvīgas darba nespējas gadījumā cietušiem izsniedz naudas atlīdzību — pensiju, vai tās vietā vienreizēju atlīdzību, pēc tiem pašiem noteikumiem kā Tautas labklājības ministrijā apdrošinātie.

Līdzīgi tas ar pensijām, kuņas izsniedz ģimenes locekļiem cietušā nāves gadījumā, un apbedīšanas pabalstiem.

Personu skaits, kas saņēmuši no Vispārējās apdrošināšanas sabiedrības pensijas (vai to vietā vienreizēju atlīdzību) bijis šāds:

Personu skaits, kuņas saņēmušas pensijas.*Nombre des personnes ayant touché des pensions.*

	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.
Pastāvīgas pensijas: <i>Pensions permanentes</i>	1.798	1.423	1.576	1.692	1.871	2.043
a) cietušiem — <i>pour accidentés</i>	1.322	978	1.016	1.090	1.221	1.319
b) cietušo ģim. locekļiem — <i>pour m. de fam. des accidentés</i>	476	445	560	602	650	724
Pagaidu pensijas. <i>Pensions temporaires</i>	579	773	885	1.014	749	616
Vienreizējas atlīdzības. <i>Compensations d'une fois</i>	36	333	124	123	103	128
Kopā <i>Total</i>	2.413	2.529	2.585	2.829	2.723	2.787

Vispārējā apdrošināšanas sabiedrība nelaimes gadījumos — pensionāru skaits 1931.—1936. g.

Union générale d'Assurance contre accidents — nombre des pensionnaires de 1931 à 1936.

Pastāvīgas pensijas 1936. gadā saņēmuši pavisam 2.043 pensionāri, t. i. par 172 jeb 9,2% vairāk nekā 1935. gadā. Pastāvīgo pensionāru skaitā bijuši 1.319 cietušie un 724 ģimenes locekļi (323 atraitnes, 230 bāreņi, 4 pilnīgi bāreņi, 161 vecāki un 6 pārējie apgādājamie ģimenes locekļi).

Pensijas saņēmušo skaits (2.043), pēc gadiem, kad tie sākuši pensijas saņemt, sadalās šādi: no 1927. g. un agrākiem gadiem — 375, no 1928. g. — 131, no 1929. g. — 149, no 1930. g. — 176, no 1931. g. — 235, no 1932. g. — 183, no 1933. g. — 156, no 1934. g. — 191, no 1935. g. — 218, no 1936. g. — 229.

Pagaidu pensijas saņēmušo skaits pēdējā gadā samazinājies par 133 personām jeb 17,8%, bet vienreizējas atlīdzības izsniegtas par 25 gadījumiem vairāk nekā 1935. g.

Pensionēto-cietušo skaits pēc pensijas lieluma.

Nombre de accidentés pensionnés — d'après le montant de la pension.

Gada pensija (latos) <i>Pension annuelle (en lats)</i>	1934.	1935.	1936.
Līdz 50	88	98	105
51 — 100	120	142	153
101 — 150	149	175	200
151 — 200	154	167	180
201 — 300	243	272	291
301 — 400	120	132	143
401 — 500	86	93	97
501 — 700	68	77	80
701 — 1.000	40	41	46
1.001 un vairāk	22	24	24
<i>et plus</i>			
Kopā <i>Total</i>	1.090	1.221	1.319

Pensiju lielums 1936. g. apmēram vienai trešai daļai cietušo (34,7% no cietušo-pensionāru kop-

skaita) nepārsniedz Ls 150,— gadā; nedaudz vairāk kā viena trešā daļa cietušo (35,7%) saņēmuši pensijas Ls 151,— līdz 300,— gadā, bet pārējiem — nepilnai trešdaļai (29,6%) gada pensija pārsniedz Ls 300,— (to starpā tādu, kam pensija lielāka par Ls 500,— gadā bijuši apm. $\frac{1}{10}$ (11,4% no kopskaita).

Vidējā pastāvīgā pensija 1 pensionāram, kā cietušam, tā ģimenes loceklim, 1936. g. bijusi Ls 295,64 gadā (1935. g. Ls 293,11).

Pagaidu pensijas lielums 1 pensionāram 1936. g. bijis Ls 149,68 (1935. g. Ls 110,16), bet vienreizējās atlīdzības lielums pensijas vietā Ls 310,66 (Ls 308,90).

Līdzekļi.
Moyens.

Apdrošināšanas sabiedrības naudas līdzekļi sastādās no:

- a) darba devēju apdrošināšanas iemaksām,
- b) dažādiem citiem sabiedrības ienākumiem (ienākumi no nekustamas mantas, % no noguldījumiem, ziedojumi, soda naudas u. c.).

Apdrošināšanas iemaksas izdarāmas samērā ar darba algu, kāda maksāta algotiem darbiniekiem un — atkarībā no tarifa — pēc bīstamības šķiras, kādai darba vieta pieskaitīta, t. i. tais darba nozarēs un atsevišķos darba veidos, kur bīstamība lielāka, noteiktas augstākas darba devēju iemaksas jeb prēmijas, bet nozarēs ar mazāku bīstamību — prēmijas mazākas. Tarifu izstrādā apdrošināšanas sabiedrības pilna sapulce un apstiprina Tautas labklājības ministrija.

Vispārējās apdrošināšanas sabiedrības līdzekļus izlieto:

- a) pensiju fondam (pensiju izmaksai),
- b) pabalstu un vienreizēju izmaksu izsniegšanai un ārsta palīdzības sniegšanai,
- c) sabiedrības pārvaldes izdevumu segšanai,
- d) rezerves kapitālam,
- e) nelaimes gadījumu novēršanai un to seku mazināšanai.

Pensiju fondam jālīdzinās — pirmos 10 gados — desmitkārtīgai visiem pensionāriem izmaksājamai gada pensiju kopsummai, bet pēc tam kapitālizētai pensionāriem izmaksājamo pensiju kopsummai.

Vispārējās apdrošināšanas sabiedrības ieņēmumi (latos).

Recettes de l'Union générale d'Assurance (en lats).

	1935.	1936.
Darba devēju iemaksas	2.399.019,73	2.655.743,28
Contributions des entrepreneurs		
Citi ieņēmumi	565.045,23	709.915,21
Autres recettes		
Kopā Total	2.964.064,96	3.365.658,49

Darba devēju iemaksas sastāda apdrošināšanas sabiedrības ieņēmumos 1936. g. 78,9% no ieņēmumu kopsummas (1935. g. 80,9%), bet pārējie ieņēmumi 21,1% (19,1%).

Darba devēju iemaksas pēdējā — 1936. gadā bijušas par 11% lielākas, pārējie ieņēmumi par 26% lielāki nekā 1935. g.

Apdrošināšanas sabiedrības kopieņēmumi pēdējā gadā palielinājušies par Ls 401.593,53 jeb par 14%.

Vispārējās apdrošināšanas sabiedrības izdevumus pēdējos 9 gados redzam nākamā tabulā.

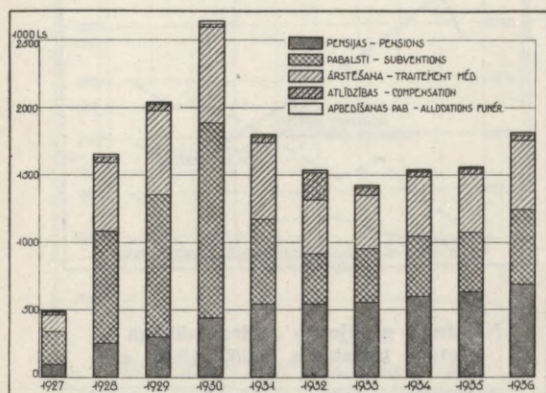
Vispārējās apdrošināšanas sabiedrības izdevumi (latos).
Dépenses de l'Union générale d'Assurance (en lats).

1936	511.012,37	1.807.377,92
1935	433.896,95	285.595,77
1934	437.920,33	303.448,65
1933	396.936,30	297.951,69
1932	398.360,05	307.913,86
1931	569.309,80	316.904,29
1930	713.280,58	901.110,29
1929	615.132,71	514.059,88
1928	510.097,07	226.236,67
1927	122.808,87	489.469,22
Kopā Total	4.890.662,84	1.090.962,84

Ārstēšana	122.808,87	530.587,77 } 377.083,40 165.404,37
Traitement médical	245.948,09	
Pabalsti	91.270,27	
Subventions	27.763,08	
Pensijas	1.678,91	
Atļūdzības		
Indemnités		
Apbedīšana		
Allocation funéraire		
Kopā Total	489.469,22	
Pārvaldes izdevumi	70.905,85	377.083,40 165.404,37
Dépenses administr.		
Pārsk. pens. fondā		
Transféré au fonds des retraites		
Pārsk. rezerves fondā		
Transféré aux réserves		
Pārējie izdevumi		
Autres		
Pavisam	1.090.962,84	
Total général	3.365.658,49	

1936. gadā no visu izdevumu kopsummas (Ls 3.365.658,49) cietušo ārstēšanai un pabalstiem, kā arī cietušo un viņu ģimeņu pensijām un apbedīšanai izdots Ls 1.807.377,92 (jeb 53,7%) no visu izdevumu kopsummas. No atlikušiem Ls 1.558.280,57 segti pārvaldes izdevumi Ls 304.841,58 (19,6%), pārējie izdevumi Ls 165.404,37 (10,6%), bet pensiju fondā un rezervēs ieskaitīts Ls 1.088.034,62 (69,8%).

Vispārējā apdrošināšanas sab-ba nelaimes gadījumos — izdevumi 1927.—1936. g. (tūkstos latos).

Union générale d'Assurance contre accidents — dépenses de 1927 à 1936 (en 1.000 de Ls).

Izdevumi pēdējā gadā pieauguši šādos apmēros: ārstēšanas izdevumi par Ls 77.115,42 (18%), pabalsti cietušiem par Ls 110.460,50 (25%), pen-

sijas (mūža pensionāriem un pagaidu pensionāriem) par Ls 65.287,74 (10%), apbedīšanas pabalsti par Ls 3.506,18 (74%); samazinājušās vienreizējās atlīdzības par Ls 712,67 jeb 2%. Visi izdevumi cietušiem un to ģimenēm 1936. g. palielinājušies par Ls 255.657,17 jeb 16,5%, pārvaldes izdevumi pieauguši par Ls 19.245,81 jeb 7%, pārējie izdevumi par Ls 83.079,42 jeb 101%.

Pieauguši arī pārskaitījumi pensiju fondā — par Ls 22.753,85 jeb 3% un pārskaitījumi rezervēs par Ls 20.857,28 jeb 6%.

Pārējo izdevumu 1936. g. bijis pavisam Ls 165.404,37 (no tiem nekust. īpašumu ekspluatācija un amortizācija Ls 54.224,79, inventāra amortizācija Ls 12.198,72, izdevumi nelaimes gadījumu novēršanai Ls 40.584,15, ceļu izdevumi Ls 38.694,78, jūrnieru mantu pārapsūtināšana Ls 13.265,31, tiesas izdevumi Ls 6.436,62).

Pensiju fonda summu apgrozība 1936. gadā bijusi šāda:

Uz 1936. g. 1. janv. Ls 6.533.352,18
 Pensiju fondā gada laikā pārskaitīts „ 710.951,22 Ls 7.244.303,40
 Pensiju fonda samazinājums:
 mūža pensiju segšanai Ls 209.487,71
 izmaks. vienreiz. atlīdz. segš. „ 10.829,50
 agrāk. g. kapit. pens. segšan. „ 1.789,94 Ls 222.107,15
 Paliek uz 1937. g. 1. janvāri . . . . . Ls 7.022.196,25

Vispārējās apdrošināšanas sabiedrības mantas un kapitālu stāvokli redzam no sabiedrības bilanciem pēdējos 2 gados.

Vispārējās apdrošināšanas sabiedrības bilance. *Bilan de l'Union générale d'Assurance.*

Aktīvs. — Actifs.	1936. g. 1. janvārī		1937. g. 1. janvārī	
	Ls	%	Ls	%
Kase	9.846,75	0,13	11.180,65	0,13
Encaisse				
Tekoši rēķini	829.330,76	10,75	609.939,06	7,16
Comptes courants				
Ķīlu zīmes, noguldījumi, vērtspapīri	5.013.016,—	64,06	6.027.252,—	70,71
Lettre de gage, dépôts, titres de valeur				
Inventārs	191.791,36	2,40	206.564,96	2,42
Inventaire				
Nekustams īpašums	700.297,49	9,07	700.297,49	8,22
Immeubles				
Dēbitori-dalībnieki	587.959,85	7,62	582.849,83	6,84
Débiteurs-membres				
Pārējie dēbitori	372.212,53	4,82	375.902,60	4,41
Autres débiteurs				
Dažādi	12.458,41	0,16	9.352,01	0,11
Divers				
Kopā Total	7.716.913,15	100,00	8.523.338,60	100,00
Pasīvs. — Passifs.				
Pensiju fonds	6.533.352,18	84,66	7.022.196,25	82,30
Fonds des retraites				
Rezerves kapitāls	965.559,83	12,51	1.247.930,76	14,64
Capital de reserve				
Amortizācijas kapitāls	182.795,68	2,37	219.172,71	2,57
Capital d'amortissement				
Kreditori	35.205,46	0,46	34.038,88	0,40
Créditeurs				
Kopā Total	7.716.913,15	100,00	8.523.338,60	100,00

Bilances aktīva galvenais postenis ir ķīlu zīmes, noguldījumi un vērtspapīri, kas uz 1937. g. 1. janvāri sastāda 70,7% no aktīva kopsummas. Šis postenis pēdējā gadā palielinājies par Ls 1.014.236,— jeb 20,2%.

Nekustamu īpašumu vērtība aizņēma 8,2% no aktīva kopsummas, pēdējā gadā šī vērtība nav mainījusies.

Tekoši rēķini bijuši par Ls 609.939,06 jeb 7,2% no aktīva; šis postenis pēdējā gadā samazinājies par Ls 219.391,70 jeb 26,4%.

Pārējie aktīva posteņi sastāda samērā mazu daļu (13,9%).

Bilances kopsomma 1936. g. palielinājusies par Ls 806.425,45 jeb 10,4%.

Pasīvā galvenais postenis — pensiju fonds, kas sastāda 82,4% no pasīva kopsummas; pensiju fonds pēdējā gadā palielinājies par Ls 488.844,07 jeb 7,5%. Rezerves fonds (14,6%) 1936. g. palielinājies par Ls 282.370,93 jeb 29,2%, amortizācijas kapitāls (2,6%) — par Ls 36.377,03 jeb 19,9%.

Kreditori pārskata gadā samazinājušies par Ls 1.166,58 jeb 3,3%.

Noslēdzot nodaļu par nelaimes gadījumu apdrošināšanu, minēsim dažas kopējas ziņas, kā par apdrošināšanu Vispārējā apdrošināšanas sabiedrībā, tā arī Tautas labklājības ministrijā, bet līdz 1931. g. 1. aprīlim arī I. Apdrošināšanas sabiedrībā nelaimes gadījumos.

Nelaimes gadījumos cietušo kopskaits.

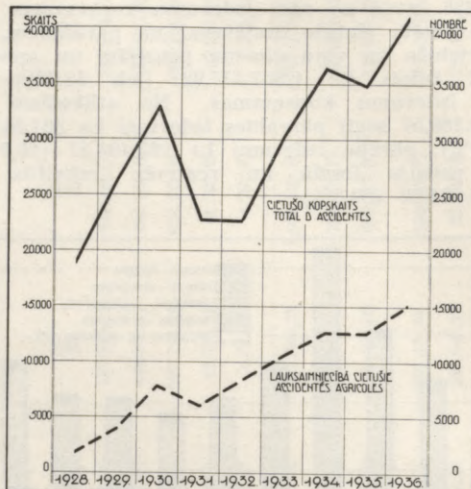
Total général des accidentés.

	T. L. M. un V. A. S. apdrošināto cietušo kopskaits <i>Total général des accidentés assurés au Min. d. l. Tréb. soc. et d'Assurance</i>	Tai skaitā lauksaimniecībā <i>Dont: en agriculture</i>
1928.	18.858	1.828
1929.	26.295	3.897
1930.	32.798	7.781
1931.	22.747	6.049
1932.	22.647	8.293
1933.	30.351	10.576
1934.	36.345	12.683
1935.	34.849	12.600
1936.	40.959	15.092

Personu skaits, kuŗas saņēmuŗas pensijas:

Nombre des personnes ayant touché des pensions.

	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.
Pastāvīgas pensijas: <i>Pensions permanentes:</i>	3.402	3.174	3.873	4.575	5.289	6.237
a) cietušiem — <i>pour accidentés</i>	2.205	2.131	2.616	3.093	3.660	4.328
b) ciet. ģim. loc. — <i>pour m. de fam. des accid.</i>	1.197	1.043	1.257	1.482	1.629	1.909
Pagaidu pensijas — <i>Pensions temporaires</i>	2.623	1.560	2.228	2.309	1.998	1.910
Vienreizējas atlīdz. — <i>Compensations d'une fois.</i>	88	351	124	174	166	233
Kopā <i>Total</i>	6.113	5.085	6.225	7.058	7.453	8.380

Nelaimes gadījumu apdrošināšana — cietušo kopskaits 1928.—1936. g.

Assurance contre accidents — total général des accidentés de 1928 à 1936.

Ja, apskatot atsevišķi Tautas labklājības ministrijā un Vispārējā apdrošināšanas sabiedrībā apdrošināto nelaimes gadījumos cietušo skaitu, bija jāreķinās ar apstākli, ka pārmaiņas cietušo skaitā līdz 1931. gadam bieži vien izsauktas apdrošinātai personai pārejot no vienas apdrošināšanas organizācijas otrā, tad šeit, apskatot visus cietušos kopā, šis apstāklis būs novērsts.

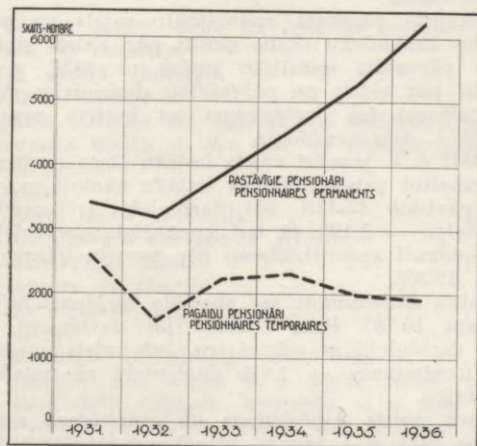
Pārmaiņas cietušo skaitā, tā tad, izsauktas vai nu mainoties (paplašinoties vai sašaurinoties) apdrošināto personu aploklam, vai arī faktiski mainoties (palielinoties vai samazinoties) pašiem nelaimes gadījumiem un tajos cietušo personu skaitam.

Nelaimes gadījumos cietušo kopskaits 1936. g. bijis 40.959, no tiem lauksaimniecībā cietuši 15.092 jeb 36,8% no cietušo kopskaita, pārējās darba nozarēs 25.867 jeb 63,2%.

Cietušo kopskaits pēdējā — 1936. gadā bijis par 6110 personām jeb 17,5% lielāks nekā 1935. g.

Tālāk minēsim nelaimes gadījumos cietušo vai to ģimeņu skaitu, kas saņēmuši pensijas (pastāvīgas un pagaidu) vai vienreizējas atlīdzības pastāvīgo pensiju vietā.

Pastāvīgo pensionāru skaits samazinājies tikai 1932. g., kad daudzi pastāvīgie pensionāri pensijas vietā saņēmuši vienreizēju atlīdzību; pēc tam pensionāru skaits nepārtraukti pieaudzis, un 1936. g. jau sasniedzis 6.237, kāds skaitlis ir par 2.835 jeb 83,3% lielāks nekā 1931. gadā.

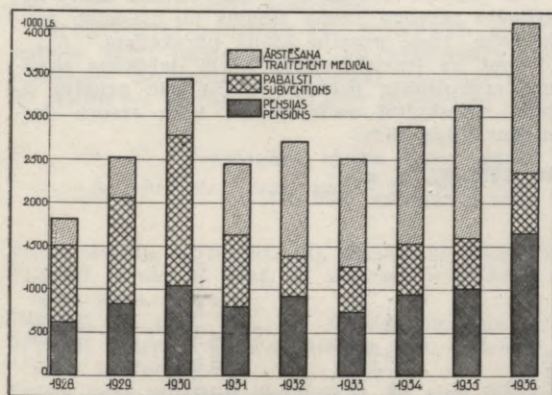

Nelaiemes gadījumu apdrošināšana — pensionāru skaits 1931.—1936. g.

Assurance contre accidents — nombre des pensionnaires de 1931 à 1936.

Pagaidu pensionāru skaits bijis mainīgs, atsevišķos gados tas svārstījies no 1.560 līdz 2.623.

Līdz ar pensionāru skaita palielināšanos, pieaugušas arī pensijās izmaksātās summas; ārstēšanas izdevumi visumā augstākie tais gados, kad bijis lielāks nelaimes gadījumos cietušo skaits (piem., 1930., 1934., 1935. un 1936. g.).

Nelaiemes gadījumu apdrošināšana — izdevumi pensijām un pabalstiem 1928.—1936. g. (tūkstots latos).

Assurance contre accidents — dépenses pour pensions et subventions de 1928 à 1936 (en 1.000 de Ls).

Nelaiemes gadījumu apdrošināšanā pensijām un pabalstiem izsniegtās summas, kā arī ārstēšanas izdevumus rāda nākošā tabula.

Kopizdevumi cietušo ārstēšanai, pensijām un pabalstiem (latos).

Dépenses totales pour le traitement médical, les pensions et les subventions aux accidentés.

	Ārstēšana Traitement médical	Pabalsti Subventions	Pensijas Pensions	Kopā Total
1928.	606.586,36	881.892,57	326.337,35	1.814.816,28
1929.	834.894,92	1.226.110,93	462.942,27	2.523.948,12
1930.	1.049.347,33	1.731.706,21	658.435,04	3.439.488,58
1931.	797.932,71	829.089,67	824.086,49	2.451.108,87
1932.	925.283,42	465.770,03	1.318.464,62	2.709.518,07
1933.	744.158,83	519.306,72	1.244.562,54	2.508.028,09
1934.	943.774,03	587.792,33	1.350.111,21	2.881.677,57
1935.	1.019.983,24	584.783,99	1.529.342,78	3.134.110,01
1936.	1.657.154,35	695.944,70	1.729.775,83	4.082.874,88

4. Pensijas.

Pensions de retraite.

Pensijas saskaņā ar Likumu par pensijām (V. V. 1931. g. 167. nr., 1933. g. 95. nr., 1934. g. 16. nr., 137. nr. un 257. nr., 1935. g. 286. nr.) piešķir likumā paredzētām darbinieku grupām vecuma, darba nespējas, darba zaudēšanas vai nāves gadījumos.

1931. g. Likums par pensijām atvietoja 1922. g. noteikumus par kaņavīru un valsts ierēdņu un kalpotāju pensijām, 1925. g. skolotāju pensiju likumu, 1920. g. pagaidu noteikumus par darba nespējīgu mākslinieku, zinātnieku, rakstnieku un skolotāju pabalstiem.

Pensiju likums sadalīts trīs patstāvīgās daļās: katrā daļā paredzēts savs apdrošināto personu aploks, atsevišķa pensiju piešķiršanas kārtība un līdzekļi. Šai apskatā minēsim skaitlisko materiālu vispirms atsevišķi par pensiju likuma katru daļu un pēc tam, kur tas iespējams, kopā pa visām trijām daļām. Bet tā kā pašvaldības var nodibināt arī atsevišķas pensiju kases savu darbinieku apdrošināšanai, tad bez valsts pensijām apskatīsim arī pašvaldību pensiju kasu darbību.

Valsts pensijas.

Pensions de retraite de l'Etat.

Apdrošinātās personas.

Personnes assurées.

Pensiju tiesības ar likumā paredzētiem noteikumiem bauda šādi Latvijas pilsoņi:

1. Pēc pensiju likuma I. daļas:

- valsts augstākās amatpersonas (Valsts prezidents, Ministru kabineta locekļi, Valsts kontrolieris, bij. saeimas deputāti);
- kaņa rezora darbinieki (virsnieki, sanitār-virsnieki, admin. virsnieki, virsdiensista kaņavīri, kā arī brīva līguma darbinieki ar noteiktu mēnešalgu);
- valsts civilresoru darbinieki — ierēdņi un kalpotāji — kas saņem noteiktu mēnešalgu (neieskaitot amatniekus, strādniekus vai citus darbiniekus ar dienas algu);
- valsts un valsts autonomo uzņēmumu darbinieki, kas saņem noteiktu mēnešalgu;
- pašvaldību un to savienību darbinieki, kas saņem noteiktu mēnešalgu (kā vēlētie, tā ieceltie darbinieki), ja pašvaldībai nav savas pensiju kases;

- f) skolotāji — valsts, pašvaldību un privātās mācības un audzināšanas iestādēs, to starpā arī augstskolas mācības spēki, kā Latvijas pilsoņi, tā ārzemnieki;
- g) šādu privāto iestāžu darbinieki: žēlsirdīgās māsas ārstniecības iestādēs, ja tās reģistrētas Latvijas sarkanā krustā; garīdznieki, kas ieņem administratīvus amatus garīgās pārvaldēs vai apkopj draudzi (ar ne mazāk kā 500 draudzes locekļiem) un kuņģi saskaņā ar likumu ved dzimtsarakstus;
- h) aizsargu organizācijas komandējošais sastāvs;
- i) iepriekš minēto darbinieku ģimenes locekļi — darbinieka nāves gadījumā.
2. Pēc pensiju likuma II. daļas:
- a) valsts un valsts autonomo uzņēmumu pastāvīgie amatnieki,
- b) valsts un valsts autonomo uzņēmumu pastāvīgie strādnieki,
- c) dzelzceļu publiku apkalpojošie bagāžas nesēji dzelzceļu stacijās.
- Par pastāvīgiem amatniekiem un strādniekiem uzskata tādus, kas valsts vai valsts autonomos uzņēmumos nostrādājuši bez pārtraukuma vismaz vienu gadu vai 20 mēnešus divu gadu laikā un nav sasnieguši 60 g. vecumu.
3. Pēc pensiju likuma III. daļas:
- a) zinātnieki, literāti, mākslinieki, kas arodnieciski nodarbojušies Latvijas zinātnes, literatūras, žurnālistikas vai mākslas laukā un ar savu darbību veicinājuši mūsu kultūras attīstību;
- b) lauksaimniecības, lopkopības-piensaimniecības un kooperācijas organizāciju darbinieki, kā arī slimo kasu un to savienību darbinieki;
- c) citu organizāciju un iestāžu algotie darbinieki, vienojoties ar saviem darba devējiem un ar Tautas labklājības ministrijas piekrišanu;
- d) iepriekšminēto darbinieku ģimenes locekļi — darbinieka nāves gadījumā.
- Tiešas ziņas par to, cik personu apdrošinātas pēc pensiju likuma I. daļas trūkst, jo valsts iestādes un uzņēmumi, kā arī pašvaldību iestādes, iz-

darot iemaksas pensiju fondā, nepaziņo Tautas labklājības ministrijai personu skaitu par kādu iemaksas izdara.

Tāpat tas arī attiecībā uz privātskolu skolotājiem. Tamdēļ apdrošināto personu skaitu šais darbinieku grupās varam noteikt tikai pēc dažām netiešām ziņām.

Sekojošā pārskatā apdrošināto valsts un pašvaldību darbinieku skaits ņemts pēc Valsts statistiskai pārvaldei iesūtītām ziņām uz 1937. g. 1. janvāri par valsts un pašvaldību darbinieku skaitu, izslēdzot tos darbiniekus, uz kuriem pensiju likuma I. daļa neattiecas.

1937. g. 1. janvārī valsts iestāžu štata darbinieki, ieskaitot valsts mācības iestāžu skolotājus, bijuši pavisam 15.118, bet darbinieki ar noteiktu mēnešalgu — 3.190, tā tad kopā šādu darbinieku, kas pakļauti apdrošināšanai pēc pensiju likuma I. daļas, 18.308.

Valsts uzņēmumos (ar speciālo budžetu) bijuši pavisam 16.787 štata (katēgoriju) darbinieki un 4.536 darbinieki ar mēnešalgu, bet valsts autonomos uzņēmumos — 2.910 darbinieki ar noteiktu mēnešalgu.

Kopā valsts uzņēmumos un autonomos uzņēmumos 1937. g. 1. janvārī bijuši nodarbināti 24.233 darbinieki ar noteiktu mēnešalgu.

Pašvaldību darbinieku skaits, neieskaitot to pašvaldību darbiniekus, kam savas atsevišķas pensiju kases, kā arī vēlētas vai ieceltās amatpersonas ar nepilnu darba laiku, bet ieskaitot pašvaldību skolotājus, uz 1937. g. 1. janvāri bijis 9.742.

Privātskolu skolotāju skaits ņemts pēc šo mācības iestāžu iesūtītiem pārskatiem 1936. g. decembrī un tas bijis 848.

Par privāto iestāžu pārējo apdrošināto personu skaitu atrodamas tiešas ziņas un proti: žēlsirdīgās māsas bijušas 258, garīdznieki 421 un aizsargu organizācijas darbinieki, kas apdrošināti pēc pensiju likuma I. daļas, — 98.

Pēc pensiju likuma II. daļas un III. daļas apdrošināto personu skaits zināms no attiecīgo pensiju kasu, resp. pensiju fonda pārskatiem.

Izejot no iepriekšminētā kārtā dabūtiem skaitļiem, apdrošināto personu skaits pēc pensiju likuma, neieskaitot apdrošinātos kara resora darbiniekus, bijis šāds:

Apdrošināto personu skaits 1936./37. s. g.¹

Nombre des personnes assurées dans l'exercice 1936./37¹.

	Pensiju lik. I. daļa Loi sur les retraites I. partie.	Pensiju lik. II. daļa Loi sur les retraites II. partie.	Pensiju lik. III. daļa Loi sur les retraites III. partie.	Kopā Total
Valsts iest. nodarb.* (ieskait. valsts mācīb. spēk.) <i>Personnes occup. d. les instit. d'Etat (y compr. le pers. enseign. des inst. d'éducation.)</i>	18.308*	—	—	18.308
Valsts uzņēmumos nodarbinātie <i>Personnes occup. d. les entrepr. d'Etat</i>	24.233*	10.923	—	35.156
Valsts autonomos uzņēmumos nodarbinātie <i>Personnes occup. d. les entrepr. autonomes d'Etat</i>				
Pašvaldību iestādēs un uzņēmumos nodarbinātie ²	9.742*	—	—	9.742

¹ Neieskaitot kara resora darbiniekus. ² Non compris les fonctionnaires militaires du Département de la Guerre.

* To pašvaldību apdroš. darbinieki, kuņģam nav atsevišķas pensiju kases. ² Seulement les travailleurs assurés des administrations municipales et communales n'ayant pas des caisses de retraite séparées.

* Aprēķina skaitļi. — Chiffres calculés.

	Pensiju lik. I. daļa Loi sur les retraites I. partie.	Pensiju lik. II. daļa Loi sur les retraites II. partie	Pensiju lik. III. daļa Loi sur les retraites III. partie	Kopā Total
<i>Personnes occup. dans les inst. et entrepr. commun. et municip.</i>				
Tai skaitā skolotāji	4.949*	—	—	4.949
<i>Dont: instituteurs</i>				
Privātās iestādēs un uzņēmumos nodarbinātie	1.625	—	9.018	10.643
<i>Personnes occup. d. des inst. et entrepr. priv.</i>				
Tai skaitā:				
<i>Dont:</i>				
privātskolu skolotāji	848*	—	—	848
<i>instituteurs des écoles privées</i>				
žēlsirdīgās māsas	258	—	—	258
<i>soeurs de charité</i>				
garīdznieki	421	—	—	421
<i>clergé</i>				
aizsargu organizāciju darbinieki	98	—	—	98
<i>travaill. des organ. d. l. garde civile</i>				
lauksaimn. organiz., kooperāc. u. c. iest. darb. <i>travaill. des organ. agric., des coopérat. et d'autres instit.</i>	—	—	6.429	6.429
slimo kasu un to savien. darbinieki <i>travaill. d. caisses-maladie</i>	—	—	1.402	1.402
kameru darbinieki	—	—	742	742
<i>travaill. des Chambres</i>				
zinātnieki, literāti un mākslinieki	—	—	445	445
<i>hommes d. science, de lettres et artistes</i>				
Kopā Total	53.908	10.923	9.018	73.849

Pēc šī aprēķina apdrošināto personu kopskaits iznāk 73.849; no tā pēc pensiju likuma I. daļas apdrošinātas 53.908 personas jeb 73,0%, pēc pensiju likuma II. daļas 10.923 personas jeb 14,8% un pēc pens. likuma III. daļas 9.018 personas jeb 12,2% no apdrošināto kopskaita.

Apdrošinātās personas pēc darbinieku grupām sadalās šādi: valsts iestāžu un uzņēmumu (arī autonomo uzņēmumu) darbinieki, neieskaitot kara resoru — 53.464 jeb 72,4%, pašvaldību darbi-

nieki — 9.742 jeb 13,2%, privāto iestāžu darbinieki — 10.643 jeb 14,4% no apdrošināto kopskaita.

Pensionāru skaits.

Nombres des pensionnés.

Bijušo darbinieku un viņu ģimenes locekļu skaits, kam tiesības uz pensiju piešķir 1931. g. likums par pensijām, kopš likuma spēkā stāšanās bijis šāds:

Pensionāru skaits (kas saņem pensijas saskaņā ar pensiju likumu).

Nombre des pensionnés (touchant des pensions conformément au loi sur les retraites).

	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.	1936./37.
Valsts iestāžu un uzņēm. bij. darbin. un viņu ģim. <i>Travaill. émér. d. inst. et d. entrepr. d'Etat et leurs mem. d. fam.</i>	3.250	4.188	5.246	6.299	6.853
Pašvald. un priv. iest. bij. darbin. un viņu ģim. <i>Travaill. émér. d. inst. munic. et priv. et leurs mem. d. fam.</i>	384	500	643	864	975
Valsts, pašv. un priv. skolu skol. un viņu ģimenes <i>Instituteurs d. écoles d'Etat, munic., com. et priv. — et leurs mem. d. fam.</i>	1.130	1.233	1.411	1.614	1.663
Bij. zinātnieki, literāti, mākslin. un viņu ģimenes <i>Hom. d. science, d. lettre, artistes émér. — et leurs mem. d. fam.</i>	52	73	94	104	132
Lauks. organiz., kooperāc., slimo kasu bij. darbin. un viņu ģimenes <i>Travaill. émér. d. org. agric., d. coopér., d. cais. — mal. — et leurs mem. d. fam.</i>	38	76	151	219	274
Kopā Total	4.854	6.070	7.545	9.100	9.897

* Aprēķina skaitļi. * *Chiffres calculés.*

Pensionāru skaits gadu no gada audzis: ja 1932./33. budžeta gadā pensionāru bijis pavisam 4.854, tad 1935./36. jau 9.100 jeb par 87% vairāk; arī pēdējā 1936./37. s. g. pensionāru skaits pieaudzis par 797 jeb apm. 9% un līdz ar to tas jau vairāk kā divi reizes (par 104%) lielāks nekā 1932./33. s. g. Atsevišķās grupās pensionāru skaits pieaudzis šādos apmēros: pensionāri valsts iestāžu un uzņēmumu bij. darbinieki un viņu ģimenes laikā no 1932./33. s. g. līdz 1936./37. s. g. pavairojušies par 3.603 jeb 111% (pēdējā budžeta gadā — t. i. laikā no 1935./36. un līdz 1936./37. s. g. par 554 pensionāriem jeb 9%), pašvaldību un privāto iestāžu bij. darbinieki un viņu ģimenes par 591 jeb 154% (pēdējā saimn. gadā par 111 jeb 13%), bij. skolotāji un viņu ģimenes par 533 jeb 47% (pēdējā saimn. gadā par 49 jeb 3%), bij. zinātnieki, literāti, mākslinieki par 80 jeb 154% (pēdējā saimn. gadā par 28 jeb 27%); pensionāru lauksaimniecības, kooperācijas u. c. sab. organizāciju bij. darbinieku un viņu ģimeņu skaits pieaudzis no 38 pensionāriem 1932./33. s. g. uz 274 pensionāriem 1936./37. s. g.; tieši pēdējā saimn. gadā šo pensionāru skaits palielinājies par 55 jeb 25%.

Sadalot pensionārus vēl sīkākās grupās nekā tas parādīts augšējā tabulā, par 1936./37. s. g. (kur sīkākās ziņas pieejamas) dabūjam šādu pārskatu:

Valsts iestāžu bij. darbin. un viņu ģimenes	2.707 (pens. I. I. d.).
Valsts uzņēmumu (arī aut.) bij. darbin. un viņu ģim.	4.123 (pens. I. I. d.).
Valsts uzņēm. bij. amatnieki un strādnieki	23 (pens. I. II. d.).
Valsts māc. iestāžu bij. skolotāji un viņu ģimenes	258 (pens. I. I. d.).
Pašvald. iest. bij. darbin. un viņu ģimenes	837 (pens. I. I. d.).
Pašvald. bij. skolot. un viņu ģimenes	1.106 (pens. I. I. d.).
Privāto iest. bij. skolot. un viņu ģimenes	299 (pens. I. I. d.).
Privāto iest. bij. darbin. un viņu ģimenes:	
žēlsird. māsas, garīdznieki u. c.	138 (pens. I. I. d.).
zinātn., liter., mākslin.	132 (pens. I. III. d.).
lauks. u. c. organizāc. darbin.	274 (pens. I. III. d.).

Pēc pensiju likuma pirmās daļas pensionēto tā tad bijis 9.468 (95,7%), pēc otrās daļas 23 (0,2%), pēc trešās daļas — 406 (4,1%).

Līdzekļi.

Moyens.

Pensiju un pabalstu izsniegšanai likuma I. un III. daļas pensionāriem pie Tautas labklājības ministrijas pastāv attiecīgi pensiju fondi, bet priekš II. daļas pensionāriem nodibinātas 2 pensiju kases: viena pie Tautas labklājības ministrijas, otra pie Satiksmes ministrijas.

Pensiju fondu resp. kasu i e ņ ģ ģ m u m i sastādās no:

- apdrošināto personu iemaksām (atvilkumiem no apdrošināto darbinieku algām),
- darba devēju (valsts, pašvaldību vai privāto) iemaksām un piemaksām,

c) dažādiem citiem ieņēmumiem (procenti no noguldītām summām u. c.).

Darbinieku un darba devēju iemaksas noteiktas procentos no apdrošināto personu (darbinieku) algām. Kādi bijuši atvilkumu procenti no darbinieku algām iemaksai pensiju fondos (vai pensiju kasēs) un kādas bijušas valsts, pašvaldības vai privāto darba devēju piemaksas, redzams nākošā tabulā:

Iemaksu apmērs — procentos no darbinieku algām.

Montant des contributions — en % des appointements des travailleurs.

Darbinieku: Des travailleurs	Pensiju lik. I. daļas Loi s. I. retraites I. part.		Pensiju lik. II. daļas Loi s. I. retraites II. part.		Pensiju lik. III. daļas Loi s. I. retraites III. part.	
	1931./32. s. g.	2	4	4	3	
1932./33. s. g.	2	4	4	3		
1933./34. s. g.	3 un 4 ^{1/2} ar 1. VI.	4 un 6 ^{1/2} ar 1. VI.	3	3		
1934./35. s. g.	4 ^{1/2}	6 ^{1/2}	2	2		
1935./36. s. g.	4 ^{1/2} un 6 ar 1. I.	6 ^{1/2}	2	2		
1936./37. s. g.	6	6 ^{1/2}	3	3		
1937./38. s. g.	6	6 ^{1/2}	3	3		

Darba devēju:
Des patrons resp.
entrepreneurs

1931./32. s. g.	2	4	3
1932./33. s. g.	2	4	3
1933./34. s. g.	3 un 1 ^{1/2} ar 1. VI.	4 un 1 ^{1/2} ar 1. VI.	3
1934./35. s. g.	1 ^{1/2}	1 ^{1/2}	2
1935./36. s. g.	1 ^{1/2} un 3 ar 1. I.	1 ^{1/2}	2
1936./37. s. g.	3	1 ^{1/2}	3
1937./38. s. g.	4	1 ^{1/2} un 3 ar 1. V.	3

Tālāk minēsim I. un III. daļas pensiju fondu un pensiju kasu ieņēmumus pēdējos divi gados.

I. daļas pensiju fonda ieņēmumi.

Recettes de la I. partie du fonds des retraites.

	1935./36.		%
	Ls	1936./37. Ls	
Apdrošināto iemaksas	5.061.413,48	6.674.225,35	66,9
Contribution des assurés:			
Valsts iest. darbinieku	2.297.133,97	3.076.197,01	30,7
Travailleurs des instit. d'Etat			
Valsts uzņēm. darbin.	1.877.144,12	2.314.315,38	23,1
Travailleurs des entrepr. d'Etat			
Pašvaldību darbinieku	735.635,64	1.103.750,54	11,9
Travailleurs des instit. comm.			
Privātu iest. darbinieku	151.499,75	179.962,42	1,9
Travailleurs d. instit. privées			
Darba devēju iemaksas	1.946.835,94	3.337.112,62	33,3
Contribution des entre- preneurs:			
Valsts iestāžu	883.513,06	1.538.098,51	15,4
D. institutions d'Etat			
Valsts uzņēmumu	721.978,52	1.157.157,69	11,5
D. entreprises d'Etat			
Pašvaldību	283.075,22	551.875,26	5,5
D. instit. municipales			
Privātu iestāžu	58.269,14	89.981,16	0,9
D. instit. privées			
% par noguldījumiem	16.018,21	6.588,46	0,1
Intérêts des dépôts			
Citi ieņēmumi	83,46	233,10	0,9
Autres recettes			
Aizņēmumi	810.000,—	—	—
Emprunts			
Kopā Total	7.834.351,09	10.018.159,53	100,00

Pirmās daļas pensiju fonda ieņēmumu kopsumma 1936./37. s. g. bijusi Ls 10.018.159,53, t. i. par Ls 2.183.808,44 jeb 28% lielāka nekā iepriekšējā budžeta gadā.

Divas trešdaļas (66,6%) no šīs summas sastāda apdrošināto darbinieku iemaksas, bet viena trešā daļa (33,3%) bijušas darba devēju iemaksas. No pēdējām valsts iestādes un uzņēmumi maksājuši Ls 2.695.256,20 jeb 26,9% no visiem pensiju fonda ieņēmumiem.

Pārējie ieņēmumi pensiju fondā 1936./37. s. g. bijuši samērā mazi (Ls 6.821,56 jeb 0,1%).

Salīdzinot atsevišķus ieņēmumu posteņus 1936./37. s. g. ar atbilstošiem posteņiem 1935./36. s. g.,

redzams ieņēmumu pieaugums. Tā 1936./37. s. g. apdrošināto iemaksas bijušas lielākas par Ls 1.612.811,87 jeb 32% (tai skaitā valsts iestāžu darbinieku iemaksas palielinājušas par Ls 779.063,04 jeb 34%, valsts uzņēmumu darbinieku par Ls 437.171,26 jeb 23%, pašvaldību darbinieku par Ls 368.114,90 jeb 50%, privāto iestāžu darbinieku par Ls 28.462,67 jeb 19%).

Darba devēju iemaksas pēdējā saimn. gadā palielinājušas par Ls 1.390.276,68 jeb 71% (tai skaitā valsts iestāžu iemaksas par Ls 654.585,45 jeb 74%, valsts uzņēmumu par Ls 435.179,17 jeb 60%, pašvaldību par Ls 268.800,04 jeb 95%, privāto iestāžu par Ls 31.712,02 jeb 54%).

II. daļas pensiju kasu ieņēmumi.

Recettes des caisses des retraites — II. partie.

	1935./36.		Kopā Total	1936./37.		Kopā Total	%
	T. L. M. Min. d. l. Prév. soc. Ls	Sat. min. Min. d. l. Commun. Ls		T. L. M. Min. d. l. Prév. soc. Ls	Sat. min. Min. d. l. Commun. Ls		
Apdrošināto iemaksas. Contribution des assurés.							
Valsts uzņēmumu darbinieku Travailleurs d. entrepr. d'Etat	271.705,24	533.004,94	804.710,18	316.208,32	573.267,64	889.475,96	71,5
Valsts uzņēmumu piemaksas Contribution des entrepr. d'Etat	62.701,21	115.678,51	178.379,72	72.971,15	122.862,54	195.833,69	15,7
% par noguld. un vērtspapīr. Intérêts des dépôts et des titres de valeur	48.447,12	80.711,10	129.158,22	60.797,51	95.234,70	156.032,21	12,5
Citi ieņēmumi Autres recettes	924,41	367,80	1.292,21	259,62	3.224,71	3.484,33	0,3
Kopā Total . . .	383.777,98	729.762,35	1.113.540,33	450.236,60	794.589,59	1.244.826,19	100,0

Otrās daļas pensiju kasu kopieņēmumi 1936./37. s. g. bijuši Ls 1.244.826,19, t. i. par Ls 131.285,86 jeb 12% lielāki nekā 1935./36. s. g. Darbinieku iemaksas no šīs summas bijušas 71,5%, valsts uzņēmumu piemaksas 15,7%, bet pārējie ieņēmumi 12,8% (galv. kārtā procenti par noguldītām pensiju kasu summām).

Uzņēmumu darbinieku iemaksas 1936./37. s. g. pensiju kasēs ienākušas par Ls 84.765,78 jeb 11% vairāk nekā iepriekšējā gadā; palielinājušas arī uzņēmumu iemaksas par Ls 17.453,97 jeb 10%, bet pārējie ieņēmumi par Ls 29.066,11 jeb 22,3%.

Trešās daļas pensiju fonda kopieņēmumi 1936./37. s. g. — Ls 701.157,06 — par Ls 269.070,05 jeb 62% lielāki nekā 1935./36. s. g. Kā darbinieku, tā darba devēju iemaksas pēdējā budž. gadā bijušas par Ls 135.072,29 jeb 70% lielākas nekā iepriekšējā budž. gadā; pārējie ieņēmumi nedaudz samazinājušies.

III. daļas pensiju fonda ieņēmumi.

Recettes de la III. partie du fonds des retraites.

	1935./36.		%
	Ls	Ls	
Priv. iestāžu darbin. iemaksas Contrib. des travaill. des instit. privées	193.577,73	328.650,02	46,9
Privātu iestāžu iemaksas Contribution des instit. privées % par noguldījumiem un vērtspapīriem	193.577,73	328.650,02	46,9
Intérêts des dépôts et d. titres de valeur	42.573,57	40.364,83	5,7
Citi ieņēmumi Autres recettes	2.357,98	3.492,19	0,5
Kopā Total . . .	432.087,01	701.157,06	100,0

Savelkot kopā pensiju likumu I. un III. daļas pensiju fondu un II. daļas pensiju kasu ieņēmumus dabūjam šādu pārskatu:

Visu pensiju fondu (kasu) ieņēmumi.

Recettes de tous les fonds des retraites (caisses).

	1935./36.		1936./37.	
	Ls	%	Ls	%
Apdrošināto iemaksas Contributions des assurés	6.059.701,39	64,7	7.892.351,33	66,0
Valsts iestādēs un uzņēmumos nodarbināto D. pers. occup. d. l. instit. et les entrepr. d'Etat	4.978.988,27	53,1	6.279.988,35	52,5
Pašvaldību iestādēs nodarbināto D. pers. occup. d. l. instit. municip.	735.635,64	7,9	1.103.750,54	9,2
Privātās iestādēs nodarbināto D. pers. occup. d. l. instit. privées	345.077,48	3,7	508.612,44	4,3
Darba devēju iemaksas Contributions des entrepreneurs.	2.318.793,39	24,7	3.861.596,33	32,2
Valsts Etat	1.783.871,30	19,0	2.891.089,89	24,1
Pašvaldību Municipalités	283.075,22	3,0	551.875,26	4,6
Privāto Inst. privées	251.846,87	2,7	418.631,18	3,5
% par noguldījumiem Intérêts des dépôts	187.750,—	2,0	202.985,50	1,7
Citi ieņēmumi Autres recettes	3.733,65	0,0	7.209,62	0,1
Aizņēmumi Emprunts	810.000,—	8,6	—	—
Kopā Total . . .	9.379.978,43	100,0	11.964.142,78	100,0

Pensiju fondu (I. un III. d.) un pensiju kasu (Tautas labklājības ministr. II. d. pens. kase un Satiksmes ministrijas pensiju kase) kopieņēmumi 1936./37. s. g. bijuši Ls 11.964.142,78, t. i. par Ls 2.584,164,35 jeb 28% lielāki nekā iepriekšējā saimniecības gadā. Darbinieku iemaksas pēdējā gadā pieaugušas par Ls 1.832.649,94 jeb 30% (tai skaitā valsts iestādēs, uzņēmumos un autonomos uzņēmumos nodarbināto iemaksas pieaugušas par Ls 1.301.000,08 jeb 26%, pašvaldību iestādēs nodarbināto par Ls 368.114,90 jeb 50% un privātās iestādēs nodarbināto iemaksas par Ls 163.534,96 jeb 47%).

Darba devēju iemaksas 1936./37. s. g. bijušas par Ls 1.542.802,94 jeb 67% lielākas nekā 1935./36. s. g. (tai skaitā valsts iemaksas palielinājušās par Ls 1.107.218,59 jeb 62%, pašvaldību iemaksas par Ls 268.800,04 jeb 95% un privāto iestāžu par Ls 166.784,31 jeb 66%).

Pārējie ieņēmumi palielinājušies no Ls 191.483,65 1935./36. s. g. uz Ls 210.195,12 1936./37. s. g., t. i. par Ls 18.711,47 jeb 9,8%.

Pensiju fondu un kasu izdevumus, līdzīgi ieņēmumiem minēsim pēc pensiju likuma atsevišķām daļām un pēc tam kopā visās daļās.

Pensiju fondu izdevumi 1936./37. s. g.
Dépenses du fonds des retraites 1936/37.

	1936./37.			1935./36.				
	I. daļa I. partie Ls	II. daļa, M. pens. kase T. L. M. partie Ls	III. daļa, pens. d. retr. d. l. Prév. soc. Ls	III. daļa III. partie Ls	Kopā Total Ls	%	Ls	%
Pensijas	8.320.000,—	—	5.664,70	529.731,—	8.855.395,70	85,0	8.510.782,49	90,8
Pabalsti	675.727,49	70.142,44	217.952,11	28.393,15	992.215,19	9,4	559.315,05	5,9
Subventijas	—	77.159,67	249.364,13	2.227,14	328.750,94	3,2	254.017,93	2,7
Iemaksu atm.	—	—	—	—	48.645,—	0,5	27.583,38	0,3
Remboursement des versements	48.645,—	—	—	—	78.474,24	0,8	72.502,51	0,8
% par aizp.	—	—	—	—	110.000,—	1,1	—	—
Intérêts pour prêts	—	—	—	—	—	—	—	—
Citi izdevumi	290,06	11.273,90	66.609,21	301,07	—	—	—	—
Autres dépenses	—	—	—	—	—	—	—	—
Aizņēm. atm.	110.000,—	—	—	—	—	—	—	—
Remboursement des emprunts	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā Total	9.154.662,55	158.576,01	539.590,15	560.652,36	10.413.481,07	100,0	9.424.201,36	100,0

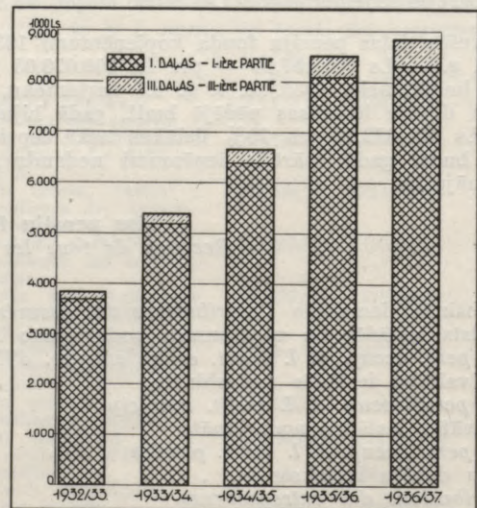
Pirmās daļas pensiju fonda ieņēmumi izlietoti galvenā kārtā izsniedzot pensijas bijušiem darbiniekiem un viņu ģimenēm. Pensijām pirmās daļas pensionāriem 1936./37. s. g. izsniegti pavisam Ls 8.320.000,—, kas sastāda 90,9% no I. daļas pensiju fonda kopizdevumiem. Pabalstu kopsumma 1936./37. s. g. bijusi Ls 675.727,49 jeb 7,4%, bet pārējie izdevumi Ls 158.935,06 jeb 1,7%.

Otrās daļas pensiju kasu izdevumos lielākās summas krīt uz iemaksu atmaksām kasu dalībniekiem, kas atstājot darbu valsts uzņēmumos izstājas no pensiju kasēm. Šādu atmaksu Tautas labklājības ministrijas pensiju kasē 1936./37. s. g. bijis Ls 77.159,67 jeb 48,7%, Satiksmes ministrijas pensiju kasē Ls 249.364,13 jeb 46,2% no attiecīgās pensiju kases izdevumu kopsummas. Tālāk nāk izsniegtie pabalsti, kas T. L. M. pensiju kasē sastāda 44,2%, Sat. ministrijas pensiju kasē 40,4% no izdev. kopsummas. Pensijas dalībniekiem 1936./37. s. g. sākusi izsniegt Satiksmes ministrijas pensiju kase (23 pensionāriem Ls 5.664,70), kas sastāda 1,1% no izdevumiem. Pārējie izdevumi T. L. M. pensiju kasē bijuši Ls 11.273,90 jeb 7,1%, Satiksmes ministrijas pensiju kasē Ls 66.609,21 jeb 12,3%.

Trešās daļas pensiju fonda izdevumi, līdzīgi pirmajai daļai, bijuši pensijām; pēdējām izsniegti pavisam Ls 529.731,—, t. i. 94,5% no visiem šī fonda izdevumiem; pabalsti sastāda 5,1% un pārējie izdevumi 0,4%.

Pavisam pensijās 1936./37. s. g. izdoti Ls 8.855.395,70, t. i. par Ls 344.613,21 jeb 4% vairāk nekā 1935./36. s. g. Pabalstu kopsumma bijusi Ls 992.215,19 jeb par 77% lielāka nekā ie-

priekšējā gadā; pēdējā — 1936./37. s. g. palielinājušās arī iemaksu atmaksas par Ls 74.733,01 jeb 29% un pārējie izdevumi par Ls 27.033,35 jeb 27,0%.

Valsts izmaksātās summas pensijām 1932./33. līdz 1936./37. saimn. g. (tūkstoš latos).

Sommes dépensées par l'Etat pour pensions dans les exercices de 1932/33 à 1936/37 (en 1.000 de Ls).

Visu pensiju fondu un kasu kopizdevumi 1936./37. s. g. sasniedz Ls 10.413.481,07, un tie ir par Ls 989.279,71 jeb apm. 10% lielāki nekā 1935./36. saimn. gadā.

Tālāk minēsim kā sadalās izsniegtās pensijas (neieskaitot pabalstus) par galvenām pensionāru grupām.

Izmaksātās pensijas (latos).

Pensions payées (en lats).

Pensionāru grupas <i>Groupes des pensionnés</i>	1935./36.		1936./37.	
	Pavisam <i>Total général</i>	Uz 1 pers. <i>Par personne</i>	Pavisam <i>Total général</i>	Uz 1 pers. <i>Par personne</i>
Valsts iestāžu un uzņēm. bij. darbin. un viņu ģim. <i>Travaiill. émér. d. instit. et d. entrepr. d'Etat — et leurs mem. de fam.</i>	5.559.418,21	882,59	5.729.459,70	836,05
Pašvald. un priv. iestāžu bij. darbin. un viņu ģim. <i>Travailleurs émér. d. instit. municip. et privées — et leurs mem. de fam.</i>	724.233,35	838,23	719.462,—	737,91
Valsts, pašv. un priv. skolu bij. skol. un viņu ģim. <i>Instituteurs émér. d. écoles d'Etat, munic. et privées et leurs mem. de fam.</i>	1.813.045,31	1.123,32	1.876.743,—	1.128,53
Bij. zinātn., literāti un māksl. un viņu ģim. . . <i>Hommes de science, de lettres et artistes émér. et leurs memb. de fam.</i>	199.040,39	1.913,85	255.081,—	1.932,43
Lauksaimn. organiz., kooperāc., slimo kasu, kameru bij. darb. un viņu ģim. . . . . <i>Travailleurs émér. d. organ. agric., d. coopérat., d. caisses-mal. et d. Chambres</i>	215.045,23	981,94	274.650,—	1.002,37
Kopā un caurmērā . . . . . <i>Total et en moyenne</i>	8.510.782,49	935,25	8.855.395,70	894,76

Izmaksāto pensiju kopsumma, kā jau iepriekš redzējām, pēdējā gadā bija palielinājusies par Ls 344.613,21 jeb 4%. Atsevišķās pensionāru grupās pensiju summas mainījušās šādi: Valsts iestāžu un uzņēmumu bij. darbinieku un viņu ģimeņu pensijām pēdējā gadā kopsummā izmaksāti Ls 5.729.459,70 jeb par 3% vairāk nekā 1935./36. s. g.; rēķinot turpretim uz vienu pensionāru, izmaksātā gada pensija samazinājusies no Ls 882,59 1935./36. s. g. uz Ls 836,05 1936./37. s. g.

Pašvaldības un privāto iestāžu bij. darbinieku (pēc pensiju likuma I. daļas) pensijām 1936./37. s. g. izmaksāti Ls 4.771,35 mazāk; tāpat samazinājušās arī pensijas caurmērā uz vienu pensionāru no Ls 838,23 uz Ls 737,91.

Izdevumi skolotāju un viņu ģimeņu pensijām pēdējā gadā palielinājušies kopsummā par Ls 63.697,69 jeb 4%, bet caurmēra pensija uz 1 pensionāru palielinājusies no Ls 1.123,32 uz Ls 1.128,53.

Bij. zinātnieku, literātu, mākslinieku un viņu ģimeņu pensiju izdevumi 1936./37. s. g. pieauguši par Ls 56.040,61 jeb 28%, bet pensija caurmērā atsevišķam pensionāram no Ls 1.913,85 uz Ls 1.932,43.

Arī lauksaimn. organizāciju, kooperācijas, slimo kasu u. c. bij. darbinieku pensijas pēdējā gadā palielinājušās kopsummā par Ls 59.604,77 jeb 28%, bet caurmēra pensija vienam šīs grupas pensionāram no Ls 981,94 uz Ls 1.002,37.

Beidzot uzrādīsim vēl pensijām un pabalstiem izmaksātās summas, sadalot tās trīs grupās: valsts un valsts uzņēmumu bij. darbiniekiem pensijās un pabalstos izmaksātās summas, pašvaldību darbiniekiem (arī pašvaldību skolotājiem) izmaksātās

summas un privāto iestāžu darbiniekiem (pens. lik. I. un III. daļas attiec. grupas) izmaksātās.

Izmaksātās pensijas un pabalsti pēc darbinieku grupām (latos).

Pensions et subventions payées d'après les groupes d. travailleurs (en lats).

	1935./36.	1936./37.
Valsts iestāžu un uzņēmumu (arī aut.) bij. darbin. (arī skolot. un strādņ.) un viņu ģim. . . . . <i>Travaiill. émér. (aussi instituteurs et ouvriers) des. instit. et entrepr. d'Etat (aussi d. auton.) et leurs mem. de fam.</i>	6.365.893,49	6.966.499,27
Pašvaldību iestāžu bij. darbin. (arī skolot.) un viņu ģim. . . . . <i>Travaiill. émér. (aussi instituteurs) d. instit. municip. et comm. et leurs mem. de fam.</i>	1.743.865,96	1.785.390,43
Privātu iestāžu bij. darbin. (arī skolot.) un viņu ģim. . . . . <i>Travaiill. émér. (aussi instituteurs) d. instit. priv. — et leurs mem. de fam.</i>	960.338,09	1.095.721,19

Kopā Total 9.070.097,54 9.847.610,89

Valsts iestāžu un uzņēmumu (arī autonom.) bij. darbiniekiem — ierēdņiem, kalpotājiem, strādniekiem un arī valsts māc. iestāžu skolotājiem 1936./37. s. g. izmaksāts pensijās un pabalstos Ls 6.966.499,27 jeb 70,8% no kopsummas; šīs grupas darbinieku (t. i. valsts iestāžu, uzņēm. un autonomo uzņēm. darbinieku) iemaksas pens. fondos un kasēs 1936./37. s. g. bijušas Ls 6.279.988,35, bet valsts iemaksas par šīs grupas darbiniekiem Ls 2.891.089,89, vai kopā Ls 9.171.078,24 (78,0% no visu grupu apdrošināto darbinieku un viņu darba devēju (arī valsts) 1936./37. s. g. iemaksu kopsummas).

Pašvaldību bij. darbiniekiem (arī pašvaldību skolotājiem) un viņu ģimenēm pensijās un pabalstos 1936./37. s. g. izmaksāts pavisam Ls 1.785.390,43 jeb 18,1% no izmaksāto pensiju un pabalstu kopsummas; šīs grupas apdrošināto darbinieku — pašvaldību darbinieku un pašvaldību skolotāju — iemaksas pensiju fondā 1936./37. s. g. bijušas Ls 1.103.750,54, bet pašvaldību kā darba devēju iemaksas Ls 551.875,26 vai kopā Ls 1.655.625,80 (14,1% no visu apdrošināto darbinieku un darba devēju iemaksu kopsummas).

Privāto iestāžu bij. darbiniekiem un viņu ģimenēm pensijās un pabalstos 1936./37. s. g. izmaksāts Ls 1.095.721,19 jeb 11,1% no kopsummas; privāto iestāžu darbinieku iemaksas pensiju fondā 1936./37. s. g. bijušas Ls 508.612,44, darba devēju Ls 418.631,18 vai kopā Ls 927.243,62; šī iemaksu kopsumma sastāda 7,9% no visu grupu apdrošināto darbinieku un viņu darba devēju iemaksu kopsummas.

Pašvaldību pensijas.

Pensions de retraite des municipalités.

Pašvaldības savu darbinieku apdrošināšanai vecuma, darba nespējas, darba zaudēšanas vai nāves gadījumos var nodibināt ar Tautas labklājības ministrijas piekrišanu savas atsevišķas pensiju kases.

Šādas atsevišķas pašvaldību pensiju kases pastāv Rīgas, Liepājas, Jelgavas un Cēsu pilsētām.

Apdrošinātās personas.

Personnes assurées.

Pašvaldību pensiju kasēs apdrošināti attiecīgo pašvaldību algotie darbinieki. Apdrošināto skaits 4 pastāvošās pašvaldību pensiju kasēs pēdējos gados bijis šāds:

Apdrošināto personu skaits.

Nombre des personnes assurées.

Pensiju kases <i>Caisse des retraites</i>	1935.			1936.		
	Pašvald. iestāžu un uzņēm. darb. <i>Travail. d. insttit. et entrepr. municip. et comm.</i>	Skolotāji <i>Instituteurs</i>	Kopā <i>Total</i>	Pašvald. iestāžu un uzņēm. darb. <i>Travail. d. insttit. et entrepr. municip. et comm.</i>	Skolotāji <i>Instituteurs</i>	Kopā <i>Total</i>
Rīgas pilsētas <i>De la ville de Riga</i>	5.578	1.782	7.360	5.650	1.660	7.310
Liepājas pilsētas <i>De la ville de Liepāja</i>	681	216	897	656	214	870
Jelgavas pilsētas <i>De la ville de Jelgava</i>	279	84	363	281	83	364
Cēsu pilsētas <i>De la ville de Cēsis</i>	91	33	124	95	33	128
Kopā <i>Total</i>	6.629	2.115	8.744	6.682	1.990	8.672

Pašvaldību pensiju kasēs apdrošināto personu kopskaits 1936. gadā bijis pavisam 8.672 jeb par 0,8% mazāks nekā gadu iepriekš; apdrošināto skaits samazinājies Rīgas un Liepājas pensiju kasēs, bet Jelgavas un Cēsu pensiju kasēs par dažām personām pieaudzis.

Pensionāru skaits.

Nombre des pensionnés.

Pilsētu pašvaldību pensiju kasu pensionāru skaits pēdējos gados gadu no gada audzis.

Pašvaldību pensionāru skaits bijis šāds:

	Pavisam	Tai skaitā Rīgas pilsētā
1932. g.	799	651
1933. g.	1.068	886
1934. g.	1.541	1.297
1935. g.	2.153	1.865
1936. g.	2.432	2.126

Pašvaldību pensionāri pēc pensiju kasēm un galvenām grupām sadalās šādi:

Pašvaldību pensiju kasu pensionāru skaits.

Nombre des pensionnés des caisses de retraite des municipalités.

	1935.	1936.
Rīgas:		
a) darbinieki <i>travailleurs</i>	1.542	1.721
b) skolotāji <i>instituteurs</i>	323	405
Liepājas:		
a) darbinieki <i>travailleurs</i>	192	201
b) skolotāji <i>instituteurs</i>	20	25
Jelgavas:		
a) darbinieki <i>travailleurs</i>	54	53
b) skolotāji <i>instituteurs</i>	9	13
Cēsu:		
a) darbinieki <i>travailleurs</i>	12	12
b) skolotāji <i>instituteurs</i>	1	2
Kopā <i>Total</i>	2.153	2.432
Tai skaitā: skolotāji	353	445
<i>Dont: instituteurs</i>		

Pašvaldību pensionāru kopskaits 1936. gadā bijis 2.432, no tiem pensionēti skolotāji 445 jeb 18,3%, pārējie darbinieki 1.987 jeb 81,7%.

Pašvaldību pensionāru skaits 1936. gadā pieaudzis par 279, t. i. par apm. 13% (tai skaitā Rīgas pilsētā par 261 pensionāru jeb par 14,0%); pēdējā gadā sevišķi palielinājies pensionāru-skolotāju skaits (par 26%).

Līdzekļi.**Moyens.**

Pašvaldību pensiju kasu ieņēmumi sastādās no apdrošināto personu (darbinieku) iemaksām, pilsētu, kā darba devēju kārtējām iemaksām, piemaksām un cita veida ieņēmumiem.

Darbinieku un arī pašvaldību kārtējās iemaksas pensiju kasēs, līdzīgi kā valsts pensiju fondos un kasēs, noteiktas procentos no darbiniekiem izmaksājamām algām.

Iemaksu apmērs %% no darbinieku algām.

Montant des contributions, en % des appointements des travailleurs.

Darbinieku Travailleurs	Rīgas	Liepājas	Jelgavas	Cēsu
1931.	2	2	2	2
1932.	2	2	2	2
1933.	2	2	2	2
1934.	2,5	2 un 5 — ar I. XII	2	2
1935.	3	5	2	2
1936.	6	5 un 6 — ar 21. X.	5	2,5
Pilsētu Contrib. des villes				
1931.	2	2	2	2
1932.	2	2	2	2
1933.	2	2	2	2
1934.	2,5	2 un 3 — ar I. XII	2	2
1935.	3	3	2	2
1936.	6	3 un 4 — ar 21. X.	5	2,5

Rīgas un Liepājas pilsētu pensiju kases pēdējos trīs gados pakāpeniski paaugstinājušas, kā darbinieku, tā pašvaldības iemaksas pensiju kasēs; Jelgavas pilsēta šādu paaugstinājumu izvedusi tikai pēdējā gadā (no 2% uz 5%); Cēsu pilsēta turpretim arī pēdējā gadā iemaksu procentu paaugstinājusi mazā mērā (no 2% uz 2½%).

Sakarā ar iemaksu procentu paaugstināšanu pieauguši pensiju kasu ieņēmumi, kā to

Pilsētu pašvaldību pensiju kasu ieņēmumi 1936. g. (latos).

Recettes des caisses de retraite des municipalités en 1936 (en lats).

	Rīgas	Liepājas	Jelgavas	Cēsu	1936. Kopā Total	1935. Kopā Total
Apdrošināto iemaksas Contribution d. assurés	912.133,06	81.938,47	25.170,59	4.856,56	1.024.098,68	586.422,07
Pils. piem. (arī ārkārt.) Subsides des villes (aussi les extraord.)	1.200.586,37	51.055,05	25.170,59	4.856,56	1.281.668,57	1.023.143,45
Citi ieņēmumi Autres recettes	240.608,84	7.253,39	7.475,21	1.248,17	256.585,61	147.438,72
Kopā Total	2.353.328,27	140.246,91	57.816,39	10.961,29	2.562.352,86	1.757.004,24

Pašvaldību pensiju kasu ieņēmumu kopsumma 1936. g. bijusi par Ls 805.348,62 jeb par apm. 46% lielāka nekā 1935. g. Apdrošināto personu iemaksas palielinājušās kopsummā par Ls 437.676,61 jeb 75%, pašvaldību iemaksas un piemaksas par Ls 258.525,12 jeb 25% un pārējie ieņēmumi par Ls 109.146,89 jeb 74%.

No pašvaldību pensiju kasu ieņēmumiem pirmajā vietā stāv pašvaldību maksājumi pensiju kasēs, kas sastāda 50,0% no ieņēmumu kopsummas, tad darbinieku iemaksas 40,0% un pārējie ieņēmumi 10,0%.

Pensiju kasu līdzekļi izlietoti galvenā kārtā bij. darbinieku pensijām. Šādu pensionāru, kā iepriekš redzējām, 1936. g. bija: Rīgā 2.126, Liepājā 226, Jelgavā 66, Cēsīs 14 vai kopā 2.432.

arī rāda attiecīgie pārskati par Rīgas pilsētas un pārējo pilsētu pensiju kasu ieņēmumiem.

Rīgas pilsētas pašvaldības pensiju kases ieņēmumi.

Recettes de la caisse de retraite de la municipalité de Riga.

Apdrošināto iemaksas: Contribution des assurés:	1935. Ls	1936. Ls
a) pilsētas darbinieku travaill. municip.	255.892,58	478.643,71
b) skolotāju instituteurs	141.387,53	250.535,33
c) ielu dzelzce., lomb. un krāj- kasu darbin. travaill. d. tramway, d. lomb- bard et d. caisses d'épargne	93.753,71	182.954,02
Pilsētas iemaksas Subsid. de la ville	491.126,02	910.356,99
Pilsētas ārkārtējās piemaksas Subsid. extraord. de la ville	468.275,43	290.229,38
Citi ieņēmumi Autres recettes	117.287,96	240.608,84
Kopā Total	1.567.723,23	2.353.328,27

Rīgas pilsētas pensiju kases kopieņēmumi 1936. g. bijuši par Ls 785.605,04 jeb par apm. 50% lielāki nekā 1935. g. Darbinieku iemaksas 1936. gadā bijušas pavisam Ls 912.133,06 jeb par 85,8% lielākas nekā iepriekšējā gadā (Ls 491.033,82); pilsētas kārtējās iemaksas palielinājušās pēdējā gadā par 85,3%, bet ārkārtējās piemaksas uz tā rēķina samazinājušās (par 38,0%); arī pārējie ieņēmumi pēdējā gadā vairāk kā divi reizes lielāki nekā 1935. g.

Pensiju kasēs ieņēmumos lielākās summas sastāda pilsētas pašvaldības maksājumi; tā 1936. g. pašvaldības kārtējās iemaksas pensiju kasē sastāda 38,7%, ārkārtējās piemaksas 12,3% vai kopā pilsētas maksājumi 51,0% no pensiju kases kopieņēmumiem; darbinieku iemaksas bijušas 38,8% un pārējie ieņēmumi 10,2%.

Bez pensijām apdrošinātām personām izsniegti arī pabalsti: vienreizēji pabalsti par nokalpoto laiku un pabalsti darbinieka nāves gadījumā.

Pabalstu saņēmēju skaits bijis šāds:

	1935.		1936.	
	Pavisam	Tai skaitā Rīgā	Pavisam	Tai skaitā Rīgā
Vienr. pabalsti par nokalp. laiku	282	273	107	101
Pabalsti nāves gad.	110	91	131	114

Pašvaldību pensiju kasu izdevumi sadalās šādā kārtā:

Pilsētu pašvaldību pensiju kasu izdevumi 1936. g. (latos).
Dépenses des caisses de retraite des municipalités en 1936 (en lats).

	Rīgas	Liepājas	Jelgavas	Cēsu	Kopā	Total	1935. Kopā Total
Pensijas	2.249.300,52	168.701,65	55.638,59	8.122,11	2.481.762,87	2.040.823,73	
<i>Pensions</i>							
Pabalsti	99.421,53	4.087,89	1.033,50	140,—	104.682,92	171.846,69	
<i>Subventions</i>							
Iemaksu atmaksas		3.670,47			3.670,47	2.895,35	
<i>Remboursem. d. versements</i>							
Citi izdevumi	4.606,22	58,—	—	769,42	5.433,64	3.654,96	
<i>Autres dépenses</i>							
Kopā Total	2.353.328,27	176.518,01	56.672,09	9.031,53	2.595.549,90	2.219.220,73	

Pilsētu pensiju kasēs 89,9—98,2% no visiem izdevumiem bijuši izdevumi darbinieku pensijām. Kopā visu pilsētu pensiju kasēs izdevumi pensijām 1936. g. sastāda 95,6% no izdev. kopsummas, pabalstiem — 4,0% un pārējie izdevumi — 0,4%.

Rīgas pilsētas pensiju kase 1936. g. pensijām izmaksājusi Ls 2.249.300,52, t. i. par Ls 417.579,83 jeb 22,8% vairāk nekā iepriekšējā gadā (Ls 1.831.720,69).

Liepājas pilsētas pensiju kase izmaksājusi Ls 168.701,65, vai salīdzinot ar iepriekšējo gadu (Ls 154.155,30) Ls 14.546,35 jeb 9,4% vairāk.

Jelgavas pils. pensiju kases izdevumi pensijām 1936. g. bijuši Ls 55.638,59, t. i. par Ls 7.174,84 jeb 14,8% lielāki nekā 1935. g. (Ls 48.463,75); Cēsu pilsētas pensiju izmaksas pēdējā gadā palielinājušās par Ls 1.638,12 jeb 25,3% (izdevumi pensijām 1935. g. Ls 6.483,99).

Izdevumi pensijām visu iepriekš minēto pilsētu pašvaldību pensiju kasēs 1936. gadā bijuši par Ls 440.939,14 jeb 21,6% lielāki nekā gadu iepriekš.

Aprēķinot izmaksātās pensijas uz vienu pensionāru-skolotāju un pensionāru pilsētas iestāžu darbinieku, dabūjam šādu pārskatu par vidējām pensijām 1935. un 1936. g.

Izmaksātās pensijas uz 1 pensionāru (latos).
Pensions de retraite payées par pensionné (en lats).

	1935.	1936.
Rīgā:		
a) darbiniekiem <i>aux travailleurs</i>	846,67	872,—
b) skolotājiem <i>aux instituteurs</i>	1.628,95	1.848,33
Liepājā:		
a) darbiniekiem <i>aux travailleurs</i>	702,74	720,65
b) skolotājiem <i>aux instituteurs</i>	961,40	954,—
Jelgavā:		
a) darbiniekiem <i>aux travailleurs</i>	666,11	672,77
b) skolotājiem <i>aux instituteurs</i>	1.388,20	1.536,98
Cēsis:		
a) darbiniekiem <i>aux travailleurs</i>	462,95	468,93
b) skolotājiem <i>aux instituteurs</i>	928,60	1.247,48
Caurmērā: En moyenne:		
a) darbiniekiem <i>aux travailleurs</i>	823,35	848,95
b) skolotājiem <i>aux instituteurs</i>	1.583,01	1.786,30
Vidējā Moyenne	947,90	1.020,46

Vidējā gada pensija vienam pensionāram iznāk 1935. g. — Ls 947,90, 1936. g. — Ls 1.020,46. Dalot pensionārus divās grupās — skolotāji-pensionāri un pārējie pašvaldības darbinieki, redzam, ka visās pilsētās, izņemot Liepāju, skolotāju pensijas bijušas divi un pat vairāk reizes augstākas nekā pārējo pensionāru pensijas.

VI. Sociālā apgādība.

Assistance sociale.

Sociālās apgādības sniegšanu nosaka likums par sociālo apgādību (V. V. 1928. g. 82. n-rā ar grozījumiem un papildinājumiem, V. V. 1930. g. 225. n-rā, V. V. 1933. g. 136. n-rā, V. V. 1934. g. 15. n-rā, V. V. 1935. g. 90. n-rā). Ārpus likuma par sociālo apgādību, atsevišķām nespējīgo grupām palīdzību sniedz vēl uz speciālu likumu un noteikumu pamata. Kā tādi minami: 1924. gada likums par cietušo kaņavīru un viņu ģimenes locekļu pensijām, 1925. g. likums par kurināmā materiāla izsniegšanu kaķa invalīdiem, kaķa cietušo un kaķa klausībā iesaukto ģimenēm, 1922. g. noteikumi par brīvmaizi obl. kaķa dienestā iesaukto ģimenēm. Bez tam sociālās apgādības raksturs piemīt arī 1929. g. likumam par pensijām bijušiem Krievijas pensionāriem.

Sociālās palīdzības sniegšana pēc šiem likumiem piekrīt:

- valstij,
- valstij kopā ar pašvaldībām un
- pašvaldībām.

Valsts sociālās apgādības pienākumos ietilpst:

- nenoskaidrotas piederības un pavalstniecības trūcīgo nespējīgu apgādāšana,
- trūcīgu Latvijas pavalstnieku ārzemēs un trūcīgu ārzemnieku Latvijā apgādāšana,
- bērnu-atradeņu apgādāšana,
- spītālīgo ārstēšana valsts leprozorijās,
- ar akūtām slimībām (mēri, cholera, bakām, plankumu tifu) saslimušu kopšana, uzturēšana un ārstēšana,
- ar trakuma sērgu aplaisto ārstēšana,
- trūcīgo, ar tuberkulozi slimojošu, kopšana un uzturēšana,
- trūcīgo, ar veneriskām slimībām slimojošu, ārstēšana,
- pie lauku pašvaldībām piederīgu (no 1935. g. 1. aprīļa) kurlmēmo un neredzīgo apgādāšana,
- pie lauku pašvaldībām piederīgu vājprātīgo uzturēšana speciālās iestādēs (no 1935. g. 1. aprīļa),

- k) cietušo kaņavīru un viņu ģimeņu pabalstīšana,
 l) bij. Krievijas pensionāru pabalstīšana.
 Valstij ar pašvaldību līdzdalību piekrist:
 a) kurlmēmo un neredzīgo, nepiederīgu pie lauku pašvaldībām, apgādāšana,
 b) zīdaiņu līdz 2 gadiem uzturēšana,
 c) defektīvo bērnu uzturēšana speciālās iestādēs līdz 16 gadiem,
 d) pie lauku pašvaldībām nepiederīgu vājprātīgo uzturēšana speciālās iestādēs.

Pašvaldībām jāapgādā visi pārējie trūcīgie nespējnieki, kas nav pieminēti valsts resp. valsts un pašvaldību kopīgi apgādājamos.

1. Valsts sociālā apgādība.

Assistance sociale de l'Etat.

Valsts sociālo apgādību šai pārskatā sadalīsim šādās galvenās grupās: pabalsti (ārstēšana un uzturēšana) trūcīgiem, pabalsti grūti dziedināmiem vai ar lipīgām slimībām slimojošiem, izdevumi ģimenēs novietoto sociāli apgādājamo bēr-

nu uzturēšanai, izdevumi bērnu mirstības apkarošanai, bērnu novietošana laukos, valsts sociālās apgādības iestāžu uzturēšana (zīdaiņu un bērnu nami, neredzīgo institūts), kaņā cietušo un to ģimeņu pabalstīšana, bij. Krievijas pensionāru pabalstīšana.

Apskatā neietilpst to iestāžu uzturēšana, kurām no vienas puses gan piemīt zināms sociālās apgādības raksturs, bet no otras puses tās ir ārstēšanas iestādes (vājprātīgo slimnīcas, leprozorijas) vai arī mācības iestādes (kurlmēmo skolas, defektīvo bērnu skolas-internāti).

Ziņas ņemtas pēc Tautas labklājības ministrijas Sabiedriskās aizgādības departamenta iesūti tiem pārskatiem, kā arī izmantoti Valsts kontroles pārskati par budžeta izpildījumu.

Pabalsti nespējniekiem un trūcīgiem.

Subventions aux infirmes et aux indigents.

Šai grupā minētiem sociāli apgādātiem pabalsta saņemšanai prasīta trūcība, pretēji nākošā grupā minētiem, kur pabalsts sniegts neatkarīgi no trūcības.

Pabalsti nespējniekiem un trūcīgiem (latos).

Subventions aux infirmes et aux indigents (en lats).

	1934./35. Izdevumi <i>Dépenses</i>	1935./36. Izdevumi <i>Dépenses</i>
Nenoskaidrotas piederības un pavalstniecības trūcīgo ārstēšana un apgādāšana	299.256	182.828
<i>Traitement médical et assist. des indigents la ressortissance et la nationalité politique desquels ne sont pas fixés</i>		
T. L. M. uzturēšanā esošo sociālās apgādības iestāžu iemītnieku ārstēšana	29.601	39.580
<i>Traitement médical des habitants assistés dans les inst. sociales du Ministère de la Prévoyance sociale</i>		
Trūcīgo ar tbc. slimojošo ārstēšana, kopšana un uzturēšana	78.065	99.775
<i>Entretien, traitement et soins prêtés aux indigents malades des de tbc.</i>		
Trūcīgo veneriski saslimušo ārstēšana	14.050	15.098
<i>Traitement des indigents souffrant de maladies vénériennes</i>		
Pabalsti trūcīgiem Latvijas pilsoņiem ārzemēs un trūcīgiem ārzemniekiem Latvijā	28.736	15.939
<i>Subventions aux citoyens lettons indigents à l'étranger et aux étrangers besogneux en Lettonie</i>		
Pabalsti kaņavīriem, invalīdiem un viņu ģimenēm: <i>Subventions aux militaires, aux invalides et à leurs membres de famille:</i>		
a) pārtikā	27.370	22.001
a) <i>aliments</i>		
b) kurināmie materiāli	54.720	47.992
b) <i>matériel de chauffage</i>		
Pabalsti trūcīgiem māksliniekiem, zinātniekiem un viņu ģimenēm	26.219	24.821
<i>Subvention aux artistes, aux hommes de science besogneux et à leurs membres de famille</i>		
Citi pabalsti trūcīgiem: <i>Autres subventions aux indigents:</i>		
a) pārcelšanās pabalsti	508	978
a) <i>allocations de déménagement</i>		
b) uztura pabalsti	4.984	4.999
b) <i>allocations d'entretien</i>		
c) dažādi pabalsti (uz Min. kab. lēm. pam.)	13.215	8.690
c) <i>allocations diverses</i>		
Kopā Total	576.724	462.701

Nenoskaidrotas piederības un pavalstniecības trūcīgo ārstēšanai un apgādāšanai 1935./36. gadā izdots Ls 182.828,— (tai skaitā Ls 6.146,— izdevumi par ārstēšanu un apgādību agrākos gados), pret Ls 299.256,— iepriekšējā budžeta gadā (tai skaitā izdevumi no agrākiem gadiem Ls 119.985,—).

Tautas labklājības ministrija sedz arī izdevumus par apgādības iestādēs ievietoto sociāli apgādājamo ārstēšanu. Šādu izdevumu 1935./36. saimn. gadā bijis Ls 39.580,— jeb par 34% vairāk nekā iepriekšējā 1934./35. saimn. gadā (Ls 29.601,—). Izdevumi trūcīgo ar tbc. slimojošo ārstēšanai 1935./36. s. g. bijuši Ls 99.775,— jeb par 28% vairāk nekā iepriekšējā gadā (Ls 78.065,—). Šādu personu, kas saņēmušas Tautas labklājības ministrijas pabalstu 1935./36. s. g. bijušas 437, 1934./35. s. g. — 441.

Veneriski slimo ārstēšanai pabalstos pēdējā pārskata gadā izdots Ls 15.098,— jeb par 7% vairāk nekā iepriekšējā gadā (Ls 14.050).

Pabalstiem trūcīgiem Latvijas pilsoņiem ārzemēs un trūcīgiem ārzemniekiem Latvijā 1935./36. s. g. izdots Ls 15.939,— (pēc Valsts kontroles pārskata par budžeta izpildījumu 1935./36. s. g.), t. i. ievērojami mazāk nekā iepriekšējā budžeta gadā (pēc T. L. M. ziņām Ls 28.736,—, no tā izdevumi par agrākiem gadiem Ls 6.615,—).

Pabalsti kaņā dienestā iesaukto trūcīgo ģimeņiem t. s. brīvmaizes veidā 1935./36. s. g. izsniegti 1.040 personām (iepriekšējā saimniecības gadā 1.254 personām). Pabalsta norma bijusi 9 kg miltu vai 10 kg maizes mēnesī vienai personai. Pavisam pabalstos šādā veidā izsniegti 1935./36. s. g. 72.328 kg maizes (gadu iepriekš 93.835 kg) un 46.854 kg miltu (gadu iepriekš 50.414 kg), kopvērtībā Ls 22.001,— jeb par 20% mazāk nekā 1934./35. saimn. gadā (Ls 27.370,—).

Kurināmais materiāls 1935./36. s. g. izsniegts 4.214 personām resp. ģimenēm (kaņā dienestā iesaukto ģimeņiem, kaņā invalīdiem un viņu ģime-

nēm), bet iepriekšējā gadā 4.830 personām un ģimenēm. Izsniedzamā norma 1/2 kub. ass jeb 5 steri uz 1 ģimeni gadā. 1935./36. s. g. pavisam izsniegti 21.070 steri (iepr. gadā 20.930 steri), kam izdots Ls 47.992,— (pēc Valsts kontroles pārskata) pret Ls 54.720,— gadu iepriekš (pēc T. L. M. pārskata).

Tautas labklājības ministrija izsniegusi arī pabalstus trūcīgiem māksliniekiem, zinātniekiem un viņu ģimenēm. Šādu pabalstu 1935./36. s. g. pavisam izsniegts (pēc Valsts kontroles pārskata) par Ls 24.821,— jeb par 5% mazāk nekā iepriekšējā saimn. gadā (Ls 26.219).

Citos pabalstos, kas izsniegti trūcīgiem, ieskaitīti pārceļšanās pabalsti trūcīgām personām nokļūšanai dzīves vietā, uztura pabalsti un speciāli pabalsti uz Ministru kabineta lēmuma pamata.

Pārceļšanās pabalsti 1935./36. s. g. izsniegti 186 gadījumos (iepriekšējā saimn. gadā 97 gadījumos) kopsummā Ls 978,— (Ls 508,—) jeb caurmērā uz katru gadījumu Ls 5,26 (Ls 5,24).

Uztura pabalsti izsniegti 610 gadījumos (784 gad.) pavisam Ls 4.999,— (pēc Valsts kontroles pārskata) jeb Ls 8,20 uz katru pabalstāmo.

Pabalsti uz Ministru kab. lēmuma pamata 1935./36. s. g. izsniegti — periodiski 4 personām Ls 4.090,— (gadu iepriekš tāda pat summa) un vienreizēji 19 personām kopsummā Ls 4.600,— (gadu iepriekš Ls 9.125,—).

Izdevumi grupā „pabalsti nespējniekiem un trūcīgiem“ 1935./36. s. g. pavisam bijuši Ls 462.701,— jeb par 20% mazāki nekā 1934./35. budžeta gadā. Izdevumu galvenā samazināšanās notikusi pārskata pirmajā postenī (nenoskaidrotos piederības un pavalstniecības trūcīgo ārstēšana un apgādāšana), kur 1935./36. s. g. atkrituši lieli maksājumi par agrākos budžeta gados nesegtiem rēķiniem.

Pabalsti grūti dziedināmiem vai ar lipīgām slimībām slimojošiem.

Subventions aux malades difficilement guérissables ou souffrant de maladies contagieuses.

Šai grupā ietverti pabalsti, kas izsniegti neatkarīgi no pabalstāmā trūcības, kā arī valsts piemaksas lauku pašvaldībām, vajprātīgo uzturēšanai speciālās iestādēs.

Pabalsti grūti dziedināmiem vai ar lipīgām slimībām slimojošiem (latos).

Subventions aux malades difficilement guérissables ou souffrant de maladies contagieuses (en lats).

	1934./35.	1935./36.
Ar mēri, cholera, bakām un izsit. tifu slim. ārstēšana, kopšana un uzturēšana	1.435	1.672
<i>Traitement, soins et entretien de malades souffrant de peste, de choléra, de vérole et de fièvre pétéchiale</i>		
Traku suņu sakosto ārstēšana:		
<i>Traitement de personnes mordues par un chien enragé</i>		
a) izsniegtas potes	13.380	8.130
<i>Vaccin livré</i>		
b) ārstēšana	2.976	2.562
<i>traitement</i>		
Pagastu pašvaldību vajprātīgo ārstēšana	—	11.449
<i>Traitement des aliénés des communes rurales</i>		
Kopā Total	17.791	23.813

Šai grupā lielākie izdevumi — ar trakuma sērgu inficēto ārstēšanai. Šie izdevumi 1935./36. s. g. bijuši Ls 10.692,— (iepriekšējā saimn. gadā 16.356,—). Inficēšanas gadījumos izsniegtas potes 271 personai (gadu iepriekš 330 personām), bez tam ārstēšana sniegta 206 gadījumos (241 gad.).

Ar lipīgām slimībām slimojošo ārstēšanai un uzturēšanai 1935./36. s. g. izdots Ls 1.672,— jeb par 17% vairāk nekā iepriekšējā saimniecības gadā (Ls 1.435,—).

1935./36. s. g. nācis klāt vēl jauns postenis valsts sociālās apgādības izdevumos — pabalsti pagastu pašvaldībām vajprātīgo uzturēšanai slimnīcās.

Sociāli apgādājamo bērnu uzturēšana ģimenēs.
Entretien dans des familles des enfants socialement assistés.

Saskaņā ar likumu par sociālo apgādību (28. p.), kā valsts, tā pašvaldības var novietot sociāli apgādājamus bērnus uz dzīvi pie privātām personām, slēdzot ar tām attiecīgus līgumus. Apgādājamus bērnus uz dzīvi var novietot tikai pie tādām personām, kuņas pēc izdarītās izziņas atzītas par spējīgām apgādāt nodoto bērnu.

Nemot vērā, ka ar novietošanu uz dzīvi pie privātām personām, apgādājamais bērns var saņemt ģimenes audzināšanu, kādas trūkst patver-

smēs novietotiem, pēdējos gados bērnu novietošanai ģimenēs piegriezta liela vērība. Lai bērnu pieņemēji izpildītu Tautas labklājības ministrijas noteiktos nosacījumus pieņemto bērnu audzināšanā un uzturēšanā, paredzēta bērnu dzīves apstākļu pārraudzība. Šo pārraudzību līdz 1932. g. jūlijam veica Tautas labklājības ministrijas sociālās apgādības departamenta vadošās vai pilnvarotās personas, kā arī pašvaldības. Sākot ar 1932. g. jūliju, kā valsts, tā pašvaldību novietoto bērnu dzīves apstākļu uzraudzību un pārbaudi uzņēmusies Tautas labklājības ministrija. Tāpat pēdējā pārņēmusi arī to bērnu novietošanu uz dzīvi pie privātām personām, kuņu apgādība pēc likuma piekrīt pašvaldībām. Pašvaldības maksā vienīgi Tautas labklājības ministrijai Ls 15,— mēnesi par katru novietoto bērnu, bet pārējo atlīdzības daļu bērnu pieņēmējam par bērna apgādību un audzināšanu, izdevumus par svešās ģimenēs novietoto bērnu ārstēšanu un zālēm, un tos izdevumus, kas cēlušies sakarā ar bērnu dzīves apstākļu pārbaudi, sedz Tautas labklājības ministrija.

Tāpat Tautas labklājības ministrija pārbauda arī dažādu sabiedrisko organizāciju ar T. L. M. iepriekšēju piekrišanu ģimenēs nodoto bērnu dzīves apstākļus.

Pārskatu par ģimenes audzināšanā nodoto bērnu skaitu sniedz nākošā tabula.

Ģimenēs novietoto apgādājamo bērnu skaits.
Nombre des enfants assistés placés dans des familles.

	Bērnu skaits 1934./35. s. g. beigās <i>Nombre des enfants à la fin de 1934/35.</i>		1935./36. s. g. novietoto kopskaits <i>Placés en 1935/36 Total général</i>		Bērnu skaits 1935./36. s. g. beigās <i>Nombre des enfants à la fin de 1934/35.</i>	
	Kopskaits <i>Total général</i>	Tai skaitā adoptēti <i>Dont: adoptés</i>	Kopskaits <i>Total général</i>	Tai skaitā adoptēti <i>Dont: adoptés</i>	Kopskaits <i>Total général</i>	Tai skaitā adoptēti <i>Dont: adoptés</i>
Valsts novietotie: <i>Placés par l'Etat:</i>						
a) pilsētās d. l. villes	268	52	53		321	68
b) laukos à la campagne	484	13	215		699	17
Pašvaldību novietotie: <i>Placés par les communes:</i>						
a) pilsētās d. l. villes	185	36	39		224	50
b) laukos à la campagne	274	24	519		793	37
Privāto labdarības organ. novietotie: <i>Placés par des organ. privées de bienfaisance:</i>						
a) pilsētās d. l. villes	42	7	19		61	9
b) laukos à la campagne	79	4	3		82	6
Kopā Total	1.332	136	848		2.180	187
No tiem: <i>Dont:</i>						
pilsētās d. l. villes	495	95	111		606	127
laukos à la campagne	837	41	737		1.574	60

1935./36. budž. gada beigās ģimenēs audzināšanā pavisam bija nodoti 2.180 bērni, kuŗu audzināšanu pārrauga Tautas labklājības ministrija; bērni novietoti galvenā kārtā (72%) laukos. No novietotiem bērniem 187 jau bija adoptēti, bez tam daļu bērnu to pieņēmeji uzturējuši par brīvu.

No ģimenēs audzināšanā esošiem 2.180 bērniem gandrīz puse — 1.020 — bijuši valsts novietotie, 1.017 — pašvaldību (caur T. I. ministriju) novietotie un 143 — privāto labdarības organizāciju novietotie.

Tieši pēdējā — 1935./36. s. g. ģimenēs novietoti 848 bērni, no tiem valsts novietotie — 268, pašvaldību — 558 un labdarības organizāciju — 22 bērni. No pēdējā saimn. gadā ģimenēs novietotiem bērniem 737 jeb 87% novietoti laukos, bet 111 bērni jeb 13% no kopskaita — pilsētās.

Izdevumi ģimenēs novietoto apgādājamo bērnu uzturēšanai un audzināšanai bijuši šādi:

Izdevumi ģimenēs novietoto sociāli apgādājamo bērnu uzturēšanai (latos).

Dépenses d'entretien des enfants socialement assistés — placés dans des familles (en lats).

	1934./35.	1935./36.
Par valsts novietot. bērniem: <i>Pour enfants placés par l'Etat</i>		
Uzturēšanai	184.061,62	241.870,97
Entretien		
Ārstēšanai	7.135,11	9.741,38
Traitement		
Inspekcija u. c.	3.207,35	4.304,89
Inspection etc.		
Kopā Total	194.404,08	255.917,24

No tā: *Dont:*

Pašvaldību, citu iestāžu un personu atmaksas	86.518,71
<i>Remboursement des communes, des autres institut. et personnes</i>	
Valsts tiešie izdevumi	169.398,53
<i>Dépens. direct. de l'Etat</i>	

Kopējie izdevumi ģimenēs novietoto bērnu uzturēšanai un audzināšanai 1935./36. saimniecības gadā bijuši Ls 255.917,24 jeb par 32% lielāki nekā gadu iepriekš. No šīs summas pašvaldības un citas iestādes atmaksājušas Ls 86.518,71, tā kā valsts tiešie izdevumi ģimenēs novietoto bērnu uzturēšanai paliek Ls 169.398,53.

Cik izdevumu krit caurmērā uz katru valsts uzturamo bērnu, nav iespējams aprēķināt, jo trūkst ziņu par uzturamo bērnu skaitu visu cauru gadu.

Pilsētu trūcīgo bērnu novietošana laukos.

Placement à la campagne des enfants besogneux des villes.

Saskaņā ar Tautas labklājības ministra apstiprinātiem Noteikumiem par pilsētu trūcīgo bērnu novietošanu atpūtā pie lauku iedzīvotājiem (V. V. 1934. g. 133. n-rā, 1935. g. 76. n-rā, 1936. g. 83. n-rā). Tautas labklājības ministrija novieto caur pilsētu pašvaldībām vasaras atpūtā pie lauku iedzīvotājiem lielāko pilsētu (Rīgas, Liepājas, Ventspils, Jelgavas, Daugavpils, bet ar 1936. g. arī Rēzeknes) trūcīgo ģimeņu bērnus vecumā no 6 līdz 11 g. Bērnu nododot pilsētas valde paraksta ar bērna pieņēmeju īpašu vienošanās aktu.

Par bērnu apgādību un audzināšanu Tautas labklājības ministrija maksā tiem bērnu pieņēmejiem, kuŗi to vēlas, pabalstu — 1934. g., 1935. g., un 1936. g. līdz Ls 20,— mēnesī par 1 bērnu. Tāpat Tautas labklājības ministrija maksā arī izdevumus par bērnu ārstēšanu, medikamentiem un atlīdzina ceļa izdevumus līdz novietošanas vietai.

Visu šo izdevumu segšanai no bezdarba apkaucšanas fonda summām atvēlēts: 1935./36. s. g. — Ls 400.000,—, 1936./37. s. g. Ls 319.500,—.

Tautas labklājības ministrija caur pilsētu pašvaldībām laukos vasaras atpūtā novietoto trūcīgo pilsētu iedzīvotāju bērnu skaitu redzam nākošajā tabulā; bez trūcīgo pilsētu iedzīvotāju bērniem laukos vasaras atpūtā 1936. g. novietoti arī 350 valsts darbinieku bērni, bet 1935. g. — 189 valsts darbinieku un 122 kaŗa invalidu u. c. bērni.

Tautas labklājības ministrijas novietoto bērnu skaits.

Nombre des enfants placés par le Ministère de la Prévoyance sociale.

	Bērnu kopskaits Total général des enfants	1936. Tai skaitā Dont:		1935. Bērnu kopskaits Total général des enfants
		Zēni Garçons	Meitenes Filles	
Caur pašvaldībām novietotie bērni Enfants placés par l'intermédiaire des administrations municipales de:				
no: Rīgas	2.562	1.325	1.237	1.824
Liepājas	645	361	284	691
Daugavpils	493	263	230	615
Jelgavas	382	185	197	321
Ventspils	371	186	185	423
Rēzeknes	49	30	19	—
Kopā Total	4.502	2.350	2.152	3.874
Valsts darbinieku bērni Enfants des travailleurs d'Etat	350	193	157	189
Kaŗa invalīdu u. c. bērni Enfants des invalides de guerre et autres	—	—	—	122
Pavisam Total général	4.852	2.543	2.309	4.185

No Tautas labklājības ministrijas 1936. g. novietoto pilsētu bērnu kopskaita (4.852) 92,8% bijuši trūcīgo pilsētu iedzīvotāju bērni un 7,2% valsts darbinieku bērni; 1935. g. līdzīgi — 92,6% trūcīgo pilsētu iedzīvotāju bērni, bet 7,4% pārējie bērni.

Lielākā daļa (52,8%) vasaras atpūtā novietoto bērnu nākuši no Rīgas.

Novietoto bērnu sadalīšanos pēc vecuma rāda nākošās tabulas skaitļi.

Novietotie bērni pēc dzimuma un vecuma.

Enfants placés — répartis d'après le sexe et l'âge.

	Zēni Garçons	Meitenes Filles	Kopā Total	%
	Līdz 8 g. . . . . Jusqu' à 8 ans	745	673	1.418
Vecāki par 8 g. . . . . Au-dessus de 8 ans	1.798	1.636	3.434	70,8
Kopā Total	2.543	2.309	4.852	100,0

No vasaras atpūtā novietotiem bērniem 2.543 jeb 52,4% bijis zēnu, 2.309 jeb 47,6% meiteņu. Vecumā no 6 līdz 8 g. bijuši 1.418 bērni jeb 29,2% no kopskaita (zēnu 29,3%, meiteņu 29,1%), pārējie 3.434 bērni jeb 70,8% no kopskaita bijuši vecāki par 8 gadiem.

Bērni vasaras atpūtā, laikā no 1. maija līdz 1. oktobrim, pavadījuši 1936. g. 413.414 dienas jeb 85 dienas caurmērā uz katru bērnu.

Bērnu novietošanas un uzturēšanas izdevumus, kā jau pieminēts, sedz Tautas labklājības ministrija; tikai nelielu daļu (1936. gadā Ls 13.366,17 jeb 4,4% no kopizdevumiem) segušas pilsētu pašvaldības.

Izdevumi vasaras atpūtā pie lauku iedzīvotājiem novietoto pilsētas bērnu uzturēšanai bijuši šādi:

Bērnu novietošanas un uzturēšanas izdevumi.

Dépenses pour le placement et pour l'entretien des enfants.

	1935.		1936.	
	Kopizdevumi Dépenses totales Ls	Uz 1 bērnu Par enfant Ls	Kopizdevumi Dépenses totales Ls	Uz 1 bērnu Par enfant Ls
Uzturēšanas maksa	235.015,47	56,16	271.236,47	55,90
<i>Frais d'entretien</i>				
Ceļa izdevumi	28.971,36	6,92	28.551,30	5,88
<i>Frais de chemin</i>				
Dzīves apstākļu pārbaude	2.833,43	0,68	1.129,64	0,23
<i>Contrôle des conditions vitales</i>				
Ārstēšana u. c.	1.812,95	0,43	3.664,31	0,76
<i>Traitement médical etc.</i>				
Kopā Total	268.633,21	64,19	304.581,72	62,77

Laukos novietoto bērnu novietošanas un uzturēšanas kopizdevumu 1936. g. bijis Ls 304.581,72 jeb par 13% lielāki nekā gadu iepriekš. Uzturēšanas maksas, kas sastāda 89,1% no kopizdevumiem, 1936. g. palielinājušās par 15%, kamēr ceļa izdevumi, kas sastāda 9,4% no kopizdevumiem, samazinājušies par 1%. Tāpat pēdējā gadā ievērojami samazinājušies arī izdevumi bērnu dzīves apstākļu pārbaudei (no Ls 2.833,43 1935. gadā uz Ls 1.129,64 1936. gadā), bet izdevumi ārstēšanai u. c. divkāršojušies.

Rēķinot uz vienu novietoto bērnu, 1935. gadā bijis Ls 64,19 izdevumu, 1936. gadā Ls 62,77 jeb par 2,2% mazāk. Izdevumu uz katru laukos pavadīto bērna dienu 1935. g. iznāk Ls 0,76 (no tā uzturēšanas maksa Ls 0,66), 1936. gadā — Ls 0,74 (Ls 0,66).

Izdevumi bērnu mirstības apkarošanai.

Dépenses pour la lutte contre la mortalité des enfants.

Bez izdevumiem sociāli apgādājamo bērnu uzturēšanai ģimenēs un izdevumiem bērnu novietošanas laukos, 1935./36. s. g. budžetā bērnu mirstības apkarošanai bija paredzēti Ls 140.000,—. Faktiski šai gadā, pēc Tautas labklājības min. ziņām izdots Ls 135.284,75. Izdevumi šai postenī bijuši: veselības kopšanas punktu ierīkošanai un uzturēšanai, bērnu dārzu uzturēšanai (bērnu ēdināšanai un personāla algām) u. c.

Šie izdevumi tikai pa daļai uzskatāmi kā sociālā apgādība, jo tanīs ieskaitīti arī dažādi palsti.

Trūcīgo pilsētu iedzīvotāju ēdināšana.

Alimentation des citadins indigents.

Trūcīgo darba meklētāju bērnu, bērnu māšu un viegla darba spējīgu trūcīgo pilsētu iedzīvotāju ēdināšanai ziemas mēnešos Tautas labklājības ministrija atvēl attiecīgus līdzekļus pilsētu pašvaldībām. Pēdējās noorganizē ēdienu izsniegšanu vai nu tieši, vai arī ar sabiedriskās palīdzības komiteju starpniecību. Izsniedzot ēdināšanas pabalstu, Tautas labklājības ministrija sedz izdevumus par pārtiku, nosakot, ka vienas devas izmaksa nedrīkst pārsniegt 16 sant., bet ēdienu punktu uzturēšanas un izdalīšanas izdevumi (izņemot Rīgas pilsētu) jāsedz pilsētu pašvaldībām.

Trūcīgo ēdināšanai un izsniedzamām naturālīgām vajadzīgajiem līdzekļiem ņemti no bezdarba apkarošanas fonda summām. Šīm vajadzībām 1935./36. s. g. bija atvēlēts Ls 410.000,—, bet 1936./37. s. g. — Ls 405.000,—.

Faktiskie Tautas labklājības ministrijas izdevumi trūcīgo ēdināšanai ziemas mēnešos bijuši šādi:

Izdevumi trūcīgo ēdināšanai.

Dépenses pour l'alimentation des indigents.

	1934./35. Ls	1935./36. Ls
Rīga	149.020,63	166.573,88
Pilsētas ar 15—60 tūkst. iedzīvot. Villes avec une population de 15 à 60 mille d'habitants		
Liepāja	48.810,39	45.510,19
Daugavpils	56.269,38	49.504,24
Jelgava	16.276,42	18.303,23
Ventspils	26.116,77	28.954,79
Pārējās pilsētās <i>Autres villes</i>	111.360,59	110.081,66
Kopā <i>Total</i>	407.854,18	418.927,99

Trūcīgo darba meklētāju bērnu, bērnu māšu un viegla darba spējīgo ēdināšana 1934./35. s. g. notikusi 25 pilsētās, 1935./36. s. g. 24 pilsētās un 1936./37. s. g. 23. pilsētās: Rīgā, Liepājā, Daugavpilī, Jelgavā, Ventspilī, Rēzeknē, Cēsīs, Valmierā, Tukumā, Rīgas Jūrmalā, Kuldīgā, Jēkabpilī (1934./35. un 1935./36. s. g.), Ludzā, Grīvā, Bauskā, Slokā, Alūksnē, Rījienā, Krāslavā, Gulbenē, Smiltenē, Valkā, Dobelē (1934./35. s. g.), Varakļānos, Ķemeros.

Trūcīgo ēdināšanai Rīgas pilsētā izdots no Tautas labklājības ministrijas summām 1934./35. s. g. Ls 149.020,63 jeb 37% no visiem izdevumiem trūcīgo ēdināšanai, 1935./36. s. g. — Ls 166.573,88 jeb 40% un 1936./37. s. g. Ls 159.285,12. Izdevumi trūcīgo ēdināšanai 4 lielākās provinces pilsētās (Liepāja, Daugavpils, Jelgava, Ventspils) sastāda 1934./35. s. g. 36% un 1935./36. s. g. 34% no visiem izdevumiem, kamēr pārējās provinces pilsētās 1934./35. s. g. 27% un 1935./36. s. g. 26%.

Trūcīgo ēdināšanai 1934./35. s. g. izsniegtas pavisam 2.550.310 porcijas (tai skaitā Rīgā 843.746), bet ēdināto personu skaits (bērni, bērnu mātes un citi trūcīgie) bijis 21.634 (tai skaitā Rīgā 7.274). 1935./36. s. g. izsniegtas pavisam 2.519.388 porcijas (tai skaitā Rīgā 926.786) 17.470 personām (tai skaitā Rīgā 5.879).

Kā jau pieminēts, trūcīgo ēdināšanas punktu uzturēšanu pārziņa pilsētu pašvaldības un sabiedriskās palīdzības komitejas.

No pēdējām plašāku darbību attīstījusi Rīgas pilsētas sabiedr. palīdzības komiteja, kuŗa (blakus Tautas labklājības ministrijas

izsniegtiem līdzekļiem) no sarikojumiem un ziedojumiem savākusi 1935./36. s. g. Ls 29.753,82, 1936./37. s. g. Ls 56.803,73.

No pārējām pilsētām sabiedriskās palīdzības komitejas 1936./37. s. g. (par agrākiem gadiem ziņu trūkst) savākušas: Jelgava Ls 1.529,52, Valmiera Ls 1.987,64, Bauska Ls 756,70, Saldus Ls 377,76, Kuldīga Ls 462,40, Tukums Ls 1.190,97. Rīgas pilsētā Tautas labklājības ministrijas piešķirtie līdzekļi kopā ar sabiedriskās palīdzības līdzekļiem izlietāti šādi:

Izdevumi trūcīgo ēdināšanai un pabalstiem Rīgā.

Dépenses pour l'alimentation des indigents et pour subventions à Riga.

	1935./36. Ls	1936./37. ¹ Ls
Trūcīgo ēdināšana	166.573,88	159.285,12
<i>Alimentation des indigents</i>		
Produktu paciņas Ziemassvētkos	5.270,—	5.444,—
<i>Paquets de denrées alimentaires à Noël</i>		
Pabalsti drēbēs un apavos	42.577,86	47.770,60
<i>Allocations pour vêtements et chaussures</i>		
Naudas pabalsti	564,—	1.894,—
<i>Secours en espèces</i>		
Pārvaldes izd. u. c.	6.871,85	10.007,62
<i>Dépenses administratives etc.</i>		
Kopā <i>Total</i>	221.857,59	224.401,34
Tai skaitā: <i>Dont:</i>		
Valsts līdzekļi	178.449,40 ²	164.729,12 ²
<i>Moyens de l'Etat</i>		

Izdevumi trūcīgo ēdināšanai un izdevumi par Ziemassvētku paciņām segti pilnos apmēros no Tautas labklājības ministrijas līdzekļiem, bez tam 1935./36. s. g. arī pārvaldes izdevumi Ls 6.605,52.

Pabalsti drēbēm un apaviem, kā arī naudas pabalsti (ieskaitot pabalstus irēm) segti no sabiedriskās palīdzības komitejas līdzekļiem. Pārvaldes izdevumiem 1936./37. s. g. saņemts no pilsētas pašvaldības Ls 10.900,—.

Palīdzības sniegšanai pie Rīgas pilsētas sabiedriskās palīdzības komitejas 1936./37. s. g. darbojās līdzekļu vākšanas komisija, ēdināšanas komisija, mantu izdalīšanas komisija, kontroles komisija un bērnu vasaras darbu apgādes komisija.

Līdzekļu vākšanas komisija, kā jau pieminēts, savākusi 1936./37. gadā līdz 1937. g. 30. jūnijam Ls 56.803,73; galvenie iepēmumi gūti no mantu loterijas (apm. Ls 40.000,—) un Ziemassvētku tirzīnā (apm. Ls 10.000,—).

Ēdināšanas komisija pārzinājusi trūcīgo ēdināšanu ziemas mēnešos (no decembra līdz aprīlim).

Ēdiens 22 ēdināšanas punktos izsniegts šādam personu skaitam:

1936. g. decembrī	4.724 pers., tai skaitā 440 bērni līdz 3 g.
1937. g. janvārī	6.003 " " " 617 " "
februārī	7.010 " " " 722 " "
martā	6.856 " " " 716 " "
aprīlī	1.182 " " " 644 " "
Kopā	25.775 " " " 3.139 " "

Pārskata gadā pavisam izsniegta 868.907 ēdienu devas (gadu iepriekš 926.786), kas pēc to saņēmējiem un izsniegšanas laika sadalas šādi:

¹ Ziņas iepriekšējās.

² No tā ēdināšanai 1935./36. s. g. Ls 166.573,88, 1936./37. s. g. Ls 159.285,12.

Trūcīgo ēdīnašanai izsniegtas ēdienu devas Rīgas pilsētā 1936./37. g.

Portions livrées à Riga en 1936./37. à l'alimentation des indigents.

	Bērniem līdz 3 gadu vec. Aux enfants jusqu'à 3 ans	Bērniem no 3-18 g. vec. Aux enfants de 3 à 18 ans	Bērnu mātēm Aux mères des enfants	Viegla darba spējīgiem Aux personnes aptes à un travail léger	Kopā Total
Decembrī	8.830	47.407	31.810	6.470	94.517
Janvārī	19.141	88.402	61.799	16.767	186.109
Februārī	20.201	94.205	63.475	18.390	196.271
Martā	22.195	100.954	68.826	20.571	212.546
Aprīlī	19.333	84.348	59.504	16.279	179.464
Kopā Total	89.700	415.316	285.414	78.477	868.907

Viena ēdienu deva caurmērā izmaksājusi 18 sant.; tā sastāvējusi: bērniem līdz 3 g. veciem — no 1/2 ltr. piena, 200 gr. ballmaizes dienā un 250 gr cukura nedēļā; bērniem no 3 līdz 18 g. veciem, bērnu mātēm un viegla darba spējīgiem no 1 litra zupas un 200 gr. rupjas maizes dienā.

Kontroles komisijā pēc drēbēm, apaviem, ires pabalstiem, malkas u. c. griezušās pavisam 3.226 ģimenes (iepriekšējā gadā 3.432 ģimenes), lūdzot pabalstu 14.636 personām (14.975).

Mantu izdalīšanas komisija trūcīgiem izsniegusi: 15.760 gab. apģērba un apavu, ires pabalstu — 51 gadījumā, malku — 400 ģimenēm, pa 1/2 stera uz ģimeni, un 2.722 Ziemassvētku naturāliju paciņas.

Valsts sociālās apgādības iestāžu uzturēšana.

Entretien des institutions d'assistance sociale.

Valsts uzturēšanā (T. L. M. Sabiedriskās aizgādības departamenta pārziņā) atrodoties 3 zīdaiņu nami — Valsts Rīgas zīdaiņu nams, Valsts Liepājas zīdaiņu nams, Valsts Latgales zīdaiņu nams, — 1 bērnu nams. — Valsts Majoru bērnu nams un Latvijas neredzīgo institūts.

Valsts zīdaiņu namos uzņem bērnus līdz viena gada vecumam, no visiem apriņķiem un pilsētām, izņemot Rīgu, kuņģim nav piederīgo, vai kuņģi piederīgo trūcīgu materiālu apstākļos dēļ nav spējīgi sniegt tiem uzturu un audzināšanu. Patversmē uzņem arī bērnu mātes, kur tās var palikt tik ilgi, līdz bērns sasniedzis 6 mēn. vecumu.

Bērnu zīdaiņu namos uztur līdz 2 gadu vecumam, bet sevišķos gadījumos ne ilgāk kā līdz 4 gadu vecuma sasniegšanai. Zīdaiņu-atradēņu un trūcīgo zīdaiņu-ārvalstnieku uzturēšana piekrīt valstij; pārējo trūcīgo zīdaiņu uzturēšanā piedalās arī pašvaldības, maksājot valsts zīdaiņu patversmei īpašu atlīdzību. Šī pašvaldību piemaksa par katru zīdaiņu, sākot ar 1930. g. aprīli, noteikta uz Ls 12,— mēnesī. Uz bērnu piederīgo rēķina zīdaiņus patversmēs var uzņemt vienīgi izņēmuma gadījumos, ar katrreizēju Tautas labklājības ministrijas lēmumu; šais gadījumos noteic īpašu paaugstinātu uztura naudu.

Par mātēm, kas uzņemtas patversmē līdz ar viņu bērniem, sevišķa uztura nauda nav jāmaksā.

Valsts zīdaiņu patversmēs ievietoto zīdaiņu un māšu skaits bijis šāds:

Bērnu un māšu skaits Valsts zīdaiņu namos.

Nombre des enfants et des mères dans les établissements d'Etat pour nourrissons.

	1935. g. 1. I.	1936. g. 1. I.
Zīdaiņi:		
Nourrissons:		
Rīgas zīdaiņu namā	137	148
D. l'établissement p. nourrissons à Riga		
Liepājas zīdaiņu namā	220	241
D. l'établissement p. nourrissons à Liepāja		
Latgales zīdaiņu namā	114	115
D. l'établissement p. nourrissons en Latgale		
Kopā Total	471	504
Mātes:		
Mères:		
Rīgas zīdaiņu namā	27	21
D. l'établissement p. nourrissons à Riga		
Liepājas zīdaiņu namā	30	33
D. l'établissement p. nourrissons à Liepāja		
Latgales zīdaiņu namā	15	19
D. l'établissement p. nourrissons en Latgale		
Kopā Total	72	73

Zīdaiņu namos ievietoto zīdaiņu skaits 1936. g. 1. janvārī (504 zīdaiņi) bijis par 7% lielāks nekā gadu iepriekš (471). Visvairāk zīdaiņu novietots Liepājas zīdaiņu namā — 241 jeb 47,8% no visiem zīdaiņiem, kas atradušies valsts zīdaiņu namos 1936. g. 1. janvārī.

Zīdaiņu namu uzturēšanas izdevumus redzam nākošajā tabulā; izdevumos nav ieskaitīti ieguldījumi ēku būvēs un kapitālremontos, kā arī ierīču un inventāra jauniegāde.

Valsts zīdaiņu namu uzturēšanas izdevumi.*)

Dépenses d'entretien des établissements d'Etat pour nourrissons.

	1934./35. s. g.		1935./36. s. g.	
	Ls	%	Ls	%
Atalgojumi	229.373,59	57,4	232.260,07	50,1
Appointements				
Pārtika:				
Alimentation:				
a) bērniem	66.829,13	16,7	66.100,04	14,3
Aux enfants				
b) mātēm	17.259,18	4,3	18.626,69	4,0
Aux mères				
c) personālam	18.928,80	4,8	18.876,06	4,0
Au personnel				
d) citiem	—	—	697,39	0,2
A d'autres personnes				
Pārējie izdevumi	67.280,01	16,3	126.831,12	27,4
Autres dépenses				
Kopā Total	399.670,71	100,0	463.391,37	100,0
No tā:				
Dont:				
Pašvald. u. c. iestāžu atmaksas	73.056,81	18,3	48.871,83	10,6
Remboursements des municipalités et des autres institutions				
Valsts tiešie izd.	326.613,90	81,7	414.519,54	89,4
Dépenses directes de l'Etat				

Lielākais izdevumu postenis bijis atalgojumi zīdaiņu namu personālam, kas sastāda 1935./36. s. g. 50,1% no visiem izdevumiem; šie izdevumi 1935./36. s. g. (Ls 232.260,07) par 1% augstāki nekā iepriekšējā saimniecības gadā (Ls 229.373,59). Zīdaiņu namu personāls 1935./36. s. g. bijis šāds: direktori-ārsti — 3 (katrā zīdaiņu namā viens), inspektori — 3, ārsti-asistenti — 2, žēlsirdīgās māšas — 10, bērnu kopējas — 126, grāmatveži — 3, kancelejas ierēdņi — 4, virtuves darbinieki —

* Neieskaitot izdevumus ēku būvēs un kapitālremontiem, kā arī ierīču un inventāra jauniegādei.

14, veļas mazgātājas, šuvējas un pārzīnes — 21, pārējie darbinieki — 21; kopā — 207 darbinieki (tai skaitā sievietes 190).

Izdevumi par pārtiku bērniem resp. zīdaiņiem 1935./36. s. g. (Ls 66.100,04) nedaudz (par 1%) zemāki nekā gadu iepriekš; izdevumi par pārtiku mātēm pēdējā saimn. gadā pieauguši par 8% (no Ls 17.259,18 uz Ls 18.626,69); izdevumi personāla uzturam abos pieminētos saimniecības gados palikuši nemainīgi.

Pēdējā saimniecības gadā turpretim ievērojami (par 89%) pieauguši pārējie izdevumi, galvenā kārtā uz tekošo remontu izdevumu rēķina.

Zīdaiņu namu kopizdevumi 1935./36. s. g. (Ls 463.391,37) bijuši par 16% lielāki nekā iepriekšējā saimn. gadā (Ls 399.670,71).

Aprēķinot izdevumus uz katru zīdaiņu namā uzturēto bērnu, redzam, ka vienas gultas uzturēšanas izdevumi bijuši 1935./36. s. g. Ls 2,39, 1934./35. s. g. Ls 2,10.

Kā jau pieminēts, pašvaldības maksā noteiktu summu par katru valsts zīdaiņu patversmē ievietoto zīdaiņu, kas piederīgs pie zināmas pašvaldības. Tāpat uzturēšanas maksu iekasē arī par zīdaiņiem, kas ievietoti uz bērna (zīdaiņa) piederīgo rēķina. Šādas atmaksas pēc T. L. M. Sabiedriskās aizgādības departamenta ziņām bijušas: 1935./36. s. g. Ls 48.871,83, 1934./35. s. g. — Ls 73.056,81.

Šīs atmaksas atskaitot, valsts tiešo izdevumu zīdaiņu namu uzturēšanai 1935./36. s. g. iznāk Ls 414.519,54 jeb par 27% vairāk nekā iepriekšējā saimniecības gadā (Ls 326.613,90).

Valsts bērnu namā ievieto valsts apgādājamus bērnus — atradējus līdz 17 gadu vecuma sasniegšanai, ja šos apgādājamus nav iespējams nodot ģimenes audzināšanā pie privātām personām.

Tāpat arī pašvaldības ievieto valsts bērnu namā trūcīgus bāriņus vai citus bez pabalsta atstātus bērnus, par kuŗu audzināšanu viņu tuvinieki nav spējīgi rūpēties un uztur tos bērnu namā līdz 16 gadu vecuma sasniegšanai.

Valsts Majoru bērnu namā bijis šāds novietoto bērnu skaits:

1935. g. 1. janvārī	—	100.
1936. g. 1. janvārī	—	102.

Izdevumi Valsts Majoru bērnu nama uzturēšanai pēdējos divi saimniecības gados bijuši šādi.

Valsts bērnu nama uzturēšanas izdevumi (latos).
Dépenses d'entretien des établissements d'Etat pour des enfants (en lats).

	1934./35. s. g. Ls	1935./36. s. g. Ls
Kopizdevumi	84.506,56	87.944,02
<i>Dépenses totales</i>		
No tiem:		
<i>Dont:</i>		
Pašvald. u. c. iest. atmaksas	45.901,88	13.999,39
<i>Remboursements des municipalités et des autres institutions</i>		
Valsts tiešie izdevumi . . .	38.604,68	73.944,63
<i>Dépenses directes de l'Etat</i>		

Valsts Majoru bērnu nama kopizdevumi 1935./36. s. g. bijuši par 4% lielāki nekā iepriekšējā saimniecības gadā; pašvaldību un citu iestāžu un personu atmaksas 1935./36. s. g. turpretim ievērojami zemākas; tā: 1934./35. s. g. šīs atmaksas (Ls 45.901,88) sastādīja 54,3% no kopizdevumiem, 1935./36. s. g. turpretim (Ls 13.999,39) tikai 15,9%.

Izdevumi vienas gultas uzturēšanai dienā bijuši: 1935./36. s. g. — Ls 2,—, 1934./35. s. g. — Ls 2,06.

Valsts tiešie izdevumi bērnu nama uzturēšanai iznāk 1935./36. s. g. Ls 73.944,63, 1934./35. s. g. — Ls 38.604,68.

Valsts neredzīgo institūtā (Strazdmuižā) bez internāta pastāv arī neredzīgo skola, kuŗā neredzīgie gūst vispārīgo izglītību un amatniecības darbnīcas (birstu taisīšana, kuŗvju pišana u. c.), kuŗās neredzīgiem dota iespēja izmācīties kādu arodu.

Neredzīgo institūtā uzņem miesīgi un garīgi veselus vājredzīgus un neredzīgus bērnus un pieaugušus, no 8 līdz 40 gadus vecus. Institūtā uzņemtiem bērniem vecumā no 8—15 gadiem obligātoriski jāapmeklē skola, bet amatniecībā apmāca visus neredzīgos 16—40 gadu vecumā; amatniecības apmācība ilgst 3—4 gadus.

Neredzīgo institūta iemītnieku skaits bijis šāds: 1935. g. 1. janvārī — 122, tai skaitā skolnieki 25. 1936. g. 1. janvārī — 124, „ „ „ „ 26.

Neredzīgos institūtā uztur tiktāl, cik tas nepieciešams viņu izglītībai, amata iemācīšanai un darba spēju attīstīšanai. Uzturēšanas izdevumus pie lauku pašvaldībām piederīgiem neredzīgiem kopš 1935. g. 1. aprīļa pilnos apmēros sedz valsts, pie pilsētu pašvaldībām piederīgiem — valsts un pilsētas pašvaldības kopīgi, t. i. pašvaldība (kopš 1930. g. 1. aprīļa) piemaksā Ls 12,— mēnesī par katru neredzīgo.

Izdevumi neredzīgo institūta uzturēšanai bijuši šādi:

Neredzīgo institūta uzturēšanas izdevumi latos.*)
Dépenses d'entretien de l'Institut des Aveugles (en lats).

	1934./35. s. g. Ls	1935./36. s. g. Ls
Kopizdevumi	87.125,—	83.213,98
<i>Dépenses totales</i>		
No tiem:		
<i>Dont:</i>		
Pašvaldību atmaksas . . .	13.920,15	3.645,40
<i>Remboursements des municipalités</i>		
Valsts tiešie izdevumi . .	73.204,85	79.568,58
<i>Dépenses directes de l'Etat</i>		

Latvijas neredzīgo institūta kopizdevumi (neskaitot izdevumus ēku būvēm un kapitālremoniem, kā arī inventāra jauniegādei) 1935./36. s. g. bijuši par 4% mazāki nekā iepriekšējā saimn. gadā. Pašvaldību atmaksas 1935./36. s. g. līdz ar lauku pašvaldību atbrīvošanas no piemaksām neredzīgo uzturēšanai samazinājušās no Ls 13.920,15 1934./35. s. g. uz Ls 3.645,40 nākošā gadā.

Izdevumi viena neredzīgā uzturēšanai institūtā 1934./35. un 1935./36. s. g. iznāk Ls 2,— dienā.

Valsts tiešie izdevumi (atskaitot no kopizdevumiem pašvaldību piemaksas) neredzīgo institūta uzturēšanai 1935./36. s. g. bijuši Ls 79.568,58 jeb par 9% lielāki nekā 1934./35. s. g. (Ls 73.204,85).

*) Neskaitot izdevumus ēku būvēm un kapitālremoniem, kā arī ierīču un inventāra jauniegādei.

Cietušo karavīru un viņu ģimeņu pensijas.*Pensions des invalides de guerre et de leurs membres de famille.*

Cietušo karavīru un viņu ģimeņu locekļu pensijas paredz 1924. g. 20. februāra (ar vēlākiem papildinājumiem) likums par cietušo karavīru un viņu ģimenes locekļu pensijām. Pēc šī likuma un tā vēlākiem papildinājumiem tiesības uz pensiju ir:

- Latvijas armijas karavīriem, kas zaudējuši darba spējas, ja tam par cēloni bijusi darbība armijā (kaŗa vai miera laikā) vai gūstniecība;
- citū armiju karavīri, kas cīnījušies par Latvijas neatkarību un zaudējuši darba spējas armijā, kā arī karavīri, kas piedalījušies pasaules kaŗā bij. Krievijas vai tās sabiedroto armijās un zaudējuši darba spējas armijā vai gūstniecībā;
- krievu-japāņu kaŗa invalīdi, kas saņēma pensijas vai pabalstus no agrākās Krievijas valdības, kā arī krievu-turku kaŗa invalīdi (1930. g. 2. dec. lik. papild.);
- personas, kas zaudējušas darba spējas sakarā ar kaŗa darbību vai gūstniecību, kā šķūtnieki, tranšeju racēji u. c.;
- partizāni, kas brīvprātīgi piedalījušies Latvijas valsts atbrīvošanā un aizstāvēšanā un sakarā ar šo darbību zaudējuši darba spējas;
- aizsargi, kas, izpildīdami dienesta pienākumus, zaudējuši darba spējas no ievainojumiem vai nelaimes gadījumiem (1928. g. 19. jūl. lik. papild.);
- demokrātiskas republikas cīnītāji — Latvijas pilsoņi, kas zaudējuši darba spējas no spīdzināšanas vai soda izciešanas laikā no 1897. g. līdz 1918. g. 18. novembrim (1927. g. 14. jūn., lik. papild.);
- noziedznieku gūstītāji — Latvijas pilsoņi, kas piedalījušies uz policijas vai aizsargu rīkojumu noziedznieku gūstīšanā un pie tam zaudējuši darba spēju (1932. g. 27. sept. lik. papild.);
- iepriekšminēto personu trūcīgie un darba nespējīgie ģimenes locekļi, ja min. personas kritušas vai mirušas no ievainojumiem, slimības vai citiem apstākļiem, kas viņiem dod tiesību uz pensiju.

Šīs grupas pensionārus un tiem izmaksātās summas redzam no šādiem skaitļiem.

Cietušo karavīru pensijas.*Pensions des invalides de guerre.*

	Pensionāru skaits <i>Nombre des pensionnaires</i>	Izmaksātā summa <i>Somme payée</i> Ls
1933./34. s. g.	8.269	2.373.593,—
1934./35. s. g.	9.936	2.873.940,—
1935./36. s. g.	10.005	2.881.119,—
1936./37. s. g.	10.222	2.866.348,—

Pensijas uz likuma pamata par cietušo karavīru un viņu ģimenes locekļu pensijām 1935./36. s. g. saņēmuši pavisam 10.005 cietušie (neieskaitot cietušo ģimenes).

Salīdzinot ar 1933./34. saimn. gadu, šo pensionāru skaits pieaudzis par 21%. Arī 1936./37. s. g. cietušo pensionāru skaits turpinājās augt.

Cietušo pensijām 1935./36. s. g. izmaksāts pavisam Ls 2.881.119,— jeb par 21% vairāk nekā 1933./34. s. g.

Pensiju apmēri atsevišķiem pensionāriem dažādi, atkarībā no darba spēju zaudēšanas procenta (5 kategorijas: I. kat. — darba spēja zaudēta 100% un vajadzīga pastāvīga apkopšana, II. kat. — 100%, III. kat. 71—99%, IV. kat. 41—70%, V. kat. 30—40%) un arī iepemtā dienesta stāvokļa.

Pensiju pamatnorma — I. kat. pensionāriem — pielīdzināta valsts darbinieku priekšpēdējās (XIX.) kategorijas algai, ar 1928. g. 1. aprīli tā paaugstināta par 17%, bet ar 1929. g. 1. jūliju paaugstinājuma procents noteikts uz 10%. Šī norma (XIX. kat. pamatalga + 10%) ar 1934. g. 1. aprīli paaugstināta par 20%.

Pārējām kategorijām pensiju normas noteik kā zin. daļu no I. kat. vai II. kat. pensijas, bet virsniekiem, kaŗa ierēdņiem un ārstiem pensijas visās kategorijās par 50% augstākas.

Pēdējos gados (ar 1934. g. 1. aprīli) pastāvējušas šādas pensiju normas:

a) Invalīdiem u. c. cietušiem:

	Parastā pensija mēnesī Ls	Paaugstinātā pensija mēnesī Ls
I. kat.	116,16	174,24
II. „ ^(2/3 no I. k.)	77,44	116,16
III. „ ^(7/10 „ II. k.)	54,20	81,31
IV. „ ^(2/5 „ II. k.)	30,97	46,46
V. „ ^(1/5 „ II. k.)	15,49	23,23

b) Invalīdu ģimenes locekļiem — $\frac{1}{5}$ no invalīdam pašam pienācīgās pensiju normas par katru ģimenes locekli, bet ne vairāk kā par pieciem ģim. locekļiem.

Vidējā pensija uz vienu cietušo pensionāru iznāk apm. Ls 289,— g. jeb Ls 24,— mēn. Cietušo karavīru un citu cietušo ģimenes, kas saņēmušas pensijas, un tām izmaksātās summas redzamas no šādiem skaitļiem.

Cietušo ģimenes, kas saņem pensijas.*Familles des invalides touchant des pensions.*

	Ģimeņu skaits <i>Nombre des familles</i>	Izmaksātā summa <i>Somme payée</i> Ls
1933./34. s. g.	3.964	624.027,—
1934./35. s. g.	4.170	802.780,—
1935./36. s. g.	4.166	817.464,—
1936./37. s. g.	4.062	801.828,—

Cietušo ģimeņu skaits, kas saņēmušas pensijas, pēdējos gados neuzrāda palielināšanos. Salīdzinot ar 1933./34. s. g., izdevumi ģimeņu pensijām pēdējos trīs g. tomēr par 28—31% vairāk; tā 1933./34. s. g. šīm pensijām izdots Ls 624.027,—, bet 1935./36. s. g. par Ls 183.437,— vairāk.

Cietušo ģimeņu pensiju apmēri šādi:

Ikviens mirušā resp. kritušā ģimenes loceklis, ja tas trūcīgs un darba nespējīgs, saņem $\frac{1}{4}$ no otrās kategorijas invalīda pensijas normas, kāda pastāvēja 1934. g. februārī (bez 20% pieskaitījuma). Pensiju var saņemt ne vairāk kā 5 ģimenes locekļi.

Viena ģimenes locekļa parastā pensija iznāk Ls 16,14 mēnesī, paaugstinātā pensija — Ls 21,21 mēnesī.

Bij. Krievijas pensionāru pensijas.

Pensions des pensionnaires russes d'autrefois.

Bij. Krievijas pensionāriem palīdzību sniedz sašķepā ar 1929. g. 20. maija likumu par pensijām bij. Krievijas pensionāriem un šī likuma vēlākiem grozījumiem 1932. g.

Palīdzību sniedz personām, kam līdz 1917. g. 24. oktobrim bijušas piešķirtas pensijas uz toreizējo likumu pamata, kā arī personām, kas pensijas gan nav saņēmušas, bet kas līdz minētam laikam (1917. g. 24. oktobrim) nokalpojušas vismaz 25 gadus amatos, kas deva tiesību uz pensijām. Šīm personām jābūt Latvijas pavalstniekiem jau priekš 1927. g. 10. novembra, sasniegušām 60 gadu vecumu, vai zaudējušām darba spējas ne mazāk par 50%.

Ģimenes locekļiem piešķir pensiju, ja pensionārs vai darbinieks, kam bijušas tiesības uz pensiju, nomirst.

Šo pensionāru skaitu un izmaksātās pensijas redzam no šādiem skaitļiem:

Pensijas bij. Krievijas pensionāriem un viņu ģimenēm.

Pensions aux pensionnaires russes d'autrefois et à leurs familles.

	Pensionāru skaits Nombre des pensionnaires	Izmaksātā summa Ls Somme payée
1933./34. s. g.	1.124	289.447,—
1934./35. s. g.	1.095	278.154,—
1935./36. s. g.	1.050	267.655,—
1936./37. s. g.	1.016	255.107,—

Šīs grupas pensionāru skaits gadu no gada samazinājies; tā 1936./37. s. g. bij. Krievijas pensionāru bijis par 10% mazāk nekā 1933./34. s. g. Samazinājusies arī pensijām izmaksājamā summa, no Ls 289.447,— 1933./34. s. g. uz Ls 255.107,— 1936./37. s. g. jeb par 12% (1935./36. s. g. par 8% mazāka nekā 1933./34. s. g.).

Pensiju apmēri pēdējos gados svārstījušies, atkarībā no pensionāra izdienas un agrākās algas, no Ls 7,50 līdz Ls 50 mēnesī jeb Ls 90,— līdz Ls 600,— gadā.

Nobeidzot apskatu par valsts sociālo apgādību mēģināsim summēt visus dažādos valsts sociālās apgādības veidus, lai iegūtu kaut aptuvenu ieskatu, kādas summas valsts izdod sociālai apgādībai. Šai kopsavilkumā ieskaitīsim arī nodaļas beigās apskatītās pensijas cietušiem karavīriem un viņu ģimenēm, kā arī pensijas bijušiem Krievijas pensionāriem. Šīs pensijas uzskatāmas kā valsts sociāli pabalsti zināmām iedzīvotāju grupām, kam vispārēju vai speciālu apstākļu dēļ samazinātas darba spējas un kas līdz ar to nespēj sagādāt sev pietiekošu dzīves iztiku, pretēji pensijām pēc pensiju likuma, kur pamatā sociālās apdrošināšanas princips. Summas, kādas valsts izdevusi sociālai apgādībai (ieskaitot cietušo karavīru un viņu ģimeņu pensijas, kā arī pensijas bij. Krievijas pensionāriem):

	Ls
Valsts pabalsti nespējniekiem un trūcīgiem	462.701,—
Pabalsti grūti dziedināmiem vai ar lipīgām slimībām slimiejošiem	23.813,—
Sociāli apgādājamo bērnu uzturēšana ģimenēs	169.399,—
Pabalsti un izd. bērnu mirstības apkaņošanai	135.285,—
Izdev. pils. trūcīgo bērnu novietošanai laukos	268.633,—
Izdevumi pilsētu trūcīgo ēdināšanai	418.928,—
Valsts sociālās apgādības iestāžu uzturēšana:	
a) zidaiņu nami	Ls 414.520,—
b) bērnu nams	73.945,—
c) neredzīgo institūts	79.569,—
	568.034,—
Cietušo karavīru un viņu ģimeņu pensijas	3.698.583,—
Pens. bij. Krievijas pensionāriem un viņu ģim.	267.655,—
Kopā	6.013.031,—

No šī savilkuma redzam, ka valsts izdevumi sociālai apgādībai 1935./36. s. g. pārsnieguši 6 milj. latu. Šai summā neietilpst daži speciāli palīdzības veidi, kas vairāk uzskatāmi kā pabalsti bezdarba gadījumā, piem., pabalsti darba meklētājiem ar mazgadīgiem bērniem, svētku naturālijas darba meklētāju bērniem, pabalsti darba meklētājam-grūtniecēm u. c.

2. Pašvaldību sociāla apgādība.

Assistance sociale des municipalités et des communes.

Ziņas par pašvaldību sociāli apgādāto personu skaitu un patversmju skaitu Valsts statistiskā pārvalde saņem tieši no attiecīgām pašvaldībām, bet ziņas par pašvaldību izdevumiem sociālai apgādībai — pēc pašvaldību izdevumu budžetu pārskatiem.

Sociāli apgādāto personu skaits.

Nombres des personnes assistées socialement.

Sociāli apgādāto personu skaitā uzrādītas personas, kurām pašvaldība sniedz sociālu palīdzību, uzturot patversmēs, vai sniedzot pabalstu naudā, naturālijās un tml. Tais gadījumos, ja sociālās palīdzības sniegšana pēc likuma piekrit valstij kopā ar pašvaldību (piem., zidaiņu apgādība), apgādātais pieskaitīts valstij, ja pēdējā apgādājamo uztur savā patversmē, vai apgādību faktiski pārziņa; pašvaldība šais gadījumos maksā tikai zināmu summu apgādībai.

Ja pašvaldības apgādā veselās ģimenes, uzrādīts viss ģimenes locekļu skaits.

Pašvaldību sociāli apgādāto personu skaits pēdējos 5 gados bijis šāds:

Pašvaldību sociāli apgādāto personu skaits 1933.—1937. g.

Nombre des personnes assistées socialement par les municipalités et les communes de 1933 à 1937.

	Pilsētās Dans les villes		Laukos A la campagne		Kopā Total
	Kopskaits Total général	Uz 1000 iedzīv. Sur 1.000 habitants	Kopskaits Total général	Uz 1000 iedzīv. Sur 1.000 habitants	
1933. (uz 1. I.)	23.990	34	24.245	19	48.235
1934. (uz 1. I.)	26.579	38	26.398	21	52.977
1935. (uz 1. I.)	25.858	36	26.899	22	52.757
1936. (uz 1. I.)	24.425	34	24.850	20	49.275
1937. (uz 1. I.)	25.078	35	25.847	20	50.925

Pilsētu pašvaldību sociāli apgādāto personu skaits kā absolūti, tā arī rēķinot uz 1.000 iedzīvotājiem, lielākais bijis 1934. g. — 26.579 personas jeb 38 uz katriem 1.000 iedzīvotājiem. Nākošos gados pilsētu sociāli apgādājamo skaits samazinās, tomēr tas viscauri lielāks nekā 1933. gadā: 1935. gadā par 8%, 1936. g. par 2% un 1937. g. (1. janvārī) par 5%.

Lauku pašvaldību sociāli apgādāto personu skaits vislielākais pēdējo piecu gadu laikā bijis 1935. gadā — 26.899 jeb 22 uz 1.000 iedzīvotājiem. Turpmākos gados lauku pašvaldību sociāli apgādāto skaits gan samazinās, tomēr 1936. g. tas vēl par 2% un 1937. g. (1. janvārī) par 7% augstāks nekā 1933. gadā.

Pilsētu un lauku pašvaldības 1937. g. 1. janvārī apgādājušās pavisam 50.925 personas jeb par 5,5% vairāk nekā 1933. gadā.

Pašvaldību sociāli apgādājamo personu sadalīšanos pilsētās pēc to lieluma un lauku pašvaldībās pa apgabaliem redzam no nākošās tabulas:

Pašvaldību sociāli apgādāto personu skaits pilsētās un laukos.

Nombres des personnes assistées socialement par les municipalités et les communes dans les villes et à la campagne.

	1936. g. 1. janv. Pavisam Total général	1937. g. 1. janv. Pavisam Total général		
	Skaitis Nombre	Uz 1000 iedzīv. Sur 1.000 habitants	Skaitis Nombre	Uz 1000 iedzīvot. Sur 1.000 habitants
Pilsētās:				
<i>Dans les villes:</i>				
Rīgā	14.848	39	15.172	39
Pilsētās ar:				
<i>Dans les villes:</i>				
15—60 tūkst. iedzīv. avec 15—60 mil. habitants	4.204	28	4.243	28
5—15 tūkst. iedzīv. avec 5—15 mil. habitants	2.278	32	2.299	32
2—5 tūkst. iedzīv. avec 2—5 mil. habitants	2.260	33	2.395	35
līdz 2 tūkst. iedzīv. jusqu'à 2 mil. habitants	835	24	969	28
Kopā Total . . .	24.425	34	25.078	35
Pagastos:				
<i>Dans les communes rurales:</i>				
Vidzemē	9.938	29	10.198	30
Kurzemē	5.625	29	5.796	30
Zemgalē	6.394	28	6.615	29
Latgalē	2.893	6	3.238	7
Kopā Total . . .	24.850	20	25.847	20
Pavisam un caurmērā	49.275	25	50.925	26
<i>Total général et moyenne</i>				

Rīgas pilsētā sociāli apgādājamo 1937. g. 1. janvārī bijis pavisam 15.172 jeb par 2% vairāk nekā gadu iepriekš.

Liepājā, Daugavpilī, Jelgavā un Ventspilī (pilsētās ar iedzīv. skaitu 15—60.000) sociāli apgādāto skaits pēdējā gadā arī pieaudzis par 1%, tāpat arī pilsētās ar iedzīvotāju skaitu 5—15.000 (Rēzeknē, Cēsis, Valmierā, Tukumā, Rīgas Jūrmalā, Kuldīgā, Jēkabpilī, Ludzā, Grīvā). Nākošā pilsētu grupā — pilsētās ar 2—5.000 iedzīvotājiem — sociāli apgādāto personu skaits pēdējā gadā pieaudzis par 6%, bet mazās pilsētās — ar iedzīvotāju skaitu līdz 2.000 — pat par 16%.

Vidzemes, Kurzemes un Zemgales pagastos sociāli apgādāto personu skaits palielinājies par 3%, Latgales pagastos par 12%.

Kā pilsētās, tā pagastos sociāli apgādāto personu skaits 1937. g. 1. janvārī bijis par 3% augstāks nekā 1936. g. 1. janvārī.

Sociāli apgādāto skaits 1937. g. 1. janvārī, rēķinot to uz 1.000 iedzīvotājiem, vislielākais iznāk Rīgas pilsētā — 39; Liepājā sociāli apgādāto uz 1.000 iedzīv. bijis 31, Daugavpilī 24, Jelgavā 24, Ventspilī 36 jeb caurmērā pilsētās ar iedzīvotāju skaitu 15—60.000 — 28 soc. apgādājamo uz 1.000 iedzīvotājiem. Pārējās pilsētās uz katriem 1.000 iedzīvotājiem iznāk 33 sociāli apgādāto.

Vidzemes pagastos sociāli apgādāto uz 1.000 iedzīvotājiem iznāk 30 (Rīgas apr. 28, Cēsu apr. 34, Valmieras apr. 32, Valkas apr. 27, Madonas apr. 30); Kurzemes pagastos sociāli apgādāto uz 1.000 iedzīvotājiem tikpat kā Vidzemē — 30 (Liepājas 29, Aizputes 26, Kuldīgas 27, Ventspils 33, Talsu 34); Zemgales pagastos sociāli apgādāto uz 1.000 iedzīvotājiem bijis 29 (Tukuma apr. 25, Jelgavas 36, Bauskas 38, Jēkabpils 22, Ilūkstes 18), bet Latgales pagastos tikai 7 (Daugavpils 6, Rēzeknes 7, Ludzas 8, Jaunlatgales 6).

Sociāli apgādātās personas pēc dzimuma sadalās šādi:

Sociāli apgādātās personas 1937. g. 1. janv. pēc dzimuma. *Personnes assistées socialement au 1. janvier 1937 d'après le sexe.*

	Pieauguši Adultes		Kopā Total	Bērni Enfants	Kopā Total	Pavisam Total général
	Vir. S. m.	Siev. S. f.				
Pilsētās:						
<i>Dans les villes:</i>						
Rīgā	2.460	5.933	8.393	6.502	7.779	15.172
Pārējās pilsētās	2.103	5.856	7.959	1.920	1.947	9.906
<i>Dans les autres villes:</i>						
Pagastos:						
<i>Dans les communes rurales:</i>						
Vidzemē	2.304	6.168	8.472	1.699	1.726	10.198
Kurzemē	1.492	3.378	4.870	911	926	5.796
Zemgalē	1.647	3.736	5.383	1.205	1.232	6.615
Latgalē	703	1.917	2.620	611	618	3.238
Kopā Total . . .	10.709	26.988	37.697	12.848	380	13.228
Tai skaitā: Dont:						
slēgtā apgādībā	3.078	7.162	10.240	3.371	77	3.448
assistance dans des asiles						
atklātā apgādībā	7.631	19.826	27.457	9.477	303	9.780
assistance par subvention						

No sociāli apgādāto kopskaita (50.925) 74,0% bijis nespējnieku (pieaugušu), bet 26,0% apgādājamo bērnu vecumā līdz 16 gadiem.

No nespējnieku kopskaita (37.697) 28,4% bijis vīriešu, 71,6% sievietes.

Apgādājamo bērnu skaitā (13.228) ietilpst arī 380 zidaiņi, kuri saņem no pašvaldībām pabalstu (atklātā apgādībā), tiek uzturēti pašvaldības zi-

daiņu patversmē (Rīgas pilsētā), vai retos gadījumos citās patversmēs.

No visiem sociāli apgādājamiem 13.688 jeb 26,9% atradušies pašvaldību slēgtā apgādībā, bet pārējie 37.237 jeb 73,1% — atklātā apgādībā.

Slēgtā apgādībā apgādājamo personu skaitu un to sadalīšanos pēc vecuma rāda nākošās tabulas skaitļi:

Sociāli apgādātie slēgtā apgādībā pēc vecuma 1937. g. 1. janv.
Personnes assistées socialement dans des asiles d'après l'âge le 1. janvier 1937.

	70 g. un vec. A l'âge de 70 ans et au-dessus	65—69 g. De 65 à 69 ans	16—64 g. De 16 à 64 ans	1—16 g. De 1 à 16 ans	Zīdaiņi līdz 1 g. Nourrissons jusqu'à 1 an	Pavisam Total général	% no visu soc. apgād. kopskaita % du total d. assistés
Pilsētās: <i>Dans les villes:</i>							
Rīgā	1.279	230	846	2.688	72	5.115	33,7
Pārējās pilsētās	1.134	302	510	396	—	2.342	23,6
<i>Dans les autres villes:</i>							
Pagastos: <i>Dans les communes rurales:</i>							
Vidzemē	1.494	488	565	106	2	2.655	26,0
Kurzemē	933	309	373	83	2	1.700	29,3
Zemgalē	969	264	389	77	1	1.700	25,7
Latgalē	74	43	38	21	—	176	5,4
Kopā Total	5.883	1.636	2.721	3.371	77	13.688	26,9

Rīgas pilsētā vairāk kā puse (54,0%) no slēgtā apgādībā esošiem bijuši bērnu namos uzturētie bērni un zīdaiņi; nespējnieki — skaitā pavisam 2.355, no tiem savukārt vairāk kā puse (54,3%) bijis nespējnieku vecāku par 70 gadiem.

Pārējās pilsētās, pretēji Rīgai, lielākā daļa (83,1%) no visiem slēgtā apgādībā esošiem bijusi nespējnieku, kamēr bērnu un zīdaiņu tikai apm. 1/6 (16,9%); 58,3% no visiem nespējniekiem bijuši vecāki par 70 gadiem.

Pagastos nespējnieki sastāda 74,8% no slēgtā apgādībā esošo personu kopskaita, bērni un zīdaiņi — 25,2%.

Zīdaiņu pašvaldību slēgtā apgādībā bijis samērā maz (77), jo zīdaiņi ievietoti galvenā kārtā valsts zīdaiņu namos, kur pašvaldības piemaksā zināmu summu par uzturēšanu. Izņēmums Rīgas pilsēta, kas uztur pati savu zīdaiņu namu, kurā pēc iesūtītām ziņām 1937. g. 1. janvārī Rīgas pilsētai skaitījās 72 apgādāti zīdaiņi.

Cik bērnu ievietots speciālās bērnu patversmēs (pašvaldību, valsts vai privātās) un cik vēl mitinājās nespējnieku patversmēs, redzams no sekojošās tabulas:

Sociāli apgādājamie bērni patversmēs 1937. g. 1. janv.
Enfants assistés socialement dans des asiles le 1. janvier 1937.

	Bērni no 1—16 g. Nourrissons			Zīdaiņi līdz 1 g. Enfants de 1 à 16 an			Pavisam Total général
	Nespējn. patv. D. l. asiles de retr. p. la vieillesse	Bērnu patv. D. l. asiles d'enfants	Kopā Total	Nespējn. patv. D. l. asiles de retr. p. la vieillesse	Bērnu patv. D. l. asiles d'enfants	Kopā Total	
Pilsētās: <i>Dans les villes:</i>							
Rīgā	—	2.688	2.688	—	72	72	2.760
Pārējās pilsētās	15	381	396	—	—	—	396
<i>Dans les autres villes:</i>							
Kopā Total	15	3.069	3.084	—	72	72	3.156
Pagastos: <i>Dans les communes rurales:</i>							
Vidzemē	76	30	106	2	—	2	108
Kurzemē	76	7	83	2	—	2	85
Zemgalē	61	16	77	1	—	1	78
Latgalē	—	21	21	—	—	—	21
Kopā Total	213	74	287	5	—	5	292
Pavisam Total général	228	3.143	3.371	5	72	77	3.448

Rīgas pilsētā 2.688 bērni novietoti bērnu patversmēs (979 bērni) un bērnu dārzos (1.709 bērni). Pārējās pilsētās 15 bērni mitinājās nespējnieku patversmēs (3,8% no kopskaita), bet 381 — bērnu patversmēs (tai skaitā dienas patversmēs Liepājā 161 bērns).

Pagastu pašvaldību slēgtā apgādībā atradušies 287 bērni; no tiem nespējnieku patversmēs novietoti un atradušies pa lielākai daļai kopā ar saviem vecākiem 213 bērni jeb 74,2% no kopskaita, bet pārējie 74 bērni jeb 25,8% bijuši novietoti bērnu patversmēs.

Rīgas pilsētas apgādātie zīdaiņi novietoti pašas pilsētas uzturētā zīdaiņu patversmē; pārējo pilsētu apgādībā zīdaiņi neparādās, jo tie novietoti valsts

zīdaiņu namos, ar pilsētu pašvaldību piemaksām zīdaiņu uzturēšanai.

Līdzīgs stāvoklis visumā arī ar pagastu pašvaldību apgādātiem (kopā ar valsti) zīdaiņiem. Daži zīdaiņi (skaitā pavisam 5), kas parādās pašvaldību iesūtītos pārskatos, uzturas patversmēs kopā ar mātēm atsevišķās telpās.

Patversmēs uzturētie apgādātie saņēmuši vai nu pilnu apgādību, vai arī nepilnu apgādību; pēdējā gadījumā sociāli apgādātais visbiežāk saņem patversmē brīvas telpas ar apkurināšanu un apgaismošanu, vai arī telpas ar nelielu pabalstu natūrā, retāk pabalstu naudā.

Kā sadalās slēgtā apgādībā esošie pēc pabalsta apmēra, rāda nākošā tabula.

Patversmēs uzturamo sociāli apgādājamo personu skaits pēc pabalsta apmēra 1937. g. 1. janv.

Nombre des personnes assistées socialement dans des asiles — d'après le mode de secours au 1. janvier 1937.

	Pilna apgādība Assistance complète	Nepilna apgādība Assistance partielle	Kopā Total
Pilsētās: Dans les villes:			
Rīga	4.635	480	5.115
Pilsētas ar 15—60 tūkst. iedz. <i>Dans les vill. avec 15—60 mil. habit.</i>	1.088	298	1.386
Pilsētas ar 5—15 tūkst. iedz. <i>Dans l. vill. av. 5—15 mil. habit.</i>	411	10	421
Pilsētas ar 2—5 tūkst. iedz. <i>Dans l. vill. av. 2—5 mil. habit.</i>	319	79	398
Pilsētas līdz 2 tūkst. iedz. <i>Dans l. vill. jusqu'à 2 mil. hab.</i>	90	47	137
Kopā Total	6.543	914	7.457
Pagastos: Dans les communes rurales:			
Vidzemē	2.158	497	2.655
Kurzemē	1.182	518	1.700
Zemgalē	1.310	390	1.700
Latgalē	153	23	176
Kopā Total	4.803	1.428	6.231
Pavisam Total général	11.346	2.342	13.688

Pašvaldību uzturēto patversmju skaits 1937. g. 1. janv.

Nombre des asiles entretenus par les administrations municipales et communales au 1. janvier 1937.

	Pašvaldību kopskaits Total général des adm. muni- cip. et comm.	Pašvaldību skaits, kas uztur patv. Nombre des adm. mun. et comm. en- tretien des asiles	Nespējnieku patversmes Asiles de re- traite p. l. vieillesse	Bērnu patversmes Asiles d'enfants	Patversmju kopskaits Nombre total des asiles
Pilsētās: Dans les villes:					
Rīgā	1	1	13	15	28
Pilsētās ar: Dans les villes:					
15—60 tūkst. iedzīv. <i>avec 15 à 60 mil. habitants</i>	4	4	11	6	17
5—15 tūkst. iedzīv. <i>avec 5—15 mil. habit.</i>	9	8	14	—	14
2—5 tūkst. iedzīv. <i>avec 2—5 mil. habit.</i>	19	14	17	—	17
līdz 2 tūkst. iedzīv. <i>jusqu'à 2 mil. habitants</i>	27	13	14	—	14
Kopā Total	60	40	69	21	90
Pagastos: Dans les communes rurales:					
Vidzemē	223	202	220	—	220
Kurzemē	100	95	122	—	122
Zemgalē	124	106	122	—	122
Latgalē	71	11	11	—	11
Kopā Total	518	414	475	—	475
Pavisam Total général	578	454	544	21	565

Pašvaldību uzturēšanā galvenā kārtā atrodas nespējnieku patversmes, izņemot Rīgas pilsētu, kas bez nespējnieku patversmēm uztur 15 bērnu patversmes, Liepāju, kas uztur 6 bērnu patversmes, tai skaitā 2 bērnu dienas patversmes.

No 60 Latvijas pilsētām savas nespējnieku patversmes uztur 40 pilsētas. Lielāko pilsētu pašvaldības uztur vairāk patversmju, mazo pilsētu grupā turpretim redzam, ka tikai apmēram pusei (no 27 pilsētām patversmes uztur 13 pilsētas) pilsētu ir savas nespējnieku patversmes.

Pilsētu pašvaldību uzturēto patversmju skaits 1937. g. 1. janvārī bijis 69 (no tām Rīgā 13) jeb viena nespējnieku patversme uz katriem 10.298 pilsētu iedzīvotājiem.

Rīgas pilsētā no 5.115 slēgtā apgādībā esošiem 4.635 jeb 90,6% saņēmuši pilnu apgādību, pārējie 480 apgādātie jeb 9,4% no kopskaita — nepilnu. Lielākās pilsētās (Liepāja, Daugavpils, Jelgava, Ventspils) pilnā apgādībā bijuši 78,5% no visiem slēgtā apgādībā esošiem; pilsētās ar iedzīvotāju skaitu no 5 līdz 15.000 šis procents bijis 97,6, pilsētās ar 2—5.000 iedzīvotājiem 80,2, bet mazās pilsētās (ar iedzīvotāju skaitu līdz 2.000) tikai 65,7.

Caurmērā visās pilsētās pilnu apgādību saņēmuši 87,7% no visiem patversmēs ievietotiem apgādātiem, nepilnu — 12,3%.

No pagastu slēgtās apgādības iestādēs (patversmēs) esošiem apgādātiem pilnu apgādību saņēmuši 77,1% (Vidzemē 81,3%, Kurzemē 69,5%, Zemgalē 77,1%, Latgalē 86,9%), nepilnu — 22,9% (Vidzemē 18,7%, Kurzemē 30,5%, Zemgalē 22,9%, Latgalē 13,1%).

No visām (kā pilsētu, tā pagastu) pašvaldību slēgtā apgādībā esošām 13.688 personām, 11.346 personas jeb 82,9% saņēmušas pilnu apgādību, 2.342 personas jeb 17,1% nepilnu apgādību.

Slēgtā apgādībā esošo novietošanai pašvaldības uztur patversmes. Šķirojot pašvaldību uzturētās patversmes nespējnieku patversmēs un bērnu namos, iegūstam šādu pārskatu par patversmēm pilsētās un pagastos:

No 518 Latvijas pagastiem savas nespējnieku patversmes uzturējušas 414 pagastu pašvaldības; patversmju kopskaits 1937. g. 1. janvārī bijis 475 jeb viena patversme uz katriem 2.610 lauku iedzīvotājiem.

Visvairāk nespējnieku patversmju bijis Vidzemes pagastos (223 pagastos 220 patversmes), bet maz nespējnieku patversmju Latgalē (71 pagastā 11 patversmes).

Bez šīm patversmēm pagastos (skaitā 475), kuros uztur tieši pašas pagastu pašvaldības, 1937. g. 1. janvārī vēl pastāvēja 3 nespējnieku patversmes pie sadarbes apvienībām (Jelgavas apriņķa pašvald. sadarbes apvienība, Daugavpils apr. pagastu

pašvald. sadarbības apvienība un Aizputes apr. pašvaldību sadarbības apvienība).

Pieskaitot arī pēdējās, pašvaldību uzturamo nespējnieku patversmju skaits sasniedz 568.

Atklātā apgādībā 1937. g. 1. janvārī bi-

jušas pavisam 37.237 personas; tās saņēmušas no pašvaldībām pabalstu naudā, naturālējās, vai naudā un naturālējās.

Atklātā apgādībā esošie pēc pilsētu grupām un apgabaliem sadalās šādi:

Sociāli apgādātie atklātā apgādībā 1937. g. 1. janv.

Personnes assistées socialement par subventions — le 1. janvier 1937.

	Vīrieši Hommes	Pieauguši Adultes	Sievietes Femmes	Bērni 1—16 g. Enfants de 1 à 16 ans	Zīdaiņi (līdz 1 g.) Nourrissons (jusqu'à 1 an)	Kopā Total
Pilsētās:						
<i>Dans les villes:</i>						
Rīgā à Riga	1.757	4.281	4.281	3.814	205	10.057
Pārējās pilsētās <i>Dans les autres villes</i>	1.490	4.523	4.523	1.524	27	7.564
Kopā Total	3.247	8.804	8.804	5.338	232	17.621
Pagastos:						
<i>Dans les communes rurales:</i>						
Vidzemē	1.587	4.338	4.338	1.593	25	7.543
Kurzemē	980	2.275	2.275	828	13	4.096
Zemgalē	1.159	2.602	2.602	1.128	26	4.915
Latgalē	658	1.807	1.807	590	7	3.062
Kopā Total	4.384	11.022	11.022	4.139	71	19.616
Pavisam Total général	7.631	19.826	19.826	9.477	303	37.237

No 27.457 pieaugušiem (vecākiem par 16 gadu) vīriešu bijis 7.631 jeb 27,8%, bet sieviešu 19.826 jeb 72,2% no kopskaita.

No atklātā apgādībā esošiem bērniem (kopskaits 9.780) tikai 303 jeb 3,1% bijis pabalstāmo zīdaiņu, pārējie 9.477 jeb 96,9% no kopskaita — bērni vecumā no 1 līdz 16 g.

Atklātā apgādībā esošie pēc pabalsta apmēra sadalīti tādos, kas saņem pilnu apgādību no pašvaldības, un tādos, kas saņem nepilnu apgādību. Apgādītu (pabalstu) pašvaldība savukārt var sniegt naudā, naudā un naturālējās vai tikai naturālējās.

Atklātā apgādībā sociāli apgādājamie pēc pabalsta apmēra un veida.

Personnes assistées socialement par subvention d'après le montant et le mode du secours.

	Pilna apgādība Assistance complète	Nepilna apgādība Assistance partielle	Kopā Total	Tai skaitā: Dont:		
				Apgād. naudā En espèces	Naudā un naturāl. En espèces et en nature	Tikai naturāl. Séulement en nature
Pilsētās:						
<i>Dans les villes:</i>						
Rīgā à Riga	491	9.566	10.057	506	2.366	7.185
Pils. ar 15—60.000 iedz. <i>Dans les villes avec 15 à 60.000 habitants</i>	333	2.524	2.857	381	1.386	1.090
Pils. ar 5—15. iedz. <i>Dans les villes avec 5 à 15.000 habitants</i>	109	1.769	1.878	1.093	320	465
Pils. ar 2—2.000 iedzīv. <i>Dans les villes avec 2 à 5.000 habitants</i>	216	1.781	1.997	972	581	444
Pils. līdz 2.000 iedzīv. <i>Dans les villes avec une population jusqu'à 2.000 habitants</i>	201	631	832	620	157	55
Kopā Total	1.350	16.271	17.621	3.572	4.810	9.239
Pagastos:						
<i>Dans les communes rurales:</i>						
Vidzemē	1.032	6.511	7.543	5.096	1.704	743
Kurzemē	639	3.457	4.096	2.961	887	248
Zemgalē	932	3.983	4.915	3.588	948	379
Latgalē	468	2.594	3.062	2.782	164	116
Kopā Total	3.071	16.545	19.616	14.427	3.703	1.486
Pavisam Total général	4.421	32.816	37.237	17.999	8.513	10.725

Rīgā no 10.057 personām, kas atradušās pašvaldības atklātā apgādībā, pilnu apgādību saņēmusi tikai 491 persona jeb 4,9% no kopskaita. Šīm personām izsniegts pabalsts naudā.

No nepilnā apgādībā esošām 9.566 personām Rīgas pilsētā, pabalstu naudā saņēmušas 15 personas (0,2% no nepilnā apgādībā esošo kopskaita), naudā un naturālējās — 2.366 personas (24,7%), tikai naturālējās — 7.185 personas (75,1%).

No visu personu kopskaita, kas atradušās Rīgas pilsētas atklātā apgādībā (10.057 personas) palīdzību naudā saņēmušas 506 personas (5,0% no kopskaita), naudā un naturālējās — 2.366 personas (23,5%), tikai naturālējās — 7.185 personas (71,5%).

Pārējās pilsētās atklātā apgādībā atradušās 7.564 personas, no tām pilnu apgādību saņēmušas 859 personas (naudā — 481, naudā un naturālējās — 370, tikai naturālējās — 8 personas) jeb 11,4% no kopskaita; nepilnu apgādību saņēmušas 6.705 personas (naudā — 2.585, naudā un naturālējās — 2.074, tikai naturālējās — 2.046 personas) jeb 88,6% no kopskaita.

No visām pārējo pilsētu (t. i. visu pilsētu, izņemot Rīgu) atklātā apgādībā esošām personām pabalstu naudā saņēmušas 3.066 personas (40,5% no atklātā apgādībā esošo kopskaita), naudā un naturālējās — 2.444 personas (32,3%), tikai naturālējās — 2.054 personas (27,2%).

Pagastu pašvaldību atklātā apgādībā 1937. g. 1. janvārī atradušās 19.616 personas, no tām pilnu apgādību saņēmušas 3.071 persona jeb 15,7%, nepilnu 16.545 personas jeb 84,3%.

Pagastu pašvaldības pilnu palīdzību sniegušas: naudā 1.932 personām (62,9% no pagastu pašvaldību pilnu apgādību saņēmušo kopskaita), naudā un naturālējās — 706 personām (23,0%), tikai naturālējās — 433 personām (14,1%).

No pagastu pašvaldībām nepilnu apgādību saņēmušas 16.545 personas; no tām 12.495 personas (75,5% no kopskaita) saņēmušas pabalstu naudā, 2.997 personas (18,1%) naudā un naturālējās, bet 1.053 personas (6,4%) tikai naturālējās.

Pilsētu un lauku pašvaldībās kopā pilnu apgādību saņēmusi 4.421 persona (tai skaitā naudas pabalstu — 2.904 personas), nepilnu apgādību — 32.816 personas (tai skaitā naudas pabalstu — 15.095 personas).

Izdevumi sociālai apgādībai.

Dépenses pour l'assistance sociale.

Beidzot minēsim pašvaldību izdevumus sociālai apgādībai (pēc pašvaldību budžetiem). Pilsētu pašvaldībām šie izdevumi attiecas uz kalendāra gadu, lauku pašvaldībām turpretim uz saimniecības gadu (no 1. aprīļa līdz 31. martam). Vēl piezīmējams, ka nomenklatūra sociālās apgādības izdevumiem pilsētu pašvaldību budžetos atšķiras no nomenklatūras lauku pašvaldību budžetos, līdz ar ko tiek apgrūtināta tiešas salīdzināšanas iespēja par sociālās apgādības izdevumiem pilsētās un laukos. Tāpat atzīmējams, ka šie skaitļi ir budžetā paredzētie, jo statistisku ziņu par faktiskiem pašvaldību izdevumiem sociālai apgādībai pašreiz trūkst.

Pilsētu pašvaldību izdevumi sociālai apgādībai 1936. g. (latos).

Dépenses des municipalités pour l'assistance sociale en 1936 (en Ls).

Pārējās pils. ar iedzīvotāju skaitu:
Autres villes avec une population:

Atklātā apgādība: Assistance par subvention:	Rīgā	15-60 tūkst. de 15 à 60 mille	5-15 tūkst. de 5 à 15 mille	2-5 tūkst. de 2 à 5 mille	līdz 2 tūkst. jusq. à 2 mille	Kopā Total	1935. g.
Nespējnieku un bērnu apgādība Assist. de personnes débiles et des enf.	699.637,—	259.200,—	131.517,—	155.310,—	64.255,—	1.309.919,—	1.242.578,—
Trūcīgo pilsoņu ārstēšana (arī dzemdēt.) un pabalstišana . . .	1.864.932,—	252.233,—	92.996,—	52.008,—	24.837,—	2.287.006,—	2.226.356,—
Traitement médical (aussi accouchements) et indemnités	—	45.872,—	4.950,—	1.800,—	—	52.622,—	71.164,—
Bezdarbā esošo pabalstišana . . .	—	—	—	—	—	—	—
Indemnités en cas de chômage	—	—	—	—	—	—	—
Kopā Total	2.564.569,—	557.305,—	229.463,—	209.118,—	89.092,—	3.649.547,—	3.540.098,—
Slēgtā apgādība: Assistance dans des asiles:							
Nespējnieku patversmes Asiles de retraite pour la vieillesse	717.697,—	299.969,—	89.512,—	85.926,—	19.300,—	1.212.404,—	1.193.234,—
Bērnu patversmes	615.193,—	126.360,—	36.174,—	1.270,—	—	778.997,—	935.538,—
Asiles d'enfants	—	—	—	—	—	—	—
Zidaiņu patversmes	100.770,—	5.910,—	6.024,—	144,—	180,—	113.028,—	115.824,—
Crèches pour nourrissons	—	—	—	—	—	—	—
Pārējās patversmes: Autres asiles:							
naktspatversmes gites de nuit . . .	40.417,—	3.808,—	—	—	—	44.225,—	42.815,—
bērnu dienas patversmes	—	44.998,—	—	—	—	44.998,—	47.249,—
asiles de jour pour enfants	—	—	—	—	—	—	—
mazgadīgo darba nami	58.160,—	—	—	—	—	58.160,—	58.630,—
maisons de correction pour mineurs	—	—	—	—	—	—	—
defektīvo patversmes	112.955,—	35.212,—	9.693,—	6.080,—	2.626,—	166.566,—	177.335,—
asiles pour arriérés	—	—	—	—	—	—	—
Kopā Total	1.645.192,—	516.257,—	141.403,—	93.420,—	22.106,—	2.418.378,—	2.570.625,—
Pavisam Total général	4.209.761,—	1.073.562,—	370.866,—	302.538,—	111.198,—	6.067.925,—	6.110.723,—

Vairāk kā $\frac{2}{3}$ (69,4%) no pilsētu pašvaldību izdevumu kopsummas sociālai apgādībai (Ls 6.067.925,—) krīt uz Rīgas pilsētu.

Rīgas pilsētas izdevumos sociālai apgādībai (kopā Ls 4.209.761,—) savukārt lielākā summa Ls 1.864.932,— jeb 44,3% no kopizdevumiem sociālai apgādībai redzama postenī — trūcīgo pilsoņu ārstēšana (arī pabalsti dzemdētājām) un pabalstīšana. Izdevumi apgādājamo uzturēšanai dažādās patversmēs Rīgā 1936. g. bijuši Ls 1.645.192,— jeb 39,1% no kopizdevumiem sociālai apgādībai, bet tiešie pabalsti nespējniekiem un trūcīgiem bērniem (atklātā apgādība) Ls 699.637,— jeb 16,6% no kopizdevumiem.

Pārējās pilsētās (neieskaitot Rīgu) — atklātās apgādības postenim „trūcīgo pilsoņu ārstēšana un pabalstīšana“ nav tik svarīga nozīme izdevumu ziņā kā Rīgā. Pārējās pilsētās izdots: nespējnieku un bērnu tiešai apgādībai pavisam Ls 610.282,— (32,8% no sociālās apgādības izdevumiem šais pil-

sētās), trūcīgo pilsoņu ārstēšanai un pabalstīšanai Ls 422.074,— (22,7%), cita veida atklātai apgādībai Ls 52.622,— (2,8%), slēgtai apgādībai Ls 773.186,— (41,7%). Visās pilsētās — kā Rīgā, tā provincē — izdevumi atklātai apgādībai 1936. g. bijuši Ls 3.649.547,— jeb 60,2% (nespējnieku un bērnu apgādība 21,6%, trūcīgo pilsoņu ārstēšana un pabalstīšana 37,7%, cita veida atklātā apgādība 0,9%) no pilsētu izdevumiem sociālai apgādībai, slēgtai apgādībai Ls 2.418.378,— jeb 39,8% (nespējnieku patversmes 20,0%, bērnu patversmes 12,8%, zidaiņu patversmes 1,9%, pārējās patversmes 5,1%).

Pilsētu izdevumi sociālai apgādībai 1936. gadā, salīdzinot ar 1935. gadu, samazinājušies par apm. 1%; šis samazinājums krīt uz izdevumiem slēgtai apgādībai (samazinājums par 6%), kamēr atklātai apgādībai izdevumi 1936. g. par 3% lielāki nekā 1935. gadā.

Pagastu pašvaldību izdevumi sociālai apgādībai 1936./37. s. g. (latos).

Dépenses des administrations communales pour l'assistance sociale en 1936/37 (en Ls).

	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	Kopā Total	1935./36.
Atklātā apgādība. Assist. par subvention.						
Pabalsti nespējniekiem: Subvent. aux personnes débiles:						
a) naudā en espèces	322.613,—	199.359,—	271.548,—	162.499,—	956.019,—	936.074,—
b) naturālīgās en nature	68.521,—	39.839,—	46.768,—	2.530,—	157.658,—	170.293,—
c) ārstēšana un zāles (arī apbedīšana) traitement et médicaments (aussi frais funéraires)	25.440,—	15.742,—	17.048,—	6.770,—	65.000,—	70.191,—
Trūcīgo bērnu uzturēšana ģimenēs	67.653,—	24.652,—	65.263,—	23.366,—	180.934,—	132.882,—
Entretien d'enfants besogneux dans d. familles						
Kopā Total	484.227,—	279.592,—	400.627,—	195.165,—	1.359.611,—	1.309.440,—
Slēgtā apgādība. Assist. dans des asiles.						
Nespējnieku patversmes: Asiles de retraite p. l. vieillesse:						
a) izdevumi nespējnieku uzturēšanai dépenses d'entretien des retraités	329.306,—	181.317,—	250.042,—	28.905,—	789.570,—	788.874,—
b) nespējnieku namu uzturēšanai entretien des asiles p. l. vieillesse	73.299,—	48.558,—	51.861,—	5.128,—	178.846,—	168.757,—
Bērnu patversmes: Asiles d'enfants:						
bērnu uzturēšanai patversmēs	27.925,—	15.801,—	21.912,—	18.818,—	84.456,—	102.690,—
entretien des enfants dans les asiles						
Kopā Total	430.530,—	245.676,—	323.815,—	52.851,—	1.052.872,—	1.060.321,—
Pavisam Total général	914.757,—	525.268,—	724.442,—	248.016,—	2.412.483,—	2.369.761,—

Pagastu pašvaldību kopizdevumi sociālai apgādībai 1936./37. s. g. bijuši Ls 2.412.483,—, daļot pa apgabaliem uz Vidzemi krīt 37,9% no šiem izdevumiem, Kurzemi 21,8%, Zemgali 30,0% un Latgali 10,3%.

Pagastu pašvaldību izdevumos sociālai apgādībai pirmajā vietā stāv nespējnieku pabalsti, kas 1936./37. s. g. bijuši Ls 1.178.677,— jeb 48,8% no visiem izdevumiem sociālai apgādībai; tālāk seko

nespējnieku un bērnu uzturēšana patversmēs (slēgtā apgādība) — Ls 1.052.872,— jeb 43,7% no kopizdevumiem, bet izdevumi trūcīgo bērnu uzturēšanai ģimenēs bijuši Ls 180.934,— jeb 7,5% no kopizdevumiem.

Pagastu pašvaldību izdevumi sociālai apgādībai pēdējā — 1936./37. s. g. pieauguši par apm. 2%, sakarā ar izdevumu palielināšanos (par 36%) ģimenēs nodoto bērnu uzturēšanai.

VII. Publisko iestāžu darbinieki.

Personnel des institutions publiques.

Publisko iestāžu jēdziens šai apskatā ņemts vārda plašākā nozīmē. Publiskām iestādēm piešķaitītas ne tikai publisko tiesību aizsardzībai un realizēšanai pastāvošās iestādes — resori un pašvaldības, bet arī tādi, uz likuma vai sevišķu no-

teikumu pamata nodibinātie privāttiesiska rakstura institūti, kā kameras, notariāti, slimo kases un apdrošināšanas sabiedrība nelaimes gadījumos, kā arī valsts autonomie uzņēmumi.

1. Valsts darbinieki.

Personnel des départements civils.

Nodaļā „Valsts darbinieki“ apskatīti ierēdņi, kalpotāji un strādnieki valsts civiļiestādēs (ar pamatbudžetu) un valsts uzņēmumos (ar speciālo budžetu), neieskaitot strādājošos valsts autonomos uzņēmumos; pēdējie apskatīti atsevišķā nodaļā.

Ziņas par valsts darbiniekiem valsts statistiskā pārvaldē saņem ikgadus no atsevišķiem resoriem, atskaitot kaļa ministriju un tai pakļautos uzņēmumus.

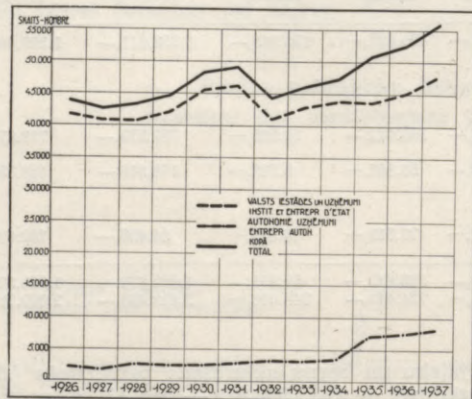
Apskatā minēsim valsts darbinieku skaitu, karjeras kustību un disciplinārsodus, darbinieku ģimenes locekļu skaitu un darbinieku atalgojumu.

Darbinieku skaits valsts iestādēs un uzņēmumos.

Effectif des travailleurs des institutions et des entreprises de l'Etat.

Ierēdņu, kalpotāju un strādnieku skaits, kas strādāja valsts iestādēs un uzņēmumos, saņemot atalgojumu, pēdējos 8 gados bija šāds:

1930. g. 15. IV.	45.484
1931. g. 15. IV.	46.147
1932. g. 15. IV.	41.176
1933. g. 15. IV.	42.939
1934. g. 15. IV.	43.916
1935. g. 1. I.	43.696
1936. g. 1. I.	45.099
1937. g. 1. I.	47.875

Valsts iestāžu un uzņēmumu algoto darbinieku kopskaits 1926.—1937. g.

Total général des travailleurs des institutions et des entreprises de l'Etat de 1926 à 1937.

Ierēdņu, kalpotāju un strādnieku (arī dienas strādnieku) skaits iestādēs un uzņēmumos kopš 1930. gada mazākais bijis 1932. gada 15. IV.; Uz 1937. gadu 1. I. valsts darbinieku skaits bijis 47.875; salīdzinot ar 1936. g. janvāri, darbinieku skaits palielinājies par 2.776. Faktiski, turpretim, valsts iestādēs un uzņēmumos strādājošo darbinieku skaits 1937. g. 1. janvārī bijis mazāks nekā gadu iepriekš, jo darbinieku skaitā uz 1936. g. 1. janvāri (45.099) nav ieskaitīti tie brīva līguma darbinieki un strādnieki, kuŗi strādāja valsts iestādēs un uzņēmumos, bet tika algoti no

bezdarba apkaŗošanas fonda līdzekļiem, šādu, no bezdarba apkaŗošanas fonda algoto, 1936. g. 1. janv. pavisam valsts iestādēs un uzņēmumos bijis 3.534 (brīva līguma darbinieki resoros — 1.997, strādnieki — 1.537). Ņemot vērā arī šos strādājošos, darbinieku skaits 1936. g. 1. janvārī iznāktu 48.633, bet 1937. g. 1. janvārī, kad iestādēs un uzņēmumos nodarbināti bij. t. s. inteligēntie bezdarbinieki un strādnieki, kas senāk algoti no bezdarba apkaŗošanas fonda, ar 1936. g. 1. aprīli ieskaitīti resoru vispārējā darbinieku skaitā, darbinieku kopskaits bijis 47.875, t. i. par 758 jeb 1,6% mazāks nekā 1936. g. 1. janvārī.

Salīdzinot ar 1930. gadu, valsts darbinieku skaits 1937. gadā bijis par 2.391 darbinieku jeb 5,3% lielāks.

Tālāk minēsim valsts darbinieku skaitu atsevišķos resoros, pie kam pēdējā, 1937. g. no darbinieku kopskaita attiecīgā resorā izdalīsim īpaši tos darbiniekus, kuŗus algo pēc speciālā budžeta — darbiniekus uzņēmumos un citos saimnieciska rakstura pasākumos (piem., dzelzceļi, mežu ekspluatācija u. c.).

Ierēdņu, kalpotāju un strādnieku skaits.

Effectif des fonctionnaires, des employés et des ouvriers.

	Kopskaits Nombre total 1936. g. 1. I.	Kopskaits Nombre total 1937. g. 1. I.	Tai skaitā ar speciālu budžetu Donc: avec budget spéc.	% no kopskaita % du total
Valsts prezidenta sekretāriāts Secrétariat d. Président d'Etat	19	18	—	0,0
Valsts kanceleja	129	138	103	0,3
Chancellerie d'Etat Kodifikācijas nodaļa	10	10	—	0,0
Section de Codification Valsts statistiskā pārvalde	317	329	—	0,7
Bureau de Statistique d'Etat Valsts kontrole	229	239	—	0,5
Contrôle d'Etat Ārlietu ministrija	220	231	—	0,5
Ministère d. Affaires Etrangères Iekšlietu ministrija	4.897	5.487	—	11,5
Ministère de l'Intérieur Izglītības ministrija	3.821	3.938	526	8,2
Ministère de l'Instruction Finanču ministrija	3.604	4.022	920	8,4
Min. des Finances Satiksmes ministrija	19.711	21.218	21.218	44,3
Ministère de la Communication Tieslietu ministrija	2.395	2.657	45	5,0
Ministère de la Justice Tautas labkl. ministrija	1.502	1.581	143	3,3
Min. de la Prévoyance soc. Zemkopības ministrija	8.245	8.007	6.163	16,7
Ministère de l'Agriculture				
Kopā Total	45.099	47.875	29.118	100,0

No darbinieku kopskaita 1937. g. 1. janvārī (47.875), iestādēs ar pamatbudžetu bijuši nodarbināti 18.757 darbinieki jeb 39,2%, uzņēmumos un pasākumos ar speciālu budžetu 29.118 darbinieki jeb 60,8%.

Darbinieku iestādēs ar pamatbudžetu visvairāk bijis iekšlietu ministrijā — 5.487 jeb 29,2% no šo darbinieku kopskaita; tālāk nāk izglītības ministrija ar 3.412 darbiniekiem jeb 18,2%, finanču ministrija — 3.102 jeb 16,5%, tieslietu ministrija — 2.612 jeb 13,9%, zemkopības ministrija — 1.844 jeb 9,8%, tautas labklājības ministrija — 1.438 jeb 7,7%, valsts statistiskā pārvalde — 329 jeb 1,8%, valsts kontrole — 239 jeb 1,3%, ārlietu

ministrija — 231 jeb 1,2%, valsts kanceleja — 35 jeb 0,2%, valsts prezidenta sekretāriāts — 18 darbinieki jeb 0,1% un kodifikācijas nodaļa — 10 darbiniekiem jeb 0,1%.

Speciālā budžetā ieskaitīti visi satiksmes ministrijas darbinieki skaitā 21.218, kas sastāda 72,8% no darbinieku kopskaita uzņēmumos ar speciālo budžetu. Zemkopības ministrijā darbinieku, kas algoti pēc speciālā budžeta, bijis pavisam 6.163 (galvenā kārtā meža departamenta darbinieki, darbinieki lauksaimniecības skolu un fermu saimniecībās) jeb 21,2% no šī darbinieku kopskaita; tālāk seko finanču ministrija — 920 darbinieku jeb 3,2%, izglītības ministrija — 526 darbin. jeb 1,8%, tautas labklājības ministrija — 143 darbin. jeb 0,5%, valsts kancelēja — 103 darbin. jeb 0,3% un tieslietu ministrija — 45 darbinieki jeb 0,2%.

Visu darbinieku (kā pēc pamata, tā speciālā budžeta algoto) skaits 1937. g. 1. janvārī vislielākais bijis satiksmes ministrijā, kurā strādājuši 44,3% no visu civilresoru darbinieku kopskaita, (1936. g. 1. janv. 43,7%), tad nāk zemkopības ministrija — 16,7% (18,3%), iekšlietu min. — 11,5% (10,9%), finanču ministrija — 8,4% (8,0%), izglītības ministrija 8,2% (8,5%), tieslietu ministrija — 5,6% (5,3%), tautas labklājības ministrija — 3,3% (3,3%), valsts statistiskā pārvalde — 0,7% (0,7%), valsts kontrole — 0,5% (0,5%), ārlietu ministrija — 0,5% (0,5%), valsts kanceleja — 0,3% (0,3%), bet valsts prezidenta sekretāriātā un kodifikācijas nodaļā darbinieku skaits mazāks par 0,1% no visu civilresoru darbinieku kopskaita.

Darbinieku skaits pārskata periodā pieaudzis: valsts kancelejā par 9 jeb 7%, valsts statistiskā pārvaldē par 12 jeb 3,8%, valsts kontrolē par 10 jeb 4,4%, ārlietu ministrijā par 11 jeb 5,0%, iekšlietu ministrijā par 590 jeb 12,0%, izglītības ministrijā par 117 jeb 3,1%, finanču ministrijā par 418 jeb 11,6%, satiksmes ministrijā par 1.507 jeb 7,6%, tieslietu ministrijā par 262 jeb 10,9%, tautas labklājības ministrijā par 79 jeb 5,3%; darbinieku skaits pārskata gadā samazinājies valsts prezidenta sekretāriātā par 1 jeb 5,3% un zemkopības ministrijā par 238 jeb 2,9%.

Pārmaiņas darbinieku skaitā radušās sakarā ar resoru darbības pārkārtošanu (iestādes vai uzņēmumi pārvērti autonomos uzņēmumos, nodibinātas jaunas iestādes u. c.), darbu paplašināšanos pastāvošās resoru iestādēs, kā arī sakarā ar to darbinieku ieskaitīšanu resoru darbiniekos, kurus iepriekšējā gadā algoja no bezdarba apkaņošanas fonda summām.

Šīs pārmaiņas darbinieku skaita ziņā lielāko resoru atsevišķās iestādēs un reizē arī darbinieku skaits pēc resoru atsevišķām iestādēm (departamentiem, nodaļām u. t. t.) redzamas sekojošā apskatē; skaitļi iekavās — darbinieku skaits 1936. g. 1. janv.

Ārlietu ministrija — 231 (220).

Darbinieki ar pamata budžetu, personāls ārpus nodaļām — 24 (22). Administratīvi-juridiskā departamenta saimniecības un finanču nodaļā — 10 (10), administratīvā un protokolu nodaļā — 11 (11), arhīvu un šifru nodaļā — 6 (7), juridiskā nodaļā — 6 (5), konsulārā nodaļā — 4 (5). Pavisam Administratīvi-juridiskā departamentā — 37 (38).

Politiski-ekonomiskā departamenta austrumu nodaļā — 4 (4), rietumu nodaļā — 6 (7), Balti-

jas valšķu nodaļā — 6 (6), tautsaimniecības nodaļā — 1 (1), preses nodaļā — 6 (6). Pavisam Politiski-ekonomiskā departamentā — 23 (24).

Latvijas pārstāvības ārzemēs: pastāvīgā delegācija pie Tautsavienības — 5(3), sūtniecības — 124 (113), karjēras ģenerālkonsulātos — 3 (8), karjēras konsulātos — 15 (12).

124 (113) sūtniecības darbinieki pēc vietām sadalās šādi: Berlīnē — 15 (16), Briselē — 6 (6), Helsinkos — 6 (6), Kauņā — 9(7), Londonā — 12 (12), Maskavā — 13 (13), Varšavā — 10 (9), Parīzē — 12 (12), Romā — 7(5), Stokholmā — 5 (5), Tallinā — 9 (10), Prāgā — 7 (7), Vašingtonā — 5 (1), Buenos-Airesā — 5 (3), Viļņā — 1 (1), Vīnē — 2 (0).

3 (8) karjēras ģenerālkonsulātu darbinieki pēc vietām sadalās šādi: Klaipēdā — 1 (1), Dancigā — 1 (1), Bernē — 1 (1), Ņujorkā — 0 (5).

15 (12) karjēras konsulātu darbinieki pēc vietām sadalās šādi: Ļeningradā — 5 (5), Hamburgā — 1 (1), Šauļos — 1 (1), Valkā — 1 (1), Karalaučos — 1 (1), Ņujorkā — 3 (0), Vīnē — 0 (1), Breslavā — 1 (0), San-Paulo — 1 (1), Amsterdamā — 1 (1).

Bez atalgojuma ārzemēs goda konsuli — 182 (189) un goda konsulu palīgi — 8(7).

10 (12) goda konsulu algotie sekretāri strādā šādos goda konsulātos: Čikagā — 1 (1), Kopenhāgenā — 1 (1), Viborgā — 1 (1), Drezdenē — 1 (1), Frankfurtē — 1(1), Hanoverā — 1 (1), Ķelnē — 1 (1), Manheimā — 1 (1), Lodzā — 1 (1), Arhuzā — 1 (1), Breslavā — 0 (1), Minchenē — 0 (1).

Iekšlietu ministrija — 5.487 (4.897).

Darbinieki ar pamata budžetu: sekretāriātā un grāmatvedībā — 37 (32), administratīvā departamenta apsardzības nodaļā ar iekšējo un ārējo dienestu — 3.525 (3.310), pasu nodaļā — 32 (19), ārzemnieku nodaļā — 43 (23), emigrācijas un tūrisma nodaļā — 21 (11), preses un biedrību nodaļā — 30 (26), robežsargu brigādes stābā — 19 (17), robežsargu brigādes bataljonos un apgabalos — 1.163 (1.165). Kopā administratīvā departamentā — 4.870 (4.603).

Pašvaldību departamentā lauku un pilsētu nodaļās — 41 (27), apriņķa lauku pašvaldībās — 267 (103), garīgo lietu pārvaldē — 4 (4). Kopā Pašvaldību departamentā — 312 (134).

Būvniecības pārvaldē — 165 (36).

Informācijas un propagandas pārvaldē — 45 (36).

Aizsargu stābos — 95 (88).

Izglītības ministrija — 3.938 (3.821).

Darbinieki ar pamata budžetu:

Izglītības ministrijas vispārīgā daļā — 47 (40).

Skolu departamenta centrālās iestādēs: departamenta vispārīgā daļā — 16 (16), tautskolu direkcijā — 14 (14), arodskolu direkcijā — 8 (8), vidusskolu direkcijā — 10 (10), grāmatvedībā — 12 (12), būvtechniskā birojā — 12 (7), skolu mūzejā — 5(5), kopā — 77 (72); vietējās iestādēs: tautskolu inspekcijā — 21 (21), 47 valsts pamatskolās un patversmēs — 751 (630), 32¹ latviešu zemākās un vidējās arodskolās — 687 (699), 31² latviešu ģimnazijā — 682 (641), 13 rokdarbu darbnīcās — 32 (31), 2 vācu ģimnazijās — 37 (39), 2 žīdu ģimnazijās — 36 (35), 2³ krievu ģimna-

¹ 1936. g. 30 arodskolas.

² 1936. g. 30 latviešu ģimnazijas.

³ 1936. g. 2 krievu ģimnazijas.

zijas — 59 (80), poļu ģimnazijās — 32 (33), 1⁴ valsts Daugavpils jauktu tautību ģimnazijā — 34 (43), kopā — 2.371 (2.252).

Augstākās mācības iestādēs — 814 (835): no tiem Latvijas universitatē — 739 (759), Mākslas akadēmijā — 25 (29), Latvijas konservatorijā — 50 (47).

Pieminekļu pārvaldes valdē — 10 (8), folkloras krātuvē — 10 (10), valsts vēsturiskā muzejā — 14 (13). Pavisam Pieminekļu pārvaldē — 34 (31).

Valsts arhīvā — 21 (19).

Valsts bibliotēkā — 38 (38).

Valsts mākslas muzejā — 5 (5).

Latv. vēsturiskā institūtā — 5(0).

Darbinieki ar speciālo budžetu: Nacionālā operā — 304 (344), mācības līdzekļu nodaļā — 18 (14), kultūras fondā — 16 (16). Kopā centrālās iestādēs — 338 (374); vietējās iestādēs: Latvijas universit. saimniec. uzņēm. — 153 (121) un skolu departamenta mazgadīgo kolonijā — 35 (34), kopā — 188 (155).

Finanču ministrija 4.022 (3.604).

Finanču ministrijā darbinieki ar pamata budžetu ārpus nodaļām 3 (3).

Valsts saimniecības departamentā darbinieki ar pamata budžetu: ārpus nodaļām 2 (2), administratīvā nodaļā 38 (49), juriskonsultācijā 11 (5), notariātā 9 (11), valsts budžetu nodaļā 32 (23), banku nodaļā 17 (16), kredīta nodaļā 18 (17), apdrošināšanas uzraudz. nodaļā 9 (7), kopā 136 (130).

Darbinieki ar speciālo budžetu: apdrošināšanas nodaļā 57 (54), nekustamos īpašumos 22 (0), linu monopola nodaļā 0 (255), mēnešraksta „Ekonomists“ kantorī 0 (4), kopā 79 (313). Pavisam Valsts saimniecības departamentā — 215 (443).

Tirdzniecības un rūpniecības departamentā darbinieki ar pamata budžetu: ārpus nodaļām 3 (3), tirdzniecības nodaļā 35 (20), saimnieciskās politikas un līg. nodaļā 16 (12), ārējās tirdzniecības nodaļā 8 (0), rūpniecības nodaļā 33 (30), patentu valdē 2 (2), proves valdē 7 (7), mēru un svaru valdē 10 (9), elektrības padomē 2 (0), cenu inspekcijā 0 (8), hidroelektriskā būvju komisijā 0 (6), kopā 116 (97).

Darbinieki ar speciālo budžetu: žurnāla „Ekonomists“ kantorī 4 (0), norēķināšanās birojā 11 (11), kopā 15 (11). Pavisam tirdzniecības un rūpniecības departamentā 131 (108).

Nodokļu departamenta darbinieki ar pamata budžetu: ārpus nodaļām 6 (7), administratīvā nodaļā 75 (53), nodevu nodaļā 91 (50), nodokļu nodaļā 49 (28), piedzišanas nodaļā 188 (97), akcīzes nodaļā 76 (90), akcīzes pārķ. nodaļā 28 (0), galvenā lauku nekustamās mantas vērtēšanas komisijā 2 (1), 13 Rīgas nodokļu inspektoru iecirkņos 164 (104), atsevišķā nodokļu inspekcijā 31 (22), 2 Rīgas apriņķu nodokļu inspektoru iecirkņos 35 (25), 29 citu pilsētu un apriņķu nodokļu iecirkņos 357 (271), kopā 1.102 (748).

Darbinieki ar speciālo budžetu: spirta monopola nodaļā 125 (127), valsts spirta un degvīna

⁴ 1936. g. 2 jauktu tautību ģimnazijas.

noliktavā 337 (300), kopā 462 (427). Pavisam nodokļu departamentā 1.564 (1.175).

Muitas departamenta darbinieki ar pamata budžetu: administratīvā, grāmatvedības, tarifu un kontrabandas lietu nodaļās 65 (60), cenu inspekcijā 9 (0), kopā centrālās iestādēs 74 (60), brīv-tirdzniecības uzņēmumos 22 (26), Rīgas muitnīcā 463 (449), Liepājas muitnīcā 133 (131), Ventspils muitnīcā 44 (45), Daugavpils muitnīcā 62 (51), Meitenes muitnīcā 52 (33), Valkas muitnīcā 38 (33), Ainažu muitnīcā 23 (9), Neretas muitnīcā 11 (13), Indras muitnīcā 11 (11), Rītupes muitnīcā 6 (6), Zilupes muitnīcā 8 (8), Reņģes muitnīcā 0 (18), Rūjienas muitnīcā 0 (15), Eglaines muitnīcā 0 (14), Skaistkalnes muitnīcā 0 (10), kopā vietējās iestādēs 873 (872). Pavisam Muitas departamentā 947 (932).

Jūrniecības departamentā darbinieki ar pamata budžetu: personāls ārpus nodaļām, administratīvi-saimnieciskā nodaļā, kuģniecības nodaļā, tehniskā nodaļā un hidrografiskā daļā — kopā centrālās iestādēs 71 (61), uz tvaikoņa „Hidrografs“, noliktavās, bākas, pie celtnēm, iekšējiem ūdens ceļiem 255 (240), Kr. Valdemāra jūrskolā 24 (32), Liepājas jūrskolā 0 (17), Rīgas ostas valdē 137 (145), Ventspils ostas valdē 135 (107), Liepājas ostas valdē 68 (72), kopā vietējās iestādēs 619 (613). Pavisam Jūrniecības departamentā 690 (674).

Valūtas komisijā darbinieki ar pamata budžetu 108 (68)

Linu un kaņepāju monopola uzņēmumā darbinieki ar speciālo budžetu 123 (0).

Valstspapīru spiestuvē darbinieki ar speciālo budžetu 241 (201).

Satiksmes ministrija 21.218 (19.711).

Darbinieki ar speciālo budžetu:

Dzelzceļu virsvaldes galvenās direkcijas administratīvā nodaļā (ieskaitot Satiksmes ministrijas centru) 44 (39), centrālā statistikā 130 (104), ārstniecības un sanitārā nodaļā 221 (207), kopā galvenā direkcijā 395 (350); ekspluatācijas direkcijas centrā 221 (116), uz līnijas 3.589 (3.559), remonta darbnīcās 127 (92), vietējās iestādēs 3.716 (3.651), kopā ekspluatācijas direkcijā 3.937 (3.767); mašīnu un materiālu direkcijas centrā 156 (133), Liepājas galvenās dzelzceļu darbnīcās 813 (768), Daugavpils galvenās dzelzceļu darbnīcās 827 (814), I. mašīnu iecirknī Šķirotavā 725 (695), II. mašīnu iecirknī Daugavpilī 487 (495), III. mašīnu iecirknī Gulbenē 277 (284), IV. mašīnu iecirknī Jelgavā 638 (637), V. mašīnu iecirknī Liepājā 200 (194), VI. mašīnu iecirknī Rīgā 872 (807), galvenā materiālu noliktavā 64 (60), autosatiksmē 95 (72), Rīgas koku zāģētavā 55 (43), Usmas koku zāģētavā 1 (6), vietējās iestādēs 5.054 (4.875), kopā mašīnu un materiālu direkcijā 5.210 (5.008); finanču direkcijas centrā 242 (248), valsts dzelzceļu ceļojuma un transporta birojā 51 (48), tipogrāfijā 140 (152), 9 finanču revīzijas iecirkņos¹ 19 (19), vietējās iestādēs 191 (219), kopā finanču direkcijā 433 (467); tehniskās direkcijas centrā 122 (104), tiltu bazē 64 (53), jaunbūvējamo dzelzceļu būves pārvaldē 0 (2), 1. distancē 0 (20), 2. distancē 0 (8), 3. distancē 17 (14), 4. distancē 0 (7),

¹ Revīzijas iecirkņi likvidēti (finanču direkcijā).

I. ceļu iecirkņi 614 (612), II. ceļu iecirkņi 378 (343), III. ceļu iecirkņi 182 (195), IV. ceļu iecirkņi 337 (324), V. ceļu iecirkņi 367 (269), VI. ceļu iecirkņi 553 (533), VII. ceļu iecirkņi 423 (339), VIII. ceļu iecirkņi 341 (333), IX. ceļu iecirkņi 361 (291), X. ceļu iecirkņi 278 (306), XI. ceļu iecirkņi 217 (218), vietējās iestādēs 4.132 (3.867), kopā tehniskā direkcijā 4.254 (3.971).

Pavisam Dzelzceļu virsvaldē (ieskaitot Satiksmes ministrijas centru) 14.229 (13.563).

No tiem: centrālās iestādēs 1.136 (951) un vietējās 13.093 (12.612).

Pasta un telegrafa departamenta darbinieki ar speciālo budžetu:

Pasta un telegrafa departamentā 20 (18), Eksploatācijas pārvaldē 58 (54), Tehniskā pārvaldē 40 (37), Saimniecības pārvaldē 108 (110), kopā centrālās iestādēs 226 (219); Pasta krājokāses pārvaldē 118 (104), radiofonā 205 (189), vietējos pasta un telegrafa kontorošos 4.042 (3.972), 12 pasta un telegrafa rajonos 675 (298), vietējās iestādēs 5.040 (4.563).

Pavisam Pasta un telegrafa departamentā 5.266 (4.782).

Šosēju un zemes ceļu departamenta darbinieki ar speciālo budžetu:

Šosēju un zemes ceļu departamenta centrā 312 (279); I. rajonā, Rīgā 243 (129), II. rajonā, Jelgavā 108 (94), III. rajonā, Cēsis 69 (58), IV. rajonā, Liepājā 182 (98), V. rajonā, Daugavpilī 156 (115), VI. rajonā, Rēzeknē 94 (86), VII. rajonā, Smiltēnē 90 (102), VIII. rajonā, Ventspilī 101 (84), IX. rajonā, Valmierā 65 (74), X. rajonā, Madonā 53 (51), XI. rajonā, Bauskā 101 (77), XII. rajonā, Kuldīgā 94 (65), XIII. rajonā, Balvos 55 (54), vietējās iestādēs 1.411 (1.087).

Pavisam šosēju un zemes ceļu departamentā 1.723 (1.366).

Tieslietu ministrija 2.657 (2.395).

Tiesu departamenta darbinieki ar pamatbudžetu:

Tiesu departamentā 38 (34), Latvijas senātā 40 (38), Latvijas tiesu palātā 70 (62), Rīgas apgabaltiesā 635 (506), Jelgavas apgabaltiesā 223 (204), Liepājas apgabaltiesā 156 (137), Daugavpils apgabaltiesā 379 (329), kopā centrālās iestādēs 1.541 (1.310).

Cietuma departamenta darbinieki centrālās iestādēs ar p. b. 37, sp. b. 3 (39), vietējās iestādēs (cietumos) ar p. b. 1.034, sp. b. 42 (1.046), kopā Cietuma departamentā 1.116 (1.085).

Tautas labklājības ministrija 1.581 (1.502).

Tautas labklājības ministrijas sekretāriatā darbinieki ar pamata budžetu 31 (16).

Sociālās apgādības departamentā darbinieki ar pamatbudžetu: ārpus nodaļām 1 (1), grāmatveidībā 38 (24), sociālās apgādības nodaļā 36 (15), pensiju nodaļā 21 (17), kopā centrālās iestādēs 96 (57), valsts zīdaiņu namos (Rīgas, Liepājas un Latgales) 208 (203), Majoru bērnu namā 45 (42), neredzīgo institūtā 24 (22), kopā vietējās iestādēs 277 (267).

Ar speciālo budžetu: pensiju kasē 5 (4), neredzīgo institūta darbnīc. 18 (18) (viet. iest.). Pavisam Sociālās apgādības departamentā 396 (346).

Darba aizsardzības departamenta darbinieki ar pamata budžetu: ārpus nodaļām 4 (1), valsts die-

nesta nodaļā 2 (5), slimo kasu nodaļā 12 (9), nelaimes gadījumu apdroš. nodaļā 32 (19), sabiedrisko darbu nodaļā 9 (3), starpt. darba birojā 3 (0), juridiskā birojā 4 (2), kopā centrālās iestādēs 66 (39); darba inspekcijā 43 (23), Rīgas darba apgādē 1 (1), Daugavpils-Grīvas darba apgādē 1 (1), kopā vietējās iestādēs 45 (25).

Ar speciālo budžetu: bezdarba apkaņošanas fondā 21 (38), sabiedrisko darbu nodaļā 8 (0), kopā centrālās iestādēs 29 (38); Rīgas darba apgādē 27 (29), Daugavpils-Grīvas darba apgādē 15 (13), Livānu kūdras fabrikā 0¹ (68), Ploču kūdras fabrikā 0¹ (47), Salaspils kūdras fabrikā 0¹ (10), kopā vietējās iestādēs 42 (167).

Pavisam Darba aizsardzības departamentā 182 (269).

Veselības departamenta darbinieki ar pamata budžetu: ārpus nodaļām 1 (3), administratīvi-tiesmedicīniskā nodaļā 9 (7), epidēmioģiski-sanitārā nodaļā 9 (5), valsts dziedinātavu un kūrortu nodaļā 4 (3), valsts darbinieku ārstniecības nodaļā 29 (11), lauku iedzīvotāju ārstniecības nodaļā 36 (15), kopā centrālās iestādēs 88 (44); aprīņķu ārsti un feldšeri 31 (29), Rīgas pilsētas tiesu ārsti 3 (3), Liepājas pilsētas tiesu ārsti un feldšeri 2 (3), Rīgas ostas ārsts 1 (1), valsts darbinieku centrālā ambulancē 80 (23), Aleksandra augstumu slimnīcā 134 (136), Ģintermuižas psihiatriskā slimnīcā 152 (157), Strenču psihiatriskā slimnīcā 115 (117), Daugavpils psihiatriskā slimnīcā 241 (200), Rīgas leprozoriā 23 (22), Talsu leprozoriā 13 (13), Vaiņodes valsts darbinieku sanātorijā 25 (22), kopā vietējās iestādēs 820 (726).

Ar speciālo budžetu: valsts darbinieku ārstniecības nodaļā — centrālā iestādē 5 (2), Strenču zemes saimniecībā 9 (9), Ģintermuižas zemes saimniecībā 5 (5), Baldones sēravotu iestādē 5 (4), Ķemeņu sēravotu iestādē 0² (44), Vaiņodes zemes saimniecībā 5 (5), kopā vietējās iestādēs 24 (67).

Pavisam Veselības departamentā 937 (839).

Farmācijas pārvaldes darbinieki ar pamata budžetu: Farmācijas pārvaldē — centrālā iestādē 15 (13).

Ar speciālo budžetu: Tautas labklājības ministrijas aptiekā 18 (17), ārstniecības augu uzņēmumā 2 (2), kopā vietējās iestādēs 20 (19).

Pavisam Farmācijas pārvaldē 35 (32).

Zemkopības ministrija — 8.007 (8.245)..

Ministrijas sekretāriatā — 13 (11).

Centrālā zemes ierīcības komitejā — 9 (10).

Zemkopības departamenta darbinieki ar pamata budžetu: administratīvi-saimnieciskā daļā — 106 (77), kalpotāji — 44 (25), būvniecības nodaļā — 67 (49), piensaimniecības ražojumu kontrolē — 27 (25), laboratorijā — 27 (25), kopā centrālās iestādēs — 271 (201). Ar speciālo budžetu algotie darbinieki: dabas katastrofās ciet. palīdz. fondā — 7 (0), labības birojā — 0³ (428) — centrālās iestādēs — 7 (428); valsts saldētavā — 81 (74), šiferu f-kā 0⁴ (38) — vietējās iestādēs — 81 (112), kopā — 88 (540). Pavisam zemkopības departamentā — 359 (741).

Lauksaimniecības pārvaldes darbinieki ar pamata budžetu: zemkopības daļā — 50 (14), lauk-

¹ Kūdras fabrikas autonomizētās.

² Ķemeņu sēravotu iestāde autonomizēta.

³ Labības birojs autonomizēts.

⁴ Šiferu f-ka autonomizēta.

saimniecības darba pētīšanas institūtā — 6 (6), valsts saimniecības daļā — 5 (3), lauksaimniecības skolu nodaļā — 5 (5), lopkopības nodaļā — 17 (18), meteoroloģiskā birojā — 6 (7), zvejniecības un zivkopības nodaļā — 17 (11), dārzkopības nodaļā — 4 (4), valsts sēkļu kontroles stacijā — 19 (22), kopā centrālās iestādēs — 129 (90); Bulduru dārzkopības vidusskolā un dārzkopības skolā — 24 (41), Kazdangas lauksaimn. vidusskolā — 23 (20), Mežotnes lauksaimniecības vidusskolā un cukurbiešu selekcijas stacijā — 24 (35), Malnavas lauksaimn. vidusskolā — 25 (22), Jaungulbenes mājturības vidusskolā un laukkopības izmēģ. stacijā — 22 (21), Barkavas 2-g. lauksaimn. skolā 6 (7), Bebrene 2-g. lauksaimn. skolā — 9 (10), Bērzpils 2-g. lauksaimn. skolā — 8 (8), Dagdas 2 g. lauksaimn. skolā — 10 (8), Dzērbenes 2 g. lauksaimn. skolā — 8 (7), Ilģu 2 g. lauksaimn. skolā — 7 (9), Jaunlatgales 2 g. lauksaimniecības skolā — 9 (7), Leču 2 g. lauks. skolā — 7 (7), Ludzas 2 g. lauks. skolā — 5 (6), Nurmīžu 2 g. lauks. skolā — 10 (11), Padures 2 g. lauks. skolā — 7 (6), Preiļu 2 g. lauks. skolā — 9 (9), Rēzeknes 2 g. lauks. skolā — 10 (0), Skrīveru 2 g. lauks. skolā — 7 (6), Smiltenes lauks. māc. iestādē — 27 (24), Saldus 2 g. lauks. skolā — 11 (9), Vestienas 2 g. lauks. skolā — 8 (8), Vīpīngas 2 g. lauks. skolā — 0 (8), Ziedoņa dārzkopības skolā — 7 (7), Višķu dārzkopības un mājturības skolā — 17 (15), Zaļenieku mājturības skolā — 9 (9), Ramkas mājturības skolā — 7 (9), Talsu mājturības skolā — 6 (5), Jaunpils lopkopības skolā — 5 (6), Ošupes lopkopības skolā un laukkopības izmēģ. stacijā — 21 (16), Tukuma piensaimniecības skolā — 0 (9), Liepājas zvejn. un zivkop. skolā — 3 (0), Līgūtu dārzstrādnieku skolā — 1 (0), Liepupes laukstrādnieku skolā — 4 (0), Lubezeres laukstrādnieku skolā — 5 (0), Pēternieku purvu kultūru izmēģ. stacijā — 8 (9), Stendes selekcijas stac. — 31 (35), Mārcienas linkopības izmēģ. stacijā un līnu apstrādāšanas darbnīcā — 46 (27), Pūres dārzkopības izmēģ. stacijā — 19 (10), zivju audzētavā Tomē — 3 (7), Valmieras lauksaimn. izmēģ. stacijā — 0 (3), kopā vietējās iestādēs — 468 (456).

Darbinieki ar speciālo budžetu: Kazdangas lauksaimn. vidusskolas saimniecībā — 65 (90), Malnavas lauksaimn. vidusskolas saimniecībā — 38 (35), Mežotnes lauksaimn. vidusskolas saimn. — 26 (30), Smiltenes lauksaimn. mācību iestādē — 33 (39), Bebrene 2 g. lauksaimn. skolas saimn. — 6 (5), Bērzpils 2 g. lauks. skolas saimn. — 1 (1), Dagdas 2 g. lauksaimn. skolas saimn. — 3 (4), Dzērbenes 2 g. lauks. skolas saimn. — 5 (4), Ilģu 2 g. lauks. skolas saimn. — 3 (4), Jaunlatgales 2 g. lauksaimn. skolas saimn. — 1 (1), Leču 2 g. lauks. skolas saimn. — 4 (7), Ludzas 2 g. lauks. skolas saimn. — 3 (4), Nurmīžu 2 g. lauks. skolas saimn. — 5 (4), Padures 2 g. lauks. skolas saimn. — 4 (5), Preiļu 2 g. lauksaimn. skolas saimn. — 5 (5), Rēzeknes 2 g. lauksaimn. skolas saimniecībā — 5 (0), Skrīveru 2 g. lauksaimn. skolas saimn. — 1 (1), Saldus 2 g. lauks. skolas saimniec. — 5 (9), Vestienas 2 g. lauksaimn. skolas saimn. — 7 (6), Bulduņu dārzkopības skolas saimn. — 15 (14), Ziedoņa dārzkopības skolas saimniecībā — 6 (6), Višķu dārzkopības un mājturības skolas saimn. — 8 (9), Ramkas mājturības skolas saimn. — 7 (8),

Zaļenieku mājturības skolas saimn. — 8 (6), Liepupes laukstrād. skolas saimn. — 22 (27), Lubezeres laukstrād. skolas saimn. — 43 (26), Līgūtu dārzstrādnieku skolas saimn. — 6 (0), Lielplatoles lauksaimniec. darba pētīšanas institūta saimn. — 13 (0), Jaungulbenes laukkopības izmēģinājumu stacijas saimn. — 23 (29), Ošupes laukkopības izmēģin. stacijas saimn. — 23 (14), Mārcienas linkopības izmēģin. stacijas saimn. — 5 (7), Pēternieku purvu kultūru izmēģ. saimn. — 7 (4), Pūres dārzkopības izmēģin. stacijas saimn. — 27 (25), Stendes selekcijas stacijas saimn. — 56 (55), Valmieras lauksaimn. izmēģin. stac. saimn. — 0 (29), Ezere sēkļu audzētavā — 0 (39), Jaunpils vaislas lopu audzētavā — 89 (93), Oktes zirgu audzētavā — 41 (57), Svētciema zirgu audzētavā — 41 (49), kopā vietējās iestādēs — 660 (751). Pavisam lauksaimniecības pārvaldē — 1.257 (1.297).

Zemes ierīcības departamenta saimniecības daļā ar pamata budžetu — 30, ar speciālo budžetu — 12 (22), kultūrtechniskā daļā ar pam. budž. — 11, spec. budž. — 10 (24), zemes kultivēšanas nodaļā ar pam. budž. — 2, spec. budž. — 2 (4), rakšanas darbu nozarē ar pam. budž. — 2, spec. budž. — 3 (8), bagažu ekspluatācijā ar pam. budž. — 2, spec. budž. — 3 (5), kūdras nodaļā — 0 (8), mērniecības daļā ar pam. budž. — 498 (467), zemes vērtēšanas daļā ar pam. budž. — 152 (153), zemes vērtēšanas virskomisijā ar pam. budž. — 8 (8), notariātā ar pam. budž. — 13 (12), centrālās iestādēs ar pam. budž. — 718, ar spec. budž. — 30, kopā 748 (711).

8 kultūrtechniskos rajonos ar pam. budž. — 25, spec. budž. — 88 (96), Bārtas upes regulēšanas darbos ar p. b. — 1, sp. b. — 21 (16), Dubnas upes regulēšanas darbos ar p. b. — 1, sp. b. — 18 (0), Briedes upes regulēš. darbos ar sp. b. — 10 (21), Durbes upes regulēš. darbos — 0 (9), Iecavas upes regul. darbos ar sp. b. — 8 (12), Dvīetas upes regul. darbos ar sp. b. — 10 (11), Lubānas ezera regul. darbos ar sp. budž. — 148 (158), kūdras fabr. Slokā 0³ (329), saimniecībā „Sala“ ar sp. b. — 11 (11), 13^a valsts zemju inspekcijās ar p. b. — 49 (54), apriņķu valsts mērniecībās ar p. b. — 13 (15), vietējās iestādēs ar pam. budž. — 89, ar spec. budž. — 314, kopā — 403 (732). Pavisam Zemes ierīcības departamentā — 1.151 (1.443).

Mežu departamenta darbinieki ar speciālo budžetu centrā — 357 (271), ārpus centra, mežu materiālu laukumos — 142 (58), koku zāģētavās — 631 (305), 75 virsmežn., Cīravas, Raiskuma un Viļakas mežsaimniecības skolās — 3.935 (3.965), Žiguru-Lauru pieveddzelzceļā — 6 (0), kopā — 4.714 (4.328). Pavisam Mežu departamentā — 5.071 (4.599).

Veterinārās pārvaldes darbinieki ar pamata budžetu centrā 24 (21), Rīgā — 4 (4), citās pilsetās — 65 (65), uz laukiem — 54 (54), kopā vietējās iestādēs — 123 (123). Pavisam Veterinār-pārvaldē — 147 (144).

Darbinieku skaits pēc iestāžu vai uzņēmumu atrašanās vietas sadalās šādi:

³ Kūdras f-ka Slokā autonomizēta.

⁴ 1936. g. bijušas 15 valsts zemju inspekcijas.

Darbinieki pēc dienesta vietām 1937. g. 1. janv.
Personnel par lieux du service — le 1-er janvier 1937.

	Skaitis — Nombre				Kopā Total
	Rīgā Riga	Citās pilsētās Dans les autres villes	Laukos A la campagne	Ārzemēs A l'étranger	
Valsts Prezid. sekretāriāts <i>Secrétariat du Président d'Etat</i>	18	—	—	—	18
Valsts kanceļa <i>Chancellerie d'Etat</i>	138	—	—	—	138
Kodifikācijas nodaļa <i>Section de Codification</i>	10	—	—	—	10
Valsts statistiskā pārvalde <i>Bureau de Statist. de l'Etat</i>	329	—	—	—	329
Valsts kontrole <i>Contrôle d'Etat</i>	239	—	—	—	239
Ārlietu ministrija <i>Min. des Affaires Etrangères</i>	84	—	—	147	231
Iekšlietu ministrija <i>Ministère de l'Intérieur</i>	1.712	1.805	1.970	—	5.487
Izglītības ministrija <i>Min. de l'Instruction publ.</i>	1.773	1.503	662	—	3.938
Finanču ministrija <i>Ministère des Finances</i>	2.802	928	292	—	4.022
Satiksmes ministrija <i>Min. de la Communication</i>	8.047	8.604	4.566	1	21.218
Tieslietu ministrija <i>Ministère de la Justice</i>	1.205	1.410	42	—	2.657
Tautas labklājības min. <i>Min. de la Prévoyance soc.</i>	752	781	48	—	1.581
Zemkopības ministrija <i>Min. de l'Agriculture</i>	1.924	819	5.264	—	8.007
Kopā Total	19.033	15.850	12.844	148	47.875

Rīgā 1937. g. 1. janvārī strādājuši 19.033 darbinieki, jeb 39,8% no darbinieku kopskaita (1936. g. 1. janvārī 17.728 darbinieki jeb 39,3%), provinces pilsētās 15.850 jeb 33,1% (14.267 jeb 31,6%), laukos 12.844 jeb 26,8% (12.966 jeb 28,8%) un ārzemēs 148 jeb 0,3% (138 jeb 0,3%).

Provincē (pilsētās un laukos) visvairāk nodarbināti satiksmes ministrijas darbinieki — 13.170 jeb 62,1% no šī resora darbinieku kopskaita, zemkopības ministrijas — 6.083 darbinieki jeb 76,0%, iekšlietu ministrijas — 3.775 darbinieki jeb 68,8%, izglītības ministrijas — 2.165 darbinieki jeb 55,0%, tieslietu ministrijas — 1.452 jeb 54,6% no resora darbinieku kopskaita.

No resoru darbinieku kopskaita 1937. g. 1. janvārī (47.875) vīriešu bijis 37.676 jeb 78,7%, sievietes 10.199 jeb 21,3%.

Darbinieku vīriešu un sievietes skaits atsevišķos resoros bijis šāds:

Darbinieki pēc dzimuma 1937. g. 1. janvārī.
Personnel d'après le sexe — le 1-er janvier 1937.

	Vīrieši Hommes		Sievietes Femmes	
	Skaitis Nombre	%	Skaitis Nombre	%
Valsts prezidenta sekretāriāts <i>Secrétariat du Président d'Etat</i>	13	0,0	5	0,1
Valsts kanceļa <i>Chancellerie d'Etat</i>	97	0,3	41	0,4

	Vīrieši Hommes		Sievietes Femmes	
	Skaitis Nombre	%	Skaitis Nombre	%
Kodifikācijas nodaļa <i>Section de Codification</i>	8	0,0	2	0,0
Valsts statistiskā pārvalde <i>Bureau de Statist. de l'Etat</i>	107	0,3	222	2,2
Valsts kontrole <i>Contrôle d'Etat</i>	195	0,5	44	0,4
Ārlietu ministrija <i>Min. des Affaires Etrangères</i>	140	0,4	91	0,9
Iekšlietu ministrija <i>Ministère de l'Intérieur</i>	4.813	12,3	674	6,6
Izglītības ministrija <i>Min. de l'Instruction publ.</i>	2.457	6,5	1.481	14,5
Finanču ministrija <i>Ministère des Finances</i>	2.734	7,3	1.288	12,6
Satiksmes ministrija <i>Min. de la Communication</i>	17.906	47,5	3.312	32,5
Tieslietu ministrija <i>Ministère de la Justice</i>	1.923	5,1	734	7,2
Tautas labklājības ministrija <i>Min. de la Prévoyance soc.</i>	632	1,7	949	9,3
Zemkopības ministrija <i>Min. de l'Agriculture</i>	6.651	17,6	1.356	13,3
Kopā Total	37.676	100,0	10.199	100,0

Valsts darbinieču-sieviešu skaits vislielākais bijis satiksmes ministrijā (32,5% no darbinieču-sieviešu kopskaita visos resoros), tad izglītības ministrijā, zemkopības ministrijā un finanču ministrijā.

Darbinieču sievietes skaits valsts iestādēs un uzņēmumos pēdējos gados pieaudzis kā absolūti, tā arī procentuāli no visu valsts darbinieku kopskaita.

Darbinieču-sieviešu skaits bijis:

	Skaitis	% no visiem darbiniekiem.
1930. g. 15. IV.	7.802	17,2
1931. g. 15. IV.	8.149	17,7
1932. g. 15. IV.	7.362	17,0
1933. g. 15. IV.	7.406	17,2
1934. g. 15. IV.	7.979	18,2
1935. g. 1. I.	8.318	19,0
1936. g. 1. I.	8.811	19,5
1937. g. 1. I.	10.199	21,3

Darbinieču-sieviešu skaits laikā no 1930. g. 15. IV. līdz 1937. g. 1. I. pieaudzis no 7.802 uz 10.199, t. i. par 2.397 jeb 30,7%, kamēr darbinieku vīriešu skaits tanī pat laikā periodā palicis gandrīz nemainīgs (1930. g. — 37.682, 1937. g. — 37.676). No katriem 100 valsts darbiniekiem 1930. g. bijušas 17 sievietes, 1937. g. — 21.

Valsts darbinieki pēc atalgojuma veida sadalās trīs lielās daļās: darbinieki ar algu pēc vispārīgām algu kategorijām (katēgoriju darbinieki), darbinieki ar algu pēc speciālām algu kategorijām (speciālo kat. darbinieki) un darbinieki, kurus algo ārpus algu kategorijām (ar mēneša, dienas vai stundas algu).

Darbinieku skaits pēc atalgojuma veida 1937. g. 1. janv.
Personnel d'après le mode de traitement le 1-er janvier 1937.

Ārpus algu kategorijām
*Hors des catégories
 d'appointements*

	Pēc visp. algu kategorijām <i>D'après les catégories générales</i>	Pēc speciālām algu kategorijām <i>D'après des catégories spéciales</i>	Kopskaits <i>Total général</i>	No tiem: ar dienas vai stundas algu <i>Dont: avec appoint. journaliers ou horaires</i>	Kopā <i>Total</i>
Valsts Prezid. sekret. <i>Secrét. du Président d'Etat</i>	16	—	2	—	18
Valsts kanceļa <i>Chancellerie d'Etat</i>	44	13	81	75	138
Kodifikācijas nodaļa <i>Section de Codification</i>	6	—	4	1	10
Valsts stat. pārvalde <i>Bureau de Statist. de l'Etat</i>	90	—	239	—	329
Valsts kontrole <i>Contrôle d'Etat</i>	218	1	20	—	239
Ārlietu ministrija <i>Min. des Affaires Etrangères</i>	146	—	85	—	231
Iekšlietu ministrija <i>Ministère de l'Intérieur</i>	4.855	—	632	115	5.487
Izglītības ministrija <i>Min. de l'Instruction publ.</i>	917	1.888	1.133	97	3.938
Finanču ministrija <i>Ministère des Finances</i>	2.509	14	1.499	359	4.022
Satiksmes ministrija <i>Min. de la Communication</i>	13.659	—	7.559	6.447	21.218
Tieslietu ministrija <i>Ministère de la Justice</i>	2.014	331	312	—	2.657
Tautas labkl. ministrija <i>Min. de la Prévoyance soc.</i>	1.108	—	473	22	1.581
Zemkopības ministrija <i>Min. de l'Agriculture</i>	3.979	97	3.931	1.128	8.007
Kopā <i>Total</i>	29.561	2.344	15.970	8.244	47.875

$\frac{2}{3}$ (66,6%) no visiem darbiniekiem algu saņēmumi pēc algu kategorijām, bet $\frac{1}{3}$ (33,4%) ārpus algu kategorijām.

Valsts darbinieku, kas algu saņēmumi pēc kategorijām, relatīvi visvairāk bijis valsts kontrolē — 91,6% no visiem darbiniekiem šai iestādē; tālāk nāk valsts prezidenta sekretāriats — 88,9%, iekšlietu ministrija — 88,5%, tieslietu ministrija — 88,3%, izglītības ministrija — 71,2%, tautas lab-

klājības ministrija — 70,1%, satiksmes ministrija — 64,4%, ārlietu ministrija — 63,2%, finanču ministrija — 62,7%, kodifikācijas nodaļa — 60,0%, zemkopības ministrija — 50,9%, valsts kanceļa (ieskaitot valsts tipografiju) — 41,3% un vismazākais kategoriju darbinieku skaits — 27,4% no darbinieku kopskaits bijis Valsts statistiskā pārvaldē.

Pēc vispārīgām algu kategorijām algotie darbinieki pa atsevišķiem resoriem sadalās šādā kārtā:

Pēc vispārīgām algu kategorijām algoto darbinieku skaits atsevišķos resoros 1937. g. 1. I
Personnel appointé d'après les catégories générales.

Kategorijas <i>Catégories</i>	Valsts Prezidenta sekretāriats <i>Secrétariat du Président d'Etat</i>	Valsts kanceļa <i>Chancellerie d'Etat</i>	Kodifikācijas nod. <i>Section de Codification</i>	Valsts stat. pārvalde <i>Bureau de Statistique de l'Etat</i>	Valsts kontrole <i>Contrôle d'Etat</i>	Ārlietu ministrija <i>Ministère des Affaires Etrangères</i>	Iekšlietu ministrija <i>Ministère de l'Intérieur</i>	Izglītības ministrija <i>Ministère de l'Instruction publique</i>	Finanču ministrija <i>Ministère des Finances</i>	Satiksmes ministrija <i>Ministère de la Communication</i>	Tieslietu ministrija <i>Ministère de la Justice</i>	Tautas labklājības ministrija <i>Min. de la Prévoyance sociale</i>	Zemkopības ministrija <i>Min. de l'Agriculture</i>	Kopā <i>Total</i>
I.	—	—	—	—	2	15	—	—	—	1	—	—	—	18
II.	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
III.	1	—	—	—	1	4	4	1	6	6	2	3	—	33
IV.	1	2	3	—	12	—	4	3	1	6	1	1	3	35
V.	1	—	—	1	7	1	5	1	11	10	3	—	5	45
VI.	—	3	—	2	—	7	7	66	12	55	1	5	18	176
VII.	2	3	—	4	55	6	69	59	140	132	9	53	149	681
VIII.	1	3	1	3	55	27	83	18	70	150	24	19	159	613
IX.	—	2	—	4	43	12	124	32	142	197	48	15	236	855
X.	—	3	—	—	16	5	46	28	184	407	20	11	106	826
XI.	1	3	—	10	2	34	123	46	307	824	14	37	409	1.810
XII.	—	—	1	2	—	9	213	151	116	1.046	147	22	532	2.239
XIII.	1	2	—	14	1	5	315	141	344	1.348	75	41	188	2.475
XIV.	3	2	—	12	1	3	151	75	59	1.305	51	18	39	1.719
XV.	—	9	—	27	13	6	800	60	400	1.770	473	135	220	3.913
XVI.	—	—	—	—	2	—	1.150	9	16	1.710	534	17	4	3.442
XVII.	—	1	—	3	—	3	1.452	45	307	1.294	426	64	113	3.708
XVIII.	1	2	—	—	—	—	180	38	208	884	1	13	365	1.692
XIX.	3	3	—	—	3	6	5	93	63	1.535	129	101	17	1.958
XX.	1	6	—	7	5	3	124	51	123	979	56	553	1.413	3.321
Kopā: <i>Total:</i>	16	44	6	90	218	146	4.855	917	2.509	13.659	2.014	1.108	3.979	29.561

Ārpus algu kategorijām bijis pavisam 15.970 darbinieku, no tiem 8.244 darbinieki jeb 51,6% bijis strādnieku ar dienas vai stundas algu.

No šiem dienas strādniekiem lielākais vairums krīt uz divi resoriem — satiksmes- un zemkopības ministriju, kas kopā nodarbinājušas 91,9% no visiem dienas strādniekiem.

Nobeidzot apskatu par valsts darbinieku skaitu, vēl piezīmējams, ka darbinieku kopskaitā uz 1937. g. 1. janvāri — 47.875 — neietilpst Tautas labklājības ministrijas valsts darbinieku un lauku iedzīvotāju ārstniecības nodaļas medicīniskais personāls, darbinieki ar reizes atlīdzību un bez atlīdzības strādājošie.

Pieminētās trijās grupās uz 1937. g. 1. janvāri bijis šāds darbinieku skaits:

T. L. M. valsts darbin. un lauku iedzīvotāju ārstnieciskais personāls:

	Darbinieki	
Ārsti: lauku iedzīvotāju raj. ārsti	331	
valsts darbin. ārsti Rīgā	253	
valsts darbin. ārsti provincē	58	642
Zobārsti: valsts darbin. zobārsti Rīgā	20	
valsts darbin. zobārsti prov.	69	89
Vecmātes: lauku iedzīv. raj. vecm.	406	
valsts darbin. vecm. Rīgā	38	
valsts darbin. vecm. prov.	24	468
Feldšepi — lauku iedzīv. ārstn. raj.		31
Nacionālās operas mīmisti ar reizes atl.		77
Darbinieki bez atlīdzības:		
Ārlietu ministrijā	207	
Satiksmes ministrijā	192	
Tieslietu ministrijā	54	
Finanču ministrijā	15	
Kodifikācijas nodaļā	1	469
Kopā		1.776

Darbinieku karjēras kustība, disciplinārsodi.

Mouvement de carrière et punitions disciplinaires.

Algas paaugstinājumu 1936. gadā saņēmuši 2.357 kategoriju darbinieki un 1.160 darbinieki ar mēnešalgu ārpus algu kategorijām, vai kopā 3.517 darbinieki. Algas pārskata gadā pazeminātas 265 kategoriju un 212 ārpus kategoriju darbiniekiem, kopā 477 darbiniekiem.

Pēc algu kategorijām šie darbinieki sadalās sekojošā kārtā (darbinieki tabulā ievietoti tajā kategorijā, kuŗā tie skaitījušies pēc algas paaugstināšanas resp. pazemināšanas).

Darbinieku skaits, kuŗiem paaugstinātas vai pazeminātas algas 1936. g.

Effectif des travailleurs, auxquels on a augmenté ou diminué les appointements en 1936.

Visp. algu katēgor. Catégories générales	Darbin. kopskaits Total des employés	Paaugstinātas algas Appointements augmentés		Pazeminātas algas Appointements diminués	
		Skaitis Nombre	%	Skaitis Nombre	%
Tai skaitā: I. katēg.	18	2	11,1	—	—
Dont: II. „	2	—	—	—	—
III. „	33	1	3,0	—	—

Visp. algu katēgor. Catégories générales	Darbin. kopskaits Total des employés	Paaugstinātas algas Appointements augmentés		Pazeminātas algas Appointements diminués	
		Skaitis Nombre	%	Skaitis Nombre	%
IV. „	35	1	2,9	—	—
V. „	45	7	15,6	—	—
VI. „	176	12	6,8	3	1,7
VII. „	681	59	8,7	1	0,1
VIII. „	613	76	12,4	4	0,7
IX. „	855	74	8,7	7	0,8
X. „	826	112	13,6	4	0,5
XI. „	1.810	219	12,1	10	0,6
XII. „	2.239	231	10,3	10	0,4
XIII. „	2.475	273	11,0	17	0,7
XIV. „	1.719	135	7,9	16	0,9
XV. „	3.913	308	7,9	43	1,1
XVI. „	3.442	196	5,7	18	0,5
XVII. „	3.708	226	6,1	26	0,7
XVIII. „	1.692	116	6,8	21	1,2
XIX. „	1.958	46	2,3	22	1,1
XX. „	3.321	81	2,4	62	1,9
Spec. algu katēg. Catégories spéc.	2.344	82	3,5	1	0,0
Tai skaitā: mācību spēki Dont: personnel enseignant	1.999	75	3,8	1	0,1
tiesneši juges	331	7	2,1	—	—
Ārpus algu katēgor. Hors d. catégor. (dienas strād. neiesk.) (n. comp. journaliers)	7.726	1.160	15,0	212	2,7
Kopā un caurmērā:	39.631	3.517	8,9	477	1,2
<i>En total et en moyenne</i>					

No katriem 100 kategoriju darbiniekiem algas paaugstinājumu 1936. g. saņēmuši 7 darbinieki, no katriem 100 ārpuskategoriju darbiniekiem algas paaugstinātas 15 darbiniekiem, bet caurmērā no katriem 100 kat. un ārpus kategorijām darbiniekiem algas paaugstinātas 9 darbiniekiem.

Pēc atsevišķiem resoriem darbinieki, kas saņēmuši algas paaugstinājumu, sadalās šādi: valsts kancelejā 4 darbin. (uz katriem 100 darbiniekiem 6,3), valsts statistiskā pārvaldē 60 darbin. (18,2), valsts kontrolē 11 darbin. (4,6), Ārlietu ministrijā 82 darbin. (35,5), Iekšlietu ministrijā 277 darbin. (5,2), Izglītības ministrijā 144 darbin. (3,7), Finanču ministrijā 546 darbin. (14,9), Satiksmes ministrijā 1.366 darbin. (9,2), Tieslietu ministrijā 122 darbin. (4,6), Tautas labklājības ministrijā 121 darbin. (7,8) un Zemkopības ministrijā 784 darbin. (11,4).

Darbinieki, kam algas pazeminātas, pēc resoriem sadalās šādi: Valsts statistiskā pārvaldē 1 darbin. (uz katriem 100 darbin. 0,3), Ārlietu ministrijā 9 darbin. (3,9), Iekšlietu ministrijā 42 darbin. (0,8), Izglītības ministrijā 8 darbin. (0,2), Finanču ministrijā 24 darbin. (0,7), Satiksmes ministrijā 228 darbin. (1,5), Tieslietu ministrijā 11 darbin. (0,4), Tautas labklājības ministrijā 16 darbin. (1,0) un Zemkopības ministrijā 138 darbin. (2,0). Visos resoros caurmērā no katriem 100 darbiniekiem, dienas strādniekus neskaitot, algas pazemināti 1,2 darbinieki.

Disciplinārie sodi 1936. g. uzlikti 2.505 valsts darbiniekiem (dienas strādniekus neska-

tot), 1.246 sodišanas gadījumos jeb 49,7% no sodišanas gadījumu kopskaita bijuši naudas sodi, 431 gadījumā (17,2%) rājiens ar atzīmi dienesta gaitas sarakstā, 67 gadījumos (2,7%) pārceļšana uz citu dienesta vietu, 565 gadījumos (22,6%) — arests un 196 gadījumos (7,8%) — atļaišana no amata.

Absolūti visvairāk sodišanas gadījumu bijis satiksmes ministrijā — 1.212 (naudas sods 841 gad., rājiens 238 gad., atļaišana no amata 115 gad., pārceļšana 18 gad.); tad iekšlietu ministr. — 923 (arests 535 gad., naudas sods 192 gad., rājiens 116 gad., atļaišana no amata 47 gad. un pārceļšana 33 gadījumos); tieslietu ministrijā sodišanas gadījumu skaits — 198 (naudas sods 125 gad., rājiens 46 gad., arests 17 gad., atļaišana 10 gad.), zemkopības ministrijā — 111 (naudas sods 73 gad., pārceļšana 13 gad., atļaišana 13 gad., rājiens 12 gad.); finanču ministrijā — 31 (arests 13 gad., rājiens 13 gad., atļaišana 3 gad., naudas sods 2 gad.); tautas labklājības ministrijā — 17 (naudas sods 12 gad., atļaišana 3 gad., rājiens 1 gad., pārceļšana 1 gad.); izglītības ministrijā — 6 (atļaišana 3 gad., pārceļšana 2 gad., rājiens 1 gad.); valsts kontrolē — 5 (rājiens 4 gad., naudas sods 1 gad.); valsts kancelejā — 1 (atļaišana no amata) un ārlietu ministrijā — 1 (arī atļaišana no amata).

2.010 sodišanas gadījumi krīt uz katēgoriju darbiniekiem, bet 495 gadījumi uz darbiniekiem ārpus algu katēgorijām. Disciplināri sodītie darbinieki pēc algu katēgorijām sadalās šādi: V. kat. — 2 (44 sodišanas gad. uz 1.000 šīs kat. darbin.), VI. kat. — 2 (11), VII. kat. — 4 (6), VIII. kat. — 2 (3), IX. kat. — 9 (11), X. kat. — 13 (16), XI. kat. — 58 (32), XII. kat. — 90 (40), XIII. kat. — 169 (68), XIV. kat. — 70 (41), XV. kat. — 212 (54), XVI. kat. — 443 (129), XVII. kat. — 614 (166), XVIII. kat. — 109 (64), XIX. kat. — 95 (49), XX. kat. — 118 (36).

Tā tad kā absolūti, tā relatīvi lielākais disciplināri sodīto skaits bijis starp XVII. un XVI. kat. darbiniekiem. Caurmērā no katriem 1.000 katēgoriju darbiniekiem disciplināri sodīti 68, no katriem ārpuskatēgoriju darbiniekiem 64.

Darbinieku atalgojums.

Traitements.

Valsts darbinieki atalgojuma ziņā sadalāmi: darbiniekos, kas algu saņem pēc valsts darbinieku algu katēgorijām (vispārīgām algu katēgorijām vai speciālām algu katēgorijām) un darbiniekos ārpus algu katēgorijām. Apskatot pirmo darbinieku algas, ņemama vērā šo darbinieku pamatalga, atvilkumi no pamatalgas un ģimenes piemaksas, bet otrās grupas darbiniekiem — pamatalga un atvilkumi no pamatalgas.

Pamatalgas likmes darbiniekiem, kuŗus algo pēc vispārīgām algu katēgorijām, sakārtotas 20 katēgorijās, un katrā katēgorijā ievestas vēl 4—7 izdienas pakāpes. Pamatalgu likmes rāda šāda tabula:

Pamatalgas likmes¹ pēc visp. katēgorijām algotiem darbiniekiem (latos mēnesī).

Appointements fondamentaux (taux) d'après les catégories générales du personnel appointé (en lats par mois).

Katēgorijas Catēgories	Pakāpes Degrés						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
I.	740	814	888	962	—	—	—
II.	666	733	799	866	—	—	—
III.	592	651	710	770	—	—	—
IV.	494	543	596	642	692	—	—
V.	430	472	514	556	596	—	—
VI.	380	417	454	491	528	—	—
VII.	333	365	397	429	461	494	—
VIII.	274	300	326	352	378	404	—
IX.	242	260	278	296	315	333	—
X.	206	221	236	252	267	282	—
XI.	181	194	208	222	234	247	—
XII.	159	171	182	194	205	217	—
XIII.	144	153	162	172	183	190	—
XIV.	131	139	148	156	165	173	—
XV.	121	129	137	144	152	160	—
XVI.	111	118	125	133	140	147	—
XVII.	103	109	114	120	126	132	138
XVIII.	95	100	106	111	117	122	128
XIX.	88	92	96	99	103	106	110
XX.	84	87	90	94	98	101	105

Pamatalgas likmes vispārīgām algu katēgorijām algotiem darbiniekiem stājās spēkā ar 1929. g. 1. jūliju (V. V. 1929. g. 142. nr.). Noteicot likmes, paredzēts, ka darbinieka alga, kamēr viņš paliek tanī pašā katēgorijā, paaugstināma ik pa trim gadiem; ar 1931. g. 1. aprīli (V. V. 1931. g. 83. nr.) izdienas laiks pagarināts uz 4 gadiem un pēc tam ar 1932. g. 1. aprīli uz 5 gadiem (V. V. 1932. g. 71. nr.).

Algas izmaksa par 2 pakāpēm augstāk paredzēta arī darbiniekiem ar pabeigtu augstskolas izglītību, ja tie ir piemēroti ieņemamā dienesta nozarei.

1933. g. izdoti „Noteikumi par algas paaugstinājuma neizmaksu darbiniekiem, kas tiesību uz paaugstinātu algu iegūst uz nokalpoto gadu vai izglītības pamata“ (1933. g. V. V. 23. nr.); pēc šiem noteikumiem un to vēlākiem grozījumiem (1934. g. V. V. 16. nr., 1935. g. V. V. 74. nr., 1936. g. V. V. 74. nr., 1937. g. V. V. 68. nr.), tiem darbiniekiem, kuŗi pēc 1933. g. 31. marta paaugstināmi amatu katēgorijām vai algu grupām noteiktās pakāpes uz nokalpoto gadu, vai izglītības pamata, algas pēc augstākās pakāpes izmaksājamas tikai sākot ar 1938. g. 1. aprīli.

Tā tad, katēgoriju darbiniekiem algas maksā pēc tās pakāpes, kādā viņi bijuši 1933. g. 31. martā.

Atvilkumi no valsts darbinieku algām 1936. g. un 1937. g. 1. pusē bijuši šādi (agrāko gadu atvilkumus skat. „Darba statistika 1935. g.“ 107.—108. lpp.):

- krīzes laika atvilkumi,
- nomaksa bezdarba fondam un
- atvilkumi pensiju fondam.

Krīzes laika atvilkumi ievesti ar 1932. g. 1. janvārī, saskaņā ar „Noteikumiem par krīzes laika atvilkumiem no valsts darbinieku un strādnieku atalgojuma un valsts izmaksājamām pensijām“ (V. V. 1932. g. 1. nr.). Šie noteikumi

¹ No šīm pamatlikmēm atskaita krīzes laika atvilkumus, atvilkumus bezdarba un pensiju fondam.

ar vēlākiem pārgrozījumiem un papildinājumiem (V. V. 1933. g. 21. nr., 95. nr., 120. nr., V. V. 1934. g. 72. nr., 121. nr., V. V. 1935. g. 74. nr., V. V. 1936. g. 74. nr., V. V. 1937. g. 68. nr., 91. nr.) spēkā līdz 1938. g. 31. martam.

Noteikumi paredz, ka no algām, kas pienākas no valsts (arī valsts autonomo uzņēmumu) līdzekļiem algojamiem darbiniekiem un strādniekiem, ja alga pārsniedz noteikto minimumu, jāietur sevišķs krīzes laika atvilkums. Atvilkuma apmērs atkarīgs no algas lieluma un darbinieka ģimenes.

Augstākām algām atvilkuma procents paredzēts lielāks, tāpat tas lielāks darbiniekiem un strādniekiem, kuriem nav apgādājamo ģimenes locekļu.

Par apgādājamiem ģimenes locekļiem noteikumi līdz 1937. g. 31. maijam uzskatīja sievu, ja viņa neieņem atalgojamu vietu valsts (arī valsts autonoma uzņēmumā) vai pašvaldības dienestā un nesņem pensiju no valsts vai pašvaldības, un bērnus līdz pilniem 16 gadiem, bet ja tie apmeklē skolu — līdz 18 gadiem.

Ar 1937. g. grozījumiem (V. V. 1937. g. 91. nr.) apgādājamo ģimenes locekļu jēdziens grozīts, nosakot, ka „ja attiecīgā darbiniekam vai strādniekam nav sievas vai mazgadīgu vai pieaugušu bērnu, kā arī ja sieva ieņem algotu vietu valsts vai pašvaldības dienestā un ģimenē nav bērnu“ — atvilkums pēc paaugstinātās likmes (parastais % +4%). Sakārtojot atvilkuma likmes pēc algas lieluma un bez tam, sadalot tās divās grupās — atvilkumi darbiniekiem ar apgādājamiem ģimenes locekļiem un bez apgādājamiem, dabūjam šādu pārskatu:

Krīzes laika atvilkumi darbiniekiem ar mēnešalgu¹ procentos no pamatalgas.

Déduction proportionnelle des appointements fondamentaux pendant le temps de la crise.

Ja pamatalga mēnesī pārsniedz: Appointements mensuels surpassant:	1934. g. 1. VI. —		1937. g. 31. III. —		No 1937. g. 1. IV.	
	Darbin. bez apgād. ģim. loc. Empl. sans membres d. fam. à pourvoir	Darbin. ar apgād. ģim. loc. Empl. avec m. d. fam. à pourvoir	Darbin. bez apgād. ģim. loc. Empl. sans membres d. fam. à pourvoir	Darbin. ar apgād. ģim. loc. Empl. avec m. d. fam. à pourvoir	Darbin. bez apgād. ģim. loc. Empl. sans membres d. fam. à pourvoir	Darbin. ar apgād. ģim. loc. Empl. avec m. d. fam. à pourvoir
Ls 1.400,—	24	20	14	10		
„ 1.300,—	23	19	14	10		
„ 1.200,—	22	18	13	9		
„ 1.100,—	21	17	13	9		
„ 1.000,—	20	16	12	8		
„ 900,—	19	15	12	8		
„ 800,—	18	14	11	7		
„ 700,—	17	13	11	7		
„ 600,—	16	12	10	6		
„ 500,—	15	11	10	6		
„ 250,—	14	10	9	5		
„ 220,—	13	9	9	5		
„ 200,—	13	9	8	4		
„ 170,—	12	8	8	4		
„ 150,—	11	7	8	4		
„ 140,—	11	7	7	3		
„ 120,—	10	6	7	3		
„ 110,—	9	5	6	2		

¹ Strādniekiem un amatniekiem ar stundas, dienas vai nedēļas algu, kā arī policijas kārtībniekiem, kas padoti prefektūrām, neatkarīgi no apgādājamiem ģimenes locekļiem, atvelk pēc likmes, kā darbiniekiem ar ģimenes locekļiem.

Atvilkumi no valsts darbinieku algām bezdarba apkaļošānai paredzēti 1931. g. 30. decembra likumā par līdzekļu sagādāšanu bezdarba apkaļošānai (V. V. 1931. g. 294. nr.).

Šis likums ar vēlākiem grozījumiem (V. V. 1932. g. 291. nr.) spēkā arī 1937. g. un paredz īpašu atvilkumu arī no valsts darbinieku saņemtajām algām; atvilkuma procents no 1932. g. 1. janvāra līdz 1933. g. 5. janvārim bija paredzēts 1%, pēc tam darbiniekiem, kuru alga pārsniedz Ls 200,— mēnesī — 2%, pārējiem 1%.

Atvilkumus no valsts darbinieku algām par labu pensiju fondam paredz 1931. g. „Likums par pensijām“ (V. V. 1931. g. 167. nr. ar vēlākiem grozījumiem un papildinājumiem). Atvilkumu apmērs likumā bija paredzēts 2—5% no darbinieka algas; saskaņā ar T. l. m., izdoto instrukciju (V. V. 1931. g. 184. nr.) līdz 1933. g. 1. aprīlim atvilka 2%. Ar 1933. g. pieņemtiem grozījumiem (V. V. 1933. g. 95. nr.) atvilkumu procentu nosaka T. l. m., ņemot vērā tekošā budžeta gadā pensiju izmaksām vajadzīgās summas. T. l. m. ar 1933. g. 1. jūniju noteikusi atvilkuma procentu uz 4½% (V. V. 1933. g. 123. nr.), bet ar 1936. g. 1. janvāri uz 6% (V. V. 1935. g. 290. nr.).

Atvilkumi bezdarba apkaļošānai un pensiju fondam pēdējos gados tā tad bijuši šādi:

Atvilkumi bezdarba apkaļošānai un pensiju fondam procentos no pamatalgas.

Déduction proportionnelle des appointements fondamentaux pour la lutte contre le chômage et pour le fonds des retraites.

Bezdarba apkaļošānai:	No 1933. g.
<i>Pour la lutte contre le chômage:</i>	6. I.
ja pamatalga līdz Ls 200,— mēn.	1%
<i>d. appoint. jusqu'à</i>	
ja pamatalga pāri par Ls 200,— mēn.	2%
<i>d. appoint. au-dessus de</i>	
 Pensiju fondam:	No 1936. g.
<i>Pour le fonds des retraites:</i>	1. I.
ierēdņiem un kalpotājiem	6%
<i>d. fonctionnaires et d. employés</i>	
Pastāv. amatniekiem un strādņ.	6½%
<i>d. artisans et ouvriers permanents</i>	

Ņemot vērā atvilkumus (krīzes laika atvilkumus, iemaksas bezdarba apkaļošānai un pensiju fondam), pamatalgu likmes samazinājas. Kādas bijušas šīs reducētās pamatalgu likmes, un cik valsts darbinieku algots pēc attiecīgām katēgorijām un pakāpēm, redzam sekojošā tabulā:

Algu likmes atsevišķās kategorijās un pakāpēs (latos par mēnesi) un pēc visp. algu katēg. algoto darbinieku skaits.

Taux d'appoint. p. diverses catégories et degrés (en Ls par mois) et effectif des travailleurs d'après les catégories générales.

Kategorija un pakāpe Catégorie et degré	Pamatlikme Ls Taux fondamental	Reducētā (netto) likme ¹ Taux réduit net				Darbinieku skaits Effectif des travailleurs	
		No 1936. g. 1. I. — 1937. g. 31. III.		No 1937. g. 1. IV.		I. I.	
		Darbin. bez apgād. ģim. locekļ. Empl. s. m. d. fam. à pourvoir	Darbin. ar apgād. ģim. locekļ. Empl. avec m. d. f. à pourvoir	Darbin. bez apgād. ģim. locekļ. Empl. s. m. d. fam. à pourvoir	Darbin. ar apgād. ģim. locekļ. Empl. avec m. d. f. à pourvoir	1936. g. 1. I.	1937. g. 1. I.
XX., 1.	84,—	78,12		78,12		2.226	2.206
XX., 2.	87,—	80,91		80,91		380	346
XIX., 1.	88,—	81,84		81,84		825	926
XX., 3.	90,—	83,70		83,70		428	394
XIX., 2.	92,—	85,56		85,56		380	346
XX., 4.	94,—	87,42		87,42		375	345
XVIII., 1.	95,—	88,35		88,35		1.083	1.118
XIX., 3.	96,—	89,28		89,28		368	314
XX., 5.	98,—	91,14		91,14		37	22
XIX., 4.	99,—	92,07		92,07		403	355
XVIII., 2.	100,—	93,00		93,00		285	274
XX., 6.	101,—	93,93		93,93		1	2
XIX., 5. } XVII., 1.	103,—	95,79		95,79		2.130	2.332
XX., 7.	105,—	97,65		97,65		7	6
XIX., 6. } XVIII., 3.	106,—	98,58		98,58		256	231
XVII., 2.	109,—	101,37		101,37		650	608
XIX., 7.	110,—	102,30		102,30		4	4
XVIII., 4. } XVI., 1.	111,—	102,23		97,79	102,23	1.633	1.722
XVII., 3.	114,—	102,02		99,18	103,74	614	569
XVIII., 5.	117,—	101,81	102,96	101,79	106,47	6	1
XVI., 2.	118,—	101,74	103,84	102,66	107,38	816	848
XVII., 4.	120,—	101,60	105,60	104,40	109,20	215	198
XV., 1.	121,—	101,53	105,27	104,06	108,90	2.105	2.206
XVIII., 6.	122,—	101,46	106,14	104,92	109,80	1	1
XVI., 3.	125,—	103,75	108,75	107,50	112,50	861	805
XVII., 5.	126,—	104,58	109,62	108,36	113,40	19	9
XVIII., 7.	128,—	106,24	111,36	110,08	115,20	—	—
XV., 2.	129,—	107,07	112,23	110,94	116,10	809	821
XIV., 1.	131,—	108,73	113,97	112,66	117,90	922	908
XVII., 6.	132,—	109,56	114,84	113,52	118,80	2	2
XVI., 4.	133,—	110,39	115,71	114,38	119,70	183	121
XV., 3.	137,—	113,71	119,19	117,82	123,30	617	572
XVII., 7.	138,—	114,54	120,06	118,68	124,20	—	—
XIV., 2.	139,—	115,37	120,93	119,54	125,10	423	492
XVI., 5.	140,—	116,20	121,80	120,40	126,00	22	16
XV., 4. } XIII., 1.	144,—	118,08	123,84	123,84	129,60	1.489	1.582
XVI., 6.	147,—	120,54	126,42	126,42	132,30	—	—
XIV., 3.	148,—	121,36	127,28	127,28	133,20	246	233
XV., 5.	152,—	124,64	130,72	129,20	135,28	32	19
XIII., 2.	153,—	125,46	131,58	130,05	136,17	707	708
XIV., 4.	156,—	127,92	134,16	132,60	138,84	90	79
XII., 1.	159,—	130,38	136,74	135,15	141,51	1.003	1.131
XV., 6.	160,—	131,20	137,60	136,00	142,40	1	2
XIII., 3.	162,—	132,84	139,32	137,70	144,18	384	340
XIV., 5.	165,—	135,30	141,90	140,25	146,85	10	7
XII., 2.	171,—	138,51	145,35	145,35	152,19	691	673
XIII., 4.	172,—	139,32	146,20	146,20	153,08	144	124
XIV., 6.	173,—	140,13	147,05	147,05	153,97	—	—
XI., 1.	181,—	146,61	153,85	153,85	161,09	771	813
XII., 3.	182,—	147,42	154,70	154,70	161,98	365	302

¹ Reducētā likme = pamatlikme minus krīzes laika atvilkumi, atvilkumi bezdarba apkaņošanai un pensiju fondam.

² Taux réduit = taux fond. moins contribution de crise, déduction pour la lutte contre le chômage et pour le fonds des retraites.

Kategorija un pakāpe Catégorie et degré	Pamatlikme Ls Taux fondamental	Reducētā (netto) likme ¹ Taux réduit net				Darbinieku skaits Effectif des travailleurs		
		No 1936. g. 1. I. — 1937. g. 31. III.		No 1937. g. 1. IV.		1936. g.	1937. g.	
		Darbin. bez apgād. ģim. locekļ. Empl. s. m. d. fam. à pourvoir	Darbin. ar apgād. ģim. locekļ. Empl. avec m. d. f. à pourvoir	Darbin. bez apgād. ģim. locekļ. Empl. s. m. d. fam. à pourvoir	Darbin. ar apgād. ģim. locekļ. Empl. avec m. d. f. à pourvoir	1. I.	1. I.	
XIII., 5.	183,—	148,23	155,55	155,55	162,87	17	12	
XIII., 6.	190,—	153,90	161,50	161,50	169,10	4	2	
XII., 4.	}	194,—	157,14	164,90	164,90	172,66	632	657
XI., 2.		194,—	157,14	164,90	164,90	172,66	632	657
XII., 5.	205,—	161,95	170,15	172,20	180,40	23	17	
X., 1.	206,—	162,74	170,98	173,04	181,28	378	407	
XI., 3.	208,—	164,32	172,64	174,72	183,04	305	287	
XII., 6.	217,—	171,43	180,11	182,28	190,96	1	1	
X., 2.	221,—	174,59	183,43	183,43	192,27	195	201	
XI., 4.	222,—	175,38	184,26	184,26	193,14	153	140	
XI., 5.	234,—	184,86	194,22	194,22	203,58	30	26	
X., 3.	236,—	186,44	195,88	195,88	205,32	144	150	
IX., 1.	242,—	191,18	200,86	200,86	210,54	353	378	
XI., 6.	247,—	195,13	205,01	205,01	214,89	3	2	
X., 4.	252,—	196,56	206,64	209,16	219,24	60	52	
IX., 2.	260,—	202,80	213,20	215,80	226,20	166	177	
X., 5.	267,—	208,26	218,94	221,61	232,29	11	13	
VIII., 1.	274,—	213,72	224,68	227,42	238,38	170	222	
IX., 3.	278,—	216,84	227,96	230,74	241,86	229	215	
X., 6.	282,—	219,96	231,24	234,06	245,34	4	3	
IX., 4.	296,—	230,88	242,72	245,68	257,52	85	70	
VIII., 2.	300,—	234,00	246,00	249,00	261,00	121	118	
IX., 5.	315,—	245,70	258,30	261,45	274,05	14	10	
VIII., 3.	326,—	254,28	267,32	270,68	283,62	165	158	
IX., 6.	}	333,—	259,74	273,06	276,39	289,71	171	198
VII., 1.		333,—	259,74	273,06	276,39	289,71	171	198
VIII., 4.	352,—	274,56	288,64	292,16	306,24	81	79	
VII., 2.	365,—	284,70	299,30	302,95	317,55	57	55	
VIII., 5.	378,—	294,84	309,96	313,74	328,86	24	21	
VI., 1.	380,—	296,40	311,60	315,40	330,60	26	29	
VII., 3.	397,—	309,66	325,54	329,51	345,39	206	199	
VIII., 6.	404,—	315,12	331,28	335,32	351,48	20	15	
VI., 2.	417,—	325,26	341,94	346,11	362,79	7	11	
VII., 4.	429,—	334,62	351,78	356,07	373,23	136	131	
V., 1.	430,—	335,40	352,60	356,90	374,10	10	11	
VI., 3.	454,—	354,12	372,28	376,82	394,98	57	67	
VII., 5.	461,—	359,58	378,02	382,63	401,07	75	67	
V., 2.	472,—	368,16	387,04	391,76	410,64	15	19	
VI., 4.	491,—	382,98	402,62	407,53	427,17	43	31	
VII., 6.	}	494,—	385,32	405,08	410,02	429,78	55	53
IV., 1.		494,—	385,32	405,08	410,02	429,78	55	53
V., 3.	514,—	395,78	416,34	421,48	442,04	9	7	
VI., 5.	528,—	406,56	427,68	432,96	454,08	38	38	
IV., 2.	543,—	418,11	439,83	445,26	466,98	8	8	
V., 4.	556,—	428,12	450,36	455,92	478,16	7	5	
III., 1.	592,—	455,84	479,52	485,44	509,12	21	20	
V., 5.	}	596,—	458,92	482,76	488,72	512,56	15	11
IV., 3.		596,—	458,92	482,76	488,72	512,56	15	11
IV., 4.	642,—	487,92	513,60	526,44	552,12	2	2	
III., 2.	651,—	494,76	520,80	533,82	559,86	4	4	
II., 1.	666,—	506,16	532,80	546,12	572,76	2	2	
IV., 5.	692,—	525,92	553,60	567,44	595,12	—	—	
III., 3.	710,—	532,50	560,90	575,10	603,50	5	5	
II., 2.	733,—	549,75	579,07	593,73	623,05	—	—	
I., 1.	740,—	555,00	584,60	599,40	629,00	11	12	
III., 4.	770,—	577,50	608,30	623,70	654,50	5	4	
II., 3.	799,—	599,25	631,21	647,19	679,15	—	—	
I., 2.	814,—	602,36	634,92	659,34	691,90	3	2	
II., 4.	866,—	640,84	675,48	701,46	736,10	—	—	
I., 3.	888,—	657,12	692,64	719,28	754,80	4	4	
I., 4.	962,—	702,26	740,74	779,22	817,70	—	—	

Reducētās likmes pavisam bijušas 197; pēc šīm likmēm algu saņēmuši 29.561 darbinieks (t. i. darbinieki, kušus algo pēc vispārīgām algu kategorijām).

Sagrupējot šos darbiniekus grupās pēc algas lieluma, dabūjam šādu pārskatu:

Kopējs pārskats par darbiniekiem, kas algoti pēc vispārīgām algu kategorijām.

Aperçu général sur le personnel appointé d'après les catégories générales.

Pamatlikmes (latos mēnesī) Taux fondam. (en lats par mois)	Reducētās likmes (latos mēnesī) Taux réduits (en lats par mois)		Darbin. skaits 1937. g. 1. I. Effectif du personnel	%
	1936. g. 1. I — 1937. g. 31. III	no 1937. 1. VI		
84—99	78,12—92,07	78,12—92,07	6.372	21,56
100—118	93,00—103,84	93,00—107,38	6.597	22,32
120—148	101,60—127,28	104,40—133,20	7.966	26,85
152—194	124,64—164,90	129,20—172,66	4.869	16,47
205—247	161,95—205,01	172,20—214,89	1.609	5,44
252—296	196,56—242,72	209,16—257,52	752	2,54
300—333	234,00—273,06	249,00—289,71	484	1,64
352—397	274,56—325,54	292,16—345,39	383	1,29
404—494	315,12—405,08	335,32—429,78	405	1,37
514—596	395,78—482,76	421,48—512,56	89	0,30
642—692	487,92—553,60	526,44—595,12	8	0,03
710—799	532,50—631,21	575,10—679,15	21	0,07
814 u. vairāk	602,36—740,74	659,34—817,70	6	0,02
814 et au-dessus.				
Kopā Total			29.561	100,00

No darbiniekiem, kuši algoti pēc vispārīgām algu kategorijām (29.561), 70,8% bijis darbinieku, kušu pamatalgas likme 1937. g. 1. janvārī nepārsniedza Ls 148,— un reducētās algas likme — Ls 127,28 mēnesī. Tādu darbinieku, kušu pamatalgas likme Ls 152,— līdz Ls 194,— un reducētā likme Ls 124,64 līdz 164,90 — 16,5%, un tikai pārējiem — 12,7% (no darbiniekiem, kas algoti pēc vispārīgām algu kategorijām), pamatalgas likme bijusi augstāka par Ls 194,— un reducētās algas likme pārsniegusi Ls 161,95 mēnesī.

Darbinieki, kuši algoti ārpus algu kategorijām (ar mēneša algu), pēc algas lieluma sadalās šādi:

Darbinieki ar mēnešalgu, kas algoti ārpus algu kategorijām.

Personnel appointé hors des catégories.

Pamatlikmes (latos mēnesī) Taux fondam. (en lats par mois)	Reducētās likmes (latos mēnesī) Taux réduits (en lats par mois)		Darbin. skaits Effectif du personnel	%
	1936. g. 1. I — 1937. g. 31. III	No 1937. g. 1. VI.		
Līdz 50 jusqu'à	Līdz 46,50 jusqu'à	Līdz 46,50 jusqu'à	800	10,4
50—59	46,50—54,87	46,50—54,87	885	11,5
60—69	55,80—64,17	55,80—64,17	1.161	15,0
70—79	65,10—73,47	65,10—73,47	653	8,5
80—89	74,40—82,77	74,40—82,77	1.718	22,2
90—99	83,70—92,07	83,70—92,07	297	3,9
100—119	93,00—104,72	93,00—108,29	766	9,9
120—149	101,60—128,14	104,40—134,10	513	6,6
150—199	123,00—169,15	129,00—177,11	453	5,9
200—249	162,00—206,67	170,00—216,63	209	2,7
250—349	197,50—286,18	207,50—303,63	173	2,2
350—499	273,00—409,18	290,50—434,13	72	0,9
500 un vairāk	390,00—	415,00—	26	0,3
500 et au-dessus.				
Kopā Total			7.726	100,0

Ārpus algu kategorijām ar mēneša algu algoto darbinieku (7.726) starpā tādu darbinieku, kušu pamatalgas likme nepārsniedza Ls 89,— mēnesī vai reducētās algas likme (kas līdzinās šo darbinieku faktiskai mēneša izpeļņai, jo ārpus-kategoriju darbinieki nesaņem ģimenes piemaksas) Ls 82,77 mēnesī, bijis pavisam 5.217 jeb 67,6% no ārpuskategoriju darbinieku (ar mēneša algu) kopskaita.

Darbinieku, kušu pamatalgas likme mēnesī Ls 90,— līdz Ls 149,— un izpeļņa 1937. g. 1. janvārī svārstījies starp Ls 83,70 līdz Ls 128,14, bijis 1.576 jeb 20,4%, bet ar augstākām pamatalgu likmēm nekā Ls 150,— mēnesī bijuši 933 darbinieki jeb 12,0% no kopskaita.

Sagrupējot visus valsts darbiniekus, — kā pēc vispārīgām algu kategorijām, tā speciālām algu kategorijām, un ārpus kategorijām (ar mēneša algu algotos) pēc algu pamatlikmēm, un pēdējām blakus uzrādot reducētās algu likmes, iegūstam šādu pārskatu:

Valsts darbinieki (atskaitot dienas strādniekus) grupējumā pēc algu likmēm.

Personnel des départ. civils (déduction faite des journaliers) groupé d'après les taux d'appointements.

Pamatlikmes (latos mēnesī) Taux fondam. (en lats par mois)	Reducētās likmes (latos mēnesī) Taux réduits (en lats par mois)		Darbin. skaits Effectif du personnel	%
	1936. g. 1. I. 1937. g. 31. III.	1937. g. 1. VI.		
Līdz 84 jusqu'à	Līdz 78,12 Jusqu'à	Līdz 78,12 Jusqu'à	3.499	8,8
84—99	78,12—92,07	78,12—92,07	8.387	21,2
100—119	93,00—104,72	93,00—108,29	7.363	18,6
120—149	101,60—128,14	104,40—134,10	8.807	22,2
150—199	123,00—169,15	129,00—177,11	5.614	14,2
200—249	162,00—206,67	170,00—216,63	2.438	6,2
250—349	197,50—286,18	207,50—303,63	1.993	5,0
350—499	273,00—409,18	290,50—434,13	1.083	2,7
500 un vairāk	390,00—	415,00—	447	1,1
500 et au-dessus.				
Kopā Total			39.631	100,0

Trīs desmitdaļām no visiem valsts darbin. (dienas strādniekus līdz neskaitot) mēneša pamatalgas likme 1937. g. 1. janvārī nepārsniedza Ls 99,— un reducētās algas likme Ls 92,07 mēnesī; apmēram pusei no visiem valsts darbiniekiem pamatalgas likme bijusi Ls 100,— līdz Ls 149,— un reducētās algas likme svārstījies starp Ls 93,— un Ls 128,14 mēnesī; vienai piektdaļai darbinieku algu pamatlikme bijusi starp Ls 150,— līdz Ls 249,— (reducētā likme Ls 123,— līdz Ls 206,67) un pārējiem — apm. vienai desmitai daļai algas pamatlikme Ls 250,— mēnesī un vairāk (reducētās algas likme Ls 197,50 un vairāk).

To dienas strādnieku algas, kas 1937. g. janvārī strādājuši valsts iestādēs un uzņēmumos, bijušas šādas:

Dienas strādnieki grupējumā pēc algu likmēm.
Journaliers groupés par taux de salaire.

Pamatlikmes (sant. stundā) <i>Taux fondam. (cent. p. heure)</i>	Reduc. likmes 1936. g. 1. I. <i>Taux réduits</i>	Darbin. skaitis <i>Effectif des journaliers</i>	%
Zem 30	Zem 28	716	8,7
Au-dessous de	Au-dessous de		
30—39	28—36	2.227	27,0
40—49	37—45	2.325	28,2
50—59	46—52	2.196	26,8
60—69	51—60	335	4,1
70—99	58—84	276	3,3
Ls 1,— un vairāk	81—	169	2,1
Ls 1 et plus	Kopā	Total 8.244	100,0

Ģimenes piemaksas darbiniekiem, algotiem pēc algu kategorijām. Saskaņā ar noteikumiem par valsts darbinieku atalgojumu (V. V. 1929. g. 142. nr.), darbiniekiem, kas saņem algu pēc attiecīgām amatam noteiktās kategorijas, izsniedz ģimenes piemaksu. Ģimenes piemaksu 10% apmērā no attiecīgās kategorijas un pakāpes algas, bet ne mazāk kā 12 latus, un ne vairāk kā 24 latus līdz 1931. g. 31. decembrim izsniedza par sievu (ja tā neienēma atalgojamu vietu valsts, valsts autonomo uzņēmumu vai pašvaldības dienestā) un par katru bērnu (līdz 16 resp. 18 g. vecumam), ja šos ģimenes locekļus darbinieks apgādāja. Ar 1932. g. 1. janvāri, pēc „Noteikumu par krīzes laika atvilkumiem no valsts darbinieku un strādnieku atalgojuma“ pieņemšanas (V. V. 1932. g. 1. nr.), ģimenes piemaksas samazinātas uz 8% no algas, bet ne mazāk par 9 latiem un ne vairāk par 15 latiem par katru apgādājamu bērnu, pie kam ģimenes piemaksas par sievu izsniedz, ja sievai ir bērns, bet ar 1933. g. 31. V. sieva nesaņem piemaksu. Šādos apmēros ģimenes piemaksas (ar dažiem sīkākām grozījumiem) pastāvējušas līdz 1937. gada 31. maijam. Saskaņā ar 24. aprīļa grozījumiem (V. V. 1937. g. 91. nr.) ģimenes piemaksas izsniedz šādos apmēros: ģimenes piemaksa 8% no algas par katru apgādājamo bērnu, bet ne mazāk un ne vairāk par šādām normām mēnesī: ja 1 bērns — Ls 9,— līdz Ls 15,—, ja divi bērni — par pirmo Ls 9,— līdz Ls 15,—, par otro — Ls 12,— līdz Ls 15,—; ja trīs un vairāk bērni — par pirmo un otro kā iepriekš minēts, bet par trešo un turpmākiem — Ls 15,— mēnesī. Ģimenes piemaksu par sievu neizsniedz (izņemot pārstāvību darbiniekus ārzemēs, kas saņem ģimenes piemaksas, par sievu un katru bērnu 5% apmērā no algas, un konjunktūras piemaksas).

No šī apskata redzam, ka ģimenes piemaksas kategoriju darbiniekiem ļoti dažādas, kamdēļ statistiskā apstrādājumā iespējams sniegt tikai dažas vispārējas ziņas par darbiniekiem — ģimenes piemaksu saņēmējiem un viņu ģimenes locekļiem.

Darbinieku (pēc algu katēg. vai grupām algoto) skaits pēc ģimenes stāvokļa 1937. g. 1. janv.

Effectif du personnel (appointé d'après catégories ou groupes) d'après leur état civil — le 1-er janv. 1937.

	Vīrieši <i>Hommes</i>	Sievietes <i>Femmes</i>	Kopā <i>Total</i>
Neprecējušies <i>Non mariés (-ées)</i>	5.111	3.000	8.111
Precējušies <i>Mariés (-ées)</i>	19.953	2.375	22.328
Atraitņi vai šķirti <i>Veufs (-ves) ou divorcés (-ées)</i>	653	813	1.466
Kopā Total	25.717	6.188	31.905

No visiem valsts darbiniekiem-vīriešiem, kas algu saņēmuši pēc kategorijām (resp. grupām), neprecējušies bijuši apmēram 1/5 (19,9%), kamēr pārējās 4/5 precējušies un atraitņi vai šķirti (precējušies 77,6%, atraitņi un šķirti 2,5%). No darbiniecēm-sievietēm, kas algu saņēmušas pēc katēg. (resp. grupām), neprecētas bijušas gandrīz puse (48,5%), bet nedaudz vairāk kā puse (51,5%) bijušas precētas un atraitnes vai šķirtas (precētas 38,4%, atraitnes un šķirtas 13,1%). Caurmērā no visiem 31.905 darbiniekiem, kas algoti pēc kategorijām resp. grupām, un uz kuriem var attiekties noteikumi par ģimenes piemaksām, neprecējušies bijuši 8.111 jeb 25,4%, precējušies 22.328 jeb 70,0% un atraitņi vai šķirti 1.466 jeb 4,6% no darbinieku kopskaita.

To precējušos darbinieku, kā arī atraitņu un šķirto darbinieku, kas saņēmuši ģimenes piemaksas, skaitu redzam nākošā tabulā.

Darbinieki-ģimenes piemaksu saņēmēji 1937. g. 1. janv.

Fonctionnaires et employés — receivers d'allocations familiales — le 1-er janvier 1937.

Ģimenes piem. par bērniem: <i>Allocations familiales pour enfants:</i>	Vīrieši <i>Hommes</i>	Sievietes <i>Femmes</i>	Kopā <i>Total</i>
par 1 bērnu <i>pour 1 enfants</i>	6.290	789	7.079
par 2 bērniem <i>pour 2 enfants</i>	4.674	275	4.949
par 3 bērniem <i>pour 3 enfants</i>	1.681	50	1.731
par 4 un vairāk <i>pour 4 enfants et plus</i>	800	15	815
Ģimenes piem. par sievu <i>Alloc. p. l'épouse</i>	17	—	17
Kopā Total	13.462	1.129	14.591

Ģimenes piemaksas saņēmis pavisam 14.591 darbinieks, kas sastāda 30,5% no visu valsts darbinieku kopskaita (47.875), bet 45,7% no darbinieku skaita, kas algoti pēc vispārīgām vai speciālām algu kategorijām (31.905).

Ģimenes piemaksas saņēmuši 13.462 darbinieki-vīrieši; valsts darbinieku-vīriešu — precējušos, atraitņu vai šķirtu pavisam bijis 20.606 — tā tad piemaksas nesaņem 7.144 precējušies darbinieki-vīrieši jeb 34,7%.

Darbinieces-sievietes ģimenes piemaksas saņēmušas pavisam 1.129; precēto un atraitņu vai šķirto valsts darbinieču, kuŗas algo pēc katēgor., bijis 3.188, tā tad piemaksas nesaņem 2.059 precētās (resp. atraitnes vai šķirtas) darbinieces jeb 64,6%.

Apmēram puse (48,5%) darbinieku — piemaksu saņēmēju šīs piemaksas saņēmuši par vienu bērnu, 33,9% par divi bērniem, 11,9% par trim bērniem, bet 5,6% par 4 un vairāk bērniem; 17 darbiniekiem (pārstāvībās ārzemēs) piemaksas izsniegtas tikai par sievu.

Kā darbinieki — piemaksu saņēmēji sadalījušies pēc algu kategorijām, kā arī kāds ģimenes locekļu skaits attiecas uz atsevišķām algu kategorijām, rāda nākamā tabula:

Ģimenes piemaksas pēc to saņēmēja algu kategorijām 1937. g. 1. janv.

Allocations familiales d'après les catégories d'appointements des receveurs — le 1-er janv. 1937.

	Darbinieki piemaksu saņēmēji Receveurs d'allocations familiales		Ģimenes locekļu skaits Nombre d. membres de famille		Uz 1 piem. saņēmēju Par receveur d'allocation
	Skaits Nombre	% no katēgor. darbin. skaita % du nom. d. empl. de la catég. cor. esp.	Pavisam Total général		
Vispār. algu kat. Catégories générales d'appointements:	13.800	46,7	24.398	1,77	
Tai skaitā. I. kat. cat.	15	83,3	23	1,53	
Dont: II. "	1	50,0	2	2,00	
III. "	22	66,7	44	2,00	
IV. "	18	51,4	28	1,56	
V. "	21	46,7	38	1,81	
VI. "	85	48,3	139	1,64	
VII. "	384	56,4	637	1,66	
VIII. "	311	50,7	496	1,59	
IX. "	425	49,7	714	1,68	
X. "	425	51,5	667	1,57	
XI. "	895	49,4	1.485	1,66	
XII. "	1.044	46,6	1.785	1,71	
XIII. "	1.021	41,3	1.673	1,64	
XIV. "	590	34,3	880	1,49	
XV. "	1.366	34,9	2.221	1,63	
XVI. "	1.915	55,6	3.391	1,77	
XVII. "	1.684	45,4	3.012	1,79	
XVIII. "	955	56,4	1.886	1,97	
XIX. "	1.043	53,3	2.086	2,00	
XX. "	1.580	47,6	3.191	2,02	
Spec. algu katēg.: Cat. spéc. d'appoint.:	791	33,7	1.368	1,73	
Tai skaitā: māc. spēki Dont: personnel enseignant	625	31,3	1.088	1,74	
tiesnieši juges	158	47,7	270	1,71	
Kopā un caurmērā En total et en moyenne	14.591	45,7	25.766	1,77	

Ģimenes piemaksas 14.591 kategoriju (resp. grupu) darbinieks saņēmis pavisam par 25.766 ģimenes locekļiem. Piemaksu saņēmēji un viņu ģimenes locekļi par atsevišķiem resoriem sadalījušies šādi: Valsts prezidenta sekretāriatā — 7 darbinieki — par 10 ģimenes locekļiem (1,43 ģimenes locekļi uz 1 darbinieku — piemaksas saņēmēju), valsts kancleja — 17 darbinieki — par 21 ģimen. locekli (1,24), kodifikācijas nodaļā — 1 darbinieks — par 2 ģim. loc. (2), valsts statistiskā pārvaldē — 23 darbin. — par 36 ģim. loc. (1,57), valsts kontrolē — 90 darbin. — par 138 ģim. loc. (1,53), ārlietu ministrijā — 57 darbin. — par 92 ģim. loc. (1,61), iekšlietu ministrijā — 2.543 darbin. — par 4.459 ģim. loc. (1,75), izglītības ministrijā — 914 darbin. — par 1.576 ģim. loc. (1,72), finanču ministrijā — 1.013 darbin. — par 1.559 ģim. loc. (1,53), satiksmes ministrijā — 6.475 darbin. — par 11.634 ģim. loc. (1,80), tieslietu ministrijā — 1.006 darbin. — par 1.681 ģim. loc. (1,67), tautas labklājības ministrijā 337 darbin. — par 527 ģim. loc. (1,56) un zemkopības ministrijā — 2.108 darbin. — par 4.031 ģim. loc. (1,91).

Nobeidzot pārskatu par valsts darbinieku atalgojumu, apskatīsim arī neto izpelnas dažos raksturīgākos valsts dienesta amatos. Tā kā izpelnas vienā un tanī pašā amata kategorijā un pakāpē var būt dažādas, atkarībā no darbinieka ģimenes stāvokļa un ģimenes lieluma, minēsim šīs izpelnas darbiniekiem bez ģimenes, darbiniekiem ar ģimeni — sievu, darbiniekiem ar ģimeni — sievu un vienu bērnu, divi bērniem un trim bērniem.

Lielākā grupa bijusi darbinieku, kas ģimenes piemaksu nesaņem; šādu darbinieku uz 1937. g. 1. janvāri bijis pavisam 17.314 jeb 54,3% no kategoriju darbinieku kopskaita; darbinieku, kas piemaksu saņēmuši par 1 ģim. locekli, bijis pavisam 7.096 jeb 22,2%; par 2 ģimenes locekļiem — 4.949 jeb 15,5%, bet par trim un vairāk — 2.546 jeb 8,0% no kopskaita (31.905).

Darbinieku neto izpelnas nākamā tabulā aprēķināta, atskaitot no pamatlīkmes atvilkumus un pie-skaitot ģimenes piemaksas darbiniekiem.

Algu raksturošanai atsevišķos gados, ņemtas algas attiecīgā gada jūnijā mēnesī.

Algās (netto) valsts dienesta dažādos amatos 1930. g. — 1937. g. jūnijā (latos).

Appointements (nets) au service d'Etat dans diverses fonctions au juin de 1930 à 1937.

Katēg. un pakāpe Catégorie et degré	a) Darbinieki bez ģimenes. Personnel sans famille.	Mēneša alga absolūtos skaitļos (Ls). Appointements mensuels en nombres absolus.							
		1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	1937.
III., 1.	Departamenta direktors Directeur du département	592,—	592,—	485,44	444,72	464,72	464,72	455,84	485,44
V., 1.	Vicedirektors Vice-directeur	430,—	430,—	356,90	325,18	341,85	341,85	335,40	356,90
VII., 1.	Nodaļas vadītājs Chef de section	333,—	333,—	276,39	251,40	264,73	264,73	259,74	276,39
XI., 1.	I. šķ. darbvedis Secrét. de lière classe	181,—	181,—	153,85	142,65	149,32	149,32	146,61	153,85
XV., 1.	Vec. kancelejas ierēdnis Empl. aîné de chancellerie	121,—	121,—	105,27	98,91	103,34	103,34	101,53	104,06
XVII., 1.	Jaun. kancelejas ierēdnis Empl. cadet d. chancellerie	103,—	103,—	90,64	84,73	97,33	97,33	95,79	95,79
XX., 1.	Kurjērs Courrier	84,—	84,—	77,28	75,18	79,38	79,38	78,12	78,12
	b) Darbinieki ar ģimeni — sievu. Personnel avec famille — épouse.								
III., 1.	Departamenta direktors	616,—	616,—	509,12	465,07	488,40	488,40	479,52	509,12
V., 1.	Vicedirektors	454,—	454,—	374,10	342,38	359,05	359,05	352,60	374,10
VII., 1.	Nodaļas vadītājs	357,—	357,—	289,71	264,72	278,05	278,05	273,06	289,71
XI., 1.	I. šķ. darbvedis	199,10	199,10	161,09	149,89	156,56	156,56	153,85	161,09
XV., 1.	Vec. kancelejas ierēdnis	133,10	133,10	110,11	103,75	107,08	107,08	105,27	108,90
XVII., 1.	Jaun. kancelejas ierēdnis	115,—	115,—	94,76	88,85	97,33	97,33	95,79	95,79
XX., 1.	Kurjērs	96,—	96,—	78,96	76,86	79,38	79,38	78,12	78,12

Katēg. un pakāpe Catégorie et degré	c) Darbin. ar ģimeni — sievu un 1 bērnu. Personnel avec famille — épouse et 1 enfant.	Mēneša alga absolūtos skaitļos (Ls). Appointements mensuels en chiffres absolus (Ls).							
		1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	1937.
		III., 1.	Departamenta direktors	640,—	640,—	539,12	480,07	503,40	503,40
V., 1.	Vicedirektors	478,—	478,—	404,10	357,38	374,05	374,05	367,60	389,10
VII., 1.	Nodaļas vadītājs	381,—	381,—	319,71	279,72	293,05	293,05	288,06	304,71
XI., 1.	I. šķ. darbvedis	217,20	217,20	190,05	164,37	171,04	171,04	168,33	175,57
XV., 1.	Vec. kancelejas ierēdnis	145,20	145,20	129,47	113,43	116,76	116,76	114,95	118,58
XVII., 1.	Jaun. kancelejas ierēdnis	127,—	127,—	112,76	97,85	106,33	106,33	104,79	104,79
XX., 1.	Kurjers	108,—	108,—	96,96	82,53	88,38	88,38	87,12	87,12

Katēg. un pakāpe Catégorie et degré	d) Darbin. ar ģimeni — sievu un 2 bērniem. Personnel avec famille — épouse et 2 enfants.	Mēneša alga absolūtos skaitļos (Ls). Appointements mensuels en chiffres absolus (Ls).							
		1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	1937.
		III., 1.	Departamenta direktors	664,—	664,—	554,12	495,07	518,40	518,40
V., 1.	Vicedirektors	502,—	502,—	419,10	372,38	389,05	389,05	382,60	404,10
VII., 1.	Nodaļas vadītājs	405,—	405,—	334,71	294,72	308,05	308,05	303,06	319,71
XI., 1.	I. šķ. darbvedis	235,30	235,30	204,53	178,85	185,52	185,52	182,81	190,05
XV., 1.	Vec. kancelejas ierēdnis	157,30	157,30	139,15	123,11	126,44	126,44	124,63	130,58
XVII., 1.	Jaun. kancelejas ierēdnis	139,—	139,—	121,76	106,85	115,33	115,33	113,79	116,79
XX., 1.	Kurjers	120,—	120,—	105,96	91,53	97,38	97,38	96,12	99,12

Katēg. un pakāpe Catégorie et degré	e) Darbin. ar ģimeni — sievu un 3 bērniem. Personnel avec famille — épouse et 3 enfants.	Mēneša alga absolūtos skaitļos (Ls). Appointements mensuels en chiffres absolus (Ls).							
		1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	1937.
		III., 1.	Departamenta direktors	688,—	688,—	569,12	510,07	533,40	533,40
V., 1.	Vicedirektors	526,—	526,—	434,10	387,38	404,05	404,05	397,60	419,10
VII., 1.	Nodaļas vadītājs	429,—	429,—	349,71	309,72	323,05	323,05	318,06	334,71
XI., 1.	I. šķ. darbvedis	253,40	253,40	219,01	193,33	200,—	200,—	197,29	205,05
XV., 1.	Vec. kancelejas ierēdnis	169,40	169,40	148,83	132,79	136,12	136,12	134,31	145,58
XVII., 1.	Jaun. kancelejas ierēdnis	151,—	151,—	130,76	115,85	124,33	124,33	122,79	131,79
XX., 1.	Kurjers	132,—	132,—	114,96	100,53	106,38	106,38	105,12	114,12

Katēg. un pakāpe Catégorie et degré	a) Darbinieki bez ģimenes. Personnel sans famille.	Mēneša alga indeksskaitļos. Appointements mensuels en nombres indices.							
		1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	1937.
		III., 1.	Departamenta direktors	100	100	82	75	79	79
V., 1.	Vicedirektors	100	100	83	76	80	80	78	83
VII., 1.	Nodaļas vadītājs	100	100	83	75	79	79	78	83
XI., 1.	I. šķ. darbvedis	100	100	85	79	82	82	81	85
XV., 1.	Vec. kancelejas ierēdnis	100	100	87	82	85	85	84	86
XVII., 1.	Jaun. kancelejas ierēdnis	100	100	88	82	94	94	93	93
XX., 1.	Kurjers	100	100	92	90	95	95	93	93

Katēg. un pakāpe Catégorie et degré	b) Darbinieki ar ģimeni — sievu. Personnel avec famille — épouse.	Mēneša alga indeksskaitļos. Appointements mensuels en nombres indices.							
		1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	1937.
		III., 1.	Departamenta direktors	100	100	83	75	79	79
V., 1.	Vicedirektors	100	100	82	75	79	79	78	82
VII., 1.	Nodaļas vadītājs	100	100	81	74	78	78	76	81
XI., 1.	I. šķ. darbvedis	100	100	81	75	79	79	77	81
XV., 1.	Vec. kancelejas ierēdnis	100	100	83	78	80	80	79	82
XVII., 1.	Jaun. kancelejas ierēdnis	100	100	82	77	85	85	83	83
XX., 1.	Kurjers	100	100	82	80	83	83	81	81

Katēg. un pakāpe Catégorie et degré	c) Darbin. ar ģimeni — sievu un 1 bērnu. Personnel avec famille — épouse et 1 enfant.	Mēneša alga indeksskaitļos. Appointements mensuels en nombres indices.							
		1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	1937.
		III., 1.	Departamenta direktors	100	100	84	75	79	79
V., 1.	Vicedirektors	100	100	85	75	78	78	77	81
VII., 1.	Nodaļas vadītājs	100	100	84	73	77	77	76	80
XI., 1.	I. šķ. darbvedis	100	100	88	76	79	79	78	81
XV., 1.	Vec. kancelejas ierēdnis	100	100	89	78	80	80	79	82
XVII., 1.	Jaun. kancelejas ierēdnis	100	100	89	77	84	84	83	83
XX., 1.	Kurjers	100	100	90	76	82	82	81	81

Katēg. un pakāpe Catégorie et degré	d) Darbin. ar ģimeni — sievu un 2 bērniem. Personnel avec famille — épouse et 2 enfants.	Mēneša alga indeksskaitļos. Appointements mensuels en nombres indices.							
		1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	1937.
		III., 1.	Departamenta direktors	100	100	83	75	78	78
V., 1.	Vicedirektors	100	100	83	74	78	78	76	80
VII., 1.	Nodaļas vadītājs	100	100	83	73	76	76	75	79
XI., 1.	I. šķ. darbvedis	100	100	87	76	79	79	78	81
XV., 1.	Vec. kancelejas ierēdnis	100	100	88	78	80	80	79	83
XVII., 1.	Jaun. kancelejas ierēdnis	100	100	88	77	83	83	82	84
XX., 1.	Kurjers	100	100	88	76	81	81	80	83

Katēg. un pakāpe Catégorie et degré	e) Darbin. ar ģimeni — sievu un 3 bērniem. Personnel avec famille — épouse et 3 enfants.	Mēneša alga indeksskaitļos. Appointements mensuels en nombres indices.							
		1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	1937.
		III., 1.	Departamenta direktors	100	100	83	74	78	78
V., 1.	Vicedirektors	100	100	83	74	77	77	76	80
VII., 1.	Nodaļas vadītājs	100	100	82	72	75	75	74	78
XI., 1.	I. šķ. darbvedis	100	100	86	76	79	79	78	81
XV., 1.	Vec. kancelejas ierēdnis	100	100	88	78	80	80	79	86
XVII., 1.	Jaun. kancelejas ierēdnis	100	100	87	77	82	82	81	87
XX., 1.	Kurjers	100	100	87	76	81	81	80	86

Valsts darbinieku algas, spriežot pēc algām iepriekšējā tabulā, viszemākās bijušas 1933. gadā: šai gadā algas darbiniekiem ar ģimeni bijušas par 22—28%, bet darbiniekiem bez ģimenes par 10% (zemākiem darbiniekiem) līdz 25% (augstākiem darbiniekiem) zemākas nekā 1930. un 1931. gadā.

1934. gadā, atkritot dažiem speciāliem krīzes laika algu samazinājumiem, valsts darbinieku algas nedaudz palielinājās: augstākiem darbiniekiem (departamenta direktoriem, vicedirektoriem un nodaļu vadītājiem) par 3—4 punktiem (1930.=100), vidējiem darbiniekiem (I. šķ. darbvežiem, vec.

kancelejas ierēdņiem) par 2—4 punktiem, zemākiem darbiniekiem (jaunākie kancelejas ierēdņi, kurjēri) par 5—7 punktiem.

1935. gadā algas paliek tādas pat kā gadu iepriekš.

1936. gadā, palielinoties atvilkumiem pensiju fondam, algas samazinājās visos amatos par 1—2 punktiem.

1937. gada jūnijā augstāko darbinieku algas cēlušās par 4—5 punktiem; vidējiem un zemākiem darbiniekiem algas paaugstinājums iznāk dažāds atkarībā no ģimenes lieluma: vidējiem darbiniekiem bez apgādājamiem ģimenes locekļiem algas cēlušās par 2—4 punktiem, darbiniekiem ar ģimeni-sievu, vienu un diviem bērniem par 3—4 punktiem; bet darbiniekiem ar sievu un trīs bērniem par 3—7 punktiem. Zemākiem darbiniekiem bez ģimenes, darbiniekiem ar ģimeni-sievu un vienu bērnu alga 1937. g. jūnijā nav paaugstinājusies, bet darbiniekiem ar 2 bērniem algas paaugstinājums iznāk par 2—3 punktiem, — ar 3 bērniem par 6 punktiem.

2. Autonomo valsts uzņēmumu darbinieki.

Personnel des entreprises autonomes de l'Etat.

Autonomos valsts uzņēmumus, saskaņā ar likumu par šiem uzņēmumiem (likums publ. V. V. 1935. g. 275. nr. un spēkā ar 1935. g. 5. novembri, šis likums atvietoja līdzīga nosaukuma likumu, kas publ. V. V. 1922. g. 11. nr.), nodibina Ministru kabinets kā atsevišķas saimnieciskas vienības, kas darbojas uz komerciāliem principiem. Šiem uzņēmumiem ir juridiskas personas tiesības un to darbību sīkāk nosaka Ministru kabineta apstiprināti statūti. Autonomā uzņēmuma pamata kapitālu dod valsts. Katru atsevišķo autonomo uzņēmumu pārvalda direktors, kas atbildīgs par uzņēmuma mantu un darbību.

Šai apskatā aplūkosim darbinieku skaitu autonomos uzņēmumos un šo darbinieku atalgojumu.

Darbinieku skaits. Autonomo valsts uzņēmumu darbinieku skaitā ietilpst administrācijas un kantoņa darbinieki, tehniskais personāls, kalpotāji un strādnieki (kvalificēti un nekvalificēti). Autonomo uzņēmumu skaitu un tanis nodarbināto personu skaitu sniedz nākošās tabulas skaitļi.

Autonomo uzņēmumu skaits un tanis nodarbinātās personas.

Nombre des entreprises autonomes et personnel y occupé.

	Uzņēmumu skaits <i>Nombre des entreprises</i>	Darbin. skaits <i>Effectif du personnel</i>
1930. g. 15. IV.	8	2.639
1931. g. 15. IV.	8	2.888
1932. g. 15. IV.	9	3.244
1933. g. 15. IV.	9	3.128
1934. g. 15. IV.	9	3.360
1935. g. 1. I.	11	7.127
1936. g. 1. I.	11	7.427
1937. g. 1. I.	16	8.103

1930. gada 15. aprīlī bijuši 8 autonomie valsts uzņēmumi: Latvijas banka, Valsts zemes banka, Latvijas hipotēku banka, Latvijas nacionālais teātris, Latvijas telegrafa aģentūra, Valsts kuģu pārvalde, Juglas elektrības uzņēmums un Liepājas kaļa ostas darbnīcas; šie paši uzņēmumi pastāvējuši arī 1931. gadā un darbinieku skaits tais gada laikā pieaudzis par apm. 9%.

1932. gada sākumā nācis klāt jauns autonomais uzņēmums — Valsts elektrotehniskā fabrika, kurā 1932. g. 15. aprīlī bija 638 darbinieki. 9 autonomie uzņēmumi pastāvējuši arī 1933. g. un 1934. gadā, pie kam darbinieku skaits šais uzņēmumos 1933. gadā, sakarā ar krīzes apstākļiem nedaudz samazinājās.

1935. g. 1. janvārī autonomo uzņēmumu starpā ierindojās Liepājas drāšu fabrika ar 1.246 darbiniekiem un Valsts cukura monopola pārvalde ar 1.424 darbiniekiem. Ar šo divu pasākumu ieskaitīšanu darbinieku skaits autonomos uzņēmumos pieaug par 2.670 personām, bez tam arī agrāk pastāvošos autonomos uzņēmumos darbinieku skaits pieaudzis (par 1.097 darbiniekiem) un viss darbinieku kopskaits autonomos uzņēmumos 1935. g. janvārī bijis 7.127, t. i. vairāk kā divi reizes lielāks nekā 1934. g. 15. aprīlī.

1936. gada 1. janvārī darbojušies visi tie paši uzņēmumi (11), kas gadu iepriekš, bet darbinieku skaits šai laikā autonomos uzņēmumos pieaudzis par 300 personām (no tām Valsts elektrotehniskā fabrikā par 147) jeb 4,2%.

1937. gadā nākuši klāt 5 autonomie valsts uzņēmumi: Liepājas brīvosta, Labības birojs, Ķermeņu sēravotu iestāde, Valsts mākslīgā šifeja fabrika un Valsts kūdras fabriku pārvalde. Šais (5) autonomos uzņēmumos 1937. g. 1. janvārī bijuši kopā 942 darbinieki; turpretim tais autonomos uzņēmumos, kas jau pastāvējuši 1936. g. 1. janvārī, darbinieku skaits kopsummā samazinājies par 266 darbiniekiem, un gala rezultātā darbinieku kopskaits visos (16) autonomos uzņēmumos 1937. g. 1. janvārī bijis tikai par 676 darbiniekiem jeb 9,1% lielāks nekā 1936. gada 1. janvārī 11 uzņēmumos.

Salīdzinājumā ar 1930. gadu autonomos uzņēmumos nodarbināto personu skaits 1937. g. 1. janvārī bijis trīs reizes lielāks.

Darbinieku skaitu atsevišķos uzņēmumos pēdējos divi gados redzam no šādas tabulas:

Darbinieku skaits autonomos uzņēmumos.

Personnel des entreprises autonomes.

	1936. g. 1. I. Skaits	1937. g. 1. I. Skaits
	Nombre %	Nombre %
Latvijas banka	784 10,6	780 9,6
Banque de Lettonie		
Valsts zemes banka	427 5,8	456 5,6
Banque agraire de Lettonie		
Latvijas hipotēku banka	89 1,2	106 1,3
Banque hypoth. de Lettonie		
Latv. nacionālais teātris	105 1,4	99 1,2
Théâtre national de Lettonie		
Latv. telegrafa aģentūra	148 2,0	158 2,0
Ag. télégr. de Lettonie		
Valsts kuģu pārvalde	139 1,9	144 1,8
Admin. des navires d'Etat		
Juglas elektr. uzņēm. pārv.	82 1,1	81 1,0
Entrepr. d'électr. de Jugla		
Liepājas brīvosta	—	4 0,0
Port-franc de Liepāja		

	1936. g. 1. I.		1937. g. 1. I.	
	Skaitis	%	Skaitis	%
	Nombre	%	Nombre	%
Labības birojs	—	—	332	4,1
Bureau des Blés	—	—	36	0,5
Kemeņu sēravotu iestāde	—	—	—	—
Etabliss. des eaux sulfureuses de Kemeņi	2.103	28,3	2.661	32,9
Valsts elektrotechn. fabrika	—	—	66	0,8
Fabr. électro-techn. d'Etat	—	—	—	—
Valsts māksl. šifeņa fabrika	850	11,4	948	11,7
Fabr. d'ardoise art. d'Etat	—	—	—	—
Liepājas kara ostas darbn.	1.250	16,3	1.226	15,1
Atel. du port mil. de Liepāja	—	—	—	—
Liepājas drāšu fabrika	1.450	19,5	502	6,2
Tréfilerie de Liepāja	—	—	504	6,2
Valsts cukura monop. pārv.	—	—	—	—
Adm. du Monop. de sucre	—	—	—	—
Valsts kūdras fabriku pārv.	—	—	—	—
Adm. d'Etat de l'Extract. de Tourbe	—	—	—	—
Kopā Total	7.427	100,0	8.103	100,0

Visvairāk darbinieku 1937. g. 1. janvārī bijis Valsts elektrotehniskā fabrikā — 2.661 darbinieks; pēdējā gadā šai uzņēmumā darbinieku skaits pieaudzis par 558 personām jeb 26,5%.

Nākošais lielākais uzņēmums, pēc darbinieku skaita, bijis Liepājas drāšu fabrika, kurā nodarbinātas 1.226 personas; šis darbinieku skaits apmēram tāds pats kā iepriekšējā gadā. Tālāk seko Liepājas kara ostas darbnīca, kurās 1937. g. 1. janvārī strādājuši 948 darbinieki, t. i. 98 darbinieki jeb par 11,5% vairāk nekā 1936. gada 1. janvārī.

Pārējos autonomos uzņēmumos darbinieku skaits, absolūtos skaitļos ņemot, pēdējā gadā mainījies mazākos apmēros.

Autonomo uzņēmumu darbinieki, pēc dzimuma un pēc algas veida, pēdējā gadā sadalījušies šādā kārtā:

Darbinieku skaits autonomos uzņēmumos pēc algas veida 1937. g. janvārī.

Effectif du personnel des entreprises autonomes d'après le genre du traitement au janvier 1937.

	Ar mēneša algu		Ar stundas algu		Kopā	Total	Tai skaitā sievietes	Dont: femmes
	Ar mēneša algu	Avec appointements mensuels	Ar stundas algu	Avec appointements horaires				
Latvijas banka	780	—	—	—	780	156	—	—
Banque de Lettonie	—	—	—	—	—	—	—	—
Valsts zemes banka	456	—	—	—	456	98	—	—
Banque agricole de Lettonie	—	—	—	—	—	—	—	—
Latvijas hipotēku banka	106	—	—	—	106	33	—	—
Banque hypoth. de Lettonie	—	—	—	—	—	—	—	—
Latv. nacionālais teātris	99	—	—	—	99	37	—	—
Théâtre national de Lettonie	—	—	—	—	—	—	—	—
Latv. telegr. aģentūra	63	95 ¹	—	—	158	106	—	—
Ag. télégr. de Lettonie	—	—	—	—	—	—	—	—
Valsts kuģu pārvalde	144	—	—	—	144	12	—	—
Admin. des navires d'Etat	—	—	—	—	—	—	—	—
Juglas elektr. uzņēm. pārv.	61	20	—	—	81	8	—	—
Entrepr. d'électr. de Jugla	—	—	—	—	—	—	—	—
Liepājas brīvosta	4	—	—	—	4	2	—	—
Port-franc de Liepāja	—	—	—	—	—	—	—	—
Labības birojs	263	69	—	—	332	78	—	—
Bureau des Blés	—	—	—	—	—	—	—	—
Kemeņu sēravotu iestāde	36	—	—	—	36	2	—	—
Etablissement. des eaux sulfureuses de Kemeņi	—	—	—	—	—	—	—	—
Valsts elektr. fabrika	366	2.295	—	—	2.661	798	—	—
Fabr. électro-techn. d'Etat	—	—	—	—	—	—	—	—

¹ Latvijas telegrafa aģentūrā 95 darbinieki ar procentu atlīdzību.

¹ Dans l'agence télégraphique 95 employés avec rétribution en %.

	Ar mēneša algu		Ar stundas algu		Kopā	Total	Tai skaitā sievietes	Dont: femmes
	Ar mēneša algu	Avec appointements mensuels	Ar stundas algu	Avec appointements horaires				
Valsts māksl. šifeņa fabrika	17	—	49	—	66	13	—	—
Fabr. d'ardoise art. d'Etat	—	—	—	—	—	—	—	—
Liepājas kara ostas darbn.	80	—	868	—	948	47	—	—
Atel. du port mil. de Liepāja	—	—	—	—	—	—	—	—
Liepājas drāšu fabrika	81	1.145	—	—	1.226	11	—	—
Tréfilerie de Liepāja	—	—	—	—	—	—	—	—
Valsts cukura monop. pārv.	294	—	208	—	502	61	—	—
Adm. du Monop. de sucre	—	—	—	—	—	—	—	—
Tai skaitā:	—	—	—	—	—	—	—	—
Dont:	—	—	—	—	—	—	—	—
Centrs	39	—	3	—	42	11	—	—
Centre	—	—	—	—	—	—	—	—
Jelgavas cukurfabrika	94	—	77	—	171	12	—	—
Raff. de sucre à Jelgava	—	—	—	—	—	—	—	—
Liepājas cukurfabrika	74	—	73	—	147	19	—	—
Raff. de sucre à Liepāja	—	—	—	—	—	—	—	—
Krustpils cukurfabrika	87	—	55	—	142	19	—	—
Raff. de sucre à Krustpils	—	—	—	—	—	—	—	—
Valsts kūdras fabriku pārv.	60	—	444	—	504	147	—	—
Adm. d'Etat de l'Extract. de Tourbe	—	—	—	—	—	—	—	—
Tai skaitā:	—	—	—	—	—	—	—	—
Dont:	—	—	—	—	—	—	—	—
Centrs	12	—	—	—	12	3	—	—
Centre	—	—	—	—	—	—	—	—
Ploču fabrika	16	—	235	—	251	68	—	—
Tourbière à Ploči	—	—	—	—	—	—	—	—
Līvānu fabrika	10	—	116	—	126	44	—	—
Tourbière à Livāni	—	—	—	—	—	—	—	—
Salaspils fabrika	13	—	66	—	79	30	—	—
Tourbière à Salaspils	—	—	—	—	—	—	—	—
Slokas fabrika	5	—	16	—	21	2	—	—
Tourbière à Sloka	—	—	—	—	—	—	—	—
Aizputes fabrika	3	—	8	—	11	—	—	—
Tourbière à Aizpute	—	—	—	—	—	—	—	—
Kūkas fabrika	1	—	3	—	4	—	—	—
Tourbière à Kūka	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā Total	2.910	—	5.193	—	8.103	1.609	—	—

No visiem autonomo uzņēmumu darbiniekiem (8.103) ar stundas algu vai ar procentu algu bijuši 5.193 darbinieki jeb 64,1% no darbinieku kopskaita, bet ar mēneša algu — 2.910 darbinieki jeb 35,9%.

Strādnieki ar stundas algu bijuši šādos uzņēmumos: Valsts elektrotehniskā fabrikā — 2.295, Liepājas drāšu fabrikā — 1.145, Liepājas kara ostas darbnīcās — 868, kūdras fabrikās — 444, cukura fabrikās (205) un cukura monopola pārvaldē (3) — 208, Labības birojā — 69, Mākslīga šifeņa fabrikā — 49 un Juglas elektrības uzņēmumā — 20.

Darbinieki-vīrieši autonomos uzņēmumos bijuši 6.494 jeb 80,1%, darbinieces-sievietes 1.609 (540 ar mēnešalgu, 992 ar stundas algu un 77 darbinieces ar atlīdzību uz procentiem) jeb 19,9%.

Darbinieku atalgojums. Atalgojumu autonomo uzņēmumu darbinieki saņem uz brīva līguma pamata. Atalgojuma normas apstiprina Ministru kabinets uz resora vadītāja priekšlikuma. Atalgojums autonomo uzņēmumu administrācijas un kantoņa darbiniekiem sastādās no kārtējās mēneša pamatalgas un īpaša atalgojuma — tantjemas no uzņēmuma tirās peļņas (tantjemas saskaņā ar likumu par autonomiem valsts uzņēmumiem nedrīkst gadā pārsniegt divu mēnešu algas apmēru).

Autonomo uzņēmumu tehniskā personāla un strādnieku atalgojums sastādās no kārtējās algas (dienas alga, mēneša alga vai akorda alga) un īpašām prēmijām par darba ražīgumu vai materiālu ekonomiju (tantjemas šiem darbiniekiem neizsniedz).

Atvilkumi no autonomo uzņēmumu darbinieku algām tie paši, kas no valsts darbinieku algām: krīzes laika atvilkumi, pensiju fondam resp. pensiju kasei, bezdarba apkaņošanas fondam; bez tam darbiniekiem, kas apdrošināti slimo kasēs — arī atvilkumi slimo kasei.

Apskatā minēsim autonomo uzņēmumu darbinieku ar mēnešalgu kārtējās algu likmes, bet darbiniekiem ar stundas vai dienas algu — likmes un izpeļņas.

Darbinieki algu apskatā iedalīti šādās grupās: banku darbinieki (Latvijas banka, Valsts zemes banka, Latvijas hipotēku banka), metalrūpniecības uzņēmumu darbinieki (Valsts elektrotehniskā fabrika, Liepājas kaļa ostas darbnīcas, Liepājas drāšu fabrika, Valsts kuģu pārvalde un Juglas elektrības uzņēmums), cukura fabriku darbinieki, kūdras fabriku darbinieki.

Banku — autonomo uzņēmumu darbinieku atalgojums 1937. g. janvārī.

Appointements du personnel des entreprises autonomes de banques au janvier 1937.

Amati Fonctions	Darbinieku skaits Effectif du personnel	Pamatlikmes ¹ mēn. (latos) Taux fondam. mensuels (en Ls)		
		Min.	Maks.	Vidējā Moyens
Virieši: Hommes:				
Direktori (pārvaldn.)	20	493	1.973	908
Directeurs (gérants)				
Valdes locekļi	3	800	800	800
Membres administrat.				
Direkt. (pārvaldn.) br-i	13	370	1.850	683
Directeurs (gérants) — adj.				
Pilnvarotie	67	308	740	499
Mandataires				
Inspektori	2	345	493	419
Inspecteurs				
Nodaļu priekšnieki	16	370	525	418
Chefs de section				
Galvenie grāmatveži	59	240	500	361
Teneurs de livres				
Aģenti	12	345	350	350
Agents				
Taksatori un revidenti	11	260	350	342
Taxateurs et reviseurs				
Statistiki	4	220	401	327
Statisticiens				
Juriskonsulti	10	180	493	320
Juriconsultes				
Kontrolieji	7	247	387	312
Contrôleurs				
Virskasieji	20	280	401	295
Caissiers en chef				
Archivāri	7	220	350	256
Archivistes				

¹ Pamatlikmes mēnesī, neieskaitot īpašas atlīdzības un neatskaitot atvilkumus (krīzes laika, pensiju fondam un bezdarba fondam).

² Taux mensuels non compris: indemnités spéciales et sans déduction de retenu p. l. temps de la crise, p. les fonds de retraite et de chômage).

Amati Fonctions	Darbinieku skaits Effectif du personnel	Pamatlikmes ¹ mēn. (latos) Taux fondam. mensuels (en Ls)		
		Min.	Maks.	Vidējā Moyens
Virieši: Hommes:				
Darbveži	74	190	414	251
Secrétaires				
Grāmatveži	179	170	321	246
Teneurs de livres				
Kasieji	44	197	247	229
Caissiers				
Grāmatvežu palīgi	62	173	222	207
Aides d. teneurs de livres				
Darbvežu palīgi	18	173	228	200
Aides des secrétaires				
Kasieju palīgi	19	173	210	181
Aides du caissier				
Rēķinveži	30	148	222	176
Comptables				
Sofeji	15	150	210	167
Chauffeurs				
Vec. kantoristi	69	148	185	166
Commis aînés de bureau				
Dežūranti	3	123	173	148
Personnes de jour				
Naudas skaitītāji	21	123	148	141
Compteurs d'argent				
Kantoristi	108	110	173	131
Commis de bureau				
Sveicāri	2	111	123	117
Concierges				
Praktikanti	7	100	130	113
Pratiquants				
Zīņeši	29	80	148	101
Courriers				
Sētnieki	12	80	123	101
Valets de cour				
Sargi	10	60	123	93
Gardes				
Pagaidu darbinieki	32	60	100	92
Employés temp.				
Apkalpotāji	42	70	100	89
Domestiques				
Izsūtāmie	10	55	90	73
Garçons de course				

Sievietes: Femmes:

Korespondentes	2	271	296	284
Correspondantes				
Vec. grāmatvedes	26	200	350	232
Teneuses aînées de livres				
Darbvedes	24	173	240	212
Secrétaires-f.				
Jaun. grāmatvedes	37	160	222	200
Teneuses cad. d. livres				
Kasieres	2	173	222	197
Caissières				
Mašīnrakst. korespond.	6	173	185	175
Dactylographes-correspond.				
Vec. kantoristes	30	140	173	164
Commis de bureau, aînées				
Rēķinvedes	9	148	197	153
Comptables-f.				
Mašīnrakstītājas	41	80	170	150
Dactylographes				
Kantoristes	68	110	148	131
Commis de bureau f.				
Praktikantes	5	80	100	96
Pratiquantes				
Pagaidu darbinieces	14	80	100	94
Travailleuses temporaires				
Apkalpotājas	18	35	93	80
Servantes				

Banku darbinieku algu pārskats aptver ziņas par 1.342 darbiniekiem, tai skaitā 1.055 darbinieki-virieši un 287 darbinieces-sievietes. Vidējās mēneša algu likmes darbiniecēm-sievietēm visumā zemākas nekā viriešiem.

Metalapstrādāšanas un elektrības uzņēmumu darbinieku atalgojums 1937. g. janvārī.

Appointements du personnel des entreprises métallurgiques et électriques au mois de janvier 1937.

Amati Fonctions	Darbinieku skaits Effectif du personnel	Pamatlikmes ¹ mēn. (latos)		Vidējā Moyens
		Min. Min.	Maks. Max.	
Virieši: Hommes:				
Direktori	4	600	1.500	938
Directeurs				
Direktoru palīgi	7	600	1.000	714
Aides des directeurs				
Darbnīcu vadītāji	3	480	560	533
Chefs d'atelier				
Nodaļu vadītāji	8	300	500	429
Chefs de section				
Kapteini	7	391	411	400
Capitaines				
Vec. inženieri	13	330	450	360
Ingénieurs aînés				
Virsgramatveži	7	300	460	336
Teneurs de livres en chef				
Biroju vadītāji	9	230	380	295
Chefs de bureau				
Prokūristi	2	280	300	290
Fondés de procuration				
Inženieri	40	200	380	286
Ingénieurs				
Nodaļu vadītāju palīgi	4	200	370	268
Aides des chefs de section				
Mēhāniķi, vec.	11	230	300	259
Mécaniciens aînés				
Kasieri	4	240	275	256
Caissiers				
I. stūrmaņi	7	245	245	245
Premiers pilotes				
Virsmestari	20	200	300	241
Contremaitres en chef				
Mēhāniķi	17	195	275	238
Mécaniciens				
Sekretāri	2	230	240	235
Secrétaires				
Rajonu pārziņi	7	200	250	229
Inspecteurs de rayon				
Darbveži	10	150	360	216
Secrétaires de 2. ordre				
Veikala pārziņi	3	170	260	213
Gérants de magasin				
Grāmatveži	13	170	250	206
Teneurs de livres				
II. stūrmaņi	7	205	205	205
Pilotes en second				
Meistari	20	160	240	201
Contremaitres				
Centrāles vadītāji (elektr. spēka stac.)	3	160	235	187
Chefs du centre (usine électr.)				
Radiotelegrafisti	3	185	185	185
Radiotélégraphistes				
Techniķi	105	110	250	175
Techniciens				
Kontrolieri	3	170	180	173
Contrôleurs				
Ekspeditori	2	160	180	170
Expéditeurs				
Noliktavu pārziņi	12	120	230	166
Inspecteurs d'entrepôt				
Vec. rēķinveži	7	130	250	163
Comptables aînés				
Meistaru palīgi	12	120	180	159
Aides des contremaitres				
Soferi	5	140	170	156
Chauffeurs				
Zimētāji	6	100	190	155
Dessinateurs				

¹ Pamatlikmes mēnesī, neieskaitot īpašas atlīdzības un neatskaitot atvilkumus (krīzes laika, pensiju fondam un bezdarba fondam).

² Taux mensuels non compris: indemnités spéciales et sans déduction de retenue p. l. temps de la crise, p. les fonds de retraite et de chômage).

Amati Fonctions	Darbinieku skaits Effectif du personnel	Pamatlikmes ¹ mēn. (latos)		
		Min.	Maks.	Vidējā Moyens
Virieši: Hommes:				
Ekspeditoru palīgi	3	150	160	153
Aides des expéditeurs				
Dežuranti	3	140	150	147
Personnes de jour				
Inkasenti	2	140	150	145
Encaisseurs				
Laboranti	4	100	160	140
Laborants				
Noliktavu pārz. palīgi	3	110	160	140
Aides des inspect. d'entrepôt				
Bocmaņi	7	135	135	135
Bossemen				
Montieri	20	90	170	131
Ajusteurs				
Koku šķirotāji	2	120	140	130
Trieurs de bois				
Rēķinveži	3	120	130	127
Comptables				
Mašīnisti	10	80	150	126
Machinistes				
Kurinātāji	25	75	128	124
Chauffeurs de poêles				
Kantoristi	50	80	160	123
Commis de bureau				
Matroži, vecākie	8	120	120	120
Matelots aînés				
Sveicāri	2	110	120	115
Concierges				
Materiālu izdevēji	4	100	130	110
Délivreurs de matériaux				
Ogļu padevēji	10	108	108	108
Charbonniers				
Pārdevēji	9	60	140	94
Commis-vendeurs				
Matroži, jaunākie	14	90	90	90
Matelots, cadets				
Nekvalif. strādnieki	3	80	100	90
Ouvriers, non qual.				
Apkalpotāji	6	60	90	80
Serviteurs				
Klāja zēni	10	80	80	80
Mousses				
Sargi	8	50	100	76
Gardes				
Mācekļi	2	60	75	68
Apprentis				
Sētnieki	3	25	90	62
Valets de cour				
Sievietes: Femmes:				
Darbvedes	12	130	170	147
Secrétaires				
Pavāres	5	145	145	145
Cuisinières				
Grāmatvežu palīdzes	3	130	160	143
Aides des ten. d. livres				
Mašīnrakstītājas	7	90	160	133
Dactylographes				
Stuartes	6	130	130	130
Sommelières				
Kasieres	4	110	130	118
Caissières				
Kantoristes	35	75	160	109
Commis de bureau (f.)				
Apkopējas	6	45	80	74
Femmes de ménage				

Šīs grupas autonomos uzņēmumos strādājuši pavisam 732 darbinieki ar mēneša algu, pie kam daļa darbinieku strādājuši nepilnu darba laiku. Iepriekšējā tabulā apskatītas to darbinieku algas, kas strādājuši pilnu darba laiku.

Algas tabulā sakārtotas pēc vidējās algu likmes augstuma.

Cukur rūpniecības pārvaldē un trīs cukurfabrikās 1937. g. janvārī bijuši nodarbināti 294 darbinieki ar mēnešalgu, to darbinieku algu likmes, kas strādājuši pilnu darba laiku, bijušas šādas:

Cukurrūpniecības pārvaldes un cukura fabriku darbinieku atalgojums 1937. g. janvārī.

Appointements du personnel de l'Administration de l'Industrie sucrière et des raffineries au janv. 1937.

Amati Fonctions	Darbinieku skaits Effectif du personnel	Pamatlikmes ¹ mēn. (latos) Taux fondam. mensuels (en Ls)		Vidējā Moyens
		Min. Min.	Maks. Max.	
Vīrieši: Hommes:				
Direktori (pārvaldn.)	5	600	800	670
Directeurs (gérants)				
Technisko darbu vadīt.	3	500	500	500
Chefs d. trav. techniques				
Nodaļu vadītāji	3	400	400	400
Chefs de section				
Mēhaniķi, vecākie	3	325	375	358
Mécaniciens aînés				
Kīmiķi, vecākie	2	300	350	325
Chimistes aînés				
Maiņu vadītāji	9	280	330	304
Chefs de pose				
Revidenti	3	300	300	300
Réviseurs				
Vec. grāmatveži	11	250	380	295
Teneurs de livres aînés				
Cukurb. audz. vadītāji	3	280	320	293
Cultivateurs de betteraves				
Elektrotehniķi	3	250	300	277
Electro-techniciens				
Mēhaniķu palīgi	6	250	260	252
Aides-mécaniciens				
Techniķi	2	210	250	230
Techniciens				
Cukura vāritāji	8	220	220	220
Raffineurs de sucre				
Noliktavu pārziņi	4	190	240	208
Inspecteurs d'entrepôts				
Kīmiķu palīgi	5	180	220	200
Aides-chimistes				
Asistenti	7	200	200	200
Assistants				
Grāmatveži	11	160	210	184
Teneurs d. livres				
Darbveži	13	160	210	178
Gérants				
Instruktori	36	150	220	177
Instructeurs				
Fitopatologi	4	150	220	175
Phytopatologues				
Noliktavu pārz. palīgi	4	170	175	173
Aides des inspect. d'entrepôts				
Praktikanti	2	160	165	163
Pratiquants				
Kasieři	7	120	190	153
Caissiers				
Sētas pārziņi	3	110	200	157
Surveillants de cour				
Kvalif. strādnieki	18	120	180	152
Ouvriers qualif.				
Kantoristi	30	100	150	125
Commis de bureau				
Svērēji	6	100	130	115
Peseurs				
Nekvalific. strādnieki	10	80	130	101
Ouvriers non qualif.				
Sargi	13	80	85	83
Gardes				
Laukstrādnieki	7	60	90	74
Ouvriers agricoles				
Sievietes: Femmes:				
Mašīnrakstītājas	10	100	140	123
Dactylographes				
Kantoristes	23	60	140	100
Commis d. bureau (f.)				
Apkalpotājas	3	53	70	61
Femmes de ménage				

Autonomo uzņēmumu darbinieku-mēnešnieku algas kūdras fabrikās. Šādu darbinieku pavisam bijis 60, un to vidējās algas atsevišķos amatos

¹ Pamatlikmes mēnesī, neieskaitot īpašas atlīdzības un neatskaitot atvilkumus (krīzes laika, pensiju fondam un bezdarba fondam).

² Taux mensuels non compris: indemnités spéciales et sans déduction de retenue (p. l. temps de la crise, p. les fonds de retraite et de chômage).

šādas: pārvaldnieki — Ls 250,—, grāmatveži — Ls 170,—, darbveži — Ls 145,—, kantoristi — Ls 124,—, rēķinveži — Ls 118,—, kantoristes — Ls 115,—, kancelejas darbinieki — Ls 73,—, kancelejas darbinieces — 57,—, mašīnisti — Ls 145,—, tehniķi — Ls 140, sargi — Ls 60,— mēnesī.

Beidzot minēsim vidējās algu likmes un vidējās izpeļņas strādniekiem ar dienas vai stundas algu autonomos valsts uzņēmumos.

Strādnieku algu likmes aprēķinātas par 8 darba stundām. Vidējās izpeļņas uzrādītas par 8 darba stundām; tās aprēķinātas līdzīgi kā vidējās izpeļņas privātos rūpniecības uzņēmumos, t. i. strādnieka mēnesī faktiski saņemtā summa (pamatāla un piemaksas minus atvilkumi) dalīta ar faktiski nostrādāto stundu skaitu un šādā veidā dabūta stundas netto izpeļņa reizināta ar 8.

Strādnieku-dieninieku vidējās algas autonomos uzņēmumos 1937. g. janvārī.

Salaires moyens des journaliers dans les entreprises autonomes au janvier 1937.

Arodi Professions	Darbin. skaits Nombre des ouvriers	Alga 8 darba st. Salaire p. 8 heures	
		Likme Taux	Izpeļņa Gains
Metālapstr. un elektr.: <i>Métallurgie et électricité:</i>			
Vīrieši: Hommes:		Ls	Ls
Atslēdznieki	360	4,50	5,30
Serruriers			
Drāšu vilcēji	50	3,85	5,50
Tréfileurs			
Elektromontieři	38	3,75	4,55
Electromonteurs			
Frēzētāji	18	5,10	5,50
Fraiseurs			
Galdnieki	132	4,30	4,90
Ménisiers			
Kalēji	31	3,75	5,75
Forgérons			
Katlu kalēji	149	3,05	6,10
Chaudronniers			
Krāsotāji	25	3,50	4,50
Peintureurs			
Mašīnisti	64	2,80	4,65
Machinistes			
Mēhaniķi	52	5,30	5,45
Mécaniciens			
Metālēvēlētāji	13		5,45
Raboteurs en fer			
Modelgaldnieki	5	3,20	4,80
Ménisiers en fer			
Montieři	21	4,30	4,80
Ajusteurs			
Naglu cirtēji	9		4,00
Cloutiers			
Namdarī	47	3,70	4,00
Charpentiers			
Skārdnieki	12	3,70	4,65
Ferblantiers			
Slipētāji un pulētāji	36	3,60	4,80
Polisseurs			
Veidotāji-lējēji	16		5,20
Mouleurs et fondeurs			
Virpotāji	112	4,95	6,55
Tourneurs			
Pārējie amatnieki	213	4,65	5,35
Autres artisans			
Nekvalif. strādnieki	1.772	3,10	4,00
Ouvriers non qual.			
Pusaudži	126	1,45	1,60
Mineurs			
Mācekļi	147	2,00	3,20
Apprentis			
Pārējie	97	4,75	
Autres			

Arodi Professions	Darbin. skaits Nombre des ouvriers	Alga 8 darba st. Salaire p. 8 heures	
		Likme Taux	Izpeļņa Gain
		Ls	Ls
Sievietes:			
Femmes:			
Pārējās amatnieces Autres artisanes	17	4,05	4,10
Nekvalific. strādnieces Ouvrières non qual.	766	2,65	2,90
Cukura fabrikas.			
Raffineries.			
Vīrieši:			
Hommes:			
Atslēdznieki Serruriers	30	5,30	5,30
Elektromontieri Electromonteurs	8	5,05	5,10
Galdnieki Menuisiers	3	4,25	4,25
Kalēji Forgers	5	4,50	4,50
Mašīnisti Machinistes	3	5,05	5,05
Namdarī Charpentiers	2	3,85	3,85
Pārējie amatnieki Autres artisans	53	4,70	4,80
Nekvalif. strādnieki Ouvriers non qual.	86	3,30	3,35
Sievietes:			
Femmes:			
Pārējās amatnieces Autres artisanes	2	2,80	2,80
Nekvalif. strādnieces Ouvrières non qualif.	16	2,00	2,25
Kūdras fabrikas.			
Fabriques de tourbe.			
Vīrieši:			
Hommes:			
Atslēdznieki Serruriers	2	3,45	4,15
Galdnieki Menuisiers	2	3,75	3,90
Kalēji Forgers	2	3,60	3,70
Mašīnisti Machinistes	8	3,45	4,25
Pārējie amatnieki Autres artisans	3	3,45	3,60
Nekvalif. strādnieki Ouvriers non qual.	285	2,55	3,35
Sievietes:			
Femmes:			
Nekvalif. strādnieces Ouvrières non qual.	138	1,60	2,00
Pārējie uzņēmumi.			
Autres entreprises.			
Vīrieši:			
Hommes:			
Nekvalif. strādnieki Ouvriers non qual.	53	3,65	3,75
Sargi Gardes	12	2,60	2,60
Sievietes:			
Femmes:			
Nekvalif. strādnieces Ouvrières non qual.	10	2,15	2,25
Sāržes Gardes	43	2,30	2,30

3. Pašvaldību algotie darbinieki.

Personnel appointé des administrations communales et municipales.

Nodaļā „Pašvaldību darbinieki“ apskatīti tikai pilsētu un lauku pašvaldību un to apvienību algotie darbinieki. Pēdējiem pieskaitītas kā pašvaldību amata personas, tā arī tehniskie darbinieki, kas strādājot pašvaldību iestādēs un uzņēmumos (pilnu vai arī nepilnu darba laiku), saņem noteiktu regulāru atalgojumu (mēneša algu, dienas algu). Pašvaldību darbiniekiem pieskaitīti arī pašvaldību uzturēto skolu skolotāji un audzinātāji, kaut arī tiem algu pilnīgi vai daļai maksā no valsts līdzekļiem.

Pašvaldību darbinieku skaitā neietilpst tie valdes, padomes un revīzijas komisiju locekļi, kas vai nu algu nemaz nesāņem, vai arī saņem atļdzību tikai par sēdēm.

Ziņas par pašvaldību darbiniekiem Valsts statistiskā pārvalde saņem ik gadus (uz 1. janvāri) tieši no attiecīgām pagastu un pilsētu pašvaldībām, aprīņķu skolu valdēm un lauku pašvaldību fonda pārvaldes.

Šai nodaļā aplūkosim atsevišķi lauku un pilsētu pašvaldību darbinieku skaitu un darbinieku algas, bet iepriekš sniegsim dažus skaitļus par pašvaldību algoto darbinieku skaitu vispārī.

Pašvaldību darbinieku skaits 1930.—1937. g.
Nombre des employés des municipalités
de 1930 à 1937.

Pagastu pašvaldību darbinieku skaits 1937. g. 1. janvārī bijis 6.294, t. i. par 12% lielāks nekā 1930. g.; pagasta skolotāju pēdējā gadā bijis 4.394 jeb arī par 12% vairāk nekā 1930. g. Samazinājies darbinieku skaits pagastu pašvaldību apvienībās, it sevišķi 1936. gadā (ar 1935. g. 1. oktobri likvidētas aprīņķu pašvaldības); 1937. g. darbinieku skaits atkal pieaug (sakarā ar sadarbes apvienību dibināšanu), sasniedzot 468, bet tas tomēr ir par 47% mazāks nekā 1930. gadā. Visu lauku pašvaldību darbinieku skaits (ieskaitot skolotājus) 1937. gada 1. janvārī bijis 11.156, t. i. par 738 darbiniekiem jeb 7% lielāks nekā 1930. g. 15. aprīlī.

Pilsētu pašvaldību darbinieku kopskaits pieaudzis no 10.701 1930. g. 15. aprīlī uz 12.419 darbiniekiem 1937. g. 1. janvārī, t. i. par 1.718 jeb 16%.

Pašvaldību algoto darbinieku skaits.

Personnel appointé des administrations communales et municipales.

	Lauku pašvaldības Administrations rurales		Pašvald. apvienības Unions d. comm. rur.	Kopā Total	Pilsētu pašvaldības Municipalités	Kopā Total	Tai skaitā sievietes Dont: femmes
	Pagastu pašvaldības Administ. d. communes rurales	Skolotāji pagastos Instituteurs des comm. rurales					
1930. g. 15. IV.	5.613	3.915	890	10.418	10.701	21.119	
1931. g. 15. IV.	5.664	3.753	682	10.099	11.215	21.314	
1932. g. 15. IV.	5.762	3.781	681	10.224	11.866	22.090	
1933. g. 15. IV.	5.708	3.781	626	10.115	12.426	22.541	9.340
1934. g. 15. IV.	5.747	3.836	644	10.227	12.769	22.996	9.533
1935. g. 1. I.	5.995	4.030	596	10.621	12.168	22.789	9.412
1936. g. 1. I.	6.137	4.094	338	10.569	12.413	22.982	9.493
1937. g. 1. I.	6.294	4.394	468	11.156	12.419	23.575	9.743

Visu pašvaldību algoto darbinieku skaits pēdējā gadā (1937. g. 1. janvārī) bijis 23.575, t. i. par 2.456 darbiniekiem jeb 12% lielāks nekā 1930. gadā. Pilsētu un lauku pašvaldības darbinieku skaitā uz 1937. g. 1. janvāri darbinieču sieviešu bijis 9.743 jeb 41,3% no visu pašvaldību darbinieku kopskaita.

Lauku pašvaldību darbinieki.

Personnel des administrations communales.

Darbinieku skaits. Apskatot lauku pašvaldību darbinieku skaitu, vispirms minēsim šos darbiniekus teritoriālā sadalījumā — darbinieki pa apgabaliem un apriņķiem.

Lauku pašvaldību algoto darbinieku skaits 1937. g.
Personnel appointé des administrations communales en 1937.

	Pagastu pašv. Administat. des comm. rur.	Skolot. pagastos Instituteurs d. comm. rur.	Pašv. apvienības Unions des comm. rur.	Kopskaits 1937. g. Total général en 1937	Uz 1.000 iedzīv. Pour 1.000 hab.	Kopskaits 1936. g. Total général en 1936
Rīgas apr. distr.	631	310	7	948	10,4	911
Cēsu apr. distr.	355	165	5	525	10,1	543
Valmieras apr. distr.	548	214	43	805	12,2	762
Valkas apr. distr.	442	215	22	679	10,0	659
Madonas apr. distr.	401	211	56	668	10,1	604
Vidzemē	2.377	1.115	133	3.625	10,7	3.476
Liepājas apr. distr.	282	174	20	476	9,2	449
Aizputes apr. distr.	171	100	7	278	9,7	262
Kuldīgas apr. distr.	227	130	8	365	8,3	347
Ventspils apr. distr.	163	101	—	264	7,9	254
Talsu apr. distr.	184	102	21	307	8,9	299
Kurzemē	1.027	607	56	1.690	8,8	1.611
Tukuma apr. distr.	251	135	17	403	10,7	358
Jelgavas apr. distr.	431	204	6	641	9,9	643
Bauskas apr. distr.	246	153	10	409	10,3	411
Jēkabpils apr. distr.	196	131	17	344	8,9	329
Ilūkstes apr. distr.	246	134	—	380	7,9	336
Zemgalē	1.370	757	50	2.177	9,3	2.077
Daugavpils apr. distr.	513	563	137	1.213	7,9	1.122
Rēzeknes apr. distr.	444	558	2	1.004	7,4	900
Ludzas apr. distr.	242	383	54	679	8,1	661
Jaunlatgales apr. distr.	321	411	36	768	7,2	719
Latgalē	1.520	1.915	229	3.664	7,6	3.402
Pavisam Total général	6.294	4.394	468	11.156	9,0	10.569

Vidzemē lauku pašvaldību darbinieku skaits 1937. g. 1. janvārī bijis 3.625 (tai skaitā sievietes 1.257 jeb 34,7%), kas sastāda 32,5% no visu lauku pašvaldību darbinieku kopskaita. Pēdējā gadā lauku darbinieku skaits Vidzemē pieaudzis par 146 personām (pagastu pašvaldībās par 9, skolotāju skaits par 56 un sadarbes apvienībās par 81) jeb 4%; no atsevišķiem apriņķiem darbinieku skaits

Madonas apriņķī palielinājies par 11%, Valmieras apriņķī par 6%, Rīgas — par 4%, Valkas — par 3%, bet Cēsu apriņķī pašvaldību darbinieku skaits par 3% samazinājies.

Kurzemē lauku pašvaldību darbinieku 1937. g. 1. janvārī bijis pavisam 1.690 (tai skaitā sievietes 676 jeb 40,0%), kas sastāda 15,1% no visu lauku pašvaldību darbinieku kopskaita. Salīdzinot ar 1936. g., darbinieku skaits Kurzemē 1937. g. palielinājies par 79 (pagastu pašvaldībās par 23, skolotāji par 43, apvienībās par 13) jeb 5%; Liepājas un Aizputes apriņķī pašvaldību darbinieku skaits pieaudzis par 6%, Kuldīgas — par 5%, Ventspils — par 4% un Talsu par 3%.

Zemgalē lauku pašvaldību darbinieku 1937. g. 1. janvārī bijis 2.177 (tai skaitā sievietes 821 jeb 37,7%), kas sastāda 19,5% no lauku pašvaldību darbinieku kopskaita. Pēdējā gadā Zemgalē darbinieku skaits pieaudzis par 100 personām (pagastu pašvaldībās par 58, skolotāju skaits par 43, bet sadarbes apvienībās darbinieku skaits par 1 samazinājies) jeb 5%; atsevišķos apriņķos darbinieku skaits Tukuma un Ilūkstes apriņķī pieaudzis par 13%, Jēkabpils apr. par 5%, bet Jelgavas un Bauskas apriņķos darbinieku skaits visumā palicis nemainīgs.

Latgalē lauku pašvaldību darbinieku skaits, absolūti ņemot, bijis lielāks nekā pārējos apgabalos: uz 1937. g. 1. janvāri pašvaldību darbinieku skaits šai apgabalā bijis 3.664 (tai skaitā sievietes 1.722 jeb 47,0%), t. i. apmēram viena trešā daļa (32,9%) no lauku pašvaldību darbinieku kopskaita. Pēdējā gadā Latgalē nākuši klāt 262 pašvaldību darbinieki (pagastu pašvaldībās 67, skolotāji 158, pašvaldību apvienībās 37), t. i. lauku pašvaldību darbinieku skaits šai apgabalā pieaudzis par 8%, bet atsevišķos apriņķos šādi: Rēzeknes apriņķī — par 12%, Daugavpils — par 8%, Jaunlatgales — par 7%, Ludzas — par 3%.

No visu lauku pašvaldību darbinieku kopskaita 1937. g. 1. janvārī (11.156) vīriešu bijis 6.680 jeb 59,9%, sieviešu — 4.476 jeb 40,1%.

Galvenā lauku pašvaldību darbinieku grupa ir darbinieki pagastu pašvaldībās — 6.294 darbinieki (56,4% no kopskaita), tad seko skolotāji — 4.394 (39,4%), bet daudz mazāk darbinieku pašvaldību apvienībās — 468 (4,2%).

Darbinieku lauku pašvaldībās 1937. g. 1. janvārī bijis par 587 personām jeb 6% vairāk nekā gadu iepriekš.

Sagrūpjot lauku pašvaldību darbiniekus pēc iestādēm, kurās šie darbinieki nodarbināti, iegūstam šādu pārskatu:

Lauku pašvaldību algoto darbinieku skaits pēc iestādēm 1937. g. 1. janvārī.
Personnel appointé des administrations communales d'après les institutions au 1. janvier 1937.

	Vidzemē	Kurzemē	Zemgalē	Latgalē	Latvijā Lettonie
Amatpersonas <i>Personnel administratif</i>	1.086	419	623	564	2.692
Techniskie darbinieki: <i>Personnel technique:</i>					
Pag. valžu kanc. <i>D. l. cancell. d. adm. comm.</i>	725	344	453	494	2.016
Pagasta tiesu kanc. <i>D. l. cancell. d. trib. comm.</i>	—	4	3	58	65
Skolās <i>D. l. écoles</i>	1.494	775	951	2.258	5.478
Slimnīcās <i>D. l. hôpitaux</i>	116	38	50	199	403
Patversmēs <i>D. l. asiles</i>	138	77	70	13	298
Citās iest. un uzņēm. <i>D. l. autres inst. et entreprises</i>	66	33	27	78	204
Kopā <i>Total</i>	3.625	1.690	2.177	3.664	11.156

Lauku pašvaldību algotos darbiniekos lielākā grupa bijuši skolu darbinieki (skolotāji, skolas apkalpotāji), kas caurmērā valstī sastāda apmēram pusi (49,1%) no visu algoto pašvaldību darbinieku kopskaita. Tālāk, skaita ziņā, nāk pašvaldību amatpersonas — 24,1%, pagasta valžu un tiesu kanceleju darbinieki — 18,7%, pagastu sadarbības apvienību slimniņu personāls — 3,6%, patversmju personāls — 2,7% un darbinieki pārējās pašvaldību iestādēs un uzņēmumos — 1,8% no darbinieku kopskaita.

Algoto darbinieku skaits, rēķinot uz vienu pašvaldību, atsevišķos apgabalos iznāk šāds:

Algoto darbinieku skaits 1937. g. caurmērā uz 1 lauku pašvaldību

Personnel appointé par commune rurale en 1937.

	Vidzemē	Kurzemē	Zemgalē	Latgalē	Latvijā Lettonie
Amatpersonas <i>Personnel administratif</i>	4,8	4,2	5,9	7,9	5,2
Pag. valžu kancelejas <i>Chancell. d. adm. comm.</i>	3,3	3,4	3,7	6,9	3,9
Pag. tiesu kancelejas <i>Chancell. d. tribun. comm.</i>	—	—	—	0,8	0,1
Skolas <i>Ecoles</i>	6,7	7,8	7,7	31,8	10,8
Slimnīcās <i>Hôpitaux</i>	0,5	0,4	0,4	2,8	0,8
Patversmēs <i>Asiles</i>	0,8	0,8	0,6	0,2	0,8
Citās iestādēs un uzņēm. <i>Autres instit. et entreprises</i>	0,3	0,3	0,3	1,1	0,4
Caurmērā <i>En moyenne</i>	16,2	16,9	17,7	51,3	21,8

Tālāk apskatīsim lauku pašvaldību darbinieku skaitu pēc amatiem. Tie darbinieki, kuru pašvaldību dienestā izpilda vairāk amatus un par katru šo amatu saņem īpašu atlīdzību, pieskaitīti tam amatam, kas šai personai ir galvenais amats. Atkarībā no darba laika, pašvaldību darbinieki sadalās darbiniekos, kas strādā pilnu darba laiku ieņemamā amatā, un tādos, kas strādā nepilnu darba laiku.

Lauku pašvaldību algoto darbinieku skaits pēc amatiem 1937. g. 1. janvārī.

Personnel appointé d. administrations rurales par fonctions au 1. janvier 1937.

	Darbinieku kopskaits <i>Total général du personnel</i>	Dont person- nel avec <i>pleine durée du travail</i>
Amatpersonas <i>Personnel administratif</i>	2.692	121
Pagastu pašvaldībās <i>D. l. adm. communales</i>	2.684	121
Pagastu vecākie <i>Syndics d. adm. comm.</i>	517	38
Pag. vec. palīgi <i>Aides d. syndics</i>	5	—

	Darbinieku kopskaits <i>Total général du personnel</i>	Tai skaitā darbin. ar pilnu darba laiku <i>Dont per- sonnel avec pleine durée du travail</i>
Pag. valžu locekļi <i>Membres d. adm. comm.</i>	1.434	81
Pag. tiesas tiesneši <i>Juges d. trib. comm.</i>	649	—
Dzintssar. nod. vad. <i>Chefs de l'Etat civil</i>	79	2
Pašvald. savienībās u. c. <i>D. l. unions d. adm. comm.</i>	8	—
Techniskie darbinieki <i>Personnel technique</i>	8.464	7.500
Pag. valžu kancelejās <i>D. l. chancelleries comm.</i>	2.016	1.942
Darbveži <i>Secrétaires</i>	517	517
Darbvežu palīgi <i>Aides-secrétaires</i>	250	250
Kancelejas ierēdņi <i>Empl. d. chancellerie</i>	712	702
Ziņneši un apkalpotāji <i>Courriers et domestiques</i>	537	473
Pagastu tiesu kancelejās <i>D. l. cancell. de tribun. com.</i>	65	56
Tiesas rakstveži <i>Greffiers</i>	56	51
Kancelejas ierēdņi <i>Employés de chancellerie</i>	7	5
Pārējie <i>Autres</i>	2	—
Skolās <i>D. l. écoles</i>	5.478	4.803
Pārziņi <i>Inspecteurs</i>	1.336	1.336
Skolotāji <i>Instituteurs</i>	3.067	2.745
Pārējie <i>Autres</i>	8	—
Apkalpotāji <i>Serviteurs</i>	1.067	722
Slimnīcās <i>D. l. hôpitaux</i>	403	373
Direktori-pārziņi <i>Directeurs-surveillants</i>	23	19
Ārsti <i>Médecins</i>	22	12
Vecmātes <i>Sages-femmes</i>	8	5
Feldšeri <i>Aides-chirurgiens</i>	10	6
Žēlsirdīgās māsas <i>Soeurs de charité</i>	47	46
Slimo kopējas <i>Infirmières</i>	139	139
Pārējie <i>Autres</i>	41	37
Strādnieki <i>Ouvriers</i>	113	109
Patversmēs <i>D. l. asiles</i>	298	238
Pārziņi <i>Surveillants</i>	34	22
Pārējie <i>Autres</i>	4	—
Strādnieki <i>Ouvriers</i>	260	216
Citās iestādēs un uzņēmumos <i>Dans l. autres instit. et entreprises</i>	204	88
Pārziņi <i>Surveillants</i>	10	7
Pārējie <i>Autres</i>	59	42
Strādnieki <i>Ouvriers</i>	135	39
Kopā <i>Total</i>	11.156	7.621

Kā redzams no iepriekšējās tabulas, gandrīz visas pagastu pašvaldību amata personas pašvaldības dienestā strādājušas nepilnu darba laiku (2.563 amatpersonas jeb 95,5%). No pagastu valžu kanceleju darbiniekiem nepilnu darba laiku strādājuši tikai 74 darbinieki jeb 3,7% no darbinieku kopskaita pagastu pašv. kancelejās (ieskaitot ziņnešus un apkalpotājus).

No darbiniekiem, kas nodarbināti skolās, ar nepilnu darba laiku bijuši 675 darbinieki jeb 12,3%. Slimnicu personālā nepilnu darba laiku strādājuši 30 darbinieki jeb 7,4%; tabulā uzrādītais slimnicu personāls (403 darbinieki) atradies pagastu pašvaldību sadarbības apvienību slimnīcās.

Lauku pašvaldību patversmēs 1937. g. 1. janvārī bijuši nodarbināti pavisam 298 algoti darbinieki, no tiem pagastu nespējnieku patversmēs 282 darbinieki (31 pārzīņi, 247 apkopēji un 4 pārējie darbinieki), sadarbības apvienību patversmēs 16 darbinieki (3 pārzīņi, 13 apkopēji-strādnieki); no visiem algotiem darbiniekiem patversmēs nepilnu darba laiku strādājuši 60 darbinieki jeb 20,1 % no kopskaita.

Pārējās pašvaldību iestādēs un uzņēmumos no 204 darbiniekiem — ar nepilnu darba laiku bijuši 116 darbinieki jeb 56,9%.

No visu lauku pašvaldību algoto darbinieku (arī skolotāju) kopskaita (11.156) ar nepilnu darba laiku skaitījušies 3.535 darbinieki jeb 31,7%, ar pilnu darba laiku — 7.621 darbin. jeb 68,3%.

Lauku pašvaldību darbinieku atalgojuma veida sadalās 4 daļās: a) pagastu pašvaldību darbveži un to palīgi, b) darbinieki pagastu pašvaldību iestādēs un uzņēmumos uz brīva līguma, c) lauku pašvaldību skolu skolotāji, un d) amatpersonas.

Pagastu darbvežu un viņu palīgu algas noteiktas Lauku pašvaldību darbinieku dienesta likumā (V. V. 1931. g. 72. n-rā ar vēlākiem grozījumiem un papildinājumiem). Pēc šī likuma pagastu darbveži saņem algu ne mazāku par valsts darbinieku algas XI. kategoriju ar attiecīgu izdienas pakāpi, līdz ar ģimenes un citām piemaksām. Pagastu darbvežu palīgi saņem algu ne mazāku par valsts darbinieku algu XVI. kategoriju attiecīgā izdienas pakāpē, līdz ar ģimenes un citām piemaksām. Bez tam pagastu pašvaldību darbveži un, kur iespējams, arī pārējie darbinieki saņem brīvu dzīvokli, apkurināšanu, apgaismošanu un $\frac{1}{3}$ —1 ha lauksaimnieciski izmantojamas zemes.

Pagastu pašvaldību pārējie tehniskie darbinieki (kancelejas ierēdņi, apkalpotāji, ziņneši u. c.), kā arī amata personas, saņem algu, kāda paredzēta attiecīgās pašvaldības budžetā.

Atvilkumi no pašvaldību darbinieku algām šādi: bezdarba apkaņošanas fondam 1 resp. 2%, darbiniekiem, kas apdrošināti pēc pensiju likuma I. daļas, vēl pensiju fondam 6%, un — kas apdrošināti slimo kasēs — 2% slimo kasei, kā arī attiecīgā krīzes laika atvilkumi (ja alga pārsniedz Ls 110,— mēnesi).

Pagastu pašvaldību skolu skolotāji saņem algu saskaņā ar Likumu par obligatorisko skolu skolo-

tāju atalgojumu (V. V. 1935. g. 149. n-rā ar vēlākiem grozījumiem un papildinājumiem). Obligatorio skolu skolotāju (arī pašvaldību patversmju audzinātāju) alga pēc šī likuma nedrīkst būt zemāka par sekojošu valsts civilresoru kategoriju 1. pakāpes algu normām:

XV. katēg. — skolotājiem praktikantiem;

XIV. katēg. — skolotājiem ar praksi līdz 5 gadiem;

XIII. katēg. — skolotājiem ar 5—10 gadu praksi un skolot. ar augstskolas izglītību un praksi līdz 5 gadiem;

XII. katēg. — skolotājiem ar 10—15 g. praksi;

XI. katēg. — skolotājiem ar vismaz 15 gadu praksi un skolotājiem ar augstskolas izglītību un 5—10 gadu praksi;

X. katēg. — skolotājiem ar augstskolas izglītību un 10—15 gadu praksi;

IX. katēg. — skolotājiem ar augstskolas izglītību un vismaz 5 gadu praksi.

Kurlmēmo, neredzīgo un citu defektīvo bērnu obligatorio skolu skolotāji-audzinātāji saņem tādu pašu algu kā skolotāji ar augstskolas izglītību, bet pārējie šo skolu skolotāji — par vienu kategoriju augstāk nekā normālo pamatskolu skolotāji.

Ģimenes piemaksu obligatorio skolu skolotāji saņem uz tādiem pašiem noteikumiem kā valsts civilresoru darbinieki.

Skolotāji saņem no skolas uzturētāja (pašvaldības) dzīvokli ar apkurināšanu un apgaismošanu, par ko no viņu algas atvelk $\frac{1}{12}$.

Ja skolas uzturētājs darbiniekam dzīvokli nevar ierādīt skolā vai tās tuvumā, tad tam darbiniekam, kas dzīvokli naturā nesaņem, skolas uzturētājs piemaksā $\frac{1}{5}$ no algas un ģimenes piemaksas, pie kam $\frac{1}{12}$ tomēr atvelk.

Bez tam pašvaldību skolu skolotājiem tiesība saņemt lietošanai 0,5—2 ha (pilsētās 0,05—0,4 ha) lauksaimnieciski izmantojamas zemes; kur tādu zemi nav iespējams ierādīt, skolotājam izmaksājama attiecīga atlīdzība.

Lauku pašvaldību skolu pārzīņi ārpus iepriekš minētās algas saņem atlīdzību par skolas pārzināšanu: 1. pak. pamatskolās — Ls 5,—, 2. pakāpes — Ls 10,— mēnesi.

Atvilkumi no skolotāju algām, bez jau iepriekš pieminēto $\frac{1}{12}$ par ierādīto dzīvokli, šādi: attiecīgā krīzes laika atvilkumi, pensiju fondam (6%), slimo kasei (2%), bezdarba apkaņošanas fondam (1 resp. 2%).

Tālāk minēsim algas pagastu pašvaldību amata personām, tehniskiem darbiniekiem un pagastu pašvaldību skolu skolotājiem.

Pagastu pašvaldību amata personu netto izpeļņa (noteiktā alga minus atvilkumi), strādājot pilnu vai nepilnu darba laiku, šāda:

Pagastu pašvaldību amatpersonu algas (netto izpeļņa) 1937. g. janvāra mēnesī (latos).

Appointements (gains nets) des personnes en fonctions dans les Administrations communales.

	Vidzemē	Kurzemē	Zemgalē	Latgalē	Latvijā	Lettonie
Pagastu vecākie	14,85—89,00	14,85—71,28	24,75—79,20	49,50—148,50	14,85—148,50	
<i>Syndics d. adm. comm.</i>						
Pag. vec. biedri	26,78—29,70	30,00—34,65	49,50—49,50	—	26,78—49,50	
<i>Aides d. syndics</i>						
Pag. valžu locekļi	8,00—54,45	9,90—59,00	14,85—59,40	29,70—98,70	8,00—98,70	
<i>Membres d. admin. comm.</i>						
Pag. tiesas locekļi	1,24—24,75	2,00—33,00	3,00—34,65	7,92—69,30	1,24—69,30	
<i>Membres d. tribunaux comm.</i>						
Dzimtssar. nod. vad.	1,25—20,00	3,00—25,00	1,00—50,00	7,70—83,47	1,00—83,47	
<i>Chefs d. l'Etat civil</i>						

Iepriekšējā tabulā uzrādītas robežas, kādās svārstījusies netto izpeļņa pag. pašvaldību amata personām. Tā kā lielākā daļa amata personu strādā nenoteiktu resp. nepilnu darba laiku un nav iespējams kaut cik precizēt darba laika ilgumu šīm amatpersonām, vidējo izpeļņu aprēķināšana nav izdarīta.

Technisko darbinieku algu apskatā ņemti tikai tie pagastu pašvaldību darbinieki, kas pašvaldību dienestā strādājuši pilnu darba laiku. Sekojošā tabulā uzrādīta netto izpeļņa par galveno amatu; netto izpeļņu aprēķināšanā ņemtas pamatalgas, visas piemaksas un naturāliju vērtība (pēc pagastu pašvaldību novērtējuma), bet atskaitīti attiecīgie atvilkumi.

Pagastu pašvaldību tehnisko darbinieku vidējās algas (netto izpeļņa) 1937. g. janvārī (latos).

Appointements moyens (gains nets en lats) du personnel technique des administrations communales — le 1-ier janvier 1937.

	Vidzemē	Kurzemē	Zemgalē	Latgalē	Latvijā
Darbbeži	198,—	199,—	196,—	192,—	197,—
<i>Secrétaires</i>					
Darbbežu palīgi	122,—	123,—	122,—	122,—	122,—
<i>Aides-secrétaires</i>					
Kancelejas ierēdņi	71,—	77,—	75,—	73,—	73,—
<i>Empl. de chancellerie</i>					
Tiesu rakstveži	—	121,—	—	79,—	80,—
<i>Greffiers</i>					
Zīņeši un apkalp.	53,—	53,—	56,—	41,—	52,—
<i>Courriers et domestiques</i>					

Pagastu pašvaldību skolu skolotāju netto izpeļņa noteikta līdzīgi pagastu pašvaldību tehnisko darbinieku izpeļņai. Dalot pagasta skolu mācību personālu divi daļās — skolu pārzīņi un skolotāji, — iegūstam šādu pārskatu par vidējām skolotāju algām:

Pagastu pašvaldību skolotāju vidējās algas (netto izpeļņa) 1937. g. janvārī (latos).

Appointements moyens (gains nets en lats) des instituteurs communales.

	Skolu pārzīņi <i>Inspecteurs</i>	Skolotāji <i>Instituteurs</i>
Vidzemē	167,—	145,—
Kurzemē	172,—	145,—
Zemgalē	186,—	153,—
Latgalē	164,—	140,—
Latvijā	170,—	145,—
<i>Lettonie</i>		

Pagastu pašvaldību skolu skolotāju vidējā netto izpeļņa mēnesī tā tad bijusi Ls 145,—; skolu pārzīņiem izpeļņa par 25 latiem jeb 17,2% augstāka, un tā sastāda Ls 170,— mēnesī.

Algu lauku pašvaldību skolu skolotāji saņēmuši pēc valsts darbinieku vispārējām algu kategorijām, izņemot 315 lauku rezerves skolotājus, kas algu saņēmuši ārpus algu kategorijām. No skolotājiem, kas algu saņēmuši pēc kategorijām (4.088)¹ pilnu darba laiku strādājuši (resp. bijis pilns stundu komplekts) 3.766 skolotāji, bet pārējiem 322 skolotājiem — bijis nepilns stundu komplekts.

Skolotāji — kategoriju darbinieki ar pilnu stundu komplektu, algu saņēmuši pēc šādām valsts darbinieku algu kategorijām:

IX. katēg. —	5 skolotāji
X. „ —	1 „
XI. „ —	743 „
XII. „ —	912 „
XIII. „ —	811 „
XIV. „ —	1.041 „
XV. „ —	253 „

Kopā — 3.766 skolotāji

Skolotāji kategoriju darbinieki ar nepilnu stundu komplektu un skolotāji, kas algoti ārpus algu kategorijām, pēc saņemtās pamatalgas lieluma sadalās šādās grupās:

Pamatalga mēnesī Ls	Skol. ar nepilnu darba laiku	Skol. ārpus kategorijām	Kopā
121—150	11	—	11
101—120	20	—	20
81—100	35	315	350
līdz Ls 80	256	—	256
Kopā	322	315	637

Nobeidzot apskatu par lauku pašvaldību darbiniekiem, vēl minēsim darbinieku algas pagastu pašvaldību un pašv. sadarbes apvienību slimnīcās un patversmēs tiem darbiniekiem, kas šais iestādēs strādājuši pilnu darba laiku.

Arī šeit, līdzīgi pārējiem lauku pašvaldību darbiniekiem, uzrādīta netto izpeļņa mēnesī.

Slimnīcu un patversmju darbinieku vidējās algas (netto izpeļņa) 1937. g. janvārī (latos).

Appointements moyens (gains nets en lats) du personnel des hôpitaux et des asiles — le 1-ier janvier 1937.

	Vidzemē	Kurzemē	Zemgalē	Latgalē	Latvijā <i>Lettonie</i>
Slimnīcās:					
<i>Dans les hôpitaux:</i>					
<i>Dans les hôpitaux:</i>					
Direktori-pārzīņi	426,—	310,—	612,—	482,—	469,—
<i>Directeurs-inspecteurs</i>					
Ārsti	244,—	—	220,—	332,—	284,—
<i>Médecins</i>					
Vecmātes	127,—	119,—	—	109,—	118,—
<i>Sages-femmes</i>					
Feldšeri	—	—	127,—	131,—	130,—
<i>Aides-chirurgiens</i>					
Žēlsirdīgās māsas	135,—	112,—	123,—	116,—	122,—
<i>Soeurs de charité</i>					
Slimo kopējas	64,—	59,—	47,—	52,—	55,—
<i>Infirmières</i>					
Pārējie amati	92,—	116,—	122,—	122,—	113,—
<i>Autres</i>					
Strādnieki	66,—	60,—	73,—	60,—	62,—
<i>Ouvriers</i>					
Patversmēs:					
<i>Dans les asiles:</i>					
Pārzīņi	47,—	40,—	63,—	74,—	49,—
<i>Surveillants</i>					
Strādnieki	39,—	41,—	44,—	41,—	41,—
<i>Ouvriers</i>					

Pilsētu pašvaldību darbinieki.

Personnel des municipalités.

Pilsētu pašvaldību algotiem darbiniekiem piešķaitītas pilsētu pašvaldību amata personas (pilsētu galvas, valdes locekļi, revīzijas komisijas locekļi, dzimtsarakstu nodaļas vadītāji u. c.), kā arī tehniskie darbinieki pilsētu pašvaldību iestādēs un uzņēmumos, kas saņem noteiktu regulāru algu, neatkarīgi no tā, vai šie darbinieki pašvaldību dienestā nedarbināti pilnu darba laiku, vai arī tikai pa daļai. Pilsētu pašvaldību darbiniekiem piešķaitīti arī skolotāji pilsētu uzturamās skolās (kā obligatoriskās, tā neobligatoriskās).

¹ Ieskaitīti 9 sadarbes apvienības algotie skolotāji.

Pilsētu pašvaldību darbinieku skaits. Šai apskatā darbinieku skaits uzrādīts atsevišķi katrā pilsētā un grupās pēc pilsētu lieluma.

Pilsētu pašvaldību algoto darbinieku skaits.
Effectif du personnel appointé des municipalités.

	Pilsētās ar iedzīvotāju skaitu (tūkstošos) Villes avec une population de: (en 1000)						Pavisam Total général	Uz 1.000 iedzīvotājiem Sur 1.000 habitants
	Rīgā	15—60	5—15	2—5	līdz 2 jusqu'à 2	Kopā Total		
1930. g. 15. IV.	6.674	2.112	905	620	390	4.027	10.701	15,4
1931. g. 15. IV.	6.939	2.128	928	723	497	4.276	11.215	16,1
1932. g. 15. IV.	7.881	1.985	924	656	420	3.985	11.866	17,0
1933. g. 15. IV.	8.440	1.999	923	665	399	3.986	12.426	17,8
1934. g. 15. IV.	8.762	1.981	919	672	435	4.007	12.769	18,3
1935. g. 1. I.	8.213	2.051	821	686	397	3.955	12.168	17,1
1936. g. 1. I.	8.195	2.216	855	717	430	4.218	12.413	17,5
1937. g. 1. I.	8.148	2.236	861	724	450	4.271	12.419	17,5

Rīgas pilsētas algoto pašvaldības darbinieku skaits līdz 1934. g. (iesk.) nepārtraukti audzis, pēc tam pamazām samazinājies, un 1937. g. 1. janvārī Rīgas pilsētas pašvaldībā bijuši nodarbināti 8.148 darbinieki (tai skaitā 3.367 sievietes jeb 41,3% no darbinieku kopskaita), t. i. par 1.474 darbiniekiem jeb 22,1% vairāk nekā 1930. gada 15. aprīlī.

Lielākās provinces pilsētās — Liepājā, Daugavpilī, Jelgavā un Ventpilī — darbinieku skaits kopš 1930. g. pieaudzis par 124 jeb 5,9%, uzrādot uz 1937. g. 1. janvāri pavisam 2.236 darbiniekus (tai skaitā sievietes 982 jeb 43,9%).

Provinces pilsētās ar iedzīvotāju skaitu 5.000—15.000 pašvaldību darbinieku skaits, pretēji pārējo pilsētu grupām, pēdējo septiņu gadu laikā samazinājies par 44 darbiniekiem jeb 4,9%; uz 1937. g. 1. janvāri šais pašvaldībās bijis 861 darbinieks (tai skaitā sievietes 411 jeb 47,7%).

Mazākās pilsētās pašvaldību darbinieku skaitā 1932. un 1933. gadā redzama samazināšanās, bet pēc tam darbinieku skaits visumā pieaug. 1937. g. 1. janvārī pilsētās ar iedzīvotāju skaitu 2.000—5.000 darbinieku skaits bijis 724 (tai skaitā sievietes 324 jeb 44,8%), t. i. par 104 darbiniekiem jeb 16,8% lielāks nekā 1930. g. 15. aprīlī. Pilsētās ar iedzīvotāju skaitu līdz 2.000 1937. g. 1. janvārī strādājuši 450 algoti darbinieki (tai skaitā sievietes 183 jeb 40,7%), t. i. darbinieku skaits kopš 1930. g. pieaudzis par 60 jeb 15,4%.

Nemot visas provinces pilsētas, pašvaldību darbinieku skaits tajās 1937. g. 1. janvārī bijis 4.271 (tai skaitā sievietes 1.900 jeb 44,5%), t. i. darbinieku skaits kopš 1930. g. 15. aprīļa pieaudzis par 244 jeb 6,1%.

Aprēķinot pilsētu pašvaldību darbinieku skaitu pret iedzīvotāju skaitu šais pilsētās, redzam, ka 1937. g. 1. janvārī uz katrām 1.000 pilsētu iedzīvotājiem iznāk 17,5 pašvaldību darbinieki (Rīgā 21,2, pilsētās ar 15.000—60.000 iedzīv. — 14,7, pilsētās ar 5.000—15.000 iedzīv. — 12,2, pilsētās ar 2.000—5.000 iedzīv. — 10,7, pilsētās, kurās līdz 2.000 iedzīv. — 12,8).

Algotu pašvaldību darbinieku skaitu atsevišķās provinces pilsētās rāda sekojošā tabula.

Algotu pašvaldības darbinieku skaits atsevišķās provinces pilsētās 1. janvārī.

Effectif du personnel appointé des municipalités par provinces et par villes — 1-ier janvier:

Pilsētas ar 15—60 tūkst. iedz.
Villes avec une population de 15 à 60 milliers d'habitants

	1935.	1936.	1937.
Liepāja	1.008	1.180	1.209
Daugavpils	548	559	558
Jelgava	346	330	318
Ventspils	149	147	151

Pilsētas ar 5—15 tūkst. iedz.
Villes avec une population de 5 à 15 milliers d'habitants

	1935.	1936.	1937.
Rēzekne	148	156	155
Cēsis	128	133	131
Valmiera	166	176	170
Tukums	67	70	76
Rīgas Jūrmala	110	115	122
Kuldīga	75	80	82
Jēkabpils	54	56	52
Ludza	58	54	57
Grīva	15	15	16

Pilsētas ar 2—5 tūkst. iedz.
Villes avec une population de 2 à 5 milliers d'habitants

	1935.	1936.	1937.
Bauska	70	74	76
Sloka	30	33	35
Saldus	48	49	49
Alūksne	25	27	29
Rūjiena	43	41	37
Krāslava	39	36	30
Talsi	35	35	37
Gulbene	30	35	36
Smiltene	31	34	34
Krustpils	25	23	25
Līvāni	26	30	30
Aizpute	40	40	40
Auce	41	40	38
Valka	55	53	55
Limbazi	27	29	30
Dobeles	25	31	31
Madona	51	58	57
Jaunjelgava	33	34	35
Balvi	12	15	20

Pilsētas ar iedz. sk. līdz 2 tūkst.
Villes avec une population jusqu'à 2 milliers d'habit.

	1935.	1936.	1937.
Kārsava	36	37	45
Sabile	17	17	17

	1935.	1936.	1937.
Strenči	22	22	22
Ogre	24	25	23
Kandava	14	14	14
Preiļi	16	20	18
Varakļāni	15	15	15
Sigulda	24	35	34
Zilupe	9	10	9
Pļaviņas	29	30	31
Mazsalaca	9	7	7
Subate	9	11	11
Priekule	16	19	19
Viesīte	14	13	18
Viļāni	17	19	20
Ilūkste	2	4	5
Jaunlatgale	10	13	15
Ķemeņi	13	15	14
Valdemārpils	13	15	14
Grobiņa	9	9	22
Gostiņi	11	13	13
Ape	7	8	8
Salacgrīva	19	20	20
Ainaži	15	15	14
Piltene	10	10	10
Durbe	7	6	5
Lejasciems	10	8	7
Kopā Total	3.955	4.218	4.271

Pēdējā gadā pašvaldību algoto darbinieku skaits palielinājies šādās 24 pilsētās: Liepājā (par 2,5%), Ventspilī (2,7%), Tukumā (8,6%), Rīgas Jūrmalā (6,1%), Kuldīgā (2,5%), Ludzā (5,6%), Grīvā (6,7%), Bauskā (2,7%), Slokā (6,1%), Alūksnē (7,4%), Talsos (5,7%), Gulbenē (2,9%), Krustpilī (8,7%), Valkā (3,8%), Limbažos (3,4%), Jaunjelgavā (2,9%), Balvos (33,3%), Kārsavā (21,6%), Pļaviņās (3,3%), Viesītē (38,5%), Viļānos (5,3%), Ilūkstē (25,0%), Jaunlatgalē (15,4%), un Grobiņā (144,4%).

Darbinieku skaits samazinājies 20 pilsētās: Rīgā (par 0,6%), Daugavpilī (0,2%), Jelgavā (3,6%), Rēzeknē (0,7%), Cēsīs (1,5%), Valmierā (3,4%), Jēkabpilī (7,2%), Rūjienā (9,8%), Krāslavā (16,7%), Aucē (5,0%), Madonā (1,7%), Ogrē (8,0%), Preiļos (10,0%), Siguldā (2,9%), Zilupē (10,0%), Ķemeņos (6,7%), Valdemārpilī (6,7%), Ainažos (6,7%), Durbē (16,7%) un Lejasciemā (12,5%).

Pārējās 16 pilsētās darbinieku skaits 1937. g. 1. janvārī bijis tāds pats kā gadu iepriekš.

Tālāk apskatīsim darbinieku skaitu pēc pašvaldību iestādēm un pēc darbinieku amatiem Rīgā un provinces pilsētās.

Rīgas pilsētas algoto darbinieku skaits pēc iestādēm 1. janvārī.

Effectif du personnel appointé de la ville de Riga — répartition par institutions — le 1-ier janvier de:

	1935.		1936.		1937.
Amatpersonas	22	0,3%	22	0,3%	22
Personnel administratif					
Techniskie darbinieki:					
Personnel technique:					
Centrālās iestādes	570	6,0%	542	6,0%	560
Dans les instit. centr.					
Skolās Dans l. écoles	2.332	28,4%	2.330	28,4%	2.240
Slimnīcās	1.478	18,0%	1.467	17,9%	1.469
Dans l. hôpitaux					
Patversmēs	611	7,3%	598	7,3%	562
Dans l. asiles					
Citās iest. un uzp.	3.200	39,0%	3.236	39,3%	3.295
Dans d'autres institut. et entreprises					
Kopā Total	8.213	100,0%	8.195	100,0%	8.148

No Rīgas pilsētas pašvaldību darbinieku kopskaita 1937. g. 1. janvārī (8.148) tikai 560 darbinieki jeb 6,9% bijuši nodarbināti pašvaldības centrālās iestādēs; skolās bijuši 2.240 darbinieki (tai skaitā mācību personāls 1.834) jeb 27,5% no pašvaldības darbinieku kopskaita. Slimnīcās un patversmēs 2.031 darbinieks jeb 24,9%.

Citās Rīgas pilsētas pašvaldības iestādēs un uzņēmumos bijuši nodarbināti 3.295 darbinieki jeb 40,4% no pilsētas algoto darbinieku kopskaita.

Šie darbinieki pēc pilsētas pašvaldības darbības nozarēm sadalās sekošā kārtā:

	Darbinieku skaits
uzņēmumu valdē (elektrības, gāzes un ūdensvada uzņēm.)	1.028
satiksmes direkcijā (tramvajs, kuģišu satiksme u. c.)	1.429
ugunsdzēsības nozarē	155
tirgus inspekcijā	114
lopkautuvē	94
aizgādības valdē	29
nekust. īpašumu valdē (mežsargi u. c.)	142
būvju valdē	22
veselības valdē	10
aptiekās un dezinfekcijas iestādēs	19
laboratorijās un pirtīs	32
izglītības valdē (mūzeji, bibliotēkas u. c.)	221
Kopā	3.295

Amata personas pavisam bijušas 22 (0,3% no pašvald. darbin. kopskaita), t. i. tikpat daudz cik iepriekšējā gadā.

Darbinieku skaits centrālās iestādēs pēdējā gadā palielinājies par 18 personām jeb 3,3%, skolās samazinājies par 90 personām jeb 3,9%, slimnīcās darbinieku skaits palielinājies par 2 jeb 0,1%, patversmju personāls samazinājies par 36 jeb 6,0%, bet darbinieku skaits dažādās citās pašvaldības iestādēs un uzņēmumos palielinājies par 59 jeb 1,8%.

Visu Rīgas pilsētas algoto darbinieku skaits 1937. g. 1. janvārī bijis par 47 darbiniekiem jeb 0,6% mazāks nekā iepriekšējā gadā tanī pašā laikā.

Rīgas pilsētas pašvaldības darbinieku sadalījumu pēc ieņemamiem amatiem redzam nākošā tabulā (darbinieks, kuŗš izpilda vairāk amatus piešķaitīts tam amatam, kas šim darbiniekam skaitās galvenais amats).

Rīgas pilsētas pašvaldības algoto darbinieku skaits pēc amatiem 1937. g. 1. janvārī.

Effectif du personnel appointé de la municipalité de Riga d'après les fonctions en 1937.

	Darbin. kopskaits	atpakaļ
Amatpersonas	22	
Magistrats		
Pilsētas galva	1	1
Maire		
Viņa biedri	2	2
Maires-adjoints		
Valdes locekļi	6	6
Membres de l'Adm. municip.		
Reviz. kom. priekšsēd.	1	1
Président d. l. Com. d. revis.		
Komisijas locekļi	3	3
Membres d. l. commission		

	Darbin. kopskaits Total général du personnel	No tiem: darbinieki ar pilnu darba laiku Dont personnel avec pleine durée du travail
Bāriņu tiesas priekšsēd.	1	1
Président d. l. Chambre pupillaire		
Tiesas locekļi	3	3
Membres du tribunal		
Sekretāri	1	1
Secrétaires		
Dzimtssar. nod. vad.	1	1
Chef de l'Etat civil		
Pārējie	3	3
Autres		
Centrālās iestādēs	560	557
Dans les institutions centrales		
Vadītāji un pārziņi	27	27
Chefs et surveillants		
Inženieri	19	19
Ingénieurs		
Arhitekti	6	6
Architectes		
Mērniki	9	9
Arpenteurs		
Techniķi	27	27
Techniciens		
Ārsti	24	24
Médecins		
Veterinārārsti	3	3
Médecins-vétérinaires		
Sekretāri	8	8
Secrétaires		
Grāmatveži	23	23
Teneurs de livres		
Darbbeži	19	19
Géants		
Kasieri	5	5
Caissiers		
Kancelejas ierēdņi	253	250
Employés de chancellerie		
Mašīnrakstītājas	26	26
Dactylographes		
Arhivāri	8	8
Archivistes		
Pārējie	74	74
Autres		
Zipneši un apkalpot.	29	29
Courriers et domestiques		
Skolās	2.240	1.641
Dans les écoles		
Direktori	7	7
Directeurs		
Pārziņi	114	110
Inspecteurs		
Skolotāji	1.713	1.157
Instituteurs		
Skolu ārsti	21	20
Médecins scolaires		
Pārējie	70	52
Autres		
Apkalpotāji	315	295
Serviteurs		
Slimnīcās	1.469	1.446
Dans les hôpitaux		
Direktori un pārziņi	7	7
Directeurs et surveillants		
Ārsti	70	62
Médecins		
Vecmātes	6	6
Sages-femmes		
Feldšeri	18	18
Aides-chirurgiens		
Žēlsirdīgās māsas	155	155
Soeurs de charité		
Slimo kopējas	558	558
Infirmières		
Kancelejas darbin.	49	49
Employés de chancellerie		
Pārējie	49	48
Autres		
Strādnieki	557	543
Ouvriers		

	Darbin. kopskaits Total général du personnel	No tiem: darbinieki ar pilnu darba laiku Dont personnel avec pleine durée du travail
Patversmēs	562	561
Dans les asiles		
Pārziņi	46	46
Gérants		
Žēlsirdīgās māsas	10	10
Soeurs de charité		
Audzinātājas	93	93
Educatrices		
Kancelejas darbin.	5	5
Employés de chancellerie		
Pārējie	46	45
Autres		
Strādnieki	362	362
Ouvriers		
Citās iestādēs un uzņēm.	3.295	3.274
Dans d'autres instit. et entreprises		
Direktori un pārziņi	16	16
Directeurs et gérants		
Nod. un noz. vad.	65	65
Chefs de section et de branche		
Augsti kvalific. personāls	33	30
Personnel de haute qualification		
Kancelejas darbinieki	576	576
Empl. de chancellerie		
Pārējie	673	664
Autres		
Strādnieki Ouvriers	1.932	1.923
	Kopā Total	8.148 7.501

Rīgas pilsētas pašvaldības dienestā pilnu darba laiku strādājušas visas (22) amata personas; arī tehniskais personāls centrālās iestādēs bijis nodarbināts pilnu darba laiku, izņemot 3 kanto-ristus, kuņģi strādājuši nepilnu darba laiku.

Skolu darbiniekos ar nepilnu darba laiku strādājošo parādās jau vairāk un proti — 560 skolotāji (tai skaitā 4 pārziņi), 1 skolas ārsts, 20 apkalpotāji un 18 pārējie skolu darbinieki.

Slimnīcu personāls, izņemot 8 ārstus, 14 strādniekus slimnīcās un 1 citu darbinieku, skaitī- jies pastāvīgi nodarbināts. Tas pats, visumā, sakāms arī par patversmju darbiniekiem, kur no 562 darbiniekiem tikai viens skaitījies ar nepilnu darba laiku.

Citās pilsētas iestādēs un uzņēmumos nepilnu darba laiku strādājis 21 darbinieks. No visiem Rīgas pilsētas pašvaldības darbiniekiem 1937. g. 1. janvārī (8.148) pilnu darba laiku strādājuši 7.501 jeb 92,1%, nepilnu darba laiku 647 jeb 7,9%.

Provinces pilsētu algoto darbinieku skaits pēc iestādēm 1. janvārī.

Effectif du personnel appointé des municipalités provinciales — répartition par institutions — le 1-er janvier de:

	1935. Skaits Nombre	1936. Skaits Nombre	1937. Skaits Nombre
Amatpersonas	220	231	231
Magistrats			
Tehniskie darbinieki:	3.735	3.987	4.040
Personnel technique			
tai skaitā Dont:			
centrālās iestādēs	550	555	567
dans les instit. centrales			
skolās	1.545	1.634	1.648
dans l. écoles			
slimnīcās	420	422	422
d. l. hôpitaux			
patversmēs	211	174	162
d. l. asiles			
citās iestādēs un uzņēm.	1.009	1.202	1.241
dans d'autres instit. et entrepr.			
Kopā Total	3.955	4.218	4.271

59 provinces pilsētās 1937. g. 1. janvārī bijusi 231 algota amata persona (amata personu skaits sastāda 5,4% no visu algoto darbin. kopskaita), t. i. tikpat cik iepriekšējā gada 1. janvārī.

Darbinieku pilsētu pašvaldību centrālās iestādēs bijis 567 (13,3%), t. i. par 12 darbiniekiem jeb 2,2% vairāk nekā iepriekšējā gadā. Nedaudz palielinājies arī skolu darbinieku skaits — no 1.634 uz 1.648 (38,6%), t. i. par 14 darbiniekiem jeb 0,9%, slimnicu personāls pēdējā gadā skaita ziņā palicis bez pārmaiņām (9,9% no darbinieku kopskaita), bet patversmju personāls (kas sastāda 3,8% no darbin. kopskaita), samazinājies par 12 jeb 6,9%.

Citās iestādēs un pils. pašvaldību uzņēmumos darbinieku kopskaits 1937. g. 1. janvārī — 1.241 (29,0%); tas palielinājies pēdējā gadā par 39 darbiniekiem jeb 3,2%.

Provinces pilsētu pašvaldību algoto darbinieku skaits — kopā visās iestādēs — palielinājies, lai kā no 1936. g. 1. janv. līdz 1937. g. 1. janvārim, par 53 darbiniekiem jeb 1,3%.

Tālāk aplūkosim provinces pilsētu pašvaldību darbiniekus pēc ieņemamiem amatiem, pie kam piezīmējams, ka provinces pilsētās, līdzīgi lauku pašvaldībām, viens un tas pats darbinieks izpilda vairākus amatus pilsētas pašvaldības dienestā, tā 1937. g. 1. janvārī 4.271 pils. pašvald. algots darbinieks izpildījis 4.380 algotus amatus, 1936. g. 1. janvārī 4.218 algoti darbinieki ieņēmuši 4.316 algotus amatus.

Šādi darbinieki pieskaitīti tam amatam, kas darbiniekam skaitās galvenais.

Provinces pilsētu pašvaldību darbinieki pēc amatiem sadalās sekojošā kārtā:

Provinces pilsētu pašvaldību algoto darbinieku skaits pēc amatiem 1937. g. 1. janvārī.

Effectif du personnel appointé des municipalités provinciales—par fonctions au mois de janv. 1937.

	Darbin. skaits pils. ar iedzīv. skaitu (tūkstošos) <i>Effectif du person. dans les villes avec une population de (en milliers)</i>				Kopā <i>Total</i>	Tai skaitā darbin. ar pilnu darba laiku <i>Donc: personnel avec pleine durée du travail</i>
	15—60	5—15	2—5	Līdz 2		
Amatpersonas <i>Magistrats</i>	47	41	60	83	231	92
Pilsētu galvas <i>Maires</i>	4	9	19	26	58	35
Viņu biedri <i>Leurs adjoints</i>	3	4	2	7	16	8
Valdes locekļi <i>Membres d. admin. municipales</i>	12	14	28	38	92	37
Rev. kom. priekšs. <i>Présidents d. l. com. de revision</i>	3	1	2	—	6	—
Komis. locekļi <i>Membres d. l. com.</i>	6	2	4	5	17	—
Bāriņu tiesas priekšsēd. <i>Présid. d. Chambres pupillaires</i>	2	4	1	3	10	2
Viņu biedri <i>Leurs adjoints</i>	1	—	—	—	1	—
Tiesas locekļi <i>Membres d. tribunal</i>	5	2	—	—	7	—
Sekretāri <i>Secrétaires</i>	3	1	2	—	6	3
Dzimtssar. nodaļas vadīt. <i>Chefs d. l'Etat civil</i>	4	3	2	4	13	7
Pārējie <i>Autres</i>	4	1	—	—	5	—
Centr. iestādēs <i>Person. techn. dans les instit. centr.</i>	231	129	115	92	567	506
Vadīt. un pārzīņi <i>Chefs et surveil.</i>	4	2	3	—	9	5
Inženieri <i>Ingénieurs</i>	1	1	2	—	4	2
Arhitekti <i>Architectes</i>	2	2	—	—	4	3
Mērnieki <i>Arpenteurs</i>	4	1	—	—	5	5
Techniķi <i>Techniciens</i>	7	2	3	—	12	12
Ārsti <i>Médecins</i>	6	3	8	9	26	3
Vecmātes <i>Sages-femmes</i>	—	—	—	4	4	—
Veterinārārsti <i>Médecins-vétérinaires</i>	—	—	—	2	2	1
Sekretāri <i>Secrétaires</i>	4	10	19	27	60	59
Grāmatveži <i>Teneurs de livres</i>	17	9	10	7	43	43
Darbveži <i>Gérants d. II. classe</i>	29	16	2	—	47	47
Kasieři <i>Caissiers</i>	5	7	10	3	25	22
Kanc. ierēdņi <i>Employés de chancellerie</i>	104	50	40	18	212	207
Mašīnrakstītājas <i>Dactylographes</i>	10	4	—	—	14	14
Reģistratori <i>Enregistreurs</i>	3	1	—	—	4	4
Arhivāri <i>Archivistes</i>	2	—	—	—	2	2
Pārējie <i>Autres</i>	20	7	1	2	30	24
Ziņneši un apkalp. <i>Courriers et domestiques</i>	13	14	17	20	64	53
Skolā s <i>Dans les écoles</i>	705	361	346	236	1.648	1.377
Direktori <i>Directeurs</i>	1	1	5	3	10	9
Pārziņi <i>Inspecteurs</i>	55	26	23	25	129	129
Skolotāji <i>Instituteurs</i>	562	280	271	171	1.284	1.055
Skolu ārsti <i>Médecins scolaires</i>	6	6	4	6	22	—
Pārējie <i>Autres</i>	3	6	7	4	20	15
Apkalpotāji <i>Domestiques</i>	78	42	36	27	183	169
Slimnicās <i>Dans les hôpitaux</i>	274	101	46	1	422	415
Direkt. un pārziņi <i>Directeurs et surveillants</i>	4	3	2	—	9	9
Ārsti <i>Médecins</i>	23	8	3	—	34	30
Vecmātes <i>Sages-femmes</i>	4	3	1	—	8	8
Feldšeri <i>Aides-chirurgiens</i>	1	2	1	—	4	4
Zēlsird. māsas <i>Soeurs de charité</i>	47	10	5	—	62	62
Slimo kopējas <i>Infirmières</i>	57	31	13	—	101	101

	Darbin. skaits pils. ar iedzīv. skaitu (tūkstošos) <i>Effectif du person. dans les villes avec une population de (en milliers)</i>				Kopā <i>Total</i>	Tai skaitā darbin. ar pilnu darba laiku <i>Don't; personnel avec pleine durée du travail</i>
	15-60	5-15	2-5	Līdz 2		
Kancel. darbin. <i>Employés de chancellerie</i>	18	7	3	—	28	28
Pārējie <i>Autres</i>	17	1	4	—	22	22
Strādnieki <i>Ouvriers</i>	103	36	14	1	154	151
Patversmēs <i>Dans les asiles</i>	108	21	30	3	162	154
Pārziņi <i>Surveillants</i>	11	5	4	2	22	20
Audzinātājas <i>Educatrices</i>	8	—	1	—	9	9
Kancel. darbin. <i>Personnel de chancellerie</i>	1	—	—	—	1	1
Pārējie <i>Autres</i>	8	—	3	1	12	10
Strādnieki <i>Ouvriers</i>	80	16	22	—	118	114
Citās iestādēs un uzņēmumos <i>Dans d'autres instit. et entreprises</i>	871	208	127	35	1.241	1.032
Direkt. un pārziņi <i>Directeurs et surveillants</i>	11	12	6	2	31	24
Nod. un noz. vad. <i>Chefs de section et de branches</i>	15	8	4	3	30	24
Augsti kvalificētais personāls <i>Personnel de haute qualification</i>	11	13	16	9	49	28
Kancel. darbin. <i>Personnel de chancellerie</i>	141	46	26	2	215	192
Pārējie <i>Autres</i>	159	20	13	6	198	108
Strādnieki <i>Ouvriers</i>	534	109	62	13	718	656
Kopā Total . .	2.236	861	724	450	4.271	3.576

No visu provinces pilsētu algoto darbinieku kopskaita (4.271), ar pilnu darba laiku pašvaldības dienestā skaitījušies 3.576 darbin. jeb 83,7%, ar nepilnu darba laiku 695 darbin. jeb 16,3%.

Darbinieki ar nepilnu darba laiku pēc pilsētas pašvaldību iestādēm, kurās tie strādājuši, sadalās šādi: pilsētu pašvaldību amata personas — 139, darbinieki centrālās iestādēs — 61, skolu darbinieki — 271 (tai skaitā mācību personāls — 230), slimnicu darbinieki — 7 (tai skaitā 4 ārsti), patversmju personāls — 8 un darbinieki pārējās provinces pilsētu pašvaldību iestādēs un uzņēmumos — 209.

Pilsētu pašvaldību darbinieku atalgojums. Pilsētu pašvaldību darbinieku algas noteic attiecīgas pilsētu pašvaldības, paredzot tās tieši pilsētas budžetā, vai arī izstrādājot īpašus noteikumus par pilsētas darbinieku štatiem un algām, izņemot skolotājus, kuru algas noteiktas ar likumu.

Rīgas pilsētas pašvaldības darbiniekus (izņemot skolotājus) algo: a) pēc Rīgas pils. algu kategorijām, b) pēc Rīgas pils. algu grupām un c) ārpus algu kategorijām un grupām.

Pēc Rīgas pilsētas algu kategorijām algotiem darbiniekiem (štata darbiniekiem) kopš 1934. g. bijušas šādas algu likmes.

Pamatalgas likmes Rīgas pilsētas pašvaldības štata darbiniekiem.

Taux des appointements fondamentaux du personnel permanent de la municipalité de Riga.

Kategorija <i>Catégories</i>	Alga mēnesī (latos) <i>Appointements mensuels (en lats)</i>	
	Darbiniekiem, kas nostrādājuši līdz 5 gadiem <i>Employés en service au-dessous de 5 ans</i>	Darbiniekiem, kas nostrādājuši 5 un vairāk g. <i>Employés en service 5 ans et plus</i>
I.	420,—	462,—
II.	350,—	385,—
III.	300,—	330,—
IV.	260,—	286,—
V.	230,—	253,—
VI.	200,—	220,—
VII.	170,—	187,—
VIII.	160,—	176,—
IX.	150,—	165,—
X.	140,—	154,—
XI.	130,—	143,—
XII.	120,—	132,—
XIII.	110,—	121,—
XIV.	100,—	110,—
XV.	90,—	99,—

Bez tam pēc kategorijām algotie Rīgas pils. pašvaldības štata darbinieki saņem ģimenes piemaksas, kas ar 1934. g. 11. septembra rīkojumu noteiktas par katru bērnu 8% apmērā no pamatalgas, bet ne mazāk kā Ls 9,— un ne vairāk kā Ls 15,— mēnesī par katru bērnu.

(Ģimenes piemaksu apmēri grozīti ar 1937. g. 1. jūniju).

Rīgas pils. pašvaldības štata darbinieku ģimenes piemaksu apmērs (latos mēnesī par katru bērnu).

Montant des allocations familiales (en lats par mois pour chaque enfant) au personnel permanent de la municipalité de Riga.

Kategorija <i>Catégories</i>	Darbinieki, kas nostrādājuši līdz 5 gadiem <i>Employés en service au-dessous de 5 ans</i>	Darbinieki, kas nostrādāj. 5 un vairāk g. <i>Employés en service 5 ans et plus</i>
I.—VI.	15,—	15,—
VII.	14,—	15,—
VIII.	13,—	14,—
IX.	12,—	13,—
X.	11,—	12,—
XI.—XII.	10,—	11,—
XIII.	9,—	10,—
XIV.—XV.	9,—	9,—

Rīgas pilsētas pašvaldības brīva līguma darbinieki sadalīti algu grupās; atsevišķu grupu algu likmes šādas:

Algu likmes Rīgas pils. pašvaldības brīva līguma darbiniekiem.

Taux d'appointements du personnel de la municipalité de Riga — sur convention libre.

Grupa Groupe	Alga mēnesī (latos) Appointements mensuels (en lats)
1.	160,—
2.	150,—
3.	140,—
4.	135,—
5.	130,—
6.	125,—
7.	115,—
8.	110,—
9.	105,—
10.	100,—
11.	90,—
12.	80,—
13.	75,—

Daļa darbinieku atalgojumu saņēmuši ārpus algu kategorijām un algu grupām (amata personas, strādnieki ar mēneša vai dienas algu).

Atvilkumi no Rīgas pilsētas pašvaldību darbinieku algām 1936. g. bijuši šādi:

- pensiju kasei — 6% no pamatalgas (ieskaitot izdienas piemaksu) un dzīvokļa piemaksām,
- slimo kasei — 2% no pamatalgas un visām piemaksām (dzīv., ģimenes, virsstundu u. c.),
- bezdarba fondam 1 resp. 2% no pamatalgas un visām piemaksām.

Rīgas pilsētas pašvaldības iestāžu un uzņēmumu darbinieki, kā arī amata personas, pēc atalgojuma veida sadalās šādi:

Rīgas pils. pašvaldības darbinieki pēc atalgojuma veida.

Personnel de la municipalité de Riga — d'après le genre du traitement.

Stata darbinieki.
Personnel permanent

Rīgas pils. algu kateg. Categories d'appoint. de l. ville de Riga	Algu likmes ¹ mēnesī Taux d'appointem. par mois	Darbinieku skaits Effectif du personnel		
		1. I. 1936. g.	1. I. 1937. g.	%
I.	420,—	43	46	2,5
II.	350,—	42	46	2,5
III.	300,—	71	72	3,9
IV.	260,—	100	100	5,4
V.	230,—	120	131	7,1
VI.	200,—	175	172	9,3
VII.	170,—	207	203	11,0
VIII.	160,—	99	102	5,6
IX.	150,—	143	138	7,5
X.	140,—	108	109	5,9
XI.	130,—	414	418	22,7
XII.	120,—	81	82	4,5
XIII.	110,—	138	148	8,0
XIV.	100,—	66	72	3,9
XV.	90,—	3	4	0,2
Kopā Total . . .		1.810	1.843	100,0

¹ Algu likmes darbiniekiem, kuŗi strādājuši mazāk kā 5 gadus Rīgas pils. pašvald. dienestā, neieskaitot ģimenes piemaksas, bet neatskaitot arī atvilkumus — pensiju kasei (6%), slimo kasei (2%) un bezdarba fondam (1% resp. 2%).

Brīva līguma darbinieki.

Rīgas pils. algu grupas Person. de la municipal. de Riga sur convent. libre par groupes d'appoint.	Algu likmes ² Taux d'appoint.	1936. g. 1. I.	1937. g. 1. I.	%
1.	160,—	12	54	1,5
2.	150,—	139	141	3,0
3.	140,—	117	71	1,0
4.	135,—	186	187	5,2
5.	130,—	196	188	5,2
6.	125,—	962	932	25,7
7.	115,—	126	125	3,4
8.	110,—	68	67	1,8
9.	105,—	57	57	1,6
10.	100,—	271	261	7,2
11.	90,—	989	969	26,7
12.	80,—	323	342	9,4
13.	75,—	225	234	6,4
14.	60,—	—	2	0,1
Kopā Total . . .		3.671	3.630	100,0

Amata personas un
techn. darbin. ārpus
algu kategor. un
grupām

Person. en fonctions
spéc. et personnel
techn. hors d. cat.
et des groupes

Algu likmes ² Taux d'appoint.	1936. g.	1937. g.	%	
Pāri par Ls 900				
Au-dessus de				
Ls 801 — „ 850	2	1	0,4	
„ 701 — „ 750	1	2	0,7	
„ 651 — „ 700	2	4	1,5	
„ 601 — „ 650	4	5	1,8	
„ 551 — „ 600	4	2	0,7	
„ 501 — „ 550	7	7	2,6	
„ 451 — „ 500	13	5	1,8	
„ 401 — „ 450	1	—	—	
„ 301 — „ 350	—	3	1,1	
„ 251 — „ 300	1	—	—	
„ 201 — „ 250	9	1	0,4	
„ 176 — „ 200	—	3	1,1	
„ 151 — „ 175	3	4	1,5	
„ 121 — „ 150	11	41	15,2	
„ 101 — „ 120	12	8	3,0	
„ 81 — „ 100	24	57	21,1	
Līdz „ 80	136	126	46,7	
Kopā Total . . .		230	270	100,0

Strādnieki
Ouvriers

Algu likmes Taux d'appoint.	1936. g.	1937. g.	%	
Ls 176 — Ls 200	3	1	0,2	
„ 151 — „ 175	1	—	—	
„ 121 — „ 150	70	61	10,7	
„ 101 — „ 120	62	88	15,4	
„ 81 — „ 100	230	180	31,5	
Līdz „ 80	219	241	42,2	
Jusqu'à				
Kopā Total . . .		585	571	100,0

Pavisam Total général 6.296 6.314

Tā tad no 6.314 darbiniekiem (neieskaitot mācību personālu — skolu direktorus, pārziņus un skolotājus), 1937. g. 1. janvārī, kas saņēmuši atalgojumu no Rīgas pilsētas pašvaldības, štata

² Algu likmes neatskaitot atvilkumus pensiju kasei (6%), slimo kasei (2%) un bezdarba fondam (1% resp. 2%).

darbnieki bijuši 1.843 jeb 29,2%, brīva līguma darbinieki, kas algoti pēc algu grupām — 3.630 jeb 57,5%, ārpuskatēgoriju un grupu darbinieki 270 jeb 4,3% un strādnieki 571 jeb 9,0%.

Štata (pēc katēgorijām algoto) darbinieku starpā visvairāk redzam darbiniekus ar algas pamatlīkmi Ls 130,— mēnesī (22,7% no štata darbinieku kopskaita), tad seko darbinieki ar algas pamatlīkmi Ls 170,— mēnesī (11,0%), darbinieki ar pamatlīkmi Ls 200,— mēnesī (9,3%) un darbinieki ar algas pamatlīkmi Ls 110,— mēnesī (8,0%); pēc pieminētām 4 algu katēgorijām algota apmēram puse (51,0%) no visiem štata darbiniekiem.

Pēc algu grupām algoto darbinieku starpā visvairāk darbinieku algots pēc 11. grupas, kur algas likme bijusi Ls 90,— mēnesī; šai grupā ierindojas 26,7% no visiem darbiniekiem, kas algoti pēc algu grupām. Otrā pēc lieluma bijusi 6. grupa (algas likme Ls 125,— mēnesī), kurā ietilpst

25,7% no darbiniekiem, kas algoti pēc algu grupām.

Ārpus algu katēgorijām un grupām algoto darbinieku starpā augstākās algu likmes visumā bijušas amata personām; vairumam tehnisko darbinieku algu likmes bijušas līdz Ls 100,— mēnesī.

No 571 strādniekiem, kas saņēmuši algu no Rīgas pilsētas pašvaldības, dienas strādnieku bijis 473 jeb 82,8%, bet strādnieku ar mēnešalgu 98 jeb 17,2%.

Rīgas pilsētas pašvaldības skolotāji algu saņem:

- pēc Valsts darbinieku vispārīgām algu katēgorijām ar īpašām piemaksām (obligātorisko skolu skolotāji),
- pēc speciālām algu likmēm (neobligātorisko skolu štata skolotāji) un
- ārpus algu katēgorijām.

Rīgas pilsētas obligātorisko skolu skolotāju algu likmes kopš 1934. g. 1. oktobra bijušas šādas (latos mēnesī).¹

Aprēķināšanas pamats Valsts darbin. algu katēg. un likme Ls	Parastās obligāt. skolās	Pārziņi		Skolotāji
		I. pak.	II. pak.	
XV. 121,— Skolotāji-praktikanti	—	—	—	145,20
XIV. 131,— Skolotāji ar praksi līdz 5 g.	—	—	—	157,20
XIII. 144,— Skolotāji ar praksi 5—10 g. vai ar augstsk. izglīt. un praksi līdz 5 g.	220,80	196,80	—	172,80
XII. 159,— Skolotāji ar praksi 10—15 g.	262,80	226,80	—	190,80
XI. 181,— Skolotāji ar 15 un vairāk gadu praksi vai ar augstsk. izglīt. un 5—10 g. praksi	313,20	265,20	—	217,20
X. 206,— Skolotāji ar augstsk. izglītību un praksi 10—15 g.	319,20	283,20	—	247,20
IX. 242,— Skolotāji ar augstskolas izglītību ar 15 un vairāk gadu praksi	386,40	338,40	—	290,40
Ls				
XIV. 131,— Skolotāji-praktikanti	—	—	—	157,20
XIII. 144,— Skolotāji ar praksi līdz 5 g.	—	—	—	172,80
XII. 159,— Skolotāji ar praksi 5—10 g. vai ar augstsk. izglīt. un praksi līdz 5 g.	262,80	226,80	—	190,80
XI. 181,— Skolotāji ar praksi 10—15 g.	313,20	265,20	—	217,20
X. 206,— Skolotāji ar 15 un vairāk gadu praksi vai ar augstsk. izglītību un 5—10 g. praksi	367,20	307,20	—	247,20
IX. 242,— Skolotāji ar augstsk. izglītību un praksi 10—15 g.	386,40	338,40	—	290,40
VIII. 274,— Skolotāji ar augstskolas izglītību ar 15 un vairāk gadu praksi	448,80	388,80	—	328,80

Neobligātorisko skolu skolotāju algu likmes kopš 1934. g. 1. okt. šādas (latos mēnesī):

	Ls
Kandidāti	190,—
Skolotāji bez augstsk. izglīt. ar praksi līdz 5 g.	190,—
Skolotāji bez augstsk. izglīt. ar 5—10 g. praksi	210,—
Skolotāji bez augstsk. izgl. ar 10—15 g. praksi	250,—
Skolotāji bez augstsk. izglīt. ar 15 g. praksi	300,—
Skolotāji ar augstsk. izgl. un praksi līdz 5 g.	210,—
Skolotāji ar augstsk. izgl. ar 5—10 g. praksi	250,—
Skolotāji ar augstsk. izgl. ar 10—15 g. praksi	300,—
Skolotāji ar augstsk. izgl. ar 15 g. praksi	360,—
Direktori	504,—
Inspektori	480,—

Iepriekšējās tabulās uzrādītās algu likmes ir bez ģimenes piemaksām, pēdējās skolotāji saņem līdzīgi kā pārējie Rīgas pilsētas štata darbinieki.

Tāpat šais likmēs nav atskaitīti atvilkumi — pensiju fondam 6%, bezdarba apkaņošanas fondam 1 resp. 2% un slimo kasei 2% (krīzes laikā atvilkumi Rīgas pils. pašvaldību skolotājiem, tāpat kā pārējiem Rīgas pils. pašvaldības darbiniekiem nepastāv).

¹ Ieskaitot dzīvokļa naudu.

Rīgas pilsētas pašvaldības skolu skolotāji pēc atalgojuma veida sadalās šādi:

Obligāt. skolu skolotāji ar pilnu darba laiku	Algu pamatlīkmes ¹		Darbinieku skaits	
	Valsts darbin. algu katēg.	mēnesī Ls	1936. g. 1. I.	1937. g. 1. I.
VIII.	274,—	—	—	3
IX.	242,—	84	84	79
X.	206,—	45	45	41
XI.	181,—	414	414	537
XII.	159,—	165	165	191
XIII.	144,—	139	139	148
XIV.	131,—	69	69	101
XV.	121,—	16	16	25
	Kopā	932	932	1.125

¹ Algu pamatlīkmē neieskaitot dzīvokļa piemaksu 20% no pamatalgas, ģimenes piemaksu 8%, atlīdzība skolu pārziņiem par skolu pārziņošanu Ls 40,— līdz Ls 80,— mēnesī (īpatnējām skolām Ls 60,— līdz Ls 100,—), un neatskaitot atvilkumus pensiju kasei, slimo kasei un bezdarba fondam.

Neobligāt. skolu skolotāji ar pilnu darba laiku	Algu pamatlīk- mes mēnesī ²	Darbinieku skaits	
		1936. g. 1. I.	1937. g. 1. I.
1. (direktori)	420,—	7	7
2. (inspektori)	400,—	11	12
3. (skolot. ar augstsk. izgl.)	360,—	101	80
4. (skolot. ar augstsk. izgl.)	300,—	18	10
5. (skolot. ar augstsk. izglīt.)	260,—	10	9
6. (skolot. ar augstsk. izglīt.)	210,—	3	1
7. (skolot. bez augstsk. izglīt.)	300,—	26	12
8. (skolot. bez augstsk. izgl.)	250,—	1	2
9. (skolot. bez augstsk. izglīt.)	210,—	3	5
10. (skolot. bez augstsk. izgl.)	190,—	—	4
11. (skolot. kandid.)	190,—	—	—

Kopā 180 142

Skolotāji ar nepilnu darba laiku un ārpus katēg. un grupām algotie	Algu likmes ³ mēnesī Ls	Darbinieku skaits	
		1936. g. 1. I.	1937. g. 1. I.
451—500	—	—	—
401—450	—	9	—
301—350	—	1	12
251—300	—	6	8
201—250	—	12	17
176—200	—	14	17
151—175	—	62	22
121—150	—	85	51
101—120	—	100	73
81—100	—	87	73
Līdz 80	—	411	294

Kopā 787 567

Pavisam 1.899 1.834

Obligātorisko skolu skolotāju ar pilnu darba laiku, kas algoti pēc valsts darbinieku vispārīgām algu katēgorijām, 1937. g. 1. janvārī bijis 1.125 jeb 61,3% no Rīgas pils. pašvaldības skolotāju kopskaita. Neobligātorisko skolu skolotāju (arī ar pilnu darba laiku), kas algoti pēc speciālām algu grupām, bijis 142 jeb 8% un skolotāju, kas algoti ārpus algu katēgorijām un grupām, — 567 (no tiem 560 ar nepilnu, 7 ar pilnu darba laiku) jeb 30,9%.

Provinces pilsētu pašvaldību darbinieki algas saņem saskaņā ar katras atsevišķas pilsētas budžetā paredzētām normām vai pilsētu pašvaldību lēmumiem. Šo iemeslu dēļ apskatā arī nebūs iespējams uzrādīt algu likmes (normas) provinces pilsētu pašvaldību darbiniekiem.

Izņēmums šeit ir pilsētu uzturēto skolu (kā obligātorisko, tā neobligātorisko) skolotāji, kuru algas noteiktas ar likumiem.

Provinces pilsētu skolotājus pēc atalgojuma veida, līdzīgi Rīgas pilsētas skolotājiem, sadalīsim 3 daļās: obligātorisko skolu skolotāji, kas algu saņem pēc Valsts darbinieku algu katēgorijām, ne-

² Algu pamatlīkmes neieskaitot ģimenes piemaksu, bet direktoriem un inspektoriem arī dzīvokļa piemaksu, un neatskaitot atvilkumus pensiju kasei, slimo kasei, bezdarba fondam.

³ Algu likmes, neieskaitot piemaksas, un neatskaitot atvilkumus pensiju kasei, slimo kasei un bezdarba fondam.

obligātorisko skolu skolotāji, kas algu saņem pēc spec. algu grupām (šo skolu direktori — pēc valsts darbin. visp. algu katēgorijām) un skolotāji, kas strādā nepilnu darba laiku, kā arī skolotāji, kas saņem algu ārpus katēgorijām un grupām:

Oblig. skolu skolot. ar pilnu darba laiku (parastās obl. skolās)	Algu pamatlīk- mes mēnesī ²	Darbin. skaits 1937. g. 1. I.
Valsts darbin. algu katēg.:	Ls	g.
IX.	242	8
X.	206	9
XI.	181	271
XII.	159	292
XIII.	144	199
XIV.	131	254
XV.	121	84

Kopā 1.117

Neoblig. skolu direktori	Algu pamatlīk- mes mēnesī ²	Darbin. skaits 1937. g. 1. I.
VI.	Ls	g.
VI.	380	9

Neoblig. skolu skolotāji
ar pilnu darba laiku

Algu grupas:	Algu pamatlīk- mes mēnesī ²	Darbin. skaits 1937. g. 1. I.
Ls	Ls	g.
Ar augstsk. izgl. ar 15 g. praksi un ilgāk	335	4
Ar augstsk. izgl. ar 10—15 g. praksi	294	3
Ar augstsk. izgl. ar 5—10 g. praksi	259	9
Ar augstsk. izgl. ar praksi līdz 5 g.	229	9
Bez augstsk. izgl. ar 15 g. praksi un ilgāk	287	8
Bez augstsk. izgl. ar 10—15 g. praksi	255	3
Bez augstsk. izgl. ar 5—10 g. praksi	225	2
Bez augstsk. izgl. ar praksi līdz 5 g.	205	2
Kandidāti vidusskolās	201	19
Viet. izpild. vidussk. ar praksi līdz 5 g.	165	4

Kopā 63

Skolotāji ar nepilnu darba laiku
un ārpus kat. un grupām algotie

Algu likmes mēnesī ³	Algu pamatlīk- mes mēnesī ²	Darbin. skaits 1937. g. 1. I.
Ls	Ls	g.
251—300	—	1
201—250	—	3
176—200	—	2
151—175	—	1
121—150	—	14
101—120	—	19
81—100	—	24
Līdz 80	—	170

Kopā . . . 234

Pavisam . . . 1.423

¹ Algu pamatlīkmes pie brīva dzīvokļa, neieskaitot ģimenes piemaksu, dienesta zemi 0,05—0,4 ha vai tās vietā atlidzību, un neatskaitot krīzes laika atvilkumus, atvilkumus pensiju fondam, bezdarba apkaŗ. fondam un slimo kasei un 1/12 atvilkumu par dzīvokli.

² Algu pamatlīkmes, neieskaitot ģimenes piemaksas un neatskaitot krīzes laika atvilkumus, atvilkumus pensiju fondam, bezdarba apkaŗošanas fondam un slimo kasei.

³ Algu likmes, neieskaitot piemaksas un neatskaitot atvilkumus.

Pilsētu pašvaldību iestāžu un uzņēmumu darbinieku faktisko izpeļņu un arī pilsētu pašvaldību skolotāju izpeļņu aprēķinot, ņemta vērā pamatalga, visāda veida piemaksas, kur tādas pastāv, un atskaitīti atvilkumi. Bet tā kā daļa pilsētu pašvaldību darbinieku, kā jau pieminēts, strādā nepilnu darba laiku, skaidrāka pārskata iegūšanai sekojošā tabulā par izpeļņu ņemta tikai to darbinieku izpeļņa, kas strādājuši pilnu darba laiku, pie tam darbiniekiem, kas izpilda vairākus amatus, izpeļņa tikai par galveno amatu.

Pilsētu pašvaldību darbinieku vidējās algas (netto izpeļņa) 1937. g. janvāra mēnesī (latos).

Appointements moyens (gains nets en lats) du personnel des municipalités au mois de janv. 1937.

Amatpersonas. Magistrats	Rīgā		Provinces pils. D. l. villes provinciales Caumērā visās pilsētās En moyenne p. l. l. villes
	A	Rīga	
Pilsētu galvas <i>Maires</i>	1.020	222	243
Viņu biedri <i>Leurs adjoints</i>	680	245	332
Valdes locekļi <i>Membres de l'adm. municip.</i>	528	212	254
Reviz. kom. priekšsēd. un biedri <i>Présidents et adjoints d. Com. d. Revis.</i>	571	—	571
Komisijas locekļi <i>Membres d. l. commission.</i>	466	—	466
Bāriņu tiesas priekšsēd. <i>Présidents des Chambres pupillaires</i>	551	179	303
Tiesas locekļi <i>Membres d. tribunaux</i>	475	—	475
Sekretāri <i>Secrétaires</i>	255	141	170
Dzimtssar. nod. vadītāji <i>Chefs des Etats civils</i>	416	166	202
Pārējie <i>Autres</i>	388	—	388
Centrālās iestādēs. <i>Dans les instit. centrales.</i>			
Vadītāji un pārziņi <i>Chefs et gérants</i>	389	176	368
Inženieri <i>Ingénieurs</i>	328	—	328
Arhitekti <i>Architectes</i>	365	340	359
Mērnieki <i>Arpenteurs</i>	249	195	233
Techniķi <i>Techniciens</i>	201	149	185
Veterinārārsti <i>Médecins-vétérinaires</i>	262	—	262
Sekretāri <i>Secrétaires</i>	450	177	210
Grāmatveži <i>Teneurs de livres</i>	257	174	203
Darbveži <i>Gérants d. II. classe</i>	212	156	172
Kasieri <i>Caissiers</i>	244	143	161
Kancelejas ierēdņi <i>Employés de chancellerie</i>	137	94	118
Mašīnrakstītājas <i>Dactylographes</i>	135	117	129
Reģistratori <i>Enregistreurs</i>	—	140	140
Archivāri <i>Archivistes</i>	159	152	157
Pārējie <i>Autres</i>	228	151	211
Zīņneši un apkalp. <i>Courriers et domestiques</i>	85	71	76

Amatpersonas Magistrats

Skolās.

Dans les écoles.

	Rīgā A Rīga	Provinces pils. D. l. villes provinciales Caumērā visās pilsētās En moyenne p. l. l. villes
Direktori <i>Directeurs</i>	592	368
Pārziņi <i>Inspecteurs</i>	276	190
Skolotāji <i>Instituteurs</i>	204	155
Skolu ārsti <i>Médecins scolaires</i>	220	—
Pārējie <i>Autres</i>	111	95
Apkalpotāji <i>Serviteurs</i>	89	69
		82

Slimnīcās.

Dans les hôpitaux.

	Rīgā A Rīga	Provinces pils. D. l. villes provinciales Caumērā visās pilsētās En moyenne p. l. l. villes
Direktori (pārziņi) <i>Directeurs (gérants)</i>	464	544
Ārsti <i>Médecins</i>	265	223
Vecmātes <i>Sages-femmes</i>	135	123
Feldšeri <i>Aides-chirurgiens</i>	121	86
Žēlsird. māsas <i>Soeurs de charité</i>	138	122
Slimo kopējas <i>Infirmières</i>	88	68
Kancelejas darbinieki <i>Employés de chancellerie</i>	140	113
Pārējie <i>Autres</i>	200	144
Strādnieki <i>Ouvriers</i>	90	76

Patversmēs.

Dans les asiles.

	Rīgā A Rīga	Provinces pils. D. l. villes provinciales Caumērā visās pilsētās En moyenne p. l. l. villes
Pārziņi <i>Surveillants</i>	214	108
Žēlsirdīgās māsas <i>Soeurs de charité</i>	131	—
Audzinatājas <i>Educatrices</i>	161	94
Kancelejas darbinieki <i>Employés de chancellerie</i>	111	—
Pārējie <i>Autres</i>	93	95
Strādnieki <i>Ouvriers</i>	84	65

Citās iestādēs un uzņēmumos.

Dans d'autres instit. et entreprises.

	Rīgā A Rīga	Provinces pils. D. l. villes provinciales Caumērā visās pilsētās En moyenne p. l. l. villes
Direktori (pārziņi) <i>Directeurs (gérants)</i>	449	319
Nod. un nozaļu vadītāji <i>Chefs de section et d. branches</i>	245	161
Augsti kvalific. personāls <i>Personnel de haute qualification</i>	285	208
Kancelejas darbinieki <i>Employés de chancellerie</i>	90	114
Pārējie <i>Autres</i>	136	102
Strādnieki <i>Ouvriers</i>	118	96

Rīgas pilsētas pašvaldību darbinieku algas visos pieminētos amatos bijušas augstākas nekā provinces pilsētās.

Lielākās provinces pilsētās algas savukārt atkal augstākas nekā pilsētās ar mazāku iedzīvotāju skaitu.

4. Kameru darbinieki.

Personnel des chambres.

Apskatā sniegsim ziņas par četru pastāvošo kameru darbinieku skaitu un algām.

Latvijas lauksaimniecības kamera nodibināta ar likumu par Latvijas lauksaimniecības kameru (V. V. 1935. g. 75. n-rā, vēlākie grozījumi V. V. 1935. gada 113., 155. n-rā, un 1936. g. 8. n-rā), kas stājās spēkā ar 1935. gada 1. aprīli.

Latvijas tirdzniecības un rūpniecības kamera nodibināta ar likumu par Latvijas tirdzniecības un rūpniecības kameru (V. V. 1934. g. 292. n-rā, vēlākie grozījumi 1935. g. 296. n-rā), kas stājās spēkā 1935. g. 1. janvārī.

Ar 1936. g. sāka darboties Latvijas amatniecības kamera (V. V. 1935. g. 296. n-rā) un Latvijas darba kamera (V. V. 1936. g. 106. n-rā).

Darbinieku skaits. Darbinieku skaitā, līdzīgi pašvaldību darbiniekiem, uzrādīti tikai tie darbinieki, kas saņem noteiktu, regulāru atalgojumu; darbinieku skaitā tā tad neietilpst kameru darbinieki, kas savu amatu izpilda kā goda amatu — bez atalgojuma, — vai arī saņem tikai atlīdzību par atsevišķām sēdēm.

Kameru algoto darbinieku kapskaits bijis šāds:

Kameru algoto darbinieku skaits 1. janvārī.

Effectif du personnel appointé des Chambres au 1-ier janvier.

	1936.	1937.
Lauksaimniecības kamera	332	475
<i>Chambre d'Agriculture</i>		
Tirdzn. un rūpn. kamera	44	51
<i>Chambre de Commerce et d'Industrie</i>		
Amatniecības kamera	—	42
<i>Chambre des Métiers</i>		
Darba kamera	—	113
<i>Chambre du Travail</i>		
Kopā Total	376	681

Algoto darbinieku kopskaits visās kamerās 1937. gada 1. janvārī bijis 681, t. i. par 305 darbiniekiem jeb 81,1% lielāks nekā gadu iepriekš. Darbinieku skaits palielinājies lauksaimniecības kamerā par 143 darbiniekiem jeb 43,1%, tirdzniecības un rūpniecības kamerā par 7 darbiniekiem jeb 15,9%, bet no jauna nākusi klāt amatniecības kamera ar 42 algotiem darbiniekiem un darba kamera ar 113 algotiem darbiniekiem.

Latvijas lauksaimniecības kameras darbiniekus pēc amatiem un pārmaiņas darbinieku sastāvā 1936. gadā rāda nākamā tabula.

Latvijas lauksaimniecības kameras algoto darbinieku skaits.

Effectif du personnel appointé de la Chambre d'Agriculture de Lettonie.

1936. g. 1. I. 1937. g. 1. I.

Amati Fonctions	Pavisam Total général	Pavisam Total général	Tai skaitā sievietes Dont: femmes
Priekšsēdētājs	1	1	—
<i>Président</i>			
Generālsekretārs	1	1	—
<i>Secrétaire général</i>			

1936. g. 1. I. 1937. g. 1. I.

Amati Fonctions	Pavisam Total général	Pavisam Total général	Tai skaitā sievietes Dont: femmes
Nodaļu vadītāji	13	17	2
<i>Chefs de section</i>			
Nodaļu vad. palīgi	1	1	—
<i>Aides d. chefs de section</i>			
Centr. darba bir. vadīt.	1	—	—
<i>Chef du bur. centr. du trav.</i>			
Darba palīg., bir. vadīt.	4	—	—
<i>Chef du bur. auxil. du trav.</i>			
Darba biroja vadītāji	1	—	—
<i>Chefs du bur. du travail</i>			
Nozaļu vadītāji	12	20	3
<i>Chefs des subdivisions</i>			
(branches)			
Sekretāri	1	2	—
<i>Secrétaires</i>			
Galvenie grāmatveži	1	1	—
<i>Teneurs d. livres en chef</i>			
Grāmatveži	5	5	2
<i>Teneurs d. livres d. I. cl.</i>			
Grāmatveži, II. šķ.	6	16	9
<i>Teneurs d. livres d. II. cl.</i>			
Darbveži	2	3	1
<i>Gérants</i>			
Darbveži, II. šķ.	8	8	2
<i>Secrétaires d. II. cl.</i>			
Juriskonsulti	1	1	—
<i>Juriconsultes</i>			
Konsultanti	—	1	—
<i>Avocats consultants</i>			
Statistiķi	3	2	1
<i>Statisticiens</i>			
Kasiera palīgi	—	2	2
<i>Aides du caissier</i>			
Kantoristi	19	61	43
<i>Commis de bureau</i>			
Mašīnrakstītājas	3	7	7
<i>Dactylographes</i>			
Praktikanti	9	23	3
<i>Pratiquants</i>			
Vec. agronomi	5	9	—
<i>Agronomes aînés</i>			
Lopkop. speciālisti	4	6	—
<i>Spécialistes en élevage du bét.</i>			
Rajonu agronomi	75	90	2
<i>Agronomes de rayon</i>			
Mazpulku inspektori	11	11	2
<i>Inspecteurs des cercles de la jeunesse</i>			
Instruktori	50	54	4
<i>Instructeurs</i>			
Instruktori, II. šķ.	58	72	23
<i>Instructeurs d. II. cl.</i>			
Kultūrtechniķi	6	3	—
<i>Techniciens — cult.</i>			
Kultūrtechniķi, II. šķ.	11	16	—
<i>Techniciens-cult. d. II. cl.</i>			
Arhitekti	—	1	—
<i>Architectes</i>			
Būvtechniķi	2	6	—
<i>Techniciens en bâtiment</i>			
Inženieri	—	1	—
<i>Ingénieurs</i>			
Techniķi	—	2	—
<i>Techniciens</i>			
Biškopības techniķi	6	4	3
<i>Techniciens d'apicult.</i>			
Augu aizs. un māc. līdz. apg. pārziņi	1	2	—
<i>Surveillants d. protection d. plantes et d. mat. d'enseignem.</i>			
Zimētāji (jaun.)	—	2	—
<i>Dessinateurs (cadets)</i>			
Laboratorijas pārziņi	—	1	—
<i>Surveillants de laborat.</i>			
Laborāt. pārz. palīgi	—	1	—
<i>Aides des surveillants de laboratoire</i>			
Soferi	—	1	—
<i>Chauffeurs (d'autom.)</i>			
Kurjeri	3	5	—
<i>Courriers</i>			
Apkalpotāji	8	16	9
<i>Domestiques</i>			
Kopā Total	332	475	118

Latvijas lauksaimniecības kameras dienestā 1937. gada 1. janvārī bijuši 475 algoti darbinieki; no tiem administratīvais un kantoņa personāls 172 (36,2%), agronomiskie un tehniskie darbinieki (inženieri, tehniķi u. t. t.) 281 (59,2%) un kalpotāji 22 (4,6%).

Pēdējā gadā darbinieku skaits pieaudzis, kā jau pieminēts, par 143; tai skaitā administratīvais un kantoņa personāls par 80, agronomiskais un tehniskais personāls par 52 un kalpotāji par 11.

Latvijas tirdzniecības un rūpniecības kameras darbinieku skaits redzams šādā tabulā:

Latvijas tirdzniecības un rūpniecības kameras algoto darbinieku skaits.

Effectif du personnel appointé de la Chambre de Commerce et d'Industrie.

Amati Fonctions	1936. g. 1. I. Pavisam Total général	1937. g. 1. I. Pavisam Total général	Tai skaitā sievietes Dont: femmes
Generālsēkretārs	1	1	—
Secrétaire général			
Nod. vad. — referenti	6	7	—
Chefs de sect. — rapport.			
Sekretāri	4	4	—
Secrétaires			
Grāmatveži	1	1	—
Teneurs de livres			
Grāmatv. palīgi	1	1	—
Aides d. teneurs d. livres			
Darbveži	—	2	—
Gérants			
Redaktori	1	1	—
Rédacteurs			
Konsultanti	1	1	—
Avocats-consultants			
Archivāri	1	1	1
Archivistes			
Korespondenti	3	3	1
Correspondants			
Kantoristi	6	9	7
Commis de bureau			
Mašīnrakstītājas	8	8	8
Dactylographes			
Ziņu vācēji	4	4	—
Acquisiteurs			
Pagaidu darbinieki	5	5	1
Travailleurs temporaires			
Iznēsātāji	—	1	—
Colporteurs			
Sveicāri	1	1	—
Concierges			
Apkalpotājas	1	1	1
Femmes de ménage			
Kopā Total	44	51	19

Algotu darbinieku kopskaits tirdzniecības un rūpniecības kamerā bijis 51, tai skaitā 19 darbinieces-sievietes jeb 37,3% no visu darbinieku kopskaita.

Latvijas amatniecības kameras algotie darbinieki pēc iepemamiem amatiem sadalās sekojoši:

Latvijas amatniecības kameras algoto darbinieku skaits 1937. g. janvārī.

Effectif du personnel appointé de la Chambre des Métiers — au mois de janvier 1937.

Amati Fonctions	Pavisam Total général	Tai skaitā sievietes Dont: femmes
Generālsēkretārs Secrétaire général	1	—
Sekretāri Secrétaires	1	—
Refer.-nod. v. Chefs d. sect.-rapport.	2	—
Revidenti Réviseurs	5	—
Grāmatveži Teneurs d. livres	1	—

Amati Fonctions	Pavisam Total général	Tai skaitā sievietes Dont: femmes
Grāmatv. pal. Aides de ten. d. livres	1	—
Darbveži Gérants	8	—
Juriskonsulti Jurisconsultes	1	—
Fiziskās audzināšanas instruktori	1	—
Instructeurs de l'éducation physique		
Nek. mantas pārz. Surv. d'immeubles	1	—
Kursu pārz. Surveillants de cours.	1	—
Kasieji-intendanti Caissiers-intend.	1	—
Kantoristi Commis d. bureau	7	—
Mašīnrakstītājas Dactylographes	6	6
Kurjēri Courriers	1	—
Iznēsātāji Colporteurs	2	—
Apkalpotājas Femmes de ménage	2	2
Kopā Total	42	8

No 42 amatniecības kameras algotiem darbiniekiem darbinieces-sievietes bijušas 8 jeb 19,0% no darbinieku kopskaita.

Latvijas darba kamerā 1937. g. 1. janvārī bijuši 113 algoti darbinieki (tai skaitā 27 sievietes jeb 23,9%), kas pēc amatiem sadalījušies šādā kārtā:

Latvijas darba kameras algoto darbinieku skaits 1937. g. janvārī.

Effectif du personnel appointé de la Chambre du Travail de Lettonie au 1. janvier 1937.

Amati Fonctions	Pavisam Total général	Tai skaitā sievietes Dont: femmes
Priekšsēdētājs Président	1	—
Generālsēkretārs Secrétaire général	1	—
Biroja vadītāji Chefs d. bureau	9	1
Pārziņi, bērņu fonda un mūzeja	2	—
Gérants du fonds d'enterrement et du musée		
Rev. kom. Commission de revision	5	—
Referenti Rapporteurs	2	—
Revidenti Réviseurs	1	—
Galvenie grāmatveži	1	—
Teneurs de livres en chef		
Grāmatveži Teneurs de livres	7	—
Darbveži Secrétaires de II. cl.	21	1
Kantoristi Commis de bureau	32	17
Kasieji Caissiers	2	—
Mašīnrakstītājas Dactylographes	3	3
Rasētāji Dessinateurs de graphiques	3	—
Juriskonsulti Jurisconsultes	2	—
Informatori Informateurs	1	—
Bibliotēkari Bibliothécaires	1	—
Archivāri Archivistes	1	—
Pap. darbin. Travailleurs auxiliaires	4	1
Ekspeditori Expéditeurs	1	—
Koņa diriģenti Dirigents de choeur	2	—
Orķ. diriģenti Dirigents d'orchestre	1	—
Skatuves meistari Maitres de scène	1	—
Treneri Entraîneurs	1	—
Dežuranti Personnes de jour	1	—
Garderobisti Garderobiers	1	—
Kurjēri Courriers	2	—
Apkalpotāji Serviteurs	4	4
Kopā Total	113	27

Darbinieku algas. Kameras darbinieku algas paredzētas attiecīgo kameru budžetos. Algu apzīmēšanas ziņā atsevišķu kameru starpā bijusi dažādība; kamēr lauksaimniecības kameras darbinieku algas apzīmētas līdzīgi valsts darbinieku algām (pamatalgas pēc attiec. izdienas pakāpes plus ģimenes piemaksas minus krīzes laika atvilkumi un atvilkumi pensiju fondam, bezdarba apkaļošanas fondam, slimo kasei), pārējo kameru darbinieku algas 1937. g. janvārī noteiktas pēc budžetā paredzētās pamatlikmes, no kuŗas nāk at-

vilkumi pensiju fondam, bezdarba apkaņošanas fondam un slimo kasei.

Sekojošā pārskatā apskatītas kameru darbinieku algu netto likmes, t. i. pamatalgas, atskaitot atvilkumus pensiju fondam, bezdarba apkaņošanai un slimo kasei, bet lauksaimniecības kameras darbiniekiem arī krīzes laika atvilkumus.

Šīs netto likmes, protams, zemākas par kameru darbinieku faktiskām izpeļņām.

Kameru darbinieku algas (netto likmes) 1937. g. janvāra mēnesī (latos).

Appointements du personnel des Chambres (taux nets) au mois de janvier 1937 (en lats).

Amati Fonctions	Darbin. skaits Effectif du personnel	Zemākā Min.	Augstākā Max.	Vidējā Moyens
Priekšsēdētāji Présidents	2	419,—	574,—	496,—
Ģenerālsēdētāji Secrétaires généraux	4	372,—	688,—	521,—
Nodaļu vad. — referenti Chefs d. section — rapporteurs	27	156,—	372,—	312,—
Nozaļu vadītāji Chefs d. subdivisions (branches)	28	94,—	274,—	209,—
Sekretāri Secrétaires	7	187,—	326,—	282,—
Revidenti Réviseurs	6	205,—	279,—	233,—
Galv. grāmatveži Teneurs d. livres en chef	2	274,—	326,—	300,—
Grāmatveži Teneurs d. livres	9	157,—	279,—	199,—
Grāmatvežu palīgi Aides d. teneurs d. livres	23	85,—	188,—	139,—
Darbveži Gérants	17	141,—	205,—	169,—
Juriskonsulti Jurisconsultes	3	131,—	279,—	202,—
Korespondenti Correspondants	3	160,—	205,—	175,—
Māšīnrakstītāji Dactylographes	24	94,—	205,—	130,—
Kasieri Caissiers	3	150,—	188,—	169,—
Kantoristi Commis d. bureau	133	56,—	147,—	100,—
Arhivāri Archivistes	2	141,—	141,—	141,—
Pag. darbinieki Travailleurs tempor.	8	47,—	233,—	130,—
Praktikanti Pratiquants	22	47,—	94,—	85,—
Vec. agronomi Agronomes aînés	9	252,—	333,—	298,—
Rajonu agronomi Agronomes de rayon	90	75,—	218,—	176,—
Lopkop. noz. spec. Spécialistes de l'élevage du bétail	6	203,—	252,—	227,—
Inspektori Inspecteurs	11	156,—	252,—	198,—
Kultūrt. (vec. un I. šķ.) Techniciens-cult. aînés d. I. cl.	3	167,—	218,—	201,—
Kultūrtechn., II. šķ. Techniciens-cult. de II. cl.	16	105,—	167,—	138,—
Instrukt. (v. u. j., I. šķ.) Instructeurs aînés et cad. d. I. cl.	54	137,—	203,—	167,—
Instruktori, II. šķ. Instructeurs d. II. cl.	71	75,—	175,—	140,—
Būvtechniķi Techniciens en construct.	6	114,—	156,—	136,—
Kurjeri Courriers	12	50,—	85,—	68,—
Apkalpotāji Domestiques	23	30,—	103,—	60,—

5. Sociālās apdrošināšanas iestāžu darbinieki.

Personnel des institutions d'assurance sociale.

Šai nodaļā aplūkosim slimo kasu un to apvienību darbiniekus un darbiniekus Vispārējā apdrošināšanas sabiedrībā nelaimes gadījumos. Līdzīgi iepriekšējām nodaļām, minēsim šo darbinieku skaitu un viņu algas.

Darbinieku skaits. Algoto darbinieku skaits sociālās apdrošināšanas iestādēs pēdējos 6 gados bijis šāds:

Darbinieku skaits sociālās apdrošināšanas iestādēs. Effectif du personnel des institutions d'assurance sociale.

	Slimo kasēs D. I. caisses- maladie	Slimo kasu apvienībās D. I. Unions des caisses-maladie	Nel. gad. apdr. s-bā D. I. société d'assu- rance contre accidents	Kopskaits Total général	Indekss N.-indice	Tai skaitā pārv. darb. Dont: personnel adm.
1931.	1.431	175	177	1.783	100	410
1932.	1.364	155	172	1.691	95	403
1933.	1.343	153	177	1.673	94	398
1934.	1.265	169	172	1.606	90	288
1935.	1.295	189	175	1.659	93	249
1936.	1.444	209	181	1.834	103	249

Slimo kasu darbinieku skaits aplūkoto gadu rindā samazinājies līdz 1934. gadam (ieskaitot), kad tas par apm. 12% mazāks nekā 1931. gadā. Darbinieku skaita samazināšanās šai laikā notikusi uz pārvaldes darbinieku rēķina, jo to skaits samazinājies no 388 uz 265 jeb par 31,7%, kamēr tehniskie darbinieki jeb darbinieki uz līguma pamata mainījušies nedaudz (1931. g. 1.043, 1934. g. — 1.000 jeb par 4,1%).

Divi pēdējos gados slimo kasu darbinieku skaits pieaudzis (palielinājies tehnisko darbinieku skaits) un 1936. gadā to kopskaits par 13 darbiniekiem jeb apm. 1% pārsniedz darbinieku skaitu 1931. gadā.

Slimo kasu apvienību (Latvijas slimo kasu savienības un Rīgas slimo kasu starpbiroja) darbinieku skaits, kas 1933. g. bija samazinājies, salīdzinot ar 1931. g., par 13%, nākošos gados aug un 1936. g. par 34 darbiniekiem jeb 19% pārsniedz skaitu 1931. g.

Nelaimes gadījumu apdrošināšanas sabiedrībā darbinieku skaits pēdējos 6 gados mainījies nedaudz. Darbinieku skaits visās iepriekš minētās sociālās apdrošināšanas iestādēs kopā samazinājies no 1.783 (tai skaitā pārvaldes darbinieki 410, darbinieki uz līguma pamata 1.373) 1931. gadā uz 1.606 darbiniekiem (pārvaldē 288 darbin., pārējie 1.318 darbin.) 1934. gada caurmērā, t. i. par 177 darbiniekiem jeb 10%; pārvaldes darbinieku skaits šai laikā samazinājies par 122 personām jeb 30%, citu algoto darbin. skaits par 55 jeb 4%.

Sekojošos divi gados (1935. un 1936. g.) darbinieku skaits sociālās apdrošināšanas iestādēs kopsummā pieaudzis, pieaugot līgtu darbinieku skaitam. Pārvaldes darbinieku skaits turpretim kopš 1934. gada samazinājies kā absolūti, tā arī procentuāli visam sociālās apdrošināšanas iestāžu darbinieku skaitam; 1931. g. pārvaldes darbinieki sastādīja 23,0% no darbinieku kopskaita, 1932. g. — 23,8%, 1933. g. — 23,8%, 1934. g. — 17,9%,

1935. g. — 15,0% un 1936. g. — 13,6%. Absolūtos skaitļos pārvaldes darbinieku skaits 1936. g. bijis par 161 personu jeb 39% mazāks nekā 1931. g.; citu algoto darbinieku skaits pieaudzis par 212 personām jeb 15% un gala rezultātā sociālās ap-

drošināšanas iestāžu darbinieku kopskaits 1936. g. bijis par 51 personu jeb apm. 3% lielāks nekā 1931. gadā.

Slimo kasu darbinieku sadalījumu galvenās grupās rāda nākamā tabula.

Darbinieku skaits slimu kasēs pēc galvenām grupām.
Personnel des caisses-maladie — réparti par groupes principaux.

	1935.		1936.		Tai sk. sievietes Dont: femmes
	Kopskaits Total général	%	Kopskaits Total général	%	
Pārvaldes darbinieki <i>Personnel administratif</i>	227	17,5	224	15,5	2
Darbinieki uz līguma <i>Personnel sur contrat</i>	1.068	82,5	1.220	84,5	711
Centrālās iestādēs <i>D. l. institutions centrales</i>	552	42,6	608	42,1	232
Biroja personāls <i>Personnel de bureau</i>	417	32,2	456	31,6	200
Kontroles darbinieki <i>Personnel de contrôle</i>	96	7,4	105	7,3	3
Apkalpotāji un strādnieki <i>Domestiques et ouvr.</i>	39	3,0	47	3,2	29
Pārējās iestādēs <i>D. l. autres institutions</i>	516	39,9	612	42,4	479
Medic.-sanit. pers. <i>Pers. méd.-sanit.</i>	335	25,9	392	27,2	317
Biroja personāls <i>Personnel de bureau</i>	37	2,9	36	2,5	27
Apkalpotāji un strādnieki <i>Domestiques et ouvr.</i>	122	9,4	158	10,9	128
Pārējie <i>Autres</i>	22	1,7	26	1,8	7
Kopā <i>Total</i>	1.295	100,0	1.444	100,0	713

Slimo kasu pārvaldes darbinieku 1936. g. bijis Rīgā 113, provincē 111 un kopā 224; pārvaldes darbinieku skaits pēdējā gadā samazinājies par 3 personām jeb apm. 1%. Pārvaldes darbinieku (224) skaitā ietilpa 35 Tautas labklājības ministrijas pilnvarnieki, 106 valdes locekļi un 83 revīzijas komisijas locekļi.

Biroja personālā slimu kasu centrālās iestādēs ietilpa 343 darbinieki Rīgas un 113 darbinieki provinces slimu kasēs, vai kopā 456 darbinieki; šīs grupas darbinieku skaits pēdējā gadā pieaudzis par 39 darbiniekiem jeb 9%. Biroja personāls (456) komplektējās šādā kārtā: sekretāri — 33, daļu vadītāji — 16, darbeži — 12, grāmatveži un viņu palīgi — 57, kasieji un viņu palīgi — 31, rēķinveži — 108, kantoristi — 134, mašīnrakstītājas — 13, statistiķi — 27, praktikanti un pagaidu darbinieki — 23, juriskonsulti — 1, archīvēri — 1.

Kontroles darbinieku kopskaits 1936. gadā bijis 105 (Rīgā 78, provincē 27), t. i. par 9 darbiniekiem jeb 9% lielāks nekā gadu iepriekš. Kontroles darbinieku (105) starpā bijuši 34 uzticības ārsti, 4 uzticības zobārsti, 32 slimu kontrolieji un 35 uzņēmumu kontrolieji.

Apkalpotāji un strādnieki slimu kasu birojos 1936. g. bijuši 47 (Rīgā 30, provincē 17), t. i. par 21% vairāk nekā iepriekšējā gadā. Šīs grupas darbinieki (47) sadalās šādi: apkalpotāji — 32, sētnieki — 7, techniķi — 3, izsūtāmie — 3 un sargi — 2.

Medicīniski-sanitārā personālā, kas saņēmuši noteiktas mēnešalgas, 1936. g. skaitījušās 392 per-

sonas (Rīgā — 279, provincē — 113), t. i. par 57 darbiniekiem jeb 17% vairāk nekā gadu iepriekš. Medicīniski-sanitārā personālā ietilpa: 47 ārsti, 135 zobārsti, 8 feldšeri, 69 žēlsirdīgās māsas, 28 masieji, 12 laboranti un aptieku pārziņi, 4 farmaceiti, 19 aptieku asistenti, 2 medikamentu noliktavu pārziņi, 14 laboranti un 54 tehniskie palīgdarbinieki slimnīcās, sanātorijās, ambulancēs, aptiekās un laboratorijās.

Slimo kasu iestādēs un pasākumos 1936. g. bijuši nodarbināti arī 36 biroja darbinieki (Rīgā — 13, provincē — 23), tai skaitā 1 grāmatvedis, 6 kasieji, 5 rēķinveži un 24 slimu reģistrētāji.

Apkalpotāji un strādnieki slimu kasu iestādēs un pasākumos 1936. g. pavisam bijuši 158 (Rīgā 127, provincē 31), t. i. par 36 personām jeb 30% vairāk nekā gadu iepriekš. Šīs grupas darbiniekos ietilpst: 91 apkopējs (a) un izsūtāmais, 15 garde-robisti, 11 sētnieki, 8 saimnieces, 9 veļas mazgātājas, 9 saimniecību pārziņi un dārznieki un 15 strādnieki un sargi.

Bez tam atalgojumu no slimu kasēm saņēmuši 26 citi darbinieki (Rīgā — 12, provincē — 14), kuŗu starpā bijuši 16 rajonu pārziņi, 8 audzinātāji un 2 mantas pārvaldnieki.

Slimo kasu darbinieku 1936. g. pavisam kopā bijis 1.444 (no tiem Rīgā 995, provincē 449), t. i. par 149 darbiniekiem jeb 12% vairāk nekā 1935. gadā.

Pārmaiņas slimu kasu apvienību darbinieku skaitā pēdējos divi gados redzam no sekojošās tabulas.

Darbinieku skaits slimu kasu apvienībās pēc galvenām grupām.
Personnel des Unions des caisses-maladie, réparti par groupes principaux.

	1935.		1936.		Tai sk. sievietes Dont: femmes
	Kopskaits Total général	%	Kopskaits Total général	%	
Biroja personāls <i>Personnel de bureau</i>	24	12,7	27	12,9	11
Apkalpotāji un strādnieki <i>Domestiques et ouvr.</i>	2	1,1	2	1,0	2
Uzņēmumu darbinieki: <i>Personnel des entreprises:</i>	163	86,2	180	86,1	124
Med.-sanit. personāls <i>Personnel médico-sanitaire</i>	21	11,1	19	9,1	16
Apt. un labor. pers. <i>Person. d. pharm. et d. labor.</i>	95	50,3	111	53,1	74
Apkalpotāji un strādnieki <i>Domestiques et ouvr.</i>	46	24,3	48	22,9	33
Pārējie <i>Autres</i>	1	0,5	2	1,0	1
Kopā <i>Total</i>	189	100,0	209	100,0	137

Slimo kasu apvienību darbinieku skaits 1936. g. bijis 209, t. i. par 20 darbiniekiem jeb 11% lielāks nekā iepriekšējā gadā. Slimo kasu apvienību darbinieku lielākā daļa strādājusi aptiekās un laboratorijās.

Vispārējās apdrošināšanas sabiedrības nelaimes gadījumos darbinieku skaits 1936. gadā neuzrāda lielākas pārmaiņas: tas palicis apmēram tāds pats kā gadu iepriekš.

Darbinieku skaits Visp. apdroš sab-bā nelaimes gadījumos pēc galvenām grupām.

Personnel de la Société générale d'Assurance contre accidents — réparti par groupes principaux.

	1935.		1936.		Tai sk. sievietes Dont: femmes
	Kopskaits Total général	%	Kopskaits Total général	%	
Pārvaldes darbinieki <i>Personnel administratif</i>	22	12,5	25	13,8	—
Darbinieki uz līguma <i>Personnel sur contrat</i>	153	87,5	156	86,2	86
Biroja personāls <i>Personnel de bureau</i>	98	56,0	100	55,2	55
Techniskais personāls <i>Personnel technique</i>	3	1,7	3	1,7	—
Apkalpotāji <i>Domestiques</i>	8	4,6	6	3,3	3
Ambulances personāls <i>Personnel de l'ambulance</i>	44	25,2	47	26,0	28
Kopā <i>Total</i>	175	100,0	181	100,0	86

Vispārējās apdrošināšanas sabiedrības pārvaldes darbiniekos (25) ietilpa 11 valdes locekļi, 7 pensiju komisijas locekļi un 7 revīzijas komisijas locekļi.

Biroja personāls sastādās šādā kārtā: 1 prokūrists, 1 galv. grāmatvedis-statistikis, 4 grāmatveža palīgi, 2 kasieři, 8 nodaļu vadītāji un 6 viņu palīgi, 2 korespondenti, 7 mašīnrakstītājas, 64 kantoristi, 3 skaitītājas un 2 praktikanti.

Techniskā personālā ieskaitīts 1 inženieris un 2 kontrolieři, bet ambulances personālā 13 ārsti,

8 žēlsirdīgās māsas, 8 masētāji, 5 reģistrētāji, 3 feldšeri un 10 apkopējas.

Darbinieku algas. Sociālās apdrošināšanas iestāžu darbinieki, izņemot daļu medicīniskisanitārā personāla, strādājuši pilnu darba laiku. Sekojošā tabulā uzrādītas mēnešalgu likmes šo iestāžu darbiniekiem. Lai redzētu šo darbinieku rēgulāro mēneša izpeļu, no uzrādītām likmēm jāatskaita atvilkumi pensiju fondam (3%), slimo kasei (2%) un bezdarba apkaņošanas fondam (1 resp. 2%).

Sociālās apdrošināšanas iestāžu darbinieku algas (latos mēnesī).

Appointements en lats par mois du personnel des institutions de l'assurance sociale.

	1935.			1936.			Caurmērā En moyenne		
	Vidējā Moyens	Viriešiem Hommes	Sievietēm Femmes	Vidējā Moyens	Viriešiem Hommes	Sievietēm Femmes	Vidējā Moyens	Viriešiem Hommes	Sievietēm Femmes
Biroja personāls <i>Personnel de bureau</i>									
Sekretāri <i>Secrétaires</i>	255	20	360	251	—	—	20	360	251
Nodaļu vad. un viņu palīgi <i>Chefs de section et leurs aides</i>	243	140	500	259	180	180	140	500	257
Darbeži un viņu palīgi <i>Secrétaires et leurs aides</i>	193	160	240	193	109	200	163	109	240
Grāmatveži un viņu palīgi <i>Teneurs de livres et leurs aides</i>	200	120	400	208	120	295	173	120	400
Kasieři un viņu palīgi <i>Caissiers et leurs aides</i>	162	105	270	181	80	220	134	80	270
Statistiķi (slimo kasu) <i>Statisticiens (d. caisses-maladie)</i>	150	110	220	156	130	180	150	110	220
Rēķinveži un kantoristi <i>Comptables et commis de bureau</i>	126	70	214	133	45	200	126	45	214
Mašīnrakstītājas <i>Dactylographes</i>	134	—	—	—	70	170	130	70	170
Prakt. un pag. darbin. <i>Pratiquants et personnel temporaire</i>	78	50	130	81	50	125	76	50	130
Kontroles darbinieki <i>Personnel de contrôle</i>									
Uzticības ārsti <i>Médecins de confiance</i>	247	50	460	241	—	—	50	460	241
Uzticības zobārsti <i>Méd.-dentistes de confiance</i>	166	150	245	198	100	150	125	100	245
Kontrolieři <i>Contrôleurs</i>	153	100	200	155	140	140	100	200	155
Med.-sanit. un aptieku personāls <i>Personnel médico-sanitaire et pharmaceutique</i>									
Ārsti — administr. <i>Médecins — administrateurs</i>	316	180	799	477	20	400	179	20	799
Ārsti <i>Médecins</i>	234	60	616	197	40	400	264	40	616
Zobārsti — administr. <i>Médecins-dentistes — administrateurs</i>	271	338	338	338	135	540	284	135	540
Zobārsti <i>Médecins-dentistes</i>	148	95	245	162	20	420	139	20	420
Feldšeri <i>Aides-chirurgiens</i>	88	60	185	126	—	—	60	185	126
Žēlsirdīgās māsas <i>Soeurs de charité</i>	131	—	—	—	30	178	132	30	178
Masieři <i>Masseuses</i>	124	72	140	95	60	160	120	60	160
Laborāt., aptieku un noliktavu pārziņi	291	180	400	294	160	400	266	160	400
<i>Inspecteurs d. laboratoires, d. pharmacies et d. dépôts</i>									
Farmaceiti <i>Pharmaciens</i>	195	200	200	200	185	220	203	185	220
Receptāri <i>Receveurs</i>	225	180	250	239	180	275	219	180	275
Defektāri <i>Défécateurs</i>	192	120	280	200	240	240	240	120	280
Asistenti <i>Assistants</i>	144	120	180	147	120	180	149	120	180
Laboranti <i>Laborants</i>	156	30	250	155	80	160	115	30	250
Slimnieku reģistrētāji <i>Enregistreurs de malades</i>	105	60	159	120	50	140	96	50	159
Techn. palīgdarb. (sanāt., ambul., aptiekās un laboratorijās) <i>Aides techn. (sanitaires d. les ambul., les pharm. et les labor.)</i>	88	25	170	90	20	145	88	20	170
Apkalpotāji un strādnieki <i>Domestiques et ouvr.</i>									
Izsūtāmie <i>Courriers</i>	72	70	136	99	60	90	75	60	136
Apkalpotāji un apkopēji <i>Domestiques et garde-malades</i>	74	25	120	94	10	125	71	10	125
Sētnieki <i>Valets de cour</i>	66	15	118	70	20	20	20	15	118
Strādnieki <i>Ouvriers</i>	67	35	120	95	20	90	54	20	120

Pēdējā — 1936. gadā algas, ņemot vidējās algas caurmērā, vīriešiem un sievietēm, cēlušās šādos sociālās apdroš. iestāžu amatos: nodaļu vadītājiem (par 5,8%), slimo kasu statistiķiem (par 2,7%), rēķinvežiem (par 2,4%), biroju praktiķiem (par 1,3%), slimo kontrolieņiem (par 1,3%), ārstiem-administrātoriem (par 3,8%), zobārstiem-administrātoriem (par 8,9%), feldšeriem (par 43,2%), farmaceitiem (par 3,1%), receptāriem (par 1,8%), defektāriem (par 10,9%), asistentiem (par 2,8%), izsūtāmiem (par 23,6%), sētniekiem (par 3%) un strādniekiem (par 14,9%).

Algas 1936. g., salīdzinot ar 1935. g., samazinājušās sekretāriem (par 1,6%), darbvežiem (par 7,3%), grāmatvežiem (par 2,0%), kasieņiem (par 1,9%), mašīnrakstītājiem (par 3,0%), uzticības ārstiem (par 2,4%), uzticības zobārstiem (par 3,0%), ārstiem (par 12,0%), zobārstiem (par 4,7%), masieņiem (par 4,8%), laboratoriju, aptieku un nolik-

tavu pārziņiem (par 3,1%), laborantiem (par 15,4%), apkalpotājiem (par 2,7%).

Algas bez redzamām pārmaiņām palikušas žēlsirdīgām māsām, slimnieku reģistrētājiem, techn. palīgdarbiniekiem ambulancēs, laboratorijās u. c.

Darbiniecēm-sievietēm algas lielākā daļā amatu zemākas nekā vīriešiem.

6. Sarkanā krusta darbinieki.

Personnel de la Croix Rouge.

Apskatā minēsim Latvijas sarkanā krusta darbinieku skaitu un to algas, kā to darbinieku, kas atrodas centrā, tā arī Sarkanā krusta dažāda veida uzņēmumos un pasākumos.

Darbinieku skaits. Darbinieku skaits pēc Sarkanā krusta pasākumiem sadalījies šādā kārtā:

Latvijas Sarkanā Krusta darbinieku skaits uz 1937. g. 1. janvāri.
Effectif du personnel de la Croix-Rouge de Lettonie au 1-ier janvier 1937.

	Vir. Hom.	Siev. Fem.	Kopā Total	%	Tai skaitā ar nep. darba l. Dont avec temps in- compl. du travail
Centrālā pārvalde (ieskait. lot. nod.) <i>Direction centrale (y comp. sect. de loterie)</i>	37	65	102	9,6	—
Veselības kopš. punkti <i>Points du service d'hygiène</i>	18	134	152	14,4	46
Slimnīcas <i>Hôpitaux</i>	135	298	433	40,9	3
Tai skaitā: <i>Dont:</i>					
Rīgas slimnīca <i>Hôpital d. Riga</i>	40	68	108	—	—
Rēzeknes slimnīca <i>Hôpital d. Rēzekne</i>	28	70	98	—	—
Irlavas slimnīca <i>Hôpital d. Irlava</i>	4	16	20	—	—
Jelgavas slimnīca <i>Hôpital d. Jelgava</i>	22	47	69	—	1
Liepājas slimnīca <i>Hôpital d. Liepāja</i>	9	19	28	—	2
Daugavpils slimnīca <i>Hôpital d. Daugavpils</i>	18	36	54	—	—
Smiltenes slimnīca <i>Hôpital d. Smiltene</i>	6	23	29	—	—
Pļaviņu slimnīca <i>Hôpital d. Pļaviņas</i>	5	13	18	—	—
Ērgļu slimnīca <i>Hôpital d. Ērgļi</i>	3	6	9	—	—
Sanātorijas <i>Sanatoriums</i>	75	182	257	24,3	1
Tai skaitā: <i>Dont:</i>					
Tērvetes sanātorija <i>Sanator. de Tērvete</i>	25	68	93	—	—
Cēsu sanātorija <i>Sanator. de Cēsis</i>	8	28	36	—	—
Krimuldas sanātorija <i>Sanator. de Krimulda</i>	22	46	68	—	—
Prof. Jankovska sanātorija (Liepājā) <i>Sanator. du prof. Jankovskis (à Liepāja)</i>	20	40	60	—	1
Aptiekas <i>Pharmacies</i>	7	17	24	2,3	1
Tai skaitā: <i>Dont:</i>					
Smiltenes aptieka <i>Pharmacie à Smiltene</i>	3	2	5	—	—
Kalnāmuižas aptieka <i>Pharmacie à Kalnāmuiža</i>	1	2	3	—	1
Daugavpils aptieka <i>Pharmacie à Daugavpils</i>	3	13	16	—	—
Ārstn. līdz. nolikt. <i>Entrepôt de matériaux médicaux</i>	15	11	26	2,4	—
Ortopēdiskā darbnīca <i>Atelier orthopédique</i>	19	2	21	2,0	2
Lauksaimniecības <i>Exploitations (fermes)</i>	10	9	19	1,8	—
Tai skaitā: <i>Dont:</i>					
Krimuldas saimniecība <i>Exploit. à Krimulda</i>	6	4	10	—	—
Tērvetes saimniecība <i>Exploit. à Tērvete</i>	2	3	5	—	—
Likummuižas saimn. <i>Exploit. à Likummuiža</i>	2	2	4	—	—
Latvijas Jaunatnes sarkanais krusts <i>Croix-Rouge de la Jeunesse de Lettonie</i>	8	9	17	1,6	6
Žēlsirdīgo māsū sav-ba <i>Union des Soeurs de Charité</i>	1	7	8	0,7	—
Kopā Total	325	734	1.059	100,0	59

Latvijas sarkanā krusta dienestā 1937. g. 1. janvārī skaitījušies 1.059 darbinieki, no tiem Sarkanā krusta centrālā pārvaldē bijušas nodarbinātas 102 personas jeb 9,6% no darbinieku kopskaita, veselības kopšanas punktos — 152 darbinieki jeb 14,4%, 9 Sarkanā krusta uzturētās slimnīcās — 433 darbinieki jeb 40,9%, 4 sanātorijās — 257 darbinieki jeb 24,3%, 3 aptiekās — 24 darbinieki jeb 2,3%, ārstniecības līdzekļu noliktavā un ortopēdiskā darbnīcā — 47 darbinieki jeb 4,4% un saimniecībās 19 darbinieki jeb 1,8% un Sarkanā krusta atsevišķās iestādēs (Jaunatnes sarkanā krustā un Žēlsirdīgo māsu savienībā) — 25 darbinieki jeb 2,3%.

No visiem 1.059 darbiniekiem pilnu darba laiku Sarkanā krusta dienestā bijuši nodarbināti 1.000 darbinieki, bet nepilnu darba laiku strādājuši 59 darbinieki (no tiem 46 darbin. veselības kopšanas punktos, 3 — slimnīcās, 1 — sanātorijās, 1 — aptiekās, 2 — ortopēdiskā darbnīcā un 6 darbin. Jaunatnes sarkanā krustā).

Sarkanā krusta darbinieku sadalījumu pēc ienemamiem amatiem rāda nākamā tabula.

Darbinieku skaits pēc amatiem 1937. g. 1. janvārī.
Effectif du personnel — par fonction — le 1-ier janvier 1937.

Amati Fonctions	Pavisam Total général	Tai skaitā sievietes Dont: femmes
Generālsēkretārs <i>Secrétaire général</i>	1	—
Direktori <i>Directeurs</i>	12	—
Nodaļu vadītāji <i>Chefs de section</i>	6	—
Nod. vad. palīgi <i>Aides des chefs d. sect.</i>	2	—
Juriskonsulti <i>Jurisconsultes</i>	1	—
Sev. uzd. ier. <i>Fonct. p. missions spéc.</i>	2	—
Aptieku pārvaldn. <i>Gérants de pharm.</i>	6	3
Apt. pārv. pal. <i>Aides d. gér. d. pharm.</i>	3	3
Saimn. nod. pārz. <i>Gér. de la sect. écon.</i>	14	—
Nozaļu pārz. <i>Gérants de branche</i>	2	—
Grāmatveži <i>Teneurs d. livres</i>	31	13
Kasieři <i>Caissiers</i>	5	3
Kasieņu palīgi <i>Aides-caissiers</i>	1	1
Darbveži <i>Secrétares de II. cl.</i>	33	15
Statistiķi <i>Statisticiens</i>	1	—
Korespondenti <i>Correspondants</i>	2	2
Norēķinu kontrolieři <i>Contrôleurs</i>	1	—
Nor. kontr. palīgi <i>Aides d. contrôleurs</i>	1	1
Rēķinveži <i>Comptables</i>	9	3
Kantoristi <i>Commis de bureau</i>	48	38
Praktikanti <i>Pratiquants</i>	4	3
Mašīnrakstītāji <i>Dactylographes</i>	7	6
Archivāri <i>Archivistes</i>	1	—
Telefonisti <i>Téléphonistes</i>	2	2
Ārsti <i>Médecins</i>	98	40
Arhitekti <i>Architectes</i>	1	1
Inženieri <i>Ingénieurs</i>	1	—
Farmac. kandidāti <i>Cand. de pharm.</i>	1	1
Farmaceitu asistenti <i>Assistants pharm.</i>	7	4
Subasistenti <i>Subassistants</i>	1	—
Asistentu vietn. <i>Assistants vicaires</i>	2	2
Proviz. pal. <i>Aides d. gérants d. pharm.</i>	2	—
Laboranti <i>Laborants</i>	1	1
Dirigenti <i>Dirigents</i>	1	—
Skolotāji <i>Instituteurs</i>	10	8
Instruktori <i>Instructeurs</i>	7	4
Pārtraugi <i>Contrôleurs</i>	1	—
Ložu pārd. <i>Vendeurs de bill. de loterie</i>	9	9
Muižas pārzīņi <i>Régisseurs de biens</i>	1	—
Mantziņi <i>Surveill. de matériaux</i>	2	2
Noliktavu pārz. <i>Surveill. d'entrepôt</i>	6	—
Veļas nolikt. pārzīņi	6	6
<i>Surveill. d. dépôts de linge</i>	—	—
Ekspeditori <i>Expéditeurs</i>	1	—
Feldšeri <i>Aides-chirurgiens</i>	4	—
Žēlsird. māsas <i>Soeurs de charité</i>	190	190
Vecmātes <i>Sages-femmes</i>	11	11
Masētājas <i>Massesuses</i>	2	2
Slimo kopējas <i>Infirmières</i>	154	154
Sanitāri <i>Sanitaires</i>	35	—

Amati Fonctions	Pavisam Total général	Tai skaitā sievietes Dont: femmes
Meistari, ortopēdi <i>Maitres d'orthopédie</i>	1	—
Techniķi <i>Techniciens</i>	1	—
Piegriezējas <i>Coupeuses</i>	1	1
Šuvejas <i>Couturières</i>	7	7
Dārznieki <i>Jardiniers</i>	5	—
Saimniecības <i>Ménagères</i>	16	16
Saimn. palīdzes <i>Aides-ménagères</i>	10	10
Veļas lāpītājas <i>Raccommodeuses de ligne</i>	1	1
Veļas mazgātājas <i>Blanchisseuses</i>	49	49
Kalpotāji <i>Domestiques</i>	115	114
Sofeři <i>Chauffeurs</i>	10	—
Kurinātāji <i>Chauffeurs de poêles</i>	18	—
Važoni <i>Voituriers</i>	5	—
Kurjeri <i>Courriers</i>	7	1
Ģardērobisti <i>Garderobières</i>	1	—
Sveicāri <i>Concierges</i>	7	—
Sētnieki <i>Valets de cour</i>	9	—
Sargi <i>Gardes</i>	4	—
Kvalif. strād. <i>Ouvriers qualifiés</i>	24	—
Nekval. strād. <i>Ouvriers non qualif.</i>	19	7
Kopā Total	1.059	734

Sarkanā krusta darbinieku skaitā (1.059) vīriešu bijis 325 jeb 30,7%, sieviešu — 734 jeb 69,3%.

Darbinieku algas. Sarkanā krusta darbinieki algas saņem uz brīva līguma pamata. Sekojošā tabulā uzrādītas algu likmes mēnesī darbiniekiem, kas strādājuši pilnu darba laiku; tiem darbiniekiem, kas bez algas naudā saņem arī naturālijas — brīvu uzturu un dzīvokli (īpaši slimnīcu un sanātoriju personāls); naturāliju vērtība piešķaita algas likmei.

Darbinieku netto izpeļņa būs zemāka nekā tabulā uzrādītās likmes, sakarā ar dažiem atvilkumiem.

Sarkanā krusta darbinieku algu likmes 1937. g. janvārī (latos).
Appointements (taux mensuels) du personnel de la Croix-Rouge — au mois de janvier 1937 (en lats).

Amati Fonctions	Zemākā Mtn. Ls	Augstākā Mcr. Ls	Vidējā Moyens Ls
Vīrieši: Hommes:			
Direktori <i>Directeurs</i>	359,—	809,—	586,—
Nod. vad. <i>Chefs de section</i>	326,—	400,—	373,—
Aptiekas pārvaldnieki	269,—	400,—	316,—
<i>Gérants de pharmacie</i>			
Sev. uzdevumu ierēdņi	242,—	350,—	296,—
<i>Fonct. pour missions spéciales</i>			
Nodaļu vadītāju palīgi	250,—	320,—	285,—
<i>Aides des chefs de section</i>			
Ārsti <i>Médecins</i>	149,—	489,—	277,—
Saimniecības nod. pārzīņi	160,—	341,—	248,—
<i>Gérants de la section économique</i>			
Nozaļu pārzīņi	230,—	250,—	240,—
<i>Gérants de bureau</i>			
Kasieři <i>Caissiers</i>	130,—	250,—	190,—
Farmaceitu-asistenti	150,—	220,—	182,—
<i>Assistants de pharmacie</i>			
Grāmatveži <i>Teneurs de livres</i>	104,—	250,—	180,—
Darbveži <i>Secrétares de II. cl.</i>	139,—	206,—	169,—
Skolotāji <i>Instituteurs</i>	145,—	190,—	167,—
Provizoru palīgi	120,—	200,—	160,—
<i>Aides des gérants de pharm.</i>			
Sofeři <i>Chauffeurs</i>	115,—	194,—	152,—
Feldšeri <i>Aides-chirurgiens</i>	99,—	179,—	142,—
Kvalificēti strādnieki	73,—	195,—	141,—
<i>Ouvriers qualifiés</i>			
Rēķinveži <i>Comptables</i>	120,—	150,—	136,—
Noliktavu pārzīņi	99,—	139,—	128,—
<i>Surveilleurs d'entrepôt</i>			

Amati Fonctions	Zemākā Min. Ls	Augstākā Max. Ls	Vidējā Moyens Ls
Instruktori <i>Instructeurs</i> . . .	116,—	116,—	116,—
Dārznieki <i>Jardiniers</i> . . .	104,—	126,—	116,—
Kantoristi <i>Commis de bureau</i>	90,—	139,—	107,—
Kurinātāji	78,—	130,—	102,—
<i>Chauffeurs de poêles</i>			
Kurjēri <i>Courriers</i>	70,—	120,—	100,—
Vāžoni <i>Voituriers</i>	79,—	100,—	88,—
Sanitāri <i>Sanitaires</i>	55,—	116,—	87,—
Nekvalificēti strādnieki	44,—	105,—	86,—
<i>Ouvriers non qualifiés</i>			
Sveicāri <i>Concierges</i>	60,—	111,—	82,—
Sētnieki <i>Valets de cour</i>	85,—	111,—	77,—
Sargi <i>Gardes</i>	55,—	86,—	71,—
Sievietes: <i>Femmes:</i>			
Ārstes <i>Médecins (f.)</i>	174,—	379,—	278,—
Aptiekas pārzines	189,—	325,—	240,—
<i>Gérantes de pharmacie</i>			
Instruktrises <i>Instructrices</i>	220,—	260,—	235,—
Mantzīnes <i>Surveill. de matr.</i>	152,—	222,—	187,—
Korespondentes <i>Correspond.</i>	160,—	180,—	170,—
Grāmatvedes	127,—	206,—	165,—
<i>Teneuses de livres</i>			
Zēlsirdīgās māšas	139,—	229,—	159,—
<i>Socurs de charité</i>			
Skolotājas <i>Institutrices</i>	145,—	199,—	158,—
Darbvedes	139,—	206,—	158,—
<i>Secrétaires de II. cl. (f.)</i>			
Kasieres <i>Caissières</i>	120,—	170,—	147,—
Aptiekas pārz. palīdzes	121,—	162,—	138,—
<i>Aides d. gérants de pharm. (f.)</i>			
Vecmātes <i>Sages-femmes</i>	121,—	163,—	136,—
Rēķinvedes <i>Comptables (f.)</i> . . .	125,—	135,—	132,—
Mašīnrakstītājas	94,—	170,—	128,—
<i>Dactylographes</i>			
Farmacijas asistentes	123,—	123,—	123,—
<i>Assistentes de pharmacie</i>			
Tēlefonistes <i>Téléphonistes</i> . . .	115,—	127,—	121,—
Kantoristes	74,—	149,—	117,—
<i>Commis de bureau (f.)</i>			
Saimnieces <i>Ménagères</i>	69,—	139,—	114,—
Veļas nolikt. pārzīnes	94,—	135,—	109,—
<i>Surveill. du dépôt de linge</i>			
Masētājas <i>Masseuses</i>	97,—	121,—	109,—
Asistentes, vietn.	83,—	93,—	88,—
<i>Assistentes, vicaires</i>			
Saimnieces palīdzes	67,—	103,—	85,—
<i>Aides-ménagères</i>			
Šuvējas <i>Couturières</i>	64,—	88,—	81,—
Ložu pārdevējas	80,—	80,—	80,—
<i>Vendeuses des bill. de loterie</i>			
Nekvalificētas strādnieces	39,—	87,—	78,—
<i>Ouvrières non qualif.</i>			
Slimo kopējas <i>Infirmières</i>	55,—	91,—	76,—
Kalpotaļas <i>Servantes</i>	50,—	105,—	74,—
Veļas mazgātājas	54,—	92,—	72,—
<i>Blanchisseuses</i>			
Praktikantes <i>Pratiquantes</i> . . .	55,—	62,—	59,—

7. Notāru darbinieki.

Personnel des notariats.

Notāriātu 1937. g. sākumā visā valstī bijis pavisam 63 (gadu iepriekš 66), no tiem 2 valsts notāriāti. No pārējiem notāriātiem Rīgā darbojušies 12, Liepājā — 5, Daugavpilī — 5, Jelgavā — 3, bet pārējie 36 citās provinces pilsētās.

Algotos darbiniekus nodarbinājuši (neieskaitot valsts notāriātus, kuŗu darbinieki ietilpst attiecīgo resoru darbiniekos) 52 notāriāti.

Darbinieku skaitu un to sadalīšanos pēc ienēmamiem amatiem redzam no šādas tabulas:

Notāru algoto darbinieku skaits 1937. g. 1. janvārī. *Effectif du personnel appointé des notariats — de 1-ier janvier 1937.*

	Rīgā	Provinces pilsētās D. l. villes provinciales	Kopā Total	Tai skaitā sievietes Dont: femmes
Darbveži	15	18	33	5
<i>Secrétaires</i>				
Kantoristi	58	68	126	57
<i>Commis de bureau</i>				
Kasieŗi	7	—	7	7
<i>Caissiers</i>				
Mašīnrakstītājas	28	8	36	36
<i>Dactylographes</i>				
Citi darbinieki	16	9	25	12
<i>Autres travailleurs</i>				
Kurjēri	4	2	6	—
<i>Courriers</i>				
Apkopējas	7	8	15	15
<i>Femmes de ménage</i>				
Kopā 1937. g.	135	113	248	132
Total				
1936. g.	123	115	238	

Vairāk kā puse (135 darbinieki jeb 54,4%) no visiem notāriātu algotiem darbiniekiem atraduŗies Rīgas notāriātos. Rēķinot uz vienu notāriātu, Rīgā strādājuŗi caurmērā 11,3 algoti darbinieki, Liepājā — 5,2, Daugavpilī — 3,1, Jelgavā — 5,7, Ventspilī — 5,0, pārējos provinces pilsētu notāriātos, kur, vispār, algoti darbinieki bijuŗi — 1,8.

Notāru algoto darbinieku kopskaits 1937. g. 1. janvārī bijis 248, t. i. par 4,2% lielāks nekā iepriekŗējā gadā.

Notāriātu darbinieku vidējās algas 1937. g. sākumā bijuŗas šādas:

Notāru darbinieku algas (vidējās likmes) 1937. g. janvārī (latos).

Appointements du personnel des notariats (taux moyens) au mois de janvier 1937 (en lats).

	Rīgā	Provincē En province	Caurmērā En moyenne
Virieŗi: <i>Hommes:</i>			
Darbveŗi	230,—	170,—	200,—
<i>Secrétaires</i>			
Kantoristi	140,—	95,—	115,—
<i>Commis de bureau</i>			
Pārējie darbin.	95,—	45,—	80,—
<i>Autres travailleurs</i>			
Kurjēri	60,—	50,—	55,—
<i>Courriers</i>			

Sievietes: *Femmes:*

Darbvedes	—	100,—	100,—
<i>Secrétaires</i>			
Kantoristes	105,—	85,—	95,—
<i>Commis de bureau (f.)</i>			
Kasieres	145,—	—	145,—
<i>Caissières</i>			
Mašīnrakstītājas	105,—	70,—	95,—
<i>Dactylographes</i>			
Pārējās darbin.	105,—	25,—	70,—
<i>Autres travailleuses</i>			
Apkopējas	45,—	45,—	45,—
<i>Femmes de ménage</i>			

VIII. Latvijas sociālās likumdošanas chronika.

Chronique de la législation sociale en Lettonie.

Laikā no 1936. g. 15. maija līdz 1937. g. 15. maijam „Valdības Vēstnesī” publicēts 71 valdības likumdošanas akts un atsevišķu resoru rīkojums, kas vairāk vai mazāk skar sociālos jautājumus.

Chronoloģiskā kārtībā sarindoti tie būtu:

1) Noteikumi Ķemeru sēravotu iestādes apmeklētājiem 1936. gada sezonā — no 1936. g. 25. maija līdz 31. oktobrim (publicēti 1936. g. 19. maija „V. V.” 112. numurā).

2) Noteikumi Baldones sēravotu iestādes apmeklētājiem 1936. g. sezonā (publicēti 1936. g. 19. maija „V. V.” 112. numurā).

3) Pārgrozījumi Valsts civildienesta nolikuma X., XII. un XVI. pielikumā (publicēti 1936. g. 4. jūn. „V. V.” 123. numurā).

4) Pārgrozījumi likumā par obligātorisko skolu skolotāju atalgojumu (publicēti 1936. g. 4. jūnija „V. V.” 123. numurā).

5) Pārgrozījumi noteikumos par darba normām, prakses gadiem un atlīdzību obligātorisko skolu un citu zemāko mācības iestāžu skolotājiem (publicēti 1936. g. 4. jūnija „V. V.” 123. numurā).

6) Noteikumu pārgrozījums par slimo kasu dalībnieku bērnu novietošanu atpūtā pie lauku iedzīvotājiem 1936. gada vasarā (publicēts 1936. g. 16. jūnija „V. V.” 133. numurā).

7) Tautas labklājības ministrijas norādījums par civilresoru katēgoriju darbinieku algu saraksta vienkāršošanu (publicēts 1936. g. 20. jūnija „V. V.” 137. numurā).

8) Pārgrozījumi noteikumos par pilsētu trūcīgo iedzīvotāju bērnu novietošanu atpūtā pie lauku iedzīvotājiem 1936. gada vasarā (publicēti 1936. g. 27. jūnija „V. V.” 141. numurā).

9) Pārgrozījums noteikumos par valsts darbinieku atalgojumu (publicēts 1936. g. 4. jūlija „V. V.” 147. numurā).

10) Rīkojums par vienkārša darba strādnieka vidējo dienas algu iemaksām slimo kasēs (publicēts 1936. g. 4. jūlija „V. V.” 147. numurā).

11) Likums par tuberkulozes apkaņošanu (publicēts 1936. g. 10. jūlija „V. V.” 152. numurā).

12) Likums par privāta rakstura pensiju un pabalstu aprēķināšanu Latvijas valūtā (publicēts 1936. g. 10. jūlija „V. V.” 152. numurā).

13) Instrukcijas papildinājums pie likuma par pensijām 1. daļas (publicēts 1936. g. 11. jūlija „V. V.” 153. numurā).

14) Noteikumi par pabalsta izsniegšanu trūcīgām lauku iedzīvotājām-dzemdētājām un jaunpiezimušiem (publicēti 1936. g. 13. jūlija „V. V.” 154. numurā).

15) Papildinājums likumā par nakts darbu noliegšanu maiznīcās (publicēts 1936. g. 24. jūlija „V. V.” 164. numurā).

16) Noteikumi par darba apgādu lauku darbos novietoto sieviešu-ģimenes apgādātāju pabalstīšanu (publicēti 1936. g. 28. jūlija „V. V.” 167. numurā).

17) Noteikumu pārgrozījumi un papildinājumi par lauku iedzīvotāju stacionāru un ambulātorisku ārstēšanu, zāļu izsniegšanu un norēķināšanās kārtību (publicēti 1936. g. 3. aug. „V. V.” 172. numurā).

18) Rīkojums visiem bērnu sanātoriju un vasaras koloniju uzturētājiem (publicēts 1936. g. 8. augusta „V. V.” 177. numurā).

19) Takse par ārstniecības palīdzības sniegšanu lauku iedzīvotājiem (publicēta 1936. g. 10. augusta „V. V.” 178. numurā).

20) Noteikumi par arodu padomi (publicēti 1936. g. 24. aug. „V. V.” 190. numurā).

21) Papildinājums Valsts civildienesta nolikumā (publicēts 1936. g. 10. septembra „V. V.” 205. numurā).

22) Pārgrozījumi instrukcijā pie likuma par lauku iedzīvotāju nodrošināšanu slimības gadījumos (publicēti 1936. g. 11. septembra „V. V.” 206. numurā).

23) Papildinājums Valsts civildienesta nolikumā (publicēts 1936. g. 6. okt. „V. V.” 227. numurā).

24) Noteikumu pārgrozījums par algoto darbinieku un viņu ģimenes locekļu līdzdalību slimo kasē (publicēts 1936. g. 9. oktobra „V. V.” 230. numurā).

25) Noteikumi par pagaidu vai nejaūšu darbu strādnieku nodrošināšanu slimību gadījumos (publicēti 1936. g. 28. okt. „V. V.” 246. numurā).

26) Noteikumu pārgrozījumi un papildinājumi par ārstēšanas pabalstu piešķiršanu Latvijas universitātes ar tuberkulozi slimojošiem studentiem (publicēti 1936. g. 11. nov. „V. V.” 257. numurā).

27) Noteikumi par sabiedrisko darbu līdzekļiem algoto personu nodrošināšanu slimību gadījumos (publicēti 1936. g. 27. nov. „V. V.” 270. numurā).

28) Pārgrozījumi noteikumos par pabalsta izsniegšanu trūcīgām lauku iedzīvotājām — dzemdētājām un jaunpiezimušiem (publicēti 1936. g. 9. dec. „V. V.” 280. numurā).

29) Rīkojums par Latvijas slimo kasu savienības apvienošanu ar Rīgas slimo kasu starpbiroju (publicēts 1936. g. 23. decembra „V. V.” 292. numurā).

30) Rīkojums par Rīgas sīkražotāju slimo kases apvienošanu ar Rīgas pagaidu strādnieku slimo kasi (publicēts 1936. g. 23. decembra „V. V.” 292. numurā).

31) Rīkojums par lauksaimnieciska rakstura darbos cietušo algu normām pabalstu un pensiju aprēķināšanai (publicēts 1937. g. 7. janv. „V. V.” 4. numurā).

32) Rīkojums par amatniecības darba vietu īpašnieku, ar 6. kat. rūpniecības zīmēm un bez tām, un viņu ģimenes locekļu gada algu pabalstu un pensiju aprēķināšanai (publicēts 1937. g. 7. janvāra „V. V.” 4. numurā).

33) Rīkojums par lauksaimnieciska rakstura darba vietu īpašnieku un viņu ģimenes locekļu gada algu pabalstu un pensiju aprēķināšanai (publicēts 1937. g. 7. janv. „V. V.” 4. numurā).

34) Rīkojums par pagaidu darbos cietušo algu normām pabalstu un pensiju aprēķināšanai (publicēts 1937. g. 7. janv. „V. V.” 4. numurā).

35) Rīkojums par vienkārša darba strādnieka vidējo dienas algu pensiju aprēķināšanai nelaimēs un arodu slimību gadījumos (publicēts 1937. g. 7. janv. „V. V.” 4. numurā).

36) Rīkojums par zvejnieku un viņu ģimenes locekļu gada algu pabalstu un pensiju aprēķināšanai (publicēts 1937. g. 7. janvāra „V. V.” 4. numurā).

37) Rikojums par brīvprātīgo ugunsdzēsēju gada algu pabalstu un pensiju aprēķināšanai (publicēts 1937. g. 7. janv. „V. V.“ 4. numurā).

38) Rikojums par vienkārša darba strādnieka vidējo dienas algu iemaksām slimo kasēs (publicēts 1937. g. 7. janv. „V. V.“ 4. numurā).

39) Pārgrozījums Valsts civildienesta nolikumā un noteikumos par dienas maksu un ceļu izdevumiem ārzemju komandējumos (publicēts 1937. g. 20. janv. „V. V.“ 15. numurā).

40) Rikojums par Tirdzniecības darbinieku un Kooperatīvu un sabiedrisku iestāžu darbinieku slimu kasu apvienošanu (publicēts 1937. g. 18. febr. „V. V.“ 39. numurā).

41) Rikojuma grozījums par strādnieku nodrošināšanu slimību gadījumos, kas strādā uz mājām ņemtu darbu (publicēts 1937. g. 3. marta „V. V.“ 50. numurā).

42) Pārgrozījumi un papildinājumi noteikumos par ceļa izdevumu atlīdzināšanu iecerāmiem, pārceļamiem un atlaižamiem valsts darbiniekiem valsts robežās, kā arī Valsts civildienesta nolikumā (publicēti 1937. g. 13. marta „V. V.“ 59. numurā).

43) Pārgrozījumi un papildinājumi Valsts civildienesta nolikumā (publicēti 1937. g. 13. marta „V. V.“ 59. numurā).

44) Pārgrozījumi un papildinājumi Valsts civildienesta nolikumā (publicēti 1937. g. 15. marta „V. V.“ 60. numurā).

45) Papildinājums noteikumos par valsts darbinieku atalgojumu (publicēts 1937. g. 18. marta „V. V.“ 63. numurā).

46) Noteikumi par valsts iestāžu, valsts un valsts autonomo uzņēmumu darbinieku un viņu ģimenes locekļu, kara invalīdu un viņu ģimenes locekļu un cietušo kaņavīru ģimenes locekļu balneoloģisku ārstēšanu Latvijas dziedniecības iestādēs (publicēti 1937. g. 22. marta „V. V.“ 66. numurā).

47) Pārgrozījums noteikumos par krīzes laika atvilkumiem no valsts darbinieku un strādnieku atalgojuma un no valsts izmaksājamām pensijām, kā arī valsts civildienesta nolikumā (publicēts 1937. g. 24. marta „V. V.“ 68. numurā).

48) Pārgrozījums noteikumos par algas paaugstinājuma neizmaksu darbiniekiem, kas tiesību uz paaugstinātu algu iegūst uz nokalpotu gadu vai izglītības pamata (publicēts 1937. g. 24. marta „V. V.“ 68. numurā).

49) Noteikumi par pilsētu trūcīgo iedzīvotāju bērnu novietošanu atpūtā pie lauku iedzīvotājiem 1937. g. vasarā (publicēti 1937. g. 7. apr. „V. V.“ 76. numurā).

50) Noteikumi par slimu kasu dalībnieku bērnu novietošanu atpūtā pie lauku iedzīvotājiem 1937. g. vasarā (publicēti 1937. g. 8. apr. „V. V.“ 77. numurā).

51) Pārgrozījumi noteikumos par krīzes laika atvilkumiem no valsts darbinieku un strādnieku

atalgojuma un no valsts izmaksājamām pensijām (publicēti 1937. g. 24. apr. „V. V.“ 91. numurā).

52) Pārgrozījums Valsts civildienesta nolikumā (publicēts 1937. g. 24. apr. „V. V.“ 91. numurā).

53) Pārgrozījumi noteikumos par darba laiku pasta-telegrafa un telefona darbiniekiem (publicēti 1937. g. 24. apr. „V. V.“ 91. numurā).

54) Pārgrozījumi noteikumos par darba laiku dzelzceļu darbiniekiem (publicēti 1937. g. 24. apr. „V. V.“ 91. numurā).

55) Pārgrozījumi likumā par darba laiku (publicēti 1937. g. 24. apr. „V. V.“ 91. numurā).

56) Pārgrozījumi Valsts civildienesta nolikumā (publicēti 1937. g. 24. apr. 91. numurā).

57) Pārgrozījumi un papildinājumi likumā par pensijām I. daļā (publicēti 1937. g. 24. apr. „V. V.“ 91. numurā).

58) Pārgrozījumi un papildinājumi likumā par pensijām II. daļā (publicēti 1937. g. 24. apr. „V. V.“ 91. numurā).

59) Ministru kabineta lēmums par darba laika pagarināšanu valsts un pašvaldību iestādēs (publicēts 1937. g. 24. apr. „V. V.“ 91. numurā).

60) Likums par ģimenes piemaksām lauksaimniecībā nodarbinātiem gada strādniekiem (publicēts 1937. g. 30. apr. „V. V.“ 96. numurā).

61) Pārgrozījums noteikumos par bezdarba apkaņošanas fonda līdzekļu izlietošanu (publicēts 1937. g. 3. maija „V. V.“ 98. numurā).

62) Papildinājumi un pārgrozījumi likumā par Latvijas darba kameru (publicēti 1937. g. 8. maija „V. V.“ 102. numurā).

63) Pārgrozījumi noteikumos par slimu kasēm (publicēti 1937. g. 8. maija „V. V.“ 102. numurā).

64) Noteikumi par valsts piemaksām slimu kasēm (publicēti 1937. g. 12. maija „V. V.“ 105. numurā).

65) Pārgrozījumi noteikumos par slimu kasu dalībnieku un darba devēju iemaksām un piemaksām slimu kasēs (publicēti 1937. g. 12. maija „V. V.“ 105. numurā).

66) Pārgrozījumi slimu kasu normālstatūtos (publicēti 1937. g. 12. maija „V. V.“ 105. numurā).

67) Rikojums par darba devēju piemaksām pensiju fondam par pensiju Lik. 1. daļai padotiem darbiniekiem (publicēts 1937. g. 12. maija „V. V.“ 105. numurā).

68) Pārgrozījumi Valsts civildienesta nolikuma IX. un XI. pielikumā (publicēti 1937. g. 13. maija „V. V.“ 106. numurā).

69) Rikojuma papildinājums par paraugiem darba devējiem ziņu sniegšanai slimu kasēm (publicēts 1937. g. 13. maija „V. V.“ 106. numurā).

70) Noteikumi par lauku iedzīvotāju balneoloģisku ārstēšanu (publicēti 1937. g. 14. maija „V. V.“ 107. numurā).

71) Rikojums par aptieku darba laiku (publicēts 1937. g. 14. maija „V. V.“ 107. numurā).

IX. Starptautiskā darba organizācija.

Organisation internationale du Travail.

Starptautiskā darba organizācija nodibināta ar Miera konferences 1919. g. pieņemto šīs organizācijas satversmi, kas uzņēma miera līgumā kā šī līguma atsevišķa sastāvdaļa (Versaļas miera līguma XIII. daļa).

Starptautiskās darba organizācijas mērķis ir

kārtot jautājumus, kas attiecas uz algoto darba spēku, cenšoties panākt darba apstākļu uzlabošanu visās zemēs.

Starptautiskā darba organizācijā 1936. gada beigās līdzī darbojās 62 valstis: Afganistāna (no 1934. g.), Albānija (no 1920. g.), Argentīna, Austrā-

lija, Austrija, Beļģija, Bolīvija, Brazīlija, Britānijas imperija, Bulgārija (no 1920. g.), Čehoslovākija, Čīle, Dānija, Dienvidāfrika, Dienvidslāvija, Dominikāņu republika (no 1924. g.), Ēģipte (no 1936. g.), Ekvadora (no 1934. g.), Etiopija (no 1923. g.), Francija, Grieķija, Gvatemala, Haiti, Holande, Hondura, Igaunija (no 1921. g.), Indija, Iraka (no 1932. g.), Irāna (Persija), Īrijas brīvvalsts (no 1923. g.), Itālija, Japāna, Jaunzēlande, Kanada, Ķīna, Kolumbija, Kūba, Latvija (no 1921. g.), Liberija, Lietuva (no 1921. g.), Luksemburga (no 1920. g.), Meksika (no 1931. g.), Nikaragua, Norvēģija, Padomju Krievija (no 1934. g.), Panama, Paragvaja, Peru, Polija, Portugāle, Rumānija, Salvadora, Siāma, Somija (no 1920. g.), Spānija, Šveice, Turcija (no 1932. g.), Ungārija (no 1922. g.), Urugvaja, Venecuēla, Ziemeļamerikas savienotās valstis (no 1934. g.) un Zviedrija.

Vācija no starptautiskās darba organizācijas izstājusies 1935. g. 21. oktobrī.

Starptautiskās darba organizācijas atsevišķās iestādes ir konference, administratīvā padome un starptautiskais darba birojs; bez tam pastāv vairākas speciālas komisijas atsevišķu jautājumu pētīšanai un uzdevumu veikšanai.

Starptautiskā darba konference sanāk vismaz reizi gadā. Katra valsts, Starptautiskās darba organizācijas dalībniece, var sūtīt uz konferenci četrus delegātus: divus valdību pārstāvjus, vienu darba devēju un vienu darba ņēmēju pārstāvi. Bez tam katrs delegāts var līdzī nēmt tehniskos padomniekus, bet ne vairāk par diviem katram darba kārtības punktam.

Darba devēju un darba ņēmēju delegāti ieceljami saziņā ar katras valsts reprezentējošām attiecīgām arodorganizācijām, ja tādas pastāv.

Konference savus lēmumus, kuŗus nodod atsevišķām valstīm realizēšanai dzīvē, pieņem ar $\frac{2}{3}$ balsu vairākumu (delegāti balso individuāli, bet ne pēc valstīm):

- 1) kā konvenciju projektus,
- 2) kā ieteikumus valsts likumdošanai; šo ieteikumu nolūks ir:
  - a) panākt atsevišķu valstu likumdošanā ne pilnīgi vienveidīgas, bet būtībā saskaņotas likumu normas vai arī
  - b) papildināt konvenciju projektus, norādot uz piemērotākām metodēm konvenciju izvešanai dzīvē un tml.

Valstis — konferences dalībnieces nav spiestas konferencēs pieņemt konvenciju projektus ratificēt, bet viņu pienākums ir ne vēlāk par 18 mēnešiem iesniegt tos kompetentām valsts iestādēm caurskatīšanai.

Konvencijas saistošas valstīm, kuŗas tās ratificē; šīm valstīm konvencijas noteikumi jāpielieto savas zemes likumdošanā, sniedzot pārskatu starptautiskai darba organizācijai par to, kas darīts konvencijas izvešanai dzīvē.

Līdz 1937. gadam notikušas pavisam 22 starptautiskās darba konferences sesijas, kuŗās pieņemti 58 konvenciju projekti.

Konvenciju projekti to pieņemšanas kārtībā bijuši šādi (skaitlis iekavās apzīmē valstu skaitu, kas šo konvenciju līdz 1936. g. beigām ratificējušas):

1. sesija, Vašingtonā 1919. g.: 1. Darba laiks rūpniecībā (22); 2. Bezdarbs (30); 3. Dzemdības (16); 4. Sieviešu nakts darbs rūpniecībā (30); 5. Minimālais vecums rūpniecībā nodar-

binātiem bērniem (27); 6. Mazgadīgo nakts darbs rūpniecībā (30).

2. sesija, Dženovā 1920. g.: 7. Minimālais vecums kuģniecībā nodarbinātiem bērniem (32); 8. Atlīdzība kuģa bojāejas gadījumā (25); 9. Darba apgādāšana (24).
3. sesija, Ženēvā 1921. g.: 10. Minimālais vecums lauksaimniecībā nodarbinātiem bērniem (20); 11. Biedrošanās tiesības lauksaimniecībā (29); 12. Atlīdzība nelaimes gadījumos lauksaimniecībā (21); 13. Svina baltuma noliegšana krāsošanā (24); 14. Nedēļas atpūtas dienas rūpniecībā (28); 15. Minimālais vecums ogļu padošanas vai kurināšanas darbos uz jūras nodarbinātiem (32); 16. Saistīga mazgadīgu jūrnieku medicīniska izmeklēšana (31).
7. sesija, Ženēvā 1925. g.: 17. Atlīdzība nelaimes gadījumos rūpniecībā (17); 18. Atlīdzība saslimšanas gadījumos ar arodslimību (28); 19. No ārzemēm ieceļojošo strādnieku pielīdzināšana iekšzemes strādniekiem attiecībā uz atlīdzību nelaimes gadījumos darbā (35); 20. Nakts darbi maiznīcās (10).
8. sesija, Ženēvā 1926. g.: 21. Izceļotāju uzraudzības vienkāršošana uz kuģiem (19).
9. sesija, Ženēvā 1926. g.: 22. Jūrnieku darba līgums (21); 23. Jūrnieku atpakaļnogādāšana dzimtenē (17).
10. sesija, Ženēvā 1927. g.: 24. Rūpniecības un tirdzniecības darbinieku un mājalpotāju sociālā apdrošināšana slimības gadījumos (16); 25. Laukstrādnieku sociālā apdrošināšana slimības gadījumos (11).
11. sesija, Ženēvā 1928. g.: 26. Minimālā noteikšanas metodes (20).
12. sesija, Ženēvā 1929. g.: 27. Svāra atzīmēšana uz lieliem, pa ūdens ceļu pārvadājamiem saiņiem (33); 28. Kuģu piekraušanā un izkraušanā nodarbināto strādnieku aizsardzība pret nelaimes gadījumiem (4).
14. sesija, Ženēvā 1930. g.: 29. Piespiedu vai saistīgs darbs (17); 30. Darba laiks tirdzniecībā un kantoros (9).
15. sesija, Ženēvā 1931. g.: 31. Darba laiks ogļu raktuvēs (1).
16. sesija, Ženēvā 1932. g.: 32. Ostas strādnieku aizsardzība pret nelaimes gadījumiem (revīdēts 1929. g. konvencijas projekts) — (7); 33. Minimālais vecums tādos darbos nodarbinātiem, kam nav rūpniecības rakstura (6).
17. sesija, Ženēvā 1933. g.: 34. Privātie maksas vietu apgādāšanas kantori (4); 35. Rūpniecības un tirdzniecības darbinieku, brīvo profesiju darbinieku, māj-rūpniecības darbinieku un mājalpotāju saistīga apdrošināšana vecuma gadījumam (2); 36. Lauksaimniecības algotu darbinieku saistīga apdrošināšana vecuma gadījumam (2); 37. Rūpniecības un tirdzniecības darbinieku, brīvo profesiju darbinieku, māj-rūpniecības darbinieku un mājalpotāju saistīga apdrošināšana darba invaliditātes gadījumam (2); 38. Lauksaimniecības algotu darbinieku saistīga apdrošināšana darba invaliditātes gadījumam (2); 39. Rūpniecības un tirdzniecības darbinieku, brīvo profesiju darbinieku, māj-rūpniecības darbinieku un mājalpotāju saistīga apdrošināšana nāves gadījumam (1); 40. Lauksaimniecības algotu darbinieku saistīga apdrošināšana nāves gadījumam (1).

18. sesija, Ženēvā 1934. g.: 41. Sieviešu naktsdarbs rūpniecībā (revidēts 1919. gada konvencijas projekts) — (8); 42. Atlīdzība saslimšanas gadījumos ar profesionālu slimību (revidēts 1925. gada konvencijas projekts) — (7); 43. Darba laiks automatiski izgatavojamā logu stikla fabrikās (1); 44. Pabalsti vai atlīdzība piespiedu bezdarbniekiem (1).
19. sesija, Ženēvā 1935. g.: 45. Sieviešu nodarbināšana apakšzemes darbos raktuvēs (7); 46. Darba laika ierobežošana ogļu raktuvēs — revidēta konvencija (1); 47. Četrdesmit stundu darba nedēļa (0); 48. Darba nespējas, vecuma un nāves gadījumos, apdrošināto tiesību paturēšanas starptautisks režīms (0); 49. Darba laika samazināšana pudeļu rūpniecībā (1).
20. sesija, Ženēvā 1936. g.: 50. Dažādu strādnieku rekrutēšanas sistēmu reglamentēšana (0); 51. Darba laika samazināšana sabiedriskos darbos (0); 52. Ikgadēji atvaļinājumi ar atlīdzību (0).
21. sesija, Ženēvā 1936. g.: 53. Nepieciešamās minimālās profesionālās zināšanas kapteiņiem un kuģa virsniekiem uz tirdzniecības kuģiem (0); 54. Ikgadēji atvaļinājumi ar atlīdzību jūrniekiem (0); 55. Kuģa īpašnieka pienākumi jūrnieku slimības, nelaimes vai nāves gadījumos (0); 56. Jūrnieku apdrošināšana slimību gadījumos (0); 57. Jūrnieku darba laiks un kuģa personāls (0).
22. sesija, Ženēvā 1936. g.: 58. Minimālais vecums jūrniecībā nodarbinātiem bērniem (0).

Ratifikāciju kopskaits uz 1937. g. 1. janvāri bijis 732, no tām uz 1936. gadu krīt 53 (1935. g. — 43, 1934. g. — 58).

Pēc valstīm sakārtoto ratifikāciju skaits bijis šāds:

- 33 ratifikācijas: Čīle, Spānija;
- 30 ratifikācijas: Nikaragua, Urugvaja;
- 29 ratifikācijas: Bulgārija;
- 28 ratifikācijas: Lielbritānija;
- 27 ratifikācijas: Luksemburga;
- 26 ratifikācijas: Kūba;
- 24 ratifikācijas: Kolumbija;
- 23 ratifikācijas: Beļģija;
- 22 ratifikācijas: Īrijas brīvvalsts;
- 21 ratifikācija: Itālija, Dienvidslāvija;
- 20 ratifikācijas: Igaunija;
- 19 ratifikācijas: Francija, Zviedrija;
- 18 ratifikācijas: Austrija, Holande;
- 17 ratifikācijas: Grieķija, Latvija, Polija, Rumānija, Ungārija, Vācija;
- 16 ratifikācijas: Argentīna, Somija;
- 15 ratifikācijas: Norveģija;
- 14 ratifikācijas: Indija;
- 13 ratifikācijas: Čehoslovākija, Japāna;
- 12 ratifikācijas: Dānija, Ķīna;
- 10 ratifikācijas: Austrālija;
- 9 ratifikācijas: Šveice, Meksika;
- 8 ratifikācijas: Brazīlija, Portugāle;
- 7 ratifikācijas: Kanada, Lietuva, Dienvidāfrika;
- 4 ratifikācijas: Albānija, Dominikāņu republika, Venecuēla;
- 1 ratifikācija: Liberija.

Pārējās 19 valstis nav ratificējušas nevienu no starptautiskās darba konferences pieņemtiem konvenciju projektiem.

Latvija ratificējusi šādas konvencijas:

1. Konvencija par darblaika noteikšanu rūpniecības uzņēmumos uz 8 stundām dienā un 48 stundām nedēļā (Lik. kr. 1925. g. 85).
3. Konvencija par sieviešu nodarbināšanu pirms un pēc dzemdībām (Lik. kr. 1925. g. 107).
5. Konvencija par bērnu minimālo vecumu rūpniecības darbā (Lik. kr. 1925. g. 105).
6. Konvencija par bērnu naktsdarbu rūpniecībā (Lik. kr. 1925. g. 106).
7. Konvencija par bērnu minimālo vecumu darbos uz jūras (Lik. kr. 1925. g. 118).
8. Konvencija par bezdarba atlīdzību kuģu bojāejas gadījumā (Lik. kr. 1925. g. 119).
9. Konvencija par vietu apgādāšanu jūrniekiem (Lik. kr. 1925. g. 120).
11. Konvencija par laukstrādnieku biedrošanās un koalīcijas tiesībām (Lik. kr. 1924. g. 108).
12. Konvencija par atlīdzību strādniekiem nelaimes gadījumos lauksaimniecības darbā (Lik. kr. 1929. g. 146).
13. Konvencija par svina baltuma lietošanu krāsošanā (Lik. kr. 1924. g. 108).
14. Konvencija par nedēļas atpūtu rūpniecības uzņēmumos (Lik. kr. 1924. g. 108).
15. Konvencija par pusaudžu minimālā vecuma noteikšanu kurinātāju vai ogļu padevēju darbam (Lik. kr. 1924. g. 108).
16. Konvencija par bērnu un pusaudžu kuģniecībā nodarbināto obligatorisku medicīnisku izmeklēšanu (Lik. kr. 1924. g. 108).
17. Konvencija par darba nelaimes gadījumu atlīdzību (Lik. kr. 1928. g. 55).
18. Konvencija par atlīdzību profesionālu slimību gadījumos (Lik. kr. 1929. g. 147).
19. Konvencija par darba nelaimes gadījumu atlīdzības ziņā vienlīdzīgu apiešanos ar ārvalstu un pašas valsts strādniekiem (Lik. kr. 1928. g. 56).
24. Konvencija par rūpniecības un tirdzniecības strādnieku un mājkāpotāju apdrošināšanu slimības gadījumos (Lik. kr. 1929. g. 148).

Ieteikumus starptautiskā darba konference līdz 1936. gada beigām pieņēmusi pavisam 48, kas pēc sesijām sadalās šādi:

1. sesijā (1919. g.) — 5
2. sesijā (1920. g.) — 4
3. sesijā (1921. g.) — 8
4. sesijā (1922. g.) — 1
5. sesijā (1923. g.) — 1
6. sesijā (1924. g.) — 1
7. sesijā (1925. g.) — 4
8. sesijā (1926. g.) — 1
9. sesijā (1926. g.) — 2
10. sesijā (1927. g.) — 1
11. sesijā (1928. g.) — 1
12. sesijā (1929. g.) — 4
14. sesijā (1930. g.) — 5
16. sesijā (1932. g.) — 2
17. sesijā (1933. g.) — 2
18. sesijā (1934. g.) — 1
19. sesijā (1935. g.) — 1
20. sesijā (1936. g.) — 2
21. sesijā (1936. g.) — 2

Administratīvā padome sastāv no 32 locekļiem (līdz 1934. g. no 24 locekļiem) — 16 valdību pārstāvji, 8 darba devēju un 8 darba ņēmēju pārstāvji.

No valdību pārstāvjiem astoņus pārstāvjus nozīmē valstis ar samērā visspēcīgāko rūpniecību,

pārējos 8 valdību pārstāvjus ievēl konferencē, pa trim gadiem reizi, valdību delegāti no visām pārējām valstīm.

Darba devēju un darbaņēmēju pārstāvjus administratīvā padomē ievēl konferencē darba devēju resp.ņēmēju delegāti.

Administratīvā padome nosaka galvenos vilcienos starptautiskā darba biroja darbību, ieceļ tā direktoru, sastāda starptautiskās darba organizācijas budžetu, izstrādā konferences sesiju dienas kārtību.

Administratīvā padome sanāk uz sesijām 4 reizes gadā.

Starptautiskais darba birojs ir starptautiskās darba organizācijas pastāvīgais pārvaldes un izpildu orgāns, kuŗa priekšgalā stāv biroja direktors.

Biroja uzdevumos starp citu ietilpst:

- 1) sagatavot administratīvās padomes un konferences darba kārtību un izvest dzīvē to lēmumus;
- 2) krāt un izplatīt materiālus, kas attiecas uz darba apstākļu starptautisku kārtošanu, kā arī veikt pētīšanas darbus saimniecisko un sociālo problēmu laukā;
- 3) pieņemt valstu — dalībnieču ziņojumus par starptautisko darba nolikumu — konvenciju realizēšanu dzīvē.

Informācijas iegūšanai starptautiskam darba birojam pastāv īpaši korespondentu biroji Anglijā, Francijā, Indijā, Itālijā, Japānā, Ķīnā un Ziemeļamerikas savienotās valstīs, bet 18 citās valstīs atsevišķi korespondenti.

Informācijas sniegšanai un sociālpolitisko jautājumu apskatam Starptautiskais darba birojs publicē vairākus izdevumus franču, angļu un vācu valodās.

No šiem izdevumiem atzīmējami „Informations sociales“ (Sociālās ziņas, iknedēļas), „Revue internationale du Travail“ (Starptautiskais darba pārskats, vienreiz mēnesī), „Chronique de la sécurité industrielle“ (Drošības chronika rūpniecībā, ik divus mēnešus), „Bibliographie d'hygiène industrielle“ (Rūpniecības higiēnas bibliogrāfija, ik trīs mēnešus), „L'année sociale“ (Sociālais gads, reizi gadā), „Annuaire des Statistiques du Travail“ (Darba statistikas gada grāmata, reizi gadā), „Série législative“ (Likumdošanas serija, reizi gadā) un „Documents de la Conférence internationale du Travail“ (Starptautiskās darba konferences dokumenti, reizi gadā). No nerēgulāri iznākošiem izdevumiem mināmi „Bulletin officiel“ (Oficiālais biļetens), „Procès-verbaux du Conseil d'Administration“ (Administratīvās padomes protokoli) un „Etudes et documents“ (Pētījumi un dokumenti, monogrāfijas dažādos sociālpolitikas jautājumos).

Starptautiskā darba biroja uzdevumos ietilpst arī statistisko materiālu ievākšana un sakopošana par darba apstākļiem atsevišķās valstīs.

Darba statistikas metožu dažādības novēršanai Starptautiskais darba birojs sasaucis Ženēvā starptautiskās darba statistiķu konferences.

Notikušajās četrās statistiķu konferencēs skatīti cauri un izlemti sekojošie jautājumi:

1. konferencē (1923. g. 29. okt.): 1. darba nozaŗu un arodu klasifikācija darba statistikas vajadzībām, 2. algu un darba laika statistika, 3. nelaimes gadījumu statistika;
2. konferencē (1925. g. 20. apr.): 1. bezdarba statistika, 2. darba nozaŗu un arodu

klasifikācija darba statistikas vajadzībām, 3. dzīves dārdzības un reālalgas statistika;

3. konferencē (1926. g. 18. okt.): 1. darba nozaŗu un arodu klasifikācija darba statistikas vajadzībām, 2. ģimeņu budžetu statistika, 3. darba konfliktu statistika, 4. kolektīvo ligumu statistika;

4. konferencē (1931. g. 20. maijā); 1. algu pirkšanas spēju aprēķināšanas metodes starptautiskam salīdzinājumam.

Šo konferenču lēmumi, kā arī Starptautiskās migrācijas statistiķu konferences lēmumi (1932. g. oktobri) un Starptautiskās pilsētu savienības statistikas ekspertu komisijas atzinumi dzīvokļu statistikas lietā (1928. g. maijā) sakopotī īpašā Biroja izdevumā „La standardisation internationale des statistiques du Travail“, Genēve 1934 (Darba statistikas starptautiskā standartizācija).

Apskatu par Starptautisko darba organizāciju nobeigsim ar Starptautiskās darba konferences 1936. gada sesiju isu atreferējumu:

Konferences 20. sesija no 1936. g. 4.—24. jūnijam.

Sesijas darba kārtībā likti šādi jautājumi:

1. Dažādu strādnieku rekrūtēšanas sistēmu reglamentēšana.
2. Atvaļinājumi ar atlīdzību.
3. Darba laika samazināšana valdības vai ar tās pabalstu organizētos darbos.
4. Darba laika samazināšana ēku un ceļu būvju darbos.
5. Darba laika samazināšana dzelzs un tērauda rūpniecībā.
6. Darba laika samazināšana akmeņogļu raktuvēs.
7. Darba laika samazināšana tekstilrūpniecībā.
8. Drošības nosacījumi būvdarbībā uz stalažām un smaguma celšanā nodarbinātiem strādniekiem.

(Izņemot 7. un 8. p., pārējos apskata konferencē otrreiz).

Konferences sesijā piedalās 51 valsts delegācija. Delegātu kopskaits 161, tai skaitā valdības pārstāv 91 delegāts, darba devējus — 35 del. un strādniekus — 35 delegāti. Technisko darbinieku skaits 256.

Konference uzņem Ēģipti Starptautiskās darba organizācijas locekļu skaitā (1936. g. 20. jūn.). Līdz minētam datumam Ēģiptes delegāts piedalījās konferencē kā novērotājs.

1. darba kārtības punkts — dažādu strādnieku rekrūtēšanas sistēmu reglamentēšana.

Konference iztīrā iesniegto konvencijas pirmprojektu par dažādu strādnieku rekrūtēšanas sistēmu reglamentēšanu; šo projektu konferencē apspriež un ar nelieliem pārgrozījumiem pieņem. Tāpat pieņem arī attiecīgu ieteikumu (46).

Konvencija par dažādu strādnieku rekrūtēšanas sistēmu reglamentēšanu (50) satur termiņa rekrūtēšana definējumu, konvencijas nolūku, tās attiecināšanu uz zināmām personu kategorijām un teritoriju, noteikumus par rekrūtēšanas operāciju administratīvo kontroli, rekrūtēto personu medicīnisko pārbaudi un pārvietošanas noteikumus (ceļa izdevumi turp un atpakaļ, avansi u. c.).

Ar rekrūtēšanu saprot darbību, kas apgādā uzņēmumus ar to strādnieku darba rokām, kuŗi nepiedāvā savus pakalpojumus tieši darba vietā, caur publiskiem emigrācijas kantoņiem vai darba

apgādēm, vai arī caur kompetentu iestāžu darba birojiem.

Konvencijas noteikumus var neattiecināt uz augsti kvalificētu strādnieku, garīga darba strādnieku, kalpotāju un mājkalpotāju rekrūtēšanu, kā arī uz rekrūtēšanu noteiktos rajonos.

Iestādēm jāgādā, izlietojot visus nepieciešamos līdzekļus, lai rekrūtēšanas operācijas varētu noritēt netraucēti un nebūtu saistītas ar risku.

Konvencijas noteikumi tālāk paredz, ka kompetentām iestādēm izsniedzot atļaujas pieaugušu vīriešu rekrūtēšanai, jāņem vērā iedzīvotāju sociālās intereses — dzimstības procents, iedzīvotāju pieaugums, labklājības līmenis, pieaugušu vīriešu skaits procentos pret sieviešu skaitu u. c. Vadoties no šiem datiem, nosakāms rekrūtējamo personu skaits.

Nepilngadīgo rekrūtēšanai vajadzīga vecāku atļauja.

Kompetentām iestādēm pēc iespējas jāgādā, lai rekrūtējamām personām nebūtu jāšķiras no ģimenēm, t. i. ģimenes varētu doties uz darba vietu kopā ar rekrūtēto personu, sevišķi lauksaimniecības un līdzīgos darbos. Darba vietās vīri nav noņemami atsevišķi no sievietēm un mazgadīgiem bērniem.

Rekrūtējamie pēc iespējas grupējami pēc tautībām.

Rekrūtētās personas padotas medicīniskai kontrolei, kuŗā pārbauda to veselību un piemērotību zināmam darbam un darba vietai (klimatam).

Rekrūtējamo personu priekšniekiem nav atļauts izdarīt rekrūtēšanu, iespaidot vietējos iedzīvotājus, vai saņemt kaut kāda veida atlīdzību sakarā ar rekrūtēšanu.

Rekrūtēšanas izvešanai vajadzīga iestāžu atļauja, kuŗas derīgums nevar pārsniegt 1 gadu. Atļauju izsniedzot, jāņem vērā to personu, kas rekrūtēšanu izved, morāliskās īpašības, kā arī jāprasa garantijas varbūtēju zaudējumu segšanai, kas celtos šo personu vainas dēļ. Personas, kas izved rekrūtēšanu, padotas kontrolei.

Rekrūtētājiem jāgādā par salīgto strādnieku pārvešanu uz darba vietām, ārstniecības palīdzību ceļā un citām vajadzībām, izsniedzot nepieciešamības gadījumā avansu, kuŗa lielumu noteic kompetentās iestādes.

Valstīm, kuŗas ratificē šo konvenciju, jāpaziņo Starptautiskai darba organizācijai:

- a) apgabali (teritorija), kuŗos piemērojami visi konvencijas noteikumi,
  - b) kuŗos paredzēti izņēmumi un kādi,
  - c) uz kādiem apgabaliem neattiecas konvencijas noteikumi un
  - d) uz kādiem apgabaliem konvencijas noteikumi attiecināmi vai nav attiecināmi, vadoties no attiecīgo iestāžu lēmumiem.
2. darba kārtības punkts — atvaļinājumi ar atlīdzību.

Konference apspriež iesniegto konvencijas projektu un to ar dažiem grozījumiem līdz ar attiecīgu ieteikumu (47) pieņem.

Konvencija par ikgadējiem atvaļinājumiem ar atlīdzību (52) attiecas uz personām, kas nodarbojas kā publiskās, tā privātās iestādēs un uzņēmumos, izņemot:

- a) uzņēmuma īpašnieka ģimenes locekļus, kas nodarbināti tā uzņēmumā,

- b) personas, kas strādā publiskās iestādēs un kuŗu darba noteikumi paredz atvaļinājumu ne īsāku par šai konvencijā minēto.

Konvencija paredz, ka tajā minētām personām pēc 1 gada nokalpošanas piešķirams atvaļinājums ne mazāk kā 6 darba dienas, bet personām, kas nav sasniegušas 16 gadus, ne mazāk kā 12 dienas.

Atvaļinājumā nevar ieskaitīt svētdienas, svētku dienas un slimības laiku.

Darba devējiem jāved reģistrs, kur atzīmējams darbā stāšanās datums un atvaļinājuma ilgums, kāds minētai personai pienākas, kad izlietots atvaļinājums, un atalgojuma lielums.

Attiecīgo valstu valdības izdod aktus, kas paredz sankcijas par šo noteikumu nepildīšanu.

Konvencijas noteikumi nav attiecināmi uz personām, kas bauda tiesības uz izdevīgākiem atvaļinājumu noteikumiem.

3. darba kārtības punkts — darba laika samazināšana valdības un ar tās pabalstu organizētos darbos.

Konference apspriež un pieņem šai darba kārtības punktā likto konvencijas projektu par darba laika samazināšanu sabiedriskos darbos (51).

Konvencija attiecas uz personām, kas tieši nodarbinātas ēku un ceļu būvju darbos, ko financē vai pabalsta centrālā valdība, izņemot darba devēja ģimenes locekļus un personas, kas nestrādā fizisku darbu.

Darba laika ilgums nedrīkst pārsniegt caurmērā 40 stundas nedēļā.

Darbos, kas turpināmi nepārtraukti, un tāda rakstura darbos, kur nepieciešams cits darba laika sadalījums nekā parastais — darba laika ilgums — 42 stundas nedēļā. Uz kādiem darbiem attiecināma 42 darba stundu nedēļa, nosaka attiecīgās iestādes, saziņā ar ieinteresēto darba devēju un darba ņēmēju organizācijām.

Ja darbu, izņēmuma gadījumos, nepieciešami turpināt pēc minēto stundu nostrādāšanas, nākošās darba stundas atalgojamas pēc augstāka tarifa, pieskaitot parastam atalgojumam 25%.

Darba devējiem jāsniedz iestādēm ziņas par nodarbināto strādnieku skaitu, darba uzsākšanas un nobeigšanas stundu, darba ilgumu, algām u. c.

4., 5. un 6. darba kārtības jautājumā izstrādāto konvenciju projekti pēc debatēm, balsošanā neiegūst vajadzīgo $\frac{2}{3}$ balsu vairākumu; projekti noraidīti, nododot tos atpakaļ attiecīgām tehniskām komisijām.

7. un 8. darba kārtības jautājuma apspriešanu konference paredz turpināt savā 1937. gada sesijā.

Konferences 21. sesija
no 1936. g. 6.—24. oktobrim.

Sesijas darba kārtībā uzņemti šādi jautājumi:

1. Jūrnieku darba laiks.
2. Jūrnieku apdrošināšana slimību gadījumos.
3. Ieteikumi jūrnieku apstākļu uzlabošanai to uzturēšanās laikā ostās.
4. Minimālo profesionālo zināšanu pieprasīšana no jūras kapteiņiem un kuŗa virsniekiem, pieņemot tos darbā uz tirdzniecības kuģiem.
5. Atvaļinājumi ar atlīdzību jūrniekiem.

Konferences sesijā piedalās 33 valstis ar 97 delegātiem, no kuŗiem 55 delegāti pārstāv valdības,

20 — darba devējus un 22 — strādniekus. Tehnisko darbinieku skaits 137.

1. darba kārtības punkts — jūrnieku darba laiks.

Konference apspriež iesniegumu un pieņem konvencijas projektu, līdz ar ieteikumu (49). Konvencijas projekta par jūrnieku darba laiku (57) saturs īsumā šāds:

Konvencija attiecināma uz visu jūras tvaikoņu ar mehānisko dzinēju personālu, izņemot buķu kuģus ar palīga motoriem un zvejas kuģus.

Noteiktais darba laika ilgums neattiecas uz: virsniekiem, kas nepilda sardzes dienestu, radio-telegrafistiem, pilotiem, ārstiem un slimnīcu personālu, personām, kas strādā uz sava rēķina, kuģa īpašnieka ģimenes locekļiem, kā arī ostas strādniekiem un citiem kravas strādniekiem, kas nav kuģa kapteiņa vai īpašnieka dienestā.

Darba laika ilgums uz 2.000 tonnu un lielākiem kuģiem nodarbinātiem klāja virsniekiem un komandas locekļiem, nedrīkst pārsniegt 8 stundas dienā vai 56 stundas nedēļā, bet uz 700 t un lielākiem kuģiem nodarbinātiem jūrniekiem dienas strādniekiem 8 st. dienā vai 48 st. nedēļā.

Darba laika ierobežojumi neattiecas uz tādiem darbiem, kuģus kapteinis uzskata par steidzamiem un nepieciešamiem kravas vai personāla drošības sargāšanai, strādājot citu kuģu un personāla glābšanai, ugunsgrēka un citos līdzīgos gadījumos, darbiem sakarā ar citu darbinieku atvietošanu (slimības gadīj. u. c.), darbiem, kas radušies formālitāšu kārtošana jūrnieku veselības ziņā, un virsniņu darbu kuģa atrašanās vietas noteikšanas gadījumos u. c.

Ja kuģa komandas locekļiem, klāja virsniekiem, virsniekiem-inženieriem, ieskaitot mācekļus un kadetus, jāstrādā virsstundas, tās jāatlīdzina īpaši, tomēr nedrīkst pielietot virsstundu darbus sistēmātiski.

Personas jaunākas par 16 gadiem nav nodarbināmas nakts darbos.

Konvencija paredz arī minimālo personāla skaitu uz attiecīgas tonnāžas kuģiem.

Valstīm, kas konvenciju ratificējušas, jāizdod noteikumi, kas garantētu konvencijas izvešanu dzīvē.

Konvencijas noteikumi nav attiecināmi uz kuģiem, kuģu ekipāžs bauda labākus noteikumus kā paredz konvencija.

2. darba kārtības punkts — jūrnieku apdrošināšana slimību gadījumos.

Konference pieņem konvencijas projektu par jūrnieku apdrošināšanu slimības gadījumos (56). Konvencija attiecas uz visu šo konvenciju ratificējošo valstu kuģu (izņemot kara kuģu) jūrniekiem, kā kapteini, tā virsniekiem un kuģa komandas locekļiem.

Konvenciju atsevišķās valstīs var neattiecināt uz personām:

- kuģas nodarbinātas uz publiskām iestādēm piederošiem kuģiem (ja tie nav tirdzniecības kuģi),
- kuģu algas pārsniedz noteiktu summu,
- kuģas nesāņem algu naudā,
- kuģas nedzīvo attiecīgās valsts teritorijā,
- kuģas zem vai virs noteikta vecuma,
- ģimenes locekļiem un
- pilotiem.

Apdrošinātam personālam slimību gadījumā tiesība saņemt ārstniecības palīdzību, uzturu un al-

gu resp. slimības pabalstu, izņemot gadījumu, kad slimība vai ievainojums cēlies apdrošinātās personas vainas dēļ nelaiemes gadījumā ārpus darba u. c.

Kuģu īpašniekiem slimie jūrnieki jānogādā atpakaļ ostās, sedzot transporta izdevumus (jūrniekus nogādā atpakaļ ostās, kuģās tie salīgi, no kuģām kuģis uzsācis braucienu, vai līgumā noteiktā ostā).

Tiesības uz palīdzību slimojošie jūrnieki bauda 26 nedēļas jeb 180 dienas.

Sīkākus noteikumus par jūrnieku apdrošināšanu izdod konvenciju ratificējošās valstis.

3. darba kārtības punkts — jūrnieku apstākļu uzlabošana ostās.

Konference pieņem biroja izstrādātu ieteikumu par jūrnieku apstākļu uzlabošanu tiem uzturoties ostās (48). Katrā lielākā ostā vēlams nodibināt iestādi, kurā ieietu kuģu īpašnieku, jūrnieku, valsts un pašvaldību un galvenās attiecīgā darba savienības (arodbiedrības) pārstāvji; šīs iestādes uzdevums — vākt informāciju par jūrnieku apstākļiem ostā, ieteikt autoritārām iestādēm pieņemt un koordinēt attiecīgus noteikumus jūrnieku stāvokļa uzlabošanai un darboties līdzī pieņemto noteikumu izvešanai dzīvē.

Attiecīgām valstīm jāizdod likumi vai rīkojumi, kas aprobežotu reibinošu dzērienu pārdošanu jūrniekiem, ierobežotu narkotisko vielu pārdošanu un lietošanu, aizliegtu nevēlamām personām ienākt ostas rajonus, ierīkot pietiekošu apgaismošanu un signālposteņus pietātnēs u. c.

Valstīm jāpielieto visi līdzekļi higiēnisko apstākļu uzlabošanai, galvenā kārtā, lai aizkavētu jūrnieku saslimšanu ar lipīgām slimībām.

Tāpat ierīkojamas jūrnieku uzturēšanās vietas — jūrnieku nami. Jūrniekiem jānod pieejamas bibliotēkas, sporta telpas u. c.

Jūrniekiem sniedzama nepieciešamā informācija dažādos jautājumos. Lielākās ostas pilsētās dibināmas iestādes materiālas palīdzības sniegšanai trūkumā nonākušiem jūrniekiem pa to uzturēšanās laiku ostā.

4. darba kārtības punkts — minimālo profesionālo zināšanu pieprasīšana no tirdzniecības kuģu kapteiņiem un kuģu virsniekiem.

Šai jautājumā konkurence pieņem attiecīgu konvencijas projektu (53). Konvencija attiecas uz visiem kuģiem jūras kuģniecībā, izņemot kara kuģus, publisko iestāžu kuģus, kas nav tirdzniecības kuģi, primitīvi būvētus kuģus (kā džonkas u. c.) un ar attiecīgas valsts likumu vai rīkojumu — kuģus mazākus par 200 tonnām.

Kuģa kapteiņa, sardzes virsnieka, galvenā inženiera vai inženiera-sardzes virsnieka posteni var ieņemt vienīgi personas, kuģām attiecīgas apliecības par viņu profesionālām zināšanām. Izņēmumi pielaižami tikai force majeure gadījumos.

Konvencija paredz zināmas minimālās prasības, bez kuģām attiecīgas apliecības nav izdodamas, kā, piem., minimālo vecumu, noteiktu laiku nokalpotu attiecīgā amatā, pārbaudījumus u. c. Valdībai jāparedz sankcijas par noteikumu pārkāpšanu.

5. darba kārtības punkts — atvaļinājumi ar atlīdzību jūrniekiem.

Konference pieņem konvencijas projektu par atvaļinājumiem ar atlīdzību jūrniekiem (54).

Konvencija attiecas uz visu kuģu (privāto iestāžu un personu un publisko iestāžu) kapteiņiem,

virsniekiem, komandas locekļiem, radiotelegrafistiem un pārējo personālu. Izņēmumi ir: zvejas kuģu personāls, kuģa īpašnieka ģimenes locekļi, personas, kuģas nesapņem atalgojumu vai to saņem tikai par atsevišķiem pakalpojumiem, personas, kas strādā uz sava rēķina, primitīvi būvētu kuģu personāls (džonkas u. c.), personas, kas nav kuģa kapteiņa vai īpašnieka dienestā, kā arī ceļojošie ostas strādnieki.

Atvaļinājuma ilgums pēc viena gada nepārtrauktas nostrādāšanas — kapteiņiem, virsniekiem un radiotelegrafistiem ne mazāk kā 12 dienas gadā, pārējiem — 9 darba dienas. No izdienas nav atskaitāmi pārtraukumi darbā līdz 6 nedēļām, ja darba pārtraukšanas iemesls nav apdrošinātās personas vaina.

Atvaļinājumā nav ieskaitāmas svētdienas, svētku dienas, slimošanas laiks un atvaļinājums kā kompensācija par virsstundām. Atvaļinājums jānodod teritorijā, kur kuģis reģistrēts, un šādās ostās:

- a) no kuģas kuģis sācis ceļojumu,
- b) ostā, kur persona pieņemta darbā un
- c) kuģa gala punktā.

Katra persona saņem savu parasto atalgojumu par visu atvaļinājuma laiku.

Konferences 22. sesija no 1936. g. 22.—24. oktobrim.

Sesijas darba kārtībā likti šādi jautājumi:

1. 1920. g. konvencijas par minimālo vecumu jūrniecībā nodarbinātiem bērniem grozīšana.
2. 1920. g. konvencijas teksta no 5.—12. paragr. redakcijas grozīšana.

Konference pieņem konvencijas projektu par minimālā vecuma noteikšanu jūrniecībā nodarbinātiem bērniem (58).

Konvencija attiecas uz visiem valsts un privātiem kuģiem, laivām un citiem peldošiem līdzekļiem, kas veic jūras braucienus, izņemot kaķu kuģus.

Minimālais vecums jūrniecībā nodarbinātiem bērniem noteikts 15 gadi (līdzšinējo 14 vietā), izņemot gadījumu, ja uz kuģa nodarbina tikai vienas ģimenes locekļus.

Ar attiecīgu valsts iestāžu piekrišanu bērnus var nodarbināt uz kuģiem arī no 14 gadiem, ja šī nodarbošanās ir bērna interesēs nākotnē vai tūlīt, un ja bērni pietiekoši labi fiziski attīstīti un veseli.

Konference groza 1920. g. konvencijas 5.—12. § redakciju, ņemot vērā grozījumus par minimālo vecumu.

B. Tabulas
B. Tableaux

**I Preču lieltirdzniecības cenas Rigā 1913. g. un 1934.—1936. g. (latos).
Prix de gros à Riga en 1913 et de 1934 à 1936 (en lats).**

Preču grupas un preces	Vienība Unité	1936.															
		1913. z. fr. fr. d'or.	1934. I-XII	1935. I-XII	1936. I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Pārtikas vielas.																	
Rudzi, vietējie	100 kg	15,40	15,30	13,65	14,45	13,60	14,08	15,02	15,34	14,95	14,71	13,80	14,05	14,29	14,40	14,68	14,40
" iekšzemes (vald. cena).	"	12,40	11,60	10,60	13,70	11,00	11,68	12,75	13,75	14,70	14,33	14,31	13,35	13,70	14,65	15,16	19,00
" Auzas, baze 70 gr hol.	"	13,60	13,25	11,50	13,55	11,87	12,11	12,37	13,85	14,00	13,94	14,63	14,44	14,75	15,50	15,13	14,75
" Mieži, vietējie, baroj.	"	15,80	16,45	12,85	15,75	14,68	15,08	15,44	15,33	17,90	17,00	16,09	16,31	17,06	16,50	16,29	16,96
" Kvieši, vietējie	"	18,85	20,65	17,85	17,50	17,48	17,28	17,23	17,96	17,90	17,00	16,09	16,31	17,06	18,08	18,53	18,94
" iekšzemes (vald. cena)	"	57,00	29,00	27,10	27,00	27,00	27,00	27,00	27,00	27,00	27,00	27,00	27,00	27,00	27,00	27,00	27,00
Rīss, Burma	"	252,70	98,25	114,00	118,70	18,58	18,58	18,58	18,58	18,75	18,70	18,75	18,75	18,75	18,75	18,75	18,75
Rudzu milti, rupji	"	235,75	88,25	108,00	118,00	18,58	18,58	18,58	18,58	18,75	18,70	18,75	18,75	18,75	18,75	18,75	18,75
Sviests I. šķ. eksp. Rīga fob.	"	184,15	195,90	178,75	192,75	192,75	192,75	192,75	192,75	192,75	192,75	192,75	192,75	192,75	192,75	192,75	192,75
" II. " vietējam patēriņam	"	194,50	206,00	187,20	201,60	198,40	197,00	178,50	178,50	178,50	178,50	186,00	161,00	202,10	202,50	185,00	185,00
" III. " vietējam patēriņam	"	162,45	115,70	108,00	134,75	112,57	118,80	113,40	108,00	103,20	116,28	111,35	121,72	114,99	187,32	188,25	188,25
Bekons Nr. 1 eksp. Rīga fob.	"	155,00	111,75	103,90	127,00	104,44	109,35	103,95	105,20	99,06	102,60	115,03	116,48	109,37	176,91	174,64	183,71
" Nr. 2	"	148,80	104,55	99,50	118,75	94,95	95,85	94,50	99,90	90,54	95,76	115,03	116,48	109,37	176,91	174,64	183,71
" Nr. 3	"	154,60	115,00	108,75	120,00	105,00	105,00	105,00	105,00	105,00	105,00	115,03	116,48	109,37	176,91	174,64	183,71
Speķis, visāds	"	155,00	129,90	69,80	120,00	120,00	120,00	120,00	120,00	120,00	120,00	130,00	130,00	130,00	130,00	130,00	140,00
Šķiņķis	"	123,10	82,20	49,20	65,80	—	70,95	49,58	45,53	47,22	53,64	52,47	56,21	74,23	98,82	149,54	—
Olas, I. šķ. (1440 gab.)	caisse	61,35	64,90	66,55	66,60	66,60	66,60	66,60	66,60	66,60	66,60	66,60	66,40	66,40	66,40	66,55	66,55
Cukurs, smalkais, vietējais	100 kg	12,20	4,05	4,75	5,10	4,83	4,90	4,90	4,87	4,90	4,90	4,87	4,87	4,87	4,93	5,54	6,63
Sāls, varama	"	77,35	61,15	60,00	64,35	56,00	58,00	60,00	62,00	60,00	60,00	60,00	68,00	68,00	72,00	72,00	72,00
Silķes, skotu, fulls	tonneau	57,35	57,35	53,80	61,55	53,50	53,00	55,00	—	60,00	60,00	60,00	61,00	65,00	68,00	70,00	70,00
" matfulls	"	57,35	53,30	49,25	59,85	51,50	52,00	54,50	54,50	58,50	59,00	61,00	62,00	63,50	67,00	68,00	68,00
" matties	"	—	0,40	0,35	0,36	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,40	0,40	0,40
Kilavas	botte	17,90	14,95	17,00	15,80	17,30	17,30	17,30	17,30	17,30	17,30	17,30	17,30	17,30	17,30	17,30	17,30
Sprotes	1 kg	9,00	18,65	17,90	16,35	17,25	17,25	17,25	17,25	17,25	17,25	17,25	17,25	17,25	17,25	17,25	17,25
Teja, Indijas Pekko-Souchong	"	8,45	17,65	19,00	17,35	18,75	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00
" Ceļonais, Souchong	"	359,85	676,30	804,00	500,00	750,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00
" Ķīnais, melnā, Kongo	"	—	199,00	212,00	217,50	220,00	220,00	220,00	220,00	220,00	220,00	220,00	220,00	220,00	220,00	220,00	220,00
Kafija, Guatémala	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kakao, pupas, Arriba.	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. Tekstilpreces.																	
Lini, Vidz. L. bases R (fob. Rīga)	1000 kg	810,85	962,20	1103,50	1145,80	1047,10	935,44	942,88	868,76	843,63	843,63	872,17	923,03	955,29	1567,75	1751,65	1896,65
Lini dzijas, 4. nr. vidaudi	"	—	275,00	310,75	294,50	314,00	314,00	314,00	314,00	314,00	314,00	275,00	275,00	275,00	275,00	275,00	275,00
Pakulu dzijas, 4. nr. vidaudi	"	—	157,00	175,00	167,00	177,00	177,00	177,00	177,00	177,00	177,00	157,00	157,00	157,00	157,00	157,00	157,00
Viļna, kārstā, «New Zealand», 46. kval.	"	—	628,55	532,00	716,85	587,00	594,00	601,00	594,00	594,00	594,00	642,00	644,00	636,00	970,00	1062,50	1083,50
Viļna, kārstā, «Merino», 70. kval.	"	—	326,70	279,00	391,25	302,00	302,00	309,00	309,00	313,00	313,00	332,00	341,00	356,00	505,00	671,00	653,00
Kokvilna, neapstr., amer middling	"	—	170,95	126,40	127,90	139,15	127,70	121,69	123,06	125,54	121,29	136,14	130,59	130,03	181,83	169,95	162,51
Kokvilna, neapstr., amerikāņu, good middling	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Viļnas audumi, kungu uzvalku drēbe, 142 cm plata, vienkr.	1 m	22,50	11,20	10,86	10,58	10,41	10,41	10,41	10,41	10,41	10,41	10,41	10,41	10,97	10,97	10,97	10,97
Kokvilnas drāna, nebal. 71 cm.	"	0,48	0,67	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
III. Metāli.																	
Čuguns, lejamais	1000 kg	161,35	87,55	89,00	84,20	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00	89,57	121,00
Dzelzs, kalnā, gabalos	"	268,65	208,50	166,00	167,50	166,00	164,00	164,00	164,00	164,00	164,00	164,00	167,75	173,00	173,00	173,00	173,00
" plāksnēs, 5 mm un biez.	"	280,05	199,50	196,50	302,40	197,00	197,00	197,00	197,00	197,00	197,00	197,00	197,00	201,00	210,00	210,00	210,00
" šķiņķis, cinkots 1-3 mm	"	569,90	282,50	285,00	303,70	285,00	285,00	285,00	285,00	285,00	285,00	285,00	285,00	296,25	330,00	350,75	201,35
Tērauds, mašīnu, vienkr.	100 kg	41,05	29,25	21,60	19,20	18,60	18,60	18,60	18,60	18,60	18,60	18,60	18,60	20,16	20,16	20,16	20,16
Vaņš, mašīnu, vienkr.	"	368,20	129,85	127,00	117,45	110,00	110,00	110,00	110,00	110,00	110,00	110,00	110,00	118,75	118,75	118,75	118,75
Svina, mīksts (jauns)	"	68,70	34,05	34,70	52,00	43,00	43,00	43,00	43,00	43,00	43,00	43,00	43,00	55,00	55,00	55,00	55,00

Groupes de marchand. et marchandises

I. Denrées alimentaires.

Seigle local, indigène (prix off.).

Avoine, base 70 gr hol.

Orge, indigène p. fourrage.

Froment local, brasseries.

Riz, Burma Rangoon, I indigène (prix off.).

Farine de seigle, ordinaire.

Beurre, export. fob. Riga de I. qualité

Beurre à la consom., au pays de I. q.

Bacon, export., fob. Riga Nr. 1, II.

" " " " Nr. 2

" " " " Nr. 3

Lard de tout genre.

Jambon, I. sorte (1440 pièces).

Oeufs, I. sorte

Sucre, cassonade, indigène.

Sel de cuisine.

Harengs, d'Ecosse, fulls.

" " " matfulls.

" " " matties.

Petits harengs baltiques (Kilos).

Esports.

Thé des Indes, Pekko Souchong.

Thé de Ceylan, Souchong.

Thé de Chine, noir, Kongo.

Café de Guatémala.

Cacao fébes, Arriba.

II. Marchandises textiles.

Lin, Lioonie L, base R (fob. Riga).

Filés de lin, Nr. 4 frame.

Viļna, d'étoupe Nr. 4, frame.

Laine cardée, Nouv. Zel. 46. qual.

Laine cardée, Mérino, 70 qual.

Colton, n. trav. américain, middling.

Universals standard

Colton, n. trav. améric. good middling.

Tissus de laine, 142 cm de largeur ordinaire P. cost.

Tissus de coton, écrus, 71 cm de larg.

III. Métaux.

Fonte, à mouler.

Fer à forger, en marc.

Fer en plaques, de 5 mm et plus.

Per-fole, zingue, 1-3 mm.

Acier p. machines, ordin.

à ressorts.

Cuivre.

Plomb mou (nouveau).

3 Ražotāja — lauksaimnieka cenas 1936. gadā (latos). Prix des agriculteurs — producteurs en 1936 (en lats).

I. Labība un sēklas:	Vienība	Atsevišķos apriņķos (pagastos un pilsetās) — Par districts																			
		Rīgas	Cēsu	Valmieras	Valkas	Madonas	Liepājas	Alzputes	Kuldīgas	Ventspils	Talsu	Tukuma	Jelgavas	Bauskas	Jekabpils	Iļkstes	Daugavpils	Rēzeknes	Ludzas	Jaunlatgales	
I. Labība un sēklas:																					
Rudzi	100 kg	13,73	13,97	14,19	13,92	13,93	13,33	13,49	13,80	14,26	14,89	13,49	13,34	13,08	12,69	12,50	13,11	13,31	12,97	13,17	
Kvieši	"	16,49	16,56	16,82	16,45	16,42	16,37	16,37	16,54	17,09	17,40	15,99	15,60	15,41	14,99	14,52	15,65	15,51	15,08	15,56	
Mieži	"	12,84	12,73	13,00	12,69	12,80	12,82	12,82	13,01	13,42	13,69	12,91	12,95	12,42	12,28	11,83	12,01	11,72	11,38	11,02	
Auzas	"	11,92	11,61	11,52	11,34	11,60	11,67	11,79	11,72	12,78	12,38	11,83	12,15	11,40	10,77	10,58	10,80	10,93	10,96	10,10	
Zirņi	"	17,62	16,21	17,94	16,94	15,10	17,44	17,66	17,01	17,89	16,58	15,40	16,72	15,11	13,92	13,51	13,06	12,30	12,02	14,00	
Linsēklas	"	22,87	23,33	23,25	22,79	23,24	21,65	20,97	21,72	21,08	21,41	20,10	21,40	21,83	21,40	21,18	21,94	21,93	21,53	21,42	
Abolīna (sarkana) sēklas	"	135,00	134,00	128,00	131,00	148,00	139,00	137,00	136,00	145,00	134,00	124,00	135,00	125,00	126,00	128,00	136,00	141,00	134,00	155,00	
II. Lopbarība																					
Abolīna siens	"	6,30	5,85	6,87	5,73	5,41	6,42	6,39	6,92	6,27	6,40	5,99	6,04	5,87	5,66	5,00	4,96	4,88	4,96	4,51	
Plauva siens	"	4,60	4,38	4,88	4,40	4,05	4,87	4,95	5,36	4,70	4,72	4,48	4,72	4,48	3,97	3,80	3,60	3,44	3,35		
Salmi, vasarāju	"	3,12	2,87	3,13	3,02	2,75	3,44	3,56	3,41	2,86	3,16	2,95	3,02	2,72	2,80	2,76	2,54	2,39	2,28		
" rudzu	"	2,58	2,13	2,45	2,34	2,07	2,71	2,50	2,37	2,07	2,26	2,04	2,40	1,93	2,22	2,27	2,12	2,05	2,03		
III. Citi lauks. raž.																					
Piens svaigs ¹⁾	1 ltr.	9,85	9,51	9,26	9,44	10,00	9,00	9,20	9,50	10,23	9,33	9,18	9,17	9,23	10,09	9,47	10,19	10,14	10,54	11,46	
Sviests	1 kg.	1,67	1,62	1,68	1,61	1,61	1,64	1,56	1,61	1,61	1,58	1,65	1,69	1,59	1,58	1,55	1,50	1,43	1,41	1,46	
Olas ¹⁾	1 gab.	7,56	7,07	7,23	6,92	7,01	7,15	6,63	7,01	7,39	7,16	7,39	7,57	7,22	6,94	6,61	6,63	6,37	6,09	6,01	
Cūkas gala svaiga	100 kg	76,62	75,04	74,01	75,25	75,49	77,72	77,16	76,74	77,30	72,93	76,24	75,74	74,66	75,03	72,24	72,38	72,73	71,16	69,24	
Kartupeļi	"	4,13	3,76	3,47	3,52	3,81	3,56	3,28	3,45	3,09	3,34	3,65	3,93	3,67	3,31	3,08	3,10	3,08	3,06	3,65	
IV. Mājlopi																					
Zirgi, darba:	1 gab.	384,00	346,00	367,00	323,00	333,00	373,00	350,00	372,00	341,00	407,00	437,00	481,00	410,00	342,00	374,00	284,00	373,00	280,00	378,00	
labi	"	229,00	205,00	229,00	197,00	200,00	239,00	225,00	242,00	216,00	267,00	275,00	318,00	252,00	218,00	172,00	178,00	174,00	176,00	177,00	
vidēji	"																				
Neuzlab. un krust. slaucamas govīs:	"																				
labas	"	121,00	115,00	104,00	100,00	108,00	111,00	97,00	91,00	95,00	94,00	106,00	119,00	113,00	101,00	99,00	90,00	82,00	81,00	82,00	
vidējas	"	89,00	83,00	75,00	71,00	76,00	81,00	70,00	66,00	71,00	69,00	77,00	88,00	82,00	72,00	73,00	67,00	59,00	59,00	58,00	
Gaļas govīs:	"																				
labā stāvoklī	"	102,00	100,00	84,00	91,00	109,00	94,00	84,00	86,00	82,00	86,00	102,00	109,00	108,00	101,00	85,00	84,00	80,00	75,00	74,00	
vidējā stāvoklī	"	70,00	68,00	56,00	62,00	69,00	66,00	60,00	61,00	60,00	62,00	70,00	76,00	77,00	71,00	62,00	62,00	57,00	55,00	53,00	
Bulli un vērsi galai (vec. par 2 gad.):	"																				
labi	"	133,00	126,00	125,00	126,00	127,00	131,00	115,00	119,00	115,00	118,00	144,00	154,00	140,00	123,00	102,00	95,00	86,00	73,00	82,00	
vidēji	"	94,00	89,00	87,00	88,00	87,00	95,00	84,00	86,00	85,00	88,00	100,00	110,00	101,00	87,00	75,00	69,00	62,00	55,00	60,00	
Jaunlopi 1—2 g veci:	"	72,00	71,00	61,00	65,00	72,00	68,00	61,00	59,00	61,00	63,00	70,00	74,00	70,00	62,00	50,00	47,00	45,00	39,00	41,00	
labā stāvoklī	"	51,00	50,00	43,00	46,00	50,00	50,00	43,00	43,00	45,00	46,00	49,00	53,00	51,00	44,00	37,00	34,00	33,00	30,00	30,00	
vidējā stāvoklī	"																				
Teli līdz 1 mēn veci:	"	18,21	17,82	17,07	17,45	17,38	16,79	14,78	16,88	15,97	17,79	19,96	21,56	21,42	16,29	14,86	12,98	12,39	11,37	12,15	
audzināšanai	"	10,93	10,09	9,79	9,40	8,65	11,05	9,99	11,03	10,44	12,05	14,37	13,41	14,76	11,09	10,31	9,30	8,95	8,50	8,40	
kausanai	"	11,27	10,60	9,54	9,79	10,86	11,86	10,69	10,64	9,96	9,74	11,21	13,45	12,02	10,77	10,75	9,95	9,83	8,77	9,46	
Aiļas dzīvsvārī:	"	62,51	62,14	62,16	62,47	62,75	62,89	61,98	62,74	61,63	63,09	61,34	61,03	61,03	62,66	60,82	59,22	58,64	58,15	58,15	
labi	100 kg	55,05	54,63	54,65	54,06	54,49	55,04	53,76	54,89	53,80	53,26	55,75	54,11	53,72	54,75	53,75	51,66	50,39	49,79	50,90	
vidēji	"																				

1) Cena uzdota santimos. — Le prix est indiqué en centimes.

		Latvija caurmēra — Moyenne p. la Letonie																	
		Atsevišķos apgabalos Par provinces				1935.													
		Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I—XII	
I. Labība un sēklas	Vienība	13,95	13,86	13,04	13,15	12,59	12,77	13,95	13,46	13,72	13,57	13,36	13,05	13,59	13,96	14,45	14,81	13,55	12,78
Rudzī	100 kg	16,55	16,68	15,31	15,49	15,01	15,27	15,65	15,97	16,47	16,04	15,74	15,50	15,98	16,41	17,09	17,50	16,05	15,79
Kvirši	"	12,81	13,11	12,52	11,63	11,35	11,69	11,98	12,63	12,52	12,55	12,55	12,52	12,58	13,23	13,88	14,25	12,54	11,27
Mieži	"	11,59	11,98	11,41	10,72	9,20	9,82	10,60	10,97	11,94	11,75	11,75	11,57	11,40	12,02	12,77	13,44	11,43	9,21
Auzas	"	16,81	17,25	14,98	12,80	14,77	15,10	15,13	5,41	15,72	15,47	15,19	15,03	15,35	15,69	16,44	17,08	15,53	14,42
Zirņi	"	23,09	21,44	21,27	21,78	21,88	22,48	22,85	23,54	24,05	22,62	21,23	20,80	21,19	21,44	21,89	22,24	22,18	20,66
Linšķas	"	135,00	137,00	129,00	140,00	130,00	138,00	148,00	158,00	155,00	148,00	148,00	136,00	126,00	120,00	117,00	116,00	135,00	118,00
Ābolipa (sarkanā) sēklas	"																		
II. Lopbarība		6,05	6,49	5,70	4,86	5,85	6,12	6,43	6,42	6,23	5,46	4,91	4,92	5,07	5,47	5,72	6,18	5,73	5,79
Ābolipa siens	"	4,48	4,96	4,34	3,46	4,35	4,58	4,80	4,80	4,66	4,12	3,60	3,66	3,78	4,03	4,23	4,55	4,26	4,36
Plauva siens	"	2,98	3,32	2,87	2,42	2,57	2,98	3,12	3,15	3,01	2,66	2,49	2,52	2,63	2,86	2,96	3,16	2,84	2,84
Salmi, vasarāju	"	2,32	2,43	2,22	2,03	2,20	2,26	2,36	2,41	2,32	2,12	2,04	2,03	2,08	2,23	2,36	2,47	2,24	2,23
" rudzu	"																		
III. Citi lauks. raž.		9,60	9,35	9,41	10,49	10,07	9,59	9,81	9,64	9,40	9,04	9,09	9,27	9,47	9,78	10,12	10,63	9,69	9,50
Piens (svaigst)	1 ltr	1,64	1,60	1,62	1,46	1,71	1,69	1,70	1,62	1,55	1,32	1,38	1,44	1,51	1,67	1,70	1,84	1,59	1,54
Sviests	1 kg	7,19	6,98	7,19	6,34	8,76	8,08	7,66	5,71	4,92	5,08	5,33	5,48	5,95	7,59	8,84	10,40	6,98	6,61
Olas ¹⁾	1 gab.	75,31	76,20	74,92	71,58	64,32	65,76	68,45	69,68	72,33	76,88	79,77	82,37	83,00	82,67	77,39	73,43	74,67	53,20
Cūkas gala svaiga	100 kg	3,74	3,38	3,55	3,20	3,14	3,29	3,56	3,69	3,85	3,65	3,67	3,73	3,36	3,35	3,35	3,51	3,51	3,36
Karupeli	"																		
IV. Mājlopi		352,00	371,00	397,00	279,00	305,00	322,00	342,00	351,00	378,00	364,00	360,00	352,00	346,00	349,00	348,00	365,00	349,00	209,00
Zirgi, darba:	1 gab.	213,00	240,00	252,00	176,00	186,00	197,00	214,00	227,00	237,00	230,00	226,00	220,00	217,00	216,00	214,00	227,00	218,00	
labi	"																		
vidēji	"																		
Neuzbētas un krustojuma slaucamās govīs:	"																		
labas	"	109,00	99,00	108,00	85,00	97,00	99,00	101,00	104,00	106,00	105,00	104,00	103,00	103,00	102,00	100,00	103,00	102,00	79,00
vidējas	"	79,00	72,00	79,00	62,00	69,00	71,00	73,00	76,00	78,00	77,00	76,00	74,00	74,00	74,00	72,00	74,00	74,00	
Gaļas govīs:	"	95,00	88,00	101,00	79,00	85,00	88,00	91,00	94,00	97,00	97,00	95,00	94,00	93,00	93,00	88,00	89,00	92,00	
labā stāvoklī	"	65,00	62,00	71,00	58,00	58,00	61,00	64,00	66,00	69,00	68,00	67,00	66,00	65,00	64,00	60,00	62,00	64,00	
vidējā stāvoklī	"																		
Buļi un vērsi galaj (vec. par 2 gad.):	"	127,00	121,00	134,00	86,00	113,00	115,00	119,00	123,00	127,00	123,00	122,00	121,00	120,00	118,00	114,00	117,00	119,00	
labi baroti	"	89,00	88,00	95,00	63,00	80,00	82,00	84,00	87,00	90,00	87,00	88,00	87,00	86,00	85,00	81,00	83,00	85,00	
vidēji baroti	"	68,00	63,00	65,00	44,00	60,00	62,00	61,00	63,00	63,00	63,00	62,00	61,00	61,00	61,00	59,00	60,00	61,00	
Jaunlopi 1—2 gad. veci:	"	48,00	46,00	47,00	32,00	41,00	42,00	44,00	45,00	46,00	46,00	45,00	44,00	44,00	44,00	42,00	43,00	44,00	
labā stāvoklī	"	17,56	16,58	18,98	12,38	15,48	15,51	15,76	15,96	16,32	16,36	16,80	16,84	17,50	17,49	17,29	18,17	16,62	
vidējā stāvoklī	"	9,80	10,96	12,67	8,89	9,54	9,75	9,54	9,73	9,88	10,15	10,89	10,62	10,90	11,41	11,10	11,91	10,41	
Teļi līdz 1 mēn. veci:	"	10,37	10,77	11,77	9,61	9,97	10,26	10,42	10,48	10,54	10,47	10,69	10,69	10,71	10,93	10,66	11,00	10,57	
audzināšanai	"																		
kašanai	"																		
Veļas aušanas:	"	62,41	62,32	61,73	58,79	58,66	59,13	59,51	59,50	60,69	61,51	62,85	65,23	66,56	64,96	61,49	59,32	61,62	
labi barotas	100 kg	54,54	54,38	54,36	50,91	50,34	50,80	51,66	51,63	52,71	53,72	54,39	57,60	58,69	57,18	54,13	52,06	53,80	
vidēji barotas.	"																		

1) Cena uzdota santimos. — Le prix est indiqué en centim.

4 Vidējas siktirdzniecības cenas¹⁾
Moyennes des prix¹⁾ de détail

Preces un pakalpojumi	Vienība Unité	Atsevišķos apgabalos Par provinces						Latvijā caurmērā —				
		1936						I	II	III	IV	V
		Rīgā	Vidzemē		Kurzemē	Zemgalē	Latgalē					
			2)	3)								
I—XII	I—XII	I—XII	I—XII	I—XII	I—XII							
I. Dzīvoklis: (mēneša lre)												
1 istaba ar virtuvi		15,15	8,88	8,05	7,29	8,42	10,04	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00
2 istabas „		29,00	16,71	15,08	12,96	14,21	16,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00
3 „ „		45,48	25,46	23,07	18,79	22,46	23,42	23,00	23,00	22,50	22,50	22,50
II. Apkurināšana⁴⁾:												
Bērza malka	1 kub. m	9,05	7,20	7,20	6,90	7,50	7,90	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00
Alksna „		7,75	6,10	5,90	5,95	6,45	6,30	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00
Priedes „		7,00	5,20	5,75	5,00	5,85	5,70	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Egles „		5,55	4,70	4,55	4,90	4,95	5,05	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Apšu „		5,00	4,10	4,15	4,10	4,55	4,70	4,50	4,00	4,00	4,00	4,00
III. Apgaismošana:												
Petroleja	litrā	0,15	0,17	0,17	0,18	0,17	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18
Elektriskā strāva	kw/st	0,36	0,41	0,41	0,42	0,43	0,49	0,43	0,44	0,44	0,43	0,43
IV. Veļa, apģērbs, apavi: (vislētākie)												
Vīriešu apakškrakls	1 gab. 1 piēce	2,45	2,25	2,20	2,10	2,05	2,20	2,15	2,10	2,10	2,15	2,20
„ apakšbikses		2,35	2,25	2,25	2,05	1,90	2,10	2,05	2,10	2,05	2,10	2,10
Apģērbs pilsētas strādniekiem:												
Vilnas uzvalks	1 kompl.	45,00	37,00	36,00	34,50	30,00	32,00	33,00	32,00	34,00	33,00	34,00
Ziemas mētelis	1 gab. 1 piēce	51,00	35,50	33,50	35,00	32,00	35,00	34,00	33,00	34,00	34,00	34,00
Vīr. saišzābaki	1 pār. 1 paire	12,00	11,50	11,50	10,00	9,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00
Zoļu ādas	1 kg	3,77	3,75	3,74	3,95	3,59	3,38	3,64	3,62	3,62	3,66	3,66
Apģērbs laukstrādniekiem ⁵⁾ :												
Vilnas uzvalks	1 kompl.	—	42,00	41,50	39,50	40,00	32,50	37,00	37,00	39,00	39,00	39,00
Ziemas mētelis	1 gab. 1 piēce	—	39,00	39,00	36,00	36,00	33,50	35,00	35,00	36,00	36,00	36,00
Pastalu ādas	1 kg	3,43	3,43	3,43	3,31	3,22	3,12	3,24	3,21	3,21	3,27	3,26
V. Higiēna:												
Ziepes, veļas, dzeltenās	1 kg	0,71	0,70	0,69	0,73	0,69	0,69	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
Matu nogriešana	1 reiz 1 fois	0,50	0,40	0,35	0,35	0,40	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
Bārždas noskūšana		0,30	0,25	0,25	0,20	0,30	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
Pirts, kopēja, lētākā		0,35	0,30	0,35	0,35	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
VI. Kultūr. vajadzības:												
Teātris (vislētākā vieta)	1 blj.	0,40	0,55	0,55	0,50	0,55	0,55	0,55	0,55	0,55	0,55	0,55
Kino (vislētākā vieta)		0,30	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40
VII. Labības produkti:												
Rudzu milti, rupji	1 kg	0,21	0,19	0,18	0,19	0,18	0,18	0,18	0,18	0,19	0,19	0,19
Kviešu milti, bīdelēti, 1. lab. 6)		0,55	0,49	0,48	0,47	0,45	0,47	0,47	0,48	0,47	0,47	0,47
Kviešu milti, bīdelēti, 2. „		0,44	0,42	0,41	0,40	0,39	0,41	0,39	0,40	0,40	0,40	0,40
Rupja maize, rudzu		0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
Baltmaize		0,48	0,52	0,52	0,49	0,45	0,48	0,49	0,49	0,49	0,48	0,49
Miežu putraini		0,32	0,28	0,27	0,28	0,27	0,28	0,27	0,27	0,27	0,27	0,27
Grūbas		0,43	0,33	0,32	0,36	0,32	0,32	0,33	0,32	0,33	0,33	0,33
VIII. Pākšu augi:												
Zirņi, zaļi, pākstēs	1 kg	0,54	0,42	0,38	0,39	0,39	0,40	—	—	—	—	—
„ graudos, zāvēti		0,45	0,29	0,26	0,31	0,25	0,26	0,26	0,27	0,28	0,28	0,29
Pupas, lobītas, zāvētas		0,42	0,30	0,28	0,30	0,33	0,24	0,31	0,32	0,30	0,30	0,30
IX. Saknes un dārzeņi:												
Kartupeļi, jaunie	1 kg	0,62	0,18	0,12	0,17	0,15	0,15	—	—	—	—	—
„ vecie		0,08	0,05	0,05	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,05	0,05	0,05
Kāļi		0,19	0,14	0,13	0,09	0,11	0,11	0,10	0,11	0,12	0,13	0,13
Burkāni, jaunie	saišķi port.	0,16	0,17	0,14	0,14	0,16	0,12	—	—	—	—	0,26
„ „	1 kg	0,21	0,22	0,22	0,18	0,17	0,17	0,17	0,19	0,22	0,24	0,23
Eietes, jaunās	saišķi port.	0,14	0,15	0,12	0,13	0,15	0,09	—	—	—	—	0,21
„ „	1 kg	0,19	0,17	0,16	0,13	0,14	0,12	0,13	0,14	0,16	0,17	0,17
Gurķi, svaigi	1 gab. 1 piēce	0,37	0,22	0,16	0,21	0,23	0,21	—	—	—	—	0,39
„ skābēti		0,07	0,08	0,08	0,08	0,07	0,06	0,08	0,08	0,08	0,09	0,09
Kāpostu, baltie, svaigi	1 kg	0,22	0,21	0,18	0,16	0,20	0,21	0,14	0,17	0,19	0,21	0,27
„ skābēti		0,25	0,22	0,22	0,18	0,21	0,22	0,18	0,19	0,21	0,22	0,22
Skābenes		0,77	0,47	0,31	0,32	0,32	0,36	—	—	—	0,74	0,38
Salāti	1 galv.	0,09	0,05	0,05	0,06	0,04	0,04	—	—	0,10	0,07	0,05
Sipoli ar lokiem	saišķi port.	0,15	0,16	0,18	0,10	0,11	0,07	—	—	—	—	—
„ „	1 kg	0,61	0,45	0,42	0,45	0,44	0,36	0,28	0,31	0,36	0,43	0,47

1) T. i. tās cenas, kādas maksā patērētājs par vidējā labuma precī. — Prix des marchandises de qualité moyenne.
 2) Cenas ietver ne vien pilsētas, bet arī pagastus. — Dans les prix de district sont compris ceux des villes et des communes rurales.
 3) Rīgu ieskaitot. — Rīga incl.
 4) Rīgu neieskaitot. — Rīga excl.

Latvijā 1929. — 1936. g. (latos).
en Lettonie de 1929 à 1936 (en lats).

Articles et services	Moyenne p. l. Lettonie																		
	1936												1935	1934	1933	1932	1931	1930	1929
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I—XII	I—XII	I—XII	I—XII	I—XII							
I. Logement: (Loyer mensuel)																			
1 chambre avec cuisine	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00		
2 „ „	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00		
3 „ „	23,00	23,00	23,00	23,00	22,00	22,50	23,00	23,00	22,00	22,00	22,00	22,00	22,00	22,00	22,00	22,00	22,00		
II. Chauffage:																			
Bois de bouleau	7,00	7,00	7,00	7,30	7,40	7,45	7,45	7,15	7,00	6,00	6,00	7,00	9,00	9,00	9,00	9,00	9,00		
„ d'aune	6,00	6,00	6,00	6,25	6,30	6,30	6,30	6,10	6,00	5,00	5,00	6,50	8,00	7,50	8,00	8,00	8,00		
„ de pin	5,00	5,50	5,50	5,40	5,50	5,50	5,50	5,25	5,00	5,00	4,50	5,50	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00		
„ „ sapin	5,00	5,00	5,00	4,80	4,90	4,90	4,95	5,00	5,00	4,00	4,00	5,00	6,50	6,50	7,00	7,00	7,00		
„ „ tremble	4,00	4,00	4,50	4,30	4,30	4,30	4,40	4,20	4,00	4,00	4,00	5,00	6,00	5,50	6,00	6,00	6,00		
III. Eclairage:																			
Pétrole	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,17	0,17	0,21	0,20	0,27	0,27	0,27	0,27		
Electricité	0,43	0,43	0,43	0,43	0,43	0,43	0,43	0,43	0,44	0,46	0,46	0,49	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48		
IV. Vêtements: (les moins chers)																			
Chemises de dessous p. hommes	2,15	2,15	2,15	2,15	2,15	2,15	2,20	2,15	2,20	2,20	2,30	2,55	2,75	3,15	3,34	3,34	3,34		
Caleçons	2,10	2,10	2,10	2,10	2,10	2,10	2,15	2,10	2,10	2,10	2,15	2,35	2,55	2,90	3,09	3,09	3,09		
Vêtement pour ouvriers de ville:																			
Costume en laine	34,00	33,00	33,00	33,50	34,00	34,00	34,00	33,00	32,00	34,00	35,00	41,50	51,50	54,50	60,00	60,00	60,00		
Pardessus d'hiver	34,00	34,00	34,00	35,00	35,00	35,00	35,00	34,00	33,00	34,00	34,50	40,00	49,00	51,50	59,00	59,00	59,00		
Bottines	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	12,00	14,50	16,00	16,40	16,40	16,40		
Cuir à semelles	3,68	3,69	3,69	3,68	3,76	3,72	3,74	3,68	3,57	3,56	3,77	4,55	5,36	6,64	6,94	6,94	6,94		
Vêtement pour ouv. agricoles:																			
Costume en laine	39,00	39,00	39,00	39,00	39,00	39,00	39,00	38,50	37,50	38,50	39,00	47,00	57,00	50,00	54,00	54,00	54,00		
Pardessus d'hiver	36,00	36,00	36,00	36,00	36,00	36,00	36,00	36,00	35,00	36,00	37,00	44,50	52,00	48,50	53,00	53,00	53,00		
Cuir à sandales	3,26	3,29	3,24	3,26	3,34	3,36	3,45	3,28	3,18	3,06	3,12	3,97	4,67	5,48	6,01	6,01	6,01		
V. Hygiène:																			
Sapon ordin., jaune	0,70	0,70	0,70	0,70	0,71	0,70	0,70	0,69	0,71	0,76	0,84	0,9							

5 Pārtikas produktu cenu indeksi siktirdzniecībā 1914. un 1922. — 1936. g. Nombres-indices des prix de détail des produits aliment. en 1914 et de 1922 à 1936.

Table with columns for 'Preces' (1913-1936) and 'Kopindekss' (1913-1936). Rows include various food items like 'Rudzu milti', 'Kviešu milti', 'Putraini', etc.

6 Dzīves dārdzība Rīgā un provinces pilsētās (jaunās sērijas) 1930. g. un 1934.—1936. g.

Large table showing cost of living indices for Riga and provinces (19 pilsētas) from 1930 to 1936. Sub-sections include 'Ierēdņiem un kalpotājiem', 'Rīga', 'Province', 'Vidzeme', 'Kurzeme', 'Zemgale', and 'Latgale'.

(valstī caurmērā). (Moyenne p. l'Etat).

Table with columns for 'Marchandises' (1936) and 'Indice général'. Rows include 'Farine de seigle', 'Farine de from. (ind.)', 'Gruaux', etc.

7 Pārtikas indeksi Rīgā (agrākā sērija). 1914. g. jūlijs = 100. Nombres-indices de l'alimentation à Riga (Série antérieure).

Table with columns for years (1924-1936) and 'Indice général'. Rows include 'I', 'II', 'III', 'IV', 'V', 'VI', 'VII', 'VIII', 'IX', 'X', 'XI', 'XII'.

Coût de la vie à Riga et dans les villes de province en 1930 et de 1933 à 1935 (Nouvelles séries)

Table showing cost of living indices for Riga and provinces (19 pilsētas) from 1930 to 1935. Sub-sections include 'Strādniekiem', 'Rīga', 'Province', 'Vidzeme', 'Kurzeme', 'Zemgale', and 'Latgale'.

Strādnieku vidējās dienas algas¹⁾ Rīgas privāt rūpniecībā 1914. un 1931. — 1936. g. (latos).
Moyennnes des salaires par jour des ouvriers industriels dans les entreprises privées à Riga en 1914, ainsi que de 1931 à 1936 (en lats).

Table with columns for Professions (Arodi) and years (1914, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936). Rows are categorized by professions like Ouwiers qualifiés, Ouwiers non qualifiés, and Apprentis.

Table with columns for Arodi (I, II, III, III-1, A, A-1, IA, IA-1, II, IIIA, XI, XI-1, XI-1A, X, IX, II, II-X, II-X-1, II-X-1, II-X-1, II-X-1) and years (1914, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936). Rows include professions like Ouwiers qualifiés and Ouwiers non qualifiés.

Table with columns for Arodi (I, II, III, III-1, A, A-1, IA, IA-1, II, IIIA, XI, XI-1, XI-1A, X, IX, II, II-X, II-X-1, II-X-1, II-X-1, II-X-1) and years (1914, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936). Rows include professions like Ouwiers qualifiés and Ouwiers non qualifiés.

1) 1 stundas likme, resp izpeļņa reizināta ar 8. — Taux ou gain hor multiplié par 8.

9 Strādnieku vidējās dienas algas¹⁾ provinces privātrūp. Moyennes des salaires par jour des ouvriers dans

Table with columns for Vidzeme, Kurzeme, Zemgale, and Arodi, showing average daily wages for 1936 and 1935 across various professions.

Table with columns for Likmes (hourly rates) and Izpeļņas (hourly earnings) for various professions, including Kvalificēti strādnieki and Nekvalificēti strādnieki.

1) 1 stundas likme, resp. izpeļņa reizināta ar 8. — Taux horaire multiplié par 8.

niecībā 1935.—1936. g. (latos). l'industrie privée en province de 1935 à 1936 (en lats)¹⁾.

Table with columns for Latgale, Province caurmērā, and Professions, showing average daily wages for 1936 and 1935 across various professions.

Table with columns for Gaiņš (hourly earnings) for various professions, including Kvalificēti strādnieki and Nekvalificēti strādnieki.

**10 Strādnieku vidējās dienas algas¹⁾ lielāko provinces pilsetu privātrūpniecībā 1935.—1936. g. (latos).
Moyennes des salaires par jour des ouvriers de l'industrie privée dans certaines villes de province de 1935 à 1936 (en lats).¹⁾**

Arod'i	Liepāja					Daugavpils					Jelgava					Professions					
	1936.					1936.					1936.										
	III-I	IA-IA	XI-IIA	II-X	II-X-IA	III-I	IA-IA	XI-IIA	II-X	II-X-IA	III-I	IA-IA	XI-IIA	II-X	II-X-IA						
A. Kvalific. str-ki	3,60	3,60	3,60	3,60	3,60	2,85	2,85	2,90	3,55	3,30	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	Ouvriers qualif..
Tai skaitā:																					Dont:
1. Aislīdznieki	3,50	3,50	3,50	3,45	3,60	2,85	2,85	2,90	3,55	3,30	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	Serruriers
2. Audēji	3,45	3,70	3,70	3,80	3,65	2,85	2,85	2,90	3,55	3,30	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	Tisserands
3. Burtlīči, rokas	4,60	4,60	4,70	4,70	4,65	2,85	2,85	2,90	3,55	3,30	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	Compositeurs à la main
4. Dzelzgriezēji	3,60	3,75	3,80	3,85	3,75	2,85	2,85	2,90	3,55	3,30	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	Tourneurs en fer
11. Galdnieki, mēb. un būvju	3,25	3,20	3,30	3,25	3,35	2,85	2,85	2,90	3,55	3,30	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	Ebénistes et menuisiers
14. Iespiedēji, grām.	5,15	4,90	4,60	4,90	5,05	2,85	2,85	2,90	3,55	3,30	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	Imprimeurs
15. Kalēji	3,75	3,80	3,95	2,95	3,85	2,85	2,85	2,90	3,55	3,30	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	Forgerons
19. Krāsotāji, būvju	2,15	2,20	1,95	1,95	2,00	2,85	2,85	2,90	3,55	3,30	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	Peintres en bâtim.
23. Maiznieki	3,55	3,60	3,65	3,70	3,60	2,85	2,85	2,90	3,55	3,30	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	Boulangers
24. Melderi	3,75	3,75	3,75	3,75	3,75	2,85	2,85	2,90	3,55	3,30	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	Conducteurs de mach.
26. Mūrnīki	3,05	3,05	3,25	3,20	3,15	2,85	2,85	2,90	3,55	3,30	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	Meuniers
30. Mūrnīki	3,20	3,25	3,30	3,35	3,30	2,85	2,85	2,90	3,55	3,30	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	Maçons
31. Namdari	3,20	3,25	3,30	3,35	3,30	2,85	2,85	2,90	3,55	3,30	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	Charpentiers
33. Slipētāji-pulētāji	3,30	3,55	3,45	3,50	3,45	2,85	2,85	2,90	3,55	3,30	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	Polisseurs
34. Stelleri, gatera un zeimera	2,70	2,65	2,75	2,75	2,70	2,85	2,85	2,90	3,55	3,30	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	Monteurs-scieurs
B. Kvalific. str-ces	2,70	2,65	2,75	2,75	2,70	1,30	1,30	1,25	1,30	1,30	1,30	1,30	1,30	1,30	1,30	2,10	2,10	2,20	2,15	2,15	Ouvrières qualif.
C. Nekvalif. str-ki	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,90	2,05	2,15	2,35	2,20	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	3,00	3,00	3,15	3,05	3,05	Ouvrières non qual.
D. Nekvalif. str-ces	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,05	1,10	1,20	1,15	1,15	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05	1,70	1,70	1,80	1,75	1,75	Ouvrières non qual.
A. Kvalificēti str-ki	3,95	3,95	3,95	3,95	3,95	2,85	2,95	2,85	4,15	3,65	2,70	2,70	2,70	2,70	2,70	3,70	3,70	3,80	3,70	3,70	Ouvriers qualif..
Tai skaitā:																					Dont:
1. Aislīdznieki	3,60	3,60	3,60	3,60	3,60	2,20	2,30	2,85	2,90	2,35	1,95	1,95	1,95	1,95	1,95	4,10	3,90	4,00	3,90	3,80	Serruriers
2. Audēji	3,70	3,90	4,10	3,90	3,60	1,25	1,70	2,10	2,00	1,90	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	3,65	3,30	3,30	3,30	2,90	Tisserands
3. Burtlīči, rokas	4,90	5,30	4,70	4,95	4,65	2,85	2,85	2,90	3,55	3,30	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	4,10	3,90	4,00	3,90	3,80	Compositeurs à la main
9. Dzelzgriezēji	4,00	3,95	4,05	4,10	4,05	2,85	2,85	2,90	3,55	3,30	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	4,10	4,50	4,40	4,30	3,70	Tourneurs en fer
11. Galdnieki, mēb. un būvju	3,20	3,15	3,20	3,20	3,30	2,85	2,85	2,90	3,55	3,30	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	3,65	3,65	3,70	3,75	3,80	Ebénistes et menuisiers
14. Iespiedēji, grām.	5,65	5,80	4,50	5,00	5,60	2,85	2,85	2,90	3,55	3,30	3,65	3,65	3,70	3,75	3,75	3,65	3,65	3,70	3,75	3,80	Imprimeurs
15. Kalēji	4,60	4,50	4,80	4,60	4,60	2,05	2,25	2,50	2,40	2,10	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	3,85	3,50	3,65	3,55	3,45	Forgerons
19. Krāsotāji, būvju	2,45	2,45	1,90	2,00	2,10	2,50	2,50	2,50	4,15	4,65	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10	2,40	3,45	3,45	3,45	3,45	Peintres en bâtim.
23. Maiznieki	5,80	7,50	7,80	6,10	6,65	4,10	4,60	4,65	5,15	4,65	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10	5,60	6,00	5,45	5,55	5,45	Boulangers
24. Mašīnisti	3,75	3,85	3,85	3,90	3,85	2,65	2,85	2,85	4,05	3,95	3,20	3,20	3,20	3,20	3,20	3,10	3,85	4,20	4,15	3,80	Conducteurs de mach.
26. Melderi	3,65	3,65	3,60	3,75	3,65	2,65	2,85	2,85	4,05	3,95	3,20	3,20	3,20	3,20	3,20	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10	Meuniers
30. Mūrnīki	3,30	3,40	3,15	3,55	3,25	3,50	3,50	3,50	4,05	3,95	3,20	3,20	3,20	3,20	3,20	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10	Charpentiers
31. Namdari	3,35	3,45	3,50	3,60	3,50	2,65	2,85	2,85	4,05	3,95	3,20	3,20	3,20	3,20	3,20	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10	Polisseurs
33. Slipētāji-pulētāji	3,85	3,80	3,45	3,65	3,70	2,65	2,85	2,85	4,05	3,95	3,20	3,20	3,20	3,20	3,20	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10	Monteurs-scieurs
B. Kvalificētas str-ces	2,60	2,90	2,55	2,10	2,55	1,10	1,15	1,10	1,15	1,10	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	2,05	2,10	2,20	2,15	2,05	Ouvrières qualif.
C. Nekvalif. str-ki	3,05	3,00	3,10	3,05	3,20	2,20	2,35	2,35	2,75	2,50	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	3,30	3,40	3,50	3,45	3,20	Ouvrières non qual.
D. Nekvalif. str-ces	1,70	1,60	1,65	1,75	1,65	1,35	1,30	1,30	1,35	1,30	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,80	1,80	1,80	1,80	1,85	Ouvrières non qual.

1) 1 stundas likme, resp. izpelpa reizināta ar 8. — Taux horaire multiplié par 8.

13 Darbinieku mēnešnieku algas Rīgas privātos uzņēmumos 1936. g. (latos). Appointements des travailleurs par mois dans les entreprises privées à Riga en 1936 (en lats).

	Rūpniecība Industrie			Tirdzniecības veikali Magasins			Transportis Transport			Aģentūras un komisijas Agences et commissions			Naudas iestādes Institutions financières			Caurmērā En moyenne			
	1936.			1936.			1936.			1936.			1936.			1936.			
	Zem. Min.	Augst. Max.	Vid. Moyen.	Zem. Min.	Augst. Max.	Vid. Moyen.	Zem. Min.	Augst. Max.	Vid. Moyen.	Zem. Min.	Augst. Max.	Vid. Moyen.	Zem. Min.	Augst. Max.	Vid. Moyen.	Likme Taux	Izpeļņa Gain	1935	
Arodi																			
Virieši:																			
Aģenti	60	600	230	275	50	700	185	285	80	100	80	80	50	1000	215	295	210	260	245
Akvizīti (slud. vāc.)																			
Aldari	300	820	495	550	65	135	95	100	60	145	70	70	50	15	105	115	290	295	295
Apkalpotāji																			
Asistenti (apbērkās)	80	200	145	150	100	210	150	170											
Asistencinieki																			
Bencīna tanku pārziņi																			
Bocmaņi																			
Bufetes pārziņi																			
Darba uzraugi	50	500	155	165	50	225	130	130	60	140	105	105	60	140	105	105	155	150	160
Darba vadītāji (pulieri)	130	600	225	280	100	150	130	130	60	140	105	105	60	140	105	105	155	150	160
Darbveži (biroja vad.)	120	425	280	285	150	400	255	260	150	500	300	310	150	835	350	370	225	235	245
Daržnieki	120	250	160	110	80	170	115	120	70	325	185	200	70	325	185	200	130	120	135
Deklaranti, muitas	120	280	190	200	80	240	160	165	70	325	185	200	145	670	265	280	195	190	205
Desinieki	70	225	120	120	160	3000	580	640	180	800	445	450	200	2100	665	695	120	115	120
Direktori	120	3000	710	790	60	180	135	125	60	200	115	120	60	200	115	120	115	120	125
Drebnieki																			
Droģisti																			
Elektrmontieji	100	300	175	185	60	110	90	95	75	300	150	165	60	350	160	165	145	155	160
Ekspeditori	50	400	200	210	60	300	160	165	75	300	150	165	60	350	160	165	175	185	190
Eksperti, koku																			
Farmācijas kandidāti																			
Fotografi	160	250	195	280	120	475	240	255	120	475	240	255	120	475	240	255	240	240	255
Frakčētāji																			
Frizieri																			
Gaidnieki	90	280	130	135	50	100	75	75	95	145	120	120	80	300	190	200	120	110	120
Gramatveži	80	850	275	290	60	405	165	165	100	300	180	190	70	300	160	180	125	165	165
Inkasenti	65	800	225	250	60	405	165	165	100	300	180	190	70	300	160	180	150	150	150
Inspektori																			
Instruktori																			
Inženieri - ķīmiķi	100	1100	355	385	180	700	360	365	150	225	190	190	150	800	280	290	355	390	380
Inženieri - mehāniķi	100	1300	355	380	220	520	340	365	150	225	190	190	150	800	280	290	345	330	365
Izstāpnieki	20	140	60	60	20	110	45	50	25	100	60	60	30	215	65	65	90	55	60
Juriskonsulti	110	325	205	210	140	350	225	225	140	350	225	225	140	350	225	225	280	265	295
Kalkulātori	50	500	140	150	130	170	155	160	40	315	140	140	40	420	150	165	190	185	195
Kantoristi	25	70	50	50	20	100	55	55	20	100	55	55	20	100	55	55	185	145	145
Kantora mācekļi																			
Kapteiņi	100	450	225	235	120	475	290	290	120	425	225	235	120	425	225	235	285	250	285
Kasieri, uzņēmuma																			
Kasieri, veikala																			
Kino pārziņi	60	325	160	165	60	500	155	160	60	190	125	130	60	190	125	130	120	120	120
Koku skīrotāji	75	225	130	135	60	500	155	160	60	190	125	130	60	190	125	130	155	150	150
Konditori																			

Virieši:

Hombres:

Agents
Acquisiteurs
Brasseurs
Domestiques
Assistants (de pharm.)
Serruriers
Inspecteurs des reservoirs à benzine
Contremaîtres (bosses.)
Intendants de buffet
Inspecteurs
Dizainiers
Secrétaires
Jardiniers
Agents de douane
Charcutiers
Directeurs
Tailleurs
Droguistes
Monteurs - électriciens
Expéditeurs
Experts de bois
Candidats pharmaciens
Photographes
Friseurs
Coiffeurs
Menuisiers
Teneurs de livres
Encaisseurs
Inspecteurs
Instructeurs
Ingénieurs - chimistes
Ingénieurs - mécaniciens
Garçons de course
Jurisconsultes
Calculateurs
Commis de bureau
Apprentis de bureau
Capitaines
Caisiers d'établiss.
Caisiers de mag.
Intendants de cinéma
Trieurs de bois
Pâtisiers

13 (beigas). (fin).

	Rūpniecība Industrie				Tirdzniecības veikali Magasins				Transporta Transport				Aģentūras un komisijas Agences et commissions				Naudas iestādes Institutions financiāras				Caurmērā En moyenne								
	1936.				1936.				1936.				1936.				1936.				1936.								
	Zem. Min.	Augst. Max.	Vid. Moyen.	Izp. Gain	Zem. Min.	Augst. Max.	Vid. Moyen.	Izp. Gain	Zem. Min.	Augst. Max.	Vid. Moyen.	Izp. Gain	Zem. Min.	Augst. Max.	Vid. Moyen.	Izp. Gain	Zem. Min.	Augst. Max.	Vid. Moyen.	Izp. Gain	Zem. Min.	Augst. Max.	Vid. Moyen.	Izp. Gain					
Sievietes:																													
Apkalpotājas, ēd. veikl.	30	100	55	—	4	70	50	50	—	30	85	55	—	—	30	—	—	—	30	—	—	—	50	55	55	50	60	60	60
Apkopējas	—	—	—	—	25	100	60	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Asistentes, aptiekās	—	—	—	—	50	195	95	95	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bufetes pārziņas	60	270	90	90	45	125	75	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Cepurnieces - modistes	60	240	110	110	4	100	70	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Darba uzraudzes	40	160	80	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Darba pieņemējas	115	200	160	165	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Farmācijas kandidātes	50	70	60	60	100	240	150	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Fotolaborantes	80	500	180	190	50	80	65	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Frizieres	20	70	35	35	30	160	65	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Graimatvedes	80	500	180	190	60	500	160	170	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Iesvērējas (fasciājas)	20	70	35	35	40	140	80	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Izstāšanās	40	300	100	105	20	125	55	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kantoristes	30	300	100	105	40	250	100	105	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kantora mācekles	50	500	145	150	20	100	50	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kasieres, uzņēmuma	40	180	90	95	60	275	150	155	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kasieres, veikala	115	250	160	165	35	240	85	85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Korektores	75	140	100	105	60	160	105	105	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Korrespondentes	20	45	30	30	110	200	155	160	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Laborantes	75	180	125	135	50	190	110	115	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mācekles, aroda	80	200	130	145	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Māšīnrakstītājas (stenotip.)	—	—	—	—	60	210	105	105	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Meistares	—	—	—	—	25	120	55	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mūziķes	67	400	145	145	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nagu kopējas	40	300	110	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nodalū vadītājas	40	150	65	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nodalū vad. palīdzes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nolikavu pārziņas	30	250	70	70	55	200	110	115	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pardevējas	40	150	65	70	30	220	80	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Parmeklētājas, str-ču	—	—	—	—	80	380	150	155	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pavāres	—	—	—	—	30	120	70	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Piegriežējas, apģērbu	—	—	—	—	80	240	110	110	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Praktikantes, aptiekās	—	—	—	—	70	160	110	110	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Provizoru palīdzes	—	—	—	—	40	175	110	110	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Puķu sējējas	60	240	125	135	70	240	130	135	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Reķinvedes	40	80	60	60	40	175	70	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Saimnieces	25	80	50	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sardzes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sētnieces	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Suaries	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Suveļjas	40	110	85	85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Veikalvedes	—	—	—	—	50	500	190	195	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Vietu ierādītājas, kino	40	200	75	80	25	100	45	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kvalific. str-ces caurmērā	30	150	70	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nekvalific. str-ces caurmērā	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Professions

Femmes:

- Servantes de restaurants
- Femmes de menage
- Assistentes de pharmacie
- Dames de buffet
- Modistes
- Inspectrices de travail
- Receveuses de fabricats
- Secrétaires (femmes)
- Pharmaciennes
- Renélatrices (phot.)
- Coiffeuses
- Teneuses de livres
- Emballeuses (peseuses)
- Femmes de course
- Servantes de bureau (femmes)
- Commis de bureau
- Apprenties de bureau
- Cassières d'établiss.
- Cassières de mag.
- Correctrices
- Correspondantes
- Laborantes
- Apprenties de métier
- Dactylographes (femmes)
- Femmes contremaitres
- Musiciennes
- Manicures
- Chefs de section (f.)
- Aides du chefs de section
- Chefs d'entrepôt (f.)
- Vendeuses
- Confréoluses d'our.
- Cuisinières
- Coupeuses (tail.)
- Praticiennes de pharmacie
- Aides des gérants de pharmacie
- Bouquetières
- Comptables
- Comptables (f)
- Menagères
- Gardiennes
- Concierges
- Sommelières
- Couturières
- Femmes gér. d'un mag.
- Billeuses (ciném.)
- Ouvrières qualifiées en moyenne
- Ouvrières non qualifiées en moyenne

14 Algu indeksi Rīgā 1931.—1936. g. Nombres indices de salaire à Riga de 1931 à 1936.

I. Strādnieki ar dienas algu, iesk. akordniekus, privātrūpniecībā (ar 20 un vairāk strādn.).
I. Ouvriers sur gages journal. (le trav. à pièce incl.) dans les entr. privées avec 20 ouvr. et plus.

A r o d i	Likme — Taux 1930. g. = 100						Izpeļņa — Gain 1930. g. = 100						Professions
	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1931	1932	1933	1934	1935	1936	
A. Kvalificēti str-ki.	101	90	84	80	80	81	98	86	77	75	76	77	A. Ouvriers qualifiés
Tai skaitā:													Dont:
Atslēdznieki	101	95	88	84	86	88	102	91	79	78	79	81	Serruriers
Audēji	91	78	66	61	74	83	94	89	76	73	78	81	Tisseurs
Burtliči, mašīnu	100	87	74	70	69	69	98	84	70	67	70	72	Compositeurs à la machine
Burtliči, rokas	99	88	82	80	76	75	98	88	77	72	69	69	Compositeurs à la main
Dzelzgriezēji	98	94	88	86	88	89	98	84	75	78	78	80	Tourneurs de fer
Elektromontieri	99	94	89	83	84	83	98	82	80	75	73	72	Monteurs-électriciens
Galdnieki, mēb., būvju	99	83	76	75	77	77	100	81	75	74	75	76	Ebénistes et menuisiers
Grāmatcēji	99	93	89	81	79	78	99	88	86	78	76	75	Relieurs (polygr.)
Iespiedēji, grām.	99	90	83	81	78	77	101	88	80	79	80	79	Imprimeurs (polygr.)
Kalēji	99	91	89	87	87	87	104	93	77	79	82	84	Forgeurs
Kārsēji	99	95	86	84	87	89	99	93	77	72	74	76	Cardeurs
Katlu kalēji	102	86	77	82	78	82	107	102	69	65	59	63	Chaudronniers (en gén.)
Krāsotāji, būvju	98	87	82	79	76	78	104	90	76	75	71	76	Peintres en bâtim.
Krāsotāji, tekstila	107	91	84	88	93	98	108	105	92	87	91	94	Teinturiers
Kurpnieki	104	81	75	70	71	73	96	79	82	77	83	74	Cordonniers
Maiznieki	100	89	79	77	82	80	109	92	85	81	85	84	Boulangers
Mašīnisti	102	99	93	93	90	90	99	79	75	72	66	67	Conducteurs de mach.
Mēchaniki	103	104	96	87	84	91	101	97	87	83	80	84	Mécaniciens
Melderi	102	98	100	103	104	109	89	83	83	82	84	86	Meuniers
Modelgaldnieki	102	97	99	96	95	98	103	99	93	91	91	92	Modeleurs
Montieri	100	106	97	97	103	106	96	85	79	81	82	85	Ajusteurs
Mūrnieki	94	73	63	66	69	70	92	72	63	66	69	71	Maçons
Namdari	101	85	77	79	80	81	109	97	68	70	71	73	Charpentiers
Skārdnieki	103	100	70	72	77	75	104	103	62	60	64	62	Ferblantiers
B. Kvalificēt. str-ces	103	92	86	86	89	92	96	89	86	86	89	91	Ouvrières qualifiées
Tai skaitā:													Dont:
Aditājas	97	88	82	88	91	92	92	76	81	82	83	83	Tricoteuses
Audējas	104	91	91	87	93	93	94	96	92	92	93	96	Tisseuses
Suvējas	111	85	79	79	93	81	111	76	76	78	81	83	Couturières
Vērpējas	94	90	88	94	96	96	100	98	94	98	98	98	Fileuses
C. Nekvalif. str-ki	102	91	87	85	87	89	97	85	80	80	83	83	Ouvriers non qualifiés
D. Nekvalif. str-ces	103	97	93	93	93	93	100	94	91	91	91	91	Ouvrières non qualifiées
E. Mācekļi	100	95	85	80	78	83	102	89	82	78	78	82	Apprentis

II. Darbinieki ar mēneša algu Rīgas privātos uzņēmumos.

II. Travailleurs sur gages mensuels dans les entr. privées industrielles à Riga.

A r o d i	Likme — Taux 1934. g. = 100		Izpeļņa — Gains 1930. g. = 100					Professions	
	1935	1936	1931	1932	1933	1934	1935		1936
Aģenti	102	102	98	88	83	94	94	100	Agents
Darbeži	96	97	71	81	75	77	69	71	Secrétaires
Direktori	107	103	102	81	77	80	88	84	Directeurs
Farmacijas kandidāti	89	89	110	119	113	106	96	98	Candidats de pharm.
Grāmatveži	100	100	100	89	86	88	89	89	Teneurs de livres
Grāmatvedes	100	106	97	82	82	85	85	92	Teneuses de livres
Inženieri, mēch. un ķīm.	104	99	103	96	101	108	104	104	Ingénieurs mécan. et chim.
Izsūtāmie	100	92	100	88	75	81	75	75	Garçons de course
Kantoristi	104	104	97	86	83	86	89	89	Commis de bureau
Kantoristes	100	105	92	81	81	77	81	85	Commis de bureau (f.)
Kasieri, uzņēmuma	102	107	87	77	88	83	85	92	Caissiers d'établissm.
Kasieres, veikala	100	100	91	82	77	77	77	77	Caissiers de magasin
Korespondenti	100	96	95	86	83	93	88	85	Correspondants
Korespondentes	103	103	92	82	85	85	90	90	Correspondantes
Mašīnrakstītājas	100	100	97	84	81	84	84	84	Dactylographes
Meis'ari	102	100	95	87	89	89	90	90	Contremaîtres
Pārdevēji	100	100	97	77	77	80	80	83	Commis-vendeurs
Pārdevējas	100	100	100	84	79	79	79	84	Vendeuses
Prokūristi	99	102	92	79	78	87	88	90	Fondés de procuration
Rēķinveži	103	100	87	77	74	81	81	79	Comptables
Rēķinvedes	104	100	87	76	74	71	74	76	Comptables (f.)
Sargi	100	100	100	89	89	89	89	89	Gardiens
Soferi	100	100	97	85	82	82	85	82	Chauffeurs
Veikalveži	98	100	105	83	75	73	73	75	Gérants (de magasin)
Veikalvedes	96	104	90	84	84	87	84	87	Femmes Gér. de mag.
Kvalificēti str-ki	107	111	95	84	74	74	76	79	Ouvriers qualifiés
Kvalificētas str-ces	100	100	95	80	75	75	80	75	Ouvrières qualifiées
Nekvalificēti str-ki	100	100	96	83	79	79	79	79	Ouvriers non qualif.
Nekvalificētas str-ces	108	100	94	76	71	71	76	76	Ouvrières non qualif.

15 Nodarbinātība pēc slimu kasu ziņām¹⁾ 1934.—1936. g.
Emploi d'après les renseignements des caisses-maladie¹⁾ de 1934—1936.

Darba nozares	1934 I—XII	1935 I—XII	1936					Branches d'occupation
			I—XII	I—III	IV—VI	VII—IX	X—XII	
I. Lauksaimniecība ²⁾	949	873	986	695	1 121	1 190	938	I. Agriculture ¹⁾
II. Rūpniecība	83 238	90 409	94 943	89 535	94 981	96 640	98 614	II. Industrie
A. Iegūstošā	484	355	285	115	341	390	295	A. Primaire
B. Apstrādājošā	82 754	90 054	94 658	89 420	94 640	96 250	98 319	B. Secondaire
Keramika, akmeņu izstrād. saist. viel.	3 523	4 071	4 862	3 917	5 373	5 863	4 298	Dont: Céramique, art. en pierre, craie, ciment Métallurgie, machin., outils etc. Ind. chim. (prod. non-aliment.) Ind. d. peaux et d. cuirs Ind. textile Ind. du bois Ind. du papier Ind. polygraphique Aliments, boisson, tabac Ind. de l'habillement Constr. de bâtim., de voies de comm. Gaz, eau et électricité
Metalapstr. mašīnbūves	14 097	16 567	17 245	17 085	17 003	17 463	17 426	
Ķīmijas rūpn.	4 384	4 448	4 522	4 443	4 460	4 549	4 635	
Ādu rūpn.	1 537	1 612	1 712	1 697	1 661	1 726	1 762	
Tekstilrūpn.	15 974	16 853	17 347	17 295	17 012	17 325	17 756	
Kokrūpn.	11 215	10 627	11 588	10 103	12 374	11 846	12 029	
Papīrrūpn.	2 247	2 730	2 954	2 926	2 892	2 932	3 067	
Poligraf. rūpn.	2 970	3 119	3 326	3 321	3 285	3 295	3 402	
Pārtikas un garšviel. rūpn.	13 058	14 032	14 457	14 375	13 683	14 026	15 746	
Apģērb. apavi, galant. pied.	9 812	11 451	11 753	10 973	12 121	11 064	12 853	
Būvdarbība	2 564	3 163	3 443	1 916	3 357	4 639	3 859	III. Commerce
Gāze, elektr., ūdensvadi	1 373	1 381	1 449	1 369	1 419	1 522	1 488	
III. Tirdzniecība	21 750	22 919	24 482	23 832	24 238	24 848	25 007	IV. Communication et transport
IV. Satiksme un transports	7 667	7 992	8 101	7 252	7 780	8 921	8 450	V. Administr. municip. et comm.
V. Komunālā administrācija	4 742	4 611	4 938	4 666	4 906	5 082	5 100	VI. Prof. libres, science et art
VI. Brīvās prof., intelekt. darba strādnieki	13 069	12 853	13 554	13 724	13 517	13 092	13 882	VII. Nettoyage et hygiène
VII. Tīrība un higiēna	9 705	9 945	10 321	9 970	10 398	10 598	10 317	VIII. Service domestique
VIII. Mājkalpotāji	14 233	14 881	15 674	16 182	15 525	14 803	16 186	IX. Autres
IX. Pārējie nodarbošanās veidi	7 484	8 132	10 292	8 200	9 407	11 378	12 184	
Kopā	162 837	172 615	183 291	174 056	181 873	186 552	190 678	Total
1930. g. vidējais dalībnieku skaits 179 636 = 100	91	96	102	97	101	104	106	Effectif moyen de 1930, 179 636 = 100

¹⁾ Slimo kasēs apdrošināts viss algotais darba spēks, atskaitot valsts darbiniekus un laukstrādniekus. Tabulas skaitļi — slimu kasu dalībnieku skaits mēneša pēdējā dienā.
 Dans les caisses-maladie sont assurés tous les salariés sauf le personnel des départements d'Etat et les ouvriers agricoles. Les chiffres du tableau désignent le nombre des membres des caisses-maladie au dernier jour du mois.
²⁾ Saimniecības pilsētu admin. robežās. — Exploitations agricoles dans les limites administratives des villes

16 Nodarbinātība strādājošos Rīgas rūpniecības uzņēm. (ar 20 un vairāk strādņ.)
Activité de la main-d'oeuvre dans les entreprises industrielles en fonction à Riga (avec 20 ouvr. et plus.)

	Nodarbinātības indekss ¹⁾ — Nombre-indice de l'activité ¹⁾												Strādnieku %/0 sadalīšanās pēc faktiskā darba nedēļas ilguma		Kopā Total	
	Keramika, akm. izstrād. Céramiq., pierre, ciment	Metalapstr., mašīnbūve Métallurgie, mécanique	Ķīmijas rūpniecība Industrie chimique	Ādu rūpniecība Peaux et cuirs	Tekstilrūpniecība Industrie textile	Kokrūpniecība Bois	Papīrrūpniecība Papier	Poligrāfijas rūpniecība Polygraphie	Pārtikas un garšv. rūpn. Aliment., condiments et tabac	Apģērbu, apavuu un tualetes piederumu rūpniec. Vêtements, chaussures, art. de toilette	Būvdarbība Bâtim., constr. de voies de communication	Tīrība un higiēna Hygiène et nettoyage	Caurmērā visās nozarēs Moyenne pour toutes les branches	Mazāk par 46 stundām Moins de 46 h.		46 stundas 46 heures
1930. g.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	11,3	80,4	8,3	100
1934. g.	85	80	85	101	150	74	78	92	72	39	102	90	17,3	62,0	20,4	100
1935. g.	91	95	80	105	152	73	85	110	83	67	44	106	16,1	63,8	20,1	100
1936. g.	97	105	79	102	151	85	87	114	87	67	62	105	18,3	64,7	17,0	100
I.	92	99	78	103	148	69	85	118	86	62	32	104	21,7	61,9	16,5	100
II.	100	101	69	104	149	71	86	114	84	65	28	103	17,5	62,5	20,0	100
III.	99	104	81	101	150	74	86	113	85	69	49	104	15,5	64,5	20,0	100
IV.	100	105	80	101	152	83	85	111	83	70	63	106	15,5	63,1	21,4	100
V.	100	107	80	100	153	90	87	109	84	69	64	106	15,5	65,2	19,3	100
VI.	102	107	72	105	150	91	88	108	82	66	73	105	14,2	64,1	21,7	100
VII.	105	106	82	102	136	92	88	107	88	62	76	105	13,7	66,1	20,2	100
VIII.	106	107	81	104	152	91	88	111	84	67	81	108	13,2	64,8	22,0	100
IX.	93	106	80	106	154	89	89	118	88	70	73	108	15,0	63,6	21,4	100
X.	93	106	81	102	155	90	88	122	93	71	66	105	17,7	62,0	20,3	100
XI.	83	104	84	98	154	91	90	118	91	71	69	102	16,6	63,1	20,3	100
XII.	95	102	85	94	153	89	88	117	92	67	67	102				100

¹⁾ Pēc ķēžu likuma. — D'après la règle conjointe.

17 Pašvaldību darba apgāžu darbība 1932.—1936. g. Activité des bourses municipales du travail de 1932 à 1936.

Uz mēn. pēdējo dienu uīkā palikušo darba apgādēs reģ. bezdarbn. sk.
Nombre des demandes d'emploi non satisfaites dans les bourses du travail à la fin du mois

Mēneši Mois	Caur darba apgādēm privātos uzņēmumos darbu dabūj. skaitis					Sabiedriskos darbos — Nombre des chômeurs					Uz mēn. pēdējo dienu uīkā palikušo darba apgādēs reģ. bezdarbn. sk.				
	1932	1933	1934	1935	1936	1932	1933	1934	1935	1936	1932	1933	1934	1935	1936
I.	631	1 090	696	439	420	12 543	11 947	7 710	4 377	4 149	12 751	18 303	11 692	4 920	4 399
II.	1 740	1 493	721	450	563	17 676	12 269	6 588	4 611	3 258	16 358	20 253	12 254	5 579	3 986
III.	1 488	1 548	923	648	483	13 532	11 707	5 911	4 493	3 391	14 242	19 419	10 132	5 547	3 959
IV.	1 466	1 430	1 452	889	451	9 102	9 045	5 607	3 562	2 890	6 824	13 262	8 857	4 365	3 414
V.	1 574	1 451	1 138	761	381	1 858	4 747	1 371	1 034	1 514	3 405	8 560	4 189	1 772	
VI.	1 362	793	470	666	290	1 567	2 069	1 371	1 326	1 178	2 161	4 066	3 373	1 847	
VII.	901	626	454	441	68	1 902	2 022	1 177	1 164	696	2 200	3 853	2 589	1 537	
VIII.	314	558	351	315	110	1 790	2 066	1 248	1 078	962	1 772	4 392	2 057	1 745	
IX.	1 080	1 153	1 036	755	252	4 194	1 863	822	757	832	4 287	6 681	2 231	1 147	
X.	1 092	773	693	654	209	4 923	2 456	988	843	5 974	3 352	1 645	1 101	574	
XI.	1 041	431	631	410	124	8 566	4 354	1 873	1 538	1 308	10 553	7 212	2 154	1 435	
XII.	767	473	564	329	239	11 267	5 844	2 329	2 510	2 144	13 713	9 048	2 835	2 884	
Caurm. 1 mēn. par mēn.	1 121	979	761	563	300	7 410	5 865	3 163	2 362	1 930	7 853	9 533	5 323	2 232	
Caurm. 1 mēn. par mēn.	1 121	979	761	563	300	7 410	5 865	3 163	2 362	1 930	7 853	9 533	5 323	2 232	
Moyen. par mois	1 121	979	761	563	300	7 410	5 865	3 163	2 362	1 930	7 853	9 533	5 323	2 232	

Piezīme: Caurmērs — visu mēnešu kopsummas dalījums ar 12 (arī tais gadījumos, kur dažos mēnešos bezdarbnieki nebūtu uzrādīti).
Remarque: Moyenne — le total de tous les mois divisé par 12 (aussi dans les cas où pour quelques mois il n'y a pas d'indication de chômeurs).

18 Bezdarba un tā seku apkarošanai avēlētā lidzekļi 1934./35.—1936./37. g. Sommes allouées pour la lutte contre le chômage et ses suites de 1934/35 à 1936/37.

	1934./35.		1935./36.		1936./37.	
	Ls	g.	Ls	g.	Ls	g.
A. No valsts budžeta un bezdarba apkaršanas fonda:	Ls 7 104 390,	—	Ls 6 159 768,	—	Ls 6 869 509,	—
1) Resorietim un autonomiem uzņēmumiem:	6 495 380,	—	5 603 268,	—	6 313 509,	—
Tautas labklājības ministrijai ¹⁾	5 204 783,	—	4 713 153,	—	5 179 584,	—
Satiksmes ministrijai	538 000,	—	344 665,	—	1 302 000,	—
" " " " " "	216 800,	—	209 000,	—	1 220 557,	—
" " " " " "	797,	—	27 400,	—	35 000,	—
Finanču ministrijai	20 000,	—	5 000,	—	1 000 000,	—
" " " " " "	5 000,	—	—	—	—	—
" " " " " "	143 000,	—	55 000,	—	146 500,	—
Zemkopības ministrijai	5 000,	—	1 000,	—	3 000,	—
" " " " " "	19 000,	—	24 000,	—	47 000,	—
" " " " " "	76 500,	—	72 000,	—	91 000,	—
Kara ministrijai	50 000,	—	10 000,	—	50 000,	—
Izglītības ministrijai	147 000,	—	27 000,	—	11 045,	—
Valsis statistiskajai pārvaldei	69 500,	—	55 000,	—	784 823,	—
Valsis kūdras fabriku pārvaldei	—	—	55 550,	—	45 000,	—
Valsis ķemuru servīsu iestādei	—	—	2 000,	—	—	—
Valsis elektrotehniskajai fabrikai	69 000,	—	2 500,	—	—	—
Valsis mākslīgā sifera fabrikai	284 000,	—	55 500,	—	480 000,	—
2) Pilsētu pašvaldībām ²⁾	—	—	240 000,	—	223 000,	—
Tai skaitā: Rīgas pilsētai	1934. g.	1935. g.	1936. g.	—	76 000,	—
3) Lauksaimniecības kamerai	173 511,	—	103 557,	—	103 557,	—
Tai skaitā: Rīgas pilsētai	77 858,	—	38 557,	—	35 498,	—

A. Du budget d'Etat et du fonds pour la lutte contre le chômage.
1) Aux Départements et aux entreprises autonomes:
Au Ministère de la Prévoyance Sociale
Au Départ. des Chauss. et d. Routes du Min. de la Comm.
Au Direct. gén. des Chem. de fer du Min. de la Comm.
Au Départ. des Postes et des Télégr. du Min. de la Comm.
Au Département naval du Ministère des Finances
A l'asp. d. la Constr. de la stat. d'Énerg. Negams-du Min. d. Financ.
A la Direction du Monopole du Sucre du Ministère d. Financ
Au Départ. de la Distr. des Terres du Min. de l'Agric.
Au Départ. des Forêts du Min. de l'Agriculture
Au Ministère d' Agriculture du Min. de l'Agriculture
A la Direction de la Guerre
Au Ministère des Constructions du Min. de l'Intérieur
Au Bureau de Statistique de l'Etat
A la Direction de l'Etat de l'Extraction de Tourbe
Aux sources sulfureuses d'Etat à Kemeri
A la Fabrique electro-technique d'Etat
A la Fabrique d'Etat de l'ardoise artificielle
2) Aux municipalités
Dont: à la ville de Riga
3) A la Chambre d'Agriculture
Des budgets des municipalités
Dont: la ville de Riga

aux organisations privées et à titre d'assistance aux besogneux.
1) Ieskaītas arī caur T. L. M. privātiem organizācijām un trūcīgo pabalstiem izsniegtās summas. — Y compris aussi les sommes transférées par le Min. d. l. Préov. S.
2) Tai skaitā: a) kā neatmaksājamas summas: 1934./35. b. g. Ls 304 500.—, 1935./36. b. g. Ls 280 750.—, 1936./37. b. g. Ls 245 000.—, Dont: a) à titre de subside.
3) Tai skaitā: b) kā atzdevumi: 1934./35. b. g. Ls 304 500.—, 1935./36. b. g. Ls 275 750.—, 1936./37. b. g. Ls 237 000.—, b) à titre de prêt.

19 Slimo kasēs apdrošināto personu kustība 1936. g.
Effectif des assurés dans les caisses-maladie en 1936.

a) Kasu dalībnieki. a) Membres des caisses.

Mēneši	R i g ā										Pavissam — Total général									
	Dalīb. skaits uz mēneša pēdējo datumu					Vidējais dalībnieku skaits mēnesī					Dalīb. skaits uz mēneša pēdējo datumu					Vidējais dalībnieku skaits mēnesī				
	Vir.		Siev.		Kopā	Vir.		Siev.		Kopā	Vir.		Siev.		Kopā	Vir.		Siev.		Kopā
1936. gada)																				
Janvāri	124 418	62 889	61 015	123 904	48 458	28 892	19 901	48 793	172 876	91 781	80 916	172 697	172 876	91 781	80 916	172 697	172 876	91 781	80 916	172 697
Februāri	124 423	63 652	61 426	124 478	48 615	28 488	20 031	48 519	176 259	92 171	82 516	174 687	176 259	92 171	82 516	174 687	176 259	92 171	82 516	174 687
Martā	126 749	63 293	62 259	125 552	49 510	29 175	20 510	49 685	177 283	92 820	83 282	176 102	177 283	92 820	83 282	176 102	177 283	92 820	83 282	176 102
Aprīli	127 226	63 645	62 772	126 417	50 006	30 724	20 960	51 684	182 783	96 387	84 125	180 512	182 783	96 387	84 125	180 512	182 783	96 387	84 125	180 512
Maijā	130 201	65 663	63 165	128 828	52 582	32 352	21 197	53 549	185 608	100 289	84 512	184 801	185 608	100 289	84 512	184 801	185 608	100 289	84 512	184 801
Jūnijā	131 803	67 937	63 315	131 252	53 805	33 252	21 107	54 359	186 606	102 896	83 518	186 414	186 606	102 896	83 518	186 414	186 606	102 896	83 518	186 414
Jūlijā	132 341	69 671	62 418	132 089	54 265	33 579	20 940	54 519	186 341	103 983	83 073	187 056	186 341	103 983	83 073	187 056	186 341	103 983	83 073	187 056
Augustā	132 107	69 404	62 133	132 557	54 104	33 690	20 834	54 524	186 714	103 548	82 996	186 544	186 714	103 548	82 996	186 544	186 714	103 548	82 996	186 544
Septembrī	132 237	69 858	62 092	131 950	54 870	33 644	21 018	54 662	190 250	103 924	84 556	188 480	190 250	103 924	84 556	188 480	190 250	103 924	84 556	188 480
Oktobrī	135 430	70 280	63 538	133 818	55 676	33 767	21 766	55 533	193 740	105 655	87 174	192 829	193 740	105 655	87 174	192 829	193 740	105 655	87 174	192 829
Novembrī	138 664	71 868	65 408	137 296	57 676	32 745	21 766	54 511	188 950	104 823	87 387	192 220	188 950	104 823	87 387	192 220	188 950	104 823	87 387	192 220
Decembrī	135 171	72 078	65 471	137 549	52 879	31 489	20 865	52 354	188 950	104 823	87 387	192 220	188 950	104 823	87 387	192 220	188 950	104 823	87 387	192 220
Vidēj. skaits 1936. g. ¹⁾	67 565	62 938	130 503	62 671	30 237	19 728	49 965	31 489	20 865	52 354	92 008	79 371	171 379	92 008	79 371	171 379	92 008	79 371	171 379	171 379
" " 1935. "	59 386	56 045	115 431	53 610	26 047	17 960	43 977	30 237	19 728	49 965	86 964	74 712	161 676	86 964	74 712	161 676	86 964	74 712	161 676	161 676
" " 1933. "	50 644	47 668	98 312	47 668	25 472	17 193	42 665	26 047	17 960	43 977	76 116	64 861	140 977	76 116	64 861	140 977	76 116	64 861	140 977	140 977
" " 1932. "	62 639	52 909	115 548	52 909	33 055	19 545	52 600	33 055	19 545	52 600	95 754	72 454	168 208	95 754	72 454	168 208	95 754	72 454	168 208	168 208
" " 1931. "																				

b) Kasu dalībnieku ģimenes locekļi.³⁾ b) Leurs membres de famille.³⁾

Mēneši	R i g ā										Pavissam — Total général									
	Pieauguši Adultes					Bērni Enfants					Pieauguši Adultes					Bērni Enfants				
	Vir.		Siev.		Kopā	Zēni		Meit.		Kopā	Vir.		Siev.		Kopā	Zēni		Meit.		Kopā
1936. gada)																				
Janvāri	1 854	36 167	22 514	20 107	80 642	470	14 739	8 976	8 473	29 658	2 324	50 906	31 490	28 580	113 300	31 490	31 745	28 580	113 300	
Februāri	1 803	36 502	22 844	20 468	81 617	478	14 651	8 901	8 457	29 487	2 281	50 906	31 490	28 580	114 104	31 745	31 745	28 580	114 104	
Martā	1 787	36 796	23 081	20 716	82 380	488	14 790	9 101	8 521	30 900	2 275	51 586	32 162	29 237	115 280	32 162	32 162	29 237	115 280	
Aprīli	1 819	37 003	23 761	21 038	83 307	491	14 992	9 259	8 581	31 323	2 281	52 032	32 763	29 554	116 630	32 763	32 763	29 554	116 630	
Maijā	1 814	37 727	24 365	21 589	85 505	509	15 440	9 691	8 916	32 443	2 331	52 443	33 382	29 954	118 110	33 382	33 382	29 954	118 110	
Jūnijā	1 815	38 114	24 648	22 039	86 616	522	15 569	9 755	9 030	33 863	2 323	53 290	34 120	30 629	120 368	34 120	34 120	30 629	120 368	
Jūlijā	1 837	38 572	24 935	22 265	87 609	537	15 793	9 929	9 193	35 437	2 357	53 907	34 577	31 232	122 653	34 577	34 577	31 232	122 653	
Augustā	1 850	38 390	25 099	22 374	87 713	535	15 892	10 034	9 233	36 217	2 364	54 464	34 969	31 488	123 285	34 969	34 969	31 488	123 285	
Septembrī	1 335	24 421	21 172	20 368	77 296	530	16 125	10 246	9 433	36 217	1 865	50 651	31 418	30 052	113 986	31 418	31 418	30 052	113 986	
Oktobrī	1 355	35 188	21 598	20 603	78 744	545	16 570	10 403	9 867	37 385	1 960	51 758	32 001	30 470	116 129	32 001	32 001	30 470	116 129	
Novembrī	1 351	35 007	21 330	20 268	77 956	539	16 587	10 383	9 812	37 381	1 850	51 594	31 713	30 140	115 337	31 713	31 713	30 140	115 337	
Decembrī	1 701	36 747	23 237	21 088	82 750	512	15 615	9 728	9 104	34 959	2 213	52 359	32 965	30 172	117 709	32 965	32 965	30 172	117 709	
Vidēj. skaits 1936. g. ²⁾	1 584	34 952	21 259	19 417	77 212	470	14 543	8 588	8 309	31 910	2 054	49 495	29 847	27 726	109 122	29 847	29 847	27 726	109 122	
" " 1935. "	1 460	32 934	19 015	17 701	71 110	528	14 468	8 169	7 826	31 564	1 988	47 402	27 414	25 870	102 674	27 414	27 414	25 870	102 674	
" " 1933. "	1 264	31 152	17 063	16 073	65 552	550	14 085	8 060	7 826	30 521	1 814	45 237	25 123	23 899	96 073	25 123	25 123	23 899	96 073	
" " 1932. "	1 084	30 177	15 751	15 005	62 017	597	13 906	7 626	7 462	29 591	1 681	44 083	23 377	22 467	91 668	23 377	23 377	22 467	91 668	
" " 1931. "	1 203	34 616	17 981	17 272	71 072	652	16 583	9 169	8 225	35 629	1 855	51 199	27 150	26 497	106 701	27 150	27 150	26 497	106 701	

1) Pēc slimu kasu statistiskiem mēneša pārskatiem. — D'après les aperçus statistiques mensuels des caisses-maladie.
2) Pēc slimu kasu statistiskiem gada pārskatiem. — D'après les aperçus statistiques annuels des caisses-maladie.
3) 1936. g. ģimenes locekļu skaits pēc gada pārskatiem: 118,502 (1935. g. — 109,090). — D'après les aperçus annuels: effectif en 1936 — 118,502 membres de famille (1935 — 109,090).

20 Slimo kasu kopbilance uz 1937. g. 1. janvāri. Bilan total des caisses-maladie au 1. janvier 1937.

Konti	Uz 1937. gada 1. janvāri Au 1. janvier 1937						Uz 1936 g. 1. janvāri Au 1. janvier 1936		Comptes
	Rīgā		Provincē Province		Kopā Total		Kopā Total		
	Ls	‰	Ls	‰	Ls	‰	Ls	‰	
Aktīvs:									Actifs:
1. Kase	91 314,51	0,84	47 519,48	1,02	138 833,99	0,99	159 927,88	1,26	1. Encaisse
2. Noguldījumi (iesk. tek. rēķinus)	2 508 300,64	23,10	986 402,70	81,6	3 494 703,34	25,0	2 707 923,91	21,99	2. Dépôts (y compris compt. cour.)
3. Vērtspapīri	100 221,—	0,92	160,—	0,01	100 381,—	0,72	48 997,—	0,39	3. Effets
4. Dalības nauda kopuzņēmumos	989 665,07	9,12	147 493,90	4,72	1 137 158,97	8,18	1 072 524,23	8,47	4. Particip. aux entreprises communes
5. Inventārs	1 514 407,59	13,95	408 753,18	13,09	1 923 160,77	13,76	1 796 070,87	14,19	5. Inventaire
6. Nekustami īpašumi	2 692 624,25	24,89	597 062,20	19,13	3 289 686,45	23,53	3 376 120,60	26,66	6. Immeubles
7. Iemaksu un piemaksu maksātāji	2 189 294,87	20,16	726 779,31	23,28	2 916 074,18	20,96	2 773 182,36	21,90	7. Cotisations et subventions (déb.)
8. Iestādes un personas (debitori)	586 487,21	5,40	60 431,31	1,94	646 918,52	4,63	488 071,89	3,96	8. Etablissements et personnes (déb.)
9. Parvaldes izdevumi	23 186,36	0,21	6 358,86	0,20	29 545,22	0,21	21 584,33	0,17	9. Frais d'administration
10. Kases ārstniec. iestādes	92 945,27	0,86	137 750,04	4,41	230 695,31	1,65	179 860,61	1,42	10. Etabl. sanit. d. cais-mal.
11. Ipašumu ekspluatācija	21 457,21	0,20	3 253,40	0,10	24 710,61	0,18	25 764,24	0,20	11. Exploit. des immeubles
12. Izstrūkums ¹⁾	47 414,49	0,44	—	—	47 414,49	0,34	11 601,53	0,09	12. Déficit
13. Dažādi	—	—	—	—	—	—	219,09	0,00	13. Divers
Kopā . . .	10 857 318,47	100,00	3 121 964,38	100,00	13 979 282,85	100,00	12 661 848,54	100,00	Total
Pasīvs:									Passifs:
1. Rezerves kapitāls	7 729 646,38	71,19	2 232 083,26	71,49	9 961 729,64	71,26	9 196 631,—	72,63	1. Capital de réserve
2. Iestādes un personas (kreditori)	1 511 341,87	13,92	498 857,72	15,98	2 010 199,59	14,38	1 583 721,71	12,51	2. Etablissements et personnes (créd.)
3. Ipašumu amortizācija	1 224 114,53	11,28	296 193,75	9,49	1 520 308,28	10,88	1 399 571,34	11,05	3. Amortis. des immeubles
4. Bezdarba fonds	392 215,69	3,61	94 829,65	3,04	487 045,34	3,48	481 924,43	3,81	4. Fonds de chômage
Kopā . . .	10 857 318,47	100,00	3 121 964,38	100,00	13 979 282,85	100,00	12 661 848,54	100,00	Total

¹⁾ Rīgas sikražotāju slimu kasei. — Caisse-maladie des petits industriels de Riga.

21 Slimo kasu izdevumi ārstēšanai un pabalstiem 1936. g. Dépenses des caisses-maladie pour traitement et indemnités en 1936.

Izdevumi	1936. gadā				1935. gadā		Dépenses
	Kasu dalībniekiem Membres des caisses	Ģimenes locekļiem Membres de famille	Kopā Total	Uz 1 daļibn. Par membre	Kopā Total	Uz 1 daļibn. Par membre	
	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	Ls	
I. Ārstēšanai:							I Traitement:
Ārstu honorāri	1 271 149,73	678 969,30	1 950 119,03	10,66	1 818 036,98	10,55	Honoraires aux médecins
Zāles	1 711 528,45	703 872,62	2 415 401,07	13,21	2 225 724,19	12,92	Médicaments
Slimnīcas un klīnikas	1 747 691,74	837 672,02	2 585 363,76	14,14	2 200 793,69	12,77	Hôpitaux
Vecmāšu honorāri	11 686,24	20 737,71	32 423,95	0,18	31 417,29	0,18	Honor. aux sages-femmes
Speciāli ārstēšanai ¹⁾	880 590,28	325 953,93	1 206 544,21	6,60	1 044 980,10	6,07	Traitement spécial ¹⁾
Dažādi medic. palīgīdzekļi	61 146,19	15 647,29	76 793,48	0,42	65 331,98	0,38	Div. moyens méd. auxiliaires
Speciāla izmeklēšana	228 015,77	84 735,23	312 751,—	1,71	258 495,16	1,50	Examination spéciale
Slimo transports	42 821,41	16 777,36	59 598,77	0,32	44 488,04	0,26	Transport de malades
Zobu ārstēšana	680 679,60	286 425,60	967 105,20	5,29	839 710,86	4,87	Traitement des dents
Ārstēšana ambulancēs	386 254,29	110 463,01	496 717,30	2,72	520 683,04	3,02	Traitement ambulatoire
Bērnu vasaras kolonijas	—	124 623,90	124 623,90	0,68	115 056,24	0,67	Colonies d'été pour enfants
Bērni laukos	—	186 290,91	186 290,91	1,02	111 343,90	0,65	Enfants à la campagne
Kopā . . .	7 021 563,70	3 392 168,88	10 413 732,58	56,95	9 276 061,47	53,84	Total
II. Pabalstiem:							II Indemnités:
Slāmbu gadījumos	2 646 277,86	—	2 646 277,86	14,47	2 322 822,48	13,48	En cas de maladie
Dzemdēšanas gadījumos	534 962,07	92 290,64	627 252,71	3,43	531 902,01	3,09	Accouchement
Zīdīšanai	198 210,81	157 244,53	355 455,34	1,94	253 631,49	1,47	Allaitement
Apbedīšanai	152 883,79	88 408,82	241 292,61	1,32	227 057,31	1,32	Frais d'enterrement
Speciāli ārstēšanai ²⁾	217 199,69	—	217 199,69	1,19	183 089,50	1,06	Traitement spécial ²⁾
Izolācijas gadījumos	2 409,52	—	2 409,52	0,01	1 087,47	0,01	En cas d'isolation
Kopā . . .	3 751 943,74	337 943,99	4 089 887,73	22,36	3 519 590,26	20,43	Total
Pavisam . . .	10 773 507,44	3 730 112,87	14 503 620,31	79,31	12 795 651,73	74,27	Total général

¹⁾ Tai skaitā 1936. gadā: sanatorijās Ls 557 925,37, atpūtas namos Ls 68 211,30, balneoloģiskai ārstēšanai Ls 198 981,20. — Dont en 1936: pour sanatoriums Ls 557 925,37, pour maisons de récréation Ls 68 211,30, pour traitement balnéologique Ls 198 981,20.

²⁾ Tai skaitā 1936. gadā: sanatorijās Ls 84 831,25, atpūtas namos Ls 10 339,66, balneoloģiski ārstējamie Ls 72 379,71. — Dont en 1936: pour sanatoriums Ls 84 831,25, pour maisons de récréation Ls 10 339,66, pour traitement balnéologique Ls 72 379,71.

23 Lauku iedzīvotāju ārstēšana. Medicīniskais personāls
Traitement médical de la population rurale. Service

Table with columns: Aprīķi un apgabali, Medicīniskais personāls, Valsts piemaksas, and sub-columns for appointments and payments.

Table with columns: Aprīķi un apgabali, Stacionārā ārstēšana, Pavisam valsts piemaksas, and sub-columns for hospital treatments and payments.

un valsts piemaksas ārstēšanai 1936. gadā.
médical et subventions d'Etat pour le traitement en 1936

Table with columns: Subventions d'Etat, Medicīniskā palīdzība, and sub-columns for state subsidies and medical assistance.

1) Pēc T. L. M. Lauku iedzīv. ārstn. nodaļas ziņām. — D'après les renseignements de la Section du Traitement médical de la Population rurale.

2) Galvenie ārstēšanas nosacījumi: Visi lauku iedzīvotāji, atkarībā no viņu mantas slāņokļa, iedalīti trijās grupās. I grupā — zemes īpašnieki ar zemes vērtību līdz Ls 5000.—; visu zemes īpašnieku ģimenes locekļi (neatkarīgi no īpašuma vērtības); visi algotie darbinieki. II grupā — zemes īpašnieki ar zemes vērtību no Ls 5000.— — Ls 7000.—; tirgotāji ar IV kategorijas tirdz. zīmī un rūpnieki ar V kat. rūpniec. zīmī un viņu ģimenes locekļi. III grupā — zemes īpašnieki, kuri zemes vērtības pārsniedz Ls 7000.—; tirgotāji ar augstāku par IV kat. tirdzniec. zīmī un rūpnieki ar augstāku par V kat. rūpn. zīmī un viņu ģimenes locekļi. Lauki sadalīti par IV kat. tirdzniec. zīmī un rūpnieki ar augstāku par V kat. rūpn. zīmī un viņu ģimenes locekļi. Lauku iedzīvotājiem rajona ārsti sniedz ambulatorisku palīdzību pēc noteiktas taksas, piem., vizīte runas stundās — Ls 0,50, ārpus runas stundām — Ls 1.— u. t. t.

3) Principaux règlements du traitement. Tous les habitants ruraux — d'après leur état de possession se divisent en 3 groupes. Le I-ier groupe: — les propriétaires-fonciers, les terres desquels représentent une valeur de Ls 5000; puis les membres de famille de tous les propriétaires indépendamment de la valeur de leur propriété et tous les employés salariés. II-ième groupe: — les propriét.-fonciers, les terres desquels ont une valeur de Ls 5000 à 7000; les commerçants et les industriels payant une patente commerciale de IV-ième catégorie resp. une patente industr. de V-ième catég., et leurs membres de famille. III-ième groupe: — les propriét.-fonciers, la valeur des terres desquels dépasse Ls 7000.—; puis les commerçants payant une patente supérieure à la IV-ième catég., les industriels payant une telle supérieure à la V-ième catég. — et leurs membres de famille. Toute la campagne est divisée en rayons de traitement médical. Les médecins de rayon reçoivent du Ministère de la Prévoyance sociale des appointements mensuels de Ls 150 à Ls 240. Les médecins de rayon prêtent aux habitants ruraux l'assistance ambulatoire à taxe fixe, par exemple une visite aux heures de réception à 50 cent, et en dehors des heures de réception à Ls 1, etc.

Table with columns: I. grupa, II. grupa, III. grupa, and sub-columns for medical services and payments.

24 Tautas labklājības ministrijas Nelaimes gadījumu apdrošināšanas nodala 1936. g. Section d'assurance contre accidents auprès du Ministère de la Prévoyance sociale en 1936.

I. Nelaimes gadījumi un tanis cietušo skaits. — Accidents et nombre des accidentés.

Darba nozares	Nelaimes gadījumu skaits 1936. gadā												No tiem: — Dont:			Cietušie Accidentés			Branches d'occupation	
	Nombre d'accidents en 1936.												Groupes			Accidentés				
	Janvāris	Februāris	Marts	Aprīlis	Maijs	Jūnijs	Jūlijs	Augusts	Septembris	Oktobris	Novembris	Decembris	Kopā Total	Individuāli Individuels	Ar 2 cietušiem à 2 accidentés	Ar 3 un vair. cietušiem à 3 accidentés et plus	Pavisam Total	Pietelkīte Déclarés		Tai skaitā Dont: femmes
A. Privātas iestādes un uzņēmumi.	955	1077	1125	932	1149	1700	2183	1904	1488	1131	1059	1016	15717	15 895	17	5	15 768	15 767	5 445	A. Institutions et entreprises privées
1. Lauksaimniecība	874	962	1032	868	1065	1592	2076	1821	1405	1033	981	931	14 640	14 624	16	—	14 656	14 656	4 930	1. Agriculture
a. Lauksaimn. darba vietu īp-ki un viņu ģimenes locekļi	565	604	620	510	581	855	1222	944	711	621	649	620	8 522	8 509	13	—	8 535	8 535	2 779	a. propriétaires et leurs membres de famille.
b. Lauks. darba vietu algot. strādnieki	282	356	403	345	463	700	824	688	467	326	311	303	5 448	5 446	2	—	5 450	5 450	1 933	b. ouvriers agricoles salariés
c. Lauksaimn. darba vietu algotie strādnieki pie būvēm.	—	2	4	5	8	20	17	28	17	5	2	2	110	110	—	—	110	110	3	c. ouvriers salariés aux construct., d. aux garnitures de battage (ser-vies par agriculteurs, leurs mem-bres de famille, et les proprietai-res des battages).
d. Pie kulgarnitūrām (ar lauksaim-niecības vietu īp-kiem un viņu ģimenes locekļiem, kā arī kul-garnitūru īp-kiem)	1	—	—	—	1	1	4	74	73	34	10	2	200	199	1	—	201	201	38	d. aux garnitures de battage avec des ouvriers salariés.
e. Pie kulgarnitūrām ar algotiem strādniekiem	4	—	2	—	1	—	3	100	136	47	8	3	304	304	—	—	304	304	125	e. aux scies circulaires et à chassis (services par agriculteurs et leurs membres de famille).
f. Pie gateriem un rūpka zāģiem (ar lauksaimn. un viņu ģim. l.)	1	—	—	6	11	11	5	4	1	—	1	—	40	40	—	—	40	40	1	f. aux scies circulaires et à chassis (services par agriculteurs et leurs membres de famille).
g. Pie gateriem un rūpka zāģiem (ar algotiem strādniekiem)	1	—	3	2	—	5	1	3	—	—	—	1	16	16	—	—	16	16	1	g. aux scies circulaires et à chassis (services par agriculteurs et à chassis membres de famille).
2. Kooperatīvās pienotavas un viņu uzņēmumi	10	16	11	6	13	29	22	14	14	16	10	6	167	167	—	—	167	167	55	2. Laiteries cooperatives et leurs en-treprises.
3. Zvejniecība	4	3	6	5	5	13	8	6	11	9	7	7	82	81	—	1	84	84	12	3. Pisciculture.
4. Uzņēmumu biroja personāls, ja kantoris atrodas atsev. no fi-ziskā darba realiz. vietas	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	6	6	—	—	6	6	4	4. Personnel de bureau des entreprises, si le comptoir est situé séparément de l'endroit de réal.-du travail phys.
5. Kultūras, audzināšanas-izglītības, apgādības un dziedniecības ie-šādes, baznīcas	4	—	2	4	3	2	1	6	6	8	7	9	52	52	—	—	52	52	29	5. Institutions culturelles, d'éducation, d'instruction, de prévoyance et de santé et églises.
6. Teātru darbinieki (neieskaitot kino darbiniekus)	1	—	—	—	—	—	—	—	2	2	1	—	6	6	—	—	6	6	2	6. Personnel du théâtre (non compris celui des cinémas).
7. Brīvprātīgie ugunsdzēsēji	2	1	1	1	10	—	7	2	1	3	5	1	34	29	1	4	67	66	—	7. Pompiers — volontaires.
8. Transportis (plosti)	42	55	48	40	31	43	42	29	34	40	35	40	479	479	—	—	479	479	402	8. Transport (radeaux).
9. Mājkalpotāji	17	37	22	6	12	16	10	11	13	7	8	11	170	170	—	—	170	170	2	9. Domestiques.
10. Sīkrūpniecība (ar VI. kat. rūpn. zīmēm, amatniecība)	1	1	2	1	9	12	11	13	5	10	3	10	78	78	—	—	78	78	9	10. Industrie en petit (à patentes de zīmēm, amatniecība).
11. Pārējie	552	548	462	326	365	388	476	434	435	473	574	585	5 618	5 613	5	—	5 623	5 621	519	11. Autres.
B. Publiskas iestādes un uzņēmumi.	15	15	9	14	17	16	23	19	9	20	17	9	183	183	—	—	183	183	103	B. Institutions et entreprises publ.
I. Publiskas iestāžu darb.	3	2	—	1	1	—	—	—	1	1	1	1	10	10	—	—	10	10	6	I Employés des entreprises publ.
1. Pāšvaldības izglīt. iestāžu darbinieki (skolotāji un audzinātāji)	12	8	6	11	9	14	15	11	8	16	9	6	125	125	—	—	125	125	82	1. Employés des admin. comm., d'instruction (instituteurs et éducateurs).
2. Pāšvaldības soc. rakst. iest. (pat-versmju, slimn. un ambul.) darbin.	—	5	3	2	7	2	8	8	1	3	7	2	48	48	—	—	48	48	15	2. Fonct. des services sociaux (asiles, hôpitaux et ambulances).
3. Pārējie	10	22	8	13	18	19	13	20	28	15	16	29	211	209	2	—	213	212	56	3. Autres.
II Valsts iestāžu darbin.	—	3	2	1	1	—	—	—	2	1	1	—	11	11	—	—	11	11	4	II Fonctionnaires d'Etat:
1. Valsts izgl. iestāžu darbinieki (sko-lotāji un audzinātāji)	—	3	2	1	1	—	—	—	2	1	1	—	11	11	—	—	11	11	4	1. Fonct. des services d'instruction (instituteurs et éducateurs).
2. Valsts sociālā rakst. iest. (patver-smju, slimn. un ambul.) darbinieki	3	9	2	4	8	2	3	8	12	3	2	5	61	60	1	—	62	62	39	2. Fonct. des services sociaux (asiles, hôpitaux et ambulances).
3. Pārējie	7	10	4	8	9	17	10	12	14	11	13	24	139	138	1	—	140	139	13	3. Autres.

25 Vispārējā apdrošināšanas s-ba nelaimes gadījumos 1936. gadā. Union générale d'assurance contre accidents en 1936.

I. Pieteikto nelaimes gadījumu un tanis cietušo skaits. — Accidents enregistrés et nombre des accidentés.

Darbanozāres	Nelaimes gadījumu skaits 1936. g. — Nombre des accidents en 1936.												Kopā Total	Indivīduals	No tiem — Dont			Cietušo kopskaits Nombre total des accidentés	Ciet. % no apdr. kopsk. % des accid. du total des assurés	Branches d'occupation									
	Atdrošināto personu skaits Nombre des assurés														Janvāris	Februāris	Marts				Aprīlis	Maijs	Jūnijs	Jūlijs	Augusts	Septembris	Oktobris	Novembris	Decembris
	Uzņēmumu skaits Nombre des entreprises																												
1. Mežu ekspluatācija...	622	221	254	231	187	146	98	82	49	60	93	203	250	1874	1872	2	—	—	1876	65,71	1. Exploit. des forêts								
2. Raktuves un akmeņlaužuves	38	2	7	4	6	15	23	24	21	20	19	15	8	164	164	—	—	—	164	38,59	2. Mines et carrières								
3. Lauksaimniecība	226	867	1	5	2	3	9	5	12	4	4	3	3	57	57	—	—	—	57	6,57	3. Agriculture								
4. Zvejnieki (jūras)	23	69	—	1	—	2	1	—	2	2	1	1	—	10	10	—	—	10	14,49	4. Pêche maritime									
5. Keramika, akm. izstrād., saist. v.	397	5167	27	34	23	34	94	129	150	128	88	77	51	46	881	—	—	—	881	17,05	5. Céram., ind. d. pierres, d. cim. etc.								
6. Metalapstr. un mašīnbūves	1212	9899	173	161	186	165	215	199	266	256	249	196	182	2533	2530	3	—	2536	25,02	6. Industrie des métaux et d. machines									
7. Ķīmijas rūpniec.	335	4278	22	29	27	24	27	28	47	34	29	32	30	356	356	—	—	356	8,32	7. Industrie chimique									
8. Ādu rūpniecība	201	1692	11	12	11	13	14	11	21	9	23	14	12	163	162	1	—	165	9,75	8. Industrie des cuirs et des peaux									
9. Tekstilrūpniecība	326	17300	96	100	73	105	93	68	91	90	100	116	66	1067	1066	1	—	1068	6,17	9. Industrie textile									
10. Koku rūpniecība	1703	12596	170	229	293	254	362	362	401	296	283	288	281	3489	3485	4	—	3493	27,73	10. Industrie du bois									
11. Papīrrūpniecība	62	2924	30	26	25	33	34	36	39	34	41	26	28	390	389	1	—	391	13,37	11. Industrie du papier									
12. Poligrāfijas rūpn.	179	2739	11	11	12	12	6	9	6	9	16	9	10	120	120	—	—	120	4,38	12. Industr. polygraph.									
13. Pārtikas un gaŗšvielu rūpniecība	1626	12255	99	105	82	82	105	119	120	117	102	107	103	1241	1238	2	1	1245	10,16	13. Industr. de l'alimentation et d. condim.									
14. Apģērbs, apavi, galanterijas pied.	2844	9166	20	17	13	21	19	16	13	17	24	25	18	228	228	—	—	228	2,49	14. Ind. du vêtement, des chaussures, des fourn. d. toil. et d. obj. de luxe									
15. Būves (iekš- un ār- bes)	5570	13745	77	103	124	97	176	304	381	403	411	336	278	2926	2920	5	1	2933	21,34	15. Industrie du bâtiment									
16. Gāze, elektr., ūdens- vadi	63	1760	8	8	3	6	5	13	12	14	8	7	10	102	100	2	—	104	5,91	16. Gaz, élect., aqueducs									
17. Tīrība un higiēna	1089	2924	5	6	8	7	6	8	10	7	4	6	5	78	78	—	—	78	2,61	17. Nettoyage et hygiène									
18. Tirdzniecība	5419	22260	93	78	65	55	86	84	95	112	104	92	73	990	990	—	—	990	4,45	18. Commerce									
19. Transports	1366	10070	158	173	164	160	239	259	300	296	213	298	235	2734	2731	2	1	2750	27,31	19. Transport									
20. Mājkāpotāji (sargi)	13	487	5	2	2	2	2	2	2	2	1	1	—	17	17	—	—	17	3,49	20. Domestiques (gardes)									
21. Pārējie	361	1876	12	4	13	9	13	12	9	11	8	9	6	109	109	—	—	109	5,81	21. Autres									
Kopā	23675	135354	1241	1364	1362	1273	1665	1788	2077	1916	1783	1848	1629	19529	19503	22	4	19571	14,46	Total									

II. Nelaimes gadījums cietušo un to ģimenes locekļu skaits, kas 1936. gadā sanēma pensiju¹⁾.
 Nombre des accidentés et de leurs membres de famille ayant touché des pensions en 1936¹⁾.

No kura gada saņem pensiju	C i e t u š i e — A c c i d e n t é s										Ģimenes loc. — Membres de fam.				Classifica- tion des pensionnés													
	Pēc pensijas apmēriem gadā (latos) D'après le mont. de la pens. annuelle en lats					Pēc darba spēju zaud. % D'après le % de l'invalidité					Bērni Enfants		Mācītāji Professeurs			Pensionāru kopskaitis Total												
	1-50	51-100	101-150	151-200	201-300	301-400	401-500	501-700	701-1000	1001 un vairāk	100-91	80-71	70-61	60-51			50-41	40-31	30-21	20-11	10-1							
No 1936. gada	15	21	29	18	23	14	6	3	5	1135	1	4	7	3	4	27	19	44	23	135	40	47	—	7	—	94	229	Dēs 1936
" 1935. "	15	25	27	17	33	15	11	7	3	2155	1	7	6	8	9	30	25	50	22	155	21	19	—	23	—	63	218	" 1935
" 1934. "	12	14	30	23	21	9	5	11	3	2131	—	4	6	8	2	18	23	54	17	131	22	22	—	12	4	60	191	" 1934
" 1933. "	1	18	13	18	24	11	3	4	3	196	1	4	1	4	6	16	13	42	9	96	27	22	1	10	—	60	156	" 1933
" 1932. "	9	17	13	17	21	13	9	10	3	3130	2	2	9	4	9	20	23	46	15	130	24	20	—	9	—	53	183	" 1932
" 1931. "	8	10	18	12	31	16	16	20	9	6146	2	1	9	9	9	32	24	33	18	146	36	22	—	2	—	89	235	" 1931
" 1930. "	5	12	14	12	29	13	11	10	1	2109	2	6	6	3	5	28	16	33	10	109	23	30	—	14	—	67	176	" 1930
" 1929. "	3	5	9	8	17	11	5	7	4	473	1	6	9	2	2	14	11	22	6	73	31	22	—	22	—	76	149	" 1929
" 1928. "	7	4	9	8	15	3	9	2	1	159	—	2	6	1	2	7	13	18	10	59	40	14	—	18	—	72	131	" 1928
" 1927. un agr. gad., 30	27	38	47	71	39	18	7	6	2285	3	25	19	16	36	48	58	57	23	285	59	12	1	1	18	—	90	375	" 1927 et antérieur
Pavisam 1936. gadā saņēma pensiju	105	153	200	180	291	143	97	80	46	241319	11	368	78	85	84	240	225	399	153	1319	323	230	4	161	6	724	2043	Number total des pensionnés en 1936

III. Izdevumi. — Dépenses.

Izdevumu posteņi	Summa Ls — S o m m e e n Ls			Articles de dépense
	1936.	1935.	1934.	
1. Ārstēšana	511 012,37	433 896,95	437 920,33	1. Traitement médical
a) ambulatoriskā	246 614,59	223 030,64	221 553,32	a) ambulatoire
b) stacionārā	264 397,78	210 866,31	216 367,01	b) stationnaire
2. Pabalsti	551 400,96	440 940,46	449 869,42	2. Indemnités
3. Pensijas	696 200,37	630 912,63	597 715,02	3. Pensions
4. Atlīdzība	40 490,52	41 203,19	42 436,24	4. Compensation
a) vienreizējās pensijas vietā	39 764,22	31 816,19	41 064,81	a) à la place d'une pension
b) pārējos gadījumos	726,30	9 387,—	1 371,43	b) à d'autres occasions
5. Apbedīšana	8 273,70	4 767,82	4 747,26	5. Allocations funéraires
6. Maksājumi neizbeigtiem nelaimes gad.	304 841,58	285 595,77	365 074,96	6. Sommes payées pour d. accid. non réglés
7. Pārvaldes izdevumi	710 951,22	688 197,37	303 448,65	7. Frais d'administration
8. Pārskaitīts pensiju fondā	377 083,40	356 226,15	508 609,00	8. Ajouté aux fonds de pension
9. Pārskaitīts rezervēs ²⁾	165 404,37	82 324,95	586 615,19	9. Ajouté aux réserves
10. Pārējie	—	—	277 690,33	10. Autres
Kopā	3 865 658,49	2 964 064,96	3 296 436,67	Total

1) Augstējā tabulā uzrādīti tikai pastāvīgie pensionāri. Bez pēdējā 1936. g. bija vēl 616 (1935. g. — 749) pagaidu pensionāri un 128 (103) pensionāri (cietušie), kas saņēma vienreizēju atlīdzību. — Dans le tableau ci-dessus ne sont indiqués que les pensionnés permanents. Outre ceux-ci jusqu'en 1936 — 616 (1935 — 749) accidentés ont reçu une pension temporaire et 128 (103) accidentés une indemnisation d'une fois.

2) Agrākos gados skaitīts pie „Maksājumi neizbeigtiem nel. gad.” — Dans les années précédentes compté dans : Sommes payées pour des accidents non réglés.

26 PENSIJAS. RETRAITES.

I. Pensiju fondi 1936./37. saimn. gadā. — Fonds des retraites dans l'exercice 1936/37.

	Pensiju lik. I daļa ¹⁾ Loi sur les retraites I. partie	Pensiju lik. II daļa ²⁾ Loi sur les retraites II. partie		Pensiju lik. III daļa ³⁾ Loi sur les retraites III. partie	Kopā Total
		T.L.M. pensiju kase	Sat. min. pens. kase		
Atlikums no iep. gada (latos). — Solde (en Ls)	485 796	875 865	1 523 583	741 168	3 626 412
Ieņēmumi (latos). — Recettes (en Ls).					
1. Apdrošināto pers. iemaksas. — Cotisations des assurés	6 674 225	316 208	573 268	328 650	7 892 351
Valsts iest. darbinieku. — Personnel des départ. d'Etat	3 076 197	—	—	—	3 076 197
Valsts uzņēm. darbin. — Personnel d. entrepr. d'Etat	2 314 315	316 208	573 268	—	3 203 791
Pašvaldību darbin. — Personnel d. municipalités	1 103 751	—	—	—	1 103 751
Privātu iestāžu darbin. — Person. d. institut. privées	179 962	—	—	328 650	508 612
2. Darba devēju iemaksas. — Cotisations des patrons	3 337 113	72 971	122 863	328 650	3 861 597
Valsts iestāžu — des départ. d'Etat	1 538 099	—	—	—	1 538 099
Valsts uzņēmumu — des entrepr. d'Etat	1 157 158	72 971	122 863	—	1 352 992
Pašvaldību — des municipalités	551 875	—	—	—	551 875
Privātu iestāžu — des institutions privées	89 981	—	—	328 650	418 631
3. Citi ieņēmumi — Autres	6 821	61 058	98 460	43 857	210 196
Kopā — Total	10 503 955	1 326 102	2 318 174	1 442 325	15 090 556
Izdevumi (latos). — Dépenses (en Ls).					
1. Pensijas un pabalsti bij. darbiniekiem un viņu ģimenēm Pensions et subventions aux employés et leurs familles	8 995 728	70 142	223 617	558 124	9 847 611 ⁴⁾
Valsts iestāžu — des départ. d'Etat	3 578 959	—	—	—	3 578 959
Valsts uzņēmumu — des entreprises d'Etat	3 093 782	70 142	223 617	—	3 387 541
Pašvaldību — des municipalités	1 785 390	—	—	—	1 785 390
Privātu iestāžu — des institutions privées	537 597	—	—	558 124	1 095 721
2. Iemaksu atmaksas — remboursement des cotisations	—	77 159	249 364	2 227	328 750
3. Citi izdevumi — autres	48 935	11 274	66 609	301	127 119
4. Aizņēmumu atmaksas — remboursement des emprunts	110 000	—	—	—	110 000
Kopā — Total	9 154 663	158 575	539 590	560 652	10 413 480
Atlikums uz nāk. gadu (latos). — Solde (en Ls)	1 349 292	1 167 527	1 778 584	881 673	5 177 076

1) Apdrošināto sastāvs: augstākās valsts amatpersonas; valsts, kara un civilresoru darbinieki; valsts, pašvaldību un privātu māc. iestāžu skolotāji; pašvaldību darbinieki; valsts un valsts auton. uzņēm. darbinieki; privātu iestāžu darbinieki — žēlsirdīgās māsas, garīdznieki, aizsargu komandieri un darbinieki. — Structure des assurés: fonctionnaires supérieurs d'Etat; employés d. départ. de la guerre et d. départ. civils d'Etat; instituteurs d. institutions d'enseignement d'Etat, municip. et privées; employés d. municip.; personnel d. entrepr. d'Etat et auton.; personnel d. entrepr. privées; soeurs de charité, clergés, commandeurs de la garde civile. 2) Valsts un valsts auton. uzņēm. pastāvīgie amatnieki un strādnieki. — Artisans et ouvriers permanents des entreprises auton. d'Etat. 3) Zinātnieki, literāti un mākslinieki; lauksaimniecības organizāciju, kooperācijas, slimu kasu un kameru darbinieki. — Hommes de science, de lettres et artistes; employés des organisations agricoles, des coopérations, des caisses maladie et des Chambres. 4) Bez tam izdots pensijām: a) kaŗācietušie kara vīriem un viņu ģim. loc. Ls 3.668.176, — un b) bij. Krievijas pensionāriem un viņu ģim. Ls 255.107, — 4) En Outre ont touchés des pensions: a) militaires ayant souffert de la guerre et leurs familles — Ls 3.668.176; et b) pensionnés de l'ancienne Russie et leurs familles — Ls 255.107.

II. Pensionāru skaits un pensiju apmērs 1935./36. — 1936./37. s.g. — Pensionnés et montant des pensions de 1935/36 à 1936/37.

Pensiju likums Loi sur les retraites	Pensionāru grupas Groupes des pensionnés	1936./37.				1935./36.
		Pensionāru skaits Nombre des pensionnés	Pensijas apmērs 1 pers. gadā Montant d'une pension annuelle par personne		Pavisam pensijām (neieskaitot pabalstus) izdots Total général des sommes de pension (n. compr. les subventions)	
			Minim.	Maksim.		Vidējā Moyenne
I d.	Valsts iestāžu bij. darbin. un viņu ģimenes. Personnel des départem. d'Etat	2 707	48	9 468	1 051	2 844 117
I d.	Valsts un auton. uzņēm. bij. darbin. un viņu ģim. — Personnel des entrepr. d'Etat	4 123	48	8 232	698	2 879 678
II d.	Valsts un auton. uzņēm. bij. pastāvīgie amatnieki, strādnieki un viņu ģim. — Artisans et ouvriers permanents des entreprises autonomes de l'Etat et leurs fam.	23	173	1 679	246	5 665
I d.	Valsts māc. iestāžu bij. skolotāji un viņu ģim. — Professeurs et instituteurs des écoles d'Etat et leurs familles	258	173	6 216	1 600	412 758
I d.	Pašvaldību māc. iestāžu bij. skolotāji un viņu ģim. — Instituteurs des écoles municipales et leurs fam.	1 106	173	2 814	1 025	1 133 202
I d.	Privāto māc. iestāžu bij. skolotāji un viņu ģim. — Instituteurs des écoles privées	299	173	2 814	1 106	330 783
I d.	Pašvaldību bij. darbinieki un viņu ģimenes. Personnel d. adm. municipales et leurs fam.	837	51	2 927	646	540 408
I d.	Privāto iestāžu bij. darbin. un viņu ģimenes: Personnel des instit. privées et leurs fam.: a) žēlsirdīgās māsas, garīdznieki, aizsargu komandieri un darb. un viņu ģim. — soeurs de charité, clergés, commandeurs de la garde civile et leurs familles	138	384	5 487	1 297	179 054
III d.	b) zinātnieki, literāti, mākslinieki un viņu ģim. — hommes de science, de lettres, artistes et leurs familles	132	467	6 322	1 932	255 081
III d.	c) lauksaimniecības organizāc., kooperācijas un slimu kasu darbin. un viņu ģim. employés des organisations agricoles, des coopérations et des caisses-maladie	274	115	4 315	1 002	274 650
1924. g. lik.	Kara invalīdi un viņu ģimenes locekļi. — Invalides de guerre et leurs familles	10 222	37	2 090	289	2 866 348
"	Karā cietušie ģimenes. — Famille des persons ayant souff. par la guerre	4 062	193	290	—	801 828
1929. g. lik.	Bij. Krievijas pensionāri un viņu ģimenes. — Pensionnés d. l'ancienne Russie et leurs fam.	1 016	90	600	251	255 107
Kopā. — Total		25 197	—	—	—	12 778 679
						12 477 019

27 Pašvaldību sociālā apgādība 1933.—1936. g. Assistance sociale des administrations municipales et communales de 1933 à 1936.

Vietas — Localités	1936							1935	1934	1933	
	Apgādāto skaits uz 1937. g. 1. janvāri Nombre des assistés au 1. janv. 1937							Pavisam sociālai apgādībai izdots (tūkstošu latu) Total des dépenses pour l'assistance sociale (en milliers de lats)			
	Atklātā apgādība Par subventions		Slēgtā apgādība Dans des asiles		Pavisam Total						
	Bērni Enfants	Pieauguši Adultes	Bērni Enfants	Pieauguši Adultes	Bērni Enfants	Pieauguši Adultes	Kopā Total				
Pilsētās — Villes											
Rīga	4 019	6 038	2 760	2 355	6 779	8 393	15 172	4 209,8	4 218,8	3 876,2	4 190,0
Pilsētas ar 15—60 tūkstošu iedz. - mill. d'hab.	671	2 186	352	1 034	1 023	3 220	4 243	1 073,5	1 100,1	1 095,0	1 020,1
Liepāja	74	892	282	502	1 394	1 394	459,0	452,6	406,6	373,0	
Daugavpils	359	478	48	210	407	688	1 095	287,2	287,8	319,4	269,1
Jelgava	117	434	19	253	136	687	823	219,5	246,9	248,0	267,6
Ventspils	121	382	3	69	124	451	575	107,7	113,0	121,0	110,4
Pilsētas ar 5—15 tūkstošu iedz. - mill. d'hab.	397	1 481	31	390	428	1 871	2 299	370,9	375,1	388,0	397,3
Rēzekne	—	139	22	61	22	200	222	41,2	30,1	37,0	40,2
Cēsis	88	317	2	53	90	370	460	61,3	59,1	62,1	58,3
Valmiera	71	365	2	64	73	429	502	77,6	80,4	86,0	77,7
Tukums	71	202	—	41	71	243	314	57,4	61,1	62,9	65,5
Rīgas-Jūrmala	109	119	—	43	109	162	271	57,5	68,6	63,0	68,5
Kuldīga	26	132	—	84	26	216	242	39,6	36,3	38,0	43,9
Jekabpils	13	95	—	15	18	110	128	17,9	18,9	18,0	18,6
Ludza	15	90	—	15	15	90	105	10,5	12,1	8,3	13,7
Grīva	4	22	—	29	4	51	55	7,9	8,5	12,7	11,2
Pilsētas ar 2—5 tūkstošu iedz. - mill. d'hab.	369	1 628	7	391	376	2 019	2 395	302,5	306,7	342,8	341,6
Pilsētas līdz 2 tūkst. iedz. i.v. — mill. d'hab.	114	718	6	131	120	849	969	111,2	110,0	106,9	98,7
Kopā pilsētās — Total	5 570	12 051	3 156	4 301	8 726	16 352	25 078	6 067,9	6 110,7	5 808,9	6 047,9
Laukos — Campagne											
								1936./37.	1935./36.	1934./35.	1933./34.
Vidzemē	1 618	5 925	108	2 547	1 726	8 472	10 198	914,8	884,6	1 086,3	1 051,1
Rīgas apr. (distr.)	571	1 356	27	635	598	1 991	2 589	287,9	271,0	322,6	320,7
Cēsu	258	1 077	8	412	266	1 489	1 755	150,6	146,7	176,8	167,4
Valmieras	336	1 061	28	667	364	1 728	2 092	177,2	171,9	216,8	210,9
Valkas	216	1 166	28	357	244	1 523	1 767	131,8	128,9	177,3	159,6
Madonas	237	1 265	17	476	254	1 741	1 995	167,3	166,1	193,3	192,5
Kurzemē	841	3 255	85	1 615	926	4 870	5 796	525,3	520,9	582,0	582,3
Liepājas apr. (distr.)	174	862	14	469	188	1 331	1 519	134,4	130,6	137,7	137,4
Aizputes	71	469	9	217	80	686	766	75,3	74,3	87,9	84,4
Kuldīgas	233	757	4	206	237	963	1 200	119,4	116,3	132,4	136,7
Ventspils	190	627	1	289	191	916	1 107	87,1	90,0	105,5	106,5
Talsu	173	540	57	434	230	974	1 204	109,1	108,8	118,5	117,3
Zemgalē	1 154	3 761	78	1 622	1 232	5 383	6 615	724,4	722,6	835,2	819,1
Tukuma apr. (distr.)	200	521	17	230	217	751	968	105,7	104,0	116,3	111,7
Jelgavas	504	1 231	23	616	527	1 847	2 374	310,3	309,3	350,5	344,7
Bauskas	227	884	24	384	251	1 268	1 519	136,4	134,9	163,5	153,8
Jekabpils	125	511	10	225	135	736	871	92,1	93,3	106,0	109,5
Ilūkstes	98	614	4	167	102	781	883	79,9	80,7	98,9	99,4
Latgalē	597	2 465	21	155	618	2 620	3 238	248,0	242,6	365,2	344,9
Daugavpils apr. (distr.)	214	636	1	76	215	712	927	81,1	78,0	126,6	123,3
Rēzeknes	128	828	14	15	142	843	985	70,4	62,3	92,9	89,0
Ludzas	141	530	—	—	141	530	671	39,6	41,2	59,5	48,2
Jaunlatgales	114	471	6	64	120	535	655	56,9	61,1	86,2	84,4
Kopā laukos — Total	4 210	15 406	292	5 939	4 502	21 345	25 847	2 412,5	2 369,8	2 868,7	2 797,4
Pavisam — Total général	9 780	27 457	3 448	10 240	13 228	37 697	50 925	8 480,4	8 480,5	8 677,6	8 845,3

Palīdzības veidi	Paskaidrojumi	1932./33.	1933./34.	1934./35.	1935./36.	Notes	Mode d'assistance.
1. Brīvmaize kara klausībā iesaukto trūcīgām ģimenēm. (Min. kabineta 1920. g. 14. janv. un 29. marīa lēmumi.)	a) Pilsētu skaits, kur brīvmaize izsniegta b) Personu skaits, kam brīvmaize izsniegta c) Izsniegts rudzu maizes ²⁾ kg d) Izsniegts miltu un maizes kopvertība . . . . . Ls	35 1 281 88 047 56 891 36 932	37 1 245 89 831 53 553 31 845	42 1 254 93 835 50 414 27 370	43 1 040 72 328 46 854 22 001	a) Nombre des villes, où l'on a distribué du pain gratuit b) Nombre des personnes ayant reçu du pain gratuit c) Pain noir distribué (kg¹) d) Valeur totale de la farine et du pain distribués — Ls	1. Pain gratuit aux familles indigentes des personnes appelées au service militaire. (Décret du Conseil des Ministres le 14/1 et le 29/III 1920.)
2. Kurināmais materiāls kara klausībā iesaukto ģimenēm, kara invalidiem un kara cietušo ģimenēm (1925. g. 20. febr. likums, 1930. g. 25. nov. likuma grozījums.)	a) Personu skaits, kam izsniegta malca b) Izsniegto sēru skaits ³⁾ c) Malkas sagatavošanas un izsniegšanas izdevumi . . . . . Ls	3 952 19 760 51 589	4 325 21 625 53 313	4 830 21 930 54 720	4 214 21 070 54 391	a) Nombre des personnes ayant reçu du bois b) Nombre des sères c) Dépenses pour la préparation et la distribution du bois — Ls	2. Matériel de chauffage aux familles, personnes, appelées au service militaire, aux invalides, guerre et aux familles ayant souffert par la guerre. (Loi du 20/II 1925 et modification de la loi du 25/VI 1930.)
3. Pārceļšanās pabalsti trūcīgām personām nokļūšanai dzīves vietā	a) Gadījumu skaits . . . . . Ls b) Izdevumi . . . . . Ls	284 2 133	135 919	97 508	186 928	a) Nombre des cas b) Dépenses — Ls	3. Assistances aux personnes indigentes pour la transmigration (pour couvrir les dépenses de déménagement)
4. Nenokārdotas pavalstniecības un piederības trūcīgu personu ārstēšana un apgādība.	Izdevumi . . . . . Ls	186 271	177 387 ⁴⁾	179 271 ⁴⁾	176 682 ⁴⁾	Dépenses — Ls	4. Traitement et assistance aux personnes indigentes, dont la sujétion et le ressort, ne sont pas déterminés.
5. Trūcīgu, ar grūti dziedināmā stādijā tbc. slimojošu slimnieku kopšana un uzturēšana.)	a) Slimnieku skaits . . . . . Ls b) Izdevumi . . . . . Ls	252 76 176	319 77 548 ⁸⁾	441 77 915 ⁸⁾	437 99 733 ⁸⁾	a) Nombre des malades b) Dépenses — Ls	5. Soins et entretien de malades indigents souffrant de tbc dans une forme difficilement à guérir.
6. Atlīdzība privātiem ārstiem par palīdzības sniegšanu nelaimēs un c. gadījumos, kur šo atlīdzību nevar prasīt no pašvaldībām.	Izdevumi . . . . . Ls	13	—	—	—	Dépenses — Ls	6. Rétribution aux médecins privés pour assistance aux accidentés, dans des cas où l'on ne peut pas exiger une telle des administrations.
7. Mēra, koleras, baku un izsituma tifa slimnieku ārstēšana.	Atiecas galvenā kārtā uz izsituma tifu Izdevumi . . . . . Ls	425	1 567 ⁷⁾	1 253 ⁷⁾	1 672	Pour la plupart d. cas de typhus exanthématique Dépenses — Ls	7. Traitement des malades atteints: de la peste, du choléra, de la vérole et du typhus exanthém.
8. Traku suņu sakostu personu ārstēšana.	a) Izsniegto pošu skaits . . . . . Ls b) Izsniegto pošu vertība . . . . . Ls c) Pastera institūta ārstēto skaits . . . . . Ls d) Izdevumi . . . . . Ls	246 7 380 347 6 695	148 ⁸⁾ 4 440 ⁸⁾ 1 083 ⁸⁾ 1 539 ⁸⁾	330 ⁸⁾ 9 900 ⁸⁾ 241 ⁸⁾ 2 782 ⁸⁾	271 8 130 206 2 562	a) Nombre des vaccins fournis b) Valeur d. vaccins fournis Ls c) Nombre des personnes traitées à l'Institut de Pasteur d) Dépenses — Ls	8. Traitement de personnes mordues par des chiens enragés.
9. Venerisko slimnieku ārstēšana (sifiliss lipīgā stadijā) ¹⁰⁾	Izdevumi . . . . . Ls	8 116	8342 ¹¹⁾	10 994 ¹¹⁾	14 543 ¹¹⁾	Dépenses — Ls	9. Traitement de maladies vénériennes (syphilis à la période infec.)¹⁰⁾
10. Uztura pabalsti trūcīgām personām.	a) Gadījumu skaits . . . . . Ls b) Izdevumi . . . . . Ls	426 3 800	513 4 200	784 4 984	610 5 094	a) Nombre des cas b) Dépenses — Ls	10. Entretien aux personnes indigentes.
11. Pabalsti trūcīgiem Latvijas pilsoņiem, ārzemēs un trūcīgiem ārzemniekiem Latvijā.	Izdevumi . . . . . Ls	17 602	16612 ¹²⁾	22 121 ¹²⁾	12 192 ¹²⁾	Dépenses — Ls	11. Assistance aux Lettons indigents à l'étranger et aux étrangers indigents en Lettonie.
12. Dažādi pabalsti uz Ministru kabineta lēmumiem	periodiski (a) personu skaits (b) pab. kopsumma Ls vienreizīgi (c) personu skaits (d) pab. kopsumma Ls	4 3 738 8 1 262	4 4 090 20 3 758	4 4 090 74 9 125	4 4 090 19 4 600	a) Nombre des personnes b) Somme totale des indemnisations Ls c) Nombre des personnes d) Somme totale des indemnisations Ls	12. Assistances diverses en vertu d'un arrêté du Conseil des Ministres.
13. Sociāli apgādājamo bērnu novietošana ģimenēs (neieskaitot vasaras atpūtu uz laukiem izdotos bērnu).	a) Valsts novietoto bērnu skaits: tekošā gadā (pilsētās uz laukiem) iepriekšējais gads kopā No tiem: par brīvu b) Pašvaldību novietoto bērnu skaits (kopā ar agrāk nov.)	51 108 159 399 .	59 94 153 389 45	58 142 200 552 61	53 215 268 752 20	a) Nombre des enfants placés par le gouvernement pendant l'année à la campagne en cours / total b) Nombre d. enfants placés par les munic. (total avec les antér.)	13. Placement dans des familles des enfants socialement assistés (n. comp., les enfants en vacances d'été à la campagne).

	c) Privāto labdarības organizāciju novietoto bērnu sk. (kopā ar agrāk novietot.)	107	121	143	c) <i>Nombre d'enfants placés par d'organismes privés de bien-faisance (total avec les ant.)</i>
d) Izdevumi par valsts novietotiem bērniem:					d) <i>dépenses pour les enfants placés par le gouvernement:</i>
uzturēšana	94 722	137 846	184 062	241 871	entretien
ārstsēšana	2 284	5 357	7 135	9 741	dépenses d. voyage d. l'inspect. total
inspekcijas ceļa izdev.	2 011	1 572	3 207	4 305	
kopā	99 017	144 775	194 404	255 917	
14. Valsts sociālās iestādes					14. Institutions sociales d'Etat.
Valsts Rīgas zīdaiņu nams	a) Bērnu skaits 1. I.	140 ⁹⁾	137	148	Asile d'Etat pour nourrissons à Liepāja.
	b) Mašu skaits	25	27	21	
	c) Kopizdevumi	125 197	125 830	142 830	
	d) Vienas gultas uz 1. dienā	2,18	2,08	2,22	
Valsts Liepājas zīdaiņu nams	a) Bērnu skaits 1. I.	241 ¹⁰⁾	236	241	Asile d'Etat pour nourrissons en Laigale.
	b) Mašu skaits	38	35	33	
	c) Kopizdevumi	226 948	177 836	181 637	
	d) Vienas gultas uz 1. dienā	1,98	1,89	1,99	
Valsts Laigales zīdaiņu nams	a) Bērnu skaits 1. I.	124 ¹¹⁾	117	115	Colonie d'Etat pour enfants à Majori.
	b) Mašu skaits	27	1 911	19	Institut pour aveugles en Lettonie.
	c) Kopizdevumi	107 850	118 878	114 112	
	d) Vienas gultas uz 1. dienā	2,08	2,18	2,22	
Valsts Majoru bērnu nams	a) Bērnu skaits 1. I.	100 ¹²⁾	100	102	
	b) Kopizdevumi	90 748	87 392	91 404	
	c) Vienas gultas uz 1. dienā	2,10	2,08	2,06	
Latvijas neredzīgo institūts	a) Internēto skaits uz 1. I.	129 ¹³⁾	120	122	
	b) Kopizdevumi	29	35	25	
	c) Viena internētā uz 1. dienā	94 551	91 337	91 286	
15. Valsts sociālās iestādes ievietoto ārstēšana	Izdevumi	45 993			15. Traitement des personnes admises aux institutions sociales d'Etat.

1) Pēc Sociālās apgādības departamenta ziņām. — D'après les renseignements du Département d'Assistance sociale.

) Norma — 9 kg miltu vai 10 kg maizes mēnesī 1 personai. — Norme — 9 kg de farine ou 10 kg de pain par mois à 1 personne.

) Norma — 1/2 kub. ass. resp. 5 stēres fīmenai gadā. — Norme — 1/2 foise cube resp. 5 stères par an à une famille.

4) Bez tam nomaksāti izdevumi par ārstēšanu un apgādību agrākos saimn. gados — 1935./34. g. Ls 137.867, 1934./35. g. Ls 119.985 un 1935./36. g. Ls 6.146. — *Outre cela dépenses de traitement acquittées pour des exercices antérieurs* — en 1935./34. g. Ls 137.867, 1934./35. g. Ls 119.985 et en 1935./36. g. Ls 6.146.

5) Palīdzība sniegta ne pēc faktiskās vajadzības, bet ciktāji tā atļauj avīvētie kredīti. Tīc. slimnieki ārstēti sanatorijās—12 un vairākus mēnešus. — *L'assistance n'est pas accordée dans la mesure du besoin, mais en accord avec les crédits disponibles. Les tuberculeux sont traités dans les sanatoriums de 2 à 12 mois et encore plus longtemps.*

6) Bez tam nomaksāti izdevumi par ārstēšanu agrākos saimn. gados — 1935./34. g. Ls 2275, 1934./35. g. Ls 150 un 1935./36. g. Ls 42. — *Outre cela dépenses de traitement acquittées pour des exercices antérieurs* — en 1935./34. g. Ls 2.275, 1934./35. g. Ls 150 et en 1935./36. g. Ls 42.

) Bez tam nomaksāti izdevumi par ārstēšanu agrākos saimn. gados — 1935./34. g. Ls 2186 un 1934./35. g. Ls 182. — *Outre cela dépenses de traitement acquittées pour des exercices antérieurs* — en 1935./34. g. Ls 2.186 et en 1934./35. g. Ls 182.

) Nomaksāti izdevumi par agrākiem saimn. gadiem — 1935./34. g. 95 pokes Ls 2790 un 1934./35. g. — 116 pokes Ls 3480. — *Dépenses acquittées pour des exercices antérieurs* — en 1935./34. g. 95 pokes Ls 2790 et en 1934./35. g. — 116 pokes Ls 3480.

9) Nomaksāti izdevumi par agrākiem saimn. gadiem — 1935./34. g. 35 gadijumi Ls 547 un 1934./35. g. — 13 gadijumi Ls 194. — *Dépenses acquittées pour des exercices antérieurs* en 1935./34. — 35 cas Ls 547 et en 1934./35. — 13 cas Ls 194.

0) Bez tam Veselības departaments uz sava rēķina Aleksandra augstumu slimnīcā ārstējis sekošu venerisko slimnieku skaitu: 1931./32. saimn. g.—971, 1932./33. saimn. g.—942 un 1933./34. saimn. g.—942. — *Outre cela le Département d'Hygiène a traité sur son propre compte à l'hôpital de Aleksandra augstums le nombre suivant de malades vénériens: en 1931/32 — 971 pers.; en 1932/33 — 942 pers. et en 1933/34 — 942 pers.*

11) Bez tam nomaksāti izdevumi par ārstēšanu agrākos saimn. gados — 1935./34. g. Ls 4.346, 1934./35. g. Ls 5.056 un 1935./36. g. Ls 556. — *Outre cela dépenses de traitement acquittées pour des exercices antérieurs* en 1933/34. Ls 4.346, 1934/35. Ls 5.056 et en 1935/36. Ls 556.

12) Bez tam nomaksāti izdevumi par agrākos gadus izsniegtiem pabalstiem — 1935./34. g. Ls 52.693, 1934./35. g. Ls 6.615 un 1935./36. g. Ls 2.209. — *Outre cela dépenses acquittées pour des subventions accordées dans des années antérieures* — en 1935/34. Ls 52.693, 1934/35. Ls 6.615, et en 1935/36. Ls 2.209.

13) Uz 1934. g. 1. apr. — Au 1. apr.

P i e z ī m e. Bez augstāk uzskaitītiem, vairāk vai mazāk sociālās apgādības iestādes raksturs vēl piemīt: 1) Izglītības min. pārziņā sastāvošiem a) 3 bērnu internātiem pie valsts pamata skolām (Naukšēnos ar 91, Spārē ar 74 un Adamovā ar 207 bērniem), b) 3 kurlimēmo skolām ar internātiem (Valmierā — 56 bērniem, Jelgavā — 90 bērniem un Rēzeknes apr. Laizānos — 168 bērniem), c) 2 palīkskolām atrakalpalīksiem bērniem (Jelgavas apr. Rēngē — 110 bērniem un Ilūkstes apr. Ilgā — 79 bērniem) un d) 2 mazgadīgo labošanas iestādēm (Ziemeļos Irlavā ar 121 vietām un meitenēm Ropozos ar 26 vietām); 2) T. L. M. veselības departamenta pārziņā sastāvošām a) 2 leprozoriņām (Rīga ar 110 vietām un Talsos ar 110 vietām) un c) 1 speciālā nodalā slimnieku pie vajprātīgo slimnīcas Rīgā ar 560 vietām, Ginterniuzā pie Jelgavas ar 550 vietām, Strenčos ar 335 vietām un Daugavpilī ar 800 vietām) un c) 1 speciālā nodalā slimnieku pie vajprātīgo slimnīcas Rīgā ar 120 vietām.

R e m a r q u e. Outre les institutions ci-dessus citées un caractère plus ou moins d'assistance sociale ont encore: 1) celles sous le contrôle du Ministère de l'Instruction publique a) 3 internats d'enfants aux écoles primaires d'Etat (à Naukšene avec 91 places; à Spārē avec 74 places et à Adamove avec 207 places), b) 3 écoles pour sourds-muets avec des internats (à Valmiera — 56 enfants; à Jelgava — pour 90 enfants et dans le district de Rēzekne à Laizāni pour 168 enfants), c) 2 écoles supérieures pour enfants et l'esprit lourd (dans le district de Jelgava à Rēngē — pour 110 enfants et dans le district d'Ilūkste à Ilga pour 79 enfants) et d) 2 maisons de correction pour mineurs (pour garçons à Irlava — 121 places et pour fillettes à Ropāži — 26 places); 2) Sous le contrôle du Département d'Hygiène du Ministère de la Prévoyance sociale: a) 2 Leprosérijā (à Rīga avec 110 places et à Talsi avec 110 places), b) 4 hôpitaux pour maladies vénériennes à l'hôpital pour aînés à Rīga — avec 120 places, 550 places, à Strenči avec 335 places et à Daugavpils avec 800 places) et c) une section pour malades bénévoles à l'hôpital pour aînés à Rīga — avec 120 places.

29 Darba inspekcijas darbība 1934.—1936. g. Activité de l'inspection du travail de 1934 à 1936.

	1934.	1935.	1936.		1934.	1935.	1936.
1. Nokārtotas darba nēmēju sūdzības	4 593	5 802	5 403	7. Darba inspektoru apmeklējumi darba vietās: inspection des ateliers etc.	2 718	2 841	2 739
2. Reklāmcionti otrpriešes rēģēles.	35	—	—	a) apmeklēto uzņēmumu skaits	3 268	3 894	3 452
3. Reģistrēti streikojoši uzņēmumi	24 495	25 183	27 049	b) apmeklējumu skaits	45 599	55 217	61 051
4. Reģistrēti nelaimes gadījumi	—	3	—	8. Darba inspekcijās sniegto paskaidrojumu skaits	286	280	249
5. Reģistrēti materiāli; pensiju piešķiršanai sakropļotiem valsts darbiniekiem un to ģimeņu locekļiem	47	25	32	9. Liess sēžu dažādu komisiju konferenču, apspriežu u. t. t. skaits, kurās piedalījies darba inspektori	452	541	359
6. Reģistrēti darba vietās arieters etc., cas constatés.	532	539	430	10. Dažādu speciālu T. L. M. uzdevumu skaits darba inspekcijai	416	464	485
7. Reģistrēti darba vietās citu darba aizsardzības likumu un noteikumu neizpildīšana	—	—	—	11. Dienu kopskaits, kurās darba inspektori pavadījuši dienesta komandējumos			
8. Reģistrēti darba vietās citu darba aizsardzības likumu un noteikumu neizpildīšana	—	—	—	—			
9. Reģistrēti darba vietās citu darba aizsardzības likumu un noteikumu neizpildīšana	—	—	—	—			
10. Reģistrēti darba vietās citu darba aizsardzības likumu un noteikumu neizpildīšana	—	—	—	—			
11. Reģistrēti darba vietās citu darba aizsardzības likumu un noteikumu neizpildīšana	—	—	—	—			

Piezīme: 1936. g. darbojās 8 darba inspekcijas rajoni. — Remarque: en 1936 fonctionnaient 8 rayons d'inspection du travail.

30 Darba inspekcijā 1936. g. caurskatītās darba nēmēju sūdzības. Réclamations des salariés examinées par l'inspection du travail en 1936.

Rezultāti	N o t ā m — D o n t				Résultats	Motifs des réclamations
	Prasību kopskaits Total des réclamations	Apmierinātās Satisfaites complètement	Pa daļai apmierinātās Satisfaites partiellement	Neapmierinātās Non satisfaites		
Atļaušana no darba bez uzteikšanas	1 304	393	161	174	860	Rupture illégale de contrat
Algas ieturēšana	3 184	1 722	389	492	1 234	Retenu des salaires
Nepareiza algas aprēķināšana	60	26	4	5	30	Calcul incorrect des salaires
Likumīga darba laika neievērošana	826	260	127	149	439	Durée illégale de travail et heures supplémentaires
Kārtejo atvaļinājumu nepiešķiršana vai nesamakšāšana	1 381	788	138	555	455	Incorrects dans l'indemnité et dans la question du congé annuel
Nelabvēlīgi darba apstākļi; nedrošība u. t. t.	21	11	4	4	6	Conditions défavorables de travail et sécurité insuffisante
Arsta palīdzības nesniegšana no darba devēju puses	79	43	10	12	26	Insuffisance dans la qualité ou absence du secours médical accordé par l'entrepreneur
Arsta palīdzības nesniegšana no slimu kasu puses	12	4	1	1	7	Insuffisance dans la qualité ou absence du secours médical accordé par les caisses-maladie
Pensijas un pabalsti sakropļošanas gadījumos	70	57	—	—	13	Insuffisance ou absence de subventions et de pensions payées aux accidentés
Citi motīvi; slikta apiešanās u. t. t.	727	526	56	74	145	Autres motifs: traitement mauvais etc.
Prasību un prasītiāju kopskaits 1936 g.	7 664	3 830	7 709	1 466	2 944	Total des réclamants et des réclamations en 1936
					716	Don't: mal fondées

Piezīme: 1936 g. darba inspekcijā pavisam ienākšas 5 403 sūdzības ar 7 664 dažādam prasībām. Minētās 5 403 sūdzības, no kurām daļa bija individuālas, bet citas kolektīvas, ir iesniegti 9 854 sūdzētāji. Tā kā sūdzētāji dažās sūdzībās kā prasītiāji figūrē vairākas reizes, prasītiāju kopskaits ir lielāks par sūdzētiāju skaitu 1936. g. sastāda 13 191.

Remarque: En 1936 l'inspection du travail a reçu 5 403 plaintes avec 7 664 réclamations diverses. Ces plaintes, dont une partie était individuelle et l'autre collective — ont été intentées par 9 854 plaignants figurant dans diverses plaintes plusieurs fois comme réclamants. de façon que le nombre total des réclamants est plus grand que celui des plaignants et fait en 1936 — 13 191.

31 Latvijas darba kamerai¹⁾ pakļautās arodbiedrības. Syndicats ouvrier relevant de la Chambre du Travail de Lettonie.

	Rīgā A Riga		Provincē (pilsētās u. laukos) Dans la province (d. l. villes et à la campagne)		Kopā Total		
	1935.	1936.	1935.	1936.	1935.	1936.	
1. Arodbiedrību skaits.	32	32	11	12	43	44	1. Nombre des syndicats ouvrier
2. Arodbiedr. biedru sk. 31. dec.	28 599	41 146	9 390	16 873	37 989	58 019	2. Nombre d. memb. d. synd. ouvr.
3. Arodbiedr. kases apgr. (latos)							3. Virem. d. caisses d. synd. ouvr.
Kases ieņēmumi:							Recettes de caisse (en lats):
visās arodbiedrībās	219 764,97	235 477,83	22 955,85	55 262,74	242 720,82	290 740,57	dans tous les synd. ouvr.
caurmērā 1 arodbiedrībā	6 867,66	7 358,68	2 086,90	4 605,23	5 644,67	6 607,74	en moyenne p. synd. ouvr.
Kases izdevumi:							Dépenses de caisse:
visās arodbiedrībās	181 301,43	212 840,20	13 359,60	41 099,94	194 661,03	253 940,14	dans tous les synd. ouvr.
caurmērā 1 arodbiedrībā	5 665,67	6 651,26	1 214,51	3 425,00	4 527,00	5 771,37	en moyenne p. synd. ouvr.
4. Arodbiedr. kopbilance (latos) uz 1936. g. un 1937. g. 1. janv.							4. Bilan total (en lats) d. synd. ouvr. au 1. janv. 1936 et 1937
Aktīvs:							Actifs:
Kase		7 097,25		1 744,50		8 841,75	Encaisse
Noguldījumi	67 185,54	89 907,29	20 270,72	13 316,83	87 456,26	103 224,12	Dépôts
Inventārs		108 549,82		22 950,63		131 500,45	Inventaire
Nekusami īpašumi	571 906,43	529 248,92	40 618,46	—	612 524,89	529 248,92	Immeubles
Iestādes un personas	27 660,97	51 014,83	2 781,62	1 782,77	30 442,59	52 797,60	Institutions et personnes
Pārējie aktīvi	26 380,01	14 117,24	3 359,95	577,03	29 739,96	14 694,27	Autres actifs
Kopā	693 132,95	799 935,35	67 030,75	40 371,76	760 163,70	840 307,11	Total
Passīvs:							Passifs:
Kapitāls		258 784,99		27 355,15		286 140,14	Capital
Inventāra amort. kapitāls	393 327,26	25 753,36	63 844,22	946,49	457 171,48	26 699,85	Cap. d'amort. de l'invent.
Dažādi fondi		211 427,39		2 793,84		214 221,23	Différents fonds
Tai skaitā:							dont:
pašpalīdzības fondi		26 961,64		—		26 961,64	fonds d. défence pers.
bēru fondi		53 408,21		2 785,44		56 193,65	fonds d'enterrement
fondi kultūrāl. mērķiem		9 555,23		—		9 555,23	fonds p. des buts civilis.
invalidu fondi		78 861,70		—		78 861,70	fonds des invalides
nekust. īpašumu fondi		36 167,83		—		36 167,83	fonds des immeubles
pārējie fondi		6 472,78		8,40		6 481,18	autres fonds
Iestādes un personas	299 805,69	301 273,21	3 186,53	9 241,78	302 992,22	310 514,99	Institutions et personnes
Pārējie pasīvi	—	2 696,40	—	34,50	—	2 730,90	Autres passifs
Kopā	693 132,95	799 935,35	67 030,75	40 371,76	760 163,70	840 307,11	Total
5. Arodb. pasākumi un uzņēm. ²⁾							5. Cours et ent. d. synd. ouvr.
a. Pašpalīdzības fondu skaits	7	11	—	—	7	11	a. Nombre d. fonds d. déf. pers.
b. Arodb-bu darba apgāžu sk.	6	7	—	—	6	7	b. Nombre d. bur. d. plac. d. s. ouvr.
c. Arodb-bu noturētie kursi:							c. Nombre d. cours tenup. l. s. ouvr.
kursu skaits	4	7	1	36	5	43	Nombre des cours
dalībnieku skaits		1132		311		1443	Nombre des participants
d. Arodb-bu notur. priekšlas.							d. Lectur publ. tenues d. s. ouvr.
priekšlasījumu skaits		20		13		33	nombre des sujets
klausītāju skaits		1706		1342		3048	nombre des auditeurs
e. Arodbiedrību bibliotēkas:							e. Bibliothèques d. synd. ouvr.
bibliotēku skaits	3	6	1	2	4	8	nombre des bibliothèques
f. Arodbiedrību kori:							f. Choeurs des synd. ouvrier
koru skaits	3	7	5	8	8	15	nombre des choeurs
dalībnieku skaits		365		285		650	nombre des participants
koncertu skaits		13		33		46	nombre des concerts
g. Arodbiedrību orķestri:							g. Orchestre des synd. ouvr.
orķestru skaits	8	10	4	14	12	24	nombre des orchestres
dalībnieku skaits		202		210		412	nombre des participants
koncertu skaits		76		35		111	nombre des concerts
h. Drāmatisks kopas:							h. Soins de l'art dramatique
to skaits	8	13	1	9	9	22	nombre
i. Arodbiedrību sports:							i. Sport des synd. ouvrier
sporta pulciņu skaits	12	21	2	8	14	29	nombre des cercles sport.
tais past. sporta noz. sk.		66		20		86	n. d. br. d. sport y unies
sporta sacīkšu skaits		187		30		217	nombre des conc. sport.
j. Arodbiedrību ēdienu nami:							j. Rest. à bon m. d. s. ouvr.
ēdienu namu skaits	—	—	—	2	—	2	n. d. restaur. à bon marché

¹⁾ Līdz kameras darbības uzsākšanai Latvijas strādnieku arodbiedrību organizāciju apvienībā ietilpstošās arodbiedrības. — Syndicats ouvrier — avant le fonctionnement de la Chambre du Travail de Lettonie — affiliés à l'Union des Syndicats ouvrier.

²⁾ Bez tam pie Latvijas darba kameras 1936. g. pastāvēja: a) Centrālais bēru fonds, dalībnieku skaits uz 1. I. 56. 5.994 un 1. I. 37. gadā 9.712, b) 5 kori ar 156 dalībniekiem, kas devuši 43 koncertus, c) 9 ēdienu nami — 8 Rīgā un 1 Ķegumā, d) 2 orķestri ar 57 dalībniekiem, e) Darbamūzejs, kas sakopo ziņas par strādnieku aizsardzības jautājumiem, f) 2 klubi, g) 4 atpūtas nami — Jaundubultos, Mellužos, Baltezerā un Ķemerpos.

²⁾ En outre à la Chambre du Travail sont annexés en 1936: a) 1 fonds central p. cas de décès avec 5.994 membres le 1. I. 1936, et 9.712 membres le 1. I. 1937, b) 5 choeurs avec 156 participants ayant donné 43 concerts, c) 9 restaurants à bon marché — 8 à Riga et 1 à Ķegums, d) 2 orchestres avec 57 musiciens, e) 1 musée de travail recueillant des renseignements concernant la protection des ouvriers, f) 2 clubs, g) 4 maisons de récréation — à Jaundubulti, à Melluži, à Baltezers et à Ķemeri.

Pie Latvijas strādnieku arodbiedrību organizāciju apvienības 1935. g. pastāvēja: a) Centrālais bēru fonds, b) 5 kori ar 90 dalībniekiem, kas devuši 20 koncertus, c) 6 ēdienu nami. — Rīgā, d) 2 orķestri, e) Darba mūzejs, f) 2 atpūtas nami — Mellužos un Baltezerā, g) bibliotēka.

A l'Union des Syndicats ouvrier de Lettonie en 1935 ont été annexés: a) 1 fonds central p. cas de décès, b) 5 choeurs avec 90 participants ayant donné 20 concerts, c) 6 restaurants à bon marché à Riga, d) 2 orchestres, e) 1 musée de travail, f) 2 maisons de récréation — à Melluži et à Baltezers et g) une bibliothèque.

32 Civilresoru un autonomo uzņēmumu darbinieki (ierēdņi, kalpotāji un strādnieki) 1934.—1937. g. Personnel d. départements civils et d. entrepr. autonomes d'Etat (fonction., employés et ouvr.) de 1934 à 1937.

	Uz 1. I. 1937. g. — Au 1. I. 1937												Gimenes piemaksas Allocations familiales		Départements
	Uz 15. IV. 1934. g. Au 15. IV 1934			Uz 1. I. 1935. g. Au 1. I 1935			Uz 1. I. 1936. g. Au 1. I 1936			Darbinieku skaits — Nombre d. employés					
	Ar pam. budž.			Ar sp. budžetu			Kopā — Total.			Kopā Total					
	Vit.	fem.	Kopā Total	Vit.	fem.	Kopā Total	Vit.	fem.	Kopā Total	Vit.	fem.	Kopā Total			
A. Civiltresori.															
1. Valsts Prezid. sekretariāts	13	5	18	13	5	18	19	5	18	13	5	18	7	10	A. Départements civils.
2. Saeimas kanceleja	25	25	50	95	30	125	10	36	129	28	7	35	17	21	1. Secrétariat d. Présid. d'Etat
3. Valsts kanceleja	75	28	103	8	2	10	8	2	10	8	2	10	1	2	2. Chancellerie d'Etat
4. Kodifikācijas nodala	63	90	153	67	138	205	110	207	317	107	222	329	33	36	3. Chancellerie d'Etat
5. Valsts statistiska parvalde	200	30	230	200	27	227	199	30	229	195	44	239	90	138	4. Section de Codification
6. Valsts kontrole	131	83	214	180	85	265	140	91	231	140	91	231	57	92	5. Bureau de Statistique
7. Arlieku ministrija	4184	336	4520	4256	356	4612	4516	381	4897	4813	674	5487	2543	4459	6. Contrôle d'Etat
8. Iekšlietu ministrija	2280	1130	3410	2251	1208	3459	3821	1379	3821	2153	1259	3412	914	1576	7. Ministère d. Aff. Etrangères
9. Izglītības ministrija	3176	1224	4360	2594	1212	3806	5300	1074	3604	2163	939	3102	1013	1559	8. Ministère de l'Int rieur
10. Finanču ministrija	17363	2939	20302	16610	2945	19555	16672	3038	19711	17906	3312	21218	6475	11634	9. Ministère des Finances
11. Satiksmes ministrija	1844	474	2318	1911	518	2429	1895	500	2395	1885	717	2612	1006	1681	10. Ministère de l'Instr. publ.
12. Tieslietu ministrija	877	808	1685	672	800	1472	695	807	1502	553	885	1438	337	527	11. Minist. de la Communicat.
13. Tautas labklājības min-ja	5746	807	6553	6571	992	7563	6978	1267	8245	1296	548	1844	2108	4031	12. Ministère de la Justice
14. Zemkopības ministrija	35937	7979	43916	35378	8318	43696	36288	8811	45099	13364	5393	18757	2108	4031	13. Ministère de la Prévoyance soc.
Kopā (A)	23871	5078	28949	24198	5255	29453	24132	5267	29399	9992	2784	12776	14176	26099	14. Ministère de l'Agriculture
Tai skaitā:	1482	559	2041	1456	614	2073	1564	741	2305	1547	795	2342	2	2	Total (A).
pec visp. algu kategorijām	650	155	805	633	157	790	628	156	784	—	—	—	624	156	Don't:
" spec.	299	71	370	324	93	417	339	88	427	—	—	—	358	98	d'après les cat. génér.
B. Valsts autonomie uzņēm.	52	23	75	60	29	89	63	29	89	—	—	—	73	33	d'après des cat. spéc.
1. Latvijas banka	61	34	95	62	34	96	63	42	105	—	—	—	62	37	B. Entrepr. auton. de l'Etat.
2. Valsts zemes banka	47	78	125	47	80	127	55	93	148	—	—	—	52	106	1. Banque de Lettonie
3. Latvijas hipotēku banka	105	9	114	138	8	146	128	11	139	—	—	—	132	12	2. Banque agraire de Lettonie
4. Latv. nacionālais teātris	53	5	58	77	5	82	76	6	82	—	—	—	81	73	3. Banque hypothe. de Lettonie
5. Latv. tēlegr. aģent. «Let»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4. Théâtre national
6. Valsts kuģu parvalde pārv.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	5. Ag. tél. de Lettonie «Let»
7. Jūglāsu elektr. uzņ.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	6. Admin. des navires d'Etat
8. Liepājas brīvosta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	7. Entrepr. d'électr. d. Jugla
9. Labības birojs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	8. Port-franc de Liepāja
10. Ķemeru sēravotu iesāde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	34	9. Bureau des Bles
11. Valsts elektrotehniskā f-ka	741	342	1083	1304	652	1956	1516	587	2103	1863	798	2661	1863	798	10. Establ. des eaux sulfureuses de Ķemeri
12. Valsts mākslīgā siera f-ka	615	20	635	718	36	754	798	52	850	53	13	66	53	13	11. Fabr. électro-tech. d'Etat
13. Liepājas kara ostas d-cas	—	—	—	1289	7	1296	1248	2	1250	901	47	948	901	47	12. Fabr. d'Ardoise art. d'Etat
14. Liepājas drašu f-ka	—	—	—	33	10	43	28	10	38	1215	11	1226	1215	11	13. Atl. d. port. mil. de Liepāja
15. Valsts cukura monop. pārv.	—	—	—	347	82	429	392	97	489	31	11	42	31	11	14. Tréfilierie de Liepāja
16. Ielgavas cukura f-ka	—	—	—	387	113	500	375	108	483	159	12	171	159	12	15. Admin. d. Mon. d. sucre
17. Liepājas cukura f-ka	—	—	—	365	87	452	357	83	440	123	19	147	123	19	16. Raff. de sucre à Jelgava
18. Krustpils cukura f-ka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	123	19	147	123	19	17. Raff. de sucre à Liepāja
19. Valsts kūdras f-ku pārv.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	3	12	9	3	18. Raff. de sucre à Krustpils
20. Ploču kūdras f-ka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	183	68	251	183	68	19. Admin. d'Etat de l'extract. de tourbe
21. Livānu kūdras f-ka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	82	44	126	82	44	20. Fabr. de tourbe à Ploči
22. Salaspils kūdras f-ka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	49	30	79	49	30	21. Fabr. de tourbe à Līvāni
23. Slokas kūdras f-ka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	2	21	19	2	22. Fabr. de tourbe à Salaspils
24. Aizputes kūdras f-ka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	1	11	11	1	23. Fabr. de tourbe à Sloka
25. Kūkas kūdras f-ka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	4	4	4	24. Fabr. de tourbe à Aizpute
Kopā (B)	2623	737	3360	5734	1393	7127	6063	1364	7427	6494	1609	8103	6494	1609	Total (B).
Pavisam (A+B)	38560	8716	47276	41112	9711	50823	42351	10175	52526	18757	5393	24154	18757	5393	Total général (A+B).
C. Darbinieki ar reizu atlīdz.	37	55	92	35	38	73	39	35	74	42	35	77	42	35	C. Empl. avec rétr. d'une fois
D. Darbinieki bez atlīdzības.	325	229	554	333	229	562	282	144	426	227	50	277	227	50	D. Empl. sans rétribution

a) Darbinieki, kas saņem ģimenes piemaksas. — Employés touchant des allocations familiales.
 b) Ģimenes locekļi, par kuriem saņem ģimenes piemaksas. — Membres de famille pour lesquels on touche des allocations familiales.

34 Pilsētu pašvaldību amatu un darbinieku skaits 1937. g. 1. janvārī. Nombre des fonctions et des employés des municipalités au 1 janv. 1937.

A m a t i	Rīgā		Pilsētās ar iedzīv. skaitu (tūkst.) Villes avec une popul. de (en 1000)								Amatu kopskaitis Nombre total d. fonctions	Darbinieku kopskaitis Nombre tot. d. empl.	Fonctions
	Amatī Fonctions	Darbinieki Employés	15-60		5-15		2-5		līdz 2 au-dessous de 2				
			Amatī Fonctions	Darbinieki Employés	Amatī Fonctions	Darbinieki Employés	Amatī Fonctions	Darbinieki Employés	Amatī Fonctions	Darbinieki Employés			
A. Amatpersonu amati	22	22	50	47	47	41	84	60	96	83	299	253	A. Fonctions administratives
1. Valdes	9	9	19	19	27	27	49	49	72	71	176	175	1. Administrations municipales
Pilsētu galvas	1	1	4	4	9	9	19	19	26	26	59	59	Maires
Viņu biedri	2	2	3	3	4	4	2	2	7	7	18	18	Maires adjoints
Valdes locekļi	6	6	12	12	14	14	28	28	39	38	99	98	Membr. d'admin. municip.
2. Revīzijas komisijas	4	4	9	9	3	3	6	6	6	5	28	27	2. Commissions de révision
Priekšsēdētāji un biedri	1	1	3	3	1	1	2	2	—	—	7	7	Vice-président
Komisiju locekļi	3	3	6	6	2	2	4	4	6	5	21	20	Membr. de la commiss. d. rev.
3. Bāriņu tiesas	5	5	14	11	9	7	19	3	7	3	54	29	3. Chambres pupillaires
Priekšsēdētāji	1	1	4	2	4	4	5	1	3	3	17	11	Présidents pupillaires
Viņu biedri	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	Présid.-adj. pupillaires
Tiesas locekļi	3	3	5	5	2	2	2	—	—	—	12	10	Membres pupillaires
Sekretāri	1	1	4	3	3	3	1	12	2	4	24	7	Secrétaires
4. Dzimtsarakstu nod. v.	1	1	4	4	5	3	10	2	8	4	28	14	4. Chefs d. sect. d. l'Etat civil.
5. Pārējie amati	3	3	4	4	3	1	—	—	3	—	13	8	5. Autres fonctions
B. Tehnisko darbinieku amati	8189	8126	2204	2189	831	820	689	664	379	367	12 292	12 166	B. Fonctions techniques
1. Centrālās iestādes	561	560	239	231	134	129	122	115	95	92	1 151	1 127	1. Institutions centrales
Vadītāji un pārziņi	27	27	6	4	2	2	3	3	—	—	38	36	Chefs de section
Inženieri	19	19	1	1	1	1	2	2	—	—	23	23	Ingénieurs
Arhitekti	6	6	2	2	2	2	—	—	—	—	10	10	Architectes
Mērnieki	9	9	4	4	1	1	—	—	—	—	14	14	Arpenteurs
Techniķi	27	27	7	7	2	2	3	3	3	3	39	39	Techniciens
Ārsti	24	24	7	6	3	3	8	8	9	9	51	50	Médecins
Vecmātes	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	4	4	Sages-femmes
Veterinārārsti	3	3	—	—	—	—	—	—	2	2	5	5	Méd.-vétérinaires
Sekretāri	8	8	4	4	11	10	19	19	27	27	69	68	Secrétaires
Grāmatveži	23	23	17	17	9	9	10	10	7	7	66	66	Teneurs de livres
Darbveži	19	19	30	29	20	16	3	2	—	—	72	66	Commis
Kasieri	5	5	5	5	7	7	11	10	3	3	31	30	Cassiers
Kancelejas ierēdņi	254	253	104	104	50	50	45	40	18	18	471	465	Buralistes
Mašīnrakstītājas	26	26	11	10	4	4	—	—	—	—	41	40	Dactylotypistes
Reģistrātori	—	—	4	3	1	1	—	—	—	—	5	4	Enregistreurs
Arhivāri	8	8	2	2	—	—	—	—	—	—	10	10	Archivistes
Pārējie amati	74	74	22	20	7	7	1	1	2	2	106	104	Autres fonctions
Zīņeši un apkalpotāji	29	29	13	13	14	14	17	17	23	20	96	93	Courriers et domestiques
2. Skolas	2293	2240	706	705	364	361	354	346	241	236	3958	3888	2. Ecoles
Direktori	7	7	1	1	1	1	5	5	3	3	17	17	Directeurs
Pārziņi	114	114	55	55	27	26	23	23	26	25	245	243	Inspecteurs
Skolotāji	1713	1713	562	562	281	280	277	271	174	171	3007	2997	Instituteurs
Skolas ārsti	21	21	6	6	7	6	5	4	7	6	46	43	Médecins
Pārējie amati	123	70	4	3	6	6	8	7	4	4	145	90	Autres fonctions
Apkalpotāji	315	315	78	78	42	42	36	36	27	27	498	498	Domestiques
3. Slimnīcas	1478	1469	275	274	101	101	46	46	1	1	1901	1891	3. Hôpitaux
Direktori un pārziņi	7	7	4	4	3	3	2	2	—	—	16	16	Directeurs et gérants
Ārsti	71	70	23	23	8	8	3	3	—	—	105	104	Médecins
Vecmātes	9	6	4	4	3	3	1	1	—	—	17	14	Sages-femmes
Feldšeri	18	18	1	1	2	2	1	1	—	—	22	22	Aides-chirurgiens
Žēlsirdīgās māsas	158	155	47	47	10	10	5	5	—	—	220	217	Soeurs de charité
Slimo kopējas	558	558	57	57	31	31	13	13	—	—	659	659	Garde-malade
Kancelejas darbinieki	49	49	18	18	7	7	3	3	—	—	77	77	Employés de chancellerie
Pārējie amati	51	49	17	17	1	1	4	4	—	—	73	71	Autres fonctions
Strādnieki	557	557	104	103	36	36	14	14	1	1	712	711	Ouvriers
4. Patversmes	562	562	109	108	21	21	31	30	4	3	727	724	4. Asiles
Pārziņi	46	46	12	11	5	5	5	4	2	2	70	68	Gérants
Žēlsirdīgās māsas	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	10	10	Soeurs de charité
Audzinātājas	93	93	8	8	—	—	1	1	—	—	102	102	Educatrices
Kancelejas darbinieki	5	5	1	1	—	—	—	—	—	—	6	6	Employés de chancellerie
Pārējie amati	46	46	8	8	—	—	3	3	2	1	59	58	Autres fonctions
Strādnieki	362	362	80	80	16	16	22	22	—	—	480	480	Ouvriers
5. Citas iestādes un uzņēm.	3295	3295	875	871	211	208	136	127	38	35	4555	4536	5. Autres institut. et entrepr.
Direktori un pārziņi	16	16	11	11	13	12	6	6	2	2	48	47	Directeurs et gérants
Nod. un noz. vad. un pārz.	65	65	16	15	8	8	4	4	4	3	97	95	Chefs de sect. et de sero.
Augsti kvalificētie	33	33	12	11	13	13	17	16	9	9	84	82	De haute qualification
Kancelejas darbinieki	576	576	142	141	48	46	30	26	3	2	799	791	Employés de chancellerie
Pārējie amati	673	673	160	159	20	20	13	13	6	6	872	871	Autres fonctions
Strādnieki	1982	1932	534	534	109	109	66	62	14	13	2655	2650	Ouvriers
Pavisam (A+B) 1937.	8211	8148	2254	2236	878	861	773	724	475	450	12 591	12 419	Total général (A+B)
1936.	8262	8195	2231	2216	863	855	764	717	458	430	12 578	12 413	
1935.	8278	8213	2068	2051	830	821	728	686	415	397	12 319	12 168	

36 Pagastu pašvaldību algotie darbinieki (arī skolotāji) un viņu algas 1937. g. janv. Employés salariés (aussi instituteurs) et leurs rétributions dans les communes rurales au janvier 1937.

Apriņķi un apgabali Districts et provinces	Darbveži Commis	Darbv. palīgi Aides-secrét.	Kanci, ierēdņi Buralistes	Zīņeši un apk. Courriers et domest.	Skolas pārz. Inspecteurs d'école	Skolotāji Instituteurs	Skolu apkalp. Gens de ser- vice des écoles	Pātvērsmes pārziņi Surveillants des asiles	Pātvērsmes apkalpot. Gens de service des asiles	Pārējie Autre personn.	Kopā Total	
											1937.	1936.
I. Amatu skaits. — Nombre des fonctions:												
Vidzemē	223	69	198	239	362	756	379	10	126	1257	3619	3543
Rīgas apr. (distr.)	57	19	54	54	92	221	93	4	31	358	983	935
Cēsu	36	8	28	44	65	100	59	—	25	172	537	562
Valmieras	50	11	51	53	76	138	79	—	22	308	788	780
Valkas	39	18	33	42	67	148	79	4	20	231	681	666
Madonas	41	13	32	46	62	149	69	2	28	188	630	606
Kurzemē	100	41	106	96	182	425	157	15	65	496	1683	1623
Liepājas apr. (distr.)	29	12	27	28	52	122	37	1	17	143	468	455
Aizputes	19	3	15	15	25	75	25	2	14	90	283	269
Kuldīgas	20	12	27	21	36	94	35	6	9	108	368	349
Ventspils	14	6	16	13	35	66	26	5	13	78	272	264
Talsu	18	8	21	19	34	68	34	1	12	77	292	286
Zemgalē	123	64	145	121	224	533	192	11	53	735	2 201	2 086
Tukuma apr. (distr.)	25	8	24	25	46	89	36	4	13	123	393	367
Jelgavas	41	17	50	45	62	142	53	2	16	227	655	650
Bauskas	19	14	20	20	40	113	38	3	11	140	418	405
Jēkabpils	19	10	23	16	36	95	34	2	8	90	333	322
Ilūkstes	19	15	28	15	40	94	31	—	5	155	402	342
Latgalē	71	76	263	83	567	1 348	343	1	5	778	3 535	3 290
Daugavpils apr. (distr.)	25	24	93	24	176	387	119	1	—	269	1 118	1 050
Rēzeknes	19	24	64	18	165	393	111	—	—	231	1 025	921
Ludzas	12	12	47	24	101	282	54	—	—	114	646	626
Jaunlatgales	15	16	59	17	125	286	59	—	5	164	746	693
Pavisam — Total général	517	250	712	539	1 335	3 062	1 071	37	249	3 266	11 038	10 542
II. Darbinieku skaits. — Nombre des travailleurs:												
Vidzemē	223	69	198	237	362	753	377	8	125	1 140	3 492	3 427
Rīgas apr. (distr.)	57	19	54	54	92	218	92	3	30	322	941	905
Cēsu	36	8	28	44	65	100	59	—	25	155	520	541
Valmieras	50	11	51	53	76	138	79	—	22	282	762	750
Valkas	39	18	33	40	67	148	78	3	20	211	657	639
Madonas	41	13	32	46	62	149	69	2	28	170	612	592
Kurzemē	100	41	106	96	182	425	155	12	64	453	1 634	1 568
Liepājas apr. (distr.)	29	12	27	28	52	122	36	1	16	133	456	439
Aizputes	19	3	15	15	25	75	24	2	14	79	271	257
Kuldīgas	20	12	27	21	36	94	35	4	9	99	357	339
Ventspils	14	6	16	13	35	66	26	4	13	71	264	254
Talsu	18	8	21	19	34	68	34	1	12	71	286	279
Zemgalē	123	64	145	121	224	533	190	10	53	664	2 127	2 026
Tukuma apr. (distr.)	25	8	24	25	46	89	36	4	13	116	386	358
Jelgavas	41	17	50	45	62	142	53	1	16	208	635	636
Bauskas	19	14	20	20	40	113	37	3	11	122	399	388
Jēkabpils	19	10	23	16	36	95	33	2	8	85	327	314
Ilūkstes	19	15	28	15	40	94	31	—	5	133	380	330
Latgalē	71	76	263	83	567	1 348	342	1	5	678	3 435	3 210
Daugavpils apr. (distr.)	25	24	93	24	176	387	119	1	—	227	1 076	1 014
Rēzeknes	19	24	64	18	165	393	111	—	—	208	1 002	898
Ludzas	12	12	47	24	101	282	54	—	—	93	625	615
Jaunlatgales	15	16	59	17	125	286	59	—	5	150	732	683
Pavisam — Total général	517	250	712	537	1 335	3 059	1 065	31	247	2 935	10 688	10 231
III. Darbinieku algas¹⁾ (latos) Rétributions d. employés (en lats)												
Vidzemē Zem. — Min.	140	99	20	22	92	89	20	32	20			
Augst. — Max.	277	153	122	106	328	268	89	50	71			
Vid. — Moyen.	198	122	71	53	167	145	29	40	38			
Kurzemē Zem. — Min.	156	100	20	21	98	85	20	24	20			
Augst. — Max.	263	140	122	116	311	293	87	60	85			
Vid. — Moyen.	199	123	77	53	172	145	35	40	41			
Zemgalē Zem. — Min.	143	99	20	20	114	93	20	25	20			
Augst. — Max.	297	159	139	111	293	249	79	53	80			
Vid. — Moyen.	196	122	75	56	186	153	37	41	41			
Latgalē Zem. — Min.	143	99	20	20	103	93	20	30	50			
Augst. — Max.	239	163	121	72	273	295	60	30	58			
Vid. — Moyen.	192	122	73	41	164	140	33	30	55			
Latvijā Zem. — Min.	140	99	20	20	92	85	20	24	20			
Augst. — Max.	297	163	139	116	328	295	89	60	85			
Vid. — Moyen.	197	122	73	52	170	145	32	40	40			

¹⁾ Netto izpēļa mēnesī pie pilna darba laika. — Gain net par mois par pleine durée de travail.

37 Dažu svarīgāko preču vidējās lieltirdzniecības cenas ārzemju tirgos 1934.—1936. g.

Preču nosaukumi	Tirgus	Vienība	1934.	1935.	1936.	Valūta	Daudzuma vienība	1934.	1935.	1936.
Kvleši										
Manitoba Nr. 1.	Vinipega	100 kg	Ls 8,56	Ls 9,52	Ls 12,84	centi	60 lbs	74 ¹ / ₂	83 ¹ / ₈	94
Hard Winter Nr. 2.	Čikago	"	11,33	12,07	15,48	"	"	98 ¹ / ₈	105 ³ / ₈	113 ¹ / ₄
North. Manitoba Nr. 2.	Londona	"	10,41	11,27	15,12	sh	Qt (480 lbs)	29 ¹ / ₂	32 ⁶ / ₁₂	35 ⁹⁸ / ₈
Manitoba Nr. 2.	Hamburga	"	10,33	11,29	15,79	RM	100 kg	8,37	9,15	10,52
Rudzi										
La Plata	Hamburga	"	6,61	6,14	9,48	"	"	5,36	4,98	6,32
Polijas	Varšava	"	8,72	7,79	10,77	P. Zl.	"	14,95	13,35	15,31
Mieži										
Kanadas Nr. 3.	Londona	"	9,11	8,88	10,13	sh	Qt (400 lbs)	21 ⁴ / ₄	18 ⁹ / ₉	20 ¹¹ / ₄
Auzas										
La Plata	"	"	6,12	6,87	9,37	"	" (320 ")	11 ⁵ / ₅	13 ² / ₂	14 ⁶ / ₂
Kanadas Nr. 2.	"	"	10,95	9,99	12,31	"	" (320 ")	20 ⁷ / ₂	19 ³ / ₃	20 ⁴ / ₄
Sviests										
Latvijas	"	"	107	"	178	"	cwt	69 ⁸ / ₂	"	101 ¹¹ / ₁₁
Dānijas	"	"	151	168	209	"	"	98 ⁸ / ₈	113—	119 ² / ₂
Igaunijas	"	"	104	"	"	"	"	68 ⁴ / ₄	"	"
Lietuvas	"	"	105	133	"	"	"	68 ⁶ / ₂	89 ⁷ / ₇	"
Jaunzēlandes	"	"	112	137	175	"	"	72 ¹¹ / ₁₁	92 ² / ₂	99 ¹⁰ / ₁₀
Sīrijas	Berline	"	102	135	191	"	"	66 ³ / ₃	90 ¹¹ / ₂	100 ¹ / ₂
Vācijas I šķ.	"	"	315	321	375	RM	1/2 kg	1,28	1,30	1,30
" II šķ.	"	"	306	314	366	"	"	1,24	1,27	1,27
" III šķ.	"	"	294	304	355	"	"	1,19	1,23	1,23
Latvijas I šķ.	"	"	316	331	338 ²	"	"	1,28	1,34	1,37
Igaunijas I šķ.	"	"	"	"	396	"	"	"	"	1,36
Dānijas I šķ.	"	"	327	340	397	"	"	1,33	1,38	1,38
Somijas I šķ.	"	"	319	332	394	"	"	1,29	1,35	1,37
Dānijas I šķ.	Kopenhagena	"	115	131	164	D.K	1 kg	1,61	1,92	2,07
Igaunijas I šķ.	Tallina	"	88	104	141	E.K	"	1,—	1,24	1,42
Bekons										
Latvijas, sizeable Nr. 1.	Londona	"	125	120	149	sh	cwt	81 ³ / ₂	80 ¹ / ₂	84 ¹⁰ / ₄
Igaunijas, sizeable Nr. 1.	"	"	125	121	149	"	"	81 ⁸ / ₈	81 ¹⁰ / ₁₀	84 ¹⁰ / ₄
Polijas, sizeable Nr. 1.	"	"	124	119	149	"	"	80 ⁸ / ₈	79 ¹⁰ / ₂	84 ¹⁰ / ₄
Irijas, sizeable Nr. 1.	"	"	138	132	161	"	"	89 ¹¹ / ₁₁	89 ¹¹ / ₂	91 ¹¹ / ₂
Zviedrijas, sizeable Nr. 1.	"	"	129	126	156	"	"	84 ¹ / ₂	84 ⁹ / ₉	89 ² / ₂
Kanadas, sizeable Nr. 1.	"	"	123	118	147	"	"	80 ¹ / ₁	79 ¹ / ₂	84 ¹ / ₄
Dānijas, sizeable Nr. 1.	"	"	135	131	164	"	"	87 ⁹ / ₉	88 ⁴ / ₂	93 ⁸ / ₈
Dānijas, sizeable Nr. 2.	"	"	132	128	162	"	"	86 ¹ / ₂	86 ³ / ₂	92 ¹ / ₄
Dānijas, sizeable Nr. 3.	"	"	129	125	159	"	"	83 ⁹ / ₂	84 ¹ / ₁	90 ² / ₂
Olas										
Dānijas	Londona	100 g.	6,92	6,52	8,33	"	120 gab.	10,9	10 ⁴ / ₂	12 ¹⁰ / ₂
Polijas	"	"	4,41	4,19	5,14	"	120 "	6 ¹⁰ / ₁₀	7 ³ / ₃	6 ¹⁰ / ₁₀
Vācijas 55—60 gr.	Berline	"	11,11	11,47	13,36	Pf.	1 "	9,00	9,30	9,25
" 60—65 "	"	"	11,96	12,25	14,50	"	1 "	9,69	9,92	10,00
Zviedrijas } 17 er	"	"	11,60	11,78	13,65	"	1 "	9,39	9,54	9,25
Igaunijas } 15 ¹ / ₂ —16 er	"	"	10,89	11,07	12,54	"	1 "	8,82	8,97	8,50
Dānijas }	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Cukurs										
Čekoslovākijas, smalkais	Londona	100 kg	9,93	8,97	10,27	sh	cwt	6 ⁶ / ₆	6 ¹ / ₂	5 ¹¹ / ₄
Java (white)	"	"	9,54	9,34	"	"	"	6 ² / ₂	6 ³ / ₂	"
Lini										
Vidzemes, «L» baze, R šķira	Rīga, fob	1000 kg	962	1194	1146	£ zelta	angļu T	38.15.5	48.1.9	39.3.1 ¹ / ₄
Vidzemes, «L» baze, R šķira	Dundee, cif	"	988	1219	1188	£	"	64.9.2	82.3.4	67.5.0
Veravas-Pečoru baze, R šķira	"	"	977	1215	1186	"	"	63.14.2	81.18.4	67.3.4
Klaipēdas, baze, K šķira	"	"	656	897	896	"	"	42.15/—	60.10/—	50.10.0
S. P. R. S., BKKO baze, I. šķ.	"	"	1009	1328	1316	"	"	65.15.10	89.11.8	74.16.8
S. P. R. S., Močeneč baze R šķ.	"	"	1027	1360	1294	"	"	66.19.2	91.15/—	73.18.4
Džuta										
I. labuma	Londona	100 kg	23,86	27,25	32,17	"	"	15,8 10	18,7 ⁶ / ₂	18,5 ⁹ / ₄
Lightning	"	"	21,25	25,06	30,97	"	"	13,19,1	16,14,6	17,13,1 ¹ / ₄
Kaņepāji										
Manilla K	"	"	20,04	25,92	43,43	"	"	13,2,10	17,9,5 ¹ / ₂	24,0,8 ¹ / ₄
" M	"	"	18,34	22,42	37,01	"	"	12,0,5	15,0,5 ¹ / ₂	20,4,8 ¹ / ₂
Kokvilna										
Middling Univ. Standard	Liverpūle	"	96,29	91,93	111,67	pensi	lb	6,73	6,68	6,79
Zelts										
Fine ¹⁾	Londona	1 gr.	3,45	3,44	4,02	sh	oz	137 ⁷ / ₂	142 ¹ / ₂	140 ² / ₂
Sudrabs										
Standard ¹⁾	"	1 kg	47,89	63,25	51,99	pensi	"	21 ¹ / ₆	29	20 ³ / ₄

Piezīme: Dati ņemti no ārzemju speciāliem saimnieciskiem izdevumiem; izmantoti arī Berlīnes un Londonas lauksaimniecības atašeju ziņojumi. Cenas pārrēķinātas pēc vidējā mēneša kursa Rīgā.

¹⁾ Londonas biržas kotācija, pārrēķināta pēc Rīgas biržas vidējā mēneša kursa.

²⁾ Vidējā cena 9 mēnešos.

38 Lieltirdzniecības cenu indeksi Latvijā un dažās citās valstīs 1913. un 1929. — 1936. g.

Valstis	Latvija (Rīga)	Albānija	Argentīna	Austrālija (Melnburna)	Austrija	Beļģija	Bulgārija	Čehoslovākija	Čīle	Dancīga	Dānija	Dienv. Afrikas Unija	Eģipte (Kaira)	Francija	Holande	Igaunija	Itālija	Japāna (Tokio)
1913. (1914.)	100	.	100,0	100,0	(100)	(100)	(100)	(100)	100	100	100	100	100	100	.	100	.	100
1929.	119,9	100	127,7	165,7	130	851	3447	913	192,4	135,4	150	116	116	627	142	117	95,4	166,1
1929.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1930.	85,0	88,0	95,0	88,5	90,0	87,4	80,0	88,5	86,7	89,7	86,4	88,5	89,7	88,4	89,0	87,2	89,5	82,4
1931.	70,7	90,3	92,3	79,2	83,9	73,5	67,7	80,6	79,5	78,4	75,8	85,5	83,6	80,0	76,5	77,3	78,1	69,6
1932.	71,0	73,6	92,3	78,3	86,2	62,5	60,1	74,5	119,7	67,5	78,0	79,0	72,4	68,2	64,3	70,9	73,0	73,9
1933.	69,8	57,2	88,8	78,2	83,1	58,9	52,8	72,2	179,8	66,2	83,3	80,2	61,2	63,6	63,1	72,6	66,5	81,6
1934.	69,2	51,1	102,3	81,6	84,6	55,6	54,3	74,0	178,6	64,9	90,2	87,7	75,0	60,0	63,2	72,6	65,0	80,8
1935.	72,6	56,2	100,6	81,5	84,4	63,4	55,6	77,2	178,4	86,0	92,4	81,8	81,9	54,0	61,7	71,8	71,3	84,4
1936.	75,6	62,6	.	85,6	83,9	69,1	57,8	77,4	197,3	102,1	97,7	85,0	73,3	65,5	64,0	77,8	79,7	89,9
	a)	e)	a)	a)	b)	d)	e)	f)	a)	c)	a)	a)	a)	e)	a)	a)	a)	a)
1936. I	73,4	62,8	102,6	81,8	83,3	68,9	56,3	77,1	183,9	101,0	95,5	85,8	79,3	57,3	62,0	76,9	77,9	87,3
II	73,4	63,2	101,6	81,3	82,6	68,4	55,8	77,3	184,6	99,4	95,5	.	76,7	59,3	62,2	76,9	78,1	86,9
III	72,6	64,1	101,9	82,4	82,5	67,9	56,4	77,0	186,9	99,9	95,5	.	75,9	60,0	61,7	76,9	79,0	86,3
IV	71,7	64,5	101,7	84,0	83,0	67,4	56,8	77,0	187,0	99,8	95,5	86,0	72,4	59,2	61,3	75,2	79,6	87,5
V	70,9	62,2	101,5	84,4	83,2	66,9	56,7	76,5	191,2	99,8	95,5	.	72,4	59,6	61,2	75,2	79,2	87,5
VI	71,7	62,1	101,2	84,5	84,0	67,0	56,4	76,6	194,6	100,2	94,7	.	71,6	60,3	61,8	76,1	79,3	88,1
VII	72,6	61,8	102,5	86,1	84,5	67,7	56,9	75,7	198,6	100,6	96,2	83,1	71,6	62,4	62,5	76,1	78,3	89,8
VIII	73,4	61,6	104,3	87,9	83,9	68,4	57,9	75,9	202,6	102,4	97,7	.	70,7	64,0	62,9	76,9	79,6	91,3
IX	74,2	61,7	104,0	87,2	84,2	69,5	58,9	77,1	208,9	103,5	98,5	.	73,3	67,0	62,8	78,6	80,6	91,4
X	81,7	62,0	.	88,2	88,2	70,7	60,2	78,2	210,7	105,5	100,8	85,1	72,4	75,1	68,4	79,5	80,8	91,2
XI	85,1	62,4	.	89,9	85,1	72,3	60,8	79,1	207,5	106,4	101,5	.	71,6	78,5	69,7	80,3	81,5	92,6
XII	86,7	62,8	.	89,4	85,6	74,9	61,1	80,7	210,8	107,8	103,0	.	72,4	82,8	71,2	81,2	82,8	97,3

Valstis	Jauzēlande	Jugoslavija	Kanada	Kīna (Sanghai)	Lietuva	Lielbritānija	Norvēģija	Peru	Polija	Rumānija	Somija	Spānija	Šveice	Ungārija	Vācija	Zviedrija	Ziem. Amer. Sav. Valstis
1913. (1914.)	100	.	100	.	100	100	100	100	.	100	.	100	(100)	100	100	100	100
1929.	147	100,6	149,3	104,5	129	136,5	149	185,7	96,3	100	98	171	141,2	121	137,2	140	136,5
1929.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1930.	97,4	86,1	90,6	109,9	83,7	87,5	92,0	95,0	88,8	78,4	91,8	100,6	89,6	79,3	90,8	87,1	90,7
1931.	90,5	72,5	75,4	121,2	72,6	76,8	81,9	94,9	77,5	60,2	85,7	101,8	77,7	78,5	80,8	79,3	77,6
1932.	87,2	64,8	69,3	107,6	58,9	74,9	81,9	91,7	68,0	54,0	91,8	101,0	68,0	76,0	70,3	77,9	68,0
1933.	87,9	64,0	70,2	99,3	49,7	75,0	81,9	97,0	61,4	52,3	90,8	96,5	64,5	62,7	68,0	76,4	69,3
1934.	89,4	62,8	74,3	92,9	47,0	77,1	83,2	101,3	57,9	52,4	91,8	98,5	63,6	65,8	71,7	81,4	78,7
1935.	93,1	65,5	75,4	92,0	40,9	77,9	85,2	101,8	55,1	60,0	91,8	100,8	63,6	74,1	74,2	82,9	83,9
1936.	94,6	68,0	78,0	103,5	42,6	82,7	89,9	103,4	56,1	.	93,4	.	67,7	73,6	75,9	85,7	84,8
	b)	e)	a)	b)	a)	a)	b)	b)	e)	a)	a)	b)	e)	e)	a)	a)	a)
1936. I	94,4	70,7	76,3	99,8	40,8	80,4	87,9	102,0	54,1	69,5	91,8	101,8	64,5	77,7	75,5	84,3	84,6
II	93,0	69,6	75,8	100,9	41,2	80,3	88,6	103,3	54,2	69,3	92,9	101,1	64,4	76,9	75,5	84,3	84,6
III	93,1	69,6	75,7	101,8	41,4	80,3	88,6	103,0	54,1	67,7	92,9	101,5	64,4	75,2	75,5	84,3	83,5
IV	93,6	68,7	75,5	102,7	41,6	80,5	88,6	103,7	55,0	68,0	91,8	101,1	65,1	72,7	75,6	84,3	83,6
V	93,5	66,6	75,1	101,2	41,5	80,5	88,6	103,4	55,8	67,0	91,8	101,3	65,2	71,1	75,7	84,3	82,8
VI	94,0	65,0	75,6	101,5	41,2	81,1	88,6	103,0	56,0	66,7	91,8	100,6	65,3	70,2	75,8	84,3	83,1
VII	93,8	65,2	77,8	102,6	41,5	82,0	88,6	103,7	55,7	65,7	92,9	.	65,9	71,1	75,9	85,0	84,5
VIII	94,7	65,6	79,7	102,8	41,9	83,4	89,0	103,8	56,0	67,3	92,9	.	66,1	71,1	76,2	85,7	85,6
IX	95,5	66,6	79,9	102,4	43,7	84,2	91,3	103,5	56,9	68,4	93,9	.	68,6	71,9	76,1	87,1	85,8
X	95,8	68,5	80,6	105,0	44,7	85,5	91,3	103,4	57,6	.	94,9	.	73,0	75,2	76,0	87,9	85,2
XI	95,9	69,4	80,8	108,1	45,3	86,1	91,9	103,2	58,3	.	95,9	.	74,5	73,6	76,1	88,6	86,5
XII	97,4	70,8	83,4	113,7	45,7	88,3	94,0	103,2	59,1	.	96,9	.	75,8	76,0	76,6	90,0	88,4

Atsevišķa mēneša indeksa aprēķināšanai ņemtas preču cenas: a) mēneša caurmērs, b) mēneša 15-tā dienā, c) mēneša 10-tā un 20-tā dienā, d) mēneša otrā pusē, e) mēneša pēdējā nedēļā vai mēneša beigās, f) nākošā mēneša pirmā dienā.

Produktu nosaukums	Latvija		Austrija	Beļģija	Čehoslovākija	Dānija	Francija		Holande	2 pilsētas (Igaunija ⁷⁾)	3 pilsētas (Trijas brīvvalstis ⁴⁾)	Kanada	6 pilsētas (Liebriņķi)	Oslo Norvēģija	3 pilsētas (Polija)	Hel-singforsas marka	4 pilsētas (Sveice)	Buda-pešta (Ungārija)	Berlīne (Vācija ¹⁰⁾)	3 pilsētas (Zviedrija)	8 pilsētas (Z. Amerikā Sav. V.)	
	Rīga	17 pilsētas	2 pilsētas	Brisele	2 pilsētas	Kopena-hāgena	Parīze	5 pilsētas ⁵⁾	4 pilsētas	Florīni	Franki	2 pilsētas (Kopena-hāgena)	6 pilsētas (Centi)	6 pilsētas (Pensilvānija)	Kronas	Zloti	2 marka	Franki	Pengo	R. M.	Kronas	Centi
Baltmaize	0,48	0,48	1,67	2,20	2,20	0,93	2,15	2,21	0,20	0,49	5,7	14,3	4,6	0,86	0,76	9,97	0,36	0,40	0,71	0,83	18,7	
Rupjā maize	0,20	0,20	0,64	2,41	2,30	0,20	3,10	3,14	0,18	0,16	0,49	5,7	4,6	0,41	0,68	3,60	0,36	0,35	0,67	0,68	10,4	
Kviešu milti	0,55	0,43	0,74	—	2,75	0,32	3,10	—	0,20	0,28	5,1	8,9	5,2	0,38	0,50	5,66	0,34	0,30	0,33	0,32	10,4	
Auzu milti vai auzu pārslas	0,43	—	—	—	0,68	0,68	—	—	0,22	0,28	6,5	11,7	4,5	0,58	0,67	3,71	0,47	1,80	0,49	0,41	10,8	
Rīse	1,21	1,16	0,90	2,64	2,65	0,76	3,30	2,87	0,18	0,68	16,9	17,6	4,6	0,78	0,62	5,78	0,57	1,80	0,51	0,50	16,8	
Makaroni	1,10	—	2,05	6,68	7,05	—	6,10	5,42	0,36	0,83	16,9	17,6	4,6	0,78	0,62	5,78	0,57	1,80	0,51	0,50	16,8	
Liellopu gaļa, augstākā lab.	0,66	0,60	2,50	25,08	14,00	2,41	23,35	19,10	1,06	0,73	27,9	41,7	28,2	2,29	1,40	12,16	3,28	2,55	2,10	1,61	0,69	33,0
Liellopu gaļa, zemākā lab.	—	—	2,35	20,83	11,00	1,37	8,80	7,54	0,94	0,50	17,8	27,0	14,3	2,24	1,43	12,16	2,95	2,10	1,61	1,65	0,69	62,8
Cūkgaļa, augstākā lab.	1,19	1,11	2,50	20,04	14,00	1,48	13,15	14,85	0,91	0,88	24,3	48,9	30,7	2,24	1,43	14,88	3,55	2,10	1,61	1,65	0,69	62,8
Cūkgaļa, zemākā lab.	0,67	0,62	2,22	—	11,25	—	11,75	15,02	0,64	0,81	22,35	46,1	22,5	1,94	1,43	14,88	3,55	2,10	1,61	1,65	0,69	62,8
Aļus gaļa, augstākā lab.	—	—	1,40	—	10,50	—	6,25	17,07	0,67	0,66	27,2	46,1	22,5	1,94	1,43	14,88	3,55	2,10	1,61	1,65	0,69	62,8
Tēļa gaļa, augstākā lab.	0,76	0,62	1,40	—	10,50	—	6,25	17,07	0,67	0,66	27,2	46,1	22,5	1,94	1,43	14,88	3,55	2,10	1,61	1,65	0,69	62,8
Tēļa gaļa, zemākā lab.	—	—	3,30	—	12,50	—	22,45	15,85	0,50	0,51	17,3	26,9	14,8	1,40	1,63	13,08	4,10	1,80	1,60	1,66	2,12	61,9
Speķis	1,53	1,51	2,90	12,29	15,50	2,62	13,25	9,52	0,71	0,95	30,9	67,8	33,5	2,53	1,51	15,37	4,23	2,50	2,10	2,30	2,38	89,6
Zivis, zāvētas	—	—	2,84	8,40	11,40	1,43	10,45	10,12	0,98	0,92	26,5	—	—	—	1,59	15,37	4,23	2,50	2,10	2,30	2,38	89,6
Margarīns	1,76	1,61	2,90	10,03	12,75	2,10	9,40	7,50	1,00	0,92	19,1	—	—	—	1,53	15,37	4,23	2,50	2,10	2,30	2,38	89,6
Cūku tauki, kausēti	—	—	3,95	15,28	21,00	1,53	7,00	6,04	0,82	0,82	20,9	33,6	18,5	1,57	2,63	13,88	2,10	2,46	1,81	1,60	43,6	
Olivu eļļa	0,16	0,11	0,42	1,52	1,53	0,33	1,35	1,46	0,12	0,12	4,4	9,6	6,0	0,30	0,21	1,58	0,31	2,50	2,50	2,22	36,2	
Ļiņš	—	—	1,42	0,98	6,00	1,70	17,90	16,30	1,30	1,05	39,3	64,0	37,3	0,30	0,33	17,00	0,28	2,50	2,50	2,22	12,8	
Krējums	2,11	1,96	4,00	20,84	17,00	2,74	17,90	16,30	1,67	1,60	38,4	64,0	37,3	0,30	0,33	25,63	4,76	2,90	3,12	3,10	54,9	
Sviests, nesālīts	—	—	1,99	1,80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	89,9	
Sviests, sāļš	—	—	1,51	1,49	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Siers	—	—	4,00	13,73	14,00	1,85	17,05	15,20	0,68	0,68	34,2	50,4	20,7	1,81	2,33	22,67	2,64	2,20	2,08	2,08	65,5	
Oļas, svaigas	0,11	0,10	0,16	0,86	0,68	0,12	0,50	0,82	0,05	0,04	2,3	2,8	1,8	0,12	0,10	1,07	0,12	2,40	2,08	1,90	—	
Zirņi, kaltēti	0,45	0,28	0,98	3,38	3,80	—	3,10	3,32	0,22	0,28	9,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pupas (baltas un sarkanās)	0,80	—	0,66	2,18	1,95	—	4,65	3,63	0,25	0,28	8,8	13,5	4,9	0,62	0,40	4,60	0,36	0,55	0,69	0,70	—	
Kartupeļi	0,08	0,05	0,19	0,63	0,63	0,16	0,83	0,66	0,05	0,06	1,5	4,1	1,9	0,11	0,07	0,96	0,18	0,07	0,08	0,08	—	
Kāposti (baltie un zilie)	0,12	0,12	0,28	—	0,70	0,11	0,25	—	0,36	0,13	19,5	24,1	14,1	1,35	0,70	0,50	0,59	1,50	1,50	1,19	—	
Āboli (vietējie)	0,36	0,31	1,08	—	4,40	1,29	6,95	—	0,61	1,28	24,3	7,7	12,8	4,9	3,67	9,33	0,42	1,92	0,74	0,81	—	
Plūmes, zāvētas	—	—	1,90	—	6,25	—	6,95	—	0,36	0,13	19,5	24,1	14,1	1,35	0,70	0,50	0,59	1,50	1,50	1,19	—	
Ļevārijumi (tīngus prece)	0,67	0,69	1,35	3,90	6,19	0,49	3,35	3,91	0,46	0,44	7,7	12,8	4,9	0,60	1,00	5,73	0,42	1,92	0,74	0,81	—	
Cukurs (baltais, kristāls)	—	—	5,70	10,40	13,00	3,43	11,85	11,68	0,61	0,44	24,3	7,7	12,8	4,9	3,67	9,33	0,42	1,92	0,74	0,81	—	
Sokolāde	—	—	12,90	19,00	40,00	5,02	18,80	16,91	1,50	6,50	72,0	78,1	61,1	2,81	8,51	23,08	2,08	2,50	4,79	4,64	—	
Kafija	6,73	8,14	12,90	19,00	40,00	5,02	18,80	16,91	1,50	6,50	72,0	78,1	61,1	2,81	8,51	23,08	2,08	2,50	4,79	4,64	—	
Čigoriņi	1,03	1,04	2,20	3,72	7,00	2,00	5,40	6,06	2,26	10,00	91,0	112,1	54,0	10,37	20,91	—	7,62	18,00	—	—	—	
Tēja	3,00	3,00	27,00	38,08	95,00	8,90	43,60	—	1,24	2,75	49,2	90,2	23,4	6,00	6,00	—	1,88	18,00	—	—	—	
Kakao	0,10	0,07	5,90	18,30	21,00	0,17	1,90	—	0,10	0,06	5,1	5,7	2,0	0,14	0,32	0,80	0,40	0,29	0,26	0,26	—	
Sāls (virtuves)	—	—	0,74	0,65	1,90	0,17	1,90	—	0,10	0,06	5,1	5,7	2,0	0,14	0,32	0,80	0,40	0,29	0,26	0,26	—	
Alus	0,90	—	1,01	1,10	2,80	1,25	1,79	—	0,56	0,60	12,9	—	—	1,00	1,00	3,75	0,80	0,80	0,70	0,74	—	
Vīns	—	—	2,60	—	10,00	1,25	2,19	—	5,00	1,80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Vīns, priedes	1,38	—	6,00	47,00	25,00	10,00	35,90	—	5,00	1,80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ogles (mājas vajadzībām)	2,10	—	10,00	28,00	30,25	4,37	45,00	25,70	2,37	—	62,3	109,5	49,2	3,97	3,80	13,50	8,58	4,50	3,24	3,17	—	

1) Cenas — aritmētiskie vidējie no katras valsts dažādām pilsētām (pēc starptautiskā darba biroja datiem). 2) Vidējās cenas par mazāku pilsetu skaitu. 3) Cena aprēķināta par hektolīru, pieņemot 75 kg hektolītra. 4) Zīpas par 1926. g. novembri. 5) Arachita eļļa. 6) Hažas cena. 7) Zīpas par 1956. g. jūliju. 8) Cena aprēķināta par m³, pielīdzinot 500 kg m³. 9) Cena aprēķināta par gab., pieņemot 17,5 olas 1 kg. 10) Zīpas no "Wirtschaft und Statistik" 1956. g. 21. nr. nov. (sk. 11. un 12. p.). 11) Zīpas no "Berliner Wirtschaftsberichte" 1956. g. 20. nr. okt. 12) Hamburgas cenas no "Hamburgs Verwaltung und Wirtschaft", 1956. g. 10. nr. dec.

Valsts	1923./27.		1921.		1914.		1913./14.		1913.		1914.		1913./14.		1914.		1913./14.		1914.		1913./14.		1914.		1913./25.	
	a-e	a-e	a-e	a-e	a-e	a-e	a-e	a-e	a-e	a-e	a-e	a-e	a-e	a-e	a-e	a-e	a-e	a-e	a-e	a-e	a-e	a-e	a-e	a-e	a-e	a-e
Latvija	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1930.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1931.	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95	95
1932.	91	91	91	91	91	91	91	91	91	91	91	91	91	91	91	91	91	91	91	91	91	91	91	91	91	91
1933.	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85
1934.	76	76	76	76	76	76	76	76	76	76	76	76	76	76	76	76	76	76	76	76	76	76	76	76	76	76
1935.	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81
1936.	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83	83
Pamata moments = 100																										
1913.-14. ¹⁾																										
1930.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1931.	89	89	89	89	89	89	89	89	89	89	89	89	89	89	89	89	89	89	89	89	89	89	89	89	89	89
1932.	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
1933.	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72	72
1934.	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69	69
1935.	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
1936.	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77
1913.-14. ¹⁾																										
1930.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1931.	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85	85
1932.	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129
1933.	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121
1934.	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117
1935.	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118
1936.	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118
1913.-14. ¹⁾																										
1930.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1931.	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125
1932.	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129	129
1933.	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121
1934.	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117
1935.	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118
1936.	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118

Dārdzības kopindeksā ietilpst: a = pārtika; b = apkāršana un apgaismošana; c = apģērbs; d = dzīvokļa īre; e = dažādi.

1) Pamata periods iekrīt laikā no 1913.-14. g. un ir dažādās atsevišķās valstīs. 2) Revidēta sērija. 3) Līdz 1933. g. septembrim ieskaitot, indeksā neietilpst apkāršana. 4) Ieskaitot apkāršanu un apgaismošanu. 5) Pilsētu skaits no 29-39. 6) Pilsētu skaits no 24-91. 7) Pilsētu skaits no 24-91. 8) Pilsētu skaits no 24-91. 9) Kroatija un Slavonija.

41 Strādnieku stundu algas Latvijā un dažās citās valstīs 1936. g. oktobrī.¹⁾

Rūpniecības nozares un arodi	Latvija		Argen- tina	Austrālija		A u s t r i j a					
	Rīga		Buenos Airesa	Mel- burna	Sidneja	Graca		Linca		Vīne	
	Likme	Izpeļņa	Likme	Likme		Likme	Izpeļņa	Likme	Izpeļņa	Likme	Izpeļņa
Ls	Ls	Pes.	š/d	š/d	A š	A š	A š	A š	A š	A š	
<i>Metallrūpniecība:</i>											
Montieri un virpotāji	0,60 d	0,65 d	0,86 d	2 1,36	2 2,45	0,80	1,06 (1,27)d	1,00	1,15 (1,38)d	1,17	1,31 (1,47)d
Veidotāji (smiltis)	0,56	0,68	0,85	1 10,91 c	2 0 e	0,80	(1,14)	1,00	1,10 (1,35)c	1,20	1,31 (1,75)
Modelgaldnieki	0,61	0,71	1,05 c	2 3,82	2 4,99	0,80	(1,11)	1,00	1,15 c	1,17	1,37 (1,47)
Nekvalificēti strādņ.	0,38	0,46	0,53	1 6	1 7,09	0,62	0,83 (0,99)	0,82	0,89 c	0,88	1,00 (1,13)
<i>Būvrūpniecība:</i>											
Mūrnieki	0,67	0,66	0,80	2 5,55 d	2 7,68 d	1,17	.	1,26	.	1,37	.
Dzelzs konstrukc. str-ki	.	.	0,77	1 9	1 9,75	0,80	1,05 c	0,95 c	.	1,10	.
Betonētāji	.	.	0,80	1 9	1 9,75	0,85	.	1,00	.	1,24	.
Namdarī un būvgaldn.	0,53 d	0,54 d	0,80	2 2,86	2 3,95	1,17	.	1,29	.	1,44	.
Krāsotāji	0,55	0,55	0,81	2 3	2 3,91	1,13 c	.	1,20	.	1,28 c	.
Cauruļu licēji	0,57	0,62	1,00	2 4	2 6,91	1,25	.	1,12	.	1,30	.
Montieri	0,51	0,56	0,81	2 1,36	2 4,64	1,15	.	1,12	1,29	1,40	.
Nekvalificēti strādņ.	0,41	0,42	0,56	1 9	1 9,75	0,79	.	0,93	.	1,03	.
<i>Mēbeļu rūpniecība:</i>											
Galdnieki	0,51	0,57	0,90	2 0,55	2 1,91	0,90	.	1,12	1,20	0,97	.
Tapsētāji	0,50	0,51	0,90	2 0	2 1,91	0,90	.	1,12	1,15	0,97	.
Pulētāji	0,51	0,55	0,90	2 0,55	2 1,91	0,90	.	1,12	.	0,87	.
<i>Grāmatrūpniecība:</i>											
Burtliči, rokas spiest. un	0,77	0,79	1,15	2 1,09	2 1,09	1,49 e	.	1,45 e	.	1,47 e	.
Burtliči, maš. j.pils.darbos	1,07	1,36	1,59	2 4,36	2 4,36	1,79 e	.	1,75 e	.	1,76 e	.
Iespiedēji	0,92	0,94	1,01	2 1,09	2 1,09	1,49 e	.	1,45 e	.	1,47 e	.
Iesēji	0,78	0,79	0,87	2 1,09	2 1,09	1,39 e	.	1,37 e	.	1,37 e	.
Nekvalificēti strādņ.	0,50	0,51	0,62	1 6,55	1 6,55	1,06 e	.	1,03 e	.	1,04 e	.
<i>Pārtika:</i>											
Maiznieki	0,56	0,62	0,86	2 5,50	2 4,91	1,52 e	.	.	1,35 ce	1,54 e	.
<i>Transportis:</i>											
Konduktori (vāgu vad.)	0,60 f	.	0,68	1 6,75 c	1 10,77 c	.	1,03 def	1,17 def	.	.	1,66 d f
Tramvaju kasieri (konduktori)	0,60 f	.	0,68	1 6,75 c	1 9,55 c	.	1,03 def	0,99 def	.	.	1,64 d f
Smago autom. šoferi	0,70 f	.	0,98	1 7,63 c	2 0,34 c	1,04 e	.	1,29 e	.	1,29 e	.
Vāžoni (vienzirdzn. pie	0,41 f	.	.	1 5,50	1 9,82	0,99 e	.	1,08 e	.	0,90 e	.
preču transporta)	0,40	.	0,63	1 5,63 c	1 8,32 c	.	.	.	.	.	.
Preču nesēji (dzelzceļ.)	0,40	.	0,40	1 4,50	1 7,09	0,80 c	.	0,80 c	.	0,80 c	.
Pastāvīgi dzelzceļ. str-ki	0,40	.	0,40	1 4,50	1 7,09	0,80 c	.	0,80 c	.	0,80 c	.
<i>Elektriskās strāvas izdala:</i>											
Elektromontieri	0,63	0,61	0,92	2 1,36	2 4,64	1,05 ce	.	1,20 e	.	.	1,63 e
Nekvalificēti strādņ.	0,48	0,46	0,66	1 6	1 10,91	0,75 ce	.	0,80 e	.	.	1,29 e
<i>Pašvaldību uzņēmumi:</i>											
Nekvalificēti strādņ.	0,41	0,49	0,90	1 5	1 9,27	.	.	.	.	.	.

¹⁾ Pēc Starptautiskā darba biroja izdevuma „Revue Internationale du Travail” 1937. g. marta burtnīcas.

a) Latvija. Likmes: nosvērtās aritmētiskās caurmēra tipiskās laika algu likmes. Smago automobiļu šoferu un vienzirdznieku vāžonu 1936. gada jūnija mēn. skaitļi. Izpeļņas: nosvērtie aritmētiskie vidējie par vienu efektīvu darba stundu. Stundas: likumīgās normālās darba stundas. Argentīna. Likmes: darba devēju noteiktās vidējās pieņemto algu likmes, izņemot mūrniekus (līgātās likmes), mēbeļrūpniecības strādniekus un vietējo pašvaldību uzņēmumu strādniekus (minimāllikmes). Stundas: normālās (maksim.) likumīgās darba stundas. Austrālija. Likmes: arbitrāriem lēmumiem noteiktās laika algu minimāllikmes. Stundas: samierināšanās un arbitrārās tiesas, vai Jaunās Dienvid-Velsas rūpniecības padomes arbitrāriem lēmumiem, vai ar algu padomju un spēkā esošiem kolektīviem līgumiem noteiktās normālās darba stundas. Austrija. Likmes: ar kolektīviem līgumiem, vai citiem spēkā esošiem lēmumiem noteiktās laika algu minimāllikmes, kas aptuveni atbilst visbiežāk sastopamām likmēm. Izpeļņas: vidējās izpeļņas strādniekiem uz laika algas pēc darba devēju un strādnieku savienību ziņām. Skaitļi iekavās: akorda strādnieku vidējās stundas izpeļņas. Stundas: likumīgās normālās darba stundas. Beļģija. Likmes: laika algu minimāllikmes, kādas atzīmētas oficiālā darba biržā pēc spēkā esošiem kolektīviem līgumiem, vai darba devēju piedāvājumiem un bezdarbniekiem izsniegtās apliecībās minētās likmes. Mēchaniskiem būvdarbiem un būvniecībā šie skaitļi, pa lielākai daļai, atbilst faktiski izmaksātām vidējām algām. Stundas: likumīgās normālās darba stundas. Brazīlija. Likmes: vidējās algu likmes pēc darba devēju ziņojumiem. Stundas: likumīgās normālās darba stundas. Čīle. Likmes: vidējās maksimāl. un minimālgau likmes, izņemot transportstrādniekus (minimāllikmes). Stundas:

41 (turpinājums)
(suite)

Rūpniecības nozares un arodi	Beļģija		Brazīlija		Čīle	Danija		Dienvidafrikas Savienība			Dienvidslāvija		
	Brisele	Rio de Janeiro	S. Paulo	Sant-jago	Kopenhaga		Lekapa	Durbana	Johannesburga	Belgrade	Ljubljana	Sarajeva	
		Likme	Likme		Likme	Likme	Izpeļņa	L i k m e			Izpeļņa	L i k m e	
	B frs	Milreis	Milreis	Pes.	D kr	D kr	š/d	š/d	š/d	Din	Din	Din	
Metallrūpniecība:													
Montieri un virpotaji . . .	6,03 d	2,350	1,500	2,63 ce	0,96	1,64	2 7	2 9	2 9	8,00	7,92 ce	5,00	
Veidotaji (smiltis) . . .	6,61	2,060				1,75	2 7	2 9	2 9	5,00	8,25 ce	5,00	
Modelgaldnieki . . .	6,29	2,450	1,300	2,52 ce		1,88	2 7	2 9	2 9	7,00	8,25 ce	5,50	
Nekvalificeti stradn. . .	4,78	1,218	0,900	1,45 ce	0,95	1,32	0 7,50	0 4,50	0 5	3,50	3,75 ce	2,50	
Būvniecība:													
Murnieki . . .	5,30	1,940	1,770		1,21	2,52	3 0	3 2	3 6	5,50	5,13 ce	6,00	
Dzelzs konstrukc. str-ki	5,30	2,190	1,700	1,79 e			2 7	2 9	2 9		5,13 ce	7,00	
Betonetaji . . .	5,30	1,925	1,770	1,19 e			3 0	3 2	3 6	3,00	3,25 ce	6,00	
Namdari un buvgaldn.	5,63 d	2,170	1,550	1,66 e	1,17 d	2,00 d	3 0	3 2	3 6	5,50	4,75 ce	6,00	
Krasotaji . . .	5,20	2,110	1,800	1,50 e		1,26	1,93	2 4	2 10	3 4	7,50	3,25 ce	7,00
Caurulu licēji . . .	5,80	2,375			0,96	1,85	3 0	3 2	3 6		3,25 ce	7,00	
Montieri . . .	5,25	2,425	1,800		0,92	1,61	3 0	3 2	3 6	6,00	5,46 ce	6,00	
Nekvalificeti stradn. . .	4,30	1,030	1,100	1,11 e		1,81	0 9	0 4,50	0 4,75	3,00	3,75 ce	2,50	
Mēbeļu rūpniecība:													
Galdnieki . . .	5,90	2,000	1,700	2,19 ce	1,13	1,60	2 3	2 6	2 7,50	5,80	4,88 ce	7,00	
Tapsētaji . . .	5,35	1,875	1,070		1,05	1,78	2 3	2 6	2 7,50	6,50	4,88 ce	4,00	
Pulētaji . . .	5,90	2,000	1,600				2 3	2 6	2 7,50	5,00	4,88 ce	6,00	
Grāmatrūpniecība:													
Burtiņrokas (spiest. un burtliči, maš.) pils.darbos	6,53 e	1,840	1,850	3,17 ce	1,26 ce		2 7 e	2 10,96 e	3 0,26 e	9,60	11,46 ce	12,50	
Iespiedēji . . .	6,78 e	1,440	2,500	4,39 ce	1,54 e	1,72	3 0,28 e	3 5,09 e	3 6,63 e	16,10	14,81 ce	15,50	
Iesēji . . .	6,61 e	1,780		2,56 bce	1,31 e	1,86	2 7 e	2 10,96 e	3 0,26 e	9,60	13,88 ce	12,50	
Nekvalificeti stradn. . .	4,15 e	1,590	1,500	2,56 ce	1,18	1,75	2 7 e	2 10,96 e	3 0,26 e	9,60	8,96 ce	12,50	
Pārtika:													
Maiznieki . . .	4,58 c	1,875	1,560	2,13 bce	1,41 ce	1,50	1 8	1 3	2 1	3,00	5,42 ce	4,00	
Transporti:													
Konduktori (vaģu vad.)	5,90	1,625	1,500	2,08 de	1,33 cf		1 11	2 2,38	2 11,38	6,00	5,42 ce	5,00	
Tramvaju kasieji (konduktori)	5,90	1,625	1,000	1,38 de	1,33 cf		1 11	2 2,38	2 11,38	5,50	5,42 ce	5,00	
Smago autom. soteji	5,57 ce	2,000	1,800		1,24 e	1,30 e	1 3	1 3	1 3	4,00	5,00 ce	4,00	
Vazoņi (vienzirdzn. pie preču transporta)	5,42 ce	1,500	1,000		1,05 e	1,09 e	1 0	1 0	1 0	3,20	4,17 ce	2,50	
Preču nesēji (dzelzceļ.)	5,60	1,175		1,00 e			0 9,38 e	0 9,38 e	0 9,38 e		3,33 ce	2,00	
Pastāvīgi ūzeļc. str-ki	5,60	1,125	1,000	1,24 e			0 9,38 e	0 9,38 e	0 9,38 e		3,60 ce	3,25	
Elektriskās strāvas izdāle:													
Elektromontieri . . .	5,25	1,900	2,000	2,28 ce			2 7	2 9	2 9	6,00	7,50 ce	6,00	
Nekvalificeti stradn. . .	3,25	1,125	0,800							3,50	3,75 ce	4,00	
Pašvaldību uzņēmumi:													
Nekvalificeti stradn. . .	5,46	1,250	0,800	1,56 ce		1,60	0 10 e	0 10,08 e	0 10,03 e	3,00	6,00 ce	2,50	

likumīgās normālās darba stundas. Dānija. Likmes: faktiski izmaksātās likmes parasti pārsniedz (sevišķi mašīnbūvniecībā) ar kolektīviem līgumiem noteiktas laika algu minimāllikmes vai minimumizmaksas. Izpeļņas: vidējās stundas izpeļņas par laika un akorda darbu. Stundas: ar kolektīviem līgumiem noteiktais normālais darba laiks. Dienvidafrikas Savienība. Likmes un stundas: kolektīvo līgumu, arbitrāro tiesu, likumīgo rīkojumu vai citu noteikumu noteiktās laika algu likmes un normālās darba stundas. Dienvidslāvija. Likmes un stundas: Darba kameras centrālā sekretariāta paziņotās tipiskās laika algu likmes un normālās darba stundas. Izpeļņas: darba stundas vidējās izpeļņas. Francija. Likmes: vidējās laika algu likmes pēc kolekt. līgumiem vai citiem spēkā esošiem lēmumiem, uz darba devēju vai strādnieku organizāciju ziņojumu pamata. Skaitļi iekavās: akordstrādnieku minimālās laika pamatlīkmes. (Lionā skaitļi uz 1936. g. 1. okt.). Stundas: likumīgās, vai ar kolektīviem līgumiem noteiktās normālās darba stundas. Holande. Likmes: ar kolektīviem līgumiem, valdības vai pašvaldības rīkojumiem, darba devēju noteikumiem, vai ar spēkā esošām algu normām noteiktās laika algu likmes. Parasti tās ir minimāllikmes, kuņas pa lielākai daļai saskan ar faktiski maksātām likmēm (izņemot būvniecībā elektromontieriem Utrechtē, kur tās ir darba biržas noteiktās tipiskās likmes). Transportā (tramvaji, autobusi, dzelzceļš), elektriskās strāvas izdalē un komunālietāžu dienestā Amsterdamā — 1935. g. vidējās. Skaitļi iekavās: Amsterdamā un Roterdamā akordstrādniekiem garantētās minimālās stundu likmes; Utrechtē — akorddarbu pamatlīkmes pēc darba devēju noteikumiem. Likmes Amsterdamā un metallstrādniekiem Roterdamā attiecas uz 1936. g. pirmo pusgadu. Izpeļņas: laika un akorddarba vidējās darba stundas neto izpeļņas, atskaitot novilkumu par obligāto strādnieku apdrošināšanu, bet pieskaitot pa-

slāvija			Francija						Holande				
Splita	Zagreba		Bordo	Lile	Liona	Marseļa	Nante	Parīze	Amsterdama		Hāga		Roterdama
	m e	Izpeļņa							Likme	Izpeļņa	Likme	Likme	Izpeļņa
Din	Din	Din	Frs	Frs	Frs	Frs	Frs	Frs	F1	F1	F1	F1	F1
10,00	8,50 c	8,00	5,75	5,25 (5,80)	6,40 b	5,40	5,03 d	7,20 (7,65)	(0,60)	0,70	.	(0,54)	0,61
9,00	8,50 c	7,00	5,35 c	5,00 (5,60)	5,80 b	5,15	4,97 bc	.	(0,60)	0,70	.	(0,54)	0,61
8,00	11,00 c	10,00	5,35 c	5,60 (6,20)	6,40 b	6,35	5,45	.	(0,60)	0,70	.	(0,54)	0,61
5,00	5,50 c	4,50	4,35 c	3,50 (4,55b)	4,33 c	4,15	3,80 b	5,20 (5,60)	(0,47)	0,54	.	(0,44)	0,51
7,00	7,20 ce	8,00	5,63 c	4,60	7,00	5,60	4,80	7,00	0,64	.	0,64	0,62	.
6,00	8,00 c	7,00	5,08 c	4,85	6,75 b	5,50	.	.	(0,52)	0,63	.	(0,51)	0,57
6,00	5,00 ce	6,00	5,08 c	4,65	7,00	5,60	.	.	0,64	.	0,64	0,62	.
6,50	7,05 ce	8,00	5,63 c	4,70	7,03 d	5,80	4,78 d	6,63 d	0,64	.	0,64	0,62	.
8,00	6,40 ce	7,00	5,63 c	4,45	6,75	5,20	4,90	7,00	0,62	.	0,62	0,60	.
7,00	9,75 ce	9,00	5,63 c	4,70	7,25 b	5,60	5,05 b	7,25	0,67	.	0,67	0,67	.
7,00	8,75 c	9,00	5,63 c	4,95	6,75	5,60	5,00	6,80	0,72	.	0,73	0,68	.
4,00	5,55 ce	4,00	4,50	4,00	5,75 b	4,70	3,80	.	0,59	.	0,59	0,56	.
10,00	7,75 c	7,00	5,25 c	4,90	5,70	5,80	4,70	6,50	0,62(0,64)	.	0,62	0,62	.
8,00	8,75 c	10,00	5,00	4,90	5,70	5,80	4,70	.	0,62(0,64)	.	0,62	0,62	.
8,00	4,50 c	4,50	5,50	4,75	.	4,70	.	.	0,58	.	0,58	0,58	.
11,50	10,05 ce	.	5,29	5,28	5,65 e	5,40	5,13 be	.	0,62	.	0,60	0,60	.
14,00	11,15 ce	.	5,54	7,32 be	5,65 e	5,40	5,40 be	7,25	0,69	.	0,67	0,67	.
16,00	10,05 ce	.	5,29	5,28	5,65 e	4,75	5,13 e	.	0,62	.	0,60	0,60	.
10,00 e	10,05 ce	.	5,29	5,28	.	5,40	.	6,75	0,62	.	0,60	0,60	.
5,00	4,35 ce	.	4,12	4,00	.	4,70	3,38 be	.	0,50	.	0,51	0,50	.
6,50	7,80 ce	.	4,71	5,33 e	6,42 b	5,00 e	5,77 bf	.	0,58 e	.	0,58	0,58 e	.
4,60 f	6,50 cf	.	4,93 cf	4,71 de	4,61 e1	4,01 cf2	4,24 bcf	.	0,64 d	0,71	0,53 d	0,54 ce	.
5,10 f	5,80 cf	.	4,69 cf	4,25 e	4,61 e1	4,01 cf2	4,24 bcf	.	0,58 b	0,67 b	0,70 c	0,51 ce	.
3,00 f	7,90 cf	.	5,42 ce	5,78 e	4,75 be	4,13 e	4,78 cf	.	0,39 c	.	0,37 c	0,43 ce	.
4,00	5,20 e	.	4,75 e	5,33 e	4,50 e	.	4,38 e	.	0,39 c	.	0,37 c	0,43 ce	.
4,00		.	4,25 cf	3,55	.	.	3,80	.	0,42 c	.	0,39 c	0,38 cf	.
4,00	3,25 c	.	4,25 cf	3,55	.	.	4,10	.	0,42 c	.	0,39 c	0,43 cf	.
7,00	13,95 ef	.	5,63 c	5,00	6,75	5,60	.	.	0,62	0,69	0,58 e	0,57 ce	.
3,00	4,25 c	.	4,40 c	3,90 (4,10)	.	4,45	.	.	0,58	0,65	0,54 e	0,52 ce	.
4,00	10,00 c	.	4,57 cf	4,30 f	4,75 b	.	3,51 c	.	0,55 c	0,63 c	0,52 c	0,46 ce	.

pilddarbu atlīdzību. Strādniekiem mehāniskos būvdarbos Amsterdamā un dzelzs būvdarbos Amsterdamā un Roterdamā ņemti 1936. g. pirmā pusgada vidējie. Stundas: ar likumīgiem rīkojumiem, vai spēkā esošiem kolektīviem līgumiem noteiktās normālās darba stundas. Igaunija. Likmes: laika algu likmju mediānas 1935. g. jūlijā, noteiktās pēc uzņēmumu individuāliem līgumiem (kolektīvie līgumi gandrīz nemaz nepastāv). Skaitļi iekavās: akordstrādniekiem garantētās minimāllikmju vidējie. Izpeļņas: normālās darba stundas vidējās izpeļņu mediānas laika un akorddarba strādniekiem 1936. g. jūlijā. Stundas: likumīgās normālās darba stundas. Irīja (Brīvalsts). Likmes: 1936. g. novembrī spēkā esošās ar kolektīviem līgumiem noteiktās laika algu minimāllikmes. Šīs likmes pa lielākai daļai ir tipiskās vai standartlikmes, izņemot Dublinā tramvajos, kur daudzos gadījumos likmes ir augstākas par noteiktām minimāllikmēm. Stundas: pilnas nedēļas normālais darba laiks. Jaunzēlande. Likmes: arbitrāro tiesu noteiktās laika algu minimāllikmes. Stundas: arbitrāro tiesu vai 1936. g. izlabotā Uzņēmumu akta noteiktās normālās darba stundas. Kānada. Likmes un stundas: visbiežāk sastopamās laika algu likmes un normālās darba stundas spēkā no 1935. g. 1. oktobra. Lielākam skaitam arodu būvuzņēmumos un spiestuvēs, arī transportā, algas pēc arodbiedrību tarifiem. Lielbritānija. Likmes un stundas: ar kolektīviem līgumiem noteiktās, darba devēju un strādnieku organizāciju atzītās, vai vispārī 1936. g. 1. oktobrī spēkā esošās laika algu likmes un normālās darba stundas. Dažos gadījumos tomēr domātas kolektīvos līgumos atsevišķi noteiktās minimāllikmes. Metallrūpniecībā skaitļi balstās uz no Nacionālās metallrūpniecības un viņas blakus nozaru uzņēmēju federācijas iegūtiem datiem. Laika algu likmes reprezentē galvenā kārtā pilnīgi uz laika algu nodarbināto strādnieku visbiežāk maksātās likmes, ieskaitot

41 (turpinājums)
(suite)

Rūpniecības nozares un arodi	Holande		I g a u n i j a				I r i j a (Brīvvalsts)			Jaunzelande	
	Utrechte		Tallina		Tartu		Korka	Dublina	Dundalka	Ūklen- da	Ueling- tena
	Likme	Izpeļņa	Likme	Iz- peļņa	Likme	Iz- peļņa	L i k m e			Likme	
	Fl	Fl	E kr	E kr	E kr	E kr	š/d	š/d	š/d	š/d	š/d
Metallrūpniecība:											
Montieri un virpotāji	(0,54)	0,59	0,29 (0,29)	0,51	0,33	0,33	1 10,47 e	1 6,77 e	1 4,40 e	2 5,75	2 5,75
Veidotāji (smiltis)	(0,54)	0,59	0,29 (0,29)	0,53	0,26 (0,15)	0,31	1 10,47 e	1 6,77 e	1 5,17 e	2 5,75	2 5,75
Modelgaldnieki	(0,54)	0,59	0,29 (0,29)	0,46	0,35	0,29	1 10,47 e	1 7,28 e	1 5,17 e	2 5,75	2 5,75
Nekvalificēti strādņ.	(0,41)	0,45	0,24 (0,24)	0,31	0,18 (0,18)	0,19	1 2,04 e	1 2,68 e	0 10,47 e	2 0,75	2 1,25
Būvrūpniecība:											
Mūrnieki	0,62		0,43 (0,43)	0,49	0,39	0,37	1 9	1 9,50	1 9	2 7,25	2 7,25
Dzelzs konstrukc. str-ki	(0,47)	0,51					1 8	1 8		2 5,75	2 5,75
Betonētāji	0,62				(0,25)	0,47	1 1,50 b	1 3 b	1 0,50 b	2 2,25	2 1,25
Namdarji un būvgaldņ.	0,62		0,38 (0,34)	0,40	0,32	0,29	1 9	1 9		2 6,50	2 6,50
Krāsotāji	0,62		0,29 (0,28)	0,30	0,26	0,27	1 9	1 8,50	1 8	2 5,75	2 5,75
Cauruļu licēji	0,63		0,40 (0,50)	0,53			1 9	1 10,25	1 8	2 5,75	2 5,75
Montieri	0,58		0,50	0,50			1 10,50	1 11 c	1 10	2 5,75	2 5,75
Nekvalificēti strādņ.	0,56		0,28 (0,24)	0,34	0,24	0,23	1 1,50	1 3	1 0,50	2 2,25	2 1,25
Mēbeļu rūpniecība:											
Galdnieki	0,62		0,30 (0,30)	0,33	0,30	0,29	1 9	1 11 ?	1 9	2 5,75	2 5,75
Tapsētāji	0,62			0,34	0,25	0,25	1 9	2 0 ?	1 8	2 5,75	2 5,75
Pulētāji	0,58						1 9	1 11 ?	1 8	2 5,75	2 5,75
Grāmatrūpniecība:											
Burtiņi, rokas spiest. un	0,55		0,38	0,41	0,35	0,37	1 9,88 e	1 10,25 e	1 5,75 e	2 4	2 4
Burtiņi, maš. j.pils. darb.	0,62		0,51	0,54	0,49	0,51	1 11,75 e	1 11,75 e	1 7,13 e	2 7,50	2 7,50
Iespiedēji	0,55		0,48	0,48	0,41	0,43	1 9,88 e	1 10,25 e	1 5,75 e	2 4	2 4
Iesēji	0,59		0,40	0,42	0,34	0,34	1 10 e	1 10,25 e		2 4	2 4
Nekvalificēti strādņ.	0,44		0,26	0,28	0,24	0,23	1 1,75 e	1 1,75 e		1 10	1 10
Pārtika:											
Maiznieki	0,58		0,27 (0,27)	0,27	0,23	0,24	2 1,60 e	1 11,94 ce	1 7,40 e	2 6	2 6
Transports:											
Konduktori (vāgu vad.)	0,65 b	0,65 b	0,39	0,45	0,25 b	0,38 b	1 5,50 be	1 4,42 de	1 0,88 be	2 5,50	2 4,75
Tramvaju kasieri (konduktori)	0,65 b	0,66 b	0,27	0,33	0,25 b	0,38 b	1 1,13 bce	1 0,81 de	0 11,13 be	2 4,50	2 3
Smago autom. šoferi	0,45		0,36 (0,35)	0,37		0,30 s	1 3,63 ce	1 5,50 ce	0 11,87 ce	1 10,75	1 10,75
Vāzoni (vienzirdz. pie preču transporta)			0,29 (0,30)	0,45		0,20 s	1 2,38 ce	1 2,60 e		1 10	1 10
Preču nesēji (dzelzceļ.)	0,42 c		0,29 (0,25)	0,29		0,19	1 0,13 e ⁴	1 0,13 e ⁴	0 11,25 e ⁴	2 2,50	2 2,50
Pastāvīgi dzelzceļ. str-ki	0,42 c		0,29	0,29	0,28	0,29	0 11,50 e ⁴	0 11,52 e ⁴	0 11,13 e ⁴	2 2,50	2 2,50
Elektriskās strāvas izdāle:											
Elektromontieri	0,65	0,67	0,39	0,44	0,34	0,38	1 10,50	1 9,82 ce	1 10,50 ce	2 5,75	2 5,75
Nekvalificēti strādņ.	0,57	0,59	0,29 (0,23)	0,30	0,27	0,28	1 2,55 e	1 4	1 0	2 0,25	2 1,25
Pašvaldību uzņēmumi:											
Nekvalificēti strādņ.	0,56	0,57	0,28 (0,26)	0,33	0,22	0,29	1 2,68 e ⁵	1 4,09 e ⁵	1 0,85 e ⁵	2 3	2 2

pamatlikmi un 16 šil. prēmijas nedēļā. Spēkā esošie kolektīvie līgumi šini rūpniecības nozarē paredz, ka vidējās veiklības akordstrādniekiem jādod iespēja nopelnīt vismaz 25% vairāk par laika pamatlikmi, izņemot «war bonus». Norveģija. Likmes: par laika darbu efektīvi maksātās standartlikmes, vai algu vidējās. Dažos gadījumos tomēr (apzīmētos ar piezīmi ¹³) domātas kolektīvos līgumos noteiktās laika minimāllikmes. Izpeļņas: laika un akorddarba vidējās stundas izpeļņas, pieskaitot atlīdzību par papilddarbu. Mašīnbūvju uzņēmumos likmes un izpeļņas noteiktas „Norveģijas dzelzs un metalla strādnieku arodbiedrībā” Oslo, attiecas uz visiem šīs rūpniecības nozares kvalificētiem un nekvalificētiem strādniekiem. Stundas: likumīgās normālās darba stundas. Polija. Izpeļņas: veikta laika darba vidējās stundas izpeļņas. Stundas: likumīgās normālās darba stundas. Šveice. Likmes un stundas: kolektīviem līgumiem, rīkojumiem vai citāda veida līgumiem noteiktās laika algu likmes un normālās darba stundas. Dažos gadījumos (apzīm. ar piezīmi ¹⁵) ņemtas kolektīvo līgumu minimāllikmes. Ungārija. Izpeļņas: normālās laika darba stundas nosvērtās vidējās izpeļņas. Stundas: normālās darba stundas. Z. Amerikas Sav. Valstis. Likmes un stundas: minimālās laika algu likmes un normālās darba stundas, noteiktas pēc arodbiedrību tarifiem, vai kolektīviem līgumiem 1936. g. 15. maijā, kuŗi ir obligāti «Amerikas Darba Federācijas» locekļiem. Šīs likmes uzskatāmas kā reprezentatīvas visu gadu un parasti atbilst visbiežāk sastopamām algām. Pastāvīgiem ceļu strādniekiem tās ir caurmēra likmes, komunālo iestāžu strādniekiem — visbiežāk sastopamās likmes. Šīs likmes nav noteiktas pēc arodbiedrību tarifiem. Zviedrija. Likmes: tipiskās vai dominējošās laika algu likmes. Dažos gadījumos (apzīmētos ar piezīmi ²⁵) ņemtas kolektīvos līgumos noteiktās minimāllikmes. Izpeļņas: 1936. g. laika un akorddarbu stundu vidējās izpeļņas, ieskaitot piemaksas naturālās un par virsstundām. Stundas: likumīgās normālās darba stun-

K a n a d a						L i e l b r i t a n i j a						
Hali- faksa	Mont- reāle	Otāva	To- ronto	Van- kuvēra	Vinni- pega	Birming- hama	Bristole	Glazgova	Lidsa	Londona	Man- čestra	Nu- kastle
L i k m e						L i k m e						
C, S	C, S	C, S	C, S	C, S	C, S	š/d.	š/d.	š/d.	š/d.	š/d.	š/d.	š/d.
0,67 bc	0,70 bc	0,60 bc	0,65 bc	0,68 bc	0,60 bc	1 3,83 e	1 3,96 ce	1 4,12 ce	1 3,57 e	1 5,08 e	1 3,83 e	1 3,83 e
0,63 c	0,55 c	0,60 c	0,65 c	0,68 c	0,65 c	1 4,34 e	1 3,83 e	1 5,57 e	1 4,85 e	1 5,08 e	1 4,98 e	1 4,34 e
0,66 c	0,68 c	0,70 c	0,75	0,76 c	0,80 c	1 4,85 e	1 4,60 e	1 5,57 ce	1 4,60 e	1 6,20 e	1 4,85 e	1 4,85 e
0,33 c	0,33 c	0,38 c	0,40	0,45	0,40	0 11,74 e	0 11,41 ce	1 0,09 ce	0 11,86 e	1 0,58 e	0 11,23 e	1 0 ce
0,98	0,80 c	0,85	0,90	1,10	1,00	1 6,50 ⁹	1 6,50	1 7,25 d	1 6,50	1 8	1 6,50	1 6,50
0,75	0,70 c	0,80	0,80	1,00	0,80	1 5,50	1 5,50	1 4	1 5,50	1 6,50	1 5,50	1 5,50
0,35 c	0,38 c	0,40	0,50	0,45	0,40 c	1 3 b	1 3 b	1 2 b	1 3 b	1 3,50 b	1 3 b	1 3 b
0,60	0,65 c	0,70	0,80	0,80	0,75	1 6,50 ⁹	1 6,50	1 7	1 6,50	1 8	1 6,50	1 6,50
0,55	0,60	0,65	0,75	0,80	0,70	1 6,50 ⁹	1 6,50	1 7	1 6,50	1 7	1 6,50	1 6,50
0,75	0,70 c	0,83	0,90	1,00	0,90	1 6,50 ⁹	1 6,50	1 7	1 6,50	1 8	1 6,50	1 6,50
0,80	0,65	0,70	1,00	1,00	0,85	1 7	1 7	1 6	1 7	1 10	1 7	1 7
0,35 c	0,38 c	0,40	0,50	0,45	0,40 c	1 2 ⁹	1 2	1 2,25	1 2	1 3	1 2	1 2
	0,50 c	0,55 c	0,45 c	0,43 c	0,53 c	1 6 ¹⁰	1 6	1 7 ¹⁰	1 7	1 8 ¹⁰	1 6,50	1 7
	0,73 c	0,45 c	0,57 c	0,39 c	0,45	1 6 ¹⁰	1 6	1 7 ¹⁰	1 7	1 8 ¹⁰	1 6,50	1 6
	0,55 c	0,45 c	0,50	0,55		1 6 ¹⁰	1 6	1 7 ¹⁰	1 7	1 7,50 ¹⁰	1 6,50	1 6,50
0,62 ce	0,77 ce	0,77 ce	0,79 ce	0,92 e	0,77 e	1 6,63 e ¹⁰	1 6,63 e ¹⁰	1 7,38 e ¹⁰	1 6,63 e ¹⁰	1 10,25 e ¹⁰	1 7,38 e ¹⁰	1 6,63 e ¹⁰
0,63 ce	0,77 ce	0,77 ce	0,79 ce	0,92 e	0,77 e	1 8,63 e ¹⁰	1 8,63 e ¹⁰	1 8,94 ce ¹⁰	1 8,63 e ¹⁰	2 0 e ¹⁰	1 9,50 e ¹⁰	1 8,63 e ¹⁰
0,61 bce	0,76 bce	0,72 bce	0,79 bce	0,92 ce	0,77 be	1 8,75 ce ¹⁰	1 8,75 ce ¹⁰	1 8,75 ce ¹⁰	1 8,75 ce ¹⁰	2 2,13 ce ¹⁰	1 9,50 ce ¹⁰	1 8,75 ce ¹⁰
0,66 ce	0,71 ce	0,73 ce	0,79 ce	0,92 e	0,77 ce	1 6,63 e ¹⁰	1 6,63 e ¹⁰	1 7,38 e ¹⁰	1 6,63 e ¹⁰	1 8 e ¹⁰	1 7,38 e ¹⁰	1 6,63 e ¹⁰
						1 1,88 e ¹⁰	1 1,88 e ¹⁰	1 2,63 e ¹⁰	1 1,88 e ¹⁰	1 5,75 e ¹⁰	1 2,38 e ¹⁰	1 1,88 e ¹⁰
0,36 e	0,40 ce	0,35 e	0,46 e	0,40 ce	0,43 ce	1 2,83 e ^{10,11}			1 3,06 e ^{10,11}	1 3,63 e ¹¹	1 3 e	1 3,75 e ¹¹
0,58 b	0,51 b	0,54 b	0,60 b	0,63 b	0,52 b	1 4,88 de		1 4,22 de	1 4,13 ce	1 8,13 de	1 3,75 ce	1 3,25 de
	0,51 b		0,60 b	0,63 b	0,52 b	1 3,50 ce		1 3,59 de	1 2,75 ce	1 7,50 de	1 3,31 ce	1 3,50 bce
0,45 c	0,40 c	0,45 c	0,45 c	0,45 c	0,40	1 3,94 ce ¹⁰	1 5,19 ce ¹⁰	1 2,94 ce ¹⁰	1 2,94 ce ¹⁰	1 5,63 bce ¹⁰	1 2,94 ce ¹⁰	1 2,94 ce ¹⁰
0,28 e	0,28 c	0,35	0,43 e	0,43 e	0,50 b ^s	0 10,88 e	1 2,25 e ¹⁰	1 0,50 e	1 0,25 e	1 2,38 ce ¹⁰	0 10,88 e	0 10,88 e
0,50 b ^s	0,50 b ^s	0,50 b ^s	0,50 b ^s	0,50 b ^s	0,50 b ^s	0 10,88 e	0 10,88 e	0 10,88 e	0 10,88 e	0 11,60 e	0 10,88 e	0 10,88 e
0,41 e ^s	0,41 e ^s	0,41 e ^s	0,41 e ^s	0,41 e ^s	0,41 e ^s	0 10,88 e	0 10,88 e	0 10,88 e	0 10,88 e	1 0,09 ce	0 10,88 e	0 10,88 e
0,74	0,62	0,65	0,80	0,92	0,77	1 6,53 c	1 6,23 e	1 7,15 c	1 6,50	1 9,75	1 6,36	1 5,93
0,35	0,37	0,36	0,48	0,45	0,39	1 1,78	1 2,97 e	1 2,04 e	1 2,50	1 4,25	1 1,64	1 2,36
0,40 c	0,35	0,50	0,59	0,56	0,40	1 1,26 e	1 3,19 e	1 1,75 e	1 0,75 e	1 3,72 e ¹²	1 1,47 e	1 1,50

das. b) Dažādu arodu tuvāki apzīmējumi. Metallrūpniecībā. Montieri un virpotāji: Lionā — darba riku amatnieki; Kanādā — mašīnisti; Oslo — kvalificēti metallstrādnieki; Šveicē — palīgstrādnieki, nodarbināti centrāl-apkures ierīces uzņēmumos. Veidotāji (smiltis): Lionā — veidotāji ar roku un smiltis; Nantē — veidotāji ar roku; Oslo — kvalificēti metallstrādnieki. Modelgaldnieki: Lionā — modelgaldnieki ar vairāk kā 5 gadu darba praksi; Oslo — kvalificēti metallstrādnieki vispār. Nekvalificēti strādnieki: Lilē — apmācīti strādnieki; Nantē — strādnieki ar 1 mēn. darba praksi; Šveicē — palīgstrādnieki, nodarbināti centrāl-apkures ierīces uzņēmumos. Būvrūpniecībā. Dzelzs konstrukc. strādnieki: Lionā — montieri. Betonētāji: Irijā — mūrnieku palīgi; Lielbritānijā — cementētāji; Z. Amerikas Sav. Valstīs — arī cementētāji. Namdarji un būvgaldnieki: Šveicē — tikai namdarji. Krāsotāji: Bāzelē un Bernē — strādnieki ar 3 gadīgu darba stāžu. Cauruļu licēji: Lionā un Nantē — cauruļu licēji un cinka darbu strādnieki; Bāzelē un Bernē — strādnieki ar 1 gadīgu darba stāžu, Cirichē — ar 3 gadīgu. Montieri: Oslo — strādnieki ar 1 gadu darba stāžu; Bāzelē un Bernē strādnieki ar 4 gadīgu, Cirichē ar 3 gadīgu darba stāžu; Z. Amerikas Sav. Valstīs — elektrisko vadu ierīkotāji telpās. Nekvalificēti strādnieki: Lionā — apmācīti strādnieki ar 9 mēn. darba stāžu. Grāmatrūpniecībā. Burtiņi, rokas: Nantē — «cliqueurs à plat»; Oslo — dienas strādnieki ar vairāk kā 2 gadīgu darba stāžu; Šveicē — precējušies strādnieki ar vairāk kā 2 gadīgu darba stāžu. Burtiņi, mašīnas: Lilē un Nantē — linotipisti; Oslo — dienas strādnieki ar vairāk kā 2 gadu darba stāžu; Šveicē — precējušies strādnieki ar vairāk kā 2 gadu darba stāžu; Bostonā — linotipisti. Iespiedēji: Santjago — «pressista»; Kanādā — «pressmen»; Šveicē — precējušies strādnieki ar vairāk kā 2 gadu darba stāžu; Bostonā — linotipisti, Denverā un Sanfranciskā — mašīnstrādnieki. Iesēji: Oslo — iesēji grāmatniecībā un to palīgi ar 1 gadu

Rūpniecības nozares un arodi	Norveģija		P o l i j a				Š v e i c e			Ungarija				
	Oslo		Kato- vica	Lodza	Poz- naņa	Var- šava	Bāzele	Berne	Ciriche	Buda- pešta				
	Likme	Izpeļņa	I z p e ģ ņ a				L i k m e			Izpeļņa				
	N kr	N kr	Pzl.	Pzl.	Pzl.	Pzl.	Fr	Fr	Fr	Pen.				
Metallrūpniecība:														
Montieri un virpotāji	1,23 b	1,47 b	} 0,57 ¹⁴	} 0,77 ¹⁴	} 0,70 ¹⁴	} 0,95 ¹⁴	1,73 be	1,65 be	1,65 be	0,72				
Veidotāji (smiltis)	1,23 b	1,47 b					.	.	.	.	.	.	0,78	
Modelgaldnieki	1,23 b	1,47 b					.	.	.	.	.	.	0,97	
Nekvalificēti strādņ.	1,00	1,16					.	.	.	.	1,20 b	1,12 b	1,12 b	0,43
Būvrūpniecība:														
Mūrnieki	1,50	.	} 0,61 ¹⁴	} 0,73 ¹⁴	} 0,75 ¹⁴	} 0,86 ¹⁴	1,63 ¹⁵	1,63 ¹⁵	1,63 ¹⁵	0,66				
Dzelzs konstrukc. str-ki	.	.					.	.	.	.	.	.	.	0,53
Betonētāji	1,44	.					.	.	.	.	.	.	.	0,39
Namdarji un būvgaldn.	1,44	.					.	.	.	.	1,68 b ¹⁵	1,65 b ¹⁵	1,65 b ¹⁵	0,61
Krāsotāji	1,50	.					.	.	.	.	1,75 b	1,70 b	1,80	0,63
Caurulu licēji	1,22 ¹⁸	.					.	.	.	.	1,60 b	1,75 b	1,65 b	1,04
Montieri	1,50 b	1,93 e					.	.	.	.	1,70 b	1,70 b	1,70 b	0,82
Nekvalificēti strādņ.	1,37	.					.	.	.	.	1,29	1,29	1,29	0,88
Mēbeļu rūpniecība:														
Galdnieki	1,50 ¹⁸	.					} 0,72 ¹⁴	} 0,58 ¹⁴	} 0,64 ¹⁴	} 0,65 ¹⁴	1,66 ¹⁵	1,75 ¹⁵	1,80 ¹⁵	0,71
Tapsetāji	1,60 ¹⁸	.	.	.	.	.					.	1,80 ¹⁵	.	0,69
Pulētāji	1,50 ¹⁸	.	.	.	.	.					.	.	.	0,58
Grāmatrūpniecība:														
Burtliči, rokas spiest. un	1,47 bce ¹⁸	.	} 1,04 ¹⁴	} 0,64 ¹⁴	} 0,87 ¹⁴	} 1,32 ¹⁴	1,73 be	1,90 be	1,90 be	1,87				
Burtliči, maš. pils. darb.	1,83 bce ¹⁸	.					.	.	.	.	2,11 be	2,29 be	2,29 be	2,28
Iespiedēji	.	.					.	.	.	.	1,73 be	1,90 be	1,90 be	1,66
Iesēji	1,39 be ¹⁸	.					.	.	.	.	1,46 be	1,54 be	1,50 b	0,96
Nekvalificēti strādņ.	1,17 be ¹⁸	.					.	.	.	.	0,94 be	1,04 be	1,00 b	0,98
Pārtika:														
Maiznieki	1,50 e	.	0,90 ¹⁴	0,61 ¹⁴	0,83 ¹⁴	0,96 ¹⁴	2,01 bce	1,79 bce	1,86 bce	0,71				
Transporti:														
Konduktori (vāgu vad.)	1,81 be	.	1,23	1,36	0,93	1,58	2,14 cf	2,29 cf	2,04 bdf	0,59				
Tramvaju kasieri (konduktori)	.	.	1,19	1,14	0,76	1,45	2,14 cf	2,29 cf	2,02 bcf	0,57				
Smago autom. šoferi	1,58 ce	.	.	.	.	.	1,45 be	1,47 be	1,67 be	0,76				
Vāžņi (vienzirdz. pie preču transporta)	.	.	0,95	0,68	0,88	1,06	1,28 be	1,34 be	1,49 be	0,39				
Preču nesēji (dzelzceļ.)	.	.	.	.	.	.	1,30 bcf	1,45 bcf	1,40 bcf	0,35				
Pastāvīgi dzelzce. str-ki	.	.	.	.	.	.	1,30 bcf	1,45 bcf	1,40 bcf	0,33				
Elektriskās strāvas izdale:														
Elektromontieri	1,65	.	1,30	1,87	1,18	2,25	2,04 cf	2,24 cf	1,92 bcf	0,81				
Nekvalificēti strādņ.	1,25 ¹⁸	.	1,04	0,95	1,02	1,40	1,80 cf	1,99 cf	1,68 bcf	0,65				
Pašvaldību uzņēmumi:														
Nekvalificēti strādņ.	1,50 e	.	0,83	0,68	0,81	0,69	1,80 cf	2,08 cf	1,68 bcf	0,57				

darba stāžu; Šveicē — grāmatsetuvju strādnieki ar 2 gadu darba stāžu. *Nekvalificēti strādnieki:* Nantē — spiestuvju un grāmatsetuvju strādnieki; Oslo — iesēji un to palīgi grāmatsetuvēs ar 1 gadu darba stāžu; Šveicē — grāmatsetuvju strādnieki ar 2 gadu darba stāžu. *Pārtikā. Maiznieki:* Santjago — darba uzraugi; Lionā — brigadierī (darba uzraugi); Nantē — cepēji; Šveicē — lielos uzņēmumos nodarbinātie strādnieki; Z. Amerikas Sav. Valstīs — mašīnstrādnieki ceptuvēs; Losandželosā — maiznieki ebrēju ceptuvēs. *Transportā. Konduktori (vāgu vad.) un tramvaju kasieri (konduktori):* Nantē tikai tramvaju kalpotāji; Amsterdamā — tikai tramvaju kasieri, Utrechtē — vadītāji un kasieri vienā personā; Tartū — tikai autobusu darbinieki; Korkā un Dundalkā — tikai autobusu darbinieki; Kanādā — tikai tramvaju darbinieki; Halifaksā un Otavā — vadītāji un kasieri vienā personā; Nukastlē — tikai tramvaja darbinieki; Oslo — autobusus apkalpo pa lielākai daļai 1 darbinieks; Cirichē — precējušies strādnieki; Bostonā un citās Z. Amerikas Sav. V. pilsētās — tikai ielu dzelzceļu darbinieki; Jaunorleānā un Ņujorkā — autobusu vadītāji. *Smago automobiļu šoferi un vāžņi (vienzirdz. pie preču transp.):* Lionā — vadītāji un iekrāvēji; Londonā — iekšdedzes motoru no 2—5 ton. automobiļu vadītāji; Bāzelē — strādnieki ar 1 gada, Bernē — ar 4 gadu un Cirichē ar 2 gadu darba stāžu. *Preču nesēji (dzelzceļos) un pastāvīgi dzelzce. str-ki:* Kanādā — dzelzceļu preču ratiņu stūmēji; Šveicē — precējušies strādnieki. *Elektriskās strāvas izdalē. Elektromontieri un nekvalif. str-ki:* Cirichē — neprecējušies strādnieki; Baltimorā — kabelu licēji, tāpat arī Čikagā, Losandželosā un Filadelfijā. *Pašvaldību uzņēmumi. Nekvalificēti strādnieki:* Lionā — strādnieki ar 3 gadu darba stāžu; Cirichē — precējušies strādnieki. c) Divu un vairāk skaitļu vidējais. d) Divu arodu skaitļu vidējais. e) Vidējais aprēķināts dalot dienas vai nedēļas algu ar normālo stundu skaitu dienā. f) Vidējais aprēķināts dalot dienas vai nedēļas algu ar normālo stundu kopskaitu.

Z. Amerikas Sav. Valstis										Z v i e d r i j a					
Balti- mora	Bo- stona	Čikaga	Den- vera	Los- andže- losa	Jaun- orleana	Ņu- jorka	Filadel- fija	Sant- luisa	San- fran- ciska	Geteborga	Malme		Stokholma		
L i k m e										Lik- me	Iz- peļņa	Lik- me	Iz- peļņa	Lik- me	Iz- peļņa
\$	\$	\$	\$	\$	\$	\$	\$	\$	\$	S kr	S kr	S kr	S kr	S kr	S kr
0,850	0,910	0,950	0,900	0,875	0,800	1,000	0,950	0,900	1,000	0,82 ²⁵	1,38	0,80 ²⁵	1,29	0,88 ²⁵	1,64
0,850	0,800	1,000	0,825	0,883 c	0,850	0,963	0,900	0,870	0,950	0,82 ²⁵	1,49	0,80 ²⁵	1,32	0,88 ²⁵	1,80
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0,82 ²⁵	1,45	0,80 ²⁵	1,28	0,88 ²⁵	1,74
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0,68 ²⁵	1,20	0,66 ²⁵	1,10	0,75	1,36
1,100	1,300	1,500	1,250	1,000	1,000	1,500 ²²	1,500 ²²	1,500 ²²	1,500	1,40	2,00	1,29	1,85	1,50	2,70
1,375	1,200	1,500	1,250	1,125	1,250	1,650	1,375	1,470	1,375	1,45 ²⁵	1,72	1,26 ²⁵	1,57	1,50 ²⁵	1,81
1,000 b	1,250 b	1,500 b	1,250 b	1,250 b	0,850 b	1,400 b	1,050 b	1,313 b	1,125 b	1,26	.	1,16	.	1,35	.
1,100	1,175	1,500	1,250	1,100	0,750	1,400	1,000	1,250	1,125	1,40	1,90	1,29	1,85	1,50	2,65
1,000	1,125	1,500	1,250	1,000	0,750	1,285	1,000	1,250	1,000	1,50	1,76	1,48	1,62	1,72	2,69
1,100	1,250	1,500	1,300	1,125	1,050	1,500	1,200	1,438	1,100	1,40 ²⁵	1,95	1,26 ²⁵	1,85	1,50 ²⁵	2,39
1,375 b	1,250 b	1,500 b	1,250 b	1,000 b	1,250 b	1,700 b	1,250 b	1,500 b	1,250 b	1,40	1,63	1,32	1,67	1,50	1,96
0,450	0,700 ¹⁷	0,950	0,625	0,625	0,400	1,000 ²³	0,500	0,788	0,688	1,26	1,50	1,16	1,40	1,35	1,70
.	1,150	0,650 ¹⁹	.	.	.	1,150	1,150	.	.	1,10 ²⁵	1,28	1,05 ²⁵	1,22	1,20 ²⁵	1,58
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1,41 ²⁵	1,55	1,37 ²⁵	1,50	1,48 ²⁵	1,76
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1,10 ²⁵	1,28	1,05 ²⁵	1,22	1,20 ²⁵	1,58
1,000	0,960	1,225	1,013	1,069	0,900	1,313	1,050	1,030	1,300	1,33 ²⁵	1,49	1,26 ²⁵	1,36	1,37 ²⁵	1,64
1,000	1,000 ¹⁸	1,260	1,013	1,180	0,900	1,313	1,050	1,110	1,300	1,46 ²⁵	1,64	1,38 ²⁵	1,47	1,50 ²⁵	1,84
1,000	1,000 ¹⁸	1,260	1,075 b	1,180	0,900	1,313 ²⁴	1,050	1,110	1,288 b	1,33 ²⁵	1,48	1,28 ²⁵	1,34	1,37 ²⁵	1,58
.	0,880	0,943 ²⁰	1,023	1,050	0,938	1,023	0,875	1,000	1,275	1,22 ²⁵	1,29	1,17 ²⁵	1,49	1,26 ²⁵	1,51
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1,15 ²⁵	1,21	1,10 ²⁵	1,16	1,19 ²⁵	1,25
1,188 b	1,146 b	0,690 b	0,750 b	1,188 b	.	1,000 b	0,720 b	0,900 b	0,950 b	1,35	1,53	1,56	1,79	1,44	1,65
.	0,750 b	0,810 b	0,580 b	.	0,380 b	0,700 b	.	0,650 b	0,625 b	.	1,89	.	1,74	.	1,94
.	0,750 b	0,810 b	0,580 b	.	.	.	.	0,650 b	0,625 b	.	1,89	.	1,74	.	1,94
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1,31	1,32	1,12	1,13	1,46	1,48
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1,12	1,13	1,12	1,13	1,33	1,35
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1,34	1,34	1,12	1,13	1,29	1,44
16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	1,25	1,52	1,14	1,28	1,30	1,62
1,000 b	.	1,500 b	.	1,063 b	.	.	.	1,250 b	1,023	1,35	1,77	.	1,78	1,49	1,94
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1,20	1,12	.	1,31	.	1,60
.	0,682	0,794 ²¹	.	0,577	0,400 ²¹	.	0,469	0,438 ²¹	0,750	1,20	1,74	1,12	1,40	1,31	2,01

algu ar nostrādāto normālo stundu kopskaitu. ¹⁾ Vidējais aprēķināts reizinot dienas algu ar 7 (svētdienas atalgo) un rezultātu dalot ar 48. ²⁾ Plus dzīves dārdzības piemaksa Frs 12,50 dienā. ³⁾ Aptuveni skaitļi. ⁴⁾ Pamatlikmes darbiniekiem, kuri atrodas dienestā pirms 1928. g. 1. janvāra; šīs likmes var tikt samazinātas no 5—10%. Darbiniekiem, kas iestājušies dienestā ar šo datumu, likmes samazina pirmo reizi par 10% un vēlāk algu samazina vēl par 5%. ⁵⁾ Iesākuma alga. ⁶⁾ Plus piemaksa par darba rīkiem 2 šil. nedēļā. ⁷⁾ Plus piemaksa par darba rīkiem 6 pensi dienā. ⁸⁾ Likmes, kuņas ar rīkojumu var tikt pazeminātas par 10%. ⁹⁾ Ceļa izdevumu piemaksa 2 pensi dienā visiem pašvaldības uzņēmumos nodarbinātiem strādniekiem. ¹⁰⁾ Kolektīvos līgumos noteiktās minimālīkmes. ¹¹⁾ Kooperatīvo un citu darba devēju sabiedrību noteiktais likmju vidējais. ¹²⁾ Divu skaitļu vidējā likme, kādu parasti maksā lielākam vairumam strādnieku 50 Londonas grafistes pašvald. uzņēmumos. ¹³⁾ Kolektīvos līgumos apstiprinātas minimālās laika algu likmes, kuņas ir ievērojami zemākas par faktiski spēkā esošām. ¹⁴⁾ Vidējā stundas brutto izpeļņa visiem pieaugušiem strādniekiem — vīriešiem dažādās rūpn. nozarēs 1936. g. maijā. ¹⁵⁾ Vidējās likmes pa uzņēmumiem. ¹⁶⁾ Vidējā normālās darba stundas izpeļņa visā valstī \$ 0,358. ¹⁷⁾ Lielākam strādnieku vairumam likme \$ 0,775. ¹⁸⁾ Linotipistu likmes; monotipistu likmes \$ 0,960. ¹⁹⁾ Minimālīkmes. ²⁰⁾ Iesēju likmes; pamfletistu likme \$ 0,968. ²¹⁾ Ielu noteku tīrīšanas un remontstrādnieku likmes: Čikagā — ielu tīrītāju un remontstrādnieku likmes \$ 0,700 un \$ 0,750, Jaunorleānā — \$ 0,375 un \$ 0,458 un Santluisā — \$ 0,375. ²²⁾ Likmes mūrniekiem; Ņujorkā likme akmeņmūrniekiem \$ 1,565; Filadelfijā — \$ 1,375 un Santluisā — \$ 1,250. ²³⁾ Lielam strādnieku vairumam likme \$ 0,938. ²⁴⁾ Strādnieki, kas vada 1—4 mašīnas. ²⁵⁾ Parasti ar kolektīviem līgumiem noteiktās minimālās laika algu likmes.

43 Bezdarbs Latvijā un dažās citās valstīs 1929. — 1936. g. ¹⁾

Valstis	Mēneši	1929.	1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.
Latvija ²⁾	VI.	1 392	779	1 641	9 217	7 875	4 392	3 659	1 074
	XII.	12 960	14 580	30 105	31 027	19 653	10 789	11 014	5 613 ³⁾
Austrālija ⁴⁾	V.	40 996	80 595	118 424	124 068	106 652	88 413	77 177	57 001
	XI.	56 801	104 951	118 732	115 042	95 745	80 097	59 992	46 670 ⁵⁾
Austrija ⁶⁾	VI.	110 266	150 075	191 149	265 040	307 873	263 883	238 133	230 844
	XII.	266 567	294 845	329 627	367 829	335 919	308 106	284 914	290 452
Beļģija ⁷⁾	VI.	13 753	53 562	167 287	341 326	303 886	328 558	250 647	139 771
	XII.	45 070	181 059	293 479	326 697	357 816	380 275	264 340	159 617
Čehoslovākija ⁸⁾	VI.	53 870	111 317	302 572	635 400	911 940	810 311	605 956	565 799
	XII.	82 979	324 938	632 688	986 270	1 016 410	1 023 438	794 407	619 143
Dānija ⁹⁾	VI.	27 398	25 191	34 030	78 624	73 542	57 510	62 821	46 513
	XII.	62 563	73 363	91 204	138 335	131 930	114 256	140 037	127 478 ³⁾
Dienvidslāvija ¹⁰⁾	VI.	9 017	6 991	6 182	11 418	14 492	9 186	10 935	14 002
	XII.	5 663	9 989	14 505	14 248	17 733	16 497	18 685	22 069
Francija ⁸⁾	VI.	8 279	11 187	87 591	527 849	533 854	656 248	836 272	459 368
	XII.	12 061	34 831	324 303	583 336	657 793	574 044	920 881	447 046
Holande ¹¹⁾	VI.	9 987	23 678	59 573	140 226	144 105	146 377	157 416	162 798
	XII.	48 609	81 204	147 107	222 811	237 109	215 197	192 273	158 749 ⁵⁾
Igaunija ⁸⁾	VI.	1 110	910	931	3 137	2 822	903	856	365
	XII.	6 116	6 063	9 055	13 727	9 215	2 739	2 007	1 988
Irijas brīvvalsts ⁸⁾	VI.	17 847	18 617	23 016	66 912	60 578	90 408	130 244	70 274
	XII.	22 858	25 622	30 865	102 619	79 414	128 084	133 319	105 078 ¹²⁾
Itālija ¹³⁾	VI.	193 325	322 291	573 593	905 097	883 621	830 856	638 100	.
	VI.	10 970	21 887	24 206	31 710	38 815	.	.	.
	XII.	408 348	642 169	982 321	1 129 654	1 132 257	961 705	.	.
Jaunzēlande ⁸⁾	VI.	3 662	5 491	45 264	54 342	56 563	48 393	39 330	53 034
	XII.	1 242	7 596	45 140	52 542	48 334	44 283	35 653	39 072
Kanada ¹⁴⁾	VI.	5 723	21 292	32 667	38 372	32 756	28 774	24 991	24 970
	XII.	24 290	37 437	39 713	39 607	30 799	29 112	24 868	26 600 ⁵⁾
Lielbritān., iesk. Ziem.-Iriju ¹⁰⁾	VI.	1 163 657	1 811 749	2 706 795	3 055 602	2 498 053	2 124 449	2 004 000	1 401 665
	XII.	1 344 220	2 499 780	2 670 817	2 775 802	2 262 896	2 086 447	1 858 239	1 424 451
Norvēģija ⁸⁾	VI.	14 547	13 939	22 736	27 752	30 394	28 794	28 930	26 139
	XII.	22 092	27 157	34 789	41 571	42 595	40 288	40 089	36 260
Polija ⁸⁾	VI.	105 065	204 982	274 942	264 147	224 566	306 387	364 856	314 014
	XII.	185 314	299 797	312 487	220 245	342 622	413 703	402 814	466 004
Rumānija ⁸⁾ ¹⁵⁾	VI.	5 849	22 982	27 869	33 679	24 685	14 482	11 332	9 291
	XII.	6 866	36 212	49 393	38 471	25 765	16 523	17 040	—
Somija ⁸⁾	VI.	1 157	3 553	6 320	12 709	11 479	5 946	3 948	1 877
	XII.	8 517	9 335	16 144	20 289	17 062	10 680	7 427	4 398
Sveice ¹⁰⁾	VI.	4 794	22 879	14 433	41 441	53 860	46 936	59 678	75 127
	XII.	22 229	54 869	50 570	81 887	94 967	91 196	118 775	104 842
Ungārija ⁸⁾	VI.	14 801	40 359	45 205	59 040	54 026	46 863	50 504	47 738
	XII.	17 041	56 978	65 142	75 288	55 523	53 168	52 215	50 863
Vācija ⁹⁾	VI.	1 260 044	2 640 681	3 953 946	5 475 778	4 856 942	2 480 826	1 876 579	1 314 731
	XII.	2 850 849	4 383 843	5 668 187	5 772 984	4 059 055	2 604 700	2 507 955	1 478 862 ³⁾
Ziem. Amer. Sav. valstis ¹⁰⁾	VI.	.	.	.	.	.	.	6 713 047	6 666 599
	XII.	.	.	.	.	.	.	8 774 000	6 300 707 ⁵⁾
Zviedrija ¹⁶⁾	VI.	21 764	28 956	45 839	77 137	89 485	67 184	59 572	53 861
	XII.	53 977	82 655	110 149	129 002	109 778	115 064	114 176	99 776 ⁵⁾

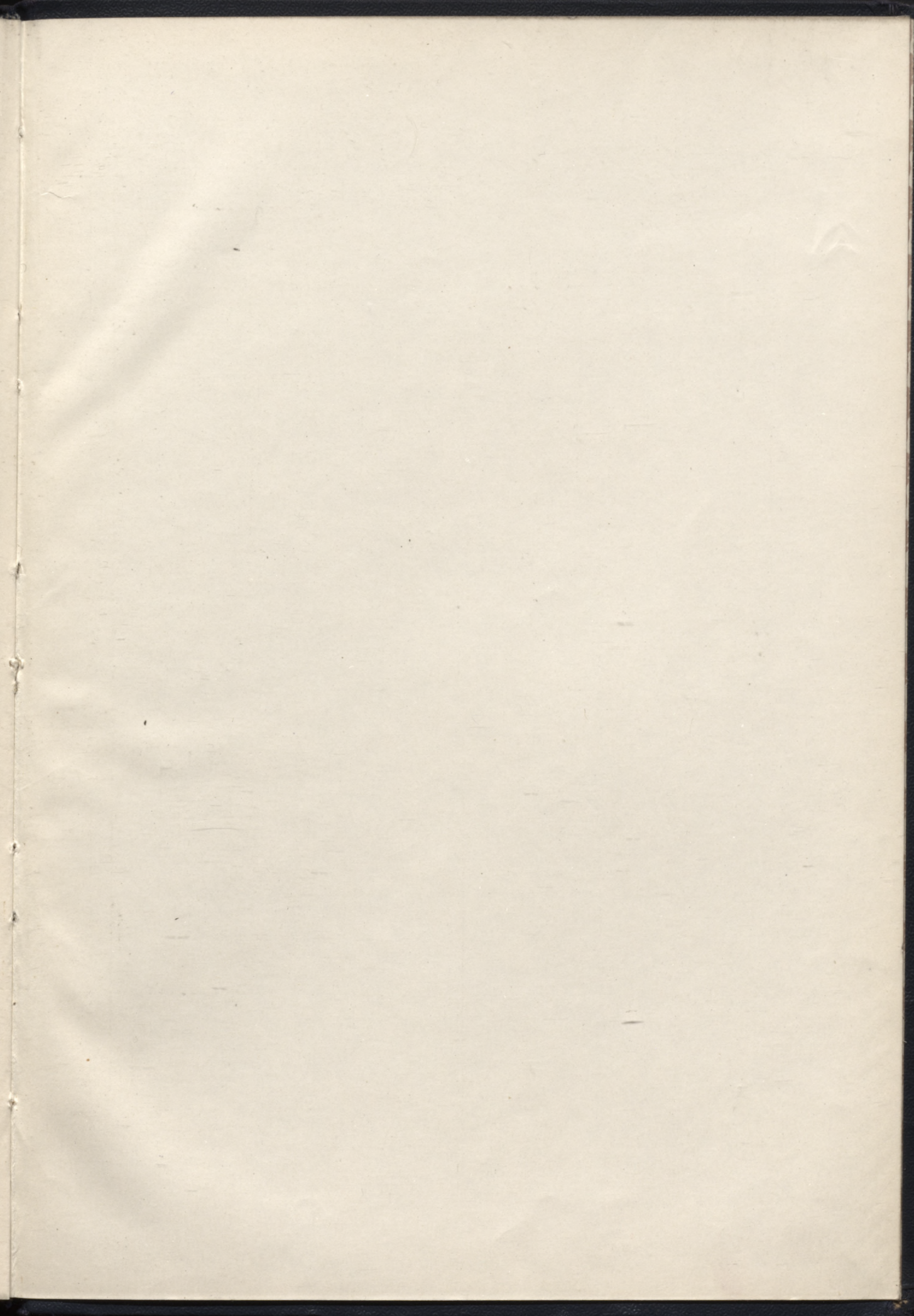
¹⁾ Pēc Tautu savienības Starptautiskā darba biroja publicētiem materiāliem. ²⁾ Mēneša beigās dikā palikušo plus sabiedriskos darbos nodarbināto bezdarbnieku skaits pašvald. darba apgādēs. ³⁾ Labotā iep. izdevumā publicētie skaitļi. ⁴⁾ Skaitļi attiecas uz arodorganizāciju biedriem, 1935. g. dec. arodorganizāciju strādņ. bija 459.165. ⁵⁾ Pagaidu skaitļi. ⁶⁾ Saskaņā ar saistošo apdrošin. pret bezdarbu pabalsta saņēmēju skaits. ⁷⁾ Saistoši pret bezdarbu apdrošin. skaits 1935. g. dec. bija 892.660. Skaitļi ir par pilnīgi un daļai bez darba esošiem. ⁸⁾ Dikā stāvošo bezdarbnieku kopskaits. ⁹⁾ Skaitļi attiecas uz arodorganizāciju biedriem. Biedru sk. arodorgan. 1935. g. dec. bija 404.446. ¹⁰⁾ Darba apgādēs reģistrēto bezdarbnieku skaits. ¹¹⁾ Skaitļi attiecas uz strādniekiem, kas apdrošināti pret bezdarbu, Holandē 1935. g. dec. pēdējo bija 469.592, Lielbritānijā 1935. g. jūlijā — 15.058.000, Sveicē 1935. g. decembrī 556.115. ¹²⁾ Ieskaitīti visu gadu pabalstītie neregistr. strādnieki. ¹³⁾ Augšējā rindā pilnīgi, apakšējā — daļai dikā stāvošo bezdarbnieku skaits. ¹⁴⁾ Skaitļi attiecas uz organizāciju biedriem, Arodorgan. strādņ. skaits 1935. g. dec. 168.712. ¹⁵⁾ Lidz 1929. gada ceturksņu skaitļi, pēc tam — mēnešu skaitļi. ¹⁶⁾ Skaitļi attiecas uz arodorganizāciju biedriem, kuņu skaits 1935. g. dec. bija 521.845.

46 Galveno pārtikas produktu patēriņš uz 1 iedzīv. gadā Latvijā un dažās citās valstīs.¹⁾

Valstis	Periods	Piens produkti				Gaļa				Olas	Cukurs
		Piens	Sviests	Siers	Visi piens na prod. pārēk. piņp. ²⁾	Liel- lopu	Aitās	Cūkās	Visa ga- ļa izņ. putnus un med.		
		ltr.	kg	kg	ltr.	kg	kg	kg	kg		
Latvija	1934./35.	—	9,0	0,5	525	25,5	6,0	48,3	79,8	76	22,2
	1935./36.	—	9,4	0,5	566	27,4	6,5	50,9	84,8	76	22,2
Austrālija	1925./29.	101 ³⁾	13,4	1,7	460	69,0	30,0	8,2	107,0	.	53,0
	1930./34.	100 ³⁾	13,4	1,8	460	46,2	27,3	8,0	91,0	.	49,0
Austrija	1925./29.	.	.	.	.	16,0	.	.	.	93	31,0
	1930./34.	.	.	.	.	14,0	.	.	.	98	28,0
Beļģija	1925./29.	74	7,8	2,8	295	19,3	2,2 ⁶⁾	16,3	38,0	241	26,0
	1930./34.	79	9,4	2,9	341	17,9	2,6 ⁶⁾	20,5	41,0	236	28,0
Čehoslovākija	1925./29.	.	.	.	.	13,3	3,6 ⁶⁾	17,5	34,0	.	27,0
	1930./34.	.	.	.	.	12,5	3,6 ⁶⁾	17,5	33,0	.	25,0
Dānija	1925./29.	112	5,6	5,0	307	20,2	— ⁷⁾	22,2	42,0	87	53,0
	1930./34.	164	8,0	5,5	417	24,2	— ⁷⁾	32,5	57,0	90	54,0
Francija	1925./29.	95	4,6	5,1	265	22,0	3,0	8,0	34,0	.	24,0
	1930./34.	105	6,0	5,7	315	21,0	3,0	9,0	34,0	149	26,0
Holande	1925./29.	.	5,6	5,2	.	18,7	0,6 ⁶⁾	19,0	38,0	.	33,0
	1930./34.	136	7,5	6,3	363	17,5	0,5 ⁶⁾	22,8	44,0	.	31,0
Itālija	1925./29.	24	1,1	4,6	100	11,8	1,6	6,4	20,0	112	9,0
	1930./34.	30	1,0	4,8	105	9,8	1,3	5,0	16,0	119	8,0
Jaunzēlande	1925./29.	128	14,8	2,4	520	61,0	35,9	12,5	109,0	.	.
	1930./34.	128	17,1	3,9	575	53,4	42,2	11,8	107,0	.	.
Kanāda	1925./29.	.	12,8	1,6	.	30,8	2,7	35,2	69,0	286	45,0 ¹⁰⁾
	1930./34.	.	13,9	1,6	.	27,6	3,0	34,7	65,0	284	43,0
Lielbritānija	1925./29.	100 ³⁾	7,5	3,0	322	31,5	12,3	18,6	62,0	149 ⁹⁾	47,0
	1930./34.	105 ³⁾	10,0	3,4	403	29,1	13,9	20,7	64,0	172 ⁹⁾	50,0
Norvēģija	1925./29.	.	.	.	428	14,4	5,5	11,1	31,0	106	30,0
	1930./34.	.	.	.	446	14,7	5,4	12,9	33,0	124	32,0
Polija	1925./29.	.	.	.	185	6,9	0,3	10,8	18,0	.	12,0
	1930./34.	.	.	.	226	7,3	0,3	11,2	19,0	.	10,0
Somija	1925./29.	.	.	.	.	14,8 ⁶⁾	3,5 ⁶⁾	13,2 ⁶⁾	31,0 ⁶⁾	35 ⁹⁾	24,0
	1930./34.	.	.	.	.	15,6 ⁶⁾	2,2 ⁶⁾	13,0 ⁶⁾	31,0 ⁶⁾	41 ⁹⁾	23,0
Šveice	1925./29.	269	5,5	9,9	507	25,6	0,7	18,4	44,0	132	40,0
	1930./34.	263	6,5	8,4	509	25,5	0,6	21,5	47,0	156	45,0
Vācija	1925./29.	118	6,2	5,0	336	17,9	0,8	30,0	49,0	123	25,0
	1930./34.	105	7,5	5,9	362	17,1	0,7	32,2	50,0	129	24,0
Ziem. Amer. Sav. valstis	1925./29.	168 ³⁾	8,0	2,1	368	24,2	2,5	35,6	62,0	197	52,0 ¹⁰⁾
	1930./34.	177 ³⁾	8,0	2,0	368	23,4	3,1	35,4	62,0	199	47,0
Zviedrija	1925./29.	.	.	.	.	19,0	0,3 ⁶⁾	19,0	39,0	90	37,0
	1930./34.	.	.	.	.	14,0 ⁶⁾	1,1 ⁶⁾	21,0 ⁶⁾	36,0 ⁶⁾	110	43,0

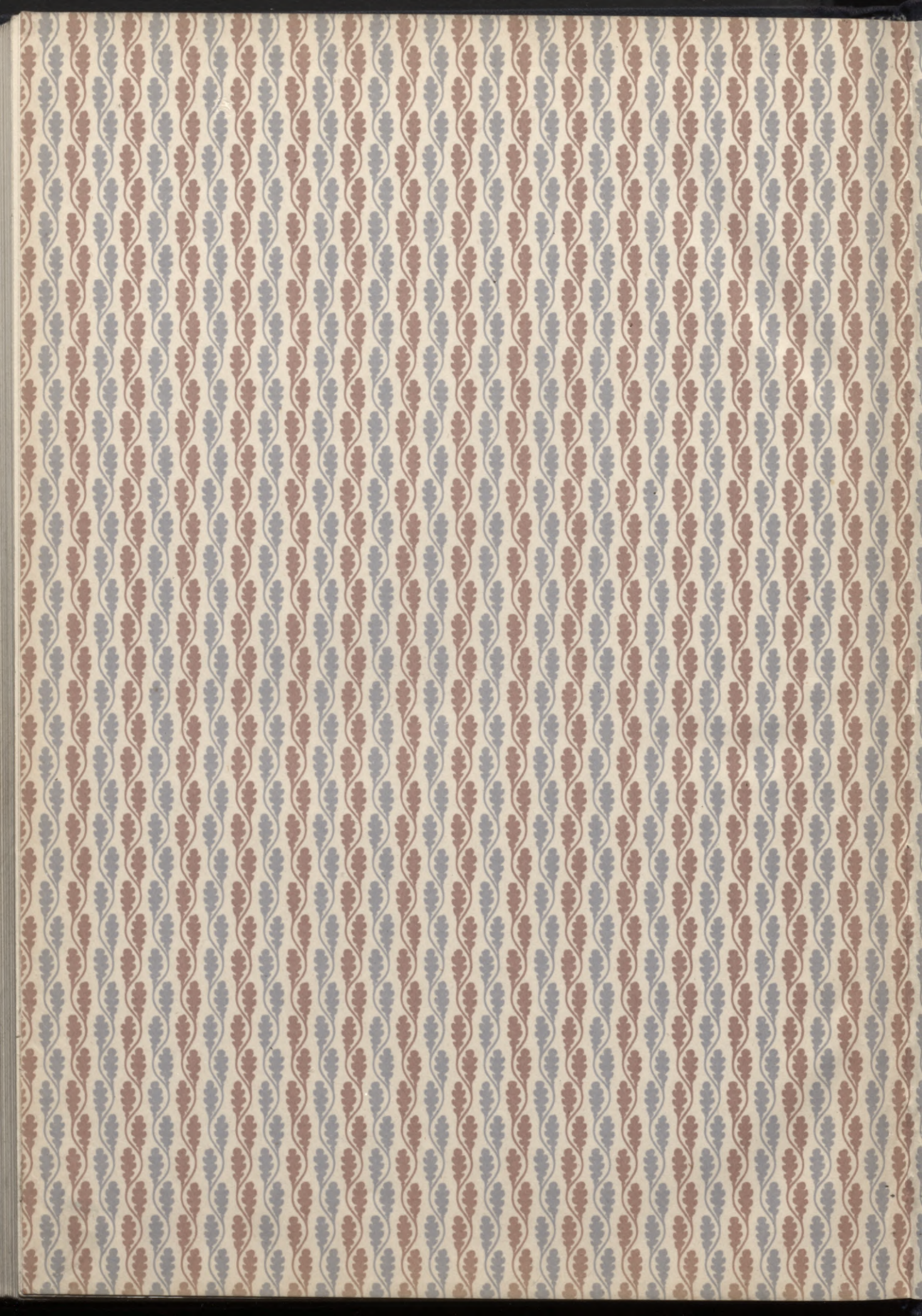
¹⁾ Visas valstis, izņemot Latviju, pēc Tautu Savienības datiem. ²⁾ Ieskaitīts kā svaigā veidā izlietātais pilnpiens, tā arī pilnpiens, kas izlietāts iedzīv. uzturam sviesta, siera u. c. piena produktu veidā. ³⁾ Austrālijā, Ziem. Amer. Sav. valstīs un Lielbritānijā ieskaitīts arī kondensētais piens. Pārējās valstīs šo produktu patēriņš ir ļoti mazs. ⁴⁾ 1924./25. un 1930./31. ⁵⁾ Aptuvenš novērtējums. ⁶⁾ Ieskaitot arī citu gaļu. ⁷⁾ Ieskaitīta liellopu gaļa. ⁸⁾ Mazāk kā faktiski patērēts. ⁹⁾ Ieskaitot olu pārstrādājumus. ¹⁰⁾ 1928./29. gada vidējais.

General Principles of the Law of Evidence

Name of the Case	Year	Principle	Application
R v. Turner	1975	Mental health	Not guilty
R v. M'Intyre	1987	Mental health	Not guilty
R v. O'Connell	1981	Mental health	Not guilty
R v. Sullivan	1981	Mental health	Not guilty
R v. Kemp	1957	Mental health	Not guilty
R v. M'Naghten	1843	Mental health	Not guilty
R v. Wind	1985	Mental health	Not guilty
R v. Quick	1973	Mental health	Not guilty
R v. Kemp	1957	Mental health	Not guilty
R v. Sullivan	1981	Mental health	Not guilty
R v. O'Connell	1981	Mental health	Not guilty
R v. M'Intyre	1987	Mental health	Not guilty
R v. Turner	1975	Mental health	Not guilty
R v. Kemp	1957	Mental health	Not guilty
R v. Sullivan	1981	Mental health	Not guilty
R v. O'Connell	1981	Mental health	Not guilty
R v. M'Intyre	1987	Mental health	Not guilty
R v. Turner	1975	Mental health	Not guilty
R v. Kemp	1957	Mental health	Not guilty
R v. Sullivan	1981	Mental health	Not guilty
R v. O'Connell	1981	Mental health	Not guilty
R v. M'Intyre	1987	Mental health	Not guilty
R v. Turner	1975	Mental health	Not guilty
R v. Kemp	1957	Mental health	Not guilty

L4-2

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0308133913

